

DE BELGISCHE ECONOMIE

IN

1980

KONINKRIJK BELGIË

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

ALGEMENE DIRECTIE VOOR STUDIËN EN DOCUMENTATIE

DE BELGISCHE ECONOMIE

IN

1980

BRUSSEL

DRUKKERIJ ANC. ÉTABL. AUG. PUVREZ N.V.

FONSNYLAAN 59

1981

VII

KONINKRIJK BELGIË

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

ALGEMENE DIERSCHE VOOR STUDIE EN DOCUMENTATIE

ELGISCHE ONOMIE

IN

1980

BRUSSEL

DRUKKERIJ VAN ETABL. AUG. PUYREZ N.V.

FONDSYLAAN 29

1981

ALGEMEEN OVERZICHT

VOORBERICHT

Dit werk beoogt een ruim overzicht te geven van de economische ontwikkeling in België en van de verschillende aspecten ervan in de loop van 1980.

Over 's lands economische toestand wordt een analyse en commentaar verstrekt overeenkomstig hetzelfde schema van de voorgaande verslagen teneinde een betere vergelijking in de tijd mogelijk te maken.

De algemene beschouwingen, die de inleiding van het werk zijn, zijn gesteund op de beschikbare conjunctuurindicatoren. Tevens hebben zij ten doel de Belgische bedrijvigheid te situeren in het kader van de internationale conjunctuur. Daarna volgen uiteenzettingen met statistische tabellen en grafieken over elke bedrijfstak of aspect van de economische bedrijvigheid zowel in België als in de onderscheiden regio's.

De lezer dient rekening te houden met de nieuwe technieken die voor de grafieken werden aangewend, evenals met de nieuwe opmaak van sommige statistische tabellen; dergelijke wijzigingen worden telkens in de commentaar vermeld.

Tevens wordt er aan herinnerd dat de lijst van de publikaties slechts de periodiek gepubliceerde werken behelst, met uitsluiting van de bijzondere studies.

Brussel, 12 juni 1981.

VOORBERICHT

Dit werk beoogt een ruim overzicht te geven van de economische ontwikkeling in België en van de verschillende aspecten ervan in de loop van 1980.

Over de landbouw economische toestand wordt een analyse en commentaar gegeven. Over de industrie wordt een overzicht gegeven van de huidige toestand van de verschillende sectoren en de toekomstige ontwikkelingen in de tijd mogelijk te maken.

De algemene beschouwingen, die de inleiding van het werk zijn, zijn gebaseerd op de beschikbare conjunctuurindicatoren. Tevens hebben zij ten doel de Belgische bedrijvigheid te situeren in het kader van de internationale conjunctuur. Daarna volgen uiteenzettingen met statistische tabellen en grafieken over elke bedrijfstak of aspect van de economische bedrijvigheid zowel in België als in de onderscheiden regio's.

De lezer dient rekening te houden met de nieuwe technieken die voor de grafieken werden aangewend, evenals met de nieuwe opmaak van sommige statistische tabellen; dergelijke wijzigingen worden telkens in de commentaar vermeld.

Tevens wordt er aan herinnerd dat de lijst van de publicaties slechts de periodiek gepubliceerde werken behelst, met uitzondering van de bijzondere studies.

Brussel, 12 juni 1981

ALGEMEEN OVERZICHT

Internationale
conjunctuur

Van welk standpunt ook men de huidige economische situatie in de wereld en wat eraan is voorafgegaan bekijkt, het oordeel kan niet anders uitvallen dan dat zij onbevredigend is en dat er weinig hoop op spoedige beterschap te bespeuren valt. Met als tijdshorizon de jongste tien jaren, kan worden gezegd dat vele moeilijkheden werden veroorzaakt door een aantal min of meer plotse veranderingen in het economische vlak, waarnaast oudere problemen verder aanslepen. Bovendien hadden bepaalde politieke gebeurtenissen invloed op de economische ontwikkeling, in sommige gevallen slechts in de vorm van veeleer speculatieve relaties.

Belangrijk is ook de afhankelijkheid van geheel West-Europa tegenover de Verenigde Staten van Amerika, zoals ondermeer bleek uit de weerslag van het in dit land gevoerde rentebeleid.

Economisch bevindt zich de hele wereld in een langdurige structurele crisis. In de grond is de economische crisis een onderdeel van een beschavingscrisis die eerst het westen en daardoor de hele wereld treft, maar dit gaat de opzet van deze brochure ver te buiten. Tussen het economische en het politieke bestaan er vele raakvlakken, zowel internationaal als nationaal binnen elke staat. Andere factoren als bijvoorbeeld de gewijzigde demografische situatie beïnvloeden mede de economische ontwikkeling : lage geboortecijfers in heel Europa leiden tot veroudering van de bevolking en nadien tot een bevolkingsdaling. Dit gaat gepaard met sterk behoudsgezinde reacties uit ongeveer alle hoeken.

Wat meer bepaald de Europese Gemeenschap betreft valt te vermelden dat sedert het begin van de jaren zeventig nauwelijks nog enige vooruitgang werd gemaakt. In de huidige economische crisis zijn opnieuw overal eng nationalistische reflexen merkbaar, in de vorm van subsidies en dumping of van protectionisme van alle slag, dikwijls via omwegen. De handel tussen de laatst toegetreden landen en de oude kern van zes gaf niet dezelfde groei te zien als destijds die binnen de zes en de monetaire problemen

nemen veeleer toe dan af, zowel binnen het E.M.S. en binnen de Gemeenschap als geheel als ten opzichte van de overige industrielanden.

*
* *

De internationale economische conjunctuur onderging in 1980 de weerslag van hetgeen men de tweede oliecrisis is gaan noemen. Aan het eind van het jaar waren de olieprijsen reeds sedert enkele maanden grotendeels tot rust gekomen, maar zij lagen *grosso modo* 150 % hoger dan twee en een half jaar voordien. Een gevolg van deze prijsexplosie was een nieuwe forse ruilvoetverslechtering in de olie-importerende landen, hetgeen inhoudt een inkomensvermindering, die leidde tot een vraaginzing, voorraadafbouw en een inkrimping van de produktie, dus tot een recessie.

Een tweede recessieve factor was de in alle landen zeer hoge rentestand, veroorzaakt door het strakke monetaire beleid, vooral dan in de Verenigde Staten, maar ook door de leningbehoeften van de overheid die met zware financiële deficits had af te rekenen.

Ofschoon de koopkrachtafoming die de brutale olieprijsverhoging meebrengt ongeveer even groot was als die veroorzaakt door de eerste olieprijschok — voor alle O.E.S.O.-landen samen geschat op ruim 2 % van het gezamenlijk B.N.P. — was de recessie in 1980 minder scherp dan in 1975. Een verklaring hiervoor kan wellicht worden gevonden in het feit dat het verschijnsel niet meer onbekend was en overdreven reacties alleen daardoor al grotendeels uitbleven, maar vooral in het feit dat in de belangrijkste industrielanden de inflatiebestrijding hoogste prioriteit kreeg, misschien ten koste van de werkgelegenheid. De nieuwe olieprijsverhoging lijkt nu wel geheel in de interne prijzen in de industrielanden te zijn doorgerekend, maar nergens kwam het tot dezelfde wilde inflatie en speculatie als in 1974. De prijsstijging versnelde overal maar gemiddeld was het tempo in de industrielanden het hoogst in de eerste maanden van 1980, waarna het prijsstijgingstempo veelal vertraagde. De speculatie was in 1980 onbeduidend na hetgeen zich eind 1973 en in het eerste halfjaar van 1974 afspeelde en de weerbots bijgevolg gering. Duidelijke symptomen van de relatieve mildheid van de recessie, vergeleken met 1975, zijn de niet zo grote inzinking van de industriële produktie en het nog relatief hoge niveau van de investeringen.

De afzwakking van de gevolgen van de tweede olieprijschok (steeds vergeleken met de eerste) is ongetwijfeld toe te schrijven

aan het gevoerde beleid, dat duidelijk verschilde van dat in 1974. Ditmaal werd getracht, hoofdzakelijk via fiscale en monetaire maatregelen met restrictieve invloed op de totale vraag, de inflatie onder controle te houden. De totale weerslag van de olieschok bij het gevoerde restrictieve beleid op het bruto produkt van de O.E.S.O.-lidstaten wordt geschat op meer dan 6 % voor de gehele periode 1978-1981.

Sommige landen hielden de toeneming van de geldvoorraad beneden de nominale groei van het B.N.P. De verkrapping van het geldaanbod leidde mede tot de zeer hoge rentestand, maar deze was bovendien een gevolg van andere oorzaken, waaronder de in de meeste landen zeer aanzienlijke financiële tekorten van de overheid, de relatief hoge investeringen ondanks de slechte financiële positie van de bedrijven en tenslotte het gebruik van renteverhogingen als wapen tegen muntdepreciatie.

Een duidelijk gevolg van de hoge rentestand en meer bepaald van de hoge hypotheekrente was de instorting van de woningbouw, al dan niet mede veroorzaakt door andere doch veelal minder belangrijke oorzaken. Een tweede gevolg was de druk op de voorraden, waarvan het aanhouden zeer duur werd, en wellicht ook een zekere druk op de aankoop van duurzame goederen door de gezinnen, hetgeen het eerst (weliswaar mede als gevolg van andere factoren) merkbaar werd in de autoverkoop.

Zo te zien speelde de hoge rentestand naast de stijging van de olieprijsen een determinerende rol in de conjuncturomslag van eind 1979 of begin 1980. Het aparte effect van elk van deze beide factoren is moeilijk te kwantificeren, maar het verband van oorzaak tot gevolg is vrijwel onbetwistbaar. Bovendien verzwakte de consumptievraag algemeen in de loop van 1980, blijkbaar als gevolg van de afzwakking van de inkomensaangroei of zelfs van de inkomensdaling, zoals in de Verenigde Staten.

De recessie trad het eerst op in de Verenigde Staten, waar echter de industriële produktie na de zomer een licht herstel te zien gaf dat tot in de eerste maanden van 1981 voortduurde. In Japan en in de meeste landen van West-Europa begon de recessie iets later en vertraagde zij reeds naar het jaareinde toe, behalve in Italië en in Groot-Brittannië. In dit laatste land lijkt de produktiedaling in de industrie veel zwaarder uit te vallen dan in de overige landen, maar daar er nauwelijks nog aardolie wordt ingevoerd bleef de handelsbalans in evenwicht. Afgezien van deze twee landen is de inzinking lang niet zo dramatisch als in 1974-1975, hetgeen blijkbaar is toe te schrijven aan de omkeer in het gevoerde beleid en aan bepaalde omstandigheden.

*

* *

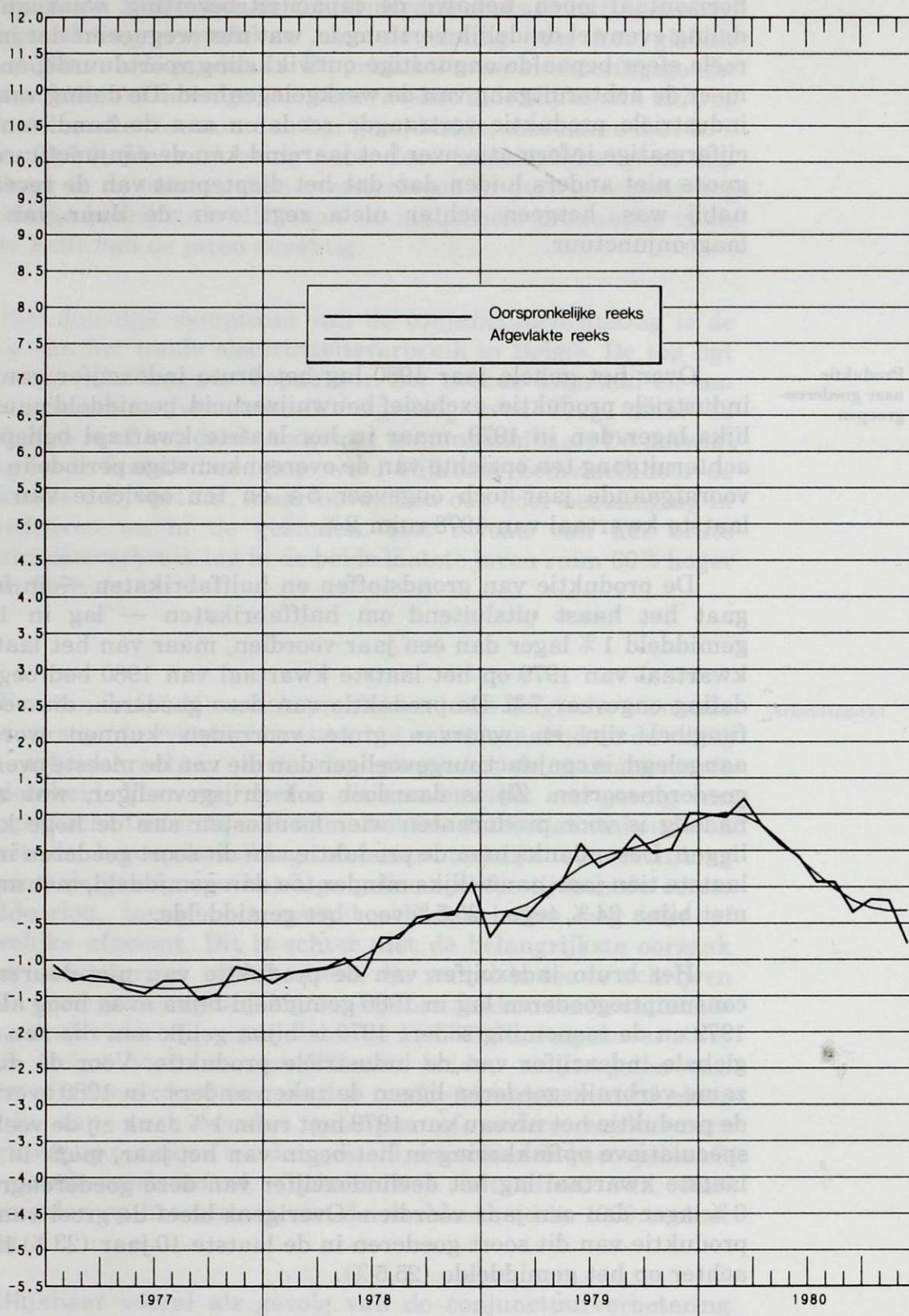
Weliswaar steeg het indexcijfer van de industriële produktie in de voorbije conjunctuurencyclus tot een top in het eerste kwartaal van 1980, na een voorlopige top in het derde kwartaal van 1979, maar uit de conjunctuurenquêtes door de Nationale Bank blijkt dat het conjunctuurklimaat in België zoals in de overige industrielanden tegen het eind van 1979 duidelijk verslechterde. In de fabrieksnijsverheid werden de verwachtingen van de bedrijfsleiders omtrent de vraag en nadien de beoordeling van de orderpositie minder goed, vooral voor halffabrikaten en niet-duurzame consumptiegoederen, en in november 1979 daalde de synthetische conjunctuurcurve.

De recessie leek dus goed en wel ingezet in het vierde kwartaal van 1979, maar tegen de verwachtingen in volgde in de eerste maanden van 1980 een blijkbaar goeddeels speculatieve conjunctuuropflakking, die niet past in een normaal conjunctuurpatroon. Het voor het seizoen verbeterde indexcijfer van de industriële produktie (exclusief bouwnijsverheid) lag in het eerste kwartaal van 1980 2,6 % hoger dan in het voorgaande kwartaal en tevens 1,9 % boven de voorlopige top van het derde kwartaal van 1979. De toeneming was het duidelijkst in de produktie van halffabrikaten en van niet-duurzame verbruiksgoederen, maar zij bleef niet beperkt tot deze twee groepen produkten. Uitzonderingen waren de chemische industrie, waar de produktie ononderbroken daalde na het derde kwartaal van 1979, de niet-elektrische machines, waar de conjunctuurtop in het vierde kwartaal van 1979 viel, en het transportmaterieel, waar de top pas in het tweede kwartaal van 1980 lag.

Blijkbaar zagen de meeste bedrijfsleiders in de opleving van de vraag in het begin van 1980 nooit veel meer dan een korte opflakking, ofschoon de capaciteitsbezetting in de industrie toch licht toenam van 77,8 % in december 1979 tot 78,7 % in maart 1980 en de toeneming van de voorraden onverkocht produkt stilviel. De antwoorden van de bedrijven aangaande de vraagverwachtingen werden evenwel niet optimistischer en de synthetische conjunctuurcurve zakte na een onderbreking in januari en februari verder in.

Na de feitelijke conjunctuurtop — te oordelen naar de kwartaalindexcijfers van de industriële produktie het eerste kwartaal van 1980, blijkens de synthetische conjunctuurindicator van de Algemene Directie voor Studiën en Documentatie dezelfde periode of meer bepaald februari — werd de recessie duidelijk. Alle indicatoren werden ongunstiger, vrij snel in het tweede kwartaal, sommige al minder in het derde, en dan vooral de vooruitzichten van de bedrijfsleiders ten aanzien van de vraag vanwege hun klanten, die een « leading indicator » is. In de

Conjunctuurindicator

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

laatste maanden van het jaar gingen de meeste indicatoren horizontaal lopen, behalve de capaciteitsbezetting, waarvan de daling evenwel duidelijk vertraagde, wat niet wegneemt dat in de reële sfeer bepaalde ongunstige ontwikkeling voortduurde, onder meer de achteruitgang van de werkgelegenheid. De daling van de industriële produktie vertraagde reeds en aan de hand van de cijfermatige informatie over het jaareind kan de conjunctuurdiagnose niet anders luiden dan dat het dieptepunt van de recessie nabij was, hetgeen echter niets zegt over de duur van de laagconjunctuur.

Produktie
naar goederen-
groepen

Over het gehele jaar 1980 lag het bruto indexcijfer van de industriële produktie, exclusief bouwnijverheid, gemiddeld nauwelijks lager dan in 1979, maar in het laatste kwartaal beliep de achteruitgang ten opzichte van de overeenkomstige periode in het voorafgaande jaar toch ongeveer 5 % en ten opzichte van het laatste kwartaal van 1978 ruim 2 %.

De produktie van grondstoffen en halffabrikaten — in feite gaat het haast uitsluitend om halffabrikaten — lag in 1980 gemiddeld 1 % lager dan een jaar voordien, maar van het laatste kwartaal van 1979 op het laatste kwartaal van 1980 bedroeg de daling ongeveer 7 %. De produktie van deze goederen, die veelal fungibel zijn en waarvan grote voorraden kunnen worden aangelegd, is conjunctuurgevoeliger dan die van de meeste overige goederensoorten. Zij is daardoor ook prijsgevoeliger, wat zeer nadelig is voor producenten wier loonkosten aan de hoge kant liggen. Desondanks nam de produktie van dit soort goederen in de laatste tien jaar nauwelijks minder toe dan gemiddeld, met name met bijna 24 %, tegen 25,5 % voor het gemiddelde.

Het bruto indexcijfer van de produktie van niet-duurzame consumptiegoederen lag in 1980 gemiddeld bijna even hoog als in 1979 en de toeneming sedert 1970 is bijna gelijk aan die van het globale indexcijfer van de industriële produktie. Voor de duurzame verbruiksgoederen liggen de zaken anders : in 1980 overtrof de produktie het niveau van 1979 met ruim 1 % dank zij de veeleer speculatieve opflakking in het begin van het jaar, maar in het laatste kwartaal lag het deelindexcijfer van deze goederengroep 6 % lager dan een jaar voordien. Overigens bleef de groei van de produktie van dit soort goederen in de laatste 10 jaar (23 %) licht achter op het gemiddelde (25,5 %).

De produktie van investeringsgoederen, uitgezonderd bouwen, daalde in 1980 reeds met 2 % ten opzichte van 1979, zodat niet kan gezegd worden dat de conjunctuur in deze produktietak achterliep op de gemiddelde industrieconjunctuur, zoals door-

gaans het geval is. Van het vierde kwartaal van 1979 op het vierde kwartaal van 1980 beliep de achteruitgang reeds ruim 8 %, een vrij scherpe daling, vergeleken met de daling van het globale indexcijfer van de produktie. De produktie van investeringsgoederen is echter wel de enige tak waarvan het indexcijfer van 1970 op 1980 veel sneller toenam dan het gemiddelde, met name met 30 % tegen 25,5 %. De verklaring voor deze aanzienlijke groei ligt blijkbaar in de omvangrijke investeringen in deze overigens nog vrij kleine bedrijfstak (12 % van de industriële produktie) in de eerste helft van de jaren zeventig.

Een duidelijk symptoom van de conjunctuurinzinking is de daling van het totale elektriciteitsverbruik in België. De top ligt weliswaar in 1979, meer bepaald in het tweede kwartaal en een jaar nadien was het verbruik nagenoeg even hoog, maar de inzinking vanaf het derde kwartaal is onmiskenbaar. De ontwikkeling in de laatste twee jaar werd blijkbaar beïnvloed door de industriële conjunctuur, maar bovendien ook door bezuiniging in de bedrijven en in de gezinnen. Het niveau van het bruto elektriciteitsverbruik lag in de beide laatste jaren ruim 60 % hoger dan in 1970.

Een van de fundamentele problemen in de Belgische economie is het verstoorde evenwicht tussen het arbeidsaanbod en de vraag naar arbeidskrachten met als symptoom de geregistreeerde werkloosheid. Voor een deel is dit onevenwicht een gevolg van demografische factoren, met name het feit dat het aantal ouderen die uit de beroepsbevolking afvloeien tijdelijk een inzinking vertoont als gevolg van het lage geboortecijfer tijdens de eerste wereldoorlog, terwijl het aantal schoolverlaters nog niet of nauwelijks afneemt. Dit is echter niet de belangrijkste oorzaak van de omvangrijke werkloosheid, die vooral is toe te schrijven aan de geringe economische groei bij fors aanhoudende rationaliseringsdruk sedert de eerste oliecrisis in 1973. Hiertegenover staat dat in België zoals in verschillende landen maatregelen van kracht zijn, waardoor een aantal werkzoekenden min of meer tijdelijk aan werk worden geholpen of oudere werknemers vroegtijdig op pensioen worden gesteld, waardoor de beroepsbevolking wordt verminderd. Globaal was het effect van deze maatregelen op het verloop van de werkloosheid in 1980 veeleer gering.

Arbeidsmarkt

Blijkbaar vooral als gevolg van de conjunctuurverbetering was het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen in de loop van 1979 slechts in geringe mate toegenomen (+14 000), maar van eind december 1979 op eind december 1980 bedroeg de toename bijna 63 000. Deze versnelde stijging is blijkbaar hoofdzakelijk

conjunctureel : waar het aantal normaal arbeidsgeschikte mannelijke werklozen in de loop van 1979 licht daalde (—3 000), steeg dit aantal in het volgende jaar met bijna 38 000 (40 %). Het aantal beperkt arbeidsgeschikte mannelijke werklozen was in december 1980 niet hoger dan een jaar voordien, onder meer als gevolg van vervroegde pensionering.

De voor het seizoen gecorrigeerde statistiek van de normaal arbeidsgeschikte volledig werkloze mannen geeft in het vierde kwartaal van 1979 en het eerste kwartaal van 1980 een bijna perfect vlak verloop te zien, maar nadien volgt een steile klim die ook na de jaarwisseling 1980-1981 verder ging.

De toeneming van het aantal normaal arbeidsgeschikte werkloze vrouwen was sedert 1974 nooit stilgevallen, wel vertraagd, maar de conjuncturele versnelling vanaf het tweede kwartaal van 1980 was ook niet zo scherp. Eind 1980 lag het bruto aantal overigens slechts 15 % hoger dan een jaar voordien, na een toeneming met 11 % in de loop van 1979. De werkloosheid van de vrouwelijke werknemers is blijkbaar minder conjunctuurgevoelig.

Een tweede kenmerk van het verloop van de werkloosheid in 1980, naast de relatief grotere toeneming van het aantal mannelijke werklozen, is dat de werkloosheid in Vlaanderen zoals in de voorgaande jaren sterker toenam dan in Wallonië en in Brussel, maar dat de verhouding tussen het aantal werklozen en de totale beroepsbevolking in Wallonië toch nog het hoogst bleef.

De jeudwerkloosheid nam in 1980 iets sterker toe dan het totale aantal arbeidsgeschikte werkzoekenden, doch in feite enkel het aantal mannelijke werklozen van minder dan 25 jaar (+47 % tegen 15 % voor de vrouwen).

De toeneming van de werkloosheid trof nagenoeg alle bedrijfstakken met slechts enkele uitzonderingen waaronder vooral de mijnen. Verschillende voorbeelden bewijzen echter dat het verloop van de werkloosheid in een bepaalde bedrijfstak geen goede maatstaf van de ontwikkeling van de werkgelegenheid in die zelfde bedrijfstak is. De som van het aantal werkenden in een bedrijfstak en van het aantal er uit ontslagen werklozen is nu eenmaal niet constant. De statistiek van de werkgelegenheid, verstrekt door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, loopt bij het afsluiten van deze tekst slechts tot het tweede kwartaal van 1980, en niet over de rest van het jaar. Blijkens deze statistiek vertraagde de arbeidsplaatsvernietiging in de fabrieksnijverheid tot 18 000 in de periode van 30 juni 1979 tot 30 juni 1980, na een daling van de werkgelegenheid in dezelfde bedrijfstak met 25 000 een jaar voordien en met 40 000 twee jaar voordien. In de diensten vertraagde de groei van de werkgelegenheid, meer bepaald in de

overheidsdiensten. Al met al daalt het totale aantal door de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid geregistreerde werknemers van juni 1979 op juni 1980 met 1 000 na een toeneming met 32 000 in de voorafgaande periode van twaalf maanden en een daling met 3 000 twee jaar voordien.

Deze daling van juni 1979 op juni 1980, hoe gering ook, staat in scherp contrast met de aanzienlijke toeneming, met 22 000 werknemers van maart 1979 op maart 1980, dus voor het einde van de hoogconjunctuur in de industrie. De snelle verzwakking van de industriële conjunctuur wordt er duidelijk door geïllustreerd, en het ziet er naar uit dat deze ongunstige ontwikkeling in de tweede helft van het jaar werd verdergezet.

Tegenover de toeneming van de produktie en de minder ongunstige ontwikkeling van de werkgelegenheid tijdens de opgaande conjunctuurfase stond een stijgende vraag naar goederen en diensten vanwege de gezinnen, de bedrijven en het buitenland. In de loop van 1980 trad evenwel in het verloop van alle vraagcomponenten een omslag op.

Gezinsverbruik

De ontwikkeling van het gezinsverbruik kan worden gevolgd aan de hand van twee statistieken, met name de indexcijfers van de omzet in de detailhandel en de B.T.W.-aangiften. Deze laatste statistiek is iets ruimer van opzet dan de eerste, zij omvat ook de horecabedrijven, de herstellingen (waaronder de garages) en een aantal diensten (culturele en recreatiediensten en persoonlijke diensten).

Beide informatiebronnen verstrekken hetzelfde beeld: een forse opleving naar volume in de verkoop van duurzame goederen en het gebruik van diensten in het eerste kwartaal van 1980 en een geleidelijke afzwakking van het verbruik nadien. In het vierde kwartaal lag de omzet van de detailhandel qua volume lager dan een jaar voordien en over het gehele jaar is de groei gering.

Na de opleving in het eerste kwartaal zakte de verkoop van huishoudelijke apparaten in. Hetzelfde gebeurde met de autoverkoop, de nog vrij goed vlotte omstreeks de tijd van het Brusselse autosalon. Bovendien gingen de consumenten bezuinigen op enkele fors duurder geworden zaken waaronder huisbrandolie (al verklaart de strengere winter van begin 1979 wel een deel van het hoge brandstofverbruik in die tijd), autobenzine (al dient ook aangenomen dat de nieuwe wagens gemiddeld minder verbruiken) en onderhoud en herstelling van auto's. Van de meeste overige bestedingen nam de groei af. Er traden dus in het consumptiepatroon verschuivingen op ten nadele vooral van autorijden en van verwarming.

Een tweede soort verschuiving in de gezinsbestedingen maar dan binnen dezelfde goederencategorie was het overstappen door de consumenten van relatief dure naar goedkoper produkten, onder meer bij de aankoop van levensmiddelen.

Woningbouw

De derde belangrijke wijziging in het bestedingspatroon van de gezinnen is de achteruitgang van de investeringen in woningen. In de jaren vóór de recessie van 1974-1975 en vooral in de periode 1976-1978 heerste in de woningbouw een ware hoogconjunctuur, die echter in deze laatste jaren beperkt bleef tot de bouw van eengezinswoningen. In 1979 kwam hierin verandering en in 1980 ging de daling verder, ondanks enkele steunmaatregelen waarvan de weerslag nog niet merkbaar was. De specifieke oorzaak van de inzinking in de woningbouw is ongetwijfeld de prohibitief hoog opgelopen afbetaling, een gevolg van de zeer hoge rente en de relatieve prijsstijging van bouwgrond en woningbouw in het verleden. De woningbouw — in feite ook de gesubsidieerde woningbouw — dreef immers op de bouw van eengezinswoningen voor het eigen gezin, daar de woningbouw als belegging reeds eerder om diverse redenen onaantrekkelijk was geworden. Dit alles moet dan nog worden bekeken tegen de perceptie van de economische crisis door de gezinnen, zoals die blijkt uit recente enquêtes.

Produktieve investeringen

Blijkens de nationale rekeningen lagen de investeringen in de fabrieksnijverheid in 1979 reëel ongeveer 40 % lager dan in 1974, de top van de oververhitte hoogconjunctuur, maar tevens 28 % lager dan gemiddeld in de vier jaren van 1970 tot en met 1973. De achteruitgang steekt scherp af tegen het feit dat de totale investeringen in vaste activa in 1979 reëel bijna 17 % hoger lagen dan gemiddeld in de jaren 1970-1973 en tevens een paar procent hoger dan in 1974; het is een aspect van de desindustrialisering sedert de eerste oliecrisis en staat klaarblijkelijk in verband met de verschuiving in de primaire inkomensverdeling ten nadele van vooral de industriële bedrijven.

In 1979 gaven de investeringen in de bedrijven voor het eerst sedert 1974 een lichte toeneming te zien en blijkens de beschikbare informatie terzake — de aangiften van de B.T.W. — ging deze ontwikkeling in 1980 verder, met nochtans een afzwakking naar het jaareind toe. Nominaal lagen de investeringen in de bedrijven (overheidsbedrijven inbegrepen) 10,1 % hoger dan een jaar voordien, toen de toeneming volgens dezelfde statistiek 4,8 % beliep. Conjunctureel lijkt een dergelijk verloop normaal in die zin dat de investeringscyclus in de bedrijven ongeveer een jaar vertraging te zien geeft ten opzichte van de produktiecyclus.

Zoals in 1979 was de groei in 1980 goeddeels beperkt tot slechts enkele bedrijfstakken waaronder vooral de nutsbedrijven (vooral de elektrische centrales), de metaalverwerkende industrie (vooral auto-assemblage), de produktie van metalen, de textielnijverheid, de houtverwerkende industrie en enkele dienstverlenende bedrijven. De omvangrijke investeringen van een klein aantal bedrijven wegen zwaar door op het totale investeringsbedrag.

Tegenover de blijkbaar grotendeels conjuncturele toeneming van de investeringen staat dat de belangstelling van buitenlandse bedrijven voor investeringen in België verder achteruitging. Ofschoon door buitenlanders nog steeds meer in industriebedrijven dan in niet-industriële bedrijven werd geïnvesteerd, zakte het aandeel van de industrie verder.

Het volume van de begonnen bedrijfspanden en meer nog dat van het vergunde bouwvolume gingen in 1980 vrij fors achteruit, maar het aantal objecten daalde lang niet in dezelfde mate, hetgeen betekent dat een groot aantal ervan slechts kleine projecten waren.

De overheidsinvesteringen (centrale staat, ondergeschikte besturen, sociale zekerheid) namen in 1979 blijkens de nationale rekeningen reëel met bijna 14 % toe tot een volume dat hoger ligt dan dat van de vroegere topjaren 1971 en 1972, maar waarvan de structuur helemaal niet meer dezelfde was. Met name beliep het aandeel van de wegenbouw in 1979 slechts een derde van de investeringen door de centrale staat tegen ongeveer de helft tijdens de jaren 1971 en 1972 en steeg het aandeel van de ondergeschikte besturen in het totaal zeer aanzienlijk.

Overheids-
investeringen

Over het jaar 1980 is alleen enige informatie beschikbaar betreffende de investeringen van de centrale overheid: de betalingen voor overheidsinvesteringen (via de rijksbegroting en buiten de begroting samen) lagen 18,7 % hoger dan een jaar voordien, hetgeen ongetwijfeld een groei naar volume met meer dan 10 % inhoudt.

Zoals in 1974-1975 dient de oorzaak van de in 1980 opgetreden recessie goeddeels, via de inkrimping van de wereldhandel, in de drastische verhoging van de olieprijs te worden gezocht. Deze prijs lag eind 1980 ongeveer 70 % hoger dan een jaar voordien en driemaal zo hoog als in 1975. Als gevolg van de op korte termijn geringe elasticiteit van de vraag betekent dit voor de olieverbruikende landen een forse verarming door onttrekking van koopkracht ten behoeve van de olie-exporterende landen, die deze nieuw gewonnen koopkracht evenwel voor een groot deel onge-

Buitenlandse
handel

bruikt lieten. Het volume van de wereldhandel daalde vooral na het eerste kwartaal van 1980 en alleen als gevolg van de groei in de voorafgaande periode lag dit volume over het gehele jaar nog onbeduidend hoger dan over het jaar 1979. Nominaal nam de handel evenwel nog aanmerkelijk toe.

Een gevolg van de verschuiving in de relatieve prijzen van in- en uitvoer van de industrielanden was het oplopen van hun gezamenlijk tekort op de handelsbalans tot een nooit geziene hoogte.

De buitenlandse handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie geeft een gelijkaardig verloop te zien. Blijkens de douanestatistiek steeg de goederenuitvoer in 1981 nominaal met 13,5 % tot 1 886 miljard frank, terwijl de goedereninvoer met 17,5 % toenam tot 2 096 miljard frank. Aan de hand van de hoeveelheidsindexcijfers, of het die zijn van het N.I.S. ofwel de indexcijfers berekend door de diensten van de Nationale Bank, is het duidelijk dat de nominale ontwikkeling van de buitenlandse handel en het volumeverloop sterk van elkaar afwijken. Ondanks de forse nominale groei lag de buitenlandse handel van de B.L.E.U. in 1980 reëel slechts weinig hoger dan in 1979 en dan nog alleen als gevolg van de groei in de loop van 1979 en in het eerste kwartaal van 1980. Nadien volgde een daling die evenwel, te oordelen naar de voor het seizoen gezuiverde indexcijfers van het N.I.S., in de laatste maanden van 1980 in een lichte toename overging. Uit de beide reeksen indexcijfers blijkt ook dat zowel de invoer als de uitvoer in het laatste kwartaal naar volume lager lagen dan een jaar voordien en dat bovendien de achteruitgang van de invoer groter was dan die van de uitvoer, zoals normaal kon worden verwacht, gezien de economische conjunctuur.

Nominaal zien de zaken er zoals hierboven gezegd anders uit en lagen zowel import als export in het laatste kwartaal hoger dan een jaar voordien en de import dan nog meer dan de export. De oorzaak hiervan ligt in het prijsverloop : de gemiddelde prijsstijging van de invoer was groter dan die van de uitvoer; meer bepaald ligt de verklaring goeddeels in de olieprijsen en de prijzen van de overige brandstoffen. Deze alleen verklaren echter niet de toeneming van het deficit op de handelsbalans van 123 miljard frank in 1979 tot 210 miljard frank in 1980, aangezien het deficit in de goederengroep brandstof en energie slechts met 58 miljard frank toenam en het totale saldo met 87 miljard frank. Blijkbaar liep het marktaandeel van de Belgische industrie ook verder terug.

Betalingsbalans

De (voorlopige) betalingsbalans op transactiebasis van de B.L.E.U., opgesteld door de Nationale Bank, geeft een deficit van

de goederenimport en -export te zien ten belope van 183 miljard frank (145 miljard een jaar voordien). De lopende rekening vertoont een tekort groot 172 miljard tegen slechts 95 miljard over 1979. Behalve aan het negatieve saldo van de goederenbalans is de verslechtering van het saldo op de lopende rekening ook te wijten aan het negatief worden van de post rentebetalingen, dat vooral de toenemende intrestbetalingen op overheidsleningen weergeeft.

Dat het totale deficit (74 miljard frank tegen 118 miljard frank in 1979) desondanks toch minder groot dan in 1979 uitviel is een gevolg van de omslag van de kapitaalbalans: de netto kapitaalimport door de overheid (bijna uitsluitend de schatkist) en door de financiële overheidsinstellingen nam aanmerkelijk toe terwijl de bedrijven meer krediet in het buitenland opnamen dan in 1979. De kapitaalexport door ondernemingen en particulieren gaf echter ook een toeneming te zien.

In de ontwikkeling van de betalingsbalans zijn de sporen van de verslechtering van de financiële positie van de overheid duidelijk. Weliswaar beperkten de in het buitenland opgenomen leningen van de staat en van enkele parastatale instellingen het negatieve saldo op de betalingsbalans, maar in de toekomst verschijnen de intrestbetalingen en tenslotte de terugbetalingen op de uitgavenkant.

Overheidsfinanciën

De toeneming van de buitenlandse leningen — de schuld in buitenlandse deviezen van de schatkist liep op van 58 miljard frank eind 1979 tot 154 miljard frank een jaar nadien — is een gevolg van de forse toeneming van het begrotingstekort en de relatieve krapte op de binnenlandse geld- en kapitaalmarkt. De kasuitgaven van 's rijks schatkist stegen met 11,8 % (8,7 % in 1979); bijna de gehele toename ligt in drie rubrieken, met name de rente op de overheidsschuld die als gevolg van de aanhoudende tekorten in een groeispiraal zit, de transfers van de staat en de kapitaaluitgaven. Bovendien bleken de belastingsontvangsten in de rijksbegroting voor 1980 overschat te zijn geweest, blijkbaar doordat de verwachtingen ten aanzien van de economische groei te hoog lagen. Als gevolg hiervan liep het netto te financieren deficit op van 212 miljard frank in 1979 (6,5 % van het B.N.P.) tot 301 miljard frank in 1980 (blijkens de rijksbegroting voor dat jaar 8,7 % van het B.N.P.).

De financiering van een dergelijk tekort, waarbij niet uit het oog mag worden verloren dat de aflossing van de overheidsschuld 118 miljard frank beliep en dat het geld van afgeloste leningen niet automatisch op dezelfde wijze opnieuw wordt belegd, verliep uiteraard vrij moeizaam. Het aandeel van de kortlopende financiering door overwegend geldscheppende instellingen nam

verder toe. Het aandeel van de schuld in deviezen, zowel op korte als op lange termijn, gaf een nieuwe toename te zien. De directe kredieten van de centrale bank bleven begrensd op 37 miljard frank, maar het plafond van de indirecte kredietverstrekking door de Nationale Bank via het Rentenfonds werd verhoogd van 60 miljard frank tot 70 miljard frank per 18 februari en tot 90 miljard frank per 26 maart.

Hiertegenover staat dat het aandeel van de obligatieleningen in Belgische frank in de financiering van het tekort aanmerkelijk terugliep, terwijl bovendien het totale bedrag ervan in 1980 aanzienlijk lager lag dan in 1979.

Geld en krediet

De quasi onmogelijkheid om voor grotere bedragen obligaties uit te geven of zelfs maar voor een bij benadering zelfde bedrag als nog in 1979 en in 1978, kan allicht goeddeels worden verklaard door de rente-ontwikkeling. Het kan niet ontkend worden dat de autonomie van de monetaire overheid in België veeleer gering is; het renteverloop is in zeer ruime mate afhankelijk van wat in de grote industrielanden gebeurt. Wanneer dan in nagenoeg al deze landen maar het meest in de Verenigde Staten en in Groot-Brittannië een veeleer strak monetarisch beleid wordt gevoerd waarbij rentemanipulatie wordt gehanteerd, moet de rente en vooral dan de rente op korte termijn in de overige landen voortdurend aan de renteschommelingen in deze twee in het financiële valk belangrijke landen worden aangepast, wat niet wil zeggen gelijk zijn. Dit is een dwingende regel geworden vooral wegens de monetaire onrust en de enorme omvang van de zwerfkapitalen in de wereld.

Wanneer dan in de eerste maanden van 1980 de rente op korte termijn in de Verenigde Staten tot een nooit gezien peil opliep, dienden alle Europese landen binnen niet al te lange tijd te volgen, teneinde de kapitaalexport af te remmen en de koers van hun munt binnen de overeengekomen grenzen te houden. De Belgische frank stond bovendien in het eerste kwartaal onder speculatieve druk; de Nationale Bank van België weerstond deze druk door haar discontovoet tijdelijk fors op te trekken en door steunaankopen op de deviezenmarkt.

Na het wegebben van de speculatie en de daling van de rente in het buitenland, daalde de rente op korte termijn in België eveneens, maar niet tot het peil van 1979. De rente op lange termijn, die tijdelijk lager lag dan die op korte termijn, zette haar in 1979 ingezette stijging verder, afgezien van een tijdelijke onderbreking in de zomer. De opwaartse druk op de rente ging vooral uit van de zeer hoge leningbehoefte van de overheid, maar

de zeer hoge rente op korte termijn bracht vele particulieren ertoe af te wachten en dus tijdelijk op korte termijn te beleggen.

De toeneming van de geldvoorraad, inclusief de overige verbintenissen van de geldscheppende instellingen, was in 1980 minder groot dan in 1979. Deze minder grote toeneming is de resultante van de wijzigingen in vooral drie tegenposten: de geldschepping ten behoeve van de overheid, die aanzienlijk toenam van 186 miljard tot 263 miljard frank, de kredietverlening aan bedrijven, en particulieren, waarvan de groei aanmerkelijk vertraagde van 143 miljard tot 80 miljard, en de geldvernietiging als gevolg van het toegenomen negatieve saldo op de transacties met het buitenland (190 miljard tegen 168 miljard frank).

De recessie drukte haar stempel op de ontwikkeling van de financiële activa en van de financiële verplichtingen van bedrijven en particulieren, die bovendien werden beïnvloed door de sterke schommelingen van de rentestand. Vooreerst vertraagde de groei van de totale financiële activa van bedrijven en particulieren (exclusief financiële instellingen) en bovendien traden verschuivingen op tussen verschillende types van activa. De toename van de beleggingen in Belgische munt in het buitenland ging niet gepaard met een daling van de deposito's bij de Belgische banken, daar de buitenlandse banken deze deposito's onmiddellijk doorleenden aan banken in België, maar wel met een kostenstijging, te wijten aan het feit dat de interbankrente veel hoger ligt dan de rente op kleine deposito's in België.

De totale financiële verplichtingen van ondernemingen en particulieren namen minder toe (263 miljard tegen 306 miljard frank) dan in het voorafgaande jaar, wat conjunctureel normaal lijkt, maar hiertegenover staat de de schulden van vennootschappen versneld toenamen in de recessie en de vorming van hun financiële activa vertraagde. Zij dekten hun leningbehoeften bij voorkeur door langlopende leningen — een gevolg van de rentestructuur — en voor een toenemend deel in het buitenland, vooral de overheidsbedrijven.

Per saldo had de monetaire ontwikkeling ongetwijfeld een restrictieve invloed en op de economische activiteit en op het prijsverloop. Weliswaar versnelde de binnenlandse inflatie, gemeten aan het indexcijfer van de consumptieprijzen, van 4,5 % in 1978 en in 1979 tot 6,6 % in 1980 en eind 1980 lag het tempo iets hoger dan het jaargemiddelde, maar al met al was de versnelling, die ongetwijfeld grotendeels aan uit het buitenland doorgegeven prijsverhogingen was toe te schrijven, vrij gering, vergeleken met de prijsexplosie na de eerste oliecrisis en het prijsstijgingstempo

Prijzen en lonen

was niet eens half zo hoog als gemiddeld in de Europese Gemeenschap.

De versnelling van de prijsstijging wordt niet alleen verklaard door de verhoging van de olieprijsen, een factor waarvan het effect in de loop van 1980 afnam, maar bovendien in het najaar door de aanzienlijke stijging van de dollarkoers, aangezien de prijzen van vele fungibele produkten overwegend in die munt gesteld worden. Overigens is de weerslag van de stijgende dollarnoteringen ook te merken in het verloop van de producenten- en importprijzen, die na de zomer opnieuw gingen stijgen ondanks de wereldrecessie.

De looninflatie versnelde eveneens, als gevolg van de koppeling van de lonen aan het indexcijfer van de consumptieprijzen, ofschoon de autonome loonsverhogingen lager uitvielen dan in het voorafgaande jaar.

Deze informatie, die steunt op het verloop van de bruto uurlonen, is echter onvolledig en zij is niet geheel betrouwbaar noch ten aanzien van de ontwikkeling van de loonkosten, noch ten aanzien van het beschikbare inkomen van de loontrekkenden.

Blijkens berekeningen en ramingen door de diensten van de Commissie van de Europese Gemeenschap versnelde de toeneming van de loonsom per hoofd in de fabrieksnijverheid, gerekend in Belgische munt, van 6,5 % in 1979 tot 7,5 % in 1980, terwijl de toename van de arbeidsproduktiviteit als gevolg van de recessie vertraagde van 7,1 % tot 3,3 %. De loonkosten per eenheid produkt, die in 1979 met 0,6 % afnamen, stegen dus in 1980 met 4,1 %. Op zichzelf is dit geen goed resultaat over 1980, maar aangezien de loonkosten per eenheid produkt in de belangrijkste concurrerende landen gemiddeld sterker toenamen dan die in België, daalden de relatieve loonkosten (dit is de verhouding tussen de toeneming van de loonkosten per eenheid produkt in België en de gemiddelde toeneming in de belangrijkste concurrerende landen) met 5,6 % in 1979 en opnieuw met 5,0 % in 1980, uitgedrukt in de nationale munten van de betrokken landen, en met respectievelijk 4,2 % en 5,4 % uitgedrukt in dollar. De concurrentiepositie van de Belgische industrie verslechterde dus niet verder, althans wat de loonkosten betreft en dank zij forser rationaliseren dan in de meeste andere industrielanden.

*

* *

Besluit

Na zes moeilijke jaren staat de Belgische economie voor een reeks zware problemen, die men op zeer uiteenlopende manieren kan benaderen. Een voor iedereen zichtbaar probleem is

de werkloosheid, die echter nauwelijks voor een directe aanpak vatbaar is. Zij is een gevolg van een reeks ontwikkelingen in de economie, waaronder de vertraging van de economische groei bij voortdurende sterke rationaliseringsdruk. Een zwak punt is de geringe rendabiliteit van vooral de niet-beschermden bedrijven, *in casu* vooral de fabrieksnijverheid, waar de investeringen en de werkgelegenheid dan ook aanzienlijk afnamen. Sedert enkele jaren vertraagt bovendien de toeneming van de werkgelegenheid in de dienstverlenende bedrijven.

Buiten het financiële probleem van de bedrijven zijn er het dubbele fundamentele onevenwicht van de overheidsfinanciën aan de ene kant en van de betalingsbalans aan de andere kant. Beide hangen overigens nauw samen. De oplossing van deze problemen is een werk van lange adem en vergt de inzet van vele middelen. Zoals de problemen vele aspecten vertonen — verouderde industriële structuur, verstarring op velerlei terrein, onvoldoende uitbouw van het commerciële apparaat, om er slechts enkele te noemen — is de noodzaak duidelijk op vele terreinen maatregelen te nemen om niet alleen de industrie maar ook de organisatie van de maatschappij aan de gewijzigde omstandigheden aan te passen. Vandaar de door de Regering onlangs aangekondigde maatregelen op velerlei terrein waarbij niet wordt verheeld dat dit slechts de aanzet is van verdere beleidswijzigingen.

Het staat thans vrijwel vast dat de economische conjunctuur in de eerste maanden van 1981 niet verder aftakelde en dat de bodem van de recessie werd bereikt. Het tijdstip en de snelheid van het komende conjunctuurherstel blijven evenwel onzeker, zodat alleen al wegens de negatieve overloop uit 1980 enige reële groei van betekenis voor 1981 weinig waarschijnlijk lijkt.

*
* * *

de werkdag, die echter nauwelijks voortaan directe aanpak
vrijbaar is. Zij is een gevolg van een reeks ontwikkelingen in de
economie, waaronder de vertraging van de economische groei bij
voortschrijdende sterke technologische vooruitgang. Een ander punt is de
grote afhankelijkheid van vooral de niet-beschermde bedrijfstak
op een groot deel van de fabrieksproductie, waar de investeringen en de
werkgelegenheid dan ook nauwelijks behouden kunnen worden. Het is
aanpak, vooral op de manier van de toename van de werkdag, die
in de huidige economie bedroeven is. Het is een gevolg van de
aanpak, vooral op de manier van de toename van de werkdag, die
in de huidige economie bedroeven is.

Er bestaan twee financiële problemen van de bedrijven. Het
dubbele fundamentele onevenwicht van de overheidsfinancien
aan de ene kant en van de betalingsbalans aan de andere kant.
Beide problemen vergen een nauw samenhangende oplossing van deze
problemen is een werk van lange adem en vergt de inzet van vele
middelen. Zoals de problemen vele aspecten vertonen - vooral
deze industriële structuren, verspreiding op vele terreinen,
opvolgende uitbouw van het economische apparaat, om erachter
enkele te noemen - is de noodzaak dringend op vele terreinen
maatregelen te nemen om niet alleen de industriële maatschappij
organisatie van de maatschappij aan de gewijzigde omstandigheden
den aan te passen. Vandaar de door de Regering onlangs
aangenomen maatregelen op vele terreinen waarbij niet wordt
vergeet dat dit slechts de aanpak is van verdere beleidsmaatregelen.

De Regering heeft in de laatste maanden van 1981 niet verder afgezien en dat de
in de eerste maanden van 1981 niet verder afgezien en dat de
begint van de recessie werd bereikt. Het tijdstip en de snelheid
van het komende conjunctuurentwaken blijven evenwel onzeker.
Het is alleen al wegens de negatieve overloop uit 1980 enige tijd
groot van belang voor 1981 weinig waarschijnlijk blijft.

De Regering heeft in de laatste maanden van 1981 niet verder afgezien en dat de
in de eerste maanden van 1981 niet verder afgezien en dat de
begint van de recessie werd bereikt. Het tijdstip en de snelheid
van het komende conjunctuurentwaken blijven evenwel onzeker.
Het is alleen al wegens de negatieve overloop uit 1980 enige tijd
groot van belang voor 1981 weinig waarschijnlijk blijft.

HOOFDSTUK EEN

BEVOLKING

EERSTE DEEL

BEVOLKING EN WERKGELEGENHEID

EERSTE DEEL

WERKGELEGENHEID
BEVOLKING EN

HOOFDSTUK EEN

BEVOLKING

Op 1 januari 1981 bereikte de totale bevolking 9 863 374 inwoners, d.i. 8 264 personen, of 0,83‰ (1) meer dan een jaar voordien. Behalve in 1978 is deze aangroei lager dan in de voorgaande jaren. Deze bevolkingsbeweging is het resultaat van eensdeels het natuurlijk accres en anderdeels van het migratiesaldo, waarbij het eerste gegeven het geboorten- en overlijdenssaldo vertegenwoordigt en het tweede dat van de binnen- en buitenlandse migraties van personen met Belgische of buitenlandse nationaliteit. De binnenlandse migraties zijn de verhuizingen binnen het land zelf en daarvan is het aantal veel groter dan bij de buitenlandse migraties; in principe zouden zij een nihil saldo moeten opleveren (2).

In 1980 werden 124 794 geboorten aangegeven, d.i. het hoogste cijfer sedert 1973; de nataliteit beloopt 12,65‰, tegen 12,56‰ in 1979 en 13,31‰ in 1973. De overlijdens waren 114 364 in aantal, d.i. ca. 2 000 meer dan in 1979 en 1977, maar minder dan in 1978 en in de voorgaande jaren; de mortaliteit bedraagt 11,59‰. Dienvolgens komt het natuurlijk accres op 10 430 eenheden, d.i. het grootste sedert 1973, behoudens dat van het voorgaande jaar.

Hoewel de totale bevolkingsaangroei slechts over 8 264 eenheden strekt, moet dus, op het eerste gezicht, het migratiesaldo negatief uitvallen : het bereikt 2 166 eenheden, d.i. —3 518, of het saldo van de buitenlandse migratie en 1 352 eenheden als saldo van de binnenlandse migratie, die theoretisch nagenoeg nihil zou moeten zijn.

De vermindering van dit « statisch verschil » — dat in 1979 op 6 652 eenheden kwam — speelt een grote rol in de vergelijking van de totale bevolkingsbeweging in 1980 met die een jaar voordien : zoals reeds gemeld zijn zo het aantal geboorten als het aantal overlijdens nagenoeg niet sterk veranderd.

De binnenlandse migraties hadden betrekking op ongeveer 4,5 % van de bevolking, hetgeen amper van de gegevens van het voorgaande jaar afwijkt. De immigraties uit het buitenland, die in 1974 nog 71 866 eenheden betroffen, liepen terug tot 52 594 in 1978 en 54 854 in 1979; voor 1980 beloopt het aantal 54 694. Wat de uitwijking naar het buitenland aangaat, blijven deze nog steeds op een hoog peil, nl. 58 212 in 1980, tegen 59 552 in 1979 en 58 495 in 1978.

(1) De in deze tekst opgenomen percentages, evenals de cijfers in de tabellen werden berekend volgens de op het einde van het jaar getelde bevolking, nl. op 1 januari 1981.

(2) Om technische en andere redenen is dit nooit het geval; dit « statistisch verschil » schommelt vrij sterk naargelang van de jaren.

Op 1 januari 1981 bestond de bevolking van het Vlaamse landsgedeelte uit 5 634 152 eenheden, d.i. 15 200 meer dan een jaar voordien. Deze bevolkingsbeweging (+2,7‰) wordt bekomen uit de optelling van twee positieve saldi: het natuurlijk accres (+13 751) en het migratiesaldo (+1 449) en dit laatstgenoemde komt volledig voor rekening van het saldo der binnenlandse migraties (+1 750), terwijl voor de buitenlandse migraties een zeer gering negatief saldo werd opgetekend (—301).

Op dezelfde datum telde de bevolking van Wallonië 3 229 001 eenheden, d.i. 1 558 eenheden, of 0,48‰ meer dan een jaar voordien. Het natuurlijk accres is er negatief (—2 274) en het migratiesaldo positief, maar dat komt geheel voor rekening van de binnenlandse migraties, waarvan het — positieve — saldo over 7 186 eenheden strekt, terwijl de buitenlandse migratie een negatief saldo van 354 eenheden boekt.

Voor Brussel zijn de beide saldi negatief; het natuurlijk accres liep met 1 047 eenheden terug en de migratie met 7 447 en deze vertegenwoordigt nagenoeg volmaakt het deficit bij de binnenlandse migratie (—7 584), terwijl inzake de buitenlandse migratie de ins en uits, op enkele eenheden na, elkaar compenseren. De trend van de verhuizing naar buiten werd dus voortgezet.

De nataliteit is het grootst in Vlaanderen en het laagst in Wallonië en, zoals in het zuiderse landsgedeelte, ligt zij in Brussel lager dan het gemiddelde. Het grootste sterftecijfer wordt in Brussel genoteerd en het geringste in het Vlaamse landsgedeelte.

Uit de natuurlijke bevolkingsaangroei blijken positieve, doch dalende waarden voor Vlaanderen en min of meer stabiele, negatieve waarden voor de beide andere regio's.

Het migratiesaldo is aanhoudend positief voor het Waalse landsgedeelte, hoewel met een dalende tendens, is licht positief — nihil gericht — in Vlaanderen en negatief te Brussel, met een grotere klemtoon op het einde van de jaren 70 dan 10 jaar voordien.

Globaal gezien is de bevolkingsbeweging positief in Vlaanderen en in Wallonië. In de beide regio's wordt echter sedert 1975 een teruggang geboekt. Voor Brussel was die beweging sedert de jongste 10 jaren doorlopend negatief, met enkele pieken in 1977 en 1978.

Uitgesplitst per arrondissement is de tendens dezelfde als die van de voorgaande jaren. Het geboortecijfer is nog steeds bijzonder hoog in 's lands vier noord-oostelijke arrondissementen (Hasselt, Maaseik, Tongeren, Turnhout), waar ook de sterftecijfers het laagst liggen. De grootste mortaliteit wordt aangetekend in de arrondissementen Ath, Doornik, Hoei, Borgworm en te Brussel-hoofdstad.

De grotere bevolkingsbeweging wordt waargenomen in Limburg en West-Vlaanderen, in positieve richting, en in Henegouwen en Luik, in negatieve richting, Brabant boekt een aangroei met 1 083 eenheden, als resultaat van een sterk negatief saldo voor Brussel en drie positieve saldi voor naburige arrondissementen. Deze stand van zaken geldt trouwens voor al de grote steden van België t.o.v. hun aangrenzende arrondissementen.

*

* *

Geboorten, sterfgevallen, bevolkingsaan groei en totale bevolking

TIJDVAK	Geboorten	Sterfgevallen	Bevolkingsaccres			Totaal bevolkingscijfer (a)
			Natuurlijke aangroei	Door migratie	Totaal	
1971	139 104	118 853	20 251	24 184	44 435	9 695 379
1972	134 437	116 743	17 694	13 777	31 471	9 726 850
1973	129 425	118 313	11 112	18 628	29 740	9 756 590
1974	123 155	116 039	7 116	24 542	31 658	9 788 248
1975	119 273	119 273	—	24 904	24 904	9 813 152
1976	120 472	118 765	1 707	8 443	10 150	9 823 302
1977	121 523	112 208	9 315	4 796	14 111	9 837 413
1978	121 983	115 060	6 923	— 2 682	4 241	9 841 654
1979	123 658	112 156	11 502	1 954	13 456	9 855 110
1980	124 794	114 364	10 430	— 2 166	8 264	9 863 374

(a) Berekende bevolking op basis van de telling van 1970. Op 31 december tot 1976; op 1 januari vanaf 1977.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Loop van de bevolking in 1980

LANDSGEDEELTE	Geboorten (a)		Sterfgevallen (a)		Toe- of afnemings				Stand per 1 januari 1981
	Absolute cijfers	‰ (b)	Absolute cijfers	‰ (b)	Natuur- lijk accres	Saldo der migratie- beweging.	Totale aangroei		
							Absolute cijfers	‰ (c)	
Antwerpen	11 430	12,38	10 604	11,48	+ 826	-2 345	- 1 519	- 1,64	923 547
Mechelen	3 484	11,90	3 379	11,54	+ 105	+ 557	+ 662	+ 2,27	292 743
Turnhout	5 073	14,12	2 809	7,82	+ 2 264	+ 476	+ 2 740	+ 7,69	359 240
Antwerpen ...	19 987	12,69	16 792	10,66	+ 3 195	-1 312	+ 1 883	+ 1,20	1 575 530
Brussel-Hoofdstad	12 520	12,52	13 567	13,56	- 1 047	-7 447	- 8 494	- 8,42	1 000 221
Halle-Vilvoorde	6 131	11,88	5 126	9,93	+ 1 005	+ 1 296	+ 2 301	+ 4,48	516 278
Leuven	5 203	12,54	4 174	10,06	+ 1 029	+ 1 573	+ 2 602	+ 6,31	414 842
Nijvel	3 533	12,16	3 175	10,93	+ 358	+ 4 316	+ 4 674	+ 16,36	290 441
Brabant ...	27 387	12,33	26 042	11,72	+ 1 345	- 262	+ 1 083	+ 0,49	2 221 782
Aat	919	11,78	1 160	14,87	- 241	+ 332	+ 91	+ 1,17	78 027
Charleroi	5 399	12,24	5 943	13,48	- 544	-2 302	- 2 846	- 6,41	441 017
Bergen	3 223	12,40	3 427	13,18	- 204	- 352	- 556	- 2,13	259 999
Moeskroen	886	12,18	927	12,75	- 41	+ 33	- 8	- 0,11	72 728
Zinnik	2 095	12,54	2 255	13,49	- 160	- 47	- 207	- 1,24	167 117
Thuin	1 680	11,86	1 824	12,88	- 144	+ 384	+ 240	+ 1,70	141 640
Doornik	1 710	11,82	2 092	14,46	- 382	- 100	- 482	- 3,32	144 635
Henegouwen ...	15 912	12,19	17 628	13,51	- 1 716	-2 052	- 3 768	- 2,88	1 305 163
Hoei	968	10,91	1 299	14,64	- 331	+ 683	+ 352	+ 3,98	88 727
Luik	7 062	11,59	8 007	13,15	- 945	-1 952	- 2 897	- 4,73	609 066
Verviers	3 173	12,93	3 118	12,70	+ 55	+ 360	+ 415	+ 1,69	245 469
Borgworm	689	11,99	696	12,91	- 7	+ 781	+ 774	+ 2,58	60 779
Maaseik	3 162	10,30	1 496	8,48	+ 834	+ 299	+ 1 133	+ 6,46	176 465
	3 020	13,20	1 496	8,48	+ 834	+ 299	+ 1 133	+ 6,46	716 059

Tongeren	2 330	13,20	1 496	8,48	+	+	1 850	+	389	+	2 239	+	12,10	181 244
Limburg ...	10 778	15,05	5 341	7,46	+	+	5 437	—	93	—	5 344	+	7,52	716 059
Aarlen	620	12,82	543	11,23	+	+	77	—	248	—	171	—	3,52	48 346
Bastenaken	521	14,42	472	13,07	+	+	49	+	78	+	127	+	3,53	36 126
Marche-en-Famenne	595	13,89	533	12,45	+	+	62	+	823	+	885	+	21,10	42 827
Neufchâteau	691	13,35	636	12,29	+	+	55	—	7	—	48	+	0,93	51 762
Virton	634	14,30	578	13,04	+	+	56	+	134	+	190	+	4,30	44 335
Luxemburg ...	3 061	13,70	2 762	12,36	+	+	299	+	780	+	1 079	+	4,85	223 396
Dinant	1 183	13,28	1 173	13,17	+	+	10	+	285	+	295	+	3,32	89 096
Namen	3 473	13,40	3 244	12,51	+	+	229	+	699	+	928	+	3,59	259 273
Philippeville	736	12,78	725	12,59	+	+	11	+	252	+	263	+	4,59	57 598
Namen	5 392	13,28	5 142	12,67	+	+	250	+	1 236	+	1 486	+	3,67	405 967
Aalst	3 176	12,10	2 903	11,06	+	+	273	—	605	—	332	—	1,26	262 400
Dendermonde	2 229	12,37	2 044	11,35	+	+	185	+	206	+	391	+	2,18	180 160
Eeklo	939	11,76	1 001	12,54	—	—	62	+	74	+	12	+	0,15	79 817
Gent	6 078	12,50	5 992	12,33	+	+	86	—	83	—	3	+	0,01	486 081
Oudenaarde	1 314	11,68	1 525	13,56	—	—	211	+	95	+	116	—	1,03	112 488
Sint-Niklaas	2 814	13,39	2 278	10,84	+	+	536	+	415	+	951	+	4,55	210 097
Oost-Vlaanderen ...	16 550	12,43	15 743	11,83	+	+	807	+	102	+	909	+	0,68	1 331 043
Brugge	3 141	12,35	2 599	10,22	+	+	542	+	244	+	786	+	3,10	254 332
Diksmuide	581	12,21	524	11,01	+	+	57	—	23	—	34	+	0,71	47 603
Ieper	1 313	12,64	1 246	12,00	+	+	67	—	200	—	133	—	1,28	103 846
Kortrijk	3 709	13,64	2 819	10,37	+	+	890	—	524	—	366	+	1,35	271 851
Oostende	1 517	11,41	1 578	11,87	—	—	61	+	120	+	59	+	0,44	132 932
Roeselare	1 851	13,52	1 382	10,10	+	+	469	—	41	—	428	+	3,14	136 887
Tielt	1 135	13,36	875	10,30	+	+	260	+	59	+	319	+	3,77	84 982
Veurne	595	12,40	541	11,28	+	+	54	+	248	+	302	+	6,34	47 967
West-Vlaanderen ...	13 842	12,81	11 564	10,70	+	+	2 278	—	117	—	2 161	+	2,00	1 080 400
Brussel-Hoofdstad	12 520	12,52	13 567	13,56	—	—	1 047	—	7 447	—	8 494	—	8,42	1 000 221
Vlaamse streek	72 491	12,87	58 740	10,43	+	+	13 751	+	1 449	+	15 200	+	2,71	5 634 152
Waalse streek	39 783	12,32	42 057	13,02	—	—	2 274	—	3 832	—	1 558	+	0,48	3 229 001
w.o. : Duitse taalstreek	803	12,41	737	11,39	+	+	66	+	22	+	88	+	1,36	64 713
Het Rijk ...	124 794	12,65	114 364	11,59	+	+	10 430	—	2 166	—	8 264	+	0,84	9 863 374

(a) Exclusief de doodgeboren en andere levenloos aangegeven kinderen.

(b) Verhouding tot de totale bevolking per 1 januari 1981 per streek.

(c) Verhouding tot de totale bevolking van elke streek geteld op 1 januari 1980.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

HOOFDSTUK II

WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID

AFDELING I. — WERKGELEGENHEID

De R.S.Z.-statistieken zijn ter beschikking voor de jaren 1979 en 1980 op 30 juni, hoewel slechts gedeeltelijk voor het laatstgenoemde jaar. Van juni 1978 tot juni 1979 nam de totale werkgelegenheid met ca 32 000 eenheden toe. Het aantal nadien op 30 juni 1980 opgenomen betrekkingen lag met 1 000 eenheden beneden het peil van 30 juni 1979.

Deze globale resultaten komen voort uit verschillende stromingen : in de eerste periode verminderde de werkgelegenheid in de industrie met 24 000 eenheden, maar vermeerderde met 1 400 in de bouwnijverheid en met ongeveer 55 000 in de tertiaire, zo overheids- als particuliere sector. De industriële werkgelegenheid liep tussen 30 juni 1979 en 30 juni 1980 met 18 000 eenheden terug, terwijl ook in de bouwsector een vermindering met 9 000 werd vastgesteld; tijdens deze periode, steeg de werkgelegenheid dus met ongeveer 27 000 betrekkingen in de tertiaire sector.

De aanhoudende teruggang van de industriële werkgelegenheid werd in nagenoeg al de sectoren waargenomen, behalve bij de automobielnijverheid, het transportmaterieel, de precisieoptiek en de plasticverwerking.

In de bouwnijverheid en de burgerlijke bouwkunde was de werkgelegenheid sedert 1974 nagenoeg onveranderd gebleven, maar in de periode 1979-1980 ging zij met 9 000 eenheden achteruit en het lijkt geen twijfel dat ook na 30 juni 1980 deze trend aanhield.

In de groot- en de kleinhandel is het werkgelegenheidspeil ongeveer hetzelfde als in 1974; het loopt bescheiden en geregeld op in het hotel en restaurantwezen, maar stagneerde in 1980 in de herstellingensector. In de dienstensector houdt de groei sterk aan, o.m. voor de sector « diensten aan ondernemingen - verhuring van goederen ». Het grootste gedeelte van de stijgende werkgelegenheid tijdens deze beide jaren komt voor rekening van de « andere diensten » en daar voornamelijk van de overheids- en para-overheidsdiensten, met inbegrip van de posten die bezet worden in het raam van het plan tot bestrijding van de werkloosheid.

Het zijn vooral de betrekkingen in verband met handenarbeid die uit de tabellen verdwijnen: —7 000 in 1975, —33 000 in 1976, —46 000 in 1977, —34 000 in 1978, —5 000 in 1979 en —30 000 in 1980, waarbij het voorlaatste cijfer duidelijk het conjunctuurherstel van einde 1978-1979 weergeeft, toen het werkgelegenheidsverlies minder groot was dan gewoonlijk sedert 1974. Wat de bedienden betreft, kwamen tijdens de respectievelijke voornoemde jaren 35 000, 21 500, 42 500, 31 500, 36 000 en 29 000 betrekkingen bij.

Ten gronde van deze ontwikkeling liggen de vertraagde bedrijvigheid, de ondernemingssluitingen, de rationalisering, de mechanisatie, de statuutwijzigingen; het is uiteraard moeilijk na te gaan welk daarvan het respectievelijk aandeel in de totale vermindering van de manuele betrekkingen is. Dat de bediendenwerkgelegenheid zelfs vrij sterk omhoog ging, moet vooral worden toegeschreven aan de expansie van de overheidsbetrekkingen eendeels, en aan de sector van de financiële instellingen en van de diensten aan de ondernemingen anderdeels.

Zo werden van 30 juni 1979 tot 30 juni 1980 globaal 30 000 manuele betrekkingen minder en 29 000 intellectuele posten meer geteld. Tevens kan worden vastgesteld dat een groot aantal van de nieuwe betrekkingen worden gecreëerd in sectoren die deze trend in de toekomst wellicht niet zullen kunnen aanhouden.

Van de 30 000 verdwenen manuele betrekkingen in die periode ging het om ongeveer 24 500 voor mannen en 5 500 voor vrouwen, terwijl in de 12 voorgaande maanden 4 000 verloren gingen, waarvan 3 000 voor vrouwen en 1 000 voor mannen. Hieruit blijkt duidelijk het gevolg van de schommelingen van de bedrijvigheid, die aansluit bij een tendens van aanhoudend structurele teruggang; toen de conjunctuur gunstig was vertraagde de teloorgang van de werkgelegenheid voor mannen en werd deze groter wat de vrouwen betreft.

De manuele werkgelegenheid in de nijverheid verminderde in 1979-1980 met 17 787 eenheden, d.i. 2,5 %. Deze daling betrof 11 254 mannen en 6 533 vrouwen t.o.v. 30 juni, 12 maanden voordien, d.i. —2,1 % en —4,1 %. Vergeleken met 1974 werden in de industrie 231 982 manuele posten afgeschaft, d.i. 25 %; daarbij gaat het om 150 050 betrekkingen voor mannen en 81 932 voor vrouwen, d.i. respectievelijk 22 % en 35 % minder. In de industrie werd op 3 manuele betrekkingen voor vrouwen 1 afgeschaft; voor de mannen beloopt deze verhouding 1 op 5. Uit deze gegevens blijkt dus ook dat de werkgelegenheid voor vrouwen verder relatief sterk verslechtert.

T.o.v. 1974 telt de totale intellectuele werkgelegenheid 71 555 posten meer voor mannen en 122 459 voor vrouwen, d.i. in totaal 194 014 bijkomende betrekkingen; zij horen nagenoeg alle in de tertiaire sector. Van 30 juni 1979 tot 30 juni 1980 verliep voor de mannen deze trend in hetzelfde patroon als tijdens de voorgaande jaren. Daarentegen nam de werkgelegenheid voor mannen « slechts » met 5 000 eenheden toe, tegen gemiddelden van meer dan 10 000 tijdens de voorgaande jaren.

AFDELING II. — WERKLOOSHEID

In 1980 werd een aanzienlijke toeneming van de werkloosheid genoteerd. Het maandgemiddelde van het aantal vergoede volledig werklozen strekte over 321 895 eenheden, tegen 294 416 in 1979, d.i. een gemiddelde vermeerdering met 27 479 of 9,3 %, tegen 4,3 % één jaar voordien. Als gevolg van de seizoenschommelingen vertonen de brutogegevens een uiteraard traditionele vermindering tot in juni en daarna een forse opgang tot in december. De van seizoeninvloeden ontdane gegevens laten een lichte en aanhoudende stijging van de werkloosheid zien tot in de zomer en daarna een plotse breuk : terwijl in het eerste halfjaar de aangroei tussen 1 en 4 % schommelde, werd in de zomer een versnelling waargenomen en kwam de toename op 20 % op het einde van het jaar : in december 1980 werden 377 081 vergoede volledig werklozen geteld, tegen 314 567 in december 1979, d.i. 62 500 eenheden meer. Deze aangroei hield ook nog in het eerste kwartaal van 1981 aan en ging zelfs versnellen.

Ten gevolge van deze ontwikkeling beliep de werkloosheid t.o.v. de beroepsbevolking in 1980 gemiddeld 7,8 %; op het einde van het jaar en in het begin van 1981 kwam zij op 9,1 %. In vergelijking met de tegen werkloosheid verzekerde bevolking bereikt zij voor het jaar 1980 11,7 % : op het einde van het jaar en in het begin van het eerste kwartaal van 1981 lag zij rond 14 %.

Voor en beter inzicht in het werkloosheidsverloop is het noodzakelijk verschillende gezichtshoeken na te gaan : geslacht, leeftijd, geschiktheid, onderwijspeil, sectoren, regio's. Daarna zal, rekening houdend met de aldus verkregen inlichtingen worden gepoogd de voornaamste verklaringsfactoren van de trend van 1980 op te sporen. Daaronder komen op de eerste plaats de conjunctuurverslechtering en de afgetekende kentering van de bedrijvigheid rond het midden van het jaar : zo liep van juni tot december het totale aantal werklozen op van 294 870 tot 377 081, d.i. +82 211 eenheden. Deze toeneming behelst weliswaar een seizoenbeweging, maar uit de van seizoeninvloeden ontdane gegevens blijkt dat van een gemiddeld peil van ca 300 000 eenheden in het eerste halfjaar het aantal in het vierde kwartaal opliep tot 350 000 volledig werklozen.

Het gemiddeld aantal mannelijke werklozen (120 719) klom met 9,7 % t.o.v. 1979; bij de vrouwen — met een gemiddeld aantal van 201 176 — beloopt de aangroei 9,1 %. Op het eerste gezicht is er dus amper enig verschil, maar achter deze gegevens gaan, in het jaar, verschillende tendensen schuil. Tijdens de eerste vier maanden liep het aantal vergoede mannelijke volledig werklozen nog terug, maar vanaf mei nam het steeds sneller toe en in december bedroeg het verschil 36 672 eenheden of 31,7 %, t.o.v. december 1979 en 45 937 t.o.v. juni 1980. De werkloosheid bij de vrouwen nam verder ononderbroken toe : na een aangroei van ongeveer 7 % in het eerste kwartaal klom zij nog enigszins in het tweede halfjaar en bereikte uiteindelijk 13 % op het einde van het jaar. Ook de vrouwen werden door de conjunctuurverslechtering getroffen, maar naar betrekkelijke waarde in een veel geringere mate. De verschillende conjunctuurgevoeligheid naargelang van het geslacht is trouwens een bekend feit en daarvan is het verstreken jaar een bijkomend voorbeeld. Tot commentaar op deze aanhoudende gemiddelde toeneming van de werkloosheid bij de vrouwen en het verband met de

conjunctuur kan erop worden gewezen dat recente studiën de klemtoon hebben gelegd op de selectiviteit van de werkloosheid in de jongste jaren : de selectiviteit kenmerkt () de mobiliteit : mannen zijn in de werkloosheid mobieler dan de vrouwen. Uitgaande van deze eerste discriminatie nemen de kansen om uit de werkloosheid te geraken zeer snel af met de anciënniteit en door de leeftijd wordt de uitgangselectie nog onderstreept (1).

De categorie van de vergoede volledig werklozen met normale geschiktheid is het meest gevoelig voor de schommelingen van de economische bedrijvigheid en dat is vooral in 1980 gebleken : in deze categorie strekt de gemiddelde toeneming over 27 997 eenheden. Dit aantal overschrijdt het totaal van de gemiddelde stijging bij de vergoede volledig werklozen; de categorie van de werklozen met gedeeltelijke geschiktheid stagneert en die van de werklozen met verminderde geschiktheid neemt af, vooral ten gevolge van het toenemende aantal aanvragen voor brugpensioenen vanwege oudere werklozen. Bij de werklozen met normale geschiktheid belooft het gemiddelde over 1980 85,5 % van het totaal, tegen 84 % in 1979 en 82,5 % in 1978. Dat in deze categorie de stijging in absoluut aantal hoger is bij de vrouwen (+16 815) dan bij de mannen (+11 182) moet worden toegeschreven aan de ontwikkeling tijdens het eerste halfjaar van 1980; het is immers zo dat van juni tot december een globale vermeerdering met 81 205 eenheden wordt vastgesteld, nl. 44 880 bij de mannen en 36 325 bij de vrouwen. Op dat tijdstip waren de tendensen naargelang van het geslacht dus blijkbaar omgekeerd.

De globale werkloosheid bij de jongeren van —25 jaar groeide aan in dezelfde verhouding als het totaal, met enkele verschillen naargelang van het geslacht of van de groep van —20 en die van 20 à 25 jaar. Op het nationaal vlak wordt de grootste stijging genoteerd bij de mannen van —25 jaar, nl. gemiddeld 23,3 %, terwijl die bij de vrouwen van —25 jaar 7,5 % bedraagt. In het tweede halfjaar werd de toestand alsmäär slechter, waardoor in januari 1981 t.o.v. 1980 een toeneming met 31,6 % werd waargenomen in de categorie van —20 jaar, van 23,7 % in die van 20-25 jaar en met 22,1 % in die van 25 tot 40 jaar. Daarna worden die percentages geringer. De sterke toeneming in de eerste groep moet worden gerelativeerd, omdat het daar om een lager absoluut aantal eenheden gaat. In feite worden vooral de categorieën tussen 20 en 40 jaar, en inzonderheid de mannen, het meest getroffen door de kentering van de bedrijvigheid en door de vermindering van het aantal personen dat bij het plan tot indijking van de werkloosheid is betrokken (zie verder).

Uit de door de R.V.A. (1) gepubliceerde gemiddelden van het aantal vergoede volledig werklozen per onderwijspeil blijkt dat de aangroei het grootst is bij de personen met een beroepsopleiding, met een voltooide leertijd en bij de universitair geschoolden. Een verband leggend tussen deze variatie en die in absoluut aantal komt de eerste groep het meest op de voorgrond. Ondanks een geringe relatieve vermindering van het gemiddelde over 1980 blijft het toch een feit dat 58,8 % van de volledig werklozen slechts lager onderwijs genoten.

(1) « La crise amplifie-t-elle la sélectivité du marché de l'emploi ? », nota van het Planbureau door R. Tollet.

(1) Korte commentaar op de arbeidsmarkt in 1980.

Wat het sectorgewijze verloop van de werkloosheid betreft is het onontbeerlijk de in de loop van het jaar ingetreden teruggang van de bedrijvigheid te bekijken in het licht van de gegevens doorheen het gehele jaar, over de maandgemiddelden heen. Daaruit blijkt dat de gemiddelde aangroei van de werkloosheid het grootst was in de sector van de diensten, van de bouw, van de slecht aangeduide of niet bekende bedrijvigheden (1), en in de diverse fabrieksnijverheden.

In nagenoeg alle sectoren steeg de werkloosheid en het sterkst in die welke zo even werden opgesomd. Peilgewijze is zij evenwel het grootst in de sector van de kleding, van het schoeisel, van de tabak, van de textiel, van de voeding, van het leder en de huiden, van de eetgelegenheid, van de diverse fabrieksnijverheden en van de bouw. In sommige sectoren zouden deze percentages nog hoger liggen zonder de instelling van de wettelijke en regelingsbruggensioenen. Sedert deze bestaan kwam het aantal ermee begunstigten op 10 000 in de metaalnijverheid, 11 000 in de metaalbouw, 4 000 in de schoeiselnijverheid, 9 000 in de bouwsector, 3 600 in de voedingsnijverheid en 4 000 in de textielindustrie.

Zoals uit een bijgaande tabel blijkt had de aanzienlijke aangroei van de werkloosheid in het tweede halfjaar vooral betrekking op de bouwnijverheid, de diensten, de machinebouw, het vervoermaterieel, het vervoer en het verkeer, de banken en verzekeringen en de « slecht omschreven bedrijvigheden ». In het eerste kwartaal van 1981 werden deze tendensen nog sterker. Hierbij moet vooral worden gewezen op de sterke weerslag die de toenemende werkloosheid in de bouwsector op de globale ontwikkeling van die werkloosheid had : in 1980 bedroeg zij gemiddeld iets meer dan 10 %, maar in het tweede halfjaar en bij het begin van 1981 is dat aandeel gestegen.

Bij het nagaan van de geregionaliseerde gegevens blijkt dat de verslechtering van het werkloosheidsverloop sterker het Vlaamse landsgedeelte heeft getroffen dan de beide andere regio's en dat was ook het voorgaande jaar reeds het geval. Het aantal vergoede volledig werklozen steeg er met 10,3 %, d.i. 11,1 % bij de mannen en 9,8 % bij de vrouwen. Voor Wallonië gaat het respectievelijk om 8,2, 8,9 en 7,7 % en voor Brussel om 8,3, 7,1 en 9,5 %. Hetzelfde groeipatroon geldt voor de werklozen met normale geschiktheid, waarvan het aantal in Vlaanderen opging met 12,2 %, nl. 15 % bij de mannen en 11 % bij de vrouwen. De getroffen sectoren zijn dezelfde als die welke in het gehele land te lijden hadden, maar vergeleken met 's lands andere gewesten, was de teruggang het grootst in de machinebouw, de elektrische constructie, de bouwnijverheid en de handel. Het aantal door het fonds voor vergoeding van wegens sluiting afgedankte werknemers (2) behandelde gevallen beliep 622 eenheden in het Vlaamse landsgedeelte, tegen 505 in 1979, d.i. een aanzienlijke toeneming met 117 gevallen; het aantal betrokken werknemers bedroeg 13 198, tegen 12 928 één jaar voordien. In de tabel wordt duidelijk aangetoond welke de getroffen sectoren zijn : metaal-, machine en elektrische constructie, de bouwnijverheid, de kleding en de voedingsprodukten. Het door Eurinform genoteerde aantal faillissementen beliep in 1980 1 465 in Vlaanderen, tegen 1 146 in 1979, d.i. 319 meer of 28 %. In Wallonië gaat het om 1 070 en 933 gevallen, d.i. een toeneming met 137.

(1) Categorie waarin voornamelijk de jongeren die nog niet gewerkt hebben zijn opgenomen.

(2) Dat niet alle sluitingsgevallen behandelt.

Hoewel de betrekkelijke toestand in het Vlaamse landsgedeelte zo veel verslechterde is Wallonië toch de regio die in absolute cijfers het meest onder de werkloosheid te lijden heeft; t.o.v. de tegen werkloosheid verzekerde bevolking (R.I.Z.I.V.) bereikte de werkloosheid in 1980 gemiddeld 14,5 %, tegen 11,9 % in Vlaanderen en 11,7 % te Brussel. In Vlaanderen is de werkloosheid bij de mannen de minst hoge, nl. 6,3 %. In dit gewest gaat de op 30 juni 1980 getelde werkgelegenheid zelfs nog met 4 200 eenheden vooruit t.o.v. 30 juni 1979, tegen een daling met 3 200 in Wallonië en 2 500 te Brussel (1).

Het beeld van een structureel veel meer teruglopende economie in Wallonië en van een gediversifieerder, maar meer aan conjunctuurschommelingen onderhevige industriële textuur in Vlaanderen, wordt hierdoor bevestigd.

Het plan tot opslorping van de werkloosheid behelst tweeërlei maatregelen : met de ene soort, o.m. het brugpensioen, wordt beoogd de beroepsbevolking te verminderen, terwijl de andere ten doel heeft werklozen tewerk te stellen. De grootste uitwerking van deze maatregelen gebeurt tijdens de eerste jaren van de tenuitvoerlegging ervan; dan hebben zij in zover zij betrekking hebben op een steeds toenemend aantal eenheden, een inkrimpingsgevolg op het zichtbaar werkloosheidsvolume of het werkloosheidspercentage. Naderhand, wanneer een « kruissnelheid » is bereikt, heeft dit stelsel weliswaar nog weer een invloed op het werkloosheidspeil, maar nauwelijks nog op de schommeling ervan. Wanneer door deze maatregelen minder personen worden tewerkgesteld gaan zij weer invloed op het werkloosheidsverloop gaan oefenen, maar dan gaat het uitsluitend nog om de verschillende vormen van tewerkstelling der werklozen en niet meer om de brugpensioenen. Zo werd van december 1979 tot december 1980 de ontwikkeling van de werkloosheid negatief beïnvloed door de vermindering van het aantal jongerenstages (—2 489), van het aantal door de Overheid tewerkgestelde werklozen (—670) en van het aantal in het « bijzonder tijdelijk kader » tewerkgestelde personen (—5.319).

De aan en door de R.V.A. medegedeelde werkaanbiedingen waren ten getale van 174 835 in 1980, tegen 179 914 in 1979 en 172 812 in 1978, na het lage peil van de voorgaande drie jaren, toen zij rond 135 000 schommelden. Door de R.V.A. werden in 1980 159 210 personen geplaatst, d.i. een rata van 91,1 %, na 93,8 % en 92,6 % in de voorgaande jaren, een niet te versmaden percentage.

Zoals reeds gezegd schuilt in de negatieve ontwikkeling van de bedrijvigheid en dan vooral in het tweede halfjaar, de hoofdverklaring van de toenemende werkloosheid in 1980; de conjunctuurcyclus, de tweede aardolieschok, het hoge rentepeil, de inkomensmatiging, het gewijzigde consumentengedrag waren allen samen factoren die de bedrijvigheid drukten en aanleiding gaven tot een recessie, die nog werd in de hand gewerkt door de steeds sterkere synchronisatie van de economieën van de Europese industrielanden. De statistieken inzake sluitingen en faillissementen geven een grote toeneming te zien — die o.m. ook in sterke mate op

(1) Hierbij moet echter worden gewezen op het verschil tussen de periode waarop het werkloosheidspercentage wordt berekend (van 1 januari 1980 tot 1 januari 1981) en de referentieperiode voor de berekening van de werkgelegenheid (30 juni 1979-30 juni 1980); de grootste teloorgang van werkgelegenheid lag immers waarschijnlijk in het tweede halfjaar van 1980.

de K.M.O.'s betrekking hebben — en wekken de bedenking dat sommige ondernemingen die hun deuren sloten, wellicht de klip van de verminderde bedrijvigheid hadden kunnen omzeilen, indien zij niet hadden af te rekenen met de bijkomende hindernissen die thans een zo grote rol spelen, nl. vooreerst de financiële kosten, die in 1980 uitzonderlijk hoog lagen, dan de nieuwe energieprijzen en, tenslotte, de met het eerste punt verband houdende inkrimping van de gezinsbestedingen voor duurzame goederen, vooral wat betreft de huisvesting, die op haar beurt instaat voor een aanzienlijk aandeel in de bedrijvigheid en de werkgelegenheid. De grote teloorgang van werkgelegenheid en de faillissementen, evenals de zeer sterke stijging van de werkloosheid in de bouwsector spreken in dit verband boekdelen.

De aanhoudende verdwijning van manuele betrekkingen tot in juni 1980 (jongst beschikbaar gegeven) getuigt eveneens van de weerslag der dalende bedrijvigheid, maar ook van de voortzetting van het rationaliseringsproces in de gezamenlijke economie, vooral in de nijverheid, maar niet alleen daar. De stijging van het aantal intellectuele posten — gewoon de enige groeibasis van de werkgelegenheid — gebeurt hoofdzakelijk in de overheidssector en vertegenwoordigt voor het overige een lichte expansie van enkele subtakken van de particuliere tertiaire sector. In elk geval is er nagenoeg geen sprake van reconversie of van werkkraftmobiliteit onder de grote sectoren. De vastgestelde toeneming van arbeidskracht wordt vooral bevoorraad door demografische groei en door de stijging van de bedrijvigheid voor vrouwen.

Overigens zou kunnen worden uitgegaan van een min of meer grote rotatie in de werkloosheid, althans wat de mannen en de jongeren van beide geslachten betreft; indien dat het geval is, werd deze rotatie wellicht enigszins vertraagd door de forse aangroei van de volledige werkloosheid in 1980.

Reeds werd de vermindering van het aantal in het raam van het plan tot opslorping van de werkloosheid tewerkgestelden nagegaan. Zo weegt het probleem van de overheidsfinanciën steeds zwaarder door op het verloop van het aantal werkplaatsen. De teruggang van de overheidsinvesteringen, o.m. in de burgerlijke bouwkunde (bouwsector) en de industrieën aan het begin van de ketting beïnvloedt eveneens het verloop van de werkloosheid, en dit zal in de komende jaren ongetwijfeld nog zwaarder gaan wegen.

*
* *

Aantal arbeiders en uren-arbeiders in sommige bedrijfstakken (a)
(duizenden)

BEDRIJFSTAK	Tewerkgestelde arbeiders (maandgemiddelden)					Uren-arbeiders			
	1977	1978	1979	1980		1977	1978	1979	1980
Steenkolennijnen (b)	17,4	16,0	15,5	15,2		33 300	31 333	29 191	29 106
Cokesfabrieken	2,8	2,6	2,5	2,5		4 840	4 403	4 176	3 939
Ijzer- en staalnijverheid (c)	41,8	37,1	37,8	36,8		65 105	62 256	63 237	59 105
Industrie der non-ferrometalen	13,3	12,4	11,8	11,6		21 443	18 859	18 820	18 139
Metaalverwerkende nijverheid	237,0	228,2	224,8	(e) 223,3		373 777	354 934	349 451	(e) 337 019
Rubbennijverheid	5,3	5,0	4,8	4,8		8 711	7 966	7 924	7 811
Papiernijverheid (producerende inrichtingen) ..	6,2	6,0	6,1	5,8		10 218	10 244	10 238	9 521
Papiernijverheid (verwerkende inrichtingen) ..	10,1	9,6	9,3	9,0		16 372	15 476	15 039	14 251
Steengroeven	3,3	3,2	3,2	3,1		5 348	4 938	4 700	4 881
Kalk, kalksteen en kalkderivaten	3,4	3,2	3,0	3,0		5 551	5 229	5 030	5 066
Aardewerkindustrie	4,3	4,0	3,6	3,3		7 386	6 914	5 922	5 045
Cementnijverheid	2,5	2,5	2,4	2,3		4 151	3 903	3 784	3 694
Glasnijverheid	15,7	14,1	13,6	13,0		23 302	22 428	21 741	21 188
Houtnijverheid	32,2	29,8	28,2	27,3		52 248	47 791	44 591	43 320
Keramieknijverheid	4,7	4,4	4,3	3,9		7 266	7 013	6 709	6 249
Bouwbedrijf	118,5	113,3	121,8	121,3		205 328	186 237	162 721	166 881
Spinnerijen : katoen, vlas en hennep (d)	6,4	5,3	4,7	4,8		..	..	..	..
wol, jute, harde vezels	10,3	8,9	8,4	8,1		14 883	12 672	12 049	12 362
Weverijen	24,8	23,2	22,5	21,9		36 697	36 384	34 335	33 249
Andere textielbedrijven	2,5	2,2	2,1	1,9		3 411	2 996	2 998	2 682
Tricotagenijverheid	10,4	9,9	9,2	8,6		14 760	13 587	12 689	12 247
Dierlijke en plantaardige oliën	0,9	0,8	0,7	0,8		1 519	1 397	1 327	1 241
Tabaksnijverheid	5,9	5,8	5,4	5,1		8 735	8 635	8 116	7 647
Ledernijverheid	1,4	1,1	0,9	0,7		2 073	1 554	1 398	1 216
Schoennijverheid	2,7	2,3	2,1	2,0		3 681	3 224	3 158	2 726
Pantoffelindustrie	0,4	0,4	0,3	0,2		619	516	485	511
Watervoorziening	4,7	4,7	4,5	4,5		8 476	8 543	8 249	8 112
Haven van Antwerpen	11,5	10,9	10,3	9,5		..	..	..	..

Bronnen : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Administratie van het Mijnwezen. Bedrijfsfederaties.

- (a) In het algemeen maken de in deze tabel voorkomende industrieën het voorwerp uit van een produktiestatistiek en hebben de gegevens, in principe, betrekking op alle nijverheidsinrichtingen zonder onderscheid van het aantal tewerkgestelde arbeiders.
 (b) Het betrefft het gemiddeld aantal aanwezige werklieden per gewerkte dag en het aantal verwezenlijkte posten.
 (c) Exclusief de bedrijven die uitsluitend vormstaal voortbrengen.
 (d) Voor deze bedrijfstakken, aantal spellen-uren van 1977 tot 1980 : 2 491, 2 058, 2 233 en 2 204 miljoen.
 (e) Voorlopige gegevens.

Actieve bevolking (a)
Indeling per bedrijfstak

BEDRIJFSTAK	30 juni 1977		30 juni 1978		30 juni 1979	
	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%
MANNEN						
<i>Werkzaam in België</i>	2 583 233	98,9	2 575 814	98,9	2 591 640	99,0
Landbouw, bosbouw en visserij ...	97 591	3,7	92 967	3,6	90 602	3,5
Winning en verwerking van niet-energetische delfstoffen en derivaten; chemische nijverheid	215 265	8,2	203 420	7,8	197 818	7,5
Metaalverwerkende industrie; fijn mechanische industrie en andere be- en verwerkende industrieën	548 744	21,0	532 539	20,4	522 638	20,0
Bouwnijverheid	287 978	11,0	283 914	10,9	286 301	10,9
Energie- en waterhuishouding	62 699	2,4	61 220	2,3	59 674	2,3
Handel, hotels, restaurants en café's, reparatiebedrijven, bank- en verzekeringswezen, enz.	530 683	20,3	530 213	20,4	536 892	20,5
Vervoer en verkeer	232 275	8,9	234 074	9,0	237 451	9,1
Andere diensten (beroepsmilitairen inbegrepen)	476 549	18,2	500 624	19,2	522 321	19,9
Werkzoekenden (b)	101 824	3,9	108 107	4,2	107 020	4,1
Miliciens	27 034	1,0	26 149	1,0	28 290	1,1
Stagiairs in beroepsopleiding	2 591	0,1	2 587	0,1	2 633	0,1
<i>Werkzaam in het buitenland (c)</i>	29 048	1,1	28 429	1,1	27 068	1,1
<i>Totaal ...</i>	2 612 281	100,0	2 604 243	100,0	2 618 708	100,0
VROUWEN						
<i>Werkzaam in België</i>	1 430 697	99,1	1 462 402	99,1	1 506 376	99,2
Landbouw, bosbouw en visserij ...	24 785	1,7	25 356	1,7	27 781	1,8
Winning en verwerking van niet-energetische delfstoffen en derivaten; chemische nijverheid	25 853	1,8	24 877	1,7	23 815	1,6
Metaalverwerkende industrie; fijn mechanische industrie en andere be- en verwerkende industrieën	222 636	15,4	210 746	14,3	201 818	13,3
Bouwnijverheid	10 331	0,7	10 575	0,7	10 554	0,7
Energie- en waterhuishouding	2 717	0,2	2 819	0,2	2 922	0,2
Handel, hotels, restaurants en café's, reparatiebedrijven, bank- en verzekeringswezen, enz.	399 830	27,7	404 153	27,4	409 719	27,0
Vervoer en verkeer	32 840	2,3	33 894	2,3	34 861	2,3
Andere diensten (beroepsmilitairen inbegrepen)	554 946	38,4	578 135	39,2	607 969	40,0
Werkzoekenden (b)	155 348	10,8	170 480	11,5	184 974	12,2
Stagiaires in beroepsopleiding	1 411	0,1	1 367	0,1	1 963	0,1
<i>Werkzaam in het buitenland (c)</i>	12 971	0,9	12 785	0,9	12 463	0,8
<i>Totaal ...</i>	1 443 668	100,0	1 475 187	100,0	1 518 839	100,0

Bronnen : Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

- (a) Loontrekkenden en gelijkgestelden, zelfstandigen en helpers inbegrepen.
De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Volledige vergoede werklozen en vrijwillig ingeschreven werkzoekenden.
(c) Grensarbeiders en het Belgisch personeel van de internationale organismen.

Actieve bevolking (a)

Indeling per bedrijfstak
(mannen en vrouwen)

BEDRIJFSTAK	30 juni 1977		30 juni 1978		30 juni 1979	
	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%
<i>Werkzaam in België</i>	4 013 930	99,0	4 038 216	99,0	4 098 016	99,0
Landbouw, bosbouw en visserij ...	122 376	3,0	118 323	2,9	118 383	2,9
Winning en verwerking van niet-energetische delfstoffen en derivaten; chemische nijverheid	241 118	5,9	228 297	5,6	221 633	5,3
Metaalverwerkende industrie; fijn mechanische industrie en andere be- en verwerkende industrieën	771 380	19,0	743 285	18,2	724 456	17,5
Bouwnijverheid	298 309	7,4	294 489	7,2	296 855	7,2
Energie- en waterhuishouding	65 416	1,6	64 039	1,6	62 596	1,5
Handel, hotels, restaurants en café's, reparatiebedrijven, bank- en verzekeringswezen, enz.	930 513	22,9	934 366	22,9	946 611	22,9
Vervoer en verkeer	265 115	6,5	267 968	6,6	272 312	6,6
Andere diensten (beroepsmilitairen inbegrepen)	1 031 495	25,4	1 078 759	26,4	1 130 290	27,3
Werkzoekenden (b)	257 172	6,3	278 587	6,8	291 994	7,0
Miliciens	27 034	0,7	26 149	0,6	28 290	0,7
Stagiairs in beroepsopleiding	4 002	0,1	3 954	0,1	4 596	0,1
<i>Werkzaam in het buitenland (c)</i>	42 019	1,0	41 214	1,0	39 531	1,0
<i>Totaal</i> ...	4 055 949	100,0	4 079 430	100,0	4 137 547	100,0

Bronnen : Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Loontrekkenden en gelijkgestelden, zelfstandigen en helpers inbegrepen.
De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

(b) Volledige vergoede werklozen en vrijwillig ingeschreven werkzoekenden.

(c) Grensarbeiders en het Belgisch personeel van de internationale organismen.

Werknemers opgenomen in de sociale zekerheid

OMSCHRIJVING	Handarbeiders			Hoofdarbeiders			Algemeen totaal
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	
31 maart 1979	1 037 089	355 060	1 392 149	933 919	645 689	1 579 608	2 971 757
30 juni 1979	1 052 341	357 433	1 409 774	933 422	646 988	1 580 410	2 990 184
30 september 1979 ..	1 062 027	358 951	1 420 978	930 867	649 308	1 580 175	3 001 153
31 december 1979 ...	1 053 291	356 722	1 410 013	936 878	660 263	1 597 141	3 007 154
31 maart 1980	1 035 454	351 050	1 386 504	939 206	667 602	1 606 808	2 993 312
30 juni 1980	1 027 728	351 784	1 379 512	938 611	670 462	1 609 073	2 988 585

Bron : Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

**Indeling (N.A.C.E.) naar activiteitsklasse van de op 30 juni
in de maatschappelijke zekerheid opgenomen werknemers (a)**
(arbeiders en bedienden)

BEDRIJFSTAK	1977	1978	1979	1980
Land- en bosbouw, visserij	12 379	12 030	11 761	11 456
Energie en waterhuishouding (b)	65 195	63 822	62 382	62 016
Niet-energetische delfstoffen en derivaten, chemische nijverheid	236 784	224 049	217 552	212 653
Metaalverwerkende-, fijnmechanische en optische nijverheid	321 594	312 668	308 808	305 874
Andere be- en verwerkende industrieën :	393 634	375 099	361 095	350 315
— voeding	75 325	75 488	75 269	74 934
— drank	19 356	18 921	18 238	17 346
— tabak	7 270	7 559	7 194	6 820
— textiel	81 601	73 285	68 384	66 470
— leder	4 592	3 981	3 588	3 235
— schoenen en kleding	65 495	59 347	55 434	52 645
— hout en houten meubelen	46 639	43 804	40 750	39 298
— papier en artikelen in papier	21 215	20 354	20 568	19 254
— drukkerij en uitgeverij	34 095	33 974	33 881	33 809
— rubber en plastic	22 402	21 897	22 072	22 124
— diversen	15 644	16 489	15 717	14 380
Bouwnijverheid	251 533	247 664	249 054	240 141
Handel, hotel- en reparatiebedrijven	425 937	421 628	423 572	424 824
Vervoer en verkeer (c)	192 345	194 904	197 893	200 127
Bank-, krediet- en verzekeringswezen, verhuur	192 570	198 372	206 272	210 750
Overheid, onderwijs en overige dienstverlening	874 617	913 508	956 990	975 745
<i>Algemeen totaal ...</i>	2 966 588	2 963 744	2 995 379	2 994 101

Bron : Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

(a) Met inbegrip van de werknemers van het « bijzonder tijdelijk kader ».

(b) Met inbegrip der onder het N.P.M. ressorterende mijnwerkers en gelijkgestellten.

(c) Met inbegrip der onder de D.M.V.Z.K. ressorterende zeelieden ter koopvaardij, de tijdelijke beambten van de N.M.B.S. en de beambten van de N.M.V.B.

**Indeling naar de grootte van de inrichtingen der op 30 juni 1979
in de sociale zekerheid opgenomen werkgevers en werknemers (a)**

OMSCHRIJVING	Inrichtingen		Handarbeiders			Hoofdarbeiders			Totaal der werknemers	
	Aantal	%	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Aantal	%
Inrichtingen met :										
min dan 5 werknemers	133 268	66,39	97 434	46 899	144 333	38 951	52 718	91 669	236 002	7,89
van 5 tot 9 werknemers	28 614	14,26	85 033	25 876	110 909	40 469	35 810	76 279	187 188	6,26
van 10 tot 19 werknemers	17 235	8,59	102 732	32 401	135 133	55 749	41 968	97 717	232 850	7,78
van 20 tot 49 werknemers	12 605	6,28	156 615	51 770	208 385	102 910	75 324	178 234	386 619	12,92
van 50 tot 99 werknemers	4 466	2,23	104 261	37 342	141 603	97 486	72 519	170 005	311 608	10,41
van 100 tot 199 werknemers	2 410	1,20	95 720	45 390	141 110	110 301	84 730	195 031	336 141	11,23
van 200 tot 499 werknemers	1 432	0,71	121 827	50 074	171 901	149 633	110 804	260 437	432 338	14,45
van 500 tot 999 werknemers	433	0,22	85 686	30 444	116 130	109 788	64 306	174 094	290 224	9,70
1 000 en meer werknemers	240	0,12	204 826	37 381	242 207	228 135	108 809	336 944	579 151	19,36
Totaal ...	200 703	100,00	1 054 134	357 577	1 411 711	933 422	646 988	1 580 410	2 992 121	100,00

(a) Exclusief de zeelieden ter koopvaardij die onder de D.M.V.Z.K. ressorteren. De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Indeling per provincie en taalstreek
van de onder de sociale zekerheid ressorterende werkgevers en arbeiders op 30 juni 1979 (a)

PROVINCIE OF STREEK	Inrich- tingen	Werklieden			Bedienden			Totaal der arbei- ders
		Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	
Antwerpen	32 235	201 621	57 195	258 816	157 214	97 204	254 418	513 234
Brabant	51 204	211 496	81 554	293 050	343 551	233 154	576 705	869 755
West-Vlaanderen	25 418	123 360	50 717	174 077	75 871	51 565	127 436	301 513
Oost-Vlaanderen	24 827	129 739	56 045	185 784	85 373	63 545	148 918	334 702
Henegouwen	20 778	133 442	39 233	172 675	88 629	71 996	160 625	333 300
Luik	20 872	113 430	33 347	146 777	87 636	65 900	153 536	300 313
Limburg	11 993	87 925	24 625	112 550	49 080	29 788	78 868	191 418
Luxemburg	4 883	15 452	5 064	20 516	15 406	10 594	26 000	45 516
Namen	8 245	35 876	9 653	45 529	30 662	23 242	53 904	99 433
<i>Vlaamse streek</i>	<i>108 816</i>	<i>618 830</i>	<i>212 950</i>	<i>831 780</i>	<i>441 399</i>	<i>286 187</i>	<i>727 586</i>	<i>1 559 366</i>
<i>Waalse streek</i>	<i>60 019</i>	<i>322 072</i>	<i>93 050</i>	<i>415 122</i>	<i>241 167</i>	<i>187 300</i>	<i>428 467</i>	<i>843 589</i>
<i>Brussel-Hoofdstad</i>	<i>31 620</i>	<i>111 439</i>	<i>51 433</i>	<i>162 872</i>	<i>250 856</i>	<i>173 501</i>	<i>424 357</i>	<i>587 229</i>
<i>Het Rijk ...</i>	<i>200 455</i>	<i>1 052 341</i>	<i>357 433</i>	<i>1 409 774</i>	<i>933 422</i>	<i>646 988</i>	<i>1 580 410</i>	<i>2 990 184</i>

(a) Met inbegrip van de werknemers van het « bijzonder tijdelijk kader ». Exclusief de zeelieden ter koopvaardij die onder de D.M.V.Z.K. ressorteren en de binnenschippers.

Bron : Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Indeling per provincie en taalstreek
van de onder de sociale zekerheid ressorterende werkgevers en arbeiders op 30 juni 1980 (a)

PROVINCIE OF STREEK	Inrich- tingen	Werklieden		Bedienden		Totaal der arbei- ders		
		Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen		Vrouwen	Totaal
Antwerpen	32 276	198 242	55 890	254 132	158 529	101 607	260 136	514 268
Brabant	50 727	206 332	80 195	286 527	344 562	238 973	583 535	870 062
West-Vlaanderen	25 439	122 548	50 105	172 653	76 369	53 885	130 254	302 907
Oost-Vlaanderen	24 708	127 629	55 297	182 926	85 580	65 947	151 527	334 453
Henegouwen	20 672	127 957	38 796	166 753	88 441	74 741	163 182	329 935
Luik	20 774	109 262	32 881	142 143	88 271	68 496	156 767	298 910
Limburg	12 143	86 603	23 463	110 066	49 823	31 477	81 300	191 366
Luxemburg	4 854	14 870	5 278	20 148	16 209	11 180	27 389	47 537
Namen	8 285	34 285	9 879	44 164	30 827	24 156	54 983	99 147
Vlaamse streek	108 994	610 111	208 582	818 693	445 561	299 9334	744 895	1 563 588
Waalse streek	59 877	309 298	92 446	401 744	243 339	195 156	438 495	840 239
Brussel-Hoofdstad	31 007	108 319	50 756	159 075	249 711	175 972	425 683	584 758
Het Rijk ...	199 878	1 027 728	351 784	1 379 512	938 611	670 462	1 609 073	2 988 585

(a) Exclusief de vast benoemde personeelsleden van de N.M.B.S., de zeelieden ter koopvaardij die onder de D.M.V.Z.K. ressorteren en de binnenschippers.

Bron : Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Verloop van de werkloosheid

JAARTAL	Volledige werkloosheid (a)			Gedeeltelijke werkloosheid (b) (c)		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
1969	53 115	32 228	85 343	30 645	7 072	37 717
1970	42 387	28 874	71 261	24 997	8 715	33 712
1971	42 368	28 508	70 876	31 830	7 792	39 622
1972	51 855	34 967	86 822	27 405	9 175	36 580
1973	48 608	43 094	91 702	25 511	8 774	34 285
1974	49 841	54 879	104 720	28 790	13 160	41 950
1975	85 158	92 209	177 367	59 536	23 005	82 541
1976	98 304	130 233	228 537	42 913	15 582	58 495
1977	106 286	157 998	264 284	47 814	21 163	68 977
1978	111 239	170 925	282 164	48 122	21 296	69 418
1979	110 006	184 410	294 416	49 581	19 826	69 407
1980	120 719	201 176	321 895	50 484	15 640	66 124

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

- (a) Statistiek van de vergoede volledig werkloze werkzoekenden, met uitsluiting van de door de openbare besturen tewerkgestelde werklozen. Toestand op het einde van de maand en maandgemiddelde van het jaar.
(b) Daggemiddelden.
(c) Het ministerieel besluit van 14 februari 1975 (*Belgisch Staatsblad* van 8 april 1975) stelt de gedeeltelijke werklozen vrij (vanaf 1 maart 1975) van de gemeentelijke controle.

Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen, per provincie en taalstreek (a) Mannen en vrouwen

PROVINCIE OF STREEK	1979	1980	1979 1978 in %	1980 1979 in %	Werkloos- heids- graad in 1980 (b)
Antwerpen	43 053	46 210	+ 3,4	+ 7,3	10,6
Brabant	59 911	64 857	+ 5,6	+ 8,3	10,9
West-Vlaanderen	27 386	29 969	+10,2	+ 9,4	11,1
Oost-Vlaanderen	38 255	42 033	+ 5,4	+ 9,9	12,0
Henegouwen	44 354	47 760	+ 4,0	+ 7,7	15,2
Luik	40 285	42 312	+ 1,8	+ 5,0	16,1
Limburg	28 640	33 273	+ 4,6	+16,2	17,4
Luxemburg	3 355	3 982	— 5,3	+18,7	9,9
Namen	9 977	11 499	+ 4,6	+15,3	13,7
<i>Vlaamse streek</i>	160 887	177 407	+ 5,6	+ 10,3	11,9
<i>Waalse streek</i>	103 363	111 814	+ 3,1	+ 8,2	14,5
<i>Brussel (c)</i>	30 166	32 674	+ 1,9	+ 8,3	11,7
<i>Het Rijk</i> ...	294 416	321 895	+ 4,3	+ 9,3	11,7

- (a) Gemiddelde op basis van eindmaandgegevens.
(b) Ten overstaan de verzekerden tegen werkloosheid.
(c) Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

**Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen,
per provincie en taalstreek (a)**

PROVINCIE OF STREEK	1979	1980	$\frac{1979}{1978}$ in %	$\frac{1980}{1979}$ in %	Werkloos- heids- graad in 1980 (b)
MANNEN					
Antwerpen	15 279	16 449	+ 2,0	+ 7,7	5,7
Brabant	24 536	27 080	+ 1,8	+10,4	7,5
West-Vlaanderen	10 595	11 602	+ 6,6	+ 9,5	6,7
Oost-Vlaanderen	14 398	15 891	— 1,8	+10,4	7,1
Henegouwen	17 555	18 926	— 0,4	+ 7,8	9,3
Luik	15 591	16 183	— 5,6	+ 3,8	9,8
Limburg	6 693	8 063	— 8,4	+20,5	6,5
Luxemburg	1 454	1 719	—23,3	+18,2	6,3
Namen	3 904	4 806	— 4,0	+23,1	9,0
<i>Vlaamse streek</i>	<i>54 927</i>	<i>61 025</i>	<i>+ 0,6</i>	<i>+ 11,1</i>	<i>6,3</i>
<i>Waalse streek</i>	<i>40 494</i>	<i>44 079</i>	<i>— 3,6</i>	<i>+ 8,9</i>	<i>8,9</i>
<i>Brussel (b)</i>	<i>14 584</i>	<i>15 615</i>	<i>— 0,3</i>	<i>+ 7,1</i>	<i>9,7</i>
<i>Het Rijk ...</i>	<i>110 005</i>	<i>120 719</i>	<i>— 1,1</i>	<i>+ 9,7</i>	<i>6,9</i>
VROUWEN					
Antwerpen	27 773	29 761	+ 4,2	+ 7,2	20,4
Brabant	34 575	37 777	+ 6,5	+ 9,3	16,0
West-Vlaanderen	16 791	18 367	+12,7	+ 9,4	18,9
Oost-Vlaanderen	23 857	26 142	+10,2	+ 9,6	20,4
Henegouwen	26 799	28 834	+ 7,2	+ 7,6	25,8
Luik	24 695	26 129	+ 7,1	+ 5,8	26,4
Limburg	21 948	25 210	+ 9,3	+14,9	36,9
Luxemburg	1 901	2 263	+15,4	+19,0	17,4
Namen	6 073	6 693	+11,1	+10,2	22,3
<i>Vlaamse streek</i>	<i>105 960</i>	<i>116 382</i>	<i>+ 8,4</i>	<i>+ 9,8</i>	<i>21,8</i>
<i>Waalse streek</i>	<i>62 868</i>	<i>67 735</i>	<i>+ 8,0</i>	<i>+ 7,7</i>	<i>24,4</i>
<i>Brussel (c)</i>	<i>15 582</i>	<i>17 059</i>	<i>+ 4,0</i>	<i>+ 9,5</i>	<i>14,5</i>
<i>Het Rijk ...</i>	<i>184 410</i>	<i>201 176</i>	<i>+ 7,9</i>	<i>+ 9,1</i>	<i>20,1</i>

(a) Gemiddelde op basis van eindemaandgegevens.

(b) Ten overstaan de verzekerden tegen werkloosheid.

(c) Het betreft Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

**Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen,
normale geschiktheid, per provincie en taalstreek (a)**

PROVINCIE OF STREEK	1979	1980	1979 1978 %	1980 1979 %	1980 (c)
MANNEN					
Antwerpen	11 745	12 968	+ 5,3	+10,4	78,8
Brabant	21 813	24 474	+ 3,5	+12,2	90,4
West-Vlaanderen	7 752	8 720	+10,3	+12,5	75,2
Oost-Vlaanderen	10 072	11 421	— 2,0	+13,4	71,9
Henegouwen	15 527	17 019	+ 5,1	+ 9,6	85,8
Luik	10 545	11 640	— 3,4	+10,4	71,9
Limburg	4 536	6 030	— 8,6	+32,9	74,8
Luxemburg	1 226	1 417	—23,3	+15,6	82,4
Namen	2 448	3 158	—22,7	+29,0	81,9
<i>Vlaamse streek</i>	<i>40 806</i>	<i>46 910</i>	<i>+ 2,8</i>	<i>+ 15,0</i>	<i>76,9</i>
<i>Waalse streek</i>	<i>31 515</i>	<i>35 462</i>	<i>— 1,8</i>	<i>+ 12,5</i>	<i>80,4</i>
<i>Brussel (b)</i>	<i>13 344</i>	<i>14 475</i>	<i>+ 1,4</i>	<i>+ 8,5</i>	<i>92,7</i>
<i>Het Rijk ...</i>	<i>85 665</i>	<i>96 847</i>	<i>+ 0,8</i>	<i>+13,1</i>	<i>80,2</i>
VROUWEN					
Antwerpen	25 014	27 143	+ 6,2	+ 8,5	91,2
Brabant	31 377	34 618	+ 7,9	+11,0	91,6
West-Vlaanderen	14 296	15 790	+13,2	+10,5	86,0
Oost-Vlaanderen	19 774	21 876	+11,8	+10,6	83,7
Henegouwen	25 176	27 307	+13,1	+ 8,5	90,6
Luik	20 129	21 837	+10,0	+ 8,5	83,6
Limburg	19 869	23 073	+10,0	+16,1	91,5
Luxemburg	1 719	2 060	+16,7	+19,8	91,0
Namen	4 336	4 801	— 7,4	+10,7	89,2
<i>Vlaamse streek</i>	<i>93 147</i>	<i>103 352</i>	<i>+ 9,7</i>	<i>+11,0</i>	<i>88,8</i>
<i>Waalse streek</i>	<i>54 447</i>	<i>59 489</i>	<i>+10,2</i>	<i>+ 9,3</i>	<i>87,8</i>
<i>Brussel (b)</i>	<i>14 096</i>	<i>15 664</i>	<i>+ 5,1</i>	<i>+11,1</i>	<i>91,8</i>
<i>Het Rijk ...</i>	<i>161 690</i>	<i>178 505</i>	<i>+ 9,5</i>	<i>+10,4</i>	<i>88,7</i>

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

(a) Gemiddelde op basis van eindmaandgegevens.

(b) Het betreft Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).

(c) Deel in % van de werklozen met normale geschiktheid in het totaal van de vergoede volledig werklozen.

**Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen,
normale geschiktheid, per provincie en taalstreek (a)
Mannen en vrouwen**

PROVINCIE OF STREEK	1979	1980	$\frac{1979}{1978} \%$	$\frac{1980}{1979} \%$	1980 (c)
Antwerpen	36 760	40 111	+ 5,9	+ 9,1	86,8
Brabant	53 190	59 092	+ 6,1	+11,1	91,1
West-Vlaanderen	22 048	24 510	+12,2	+11,2	81,8
Oost-Vlaanderen	29 846	33 297	+ 6,7	+11,6	79,2
Henegouwen	40 703	44 326	+ 9,9	+ 8,9	88,7
Luik	30 674	33 477	+ 5,0	+ 9,1	79,1
Limburg	24 405	29 103	+ 6,0	+19,3	87,5
Luxemburg	2 945	3 477	— 4,1	+18,1	87,3
Namen	6 784	7 959	—13,6	+17,3	86,2
<i>Vlaamse streek</i>	<i>133 953</i>	<i>150 262</i>	<i>+ 7,5</i>	<i>+ 12,2</i>	<i>84,7</i>
<i>Waalse streek</i>	<i>85 962</i>	<i>94 951</i>	<i>+ 5,5</i>	<i>+ 10,5</i>	<i>84,9</i>
<i>Brussel (b)</i>	<i>27 440</i>	<i>30 139</i>	<i>+ 3,3</i>	<i>+ 9,8</i>	<i>92,2</i>
<i>Het Rijk ...</i>	<i>247 355</i>	<i>275 352</i>	<i>+ 6,3</i>	<i>+11,3</i>	<i>85,5</i>

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

(a) Gemiddelde op basis van eindmaandgegevens.

(b) Het betreft Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).

(c) Deel in % van de werklozen met normale geschiktheid in het totaal van de vergoede volledig werklozen.

Maandelijks verloop van de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen in 1980
Verdeling volgens geslacht en arbeidsgeschiktheid

MAAND	Normale geschiktheid	Gedeeltelijke geschiktheid	Zeer beperkte geschiktheid	Totaal
MANNEN				
Januari	92 656	14 096	10 464	117 216
Februari	88 516	13 866	10 322	112 704
Maart	86 416	13 627	10 141	110 184
April	85 981	13 480	10 028	109 489
Mei	84 719	13 433	9 990	108 142
Juni	82 929	13 470	9 994	106 393
Juli	90 059	13 935	9 963	113 957
Augustus	92 563	13 824	9 882	116 269
September	98 544	13 937	9 559	122 040
Oktober	111 529	14 189	9 572	135 290
November	120 440	14 531	9 648	144 619
December	127 809	14 835	9 686	152 330
<i>Maandgemiddelde ...</i>	96 847	13 935	9 937	120 719
VROUWEN				
Januari	174 678	17 690	4 812	197 180
Februari	170 568	17 598	4 778	192 944
Maart	169 117	17 724	4 756	191 597
April	167 915	17 803	4 752	190 470
Mei	166 328	17 877	4 784	188 989
Juni	165 794	17 882	4 801	188 477
Juli	176 171	18 341	4 795	199 307
Augustus	177 409	18 021	4 795	200 225
September	181 882	17 889	4 846	204 617
Oktober	192 183	17 903	4 854	214 940
November	197 902	17 883	4 829	220 614
December	202 119	17 835	4 797	224 751
<i>Maandgemiddelde ...</i>	178 505	17 870	4 801	201 176
TOTAAL				
Januari	267 334	31 786	15 276	314 396
Februari	259 084	31 464	15 100	305 648
Maart	255 533	31 351	14 897	301 781
April	253 896	31 283	14 780	299 959
Mei	251 047	31 310	14 774	297 131
Juni	248 723	31 352	14 795	294 870
Juli	266 230	32 276	14 758	313 264
Augustus	269 972	31 845	14 677	316 494
September	280 426	31 826	14 405	326 657
Oktober	303 712	32 092	14 426	350 230
November	318 342	32 414	14 477	365 233
December	329 928	32 670	14 483	377 081
<i>Maandgemiddelde ...</i>	275 352	31 805	14 738	321 895

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Maandelijks verloop van de volledige werkloosheid in 1979 en 1980
(seizoengezuiverde gegevens)

TIJDVAK	Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen						Uitkeringsgerechtigde volledig werklozen, normale geschiktheid					
	Mannen		Vrouwen		Totaal		Mannen		Vrouwen		Totaal	
	Totaal	Variatie (a)	Totaal	Variatie (a)	Totaal	Variatie (a)	Totaal	Variatie (a)	Totaal	Variatie (a)	Totaal	Variatie (a)
1979												
Januari	111 120	-2,7	175 402	4,2	286 105	1,4	87 134	3,7	153 143	7,2	240 367	5,8
Februari	113 268	-0,1	178 488	6,2	291 481	3,6	88 772	4,9	155 804	8,5	243 971	7,0
Maart	112 696	-0,3	179 666	6,3	292 201	3,6	87 957	3,3	156 766	7,9	244 720	6,2
April	111 183	-1,9	181 815	7,1	293 005	3,5	86 570	0,9	158 883	8,6	245 398	5,8
Mei	110 499	-2,4	183 338	7,1	294 487	3,3	85 866	-0,6	160 359	8,3	246 574	5,0
Juni	109 945	-0,9	184 411	8,0	294 572	4,6	85 386	0,6	161 575	9,4	246 781	6,2
Juli	110 437	+0,9	185 873	8,9	296 515	5,8	85 947	2,3	163 101	10,4	248 832	7,4
Augustus	110 681	+1,5	187 437	9,1	298 267	6,2	86 259	2,6	164 669	10,4	250 722	7,6
September	110 168	+1,5	188 178	9,6	298 405	6,5	85 868	2,4	165 499	10,9	251 192	7,9
Oktober	107 685	-1,6	188 512	9,4	296 158	5,1	83 611	-1,4	165 859	10,7	249 329	6,3
November	106 300	-3,6	189 520	9,2	295 679	4,2	82 417	-4,2	166 928	10,4	249 241	5,1
December	106 085	-3,5	190 285	9,5	296 119	4,4	82 190	-4,3	167 700	10,7	251 133	5,6
1980												
Januari	106 831	-3,9	191 199	9,0	297 620	4,0	83 243	-4,5	168 739	10,2	251 942	4,8
Februari	105 982	-6,4	191 156	7,1	296 776	1,8	82 296	-7,3	168 526	8,2	249 763	2,4
Maart	107 996	-4,2	192 313	7,0	300 096	2,7	84 294	-4,2	169 655	8,2	253 946	3,8
April	110 226	-0,9	193 255	6,3	303 484	3,6	86 603	0,0	170 622	7,4	257 168	4,8
Mei	112 023	1,4	194 236	5,9	306 879	4,2	88 333	2,9	171 593	7,0	260 191	5,5
Juni	115 819	5,3	197 487	7,1	313 581	6,5	91 856	7,6	174 726	8,1	266 369	7,9
Juli	119 653	8,3	201 148	8,2	321 056	8,3	95 589	11,2	178 361	9,4	273 689	10,0
Augustus	123 647	11,7	203 620	8,6	327 442	9,8	99 550	15,4	180 854	9,8	280 151	11,7
September	129 359	17,4	208 183	10,6	337 605	13,1	105 345	22,7	185 415	12,0	290 546	15,7
Oktober	136 182	26,5	212 749	12,9	348 888	17,8	112 144	34,1	190 071	14,6	302 041	21,1
November	138 833	30,6	213 226	12,5	351 925	19,0	114 814	39,3	190 594	14,2	305 271	22,5
December	142 079	33,9	215 538	13,3	357 391	20,7	118 094	43,7	192 910	15,0	313 148	24,7

(a) Variatie en % t.o. dezelfde maand van voorgaand jaar.

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie
voor Studien en Documentatie.

Indeling van de volledig werklozen per bedrijfstak in 1980 (a)

BEDRIJFSTAK	MANNEN			VROUWEN			TOTAAL		
	1979	1980	$\frac{1979}{1980} \%$	1979	1980	$\frac{1979}{1980} \%$	1979	1980	$\frac{1979}{1980} \%$
Landbouw	862	948	-4,6	401	436	+8,7	1 263	1 384	+ 0,6
Bosbouw - Jacht	100	117	+10,7	17	16	-5,9	117	133	+13,7
Visserij	188	198	+5,3	10	7	-30,0	198	205	+3,5
Mijnen	2 794	2 481	-11,2	90	94	+4,4	2 884	2 575	-10,7
Steen	455	507	+11,4	93	94	+1,1	548	601	+9,7
Voeding	5 567	5 733	+3,0	10 681	11 384	+6,6	16 248	17 117	+5,3
Tabak	99	88	-11,1	2 427	2 580	+6,3	2 526	2 668	+5,6
Textiel	4 018	3 930	-2,2	12 037	12 280	+2,0	16 055	16 210	+1,0
Kleding	945	928	-1,8	24 412	25 501	+4,5	25 357	26 429	+4,2
Schoenen	201	180	-10,4	1 607	1 553	-3,4	1 808	1 733	-4,1
Hout	3 062	3 040	-0,7	2 611	2 677	+2,5	5 673	5 717	+0,8
Papier	923	962	+4,2	2 363	2 451	+3,7	3 286	3 413	+3,9
Boek	1 439	1 518	+5,5	2 246	2 358	+5,0	3 685	3 876	+5,2
Leder, vellen	418	420	+0,5	1 104	1 121	+1,5	1 522	1 541	+1,2
Rubber	390	421	+7,9	594	603	+1,5	984	1 024	+4,1
Scheikunde	2 830	2 861	+1,1	5 126	5 369	+4,7	7 956	8 230	+3,4
Aardewerk, steenbakkerijen, cement	1 370	1 258	-8,2	1 198	1 174	-2,0	2 568	2 432	-5,3
Glas	775	918	+18,5	1 386	1 385	-0,1	2 161	2 303	+6,6
Basismetaleen	2 774	2 802	+1,0	609	632	+3,8	3 383	3 434	+1,5
Metaalbewerkende nijverheid	8 741	8 286	-5,2	5 627	5 639	+0,2	14 368	13 925	-3,1
Fabriek van machines	1 007	1 133	+12,5	709	761	+7,3	1 716	1 894	+10,4
Constructie van elektrische machines	1 925	2 133	+10,8	9 095	9 903	+8,9	11 020	12 036	+9,2
Constructie van transportmaterieel	3 873	4 081	+5,4	1 747	1 842	+5,4	5 620	5 923	+5,4
Diamant	547	547	+0,0	559	750	+34,2	1 106	1 297	+17,3
Andere fabrieksnijverheden	767	917	+19,6	1 756	1 899	+8,1	2 523	2 816	+11,6
Bouw	26 372	31 467	+19,3	1 732	1 916	+10,6	28 104	33 428	+18,9
Elektriciteit, water, gas	262	264	+0,8	117	139	+18,8	379	403	+6,3
Handel	8 069	8 464	+4,9	28 628	30 830	+7,7	36 697	39 294	+7,1
Banken, verzekeringen	810	858	+5,9	2 078	2 287	+10,1	2 888	3 145	+8,9
Vervoer en verkeer	4 440	4 813	+8,4	2 041	2 168	+6,2	6 481	6 981	+7,7
Hotels, spijshuizen	2 959	2 952	-0,2	6 534	6 912	+5,8	9 493	9 864	+3,9
Diensten	12 163	15 554	+27,9	37 934	44 876	+18,3	50 097	60 430	+20,6
Onnauw. bepaalde en ongeken. activiteit. (b)	8 861	9 940	+12,2	16 841	19 494	+15,8	25 702	29 434	+14,5
Algemeen totaal	110 006	120 719	+ 9,7	184 410	201 176	+ 7,9	294 416	321 895	+ 4,3
									+ 9,3

(a) Werkzoekenden, vergoede volledig werklozen. Gemiddelde op basis van eindemaandgegevens.

De op deze tabel vermelde werklozen zijn verdeeld volgens de nijverheidsstak waarin zij laatste tewerkgesteld waren, welke ook hun beroep is.

(b) Hierin zijn voornamelijk begrepen de jonge werklozen die nog niet gewerkt hebben.

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Indeling van de volledig werklozen per bedrijfstak en taalstreek in 1980 (a)

BEDRIJFSTAK	VLAANDEREN			WALLONIE			BRUSSEL (b)		
	1979	1980	$\frac{1979}{1980} \%$	1979	1980	$\frac{1979}{1980} \%$	1979	1980	$\frac{1979}{1980} \%$
Landbouw	838	926	+ 3,2	377	406	+ 4,1	48	52	+ 8,3
Bosbouw - Jacht	37	41	+ 7,5	75	89	+ 10,7	5	3	+ 44,4
Visserij	191	199	+ 11,7	5	6	+ 0,0	2	—	—
Mijnen	1 294	1 144	- 2,9	1 543	1 384	- 10,3	47	47	0,0
Steen	137	151	+ 8,7	403	442	+ 9,7	8	8	0,0
Voeding	10 384	10 975	+ 2,8	4 427	4 714	+ 6,5	1 437	1 428	- 0,6
Tabak	2 191	2 314	+ 5,5	269	281	+ 2,1	66	73	+ 10,6
Textiel	11 433	11 712	+ 5,7	4 174	4 055	- 2,9	448	443	- 1,1
Kleding	17 731	18 983	+ 5,0	6 317	6 242	- 1,2	1 309	1 204	- 8,0
Schoenen	1 639	1 566	- 4,3	133	137	+ 1,5	36	30	- 16,7
Hout	4 611	4 592	+ 8,1	744	788	+ 10,1	318	337	+ 6,0
Papier	1 706	1 761	+ 2,9	1 155	1 219	+ 5,5	425	433	+ 1,9
Boek	1 803	1 793	- 0,6	1 113	1 274	+ 14,5	769	809	+ 5,2
Leder, vellen	880	886	+ 0,6	269	264	- 1,9	373	391	+ 4,8
Rubber	529	568	+ 2,4	387	388	+ 0,3	68	68	0,0
Scheikunde	4 426	4 608	+ 6,2	2 317	2 399	+ 1,4	1 213	1 223	+ 0,8
Aardewerk, steenbakkerijen, cement	1 297	1 149	- 3,9	1 152	1 177	+ 2,2	119	106	- 11,2
Glas	520	495	- 4,8	1 609	1 771	+ 10,1	32	37	+ 15,6
Basismetaleenijverheid	699	701	+ 0,3	2 575	2 618	+ 1,7	109	115	+ 5,5
Metaalbewerkende nijverheid	6 005	6 036	+ 0,5	6 990	6 530	- 6,7	1 373	1 359	- 1,0
Fabrikatie van machines	919	1 063	+ 0,0	637	652	+ 2,4	160	179	+ 11,9
Constructie van elektrische machines	7 225	8 178	+ 2,2	3 218	3 268	+ 1,6	577	590	+ 2,3
Constructie van transportmaterieel	3 683	3 829	+ 5,1	1 382	1 476	+ 6,8	555	618	+ 11,4
Diamant	1 085	1 274	+ 40,5	15	11	- 26,7	6	12	+ 100,0
Andere fabrieksijverheden	1 144	1 264	+ 5,3	987	1 082	+ 9,6	392	470	+ 20,0
Bouw	13 466	16 751	+ 24,4	11 040	12 847	+ 16,4	3 598	3 830	+ 6,4
Elektriciteit, water, gas	170	175	+ 2,9	167	182	+ 9,0	42	46	+ 9,5
Handel	15 955	17 573	+ 10,1	15 880	16 428	+ 3,5	4 862	5 293	+ 8,9
Banken, verzekeringen	1 425	1 524	+ 6,9	933	1 045	+ 12,0	530	576	+ 8,7
Vervoer en verkeer	3 465	3 707	+ 2,3	2 116	2 249	+ 6,3	900	1 025	+ 13,9
Hotels, spijshuizen	4 917	5 208	+ 5,9	2 822	3 000	+ 6,3	1 754	1 656	- 5,6
Diensten	24 944	30 161	+ 16,0	17 862	21 618	+ 21,0	7 291	8 651	+ 18,7
Onnauwkw. bepaalde en ongeken. activiteit. (c)	14 138	16 100	+ 3,8	10 270	11 772	+ 8,6	1 294	1 562	+ 20,7
Algemeen totaal ...	160 887	177 407	+ 5,6	103 363	111 814	+ 3,1	30 166	32 674	+ 1,9
			+ 10,3			+ 8,2			+ 8,3

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

(a) Werkzoekenden, vergoede volledig werklozen. Gemiddelde op basis van eindmaandgegevens.

(b) De op deze tabel vermelde werklozen zijn verdeeld volgens de nijverheidstak waarin zij laatste tewerkgesteld waren, welke ook hun beroep is.

(c) Hierin zijn voornamelijk begrepen de jonge werklozen die nog niet gewerkt hebben.

Werkloosheidsgraad (a)
Indeling per bedrijfstak en geslacht (b)

BEDRIJFSTAK	MANNEN			VROUWEN			TOTAAL		
	1977	1978	1979	1980	1977	1978	1979	1980	1980
Landbouw	9,8	9,7	9,2	10,5	19,8	21,8	24,3	24,8	11,5
Bosbouw - Jacht	7,7	6,5	6,8	8,4	33,9	28,8	29,3	30,2	7,7
Visserij	13,2	12,6	14,7	15,9	26,6	30,0	52,6	33,3	15,3
Mijnen	9,9	11,0	10,5	9,8	37,8	41,9	41,1	48,0	10,7
Steen	6,3	6,6	6,7	7,7	16,1	17,6	19,5	20,1	7,5
Voeding	10,7	7,4	7,3	7,6	28,9	29,5	30,1	32,3	14,5
Tabak	3,0	3,2	3,0	2,6	28,6	30,2	31,8	34,0	23,0
Textiel	6,6	7,6	8,0	8,3	19,7	22,4	25,4	27,6	16,4
Kleding	9,5	10,2	11,0	11,1	28,0	30,7	33,7	36,1	31,3
Schoenen	12,0	10,9	10,9	9,5	36,4	38,9	41,0	33,4	29,9
Hout	6,3	6,6	7,5	7,9	23,4	26,2	29,4	32,5	11,4
Papier	5,5	5,9	5,6	5,7	26,0	28,1	29,6	30,5	13,4
Boek	6,3	5,9	5,3	5,7	19,5	19,6	19,8	21,1	9,6
Leder, vellen	9,8	12,3	13,8	13,3	32,0	35,1	37,4	31,5	25,5
Rubber	6,1	6,2	5,5	6,0	28,0	28,0	28,8	31,3	11,0
Scheikunde	3,9	4,2	4,1	4,2	23,0	24,8	25,6	26,8	8,8
Aardewerk, steenbakkerijen, cement	3,4	3,7	3,7	3,5	27,8	26,6	26,9	28,7	6,2
Glas	4,1	4,4	4,5	5,5	29,2	30,3	33,6	35,1	9,1
Basismetalenijverheid	2,7	3,1	2,8	2,9	11,9	12,6	13,2	14,6	3,5
Metaalbewerkende nijverheid	5,5	5,4	5,1	5,2	20,1	20,9	22,1	23,5	8,5
Fabrikatie van machines									
Constructie van elektrische machines									
Constructie van transportmaterieel									
Diamant	7,9	5,7	7,2	7,2	14,0	11,1	15,4	19,5	7,3
Andere fabrieksbedrijven	5,2	5,7	5,9	7,0	23,8	26,1	27,2	27,4	11,2
Bouw	9,3	10,2	9,9	11,7	16,7	17,7	17,5	20,0	10,4
Elektriciteit, water, gas	0,9	1,2	1,2	1,2	4,5	5,2	7,0	7,2	1,5
Handel	3,9	3,1	4,2	4,4	14,6	15,5	16,7	17,7	9,3
Banken, verzekeringen	0,7	0,7	0,7	0,7	2,2	2,4	2,5	2,7	1,3
Vervoer en verkeer	4,0	4,3	4,3	4,6	8,6	9,1	9,3	9,6	5,2
Hotels, spijshuizen	9,7	10,4	11,4	11,0	19,3	20,2	21,9	22,5	14,7
Diensten	6,3	6,5	7,2	9,0	11,1	11,6	12,2	13,8	9,4
Onnauwkw. bepaalde en ongeken. activiteit. (c)	..	..	..	..	..	..	..	..	..
<i>Algemeen totaal ...</i>	6,0	6,3	6,3	6,9	17,3	18,1	19,0	20,1	9,8
									10,4
									10,9
									11,7

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

(a) Vergoede volledig werklozen/verzekerden tegen de werkloosheid (verzekerden tegen de werkloosheid : ingeschrevenen bij de R.M.Z. + volledige werklozen + grensarbeiders op 30 juni).

(b) Werkzoekenden, vergoede volledig werklozen. Gemiddelde op basis van eindmaandgegevens.

(c) Hierin zijn voornamelijk begrepen de jonge werklozen die nog niet gewerkt hebben.

**Groeipercentages van het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen
per nijverheidstak**

NIJVERHEIDSTAKKEN	Jaar 1979 Jaar 1978	Jaar 1980 Jaar 1979	September 80 September 79	November 80 November 79	Januari 81 Januari 80	Maart 81 Maart 80
<i>Algemeen gemiddeld groeipercentage</i>	4,3	9,3	13,7	18,2	20,3	24,0
I. Takken waarvan het groeipercentage hoger is dan het algemeen gemiddelde :						
Diensten	14,0	20,6	22,7	27,5	31,9	35,3
Vervoer en verkeer	(2,5)	(7,7)	13,3	18,5	22,2	35,2
Banken - verzekeringen	10,7	(8,9)	(11,5)	(16,2)	19,8	28,4
Bouw	(-3,1)	18,9	31,5	42,3	41,8	47,8
Const. van transp. mat.	(-2,3)	(3,2)	15,9	20,7	27,6	37,0
Fabric. van machines			17,8	30,9	32,9	34,2
Diamant		17,3	18,9	17,3	(15,6)	28,6
Hout	38,9	(0,7)	(9,5)	(15,9)	19,6	28,6
Andere fabr. nijverh.	8,0	11,6	12,7	19,4	18,6	25,9
Onnauwkeurige bepaalde activiteiten(*)	5,2	14,5	29,0	27,6	31,8	36,2
II. Takken waarvan het groeipercentage lager is dan voornoemd algemeen gemiddelde :						
a) <i>eerste groep :</i>						
Basismetalenijverheid	-14,7	1,5	10,4	16,9	18,9	20,7
Scheikunde	2,9	3,4	8,1	10,2	12,3	13,3
Papier	- 0,7	3,9	1,5	13,0	13,9	16,7
Boeken	- 3,2	5,2	8,7	16,0	11,5	15,6
Rubber	3,3	4,1	8,4	9,8	9,4	42,7
b) <i>tweede groep :</i>						
Voeding	1,6	5,3	7,4	10,0	10,0	14,3
Tabak	6,8	5,6	5,3	5,5	4,3	6,3
Textiel	4,8	1,0	2,3	3,5	6,6	11,1
Kleding	4,5	4,2	6,2	6,4	7,7	7,9
Schoenen	- 4,3	4,3	-3,0	0,0	0,7	1,1
Leder en vellen	2,2	1,2	3,2	7,2	11,5	8,3

(*) Hierin zijn voornamelijk begrepen de jonge werklozen die nog niet gewerkt hebben.

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie
voor Studïen en Documentatie.

Per leeftijdsgroep, geslacht en taalstreek

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor
Studien en Documentatie.

- a) Uitkeringtrekkende volledig werklozen, de door de openbare besturen tewerkgestelde werklozen, andere verplicht ingeschreven werklozen en vrij ingeschreven niet werkende werkzoekenden.
- b) Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).
- c) Op basis van het aantal verzekerden tegen werkloosheid (R.Z.I.) op 30 juni 1979

Indeling van de volledig werklozen volgens leeftijd

LEEFTIJDGROEP	WERKLOOS									
	Minder dan 3 maanden	Van 3 tot 6 maanden	Van 6 tot 12 maanden	Van 1 tot 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal	Minder dan 3 maanden	Van 3 tot 6 maanden	Van 6 tot 12 maanden	Van 1 tot 2 jaar
	VLAAMSE STREEK						WAALSE			
	MAN									
Minder dan 25 jaar :										
1977	5 134	1 965	2 667	862	279	10 907	3 529	2 035	2 741	1 357
1978	5 094	2 499	3 299	1 262	338	12 492	3 585	2 094	3 126	1 578
1979	4 891	2 142	3 314	1 376	506	12 229	3 457	1 764	2 640	1 492
1980	5 744	2 510	3 034	1 186	502	12 976	4 182	2 185	2 645	1 336
Van 25 tot —40 jaar :										
1977	3 712	1 759	2 059	1 571	1 281	10 382	2 830	1 640	1 948	1 921
1978	3 919	2 023	2 689	1 979	1 551	12 161	3 142	1 759	2 526	2 101
1979	3 603	1 800	2 500	2 085	1 911	11 899	2 796	1 438	2 214	2 078
1980	4 482	2 217	2 533	1 767	2 149	13 148	3 498	1 976	2 255	1 802
Van 40 tot —50 jaar :										
1977	1 570	845	1 221	1 430	2 099	7 165	1 135	644	972	1 324
1978	1 864	988	1 399	1 501	2 541	8 293	1 142	680	1 302	1 187
1979	1 589	905	1 458	1 520	2 848	8 320	1 048	573	975	1 249
1980	1 809	1 012	1 358	1 327	3 043	8 549	1 250	704	929	1 029
Van 50 tot 65 jaar :										
1977	1 652	1 227	2 053	3 710	9 616	18 258	962	691	1 248	2 289
1978	1 751	1 173	1 959	2 648	7 584	15 115	913	711	1 477	1 834
1979	1 503	1 066	2 235	2 966	8 326	16 096	856	604	1 115	1 875
1980	1 814	1 248	1 871	2 737	9 224	16 894	1 001	638	1 022	1 588
Totaal in 1977 ...	12 608	5 796	8 000	7 573	13 275	46 712	8 456	5 010	6 909	6 891
Totaal in 1978 ...	12 628	6 683	9 346	7 390	12 014	48 061	8 782	5 244	8 431	6 700
Totaal in 1979 ...	11 586	5 913	9 507	7 947	13 591	48 544	8 157	4 379	6 944	6 694
Totaal in 1980 ...	13 849	6 987	8 796	7 017	14 918	51 567	9 931	5 503	6 851	5 755
	VROUWEN									
Minder dan 25 jaar :										
1977	4 246	4 469	8 907	8 202	4 467	32 291	2 949	2 399	4 900	4 844
1978	5 821	4 090	8 310	8 377	7 026	33 624	3 026	2 262	5 155	4 935
1979	6 218	4 235	8 111	7 544	8 587	34 695	3 256	2 284	5 290	4 832
1980	6 488	4 304	8 641	7 531	9 213	36 177	3 347	2 344	5 117	5 013
Van 25 tot —40 jaar :										
1977	3 929	3 265	5 973	10 441	8 834	32 442	1 975	1 580	2 655	4 504
1978	3 758	3 130	5 523	10 021	16 361	38 793	2 092	1 573	2 645	4 314
1979	4 227	3 104	5 384	8 694	22 189	43 598	2 225	1 852	2 913	4 127
1980	4 430	3 369	5 894	8 543	26 745	48 981	2 527	1 748	2 944	4 461
Van 40 tot 60 jaar :										
1977	1 420	1 284	2 497	4 772	9 123	19 096	935	738	1 469	2 875
1978	1 477	1 284	2 264	3 902	10 584	19 511	882	706	1 414	2 301
1979	1 387	1 234	2 217	3 740	12 909	21 487	840	773	1 328	2 100
1980	1 463	1 143	2 215	3 527	14 885	23 233	753	618	1 139	2 111
Totaal in 1977 ...	11 595	9 018	17 377	23 415	22 424	83 829	5 859	4 717	9 024	12 223
Totaal in 1978 ...	11 056	8 504	16 097	22 300	33 971	91 928	6 000	4 541	9 214	11 550
Totaal in 1979 ...	11 832	8 573	15 712	19 978	43 685	99 780	6 321	4 909	9 531	11 059
Totaal in 1980 ...	12 381	8 816	16 750	19 601	50 843	108 391	6 627	4 710	9 200	11 585

(a) Telling van 30 juni.
(b) Het betreft Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

tijdsgroep, duur en taalstreek (a)

IDSDUUR													
jaar n meer	Totaal	Minder dan 3 maan- den	Van 3 tot 6 maan- den	Van 6 tot 12 maan- den	Van 1 tot 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal	Minder dan 3 maan- den	Van 3 tot 6 maan- den	Van 6 tot 12 maan- den	Van 1 tot 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal
REEK		BRUSSEL (b)						HET RIJK					
500	10 162	1 041	571	581	296	92	2 581	9 704	4 571	5 989	2 515	871	23 650
672	11 055	1 079	636	736	373	139	2 963	9 758	5 229	7 161	3 213	1 149	26 510
721	10 074	855	539	781	591	239	3 005	9 203	4 445	6 735	3 459	1 466	25 308
726	11 074	989	619	666	453	277	3 004	10 915	5 314	6 345	2 975	1 505	27 054
377	9 716	1 243	833	913	809	466	4 264	7 785	4 232	4 920	4 301	3 124	24 362
016	11 544	1 307	891	1 100	943	695	4 936	8 368	4 673	6 315	5 023	4 262	28 641
255	10 781	1 033	682	1 033	1 141	975	4 864	7 432	3 920	5 747	5 304	5 141	27 544
327	11 858	1 168	873	964	860	1 134	4 999	9 148	5 066	5 752	4 429	5 610	30 005
208	6 103	546	367	462	568	571	2 514	3 251	1 856	2 655	3 322	4 698	15 782
413	6 724	576	402	525	594	816	2 913	3 582	2 070	3 226	3 282	5 770	17 930
478	6 323	432	285	468	681	999	2 865	3 069	1 763	2 901	3 450	6 325	17 508
575	6 487	438	419	410	478	1 198	2 943	3 497	2 135	2 697	2 834	6 816	17 979
300	11 490	415	380	557	949	1 414	3 715	3 029	2 298	3 858	6 948	17 330	33 463
732	10 667	391	324	516	715	1 418	3 364	3 055	2 208	3 952	5 197	14 734	29 146
147	10 597	352	271	504	778	1 707	3 612	2 711	1 941	3 854	5 619	16 180	30 305
427	10 676	359	363	442	654	1 967	3 785	3 174	2 249	3 335	4 979	17 618	31 355
205	37 471	3 245	2 151	2 513	2 622	2 543	13 074	23 769	12 957	17 422	17 086	26 023	97 257
833	39 990	3 353	2 253	2 877	2 625	3 068	14 176	24 763	14 180	20 654	16 715	25 915	102 227
601	37 775	2 672	1 777	2 786	3 191	3 920	14 346	22 415	12 069	19 237	17 832	29 112	100 665
055	40 095	2 954	2 274	2 482	2 445	4 576	14 731	26 734	14 764	18 129	15 217	31 549	106 393
908	19 000	823	518	798	816	380	3 335	10 018	7 386	14 605	13 862	8 755	54 626
394	20 772	733	529	768	785	605	3 420	9 580	6 881	14 233	14 097	13 025	57 816
214	21 876	759	544	710	763	793	3 569	10 233	7 063	14 111	13 139	15 594	60 140
647	22 468	792	646	842	741	802	3 823	10 627	7 294	14 600	13 285	16 662	62 468
522	18 236	817	619	945	1 475	1 340	5 196	6 721	5 464	9 573	16 420	17 696	55 874
713	21 337	754	579	935	1 300	2 133	5 701	6 604	5 282	9 103	15 635	29 207	65 831
853	23 970	725	558	908	1 248	2 643	6 082	7 177	5 514	9 205	14 069	37 685	73 650
487	26 167	858	702	908	1 224	3 086	6 778	7 815	5 819	9 746	14 228	44 318	81 926
3262	14 279	514	421	748	1 367	2 478	5 528	2 869	2 443	4 714	9 014	19 863	38 903
3854	14 157	416	357	627	1 038	2 699	5 137	2 775	2 347	4 305	7 241	22 137	38 805
9795	14 836	405	353	569	931	3 262	5 520	2 632	2 360	4 114	6 771	25 966	41 843
0519	15 140	420	432	519	844	3 495	5 710	2 636	2 193	3 873	6 482	28 899	44 083
9692	51 515	2 154	1 558	2 491	3 658	4 198	14 059	19 608	15 293	28 892	39 296	36 314	149 403
1961	56 266	1 903	1 465	2 330	3 123	5 437	14 258	18 959	14 510	27 641	36 973	64 369	162 452
3862	60 682	1 889	1 455	2 187	2 942	6 698	15 171	20 042	14 937	27 430	33 979	79 245	175 633
1653	63 775	2 070	1 780	2 269	2 809	7 383	16 311	21 078	15 306	28 219	33 995	89 879	188 477

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

**Uitkeringtrekkende volledig werklozen
van belgische en vreemde nationaliteit (a)**

OMSCHRIJVING	1979			1980		
	Aantal	% t.o.v. totaal	$\frac{1979}{1978} \%$	Aantal	% t.o.v. totaal	$\frac{1980}{1979} \%$
<i>Belgen</i>						
Mannen	87 959	35,0	— 0,3	97 869	35,5	+11,2
Vrouwen	163 179	65,0	+ 7,8	178 035	64,5	+ 9,1
<i>Totaal ...</i>	<i>251 138</i>	<i>100,0</i>	<i>+ 4,8</i>	<i>275 904</i>	<i>100,0</i>	<i>+ 9,9</i>
<i>Vreemdelingen</i>						
Mannen	22 047	50,9	— 4,2	22 850	49,7	+ 3,6
Vrouwen	21 231	49,1	+ 3,1	23 141	50,3	+ 5,0
<i>Totaal ...</i>	<i>43 278</i>	<i>100,0</i>	<i>+ 1,7</i>	<i>45 991</i>	<i>100,0</i>	<i>+ 6,3</i>
<i>Totaal</i>						
Mannen	110 006	37,4	— 1,1	120 719	37,5	+ 9,7
Vrouwen	184 410	62,6	+ 7,9	201 176	62,5	+ 9,1
<i>Totaal ...</i>	<i>294 416</i>	<i>100,0</i>	<i>+ 4,3</i>	<i>321 895</i>	<i>100,0</i>	<i>+ 9,3</i>

Bronnen ; Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie
voor Studien en Documentatie.

(a) Gemiddelde op basis van eindemaandgegevens.

Plan tot opslorping van de werkloosheid
(wetten van 30 maart 1976 en 22 december 1977)

OMSCHRIJVING	31 december 1978			31 december 1979			31 december 1980		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Stagiairs	18 101	13 370	31 471	17 556	13 222	30 778	15 596	12 693	28 289
Werklozen tewerkgesteld door de overheid	19 770	11 235	31 005	22 261	13 991	36 252	21 056	14 466	35 522
Brugpensioenen	38 443	10 023	48 466	46 122	13 516	59 638	56 034	15 787	71 821
— Wettelijk brugpensioenen	18 121	7 879	26 000	20 570	10 710	31 280	24 285	12 628	36 913
— Brugpensioenen - Conventie n° 17 (a)	20 322	2 144	22 466	25 552	2 806	28 358	31 749	3 159	34 908
Bijzonder brugpensioenen voor oudere werklozen (b)	6 594	6 781	13 375	8 322	8 855	17 177	10 441	10 833	21 274
Bijzonder tijdelijk kader	13 835	8 284	22 119	14 784	12 642	27 426	9 451	12 656	22 107
Totaal :	96 743	49 693	146 436	109 045	62 226	171 271	112 578	66 435	179 013

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

(a) Collectieve arbeidsovereenkomst n° 17 van 19 december 1974; koninklijk besluit van 16 januari 1975 (*Belgisch Staatsblad* van 31 januari 1975). Dit is het brugpensioen « na ontslag »; het wettelijk brugpensioen wordt verkregen « op aanvraag ».

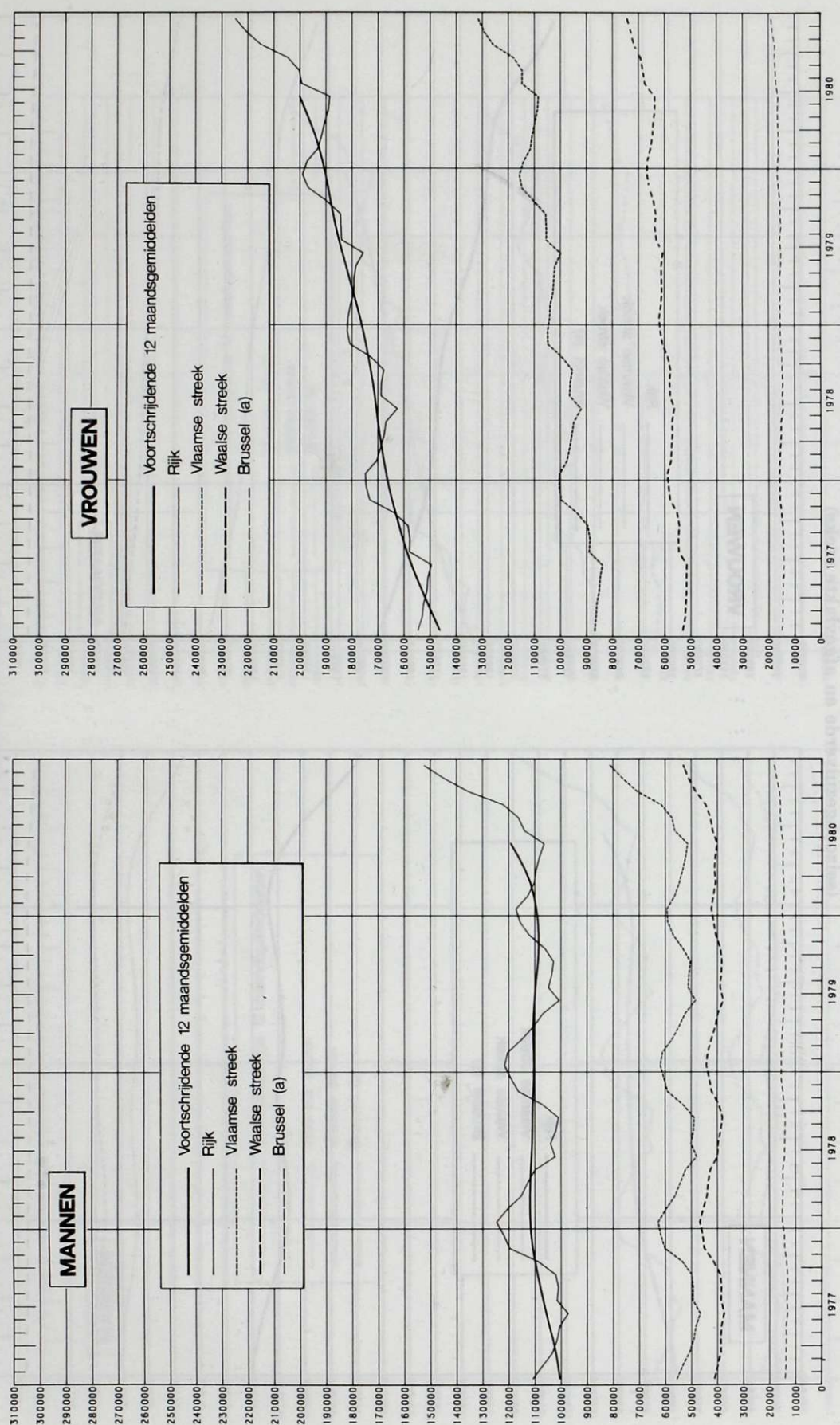
(b) Het gaat om personen wiens aanvraag tot het verkrijgen van een bijzonder brugpensioen is goedgekeurd. Het aantal personen die op hetzelfde tijdstip genoten van een bijzonder brugpensioen bedroeg 9 526.

Sluitingen van ondernemingen in 1980

SECTOR	Aantal sluitingen				Aantal ontslagen werknemers			
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	TOTAAL	Vlaanderen	Wallonië	Brussel	TOTAAL
Metaal	73	49	28	150	3 543	877	1 545	5 965
Bouw	129	48	84	261	2 119	2 770	2 630	7 519
Confectie	36	19	4	59	1 848	193	135	2 176
Voeding	53	17	23	93	621	171	710	1 502
Textiel	31	3	6	40	1 422	11	145	1 578
Horeca	27	29	20	76	176	256	117	549
Leder en vellen	3	2	1	6	59	24	11	94
Drukkerij	10	8	8	26	83	211	180	474
Papier en karton	4	1	4	9	148	12	979	1 139
Hout	35	11	11	57	707	432	91	1 230
Glas	2	—	3	5	23	—	38	61
Scheikunde	8	6	2	16	257	89	22	368
Vervoer	26	10	17	53	263	116	106	485
Reiniging	11	6	4	21	97	89	27	213
Publiciteit	8	1	—	9	31	5	—	36
Andere	166	146	90	402	1 801	1 467	775	4 043
	622	335	326	1 283	13 198	6 723	7 511	27 432

Bron : Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers.

Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het einde van de maand Alle categorieën

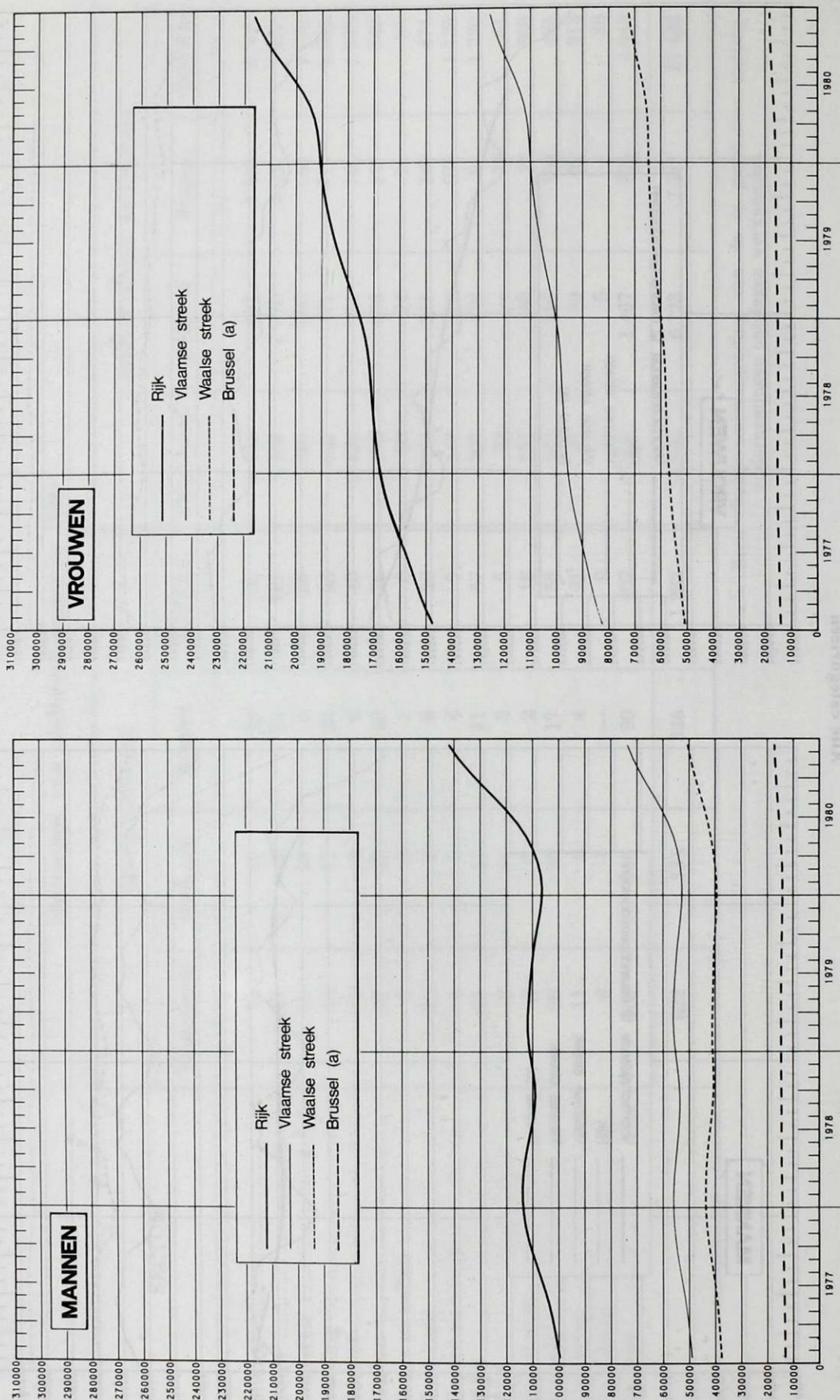
(a) Het betreft Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie
voor Studïen en Documentatie.

Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het einde van de maand

Alle categorieën

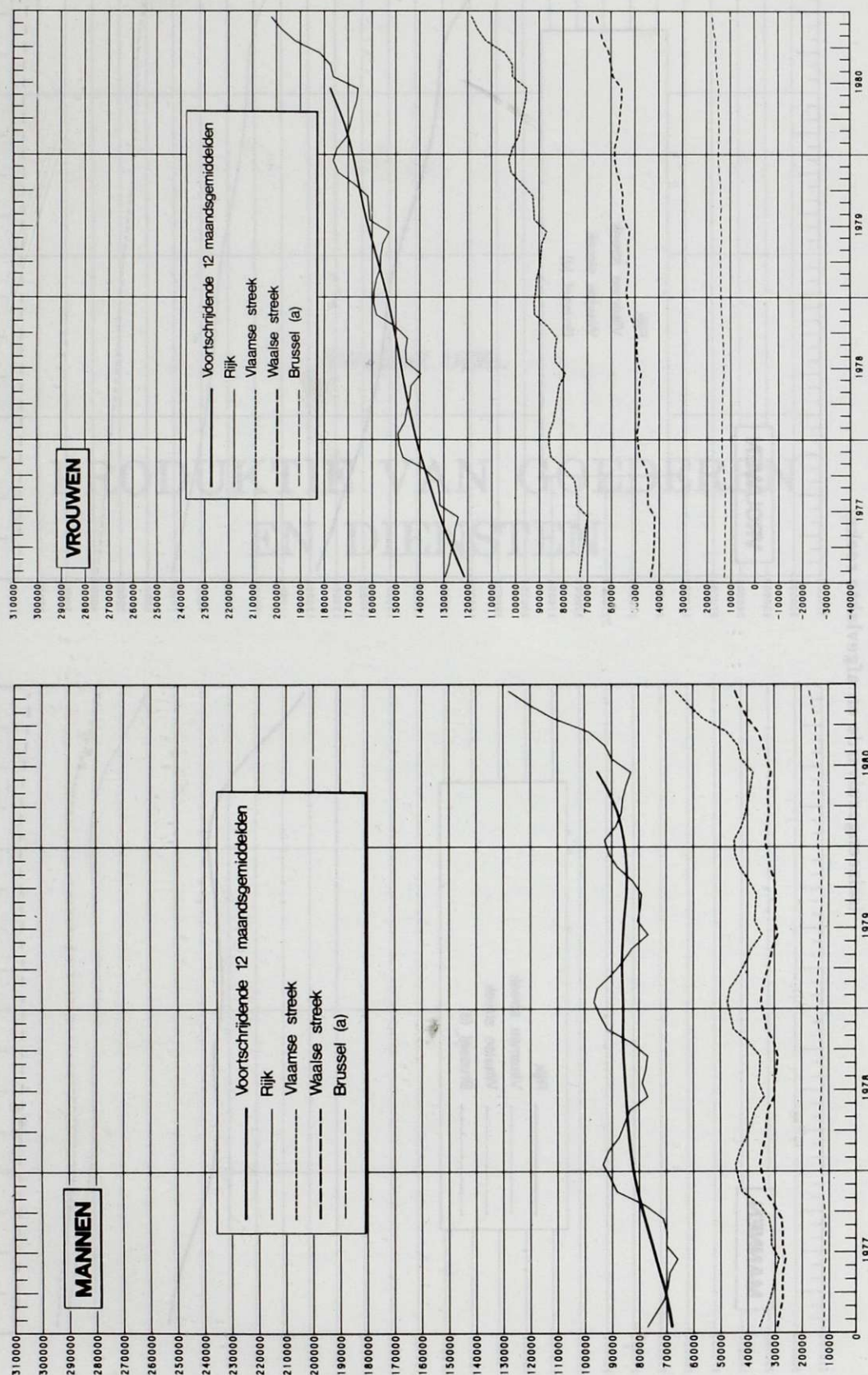
(seizoengezuiverde en afgevlakte reeks)

(a) Het betreft Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie
voor Studîen en Documentatie.

Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het einde van de maand Normale geschiktheid

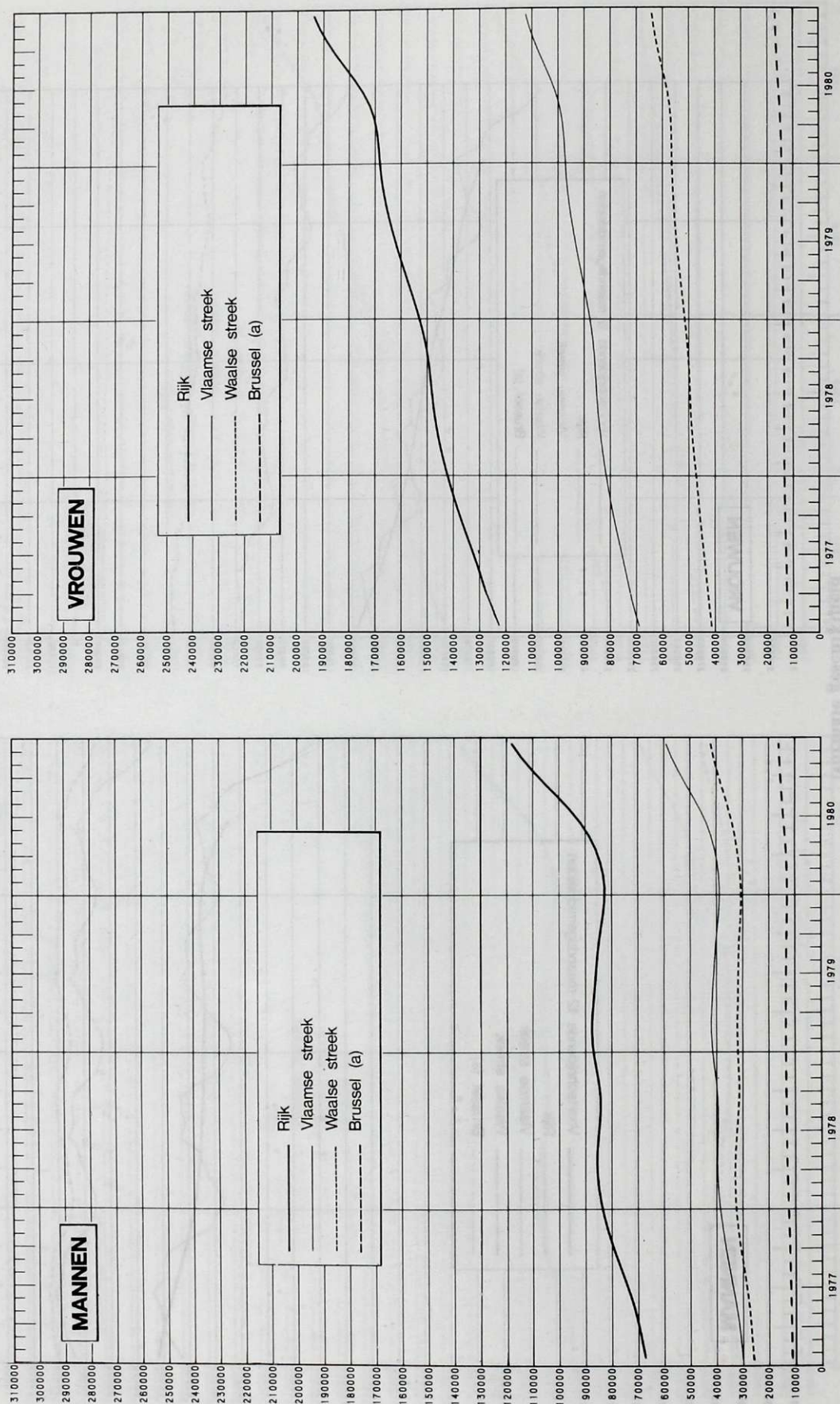

(a) Het betreft Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie
voor Studïen en Documentatie.

Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het einde van de maand

Normale geschiktheid
(seizoengezuiverde en afgevlakte reeks)

(a) Het betreft Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie
voor Studïen en Documentatie.

HOOFDSTUK EEN

LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

TWEEDE DEEL

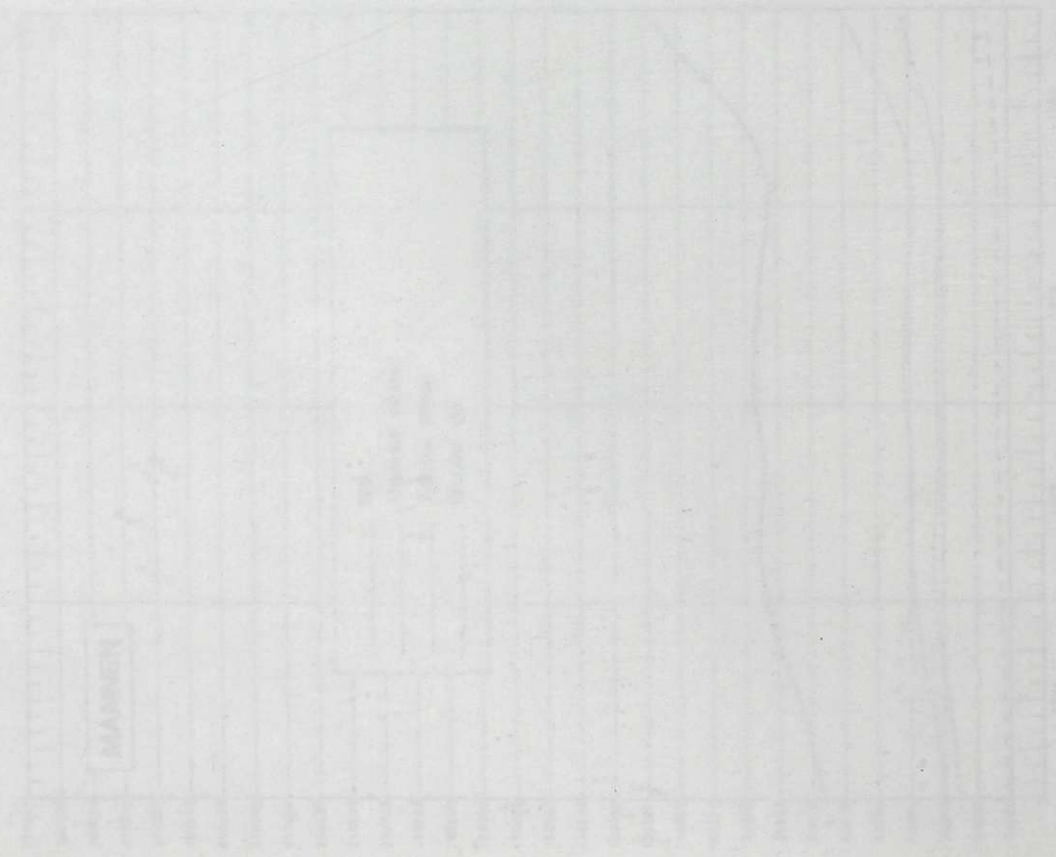
PRODUKTIE VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

Verkeerskosten, afkortingsschuldende, afkortingsschuldende

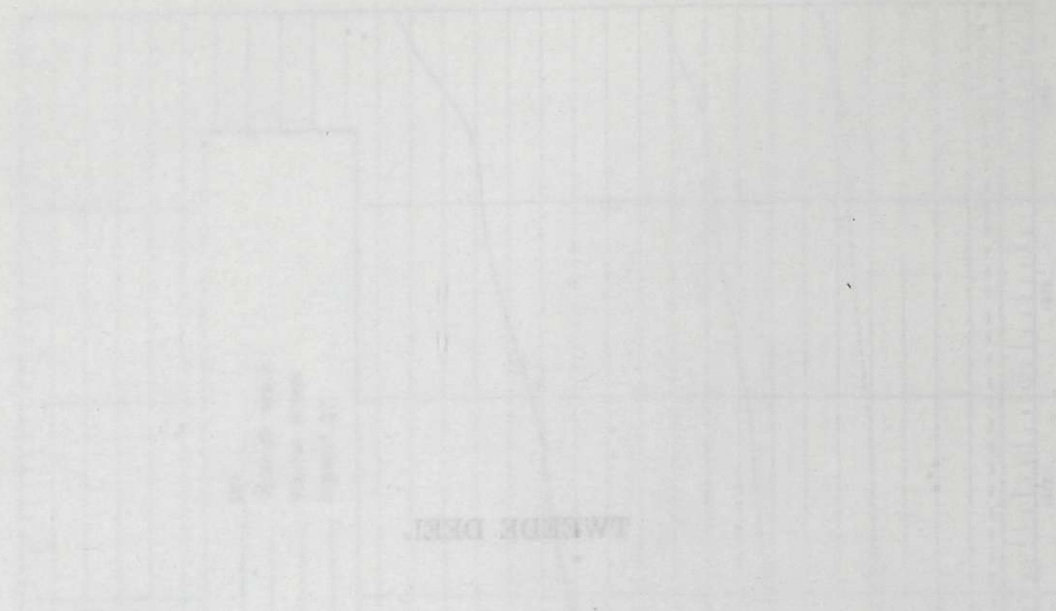
afkortingsschuldende, afkortingsschuldende, afkortingsschuldende

afkortingsschuldende, afkortingsschuldende

afkortingsschuldende, afkortingsschuldende

PRODUKTIE VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

De totale waarde van de productie (in miljoenen)

De totale waarde van de productie (in miljoenen)

HOOFDSTUK EEN

LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ

Niettegenstaande de vertraging in de bouwnijverheid en infrastructuurwerken was het verlies aan landbouwgrond in 1980 nagenoeg even groot als in 1979 (resp. 14 166 en 14 701 ha), wat duidelijk boven het gemiddelde van de voorgaande jaren ligt.

De verdeling van het grondgebruik over de verschillende teelten vertoonde over het algemeen slechts beperkte veranderingen. Zo daalde de oppervlakte bezaaid met graangewassen in 1980 met 1,9 %, waar ze in 1979 nagenoeg onveranderd was gebleven. Het grasland verminderde met 1,1 % maar de groenvoeders stegen licht, alhoewel de trend in deze laatste teelt sinds 1977 naar een stabilisatie neigt, in tegenstelling met de zeer sterke groei in de eerste helft van de decade. Onder invloed van de nog steeds stijgende uitzaai van suikerbieten nam de oppervlakte van de nijverheidsgewassen in 1979 en 1980 nog verder toe in vergelijking met het recordpeil van 1978.

In de tuinbouwsector daalde de fruitteelt in openlucht verder in 1979 en 1980, telkens met ongeveer 5 %; niet alleen de vlugge verdwijning van de hoogstamboomgaarden, maar ook de vermindering van de laagstamaanplantingen liggen aan de basis hiervan. De groenteteelt in openlucht verminderde in 1979 met ruim 25 %, vooral door de veel kleinere uitzaai (—34,6 %) van groenten bestemd voor de conservennijverheid ten gevolge van de structurele crisis in die sector; in 1980 was er nog een verdere achteruitgang, die evenwel beperkt bleef tot 4,5 %. Onder glas nam de groenteteelt in 1979 licht toe, om in 1980 opnieuw te dalen. De trendmatige achteruitgang van de fruitteelt onder glas vertraagde even in 1979, maar in 1980 bedroeg de vermindering opnieuw 14,3 %. Bij de niet-eetbare tuinbouwprodukten blijft de boomkwekerij stelselmatig groeien, terwijl de bloemeteelt in openlucht sinds een drietal jaren nagenoeg onveranderd bleef, terwijl deze onder glas zich in 1980 niet kon handhaven op het hoge peil van het voorgaande jaar.

De opbrengsten per hectare waren in 1979 bijzonder hoog, op een paar uitzonderingen na (vnl. aardappelen en voederbieten), zodat de totale opbrengsten in de meeste gevallen nagenoeg even hoog of hoger waren als tijdens het voorgaande jaar. Ten gevolge van de minder gunstige weersomstandigheden lagen de rendementen in 1980 over bijna de gehele lijn lager dan in 1979, zodat ook de totale opbrengsten over het algemeen belangrijk minder waren.

De gegevens betreffende de omvang van de veestapel op 1 december 1980 waren nog niet beschikbaar bij het opstellen van dit overzicht. Uit de tellinggegevens van 15 mei 1980 bleek dat het aantal runderen nagenoeg gelijk was aan dat van het

voorgaande jaar ($-0,2\%$); het aantal melkkoeien was slechts met $0,5\%$ verminderd. De varkensstapel was opnieuw licht aangegroeid ($+0,9\%$), terwijl de pluimveestapel een vermindering van ongeveer 5% vertoonde.

Wat de voortbrengst van veeteeltprodukten betreft, waren slechts een beperkt aantal gegevens beschikbaar bij het opstellen van dit overzicht. Op grond van de resultaten van de eerste elf maanden van de melkleveringen aan de zuivelfabrieken kan men voorop stellen dat de melkproduktie in 1980 niet noemenswaardig hoger was dan tijdens het voorgaande jaar : de stijging zou maximum 1% bedragen. Het aandeel in de leveringen van de kwaliteitsmelk (A en AA) zou oplopen van 20% in 1979 tot 21% in 1980, doordat deze stegen met ruim 4% , terwijl de leveringen van gewone melk miniem daalden ($-0,5\%$). Voor de vleesproduktie kan men zich baseren op de statistieken van de slachtingen, die evenwel ook de ingevoerde dieren bevatten, terwijl de levend uitgevoerde dieren erin niet voorkomen. Deze statistiek wijst op een belangrijke toename van de slachtingen van runderen ($+78\%$ in geslacht gewicht), waardoor duidelijk een einde is gekomen aan de dalende trend van de periode 1975-1978, en voor het eerst de 300 000 ton overschreden werd. Ook de slachtingen van varkens nam, niettegenstaande de verzwaarde buitenlandse concurrentie, nog verder toe, zij het dan met slechts 2% .

Uit gegevens die betrekking hebben op de eerste elf maanden kan worden afgeleid dat de aanvoer van vis in 1980 opnieuw gedaald zou zijn met ongeveer 10% in volume, zodat de 30 000 ton niet meer werd bereikt. Weliswaar begint de haring stilaan terug op te duiken, en steeg de aanvoer van schaal- en weekdieren met bijna één vierde, maar de vangst van bodemvissen daalde met ruim 13% . De totale waarde van de vangst zou ongeveer gelijk zijn aan die van het voorgaande jaar, ten gevolge van een globale prijsstijging van zowat 10% , die zich voornamelijk op de bodemvissen concentreerde.

*
* *
*

Bebouwde oppervlakte
Volgens de telling op 15 mei
(hectaren)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980
Graangewassen	420 616	406 589	399 771	398 397	390 690
Broodgranen	218 470	202 942	202 548	202 979	197 709
— tarwe	195 397	176 928	178 354	182 479	179 160
— wintertarwe	175 385	163 936	163 663	171 051	168 980
Voedergranen	202 146	203 649	197 223	195 418	192 981
— gerst	139 327	151 679	153 239	155 670	152 732
— wintergerst	100 650	116 652	120 761	126 104	129 801
— haver	48 420	38 875	32 331	28 091	28 284
Peulvruchten	3 520	2 302	2 063	2 081	1 737
Nijverheidsgewassen	108 604	106 905	121 344	125 578	126 972
— suikerbieten	96 189	93 561	109 799	115 716	117 165
— vlas	8 999	9 987	8 548	7 282	7 257
Aardappelen	37 672	41 012	35 360	36 263	38 132
— vroege	3 609	4 117	3 918	3 605	3 121
— halfvroeg	20 732	22 194	18 619	18 401	19 029
— late	13 331	14 701	12 823	14 257	15 982
Voederwortelen	24 644	23 129	20 686	18 554	17 584
Grasland	734 832	727 638	720 916	710 183	702 452
Groenvoeders	84 375	96 701	94 669	97 162	98 390
— kuilmâis	72 845	83 021	83 340	88 137	89 912
Fruittelt voor verkoop ...	15 581	13 602	13 437	12 721	12 148
— in openlucht	15 211	13 247	13 121	12 421	11 891
— hoogstam	4 536	3 092	2 961	2 456	..
— laagstam	9 785	9 403	9 443	9 299	..
— aardbeien	763	626	597	548	..
— onder glas	370	355	316	300	257
— aardbeien	138	144	128	126	..
— druiven	230	209	187	172	..
Groenteteelt voor verkoop	28 363	30 533	26 215	19 815	18 926
— in open lucht	27 440	29 620	25 298	18 878	18 026
— voor de nijverheid	15 596	17 114	13 091	8 561	..
— onder glas	923	913	917	937	900
— tomaten	729	730	742	731	..
Bloementelt	1 272	1 303	1 242	1 269	1 263
— in open lucht	797	826	759	763	766
— onder glas	475	477	483	506	497
Boomkwekerijen	2 109	2 164	2 283	2 332	2 412
Niet elders genoemd	7 470	6 898	9 002	7 932	7 415
<i>Totaal bebouwde oppervlakte ...</i>	1 469 058	1 458 776	1 446 988	1 432 287	1 418 121

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

**Opbrengst per hectare en totale opbrengst
van de belangrijkste landbouwteelten**

OMSCHRIJVING	Productie per ha (100 kg)			Totale productie (1000 t)		
	1978	1979	1980	1978	1979	1980
Wintertarwe	54,6	52,9	48,2	893,6	904,9	814,5
Zomertarwe	42,8	42,5	37,6	62,9	48,6	38,3
Rogge	37,8	38,2	37,5	57,1	46,7	38,2
Wintergerst	52,5	51,7	56,7	634,0	652,0	738,0
Zomergerst	40,3	38,8	31,0	130,9	114,7	71,1
Haver	42,1	42,3	38,5	136,1	118,8	108,9
Korrelmaïs	62,6	61,3	62,8	37,4	36,9	39,1
Droge erwten	37,6	38,3	30,9	3,4	3,5	2,2
Suikerbieten	528,8	558,4	505,8	5 746,0	6 462,0	5 926,0
Vlas (stro)	65,4	68,8	60,3	55,9	50,1	43,8
Cichorei voor koffie	361,9	400,0	394,4	49,8	34,4	32,1
Late aardappelen	393,0	355,4	331,9	609,1	506,7	530,4
Halfvroeg aardappelen	366,8	330,1	312,1	833,7	607,4	593,9
Vroeg aardappelen	191,3	179,5	183,1	92,9	64,7	57,1
Voederbieten	959,6	937,1	892,5	1 953,7	1 710,0	1 541,9
Gewone klaver (hooi) (a)	48,4	49,8	49,0	16,5	14,8	15,6
Luzerne (hooi)	55,5	56,5	56,5	36,5	32,2	28,6
Hooi (blijvend hooiland) (b)	54,0	54,5	52,7	1 923,1	1 818,7	1 831,0
Kuilmaïs	429,2	460,2	400,4	3 577,0	4 056,0	3 600,1

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

- (a) De totale opbrengst omvat de opbrengst van alle klaversoorten.
(b) De totale opbrengst omvat alle grashooi.

Veestapel op 1 december

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980
Eenheden					
Landbouwpaarden	31 498	28 006	24 958	21 936	
Runderen	2 822 770	2 823 239	2 869 938	2 893 922	
— melkkoeien	986 326	973 872	981 376	978 203	
Varkens	4 813 287	4 934 564	4 991 661	4 987 212	
Schapen	82 003	84 052	90 817	84 097	
Duizenden eenheden					
Kippen	31 670	30 952	29 888	28 170	
— kweekstapel	1 250	1 188	1 265	1 336	
— meststapel	15 887	15 513	14 663	14 287	
— legstapel	14 533	14 251	13 960	12 547	

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Inlandse produktie van slachtrijpe dieren
Karkasgewicht
(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Ossen	23,4	21,3	17,7	17,5	20,9	22,7
Stieren	95,6	84,5	86,9	83,9	86,9	93,4
Koeien	76,6	81,2	80,0	78,7	89,4	100,1
Vaarzen	60,2	52,2	48,5	45,8	47,2	51,9
Kalveren	27,7	28,7	29,3	30,1	31,5	33,4
<i>Totaal runderen ...</i>	283,5	267,9	262,3	256,0	275,8	301,5
Varkens (a)	632,2	636,0	654,9	676,1	672,8	668,5
Schapen en geiten (a)	2,8	3,2	3,3	3,5	4,2	4,4
Paarden en veulens	3,2	4,0	4,4	4,1	4,1	4,7
Kippen	105,7	109,8	106,7	103,5	104,7	106,9
Ander gevolgelte (b)	8,8	7,4	7,5	7,1	7,3	6,9
Wild en konijnen (b)	8,6	9,1	8,8	9,3	8,9	10,6
<i>Algemeen totaal ...</i>	1 044,7	1 037,3	1 047,9	1 059,6	1 077,8	1 103,4

Bron : Landbouw Economisch Instituut.

(a) Met inbegrip van de geraamde huis- en sluitslachtingen.

(b) Eenden, ganzen, kalkoenen, parelhoenen, duiven, kwartels. Raming.

Produktie van melk en eieren

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980
	Duizenden tonnen				
<i>Melkproduktie.</i>					
Levering aan melkerijen :					
— room in melkequivalent ..	101,2	87,7	76,6	66,1	..
— melk	2 685,0	2 736,1	2 896,9	2 971,1	..
Hoeve-aanwendungen	806,1	799,1	792,5	733,7	..
<i>Totale melkproduktie ...</i>	3 592,3	3 622,9	3 766,0	3 770,9	..
	Miljoenen				
<i>Produktie van eieren</i>	3 869	3 809	3 753	3 420	..

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek.
Landbouw Economisch Instituut.

Buitenlandse handel in landbouw-, bosbouw- en visserijprodukten

	Waarde (miljoenen franken)
Landbouwprodukten	1.000
Bosbouwprodukten	1.000
Visserijprodukten	1.000

w.o.:	2 950	3 425	3 785	3 161	2 495	1 235	1 309	1 301	1 112	1 320
1. Runderen	1 179	1 291	1 933	2 944	3 599	5 390	5 863	5 250	4 713	4 594
2. Varkens	870	824	659	1 030	1 130	303	272	365	331	387
3. Pluimvee	805	904	1 092	923	1 015	625	662	892	709	924
4. Overige levende dieren	1 219	1 275	1 315	1 288	1 657	301	329	451	381	459
5. Ruwe pelterijen	4 135	3 428	3 398	3 876	2 984	523	661	865	611	720
6. Wol en haar	207	222	262	336	474	3 474	3 229	2 553	2 001	2 189
7. Vogeleieren in de schaal										
E. Landbouwprodukten uitsluitend ingevoerd	14 624	18 057	15 055	16 015	17 144	345	374	537	1 134	752
w.o.:	959	1 170	1 106	1 230	1 546	24	25	36	78	109
1. Fruit, vers of gedroogd	8 268	11 192	8 729	9 303	9 490	82	166	280	849	473
2. Niet gebrande koffie	1 015	2 058	2 108	1 996	2 364	35	34	48	50	27
3. Cacaobonen, ook gebroken	682	864	775	865	1 232	29	30	24	28	30
4. Natuurlijke rubber	2 356	1 641	1 485	1 799	1 879	43	28	41	31	26
5. Katoen										
F. Bosbouwprodukten	3 607	3 870	3 839	4 051	4 968	958	1 198	1 480	1 558	1 957
w.o.:	1 048	1 037	809	914	1 277	26	12	33	32	29
— pulphout in ronde blokken										
G. Visserijprodukten	4 167	4 398	4 631	5 616	6 035	830	878	999	1 077	1 149
w.o.:	1 601	1 735	1 849	2 137	2 430	548	623	730	722	837
1. Vis, vers of gekoeld	523	501	490	699	582	53	41	58	59	49
2. Bevroren vis	186	164	176	145	140	121	55	43	46	12
3. Vis, gedroogd, gerookt, gezouten										
4. Schaal-, schelp- en weekdieren, vers	1 559	1 678	1 807	2 252	2 417	70	112	120	191	187
Algemeen totaal	102 465	106 915	106 342	117 131	124 075	39 935	40 840	38 437	45 329	51 271

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Visaanvoer
Hoeveelheid
(duizenden tonnen)

JAARTAL	Bodem- vissen	Pelagische vissen	Schaal- en weekdieren	Totaal
1973	37,0	2,3	2,9	42,2
1974	34,5	0,8	2,9	38,2
1975	30,4	2,3	3,4	36,1
1976	29,3	1,5	3,6	34,5
1977	31,2	—	2,7	34,0
1978	35,3	—	2,5	37,9
1979	29,8	—	2,3	32,1
1980 (a)	26,0	0,6	2,8	29,3

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Raming

Visaanvoer
Waarde
(miljoenen franken)

JAARTAL	Bodem- vissen	Pelagische vissen	Schaal- en weekdieren	Totaal
1973	1 043,0	22,7	116,5	1 182,2
1974	1 066,2	10,6	123,2	1 200,0
1975	1 013,4	22,8	152,1	1 188,3
1976	1 209,8	16,2	147,7	1 373,7
1977	1 356,7	1,0	157,8	1 415,5
1978	1 445,7	0,3	148,0	1 593,9
1979	1 446,6	0,4	131,4	1 578,4
1980 (a)	1 415,0	18,0	160,0	1 593,0

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Raming.

HOOFDSTUK II

NIJVERHEID

AFDELING I INDUSTRIELE PRODUKTIE

De eerste werkelijke conjuncturele opleving sinds het begin in 1974 van de economische crisis, heeft niet langer geduurd dan tot in het eerste kwartaal van 1980. De eerste tekenen van een verbetering na de twee jaren aanhoudende uiterst vlakke conjunctuur vanaf de zomer van 1976, werden geregistreerd in de herfst van 1978. Tijdens het eerste semester van 1979 groeide de industriële produktie snel, maar deze groei vertraagde duidelijk in de tweede helft van het jaar. Een eerder onverwachte opflakking van de produktie in januari en februari 1980 had voor gevolg dat de conjunctuurtop bereikt werd tijdens deze twee maanden, maar deze werd gevolgd door een snelle teruggang, die het produktiepeil in september terugbracht tot dat van het begin van de hoogconjunctuur in de eerste maanden van 1979. Tijdens de laatste drie maanden van het jaar leek de industriële conjunctuur zich te stabiliseren, alhoewel sommige gegevens enige interpretatieproblemen stellen.

Dit laatste geldt met name voor het algemeen seizoen-verbeterd indexcijfer van de industriële produktie. Dit gegeven bereikte een hoogtepunt tijdens het eerste kwartaal van 1980, om daarna gedurende de drie volgende trimesters systematisch terug te lopen. De daling van het vierde kwartaal lijkt evenwel wat overtrokken : ze is in belangrijke mate het gevolg van een daling in december, die eerder het gevolg is voor statistische toevalligheden dan van een reële verdere verslechtering. Dit blijkt o.m. uit het toepassen van een Spencer-gemiddelde ter uitvlakking van de toevalligheden : de resultaten van deze berekening wijzen op een afvlakking van de conjunctuur vanaf oktober 1980. Omwille van het erg voorlopig karakter zowel van de bruto indexcijfers in de beschouwde periode als van de berekeningsresultaten is het echter onmogelijk met zekerheid thans besluiten te trekken betreffende dit probleem.

Daar de teruggang in 1980 ongeveer even groot was als de produktiestijging tijdens het voorgaande jaar, verschilde het jaargemiddelde van het algemeen indexcijfer zonder bouwnijverheid nagenoeg niet tijdens deze twee jaren. Het definitief indexcijfer van 1979 bereikte 125,9 punten, terwijl het voorlopig cijfer voor 1980 125,2 punten bedroeg. Dit laatste is nog vatbaar voor beperkte wijzigingen, naar boven of onder, die evenwel slechts zeer uitzonderlijk meer dan een halve procent bedragen. Daar het voorlopig indexcijfer nu 0,5 % lager ligt dan dat van het

voorgaande jaar, zal het definitieve cijfer in het beste geval gelijk zijn aan dat van 1979 en in het slechtste een achteruitgang van maximum 1 % vertonen.

Het beschreven conjunctuurverloop is in grote mate bepaald door de ontwikkeling bij de grondstoffen en halffabrikaten, die het belangrijkste aandeel hebben in het Belgische produktiepakket. Het is vooral in deze goederengroep dat de onverwachte conjuncturele opflakking zich heeft voorgedaan in het eerste trimester, grotendeels onder invloed van de hoge produktiecijfers in de ijzer- en staalnijverheid, bij de non-ferrometalen en in de energiesector tijdens de beschouwde periode. Ook bij de niet-duurzame consumptiegoederen nam de produktie nog sterk toe tijdens de eerste drie maanden van 1980, maar bij de duurzame consumptiegoederen en vooral bij de investeringsgoederen was de groei veel beperkter.

Het tweede kwartaal werd gekenmerkt door een vrijwel algemene achteruitgang van het produktiepeil in vergelijking met het eerste : met uitzondering van het transportmaterieel nam de produktie in mindere of meerdere mate af in alle sectoren van de produktie. Voor de nijverheid als geheel (zonder de bouwnijverheid) bedroeg het produktieverlies nagenoeg 4 %; bij de niet-duurzame consumptiegoederen bleef het beperkt tot 2 %, maar bij de andere goederengroepen liep het op tot bijna 5 %.

In het derde kwartaal vertraagde de daling, omdat in een beperkt aantal sectoren de toestand verbeterde in vergelijking met het voorgaande, o.m. bij de steenkolen, de tabak, de textiel, de confectie en de houtbewerking. De ontwikkeling in de drie laatstgenoemde sectoren verklaart de produktiegroei met 4 % van de duurzame consumptiegoederen, waarbij de drie andere goederengroepen het indexcijfer verder terugliep, zij het minder snel dan tijdens het tweede kwartaal.

Het vierde kwartaal werd gekenmerkt door een eerder grillig patroon, per sector beschouwd. Dit is gedeeltelijk te wijten aan het feit dat de bruto indexcijfers voor deze periode nog in belangrijke mate voorlopig zijn, maar het hangt ook mogelijks samen met het naderen van de conjuncturele omslag. Per goederengroep beschouwd, stellen we vast dat de produktiewinst van het derde trimester bij de duurzame consumptiegoederen volkomen verloren ging door een daling in het vierde met bijna 6 %; bij de niet-duurzame consumptiegoederen daarentegen was de daling zo klein (0,6 %) dat men eerder van een stabilisatie kan spreken, terwijl voor grondstoffen en halffabrikaten, evenals voor investeringsgoederen, de achteruitgang van dezelfde grootte-orde bleef als in het derde trimester, nl. ongeveer 2 %.

Slechts bij de duurzame consumptiegoederen lag het jaargemiddelde van het bruto indexcijfer hoger dan in 1979; deze groei bleef evenwel beperkt tot slechts 1 %. De produktie van niet-duurzame consumptiegoederen was nagenoeg gelijk aan deze van het voorgaande jaar (—0,3 %). Bij de grondstoffen en halffabrikaten bleef de achteruitgang in vergelijking met het voorgaande jaar beperkt tot slechts 1 %, maar bij de investeringsgoederen (zonder bouwnijverheid) liep ze op tot ruim 2 %, dit in tegenstelling met het normaal verloop bij het begin van een dalende conjunctuurfase, dat gewoonlijk gekenmerkt wordt door een sterkere daling bij de halffabrikaten, terwijl de produktievermindering bij de investeringsgoederen pas veel later komt.

In tegenstelling met het voorgaande jaar verliep de algemene conjunctuurbarometer van de Nationale Bank van België in 1980 nagenoeg parallel met de industriële

conjunctuur. In 1979 was deze indicator slechts traag gestegen tijdens de eerste maanden van het jaar, toen de produktie-indexcijfers sterk groeiden, en begon pas krachtig toe te nemen naar de zomer toe, toen de produktie al naar een stagnatie neigde. In het vierde kwartaal liep hij, met een beperkte daling, voor op de verwachte recessie, om tijdens de produktiepiek in het voorjaar van 1980 enkele maanden stand te houden op een peil dat slechts een drietal procent onder zijn laatste hoogtepunt (oktober 1979) lag. Tijdens het tweede en derde kwartaal daalde de indicator, parallel met de verminderde produktie, systematisch en sterk, om zich tijdens de laatste maanden van het jaar te stabiliseren op een peil dat vergelijkbaar is met dat van de periode van de twee jaren aanslepende stagnatie in 1977 en 1978.

Ook de verzekerde activiteitsduur in de fabrieksnijverheid volgde in 1980 vrij nauwkeurig het verloop van de produktie. Dit gegeven, dat in 1977 en 1978 geen noemenswaardige variatie had vertoond, groeide in 1979 van maand tot maand systematisch aan, van 2,99 maanden in januari tot 3,63 maanden in december. Tijdens de eerste drie maanden van 1980 zat er nog een lichte stijging in (tot 3,68 maanden in maart), maar daarna liep deze indicator relatief snel terug tot 3,3 maanden in oktober, een peil dat gedurende de rest van het jaar kon worden gehandhaafd.

De bezettingsgraad van de produktiecapaciteit is relatief laag gebleven tijdens de conjuncturele opleving van 1978-1979. Eind december 1978 bedroeg ze slechts 73,6 %, en op het hoogtepunt van maart 1980 niet meer dan 78,7 %. Niettegenstaande de achteruitgang van de produktie was dit gegeven op het einde van het tweede kwartaal van 1980 nog niet noemenswaardig gedaald. Pas in het najaar en op het einde van het jaar daalde de benutte produktiecapaciteit tot een peil vergelijkbaar met dat van de jaren 1977-1978 (73,7 % eind december 1980).

*

* *

Per sector beschouwd verschilden de resultaten van 1980 in veel gevallen slechts weinig van deze van het voorgaande jaar, en bleef de stijging of de daling beperkt tot een paar procent. Een positieve uitzondering hierop waren de houtnijverheid en de groeven waarvan de produktie toenam met respectievelijk 7,7 en 9,7 %. Het betreft hier evenwel twee relatief kleine sectoren, waarvan de produktiestijging niet kan opwegen tegen de achteruitgang met ruim 5 % in twee basissectoren van de nijverheid, met name de basismetaalnijverheid en de scheikundige nijverheid.

In de *basismetaalnijverheid* lag de produktie opvallend hoog tijdens het eerste trimester van 1980, maar liep daarna snel en systematisch terug tot het einde van het jaar. Het jaargemiddelde lag zodoende 5,4 % lager dan tijdens het voorgaande jaar. De verzwakking was het sterkst in de ijzer- en staalnijverheid, waar de teruggang 7,4 % bedroeg, en het indexcijfer (101,1) zodoende opnieuw gedaald is tot het peil van 1979. In vergelijking met het dieptepunt van de crisis in 1975 houdt dit weliswaar een stijging in van bijna 16 %, maar t.o.v. de produktietop van 1974 nog altijd een achterstand van ruim 20 %. In de eerste verwerking bleef de produktie hangen op het lage peil van het voorgaande jaar door het gecombineerde effect van een verbetering in de gieterijen, vooral dan de vormstaalgieterij, en een lichte verzwakking in de

draadtrekking en koudwalserij. De derde grote tak van de metaalproductie, de non-ferrometalen, sloot het jaar af met een beperkte produktievermindering van 2,2 %; ook hier was de systematische achteruitgang na een hoge produktietop in het eerste kwartaal de oorzaak.

Ook de *metaalverwerkende nijverheid* volgde de algemene conjuncturele teruggang vanaf het tweede kwartaal, maar deze was veel minder belangrijk dan in de meeste andere bedrijfstakken, wat eveneens het geval was voor de stijging in het eerste kwartaal. Het gemiddelde van het produktieindexcijfer verschilde in 1980 nagenoeg niet van dat van het voorgaande jaar; de stijging met 0,4 % is veel kleiner dan de foutenmarge, die in deze bedrijfstak kan oplopen tot 2 %, omdat in de meeste subsectoren de gegevens van 1980 nog grotendeels voorlopig zijn, en er zich regelmatig belangrijke afwijkingen voordoen tussen de voorlopige en definitieve gegevens.

Slechts in één produktengroep van de metaalverwerkende nijverheid steeg de produktie in 1980, met name in de niet-mechanische metaalconstructie (+4,8 %). In de elektrische constructie deed er zich een beperkte daling voor (-0,9 %). De niet-electrische machinebouw (inclusief fijnmechaniek) liep terug met ruim 2 %, vooral door een sterke daling bij de toestellen voor diverse nijverheden en de weeftoestellen, die grotendeels werd goedgeemaakt door een beperkte stijging in de meeste andere subsectoren en een zeer sterke stijging (12,5 %) bij de fijnmechaniek die na een jarenlange stagnatie of zelfs teruggang sinds 1978 terug in expansie is. Ook bij het transportmaterieel bleef de achteruitgang beperkt 2 %. Het spoormaterieel werkte zich immers verder op uit de diepe inzinking van 1978, met een produktiestijging van 20,4 %, en de vliegtuigbouw nam de produktie verder toe met bijna 30 %, dit na de explosieve groei in 1977-1979, zodat het indexcijfer van deze subsector nu het tienvoudige bedraagt van dat van 1975. Daarentegen staat dat door de beginnende crisis in de autonijverheid en de aanhoudende malaise in de scheepsbouw de produktie in deze subsectoren respectievelijk 10,3 % en 9,3 % lager was dan in 1979.

Volgens nog voorlopige gegevens liepen de bestellingen, die in 1979 met 15,7 % waren toegenomen naar waarde, in 1980 terug met 3,5 %. Rekening gehouden met een geraamde prijsstijging van bijna 4 %, betekende dit een achteruitgang in volume met ongeveer 7 %. Het verloop van de bestellingen volgde de algemene industriële conjunctuur op de voet; tijdens het eerste kwartaal werd nog een belangrijke stijging genoteerd, maar in het tweede kwartaal deed zich een scherpe achteruitgang voor, die nog werd geaccentueerd door de weliswaar beperktere daling in de tweede helft van het jaar.

In de leveringen, die in deze bedrijfstak met lange verzekerde activiteitsduur in belangrijke mate bepaald worden door de bestellingen van het voorgaande jaar, was de conjuncturele invloed minder opvallend. Over het gehele jaar genomen stegen deze met 4,8 % in waarde, wat overeenkomt met een toename van ongeveer 1 % in volume. Vanaf het eerste trimester al daalde dit gegeven in vergelijking met de ongewoon hoge top van het vierde kwartaal van 1979; deze daling ging door tot in het derde kwartaal, en werd gevolgd door een licht herstel tijdens de laatste maanden van het jaar.

De *scheikundige- en rubbernijverheid*, die tot nog toe een van de meest expansieve bedrijfstakken was en in 1979 nog een produktiegroei van 8,1 % boekte, zag haar produktie-indexcijfer in 1980 dalen met 5,6 % in vergelijking met het voorgaande jaar. De hoofdoorzaak hiervan was de zeer zwakke vraag op de internationale markt, voornamelijk voor produkten van de basisscheikunde en scheikundige meststoffen. Dit heeft geleid tot een achteruitgang van het indexcijfer in de basisscheikunde met bijna 11 %, en in de stikstoffabricage met ongeveer 5 %. Ook de plasticverwerking bleef zwak (—0,5 %) mede omdat tengevolge van de hoge olieprijsen plastics als substitutieprodukten minder aantrekkelijk worden. De zeepfabricage daarentegen herstelde verder van de inzinking van het voorgaande jaar, en zag haar produktie aangroeien met meer dan 10 %, terwijl ook in de rubbernijverheid het indexcijfer steeg met ongeveer 8 %, niettegenstaande de groeiende crisis in de autonijverheid.

De *textielnijverheid* was reeds vóór de crisis van 1974-1975 een probleemsector, wat o.m. blijkt uit de zeer lage groeicijfers van de produktie tussen 1960 en 1973. Vanaf 1973 volgde een periode van systematische achteruitgang waaraan evenwel een einde kwam in 1979, met een produktiestijging van 8,3 % die ver boven het gemiddelde lag van de nijverheid in het algemeen. Ook in 1980 presteerde deze nijverheidstak beter dan het gemiddelde, vermits het indexcijfer ervan in weerwil van de intredende recessie toch nog ongeveer 2 % hoger lag dan dat van 1979.

Dit resultaat werd ongunstig beïnvloed door de verdere achteruitgang in de verwerking van vlas, jute en hennep, tengevolge van de sterke concurrentie van substitutiegoederen. De katoenverwerking steeg slechts licht boven het peil van het voorgaande jaar, met een beperkte groei (+5 %) in de spinnerij, en een stagnatie in de weverij. De groei van de wolspinnerij en -weverij was vergelijkbaar met die van het voorgaande jaar (respectievelijk 4 en 15 %), terwijl ook het weven van synthetische stoffen toenam met ruim 5 %. Eenzelfde produktiegroei werd geregistreerd in de breigoednijverheid, maar de confektie blijft verder verminderen, zij het dan sinds een drietal jaar in een zeer traag tempo (met 0,5 % tot 2 % per jaar).

De *voedingsmiddelen- en dranknijverheid* wordt slechts weinig beïnvloed door conjuncturele schommelingen. In het crisisjaar 1975 daalde de produktie er slechts met 1,4 %, en sindsdien nam ze jaarlijks toe met ongeveer 2 %. De groei van het definitief indexcijfer van 1979 lag ietwat hoger : 3,0 %, terwijl het voorlopig indexcijfer van 1980 een produktietoename van 1,9 % aanwijst, die nagenoeg gelijk verdeeld is over de dranknijverheid en de voedingsmiddelenlijverheid.

In de dranknijverheid werd de beperkte vooruitgang van de brouwerijen niet volledig tenietgedaan door de achteruitgang met bijna 25 % in de veel minder belangrijke alcoholnijverheid. Deze laatste is sedert een drietal jaar in scherpe regressie, terwijl de produktie van de brouwerijen sinds 1973 doorheen de jaarlijkse schommelingen tendeert naar een stabilisatie.

Wat de produktie van voedingsmiddelen betreft, is het meest opvallende resultaat de stijging met 11 % in de sedert jaren stagnerende activiteit van de maalterijen. De activiteiten van de suikerfabrieken liep met 7,7 % terug in vergelijking met het buitengewoon hoge peil van het voorgaande jaar, maar blijft nog ver boven het gemiddelde van de tien laatste jaren. Wat de andere subsectoren

betreft waren bij het opstellen van dit overzicht slechts voor de eerste tien maanden van het jaar gegevens beschikbaar. Deze wijzen op een duidelijke produktiestijging in de chocoladenijverheid en de azijnnijverheid, maar ook in de sinds jaren achteruitgaande suikergoedfabricage. Koekjes, margarine en koffie zouden niet ver afwijken van de cijfers van het voorgaande jaar, maar een belangrijke achteruitgang tekent zich af in de olienijverheid, de mouterijen en vooral bij de conservenfabrieken, waar zowel de vlees- als groente- en fruitconservering met meer dan 20 % leek terug te lopen.

In tegenstelling met wat gebeurde in de meeste andere sectoren, beleefde het *bouwbedrijf* in de crisisjaren en tot in 1976 een uitzonderlijke hoogconjunctuur, o.m. ten gevolge van een vlucht in vastgoed in verband met de hoge inflatie. Van 1977 tot 1979 verzwakte deze conjunctuur, maar bleef toch nog ver boven het peil van het begin van het decennium. Dit verloop werd vooral bepaald door de zeer hoge activiteit in de woningbouw tijdens de beschouwde periode, vermits de in volume veel minder belangrijke niet-woningbouw veel gevoeliger is voor de algemene conjunctuur, en de openbare werken totnogtoe een vrij stabiele subsector waren.

In 1980 kwam evenwel een einde aan de boom in de woningbouw, zoals verwacht na de belangrijke daling van de afgeleverde bouwvergunningen vanaf 1978. Volgens nog onvolledige cijfers zou het aantal begonnen woningen ongeveer een kwart lager liggen dan in 1979 en nog slechts 50 000 eenheden bereiken, waarmee het peil terugvalt tot dat van 1972. Ook het aantal bouwvergunningen bleef snel dalen in 1980, en zou zowat 20 % achterblijven op dat van het voorgaande jaar. De fundamentele oorzaak van de vraagvermindering is wel de combinatie van een beperkte inflatie met een zeer hoge rentestand die voor beleggers het vastgoed bijzonder onaantrekkelijk en het zelf bouwen voor veel gezinnen onbetaalbaar maakt.

De utiliteitsbouw, die in 1974 een piek bereikte van 30,4 miljoen kubieke meter, en in 1977 reeds teruggevallen was op 21,9 miljoen kubieke meter, zag in 1980 de lichte verbetering van de twee voorgaande jaren volledig teniet gaan. Het gebouwde volume zou immers dalen met ongeveer 20 % zodat het voor het eerst sinds 1969 onder de 20 miljoen kubieke meter zou vallen. Dit is vooral het gevolg van de kleinere omvang per gebouw; het aantal gebouwen zou immers slechts met vijftiental procent teruglopen.

Wat de bouwmaterialen betreft, overtrof de activiteit van de *groeven* (inclusief kalksteennijverheid) deze van het voorgaande jaar met nagenoeg 10 %. Dit was evenwel gedeeltelijk het gevolg van het feit dat de produktie door de weersomstandigheden tijdens het eerste kwartaal van 1979 abnormaal laag was geweest, wat het gemiddelde van dat jaar sterk had gedrukt.

Ook bij de *niet-metaalhoudende mineralen* was diezelfde toevallige invloed mede de oorzaak van de zeer hoge stijgingspercentages van het indexcijfer tijdens het eerste kwartaal van 1980, waardoor de verzwakking van dit gegeven tijdens de rest van het jaar enigszins wordt gerelativeerd. Het jaargemiddelde van het nog gedeeltelijk voorlopig indexcijfer verschilde nagenoeg niet van het definitief indexcijfer van 1979 (+0,4 %).

De enige subsector met een hogere produktie was de glasnijverheid, waar de groei in 1980 duidelijk hoger was dan in 1979 (respectievelijk +6,8 % en 4,7 %). Het verschil komt voort uit de betere resultaten in de holglasnijverheid, waarvan de produktie met 8 % toenam, tegenover slechts 3,9 % een jaar voordien; in de vlakglasnijverheid bleef de groei tijdens deze twee jaren nagenoeg constant rond de 5 %. De cementproduktie daalde licht (—1,1 %), en in de keramieknijverheid zette de systematische achteruitgang zich verder, zij het minder snel dan tijdens het voorgaande jaar (—5,4 % tegenover —8,8 % in 1979). Wat de kleinijverheid en de kalknijverheid betreft, waren bij het opstellen van dit overzicht nog geen volledige jaarcijfers beschikbaar om de omvang van de produktievermindering vast te stellen. In de kalknijverheid zou ze eerder beperkt zijn, maar in de kleinijverheid oplopen tot 5,0 %. In 1979 was de achteruitgang in deze laatste subsector nog veel groter (—14,6 %); hiermede zou de produktie vallen onder het laagste peil van de laatste tien jaar (dat van 1972, toen het indexcijfer gedaald was tot 85,6 %). Naast de verzwakking in de bouwnijverheid is het toenemend gebruik van arbeidsbesparende substitutieprodukten hiervan de oorzaak.

In de *papier- en kartonnijverheid* bleef het jaargemiddelde van de produktie ongeveer 1 % achter op dat van 1979, dat wel 7,1 % was gestegen in vergelijking met het daaraan voorafgaande jaar. De produktie van papier en karton bleef zich immers verder herstellen (+1,3 %), maar de verwerking liep terug met ongeveer 2 %.

In de *ledernijverheid* werd de systematische afbouw, die in 1973 begon, verdergezet: de daling met 19,0 % in 1980 is vergelijkbaar met die van de twee voorgaande jaren, en de produktie bedroeg nog nauwelijks één derde van die van 1972. In de *schoen- en pantoffelnijverheid* daarentegen lijkt, althans voorlopig, het dieptepunt te zijn bereikt in een jarenlange achteruitgang, vermits het indexcijfer ervan tussen 1978 en 1980 zich met slechts beperkte variaties gehandhaafd heeft tussen 27,0 en 27,7.

De *houtverwerkende nijverheid* was nagenoeg de enige nijverheidstak waar de recessie tijdens het tweede semester zo beperkt bleef, dat het jaar met een produktiegroei kon afgesloten worden (+7,7 %). Hierbij kan worden aangestipt dat ook in 1979 deze sector de algemene conjunctuur niet volgde, vermits toen een lichte produktievermindering (—1,2 %) werd genoteerd. Bij alle belangrijke produkten namen de leveringen in volume toe: voor meubels, schrijnwerkerij en geperste platen benaderde of overtrof die groei de 10 %; bij de zetels bleef ze beperkt tot ongeveer 5 %. Van de minder belangrijke produkten, die samen iets meer dan 11 % van de totale verkopen betreffen, bedroeg de gemiddelde groei in volume slechts een tweetal procent.

De verwerking van *tabak* die in 1970-1974 sterk was gestegen, lijkt sinds 1975 doorheen eerder onregelmatige jaarlijkse schommelingen licht dalend gericht, mede onder invloed van veranderende rookgewoonten. Ook in 1980 liep het indexcijfer van deze bedrijfstak terug met iets meer dan 1 %. De produktie van cigarillos nam wel toe met ruim 20 %, maar deze van sigaren daalde in ongeveer dezelfde mate, terwijl voor sigaretten en rooktabak een beperktere achteruitgang werd geregistreerd.

*

* *

Kwartaalgemiddelden van het seizoenverbeterd maandelijks indexcijfer van de industriële produktie (a)
(1970 = 100)

BEDRIJFSTAK	1979				1980				Procentuele wijziging in vergelijking met voorgaand kwartaal			
	Indexcijfer				Indexcijfer							
	1 ^e kwart.	2 ^e kwart.	3 ^e kwart.	4 ^e kwart.	1 ^e kwart.	2 ^e kwart.	3 ^e kwart.	4 ^e kwart.				
Algemeen indexcijfer (exclusief bouwrijverheid)	121,5	127,2	128,3	127,5	131,3	126,2	124,1	120,1	+ 2,9	- 3,9	- 1,7	- 3,2
Algemeen indexcijfer (inclusief bouwrijverheid)	105,8	116,3	116,2	117,0	120,6	115,4	113,0	106,4	+ 3,1	- 4,3	- 2,1	- 5,8
Indexcijfers naar bestemming der goederen :												
Grondstoffen en intermediaire goederen	119,1	127,4	128,3	126,8	131,0	124,8	121,6	119,0	+ 3,3	- 4,7	- 2,6	- 2,1
Niet-duurzame consumptiegoederen	125,1	126,5	126,5	124,0	128,5	125,7	123,6	122,7	+ 3,6	- 2,2	- 1,7	- 0,6
Duurzame consumptiegoederen	117,1	121,9	122,9	125,8	127,9	122,1	127,0	119,5	+ 1,7	- 4,5	+ 4,0	- 5,9
Investeringsgoederen (exclusief bouwrijverheid)	128,9	131,9	135,0	136,4	137,3	130,7	128,0	125,0	+ 0,7	- 4,8	- 2,1	- 2,4
Bouwnijverheid	44,1	76,6	71,7	77,9	84,1	76,0	75,4	61,6	+ 7,9	- 9,7	- 0,8	- 18,3
Extractieve nijverheid	52,5	54,4	53,8	53,6	57,1	53,2	58,7	53,5	+ 6,5	- 6,8	+ 10,3	- 8,8
Steenkoolmijnen	42,4	40,1	38,6	37,5	38,7	38,6	44,5	40,8	+ 3,2	- 0,4	+ 15,3	- 8,2
Groeven en graverijen (incl. kalksteen)	76,3	117,3	119,1	121,5	133,6	128,1	123,6	108,0	+ 9,9	- 5,6	- 2,0	- 12,6
Fabrieksnijverheid (algemeen indexcijfer)	125,4	131,7	133,1	132,4	135,3	131,1	128,4	124,0	+ 2,2	- 3,2	- 2,0	- 3,4
Voedingsnijverheid en bereiding van dranken	126,9	130,6	131,8	131,1	135,8	133,1	131,4	130,9	+ 3,6	- 2,0	- 1,3	- 0,4
Tabaksnijverheid	118,8	124,2	121,4	123,9	124,9	120,9	126,9	115,6	+ 0,8	- 3,2	+ 5,0	- 9,0
Textielnijverheid	83,5	87,6	89,5	91,0	92,8	90,3	92,5	83,0	+ 1,9	- 2,7	+ 2,5	- 10,3
Konfektie- en schoeiselnijverheid	93,9	95,0	96,3	98,8	97,2	90,5	102,7	88,6	- 1,7	- 6,9	+ 13,5	- 13,7
Houtnijverheid	149,3	168,2	170,0	176,4	181,5	177,5	181,7	175,0	+ 2,9	- 2,2	+ 2,4	- 3,7
Papier- en kartonnijverheid	117,0	121,8	129,0	126,6	131,2	126,0	119,2	114,4	+ 3,6	- 3,9	- 5,4	- 4,0
Scheikundige- en rubbernijverheid	158,5	164,4	165,1	161,8	159,2	155,6	149,3	147,9	- 1,6	- 2,2	- 4,1	- 1,0
Petroleumraffinaderijen	109,0	113,3	110,1	112,0	122,5	109,8	101,8	95,0	+ 9,4	- 10,4	- 7,2	- 6,7
Nijverheid van niet-metaalhoudende mineralen	95,8	115,4	115,5	117,8	122,1	115,0	111,0	101,8	+ 3,7	- 5,8	- 3,5	- 8,3
Basis-metaalnijverheid	109,8	115,3	116,7	113,6	119,2	112,9	101,0	95,7	+ 4,9	- 5,3	- 10,6	- 5,3
Metaalverwerkende nijverheid	128,3	132,1	136,4	137,2	139,7	135,3	131,4	129,5	+ 1,8	- 3,2	- 2,9	- 1,4
Niet-mechanische werken uit metaal	117,4	124,5	127,3	130,4	134,6	128,8	127,8	133,2	+ 3,2	- 4,3	- 0,8	+ 4,2
Niet-elektrische machines en fijnmechaniek	125,2	129,0	132,1	133,5	131,5	129,0	126,6	119,6	- 1,5	- 1,9	- 1,9	- 5,6
Elektrische machines en toestellen	127,8	127,7	131,8	130,9	136,0	127,5	123,5	125,7	+ 3,9	- 6,2	- 3,1	+ 1,7
Transportmaterieel	174,6	175,4	182,5	183,8	184,5	188,2	168,5	161,9	+ 0,4	+ 2,0	- 10,5	- 3,9
Elektriciteit	170,9	173,7	170,0	172,0	180,4	175,7	178,1	172,9	+ 4,9	- 2,6	+ 1,4	- 3,0

(a) Voorlopige gegevens.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Bruto-indexcijfers van de industriële produktie

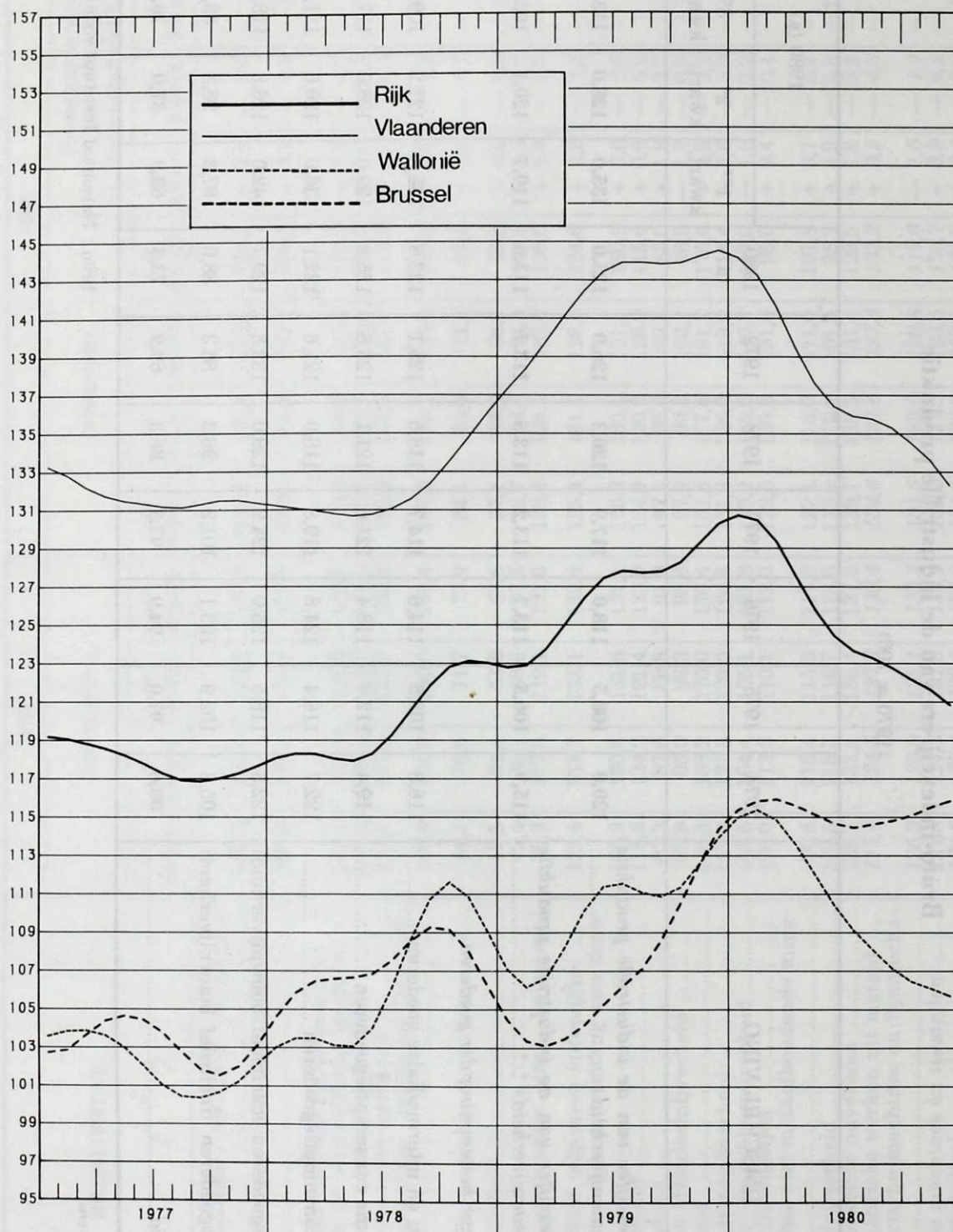
(1970 = 100)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980 (a)	1980 (a)			
								1 ^{er} kwart.	2 ^e kwart.	3 ^e kwart.	4 ^e kwart.
<i>Algemeen indexcijfer van de industriële produktie (exclusief bouwrijverheid)</i>	120,0	108,5	118,0	117,9	120,3	126,0	125,0	135,0	128,0	113,1	124,1
<i>Algemeen indexcijfer van de industriële produktie (inclusief bouwrijverheid)</i>	115,9	106,5	113,7	113,2	113,5	113,7	113,6	119,7	120,4	103,7	110,6
<i>Indexcijfers naar bestemming der goederen :</i>											
Grondstoffen en intermediaire goederen	118,8	103,5	114,6	114,7	118,5	125,1	123,8	135,3	127,2	109,8	123,1
Niet duurzame consumptiegoederen	119,4	112,4	118,4	121,6	121,1	125,5	125,2	129,0	128,0	117,2	126,4
Duurzame consumptiegoederen	122,7	116,4	124,8	119,8	118,0	121,6	122,1	136,0	120,6	111,1	120,8
Investeringsgoederen (exclusief bouwrijverheid)	122,5	118,5	125,0	124,9	129,0	132,8	129,7	142,0	126,8	118,1	131,8
Investeringsgoederen (inclusief bouwrijverheid)	105,6	102,9	103,1	101,9	98,3	86,3	88,0	87,3	98,3	83,3	83,2
<i>Bouwrijverheid</i>	98,6	97,0	94,9	93,3	86,8	69,9	73,3	68,8	87,0	70,8	66,3

(a) Voorlopige gegevens.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Industriële produktie
 Algemene index, bouwbedrijf uitgesloten
 Seizoengezuiverd en afgevlakt
 (bruto-indexcijfers 1970=100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor
 de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en
 Documentatie.

Bruto kwartaal- en jaarindexcijfers der industriële bedrijvigheid (1970 = 100)

BEDRIJFSTAK	1979					1980						
	We- gings- coëff.	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	3 ^e kwar- taal	4 ^e kwar- taal	Jaar- gemid- delde	We- gings- coëff.	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	3 ^e kwar- taal	4 ^e kwar- taal	Jaar- gemid- delde
Alg. indexcijfer (bouwnijverheid inbegrepen) (a)	100,0	105,5	120,1	107,0	122,1	113,7	100,0	119,7	120,4	103,7	110,6	113,6
Alg. indexcijfer (bouwnijverheid niet inbegr.) (b) ...	81,3	124,6	128,7	117,5	132,8	126,0	78,7	135,0	128,0	113,1	124,1	125,0
Delfstoffenijverheid	2,7	55,0	57,0	44,9	56,0	53,2	2,7	60,0	55,7	49,1	56,6	55,4
Steenkolnmijnen	1,9	48,5	40,3	29,6	40,3	39,7	2,1	46,4	38,5	34,7	43,3	40,3
Andere extractieve industrieën	0,8	68,6	133,0	117,2	126,1	111,2	0,6	110,9	143,9	119,7	110,7	121,3
Groeven		63,6	134,4	117,8	130,1	111,3		108,2	149,9	121,7	114,4	123,6
Porfiergroeven		36,6	71,8	63,5	76,2	62,2		64,2	83,6	74,2	80,3	75,6
Hardsteengroeven		86,5	188,2	174,1	212,1	165,3		184,4	273,0	215,6	209,5	220,6
Marmergroeven		47,5	66,9	54,2	63,4	58,0		64,7	68,0	44,7	51,8	57,3
Zandsteengroeven		55,2	201,8	160,4	143,7	139,3		86,5	171,1	137,1	112,8	126,9
Zandgroeven		69,5	137,4	112,5	111,9	107,8		95,1	119,6	103,0	88,9	101,7
Kalksteen en natuurlijk calciumcarbonaat		81,6	127,8	116,2	118,7	111,4		117,1	131,2	115,8	110,3	118,6
Fabrieksnijverheid (b)	78,6	129,0	132,7	122,0	137,7	130,5	76,0	139,6	132,4	117,2	128,3	129,4
Voedingsnijverheid en bereiding van dranken	6,3	117,7	129,9	128,3	144,5	130,2	7,2	125,8	132,8	129,2	142,0	132,4
Voedingsnijverheid	4,5	125,1	131,0	135,9	165,9	139,7	5,1	131,9	136,4	136,4	163,7	142,1
Jam en dergelijke		136,1	91,9	134,4	99,6	115,5		120,9	113,9	139,4	118,7	123,2
Maalderijen		108,8	105,1	96,4	109,0	104,8		116,5	109,1	110,5	129,3	116,3
Suiker		34,1	44,1	24,7	48,2	146,3		44,0	39,2	27,2	429,4	135,6
Plantaardige en dierlijke oliën		247,4	217,7	204,8	232,0	225,5		252,6	203,8	174,8	188,9	205,0
Margarine		115,6	108,0	103,6	113,4	110,1		118,8	104,9	113,1	128,9	116,5
Bereiding van dranken	1,8	102,0	126,4	112,0	100,5	110,2	2,1	112,3	123,7	113,6	99,3	112,2
Brouwerijen		99,8	124,9	111,6	99,9	109,1		112,9	124,5	113,8	98,6	112,4
Alcoholstokerijen		131,3	126,8	84,2	83,9	106,6		74,0	78,2	81,2	90,4	80,9
Tabaksnijverheid	0,6	126,1	130,1	105,6	127,5	122,3	0,6	132,7	126,6	106,5	117,8	120,9
Textielnijverheid	5,4	89,9	88,7	75,7	95,7	87,6	4,6	100,0	91,3	78,1	91,6	90,3
Spinnerijen en weverijen		96,3	93,1	80,5	103,5	93,4		109,5	96,7	84,4	99,2	97,5
Bereiding van textielvezels		84,4	88,9	77,3	94,2	86,1		101,8	92,1	71,8	82,2	87,1
Spinnerijen		69,6	66,4	58,1	73,6	67,1		76,3	68,4	58,6	67,8	67,8
Fijnsponnerijen (c)		61,9	59,2	57,8	69,6	62,1		68,3	62,4	56,2	59,6	61,6
Kaardspinnerijen		29,7	26,3	18,9	22,1	24,2		25,9	22,4	17,2	21,8	21,8
Coconspinnerijen		160,7	148,7	118,0	157,0	146,1		171,5	150,4	137,3	163,2	155,6
Kaardwolspinnerijen		75,4	74,2	59,7	78,8	72,1		83,7	78,6	63,8	77,1	75,8
Kamwolspinnerijen		78,2	81,7	70,5	88,8	79,9		97,5	89,2	61,3	65,5	78,4
Vlas- en hennepspinnerijen		25,0	22,3	17,3	23,0	21,9		22,8	15,9	15,5	19,8	18,5
Jutespinnerijen		124,2	120,0	103,6	134,1	120,5		138,4	125,3	112,6	134,0	127,6
Weverijen		74,9	71,7	65,1	82,3	73,5		84,2	72,6	63,7	68,1	72,2
Weefsels van katoen		63,7	66,0	51,2	69,1	62,5		65,0	60,1	40,5	47,3	53,2
Weefsels van vlas		78,8	77,3	65,3	92,5	78,5		90,1	92,1	79,7	99,9	90,4
Weefsels van wol		346,8	331,9	286,5	359,9	331,4		377,9	331,1	317,8	386,1	353,2
Weefsels van jute		13,8	16,4	17,5	22,2	17,5		22,1	20,0	14,6	12,6	17,3
Weefsels van rayonnegaren en -vezel		68,7	70,6	58,9	71,0	67,3		78,3	74,5	59,3	66,6	69,7
Breigoednijverheid		43,2	78,5	42,8	40,4	51,3		48,8	50,4	36,7	37,7	48,4
Harde vezelsponnerijen en touwslagerijen												
Fabricatie van artikelen n.e.g.		112,7	114,1	103,1	112,6	110,7		82,0	77,7	65,6	78,8	76,1

(vervolg op blz. 64)

Bruto kwartaal- en jaarindexcijfers der industriële bedrijvigheid (1970 = 100) (vervolg)

BEDRIJFSTAK	1979					1980						
	We- gings- coëff.	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	3 ^e kwar- taal	4 ^e kwar- taal	Jaar- gemid- delde	We- gings- coëff.	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	3 ^e kwar- taal	4 ^e kwar- taal	Jaar- gemid- delde
<i>Vervaardigen van kledingstukken; confectie van diverse artikelen in weefsel; fabricatie van schoenen</i>	3,1	105,2 128,7 52,6 26,2	91,2 109,8 52,1 26,3	92,0 112,1 45,9 23,7	94,9 111,5 54,3 34,5	95,8 115,4 51,1 27,7	2,9	108,7 131,0 58,9 31,4	86,5 103,2 52,8 28,0	96,2 116,9 41,1 25,6	84,6 101,8 47,5 24,6	94,0 113,2 49,1 27,4
<i>Houtnijverheid en aanverwante bedrijven</i>	3,9	158,2	174,5	142,6	186,6	165,7	3,9	191,9	184,5	152,0	182,2	177,7
<i>Papier- en kartonnijverheid</i>	2,3	121,7 116,2 124,9	124,6 113,1 134,3	117,6 110,3 122,9	129,4 121,9 134,6	123,3 115,3 129,1	1,7	136,6 129,6 141,6	128,2 123,5 131,8	108,7 104,4 111,4	116,1 109,9 120,3	122,3 116,5 126,3
<i>Lederindustrie</i>	0,2	41,1 77,5 38,4	51,9 97,2 48,3	40,0 53,7 40,4	39,9 91,4 36,3	43,0 80,0 40,2	0,2	36,9 84,3 33,4	39,3 94,8 35,2	27,3 64,9 24,5	35,8 92,2 31,7	34,8 84,1 31,2
<i>Scheikundige- en rubbernijverheid</i>	10,3 9,7	164,7 163,3 154,2 252,2 164,8 99,5 171,8	169,4 168,5 155,0 277,7 178,2 88,3 168,7	150,1 149,8 141,6 228,6 154,7 105,5 144,8	164,3 161,7 145,8 275,6 166,6 107,2 186,4	162,2 160,9 149,2 258,5 166,1 100,0 168,3	10,1 9,6	164,9 161,9 142,7 274,2 190,5 100,4 203,0	161,0 158,6 143,0 270,3 185,4 88,3 192,6	135,5 134,0 116,3 224,2 185,6 106,8 148,3	148,8 145,9 135,1 243,3 172,1 99,4 183,7	152,6 150,1 134,3 253,0 183,4 98,7 181,9
<i>Afgeleide bedrijven van de steenkool- en petroleum- nijverheid</i>	0,9	70,4 106,1 24,6	73,0 111,0 20,7	70,0 111,5 13,7	75,2 114,7 23,3	72,2 110,8 20,6	0,4	78,6 121,3 14,0	70,4 107,7 10,6	66,7 102,4 8,7	63,4 97,5 10,7	69,8 107,2 11,0
<i>Nijverheid van niet-metaalhoudende mineralen</i>	4,2	87,4 59,3 122,1 120,2 116,8 61,2 72,7 117,4	125,4 101,5 129,0 126,2 124,6 144,6 76,9 132,8	112,4 87,9 118,1 113,4 117,2 128,2 67,2 119,2	121,0 103,5 138,1 137,1 130,5 124,7 72,6 133,6	111,5 88,0 126,9 124,2 122,3 114,7 72,2 125,9	4,0	109,8 82,5 137,5 136,2 131,0 100,3 74,1 139,3	125,6 94,6 141,0 130,3 143,1 135,8 74,2 137,8	108,1 77,3 128,6 128,6 119,7 114,7 59,5 108,6	102,5 75,0 131,0 120,2 133,9 94,9 66,1 105,2	111,5 82,4 134,5 128,8 131,9 111,4 68,4 122,8
<i>Basis-metallnijverheid</i>	13,9	114,7 109,6 100,8 108,6 116,9	121,9 119,3 109,2 117,0 128,1	105,6 100,8 93,7 100,9 106,3	111,9 106,7 94,6 102,5 119,9	113,6 109,1 99,6 107,2 118,4	8,5	124,7 121,0 107,9 116,2 135,3	120,1 118,1 107,3 115,6 128,6	91,6 82,5 75,1 81,5 89,3	93,1 84,7 73,7 79,6 97,8	107,4 101,6 91,0 98,2 112,7

(vervolg op blz. 65)

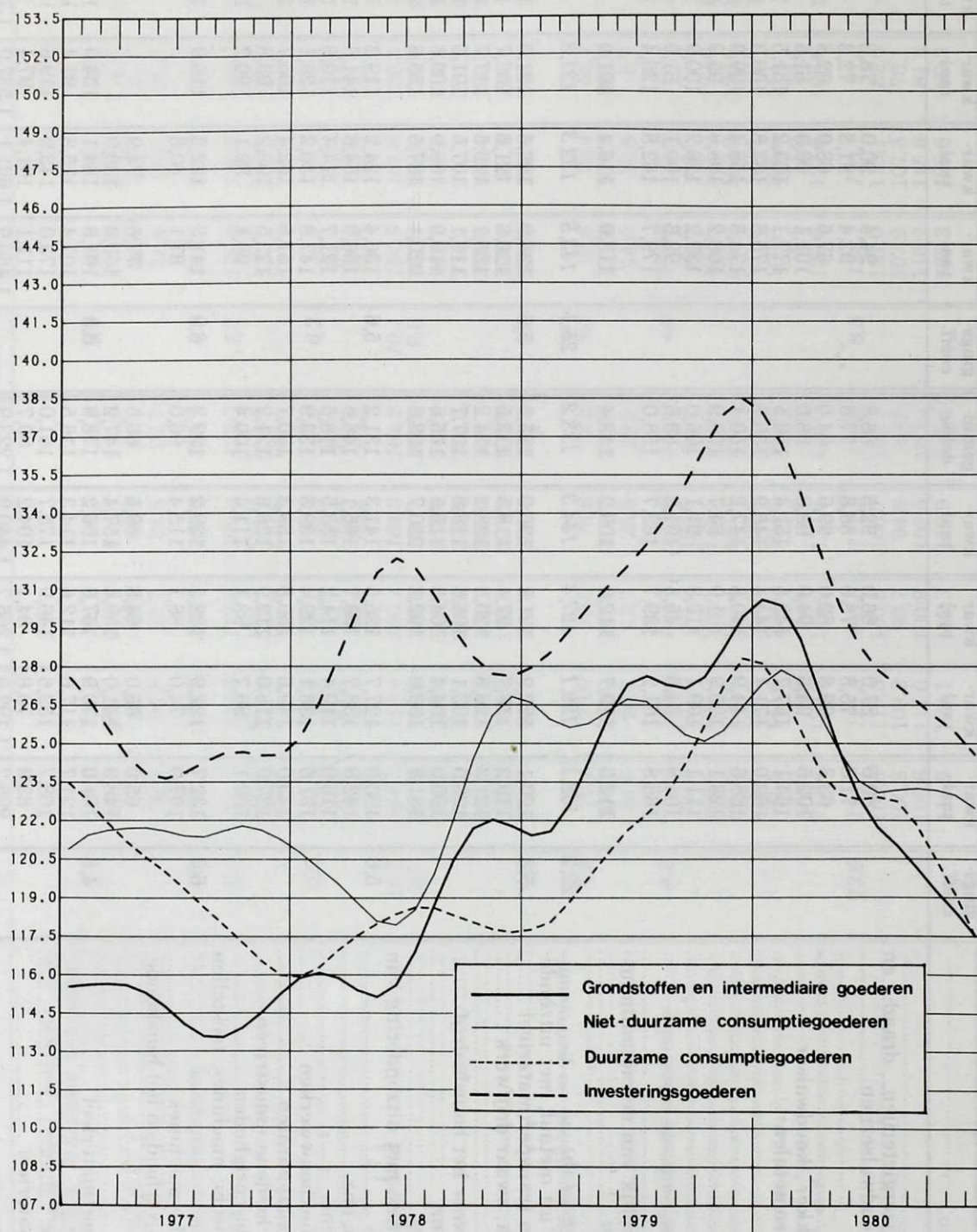
Bruto kwartaal- en jaarindexcijfers der industriële bedrijvigheid (1970 = 100) (vervolg)

BEDRIJFSTAK	1979					1980						
	We- gings- coëff.	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	3 ^e kwar- taal	4 ^e kwar- taal	Jaar- gemid- delde	We- gings- coëff.	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	3 ^e kwar- taal	4 ^e kwar- taal	Jaar- gemid- delde
Vormstaalgietereien, ijzergietereien, draad- en metaaltrekkerijen, koudwalserijen		89,5	87,0	86,0	92,5	88,8		94,4	90,0	78,2	88,9	87,9
Vormstaalgietereien		71,8	75,5	78,0	86,8	77,6		92,4	81,3	72,3	89,7	83,9
Ijzergietereien		63,3	62,8	62,0	69,6	64,0		67,5	68,0	62,8	64,8	65,8
Draad- en metaaltrekkerijen, koudwalserijen		102,5	94,6	94,0	98,8	98,0		101,1	96,9	81,6	94,5	93,5
Nijverheid van non-ferrometalen		164,1	167,7	142,5	151,4	156,5		177,1	163,2	131,5	144,6	154,3
Ruwe produkten		162,0	171,4	144,4	145,9	155,8		175,6	163,8	136,3	151,5	156,9
Koper		168,5	144,9	140,8	147,2	150,4		174,5	158,4	129,3	146,8	152,2
Zink		123,1	125,9	101,9	84,7	108,9		108,2	108,8	95,9	101,8	103,7
Lood		111,1	109,1	112,8	91,1	106,0		132,2	126,2	100,9	118,8	119,6
Tin		104,8	84,3	45,5	101,3	83,6		93,6	100,1	81,0	72,9	89,1
Halfprodukten		168,8	161,2	139,7	162,7	158,0		179,7	162,8	126,4	137,3	152,2
Cokesfabrieken afhankelijk van de metaalindustrie		112,5	119,7	112,0	109,2	113,4		113,0	116,4	101,0	92,5	105,9
Metaalverwerkende nijverheid (b)	22,2	132,1	129,1	127,4	144,3	133,2	25,1	143,8	132,3	121,8	136,1	133,5
Fabricatie van werken uit metaal, met uitzondering van machines en transportmaterieel	5,3	120,1	122,9	121,2	136,0	125,3	5,6	136,9	126,6	121,0	138,2	130,7
Smederijen, perswerk, zwaar drijfwerk		119,2	118,7	97,4	118,5	113,5		126,3	121,6	102,7	103,2	113,4
Plaatbewerking		121,3	126,8	120,3	128,2	124,2		136,1	129,5	117,7	131,3	128,7
Metalen toebehoren voor het bouwbedrijf		103,5	103,1	105,6	118,8	107,7		119,1	107,5	101,6	119,3	111,9
Bruggen, vakwerk, enz.		100,0	104,4	104,3	115,5	105,6		110,9	106,9	100,6	114,5	108,2
Wapens en munitie		181,5	190,0	192,2	230,7	198,6		220,1	187,5	155,6	239,7	200,7
Constructie van machines, met uitzondering van elektrische machines	5,6	130,3	127,7	125,5	141,3	131,2	5,6	136,4	124,2	119,2	126,3	126,5
Drijfkrachtmachines, enz.		142,8	138,7	139,7	166,1	146,8		156,0	154,6	141,8	159,9	153,1
Werktuigmachines, enz.		115,9	110,4	114,2	133,5	118,5		121,7	114,4	110,8	127,1	118,5
Verscheidene mechaniekbouwwerken		131,0	136,1	129,4	139,3	133,9		147,8	136,2	125,1	139,8	137,2
Hijs-, vervoer- en weegapparaten		143,0	149,6	150,8	159,3	150,7		157,5	152,4	155,7	146,1	152,9
Toestellen voor verscheidene industrieën		127,0	118,0	112,9	126,6	121,2		122,5	103,2	93,8	98,2	104,4
Textielmachines en bijhorigheden		100,1	96,7	93,1	111,4	100,4		98,8	89,1	90,2	100,8	94,7
Constructie van elektrische machines, toestellen en toebehoren	6,3	132,7	122,9	122,3	139,2	129,3	6,9	141,8	122,3	116,9	133,3	128,6
Roterende en statische machines		107,9	74,0	86,1	115,4	96,0		87,1	80,6	..	..	..
Apparaten voor de nijverheid en het huishoudelijk gebruik		65,0	66,0	64,8	69,5	66,5		77,5	74,9	..	..	..
Andere produkten		148,3	141,0	139,4	157,4	147,2		159,0	139,0	..	..	..
Constructie van transportmaterieel	4,8	181,0	170,9	167,8	196,2	178,9	6,8	191,6	184,1	154,0	172,8	175,6
Scheepsbouw		121,7	117,6	112,6	114,3	116,5		107,4	115,8	97,4	112,9	108,4
Auto's, rijwielen, enz.		168,7	152,6	146,9	175,7	161,0		173,0	143,9	119,6	135,7	143,1
Spoorweg- en trammaterieel		63,9	70,6	84,1	104,2	80,7		111,1	101,4	97,4	93,8	100,9
Vliegtuigbouw		996,2	1 192,6	1 266,7	1 440,9	1 223,9		1 460,9	1 621,1	1 537,9	1 785,3	1 601,3
Meet-, laboratoriumapparaten, enz.	0,2	104,8	98,0	105,1	124,4	108,1	0,2	127,0	131,2	130,1	107,8	124,0
Elektriciteit	4,2	184,8	166,3	147,4	187,4	171,5	5,4	195,7	167,9	153,7	187,5	176,3
Waterdistributie	1,1	132,4	141,3	130,8	129,5	133,5	1,4	134,6	138,5	134,8	135,0	135,8
Bouwnijverheid (a)	18,7	40,5	87,2	69,1	82,7	69,9	21,3	68,8	87,0	70,8	66,3	73,3

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1980 zijn voorlopig.
 (b) Vanaf het tweede kwartaal van 1980 zijn de gegevens voorlopig.
 (c) Vanaf 1978 zijn de kaardspinnerijen inbegrepen.

Evolutie van de industriële productie volgens goederengroepen
 Seizoengezuiverd en afgevlakt
 (bruto-indexcijfers 1970 = 100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en
 Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Vergelijking van het verloop van de hoogst mogelijke jaarproduktie van ruwijzer en ruwstaal met de werkelijke produktie per land in de E.E.G.

LAND	Ruwijzer (a)			Ruwstaal (b)		
	1978	1979	1980	1978	1979	1980
A. — Hoogst mogelijke produktie in de loop van het jaar (1 000 t)						
Duitse Bondsrepubliek	51 927	52 365	..	68 914	68 821	..
Frankrijk	27 164	26 118	..	32 403	32 048	..
Nederland	7 000	7 000	..	8 302	8 422	..
B.L.E.U. : België	16 048	15 808	..	20 001	19 729	..
Luxemburg	5 430	5 440	..	7 550	7 250	..
Italië	16 965	17 140	..	35 734	37 026	..
Verenigd Koninkrijk	16 599	16 676	..	27 945	28 903	..
Europese gemeenschap	141 133	140 547	..	202 119	203 469	..
B. — Werkelijke jaarproduktie (1 000 t)						
Duitse Bondsrepubliek	30 148	35 167	33 873	41 253	46 040	43 838
Frankrijk	18 497	19 415	19 157	22 837	23 360	23 172
Nederland	4 613	4 813	4 330	5 583	5 801	5 269
B.L.E.U. : België	10 206	10 884	9 905	12 601	13 422	12 319
Luxemburg	3 721	3 801	3 568	4 790	4 950	4 619
Italië	11 405	11 398	12 215	24 283	24 250	26 413
Verenigd Koninkrijk	11 600	13 097	6 412	20 302	21 551	11 306
Europese gemeenschap	90 190	98 575	89 460	132 581	140 272	127 672
C. — Benutte produktiecapaciteit (B in % van A)						
Duitse Bondsrepubliek	58,1	67,2	..	59,9	66,9	..
Frankrijk	68,1	74,3	..	70,5	72,9	..
Nederland	65,9	68,8	..	67,2	68,9	..
B.L.E.U. : België	63,6	68,9	..	63,0	68,0	..
Luxemburg	68,5	69,9	..	63,4	68,3	..
Italië	67,2	66,5	..	68,0	65,5	..
Verenigd Koninkrijk	69,9	78,5	..	72,6	74,6	..
Europese gemeenschap	63,9	70,1	..	65,6	68,9	..

Bron : Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen : IJzer en Staal.

(a) Met inbegrip van spiegelijzer en hoogoven-ferromangaan.

(b) Blokken en vloeibaar staal voor staalgietwerk, met inbegrip van de produktie van de onafhankelijke staalgieterijen.

Productie van afgewerkte en eindprodukten van de ijzer- en staalnijverheid
(duizenden tonnen)

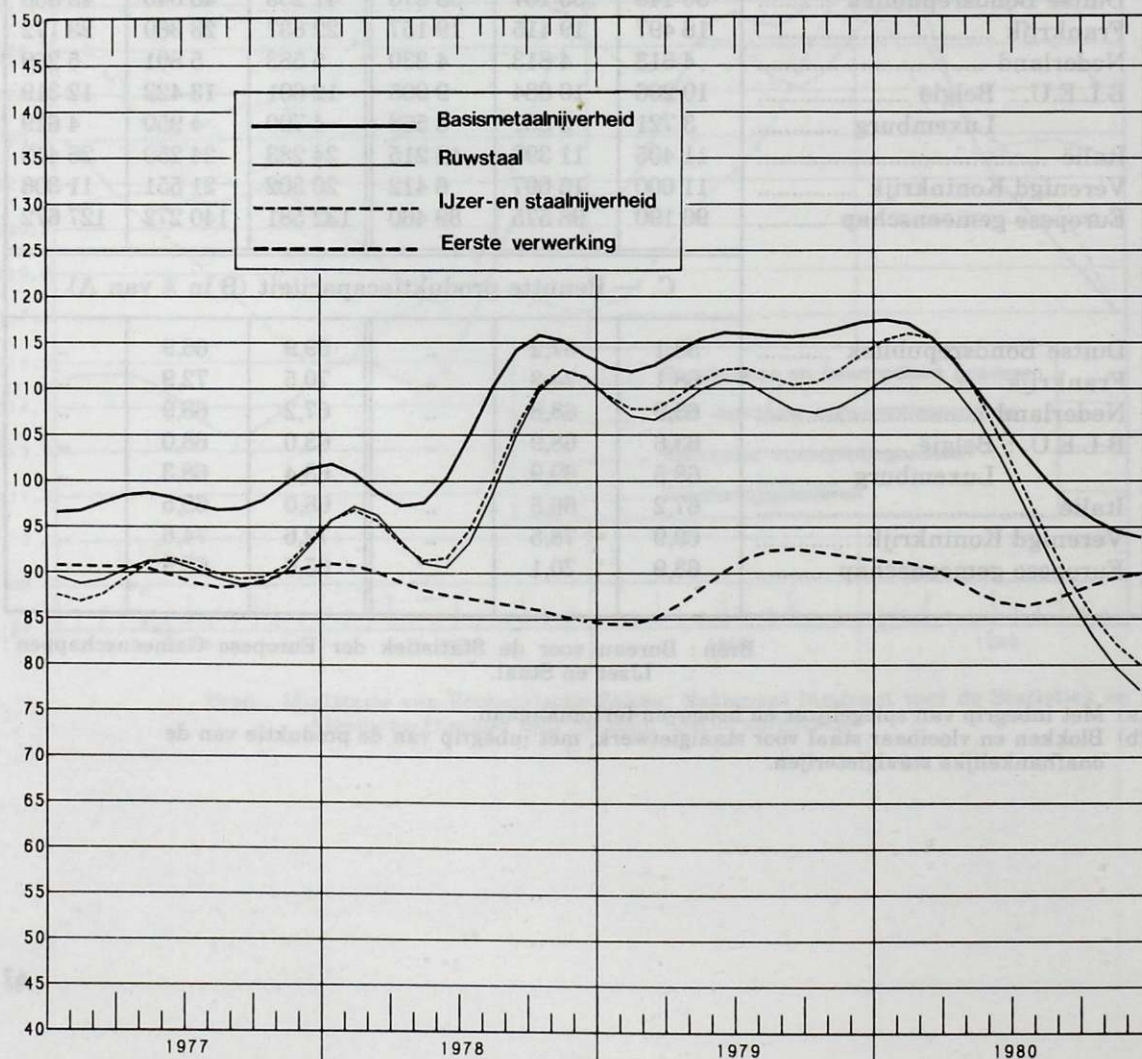
OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Afgewerkte produkten.</i>					
Handelsstaal	1 491,3	1 020,2	911,5	1 133,1	936,5
Profielstaal en zones	1 151,8	1 200,1	1 254,4	1 130,3	943,2
Machinedraad	655,8	580,9	697,9	798,9	787,4
Dikke platen (4,76 mm en meer)	1 054,2	1 224,9	1 591,9	1 730,3	1 788,1
Middelmatige platen (3 tot 4,76 mm).	478,0	584,3	901,3	1 004,2	771,1
Fijne zware platen (a)	3 450,1	3 891,8	4 232,6	4 449,8	4 168,8
Andere	189,3	129,6	106,6	117,4	122,4
<i>Totaal ...</i>	8 470,5	8 631,8	9 696,2	10 364,0	9 517,4
<i>Eindprodukten (b).</i>					
Stalen pijpen	249,3	199,4	283,7	294,8	225,2
Gegalvaniseerde, verlode en vertinde platen	1 070,9	1 066,1	1 129,7	1 242,9	1 265,0

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De platen welke vertind, gegalvaniseerd of verlode dienen te worden inbegrepen.

(b) De gegevens omvatten de hoeveelheden die in de ijzernijverheid werden voortgebracht, alsook de productie van de verwerkende nijverheidstakken.

Productie van de ijzer- en staalnijverheid en de eerste verwerking
(1970=100; seizoengezuiverd en afgevlakt)

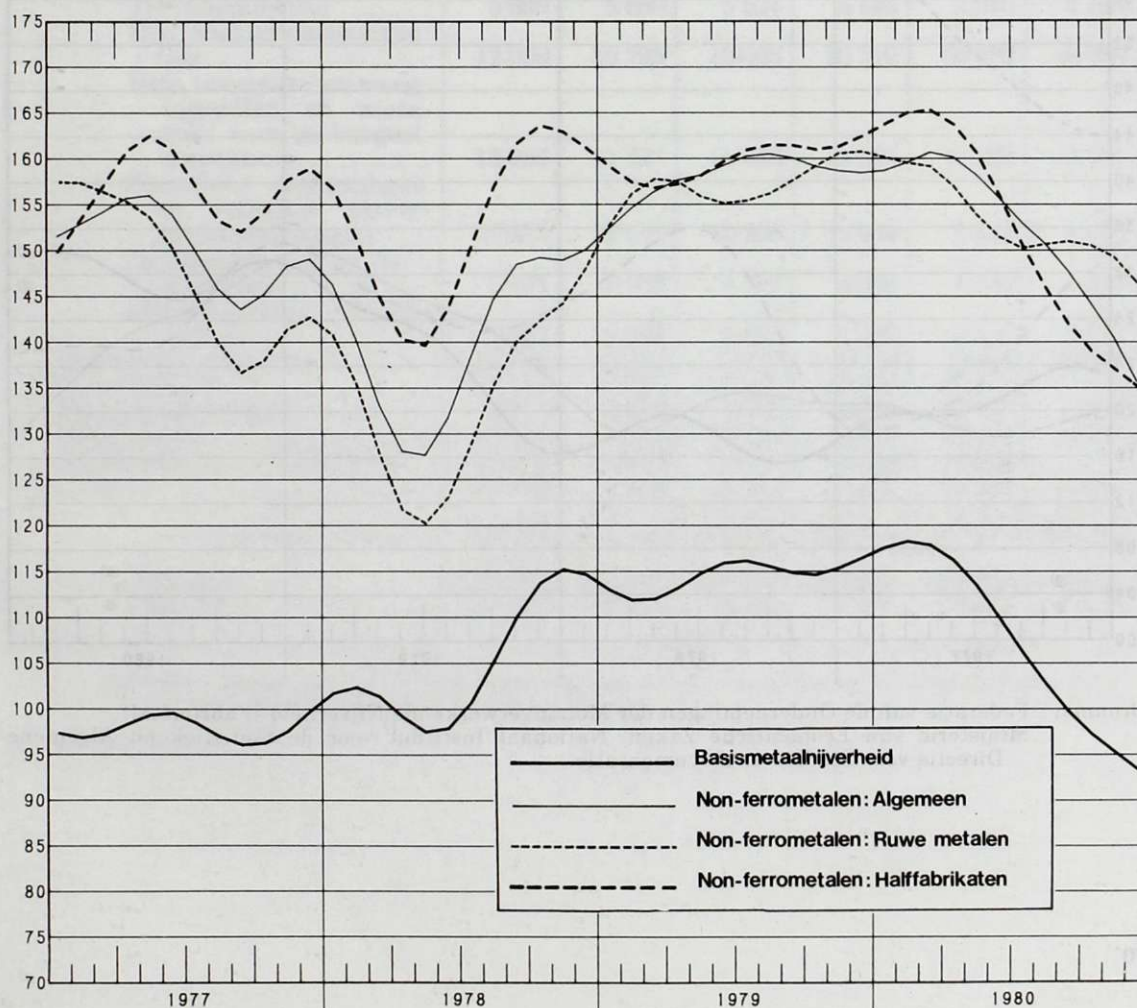
Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie van non-ferrometalen
(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Metalen (1^e en 2^e fusie) :</i>								
Zink	281,1	293,6	225,0	241,2	258,2	240,5	261,7	249,2
Koper	378,0	388,3	357,0	481,8	563,3	504,9	519,9	526,3
Lood	113,7	109,6	114,9	121,5	122,8	125,0	113,4	127,9
Tin	5,4	4,2	5,5	6,1	5,0	5,2	4,7	5,0
Cadmium	1,1	1,0	1,0	1,2	1,4	1,2	1,4	1,5
Aluminium en diversen ...	11,8	11,1	8,2	8,6	7,0	3,6	4,6	4,1
Zinkstof	44,8	54,0	46,3	42,4	43,6	32,9	27,4	30,1
<i>Totaal...</i>	835,9	861,9	757,9	902,8	1001,4	913,3	933,2	944,1
<i>Halffabrikaten :</i>								
Koper	212,0	226,4	217,7	274,2	338,5	327,6	340,0	341,2
Lood	19,7	17,9	15,7	15,8	18,1	19,2	17,5	16,3
Aluminium	267,4	255,8	208,1	262,5	261,8	264,1	275,1	247,5
Zink	47,6	50,4	29,6	36,7	34,1	32,3	32,4	33,4
Diversen	1,3	1,2	1,1	1,5	0,7	0,4	0,4	0,3
<i>Totaal ...</i>	548,0	551,7	472,3	590,7	653,2	643,6	665,4	638,8

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie van de nijverheid der non-ferrometalen
Seizoengezuiverd en afgevlakt
(1970=100)

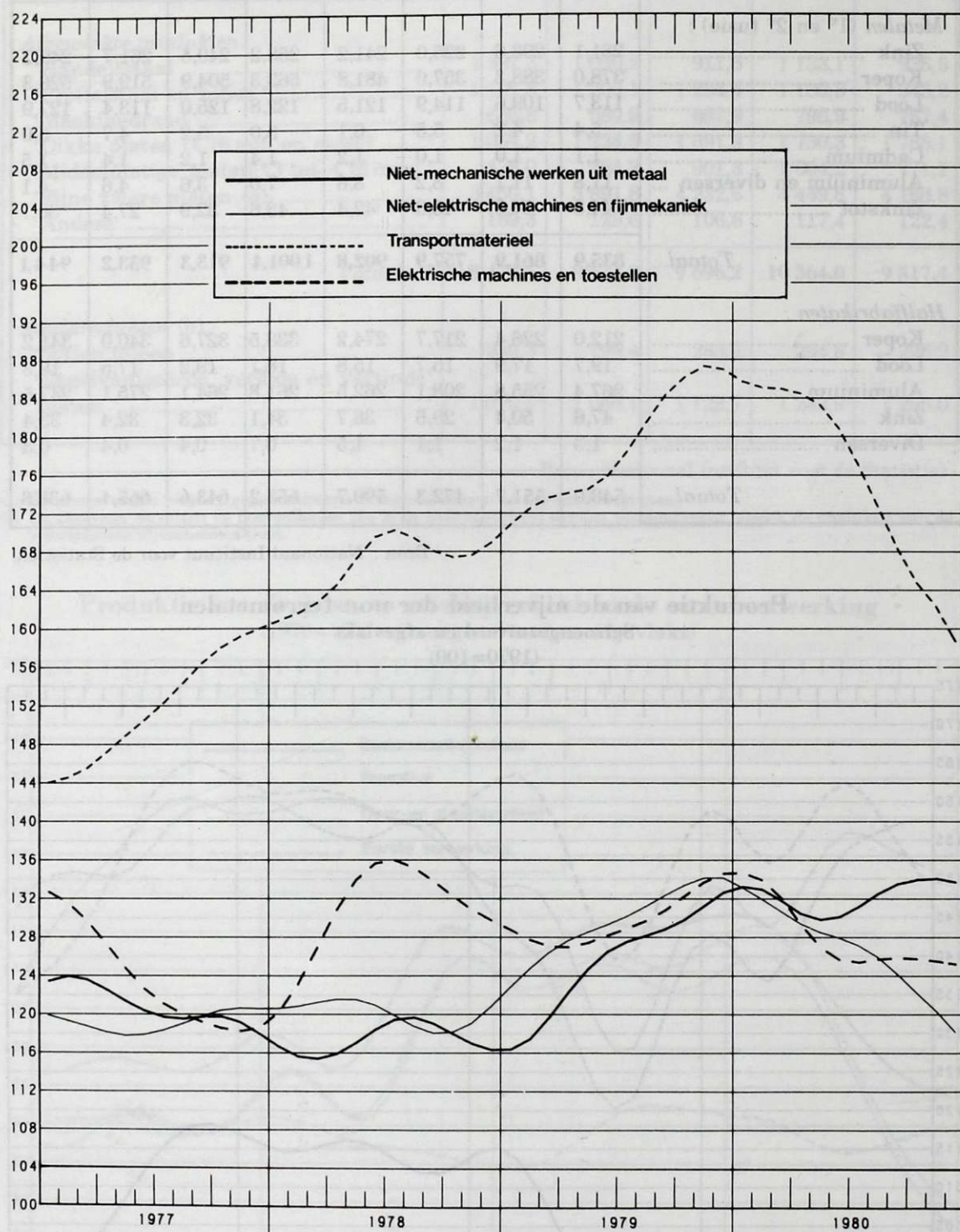

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie van de metaalverwerkende nijverheid

Seizoengezuiverd en afgevlakt

(1970=100)

Bronnen : Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid (Fabrimétal).
Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Metaalverwerkende nijverheid

Evolutie van de totale tewerkstelling naar categorieën en produktensectoren
(maandgemiddelden in eenheden)

OMSCHRIJVING	1975	1976	1977	1978	1979	1980 (a)
<i>Produkten die slechts een eerste bewerking ondergaan</i>	31 950	30 423	30 221	27 843	25 638	25 199
Gieterijen	10 034	9 142	9 717	8 749	7 694	7 793
Metaal- en draadtrekkerij, koudwalserij	16 351	15 664	14 986	14 163	13 326	12 835
Smeed-, stamp- en perswerk ..	5 565	5 617	5 518	4 931	4 618	4 571
<i>Duurzame gebruiksgoederen</i>	64 997	60 969	58 886	56 645	54 340	..
Artikelen uit plaatijzer en diversen	15 852	12 775	12 519	12 387	11 689	11 772
Metalen toebehoren voor het bouwbedrijf	22 440	21 573	20 872	19 962	19 099	19 527
Motorrijwielen, fietsen, onderdelen	1 879	1 823	1 914	1 302	1 354	..
Elektrische huishoud-, radio- en televisietoestellen	24 826	24 798	23 581	22 994	22 198	21 142
<i>Uitrustingsgoederen</i>	152 589	143 904	134 524	134 491	132 522	131 594
Metaalbouw	15 288	14 788	14 403	13 500	13 725	13 840
Machinebouw	75 003	70 641	67 852	67 047	65 191	64 449
w.o. : Drijfkrachtmach., pneumatisch, hydraulisch, koel- en luchttechnisch materieel	12 047	11 933	11 716	11 373	10 948	10 985
Gereedschapsmach., houtbewerkingsmaterieel en aanverwant gereedschap	8 598	7 968	7 600	7 464	6 902	6 766
Textielmaterieel	5 898	5 660	5 524	5 143	5 010	4 755
Div. mechaniekconstructies	12 056	10 795	10 403	10 710	10 923	10 380
Hef-, transport- en weegtoestellen en materieel voor de burgerl. bouwkunde	12 955	11 727	11 439	11 514	11 723	12 121
Specifieke uitrustingen en volledige nijverheidsinrichtingen	12 415	11 671	10 298	10 069	9 417	9 163
Landbouwtrekkers en machines	8 727	8 605	8 757	8 594	8 153	7 647
Meetapparaten en dergelijke	2 307	2 282	2 115	2 180	2 115	2 632
Elektrische uitrusting	62 298	58 475	55 269	53 944	53 606	53 305
<i>Vervoermaterieel</i>	65 157	68 823	68 952	69 355	70 113	..
Spoorwégmaterieel	3 115	2 874	2 901	2 582	2 724	3 001
Scheepsbouw	12 600	11 604	10 815	10 514	10 084	10 113
Automobielen en onderdelen ..	49 442	54 345	55 236	56 259	57 905	..
<i>Diversen</i>	14 792	14 809	14 372	13 825	14 439	15 091
<i>Algemeen totaal ...</i>	329 485	318 928	309 955	302 158	297 652	296 583
w.o. : <i>Arbeiders</i>	251 790	243 476	235 054	227 281	223 838	222 947
<i>Bedienden</i>	77 695	75 452	74 901	74 877	73 814	73 636

Bronnen : Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid (Fabrimétal).
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Voorlopige gegevens.

Metaalverwerkende nijverheid
Evolutie van de bestellingen naar categorieën en produktensectoren
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Binnenlandse markt			Uitvoer			Totaal	
	1978	1979	1980 (a)	1978	1979	1980 (a)	1979	1980 (a)
<i>Produkten die slechts een eerste bewerking ondergaan</i>	16 568	16 753	17 039	34 062	34 925	37 842	51 678	54 881
Gieterijen	4 914	5 399	5 238	5 425	5 818	7 157	11 217	12 395
Metaal- en draadtrekkerij, koudwalserij	4 873	5 487	5 326	23 159	23 222	24 002	28 709	29 328
Smeed-, stamp- en perswerk	6 781	5 867	6 475	5 478	5 885	6 683	11 752	13 158
<i>Duurzame gebruiksgoederen</i>	42 552	42 647	43 877	43 863	47 702	45 489	90 349	89 366
Artikelen uit plaatijzer en diversen	12 572	12 848	13 074	7 387	8 471	8 169	21 319	21 243
Metalen toebehoren voor het bouwbedrijf	18 668	19 625	19 904	7 804	8 946	10 114	28 571	30 018
Motorrijwielen, fietsen, onderdelen	1 215	1 233	1 533	983	873	1 194	2 106	2 727
Elektrische huishoud-, radio- en televisietoestellen	10 097	8 941	9 366	27 689	29 412	26 012	38 353	35 378
<i>Uitrustingsgoederen</i>	92 872	102 488	104 772	128 946	150 298	145 238	252 786	250 010
Metaalbouw	17 039	19 389	18 021	5 670	6 266	8 222	25 655	26 243
Machinebouw	37 079	40 236	44 727	81 030	94 947	89 580	135 183	134 307
w.o.: Drijfkrachtmachines, pneumatisch-, hydraulisch-, koel- en luchttechnisch materieel	8 991	9 717	9 579	16 983	18 110	19 485	27 827	29 064
Gereedschapsmachines, houtbewerkingsmaterieel en aan- verwant gereedschap	2 876	2 925	2 759	7 076	7 498	8 054	10 423	10 813
Textielmaterieel	1 065	1 455	1 551	8 132	9 044	6 958	10 499	8 509
Diverse mechaniekconstructies	7 203	8 628	9 582	5 115	6 102	5 957	14 730	15 539
Hef-, bewerking-, transport- en weegtoestellen en materieel voor de burgerlijke bouwkunde	7 682	7 771	10 502	16 696	17 989	19 052	25 760	29 554
Specifieke uitrustingen en volledige nijverheidsinrichtingen	5 945	6 595	6 918	7 830	12 206	9 042	18 801	15 960
Landbouwtrekkers en -machines	2 296	2 214	2 079	17 575	22 304	16 926	24 518	19 005
Meetapparaten en dergelijke	1 021	931	1 757	1 623	1 694	4 106	2 625	5 863
Elektrische uitrusting	38 754	42 863	42 024	42 246	49 085	47 436	91 948	89 460
<i>Vervoermaterieel</i>	33 804	45 778	34 408	145 630	172 255	163 513	218 033	197 921
Spoorwagematerieel	7 876	6 012	7 328	1 920	1 005	2 052	7 017	9 380
Scheepsbouw	6 508	19 939	9 012	2 692	3 974	2 636	23 913	11 648
Automobielen en onderdelen	19 420	19 827	18 068	141 018	167 276	158 825	187 103	176 893
<i>Diversen</i>	2 426	3 336	4 828	15 743	27 306	24 253	30 642	29 081
<i>Algemeen totaal</i>	188 222	211 002	204 924	368 244	432 486	416 335	643 488	621 259

(a) Voorlopige gegevens.

Bronnen : Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid (Fabrimetal).
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Metaalverwerkende nijverheid
 Evolutie van de leveringen naar categorieën en produktensectoren
 (miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Binnenlandse markt			Uitvoer			Totaal	
	1978	1979	1980 (a)	1978	1979	1980 (a)	1979	1980 (a)
<i>Produkten die slechts een eerste bewerking ondergaan</i>	14 825	15 514	16 562	32 271	33 673	35 900	49 187	52 462
Gieterijen	4 471	4 331	4 918	4 552	4 864	5 863	9 195	10 781
Metaal- en draadtrekkerij, koudwalserij	4 617	5 373	5 500	22 041	23 341	23 874	28 714	29 374
Smeed-, stamp- en perswerk	5 737	5 810	6 144	5 678	5 468	6 163	11 278	12 307
<i>Duurzame gebruiksgoederen</i>	43 168	42 756	45 254	43 393	45 594	47 230	88 350	92 484
Artikelen uit plaatijzer en diversen	12 469	13 060	13 377	6 941	7 025	8 202	20 085	21 579
Metalen toebehoren voor het bouwbedrijf	19 169	19 462	20 714	8 654	9 399	10 441	28 861	31 155
Motorrijwielen, fietsen, onderdelen	1 383	1 397	1 686	950	848	1 290	2 245	2 976
Elektrische huishoud-, radio- en televisietoestellen	10 147	8 837	9 477	26 848	28 322	27 297	37 159	36 774
<i>Uitrustinggoederen</i>	87 231	90 019	112 072	126 319	131 322	141 362	221 341	253 434
Metaalbouw	15 419	15 870	27 546	6 347	6 010	4 617	21 880	32 163
Machinebouw	36 814	38 346	42 754	79 707	85 145	90 970	123 491	133 724
w.o.: Drijfkrachtmachines, pneumatisch-, hydraulisch-, koel- en luchttechnisch materieel	9 410	9 318	9 441	17 460	16 900	20 862	26 218	30 303
Gereedschapsmachines, houtbewerkingsmaterieel en aan- verwant gereedschap	2 725	2 939	3 007	6 837	7 438	8 033	10 377	11 040
Textielmaterieel	1 036	1 332	1 345	5 454	6 400	6 850	7 732	8 195
Diverse mechaniekconstructies	7 422	8 075	9 436	5 526	6 118	6 280	14 193	15 716
Hef-, bewerking-, transport- en weegtoestellen en materieel voor de burgerlijke bouwkunde	7 375	7 696	9 639	16 385	17 512	18 500	25 208	28 139
Specifieke uitrustingen en volledige nijverheidsinrichtingen	5 446	5 687	6 461	8 732	7 550	9 404	13 237	15 865
Landbouwtrekkers en -machines	2 387	2 303	2 111	17 839	21 716	17 058	24 019	19 169
Meetapparaten en dergelijke	1 013	996	1 314	1 474	1 511	3 983	2 507	5 297
Elektrische uitrusting	34 998	35 803	41 772	40 265	40 167	45 775	75 970	87 547
<i>Vervoermaterieel</i>	41 156	33 404	31 474	145 579	171 361	166 370	204 765	197 844
Spoorwegmaterieel	2 968	2 650	5 589	1 352	1 124	627	3 774	6 216
Scheepsbouw	18 688	10 563	7 176	3 354	3 139	6 261	13 702	13 437
Automobielen en onderdelen	19 500	20 191	18 709	140 873	167 098	159 482	187 289	178 191
Diversen	2 576	3 203	3 288	14 313	17 618	20 819	20 821	24 107
<i>Algemeen totaal</i>	188 956	184 896	208 650	361 875	399 568	411 681	584 464	620 331

(a) Voorlopige gegevens.

Bronnen : Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid (Fabrimetal).
 Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie in sommige takken van de scheikundige nijverheid

OMSCHRIJVING	Eenheid	1976	1977	1978	1979	1980
Rubberprodukten	t	130 527	120 266	123 694	132 649	142 361
w.o. : — banden	t	(46 080)	(47 942)	(45 519)	(48 865)	(52 801)
Zeep en wasmiddelen :						
Zeep	t	30 339	31 080	29 446	28 607	..
Waspoeders	t	115 152	117 695	129 485	114 574	..
Andere wasmiddelen	t	108 716	118 713	127 700	131 910	..
Salpeterzuur	1 000 t	711	986	1 048	1 055	1 167
Zwavelzuur en oleum (a)	1 000 t	1 891	2 011	2 112	2 299	2 148
Zuurstof	duizen- den m ³	1 079	951	1 008	1 077	961
Acetyleen	t	2 605	2 704	2 760	2 443	2 343
Produkten van steenkool- distillatie :						
Benzeen	1 000 t	42	43	39	46	39
Ruwe benzol	1 000 t	41	39	41	44	34
Ruwe teer	1 000 t	230	209	164	203	188
Koudlijm, gelatines, os- seine	t	..	23 727	21 234	20 215	17 826
Synthetische kleefstoffen	t	27 559	25 170	18 216	7 996	..
Verf, lak, vernis (b)	t	116 391	116 120	116 917	115 843	106 868
Onderhoudsprodukten	t	47 898	55 997	55 130	55 786	..
Synthetische ammoniak en derivaten :						
Primaire N	t-N	539 006	583 522	539 699	530 618	541 643
w.o. : — in meststoffen	t-N	(398 892)	(401 553)	(392 994)	(388 343)	(383 429)
— in technische produkten	t-N	(79 281)	(82 422)	(67 732)	(59 515)	(45 715)
Ammoniumsulfaat uit te- rugwinning	t-N	119 316	121 267	129 941	147 508	121 204
Fosfaatmeststoffen	1 000 t	573	648	599	627	695
Gemalen thomasslakken	1 000 t	972	841	928	1 052	893
Samengestelde meststof- fen :						
Geproduceerd door pro- ducenten van de grondstoffen	1 000 t	1 260	1 404	1 553	1 647	1 694
Geproduceerd door men- gelaars	1 000 t	406	304	333	301	373

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Teruggebracht op 100 % mono-gehydrateerd.

(b) De daarbij aanwendbare vergunnings- en oplosmiddelen inbegrepen.

**Verbruikte grondstoffen en leveringen
in de plasticverwerkende nijverheid**
(tonnen)

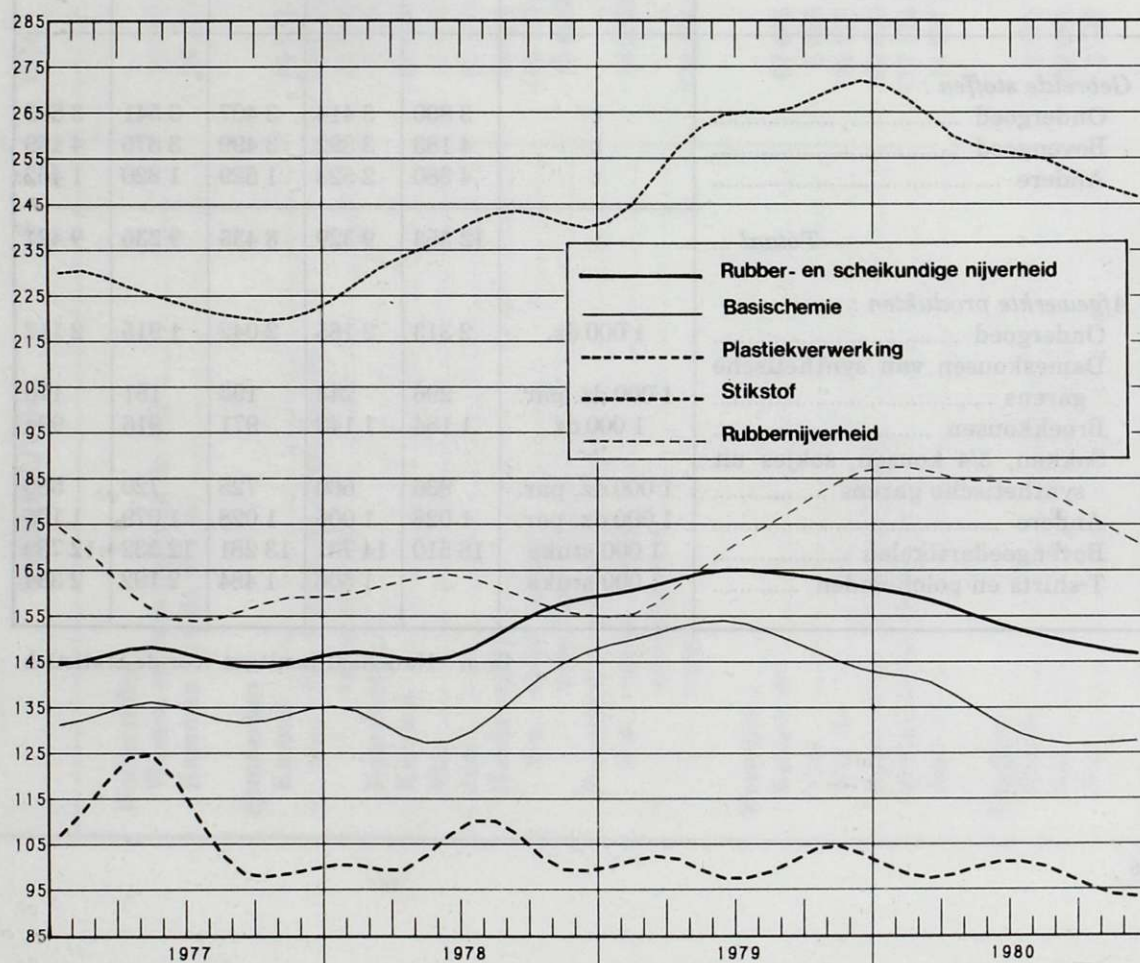
OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980 (a)
<i>Verbruikte grondstoffen</i>	404 009	441 458	447 661	502 504	489 969
<i>Leveringen :</i>					
Halffabrikaten	177 076	181 800	211 906	245 799	249 348
Afgewerkte produkten	189 158	195 636	187 674	202 111	193 757
Tanks, vaten, enz.	4 104	4 251	3 859	4 574	3 859
Verpakkingsartikelen :					
— zakken	49 900	54 077	56 262	60 736	60 150
— flessen en flacons	14 144	17 415	16 015	19 997	16 877
— andere	41 871	38 261	33 800	38 233	37 234
Huishoud-, hygiene- en camping- artikelen	21 919	23 589	22 993	24 232	24 385
Toebehoren bouwbedrijf en meube- len	28 863	30 260	22 086	24 647	22 602
Sportartikelen, speelgoed en gram- mofoonplaten	2 319	1 257	1 269	1 278	1 226
Stukken voor industrie en transport- materiëlen	23 525	23 386	27 691	25 040	23 689
Andere voorwerpen en artikelen	2 513	3 140	3 699	3 374	3 736

(a) Voorlopige gegevens.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie van de scheikundige nijverheid en rubbernijverheid

Seizoengezuiverd en afgevlakt
(1970=100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Voorraden weefsel
Stand op 31 december
(tonnen)

AARD DER WEEFSELS	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Katoen	13 111	13 676	13 885	15 208	14 007	14 192	14 716
Vlas	1 163	1 031	880	813	835	791	639
Wol	6 630	6 187	6 498	6 113	5 440	6 293	6 991
Rayonne en rayonne- vezels	4 505	4 863	4 610	4 732	4 316	3 919	3 892
Synthetische vezels	16 664	17 624	19 493	22 546	20 277	19 654	22 121
Jute	1 638	1 068	637	567	384	582	546
Tapijten van harde ve- zels	552	585	580	812	811	1 155	744

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie van de breigoednijverheid

OMSCHRIJVING	Eenheid	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Gebreide stoffen :</i>						
Ondergoed	t	3 800	3 414	3 407	3 541	3 803
Bovengoed	t	4 183	3 392	3 499	3 875	4 159
Andere	t	4 380	2 523	1 529	1 820	1 462
<i>Totaal ...</i>	t	12 363	9 329	8 435	9 236	9 424
<i>Afgewerkte produkten :</i>						
Ondergoed	1 000 dz.	2 313	2 165	2 042	1 915	2 112
Dameskousen van synthetische garens	1 000 dz. par.	296	243	193	181	170
Broekkousen	1 000 dz.	1 184	1 142	971	916	934
Sokken, 3/4 kousen, sokjes uit synthetische garens	1 000 dz. par.	936	660	725	720	585
Andere	1 000 dz. par.	1 028	1 006	1 028	1 079	1 105
Bovengoedartikelen	1 000 stuks	18 510	14 731	13 281	12 332	12 739
T-shirts en polohemden	1 000 stuks	..	1 506	1 484	2 192	2 334

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Textielproductie
Spinnerijen, weverijen, wolbereiding
(tonnen)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Wolbereiding :</i>							
Wassen en verkolen van de wol	10 493	9 840	12 852	10 248	9 499	9 675	9 903
Kammen van de wol (a)	28 495	24 586	37 639	35 913	35 986	35 616	34 600
<i>Spinnerijen :</i>							
Katoen	86 671	54 947	68 810	52 980	51 923	57 208	56 663
w.o. : fijn katoen en mixte garens	(56 632)	(38 476)	(47 142)	(35 080)	(39 463)	(46 402)	(46 251)
rayonnevezels	(21 946)	(10 642)	(15 263)	(12 277)	(11 212)	(9 494)	(9 229)
Kaardwol	27 728	25 474	30 850	29 599	32 385	35 232	37 470
Kamwol	50 959	45 682	50 278	47 319	41 596	41 041	43 379
Vlas	11 033	8 980	10 560	8 964	9 004	9 607	9 369
Jute	51 130	37 068	37 188	29 692	23 133	16 875	14 260
Harde vezels	54 564	41 539	38 561	27 215	27 668	29 426	27 766
w.o. : enkel garens	(48 747)	(36 981)	(33 697)	(22 535)	(21 988)	(22 663)	(19 104)
touwwerk	(5 818)	(4 558)	(4 864)	(4 680)	(5 680)	(6 763)	(8 662)
Kunstmatige garens en vezels	..	..	..	..	..	..	..
w.o. : viscose garens	(4 923)	(3 055)	(4 043)	(3 210)	(3 929)	(4 076)	(4 504)
acetaatgarens	..	..	..	..	..	..	..
vezels	(24 114)	(10 308)	(21 402)	(23 025)	(24 579)	(26 836)	(22 029)
<i>Weverijen :</i>							
Katoen (b)	67 685	55 050	63 076	48 676	45 339	51 659	50 773
Vlas	6 855	4 631	5 033	4 346	5 588	4 876	4 153
Wol (b)	30 518	30 140	33 972	27 365	27 609	30 691	35 716
Rayonne en rayonnevezels (b)	32 622	27 640	30 823	32 030	33 218	33 972	33 668
Synthetische vezels (b)	117 174	125 301	160 720	169 411	164 938	190 481	205 634
Jute (c)	14 991	8 343	5 826	5 171	4 485	5 986	5 922
<i>Tapijten :</i>							
Katoen	2 873	2 384	2 678	1 922	1 505	1 431	1 806
Wol	22 086	23 044	26 894	22 840	23 109	26 150	30 694
Jute	2 947	2 263	1 536	2 392	2 030	2 152	3 187
<i>Dekens (katoen en wol) (d)</i>	5 052	3 616	4 020	3 233	2 652	3 222	3 035
<i>Weefsels voor stoffering (e)</i>	40 870	35 550	43 107	40 287	39 889	39 498	38 369
w.o. : katoen	(15 881)	(13 292)	(15 284)	(9 327)	(7 036)	(6 398)	(6 473)

(a) Nieuwe reeks : wol en haar, synthetische en kunstmatige vezels en wolkammeling inbegrepen.

(b) Tapijten en dekens inbegrepen.

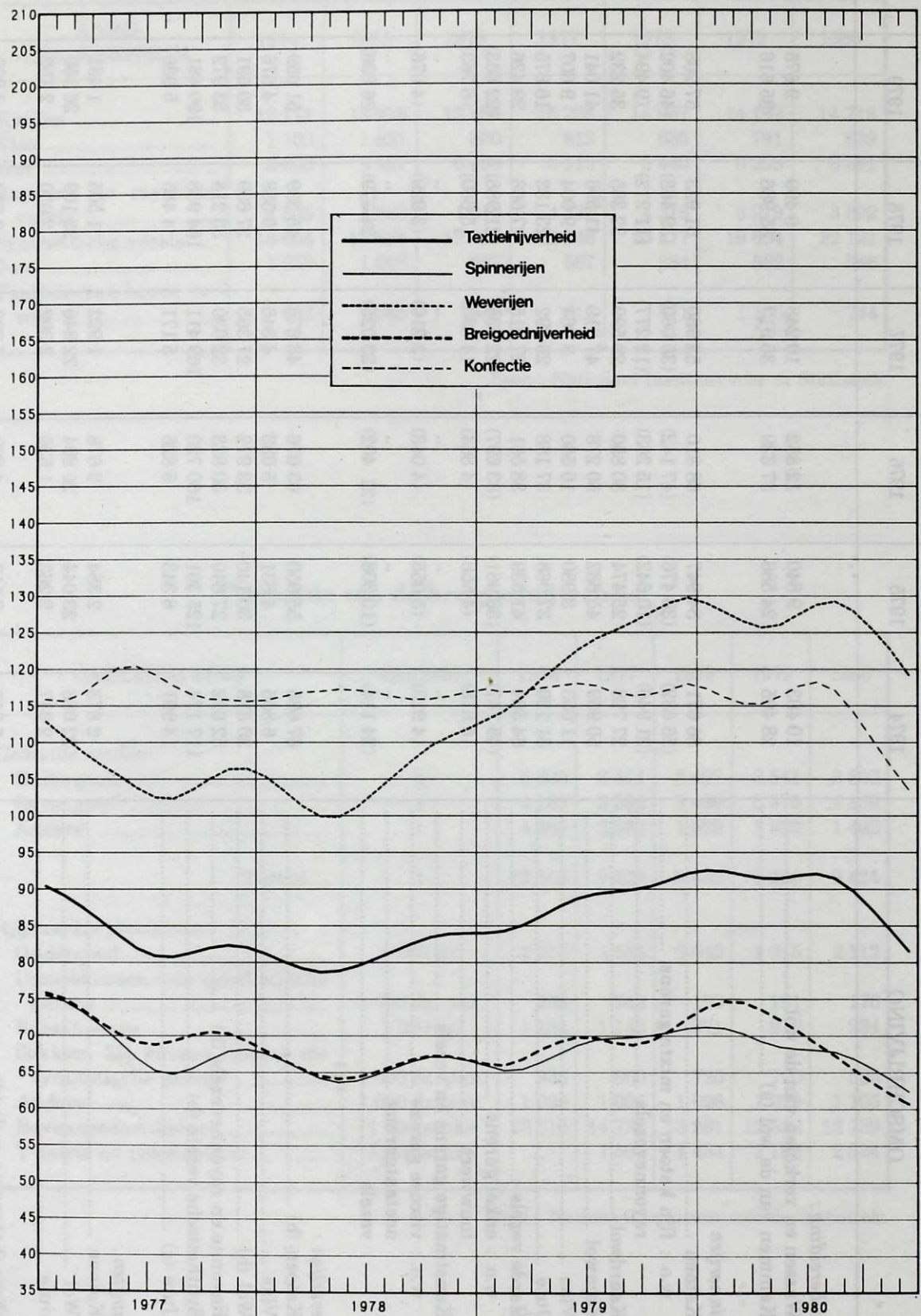
(c) Tapijten inbegrepen.

(d) Dekens in rayonnevezels en synthetische vezels inbegrepen.

(e) Weefsels voor stoffering in rayonnevezels en synthetische vezels inbegrepen.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Textielnijverheid Seizoengezuiverde en afgevlakte reeksen (1970=100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

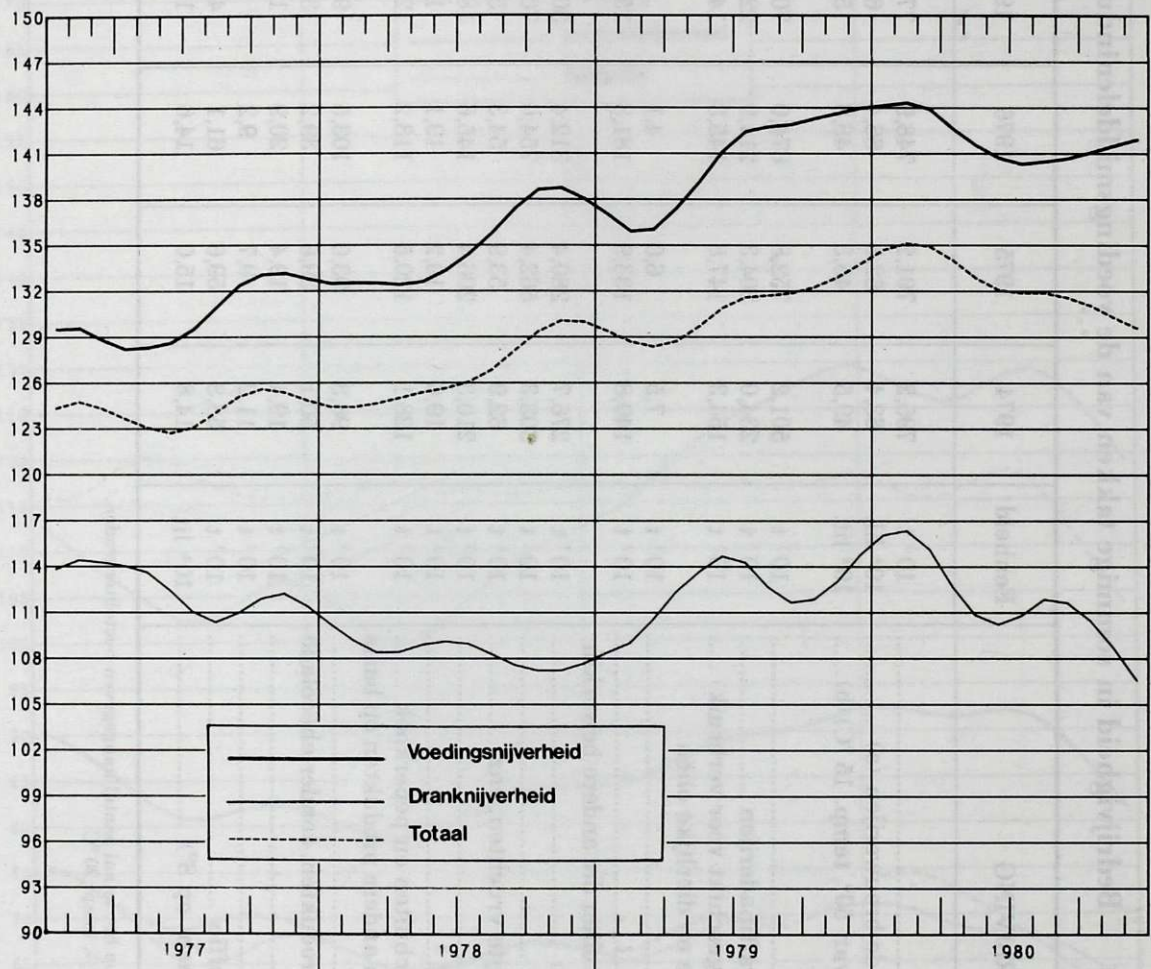
Bedrijvigheid in sommige takken van de voedingsmiddelenindustrie

OMSCHRIJVING	Eenheid	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Meelproductie	10 ³ t	795,2	701,2	748,9	776,4	744,2	766,2	850,4
Grondstoffenaangifte door de brouwerijen (a)	10 ⁶ hl.	63,4	62,8	66,4	63,7	61,8	63,8	65,7
Alcoholproductie (alcohol van 50° temp. 15 °C) (b)	10 ⁶ lit.	49,5	45,3	48,8	53,7	51,2	43,2	16,4
Suikerproductie :								
a) in de fabrieken	10 ³ t	501,2	752,8	674,0	707,3	788,3	908,3	819,6
b) na verwerking in de raffinaderijen	10 ³ t	234,0	204,3	214,9	226,5	230,5	243,9	247,9
Productie van margarine (geschikt voor verbruik)	10 ³ t	154,3	147,8	145,3	141,9	144,8	149,7	158,3
Productie van plantaardige en dierlijke oliën :								
a) ruwe lijnolie	10 ³ t	7,5	6,0	4,1	3,5	3,5	4,3	4,2
b) andere ruwe olie	10 ³ t	140,8	133,9	181,3	154,7	186,3	193,9	177,0
c) geraffineerde oliën en oliën die andere bewerkin- gen ondergaan hebben	10 ³ t	276,7	280,4	312,4	307,9	318,2	345,9	372,0
d) veeoekken en schroot	10 ³ t	603,3	562,4	754,0	703,0	858,7	860,3	716,4
Productie van jam, geconfijte vruchten, enz.	10 ³ t	62,9	53,9	54,3	50,0	54,7	49,3	52,1
Groentenconserven	10 ³ t	210,3	206,4	145,6	182,6	155,6	152,9	125,6
Vleesconserven	10 ³ t	19,6	19,2	19,1	19,5	21,5	20,8	19,2
Productie van koekjes, beschuiten en peperkoek	10 ³ t	128,1	120,5	113,2	127,3	125,1	124,0	129,2
Productie van chocolade en andere produkten op basis van chocolade	10 ³ t	96,3	93,0	103,5	99,9	93,7	105,3	122,0
Productie van suikergoedprodukten, zonder chocolade	10 ³ t	50,1	39,6	39,2	33,4	35,3	34,9	37,4
Productie van deegwaren	10 ³ t	19,4	19,4	20,9	19,5	20,7	..	..
Productie van cichorei	10 ³ t	11,2	9,7	9,2	9,0	9,0	8,2	8,3
Productie van gebrande koffie	10 ³ t	58,8	59,6	61,1	45,2	51,8	54,9	56,6
Azijsproductie (teruggebracht op 8°)	10 ⁶ lit.	14,8	15,0	14,6	13,6	12,4	12,6	14,0

(a) De gegevens hebben betrekking op het totaal aantal aangegeven hectolitergraden.
(b) Vanaf juni 1980 : alcohol van 100 %, temp. 20 °C.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Voeding **Seizoengezuiverd en afgevlakt** **(1970=100)**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Bedrijvigheid in de zuivelnijverheid

OMSCHRIJVING	Eenheid (a)	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Ontvangst :</i>								
Melk	10 ³ lit.	2 580 621	2 579 364	2 610 873	2 663 267	2 818 465	2 888 041	2 904 388
Room	ton	16 177	12 499	10 649	9 783	8 917	8 252	8 461
<i>Bereiding voor de consumptie :</i>								
Melk :								
a) Melkerijmelk met controlemerk (b)	10 ³ lit.	45 510	52 949	63 770	73 447	84 066	97 251	107 392
b) Gewone melk	10 ³ lit.	454 088	449 132	460 370	434 480	414 093	406 026	405 044
c) Gedeeltelijk afgeroomde melk	10 ³ lit.	53 080	52 416	61 896	74 255	78 868	92 670	107 247
d) Afgeroomde melk	10 ³ lit.	51 210	59 395	71 606	76 645	73 542	71 560	71 897
e) Karnemelk	10 ³ lit.	27 811	28 199	30 989	25 810	25 689	26 303	26 569
Room	10 ³ lit.	9 181	10 019	9 888	11 114	11 780	12 337	13 700
<i>Fabricage :</i>								
Boter	ton	70 163	72 158	70 129	63 990	77 439	76 582	69 340
Kaas :								
a) Verse	ton	18 337	18 443	19 908	22 880	22 233	18 693	20 308
b) Andere (c)	ton	22 603	19 923	19 423	21 060	19 737	22 092	23 555
Melkpoeder	ton	141 712	137 866	136 292	146 142	154 692	163 013	164 273
Roomijs	10 ³ lit.	34 392	34 659	34 097	33 213	33 122	50 811	52 112
Yoghurt	10 ³ lit.	34 550	35 606	34 944	33 303	35 025	38 421	40 813

(a) Zonder rekening te houden met het verschillend water- of vetgehalte.
(b) Melk met 32 g/l vetstofgehalte.
(c) Exclusief Hervekaas en gesmolten kaas.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bouwvergunningen en begonnen bouwwerken

OMSCHRIJVING	Eenheid	1975	1976	1977	1978	1979 (a)
<i>Bouwvergunningen :</i>						
Woongebouwen	Aantal	46 679	58 498	50 249	50 218	44 117
Volume	1 000 m ³	40 028	48 252	40 346	40 285	35 040
Bewoonbare oppervlakte	1 000 m ²	7 374	8 714	7 453	7 437	6 538
Totale oppervlakte	1 000 m ²	11 777	14 268	12 167	12 217	10 704
Woningen	Aantal	75 480	94 713	76 821	74 883	62 081
Eengezinswoningen	Aantal	47 022	55 444	47 796	47 592	41 973
Appartementen	Aantal	28 458	39 269	29 025	27 291	20 108
Niet-woongebouwen	Aantal	5 585	6 582	6 211	7 224	7 244
Volume	1 000 m ³	28 343	25 008	25 226	27 148	28 448
Totale oppervlakte	1 000 m ²	5 018	5 043	4 661	5 408	5 796
<i>Begonnen bouwwerken :</i>						
Woongebouwen	Aantal	52 651	49 599	47 383	46 362	48 345
Volume	1 000 m ³	41 097	40 009	37 959	36 176	34 338
Bewoonbare oppervlakte	1 000 m ²	7 519	7 267	6 904	6 650	6 866
Totale oppervlakte	1 000 m ²	12 045	11 803	11 300	10 929	11 305
Woningen	Aantal	77 377	76 176	72 382	65 910	68 407
Eengezinswoningen	Aantal	49 721	46 946	44 952	44 387	46 178
Appartementen	Aantal	27 656	29 230	27 430	21 523	22 228
Niet-woongebouwen	Aantal	6 698	5 478	5 578	5 978	6 766
Volume	1 000 m ³	29 829	25 020	21 899	29 298	24 063
Oppervlakte	1 000 m ²	5 767	7 739	4 120	4 410	5 032

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Productie van de cementnijverheid
(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980
Portlandcement	5 053,9	4 851,7	4 546,5	4 516,7	4 335,7
Metaalcement	2 118,8	2 241,0	2 214,5	2 363,4	2 434,8
Uitgevoerde klinker	331,0	671,8	814,6	822,6	711,9
<i>Totaal ...</i>	<i>7 503,7</i>	<i>7 764,5</i>	<i>7 575,6</i>	<i>7 702,7</i>	<i>7 482,4</i>

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

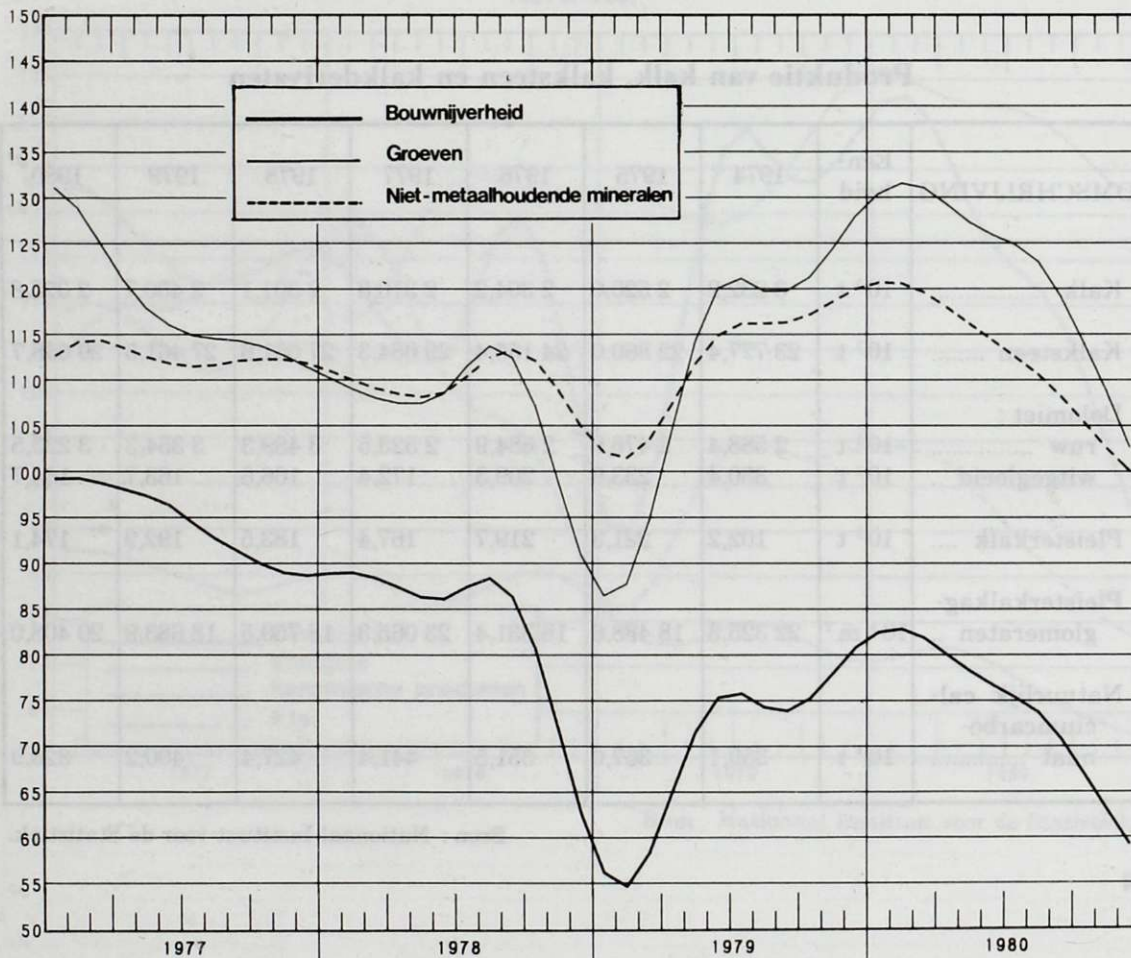
Activiteit in de glasnijverheid
(1970=100)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980
Vlakglas	93,8	111,9	118,1	124,2	128,8
Holglas	121,2	125,1	117,5	122,3	131,9
<i>Algemeen indexcijfer ...</i>	<i>105,5</i>	<i>120,1</i>	<i>121,1</i>	<i>126,9</i>	<i>134,5</i>

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bouwnijverheid en nijverheid der niet metaalhoudende mineralen

Productie
(1970=100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie van de kleinijverheid

OMSCHRIJVING	Eenheid	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Baksteen voor gewoon metselwerk	m ³	2 187 250	2 057 667	2 239 135	2 022 522	1 988 416	1 855 611
Gevelsteen	m ³	458 591	500 245	568 756	691 108	647 410	623 344
Draineerbuisen en kabelbeschermer	t	24 394	13 782	9 081	2 345	..	..
Holle steen voor vloeren	m ²	1 684 517	1 527 851	1 838 160	1 545 555	1 132 684	1 102 643
Andere kleiprodukten (a)	t	12 109	7 771	8 470	17 450	..	..

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Andere dan pannen, bouwkeramiek, bloempotten, duivenkwekers, huishoudelijk- en kunstaardewerk.

Productie van kalk, kalksteen en kalkderivaten

OMSCHRIJVING	Eenheid	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Kalk	10 ³ t	3 232,2	2 520,0	2 304,2	2 310,8	2 301,1	2 480,7	2 325,8
Kalksteen	10 ³ t	23 777,4	22 860,0	24 155,4	29 084,3	27 051,6	27 461,5	29 658,7
Dolomiet :								
ruw	10 ³ t	2 588,4	2 476,9	2 684,9	2 523,5	3 489,3	3 354,3	3 223,5
witgegloeid ..	10 ³ t	330,4	233,9	209,3	172,4	166,6	163,7	164,7
Pleisterkalk	10 ³ t	102,2	221,3	219,7	167,4	183,5	192,9	174,1
Pleisterkalkagglomeraten ..	10 ³ m ²	22 325,3	18 488,6	18 331,4	23 065,3	18 750,5	18 683,9	20 408,0
Natuurlijk calciumcarbonaat	10 ³ t	359,1	367,0	351,5	441,4	427,4	400,2	326,9

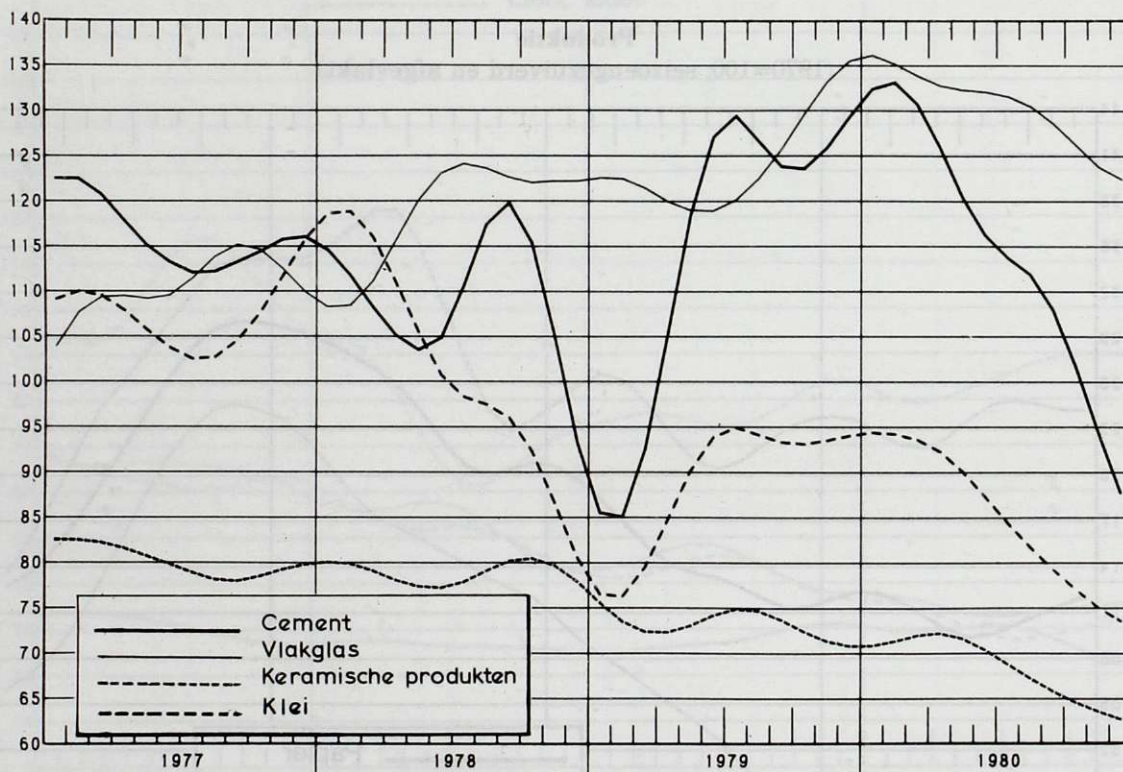
Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie van de keramieknijverheid

OMSCHRIJVING	Eenheid	1978	1979	1980
Plateel- en porceleinen vaatwerk, elektro-technisch porcelein, kunstzandsteen en diverse	t	9 567	8 941	8 761
Bekledingstegels in plateelaarde en in zandsteen, bevoeringstegels in halve zandsteen	m2	1 753 176	568 410	649 718
Kiezelaluinachtige produkten, kiezelachtige produkten en andere	t	146 697	134 110	124 969
Fabriekstegels	t	4 889	3 743	3 689
Pannen en bijbehoren	t	80 107	103 764	105 401
Slijpstenen	t	546	520	751
Bouwkeramiek	t	24 306	18 095	18 610
Potten	t	28 163	24 120	26 481
Klei	t	153 715	64 688	60 780
Kwarts en kwartsiet	t	315 179	416 908	222 863
Vuursteen (gestampt en straatsteen)	t	1 748	2 290	107 104

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie van de bouwmaterialen Seizoengezuiverd en afgevlakt (1970=100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Papier- en kartonnijverheid
Productie en verwerking
 (duizenden tonnen)

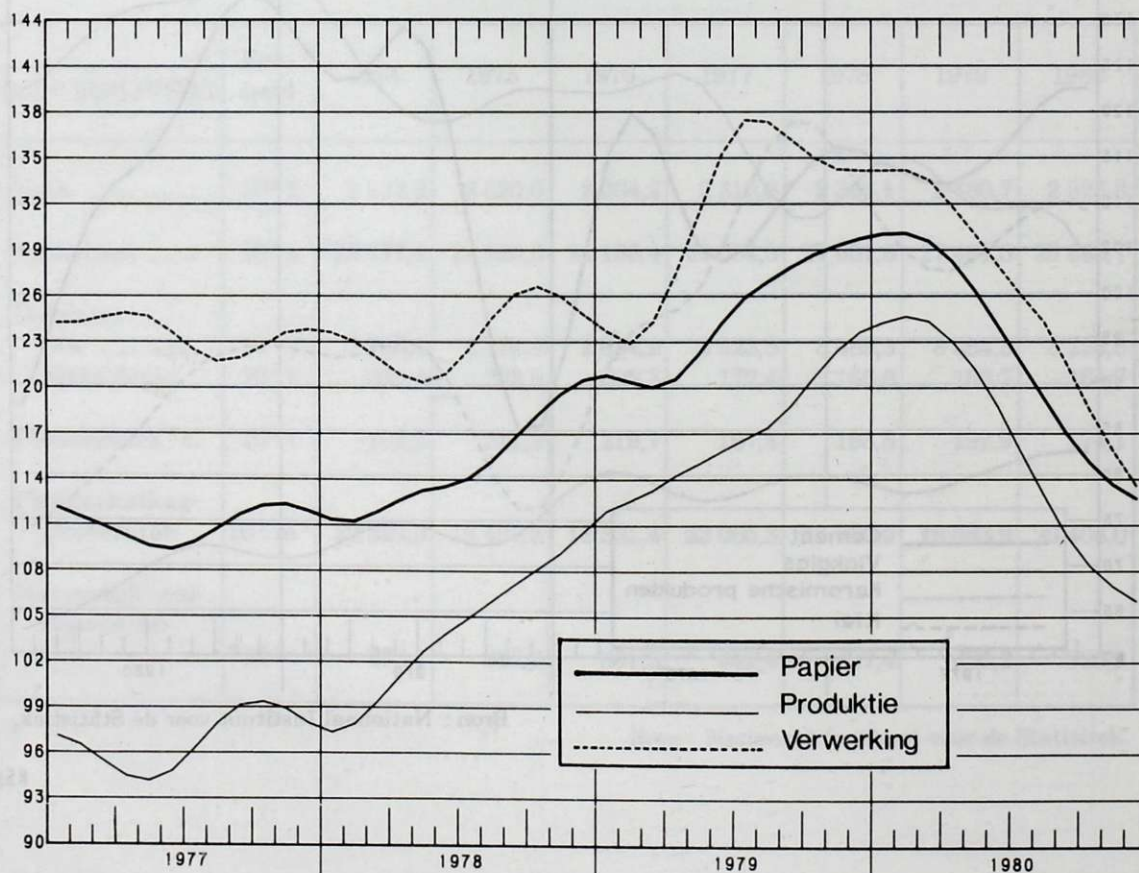
OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Productie :</i>					
Papierdeeg	353,3	371,6	329,5	365,7	389,3
Grafisch papier en karton	..	528,5	557,7	591,3	601,4
w.o. : — Dagbladpapier	(84,8)	(82,6)	(83,8)	(98,8)	(101,7)
— Gestreken druk- en schrijfpapier en karton (a)	..	(209,6)	(227,0)	(252,5)	(252,2)
Pakpapier (b)	124,6	115,8	125,7	151,8	149,5
Karton	79,0	58,1	58,1	56,8	55,5
Ander papier	87,4	59,5	70,2	87,4	92,0
<i>Totaal ...</i>	1 104,4	1 133,6	1 141,3	1 253,0	1 287,7
<i>Verwerking :</i>					
Door de voortbrengers	130,0	109,9	122,2	136,4	127,8
Door de verwerkende nijverheid (c) ..	664,9	617,6	619,1	635,4	647,0
w.o. : — Verpakkingsmiddelen	(401,1)	(378,5)	(392,8)	(407,7)	(416,3)
— Geïmpregneerd papier en karton	(242,8)	(183,4)	(176,5)	(182,3)	(163,2)
<i>Totaal ...</i>	795,0	727,5	741,3	771,9	774,8

(a) Carbonloos copieerpapier inbegrepen.

(b) Papier en karton voor golfkarton inbegrepen.

(c) Vanaf 1979, zonder stofferingsartikelen.

Productie
 (1970=100; seizoengezuiverd en afgevlakt)

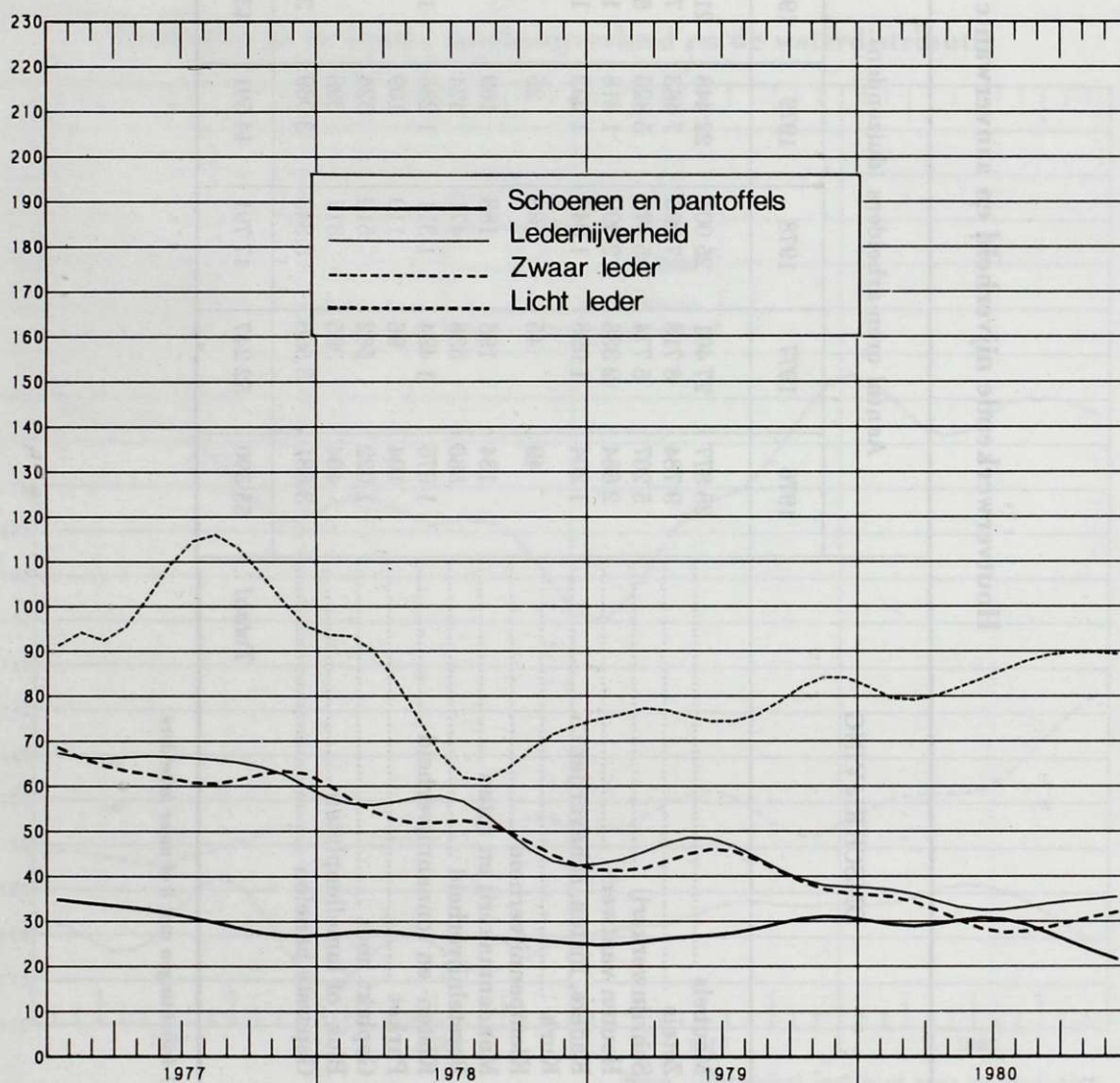
Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie van leder, schoenen en pantoffels

JAARTAL	Zwaar leder van runderen (tonnen)	Licht leder (duizenden vierkante voet)	Schoenen (duizenden paren)	Pantoffels (duizenden paren)
1971	2 086	60 515	10 556	6 483
1972	1 857	59 736	9 914	6 707
1973	1 862	46 758	8 686	5 294
1974	1 788	44 820	8 324	5 036
1975	1 807	39 158	6 300	4 065
1976	2 014	41 716	5 064	3 485
1977	1 956	35 687	4 129	3 094
1978	1 570	28 527	3 611	2 591
1979	1 563	22 643	3 617	2 451
1980	1 643	17 573	3 648	2 618

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie van de leder-, schoen- en pantoffelnijverheid Seizoengezuiverd en afgevlakt (1970=100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Houtverwerkende nijverheid en aanverwante produkten (a)

OMSCHRIJVING	Aantal uren-arbeiders (duizenden)					Waarde van de gefactureerde verkopen (miljoenen franken)				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
Meubels	28 877	27 401	25 004	22 448	21 700	23 578	24 536	24 395	24 036	27 493
Zetels	9 784	8 718	7 895	7 463	7 055	8 862	8 507	8 303	8 613	9 521
Schrijnwerkerij	5 207	5 774	5 473	5 826	5 948	5 142	6 058	5 626	7 166	8 247
Houten vaatwerk	2 664	2 336	2 092	1 818	1 674	1 728	1 714	1 568	1 577	1 703
Kaders, lijsten, schaverijen	1 204	1 098	1 046	1 032	1 066	863	905	941	987	1 106
Kurk	49	45	38	25	22	58	63	57	59	54
Klompennijverheid	134	195	183	169	157	203	271	241	238	286
Mandenmakerij en rotan	585	538	471	424	387	489	536	530	549	571
Borstelnijverheid	1 675	1 494	1 311	1 286	1 212	1 584	1 766	1 609	1 762	1 732
Kisten- en tonnennijverheid	104	96	110	109	108	93	110	135	143	140
Parket	1 022	562	510	524	497	914	706	677	707	699
Geplakt hout	404	395	317	398	469	439	428	408	579	817
Blok- of lamellenplaten	3 681	3 596	3 343	3 069	3 024	8 009	8 204	7 932	8 847	10 385
Geperste panelen										
Totaal ...	55 390	52 247	47 791	44 591	43 320	51 961	53 803	52 423	55 264	62 754

(a) Inrichtingen met 5 of meer arbeiders.

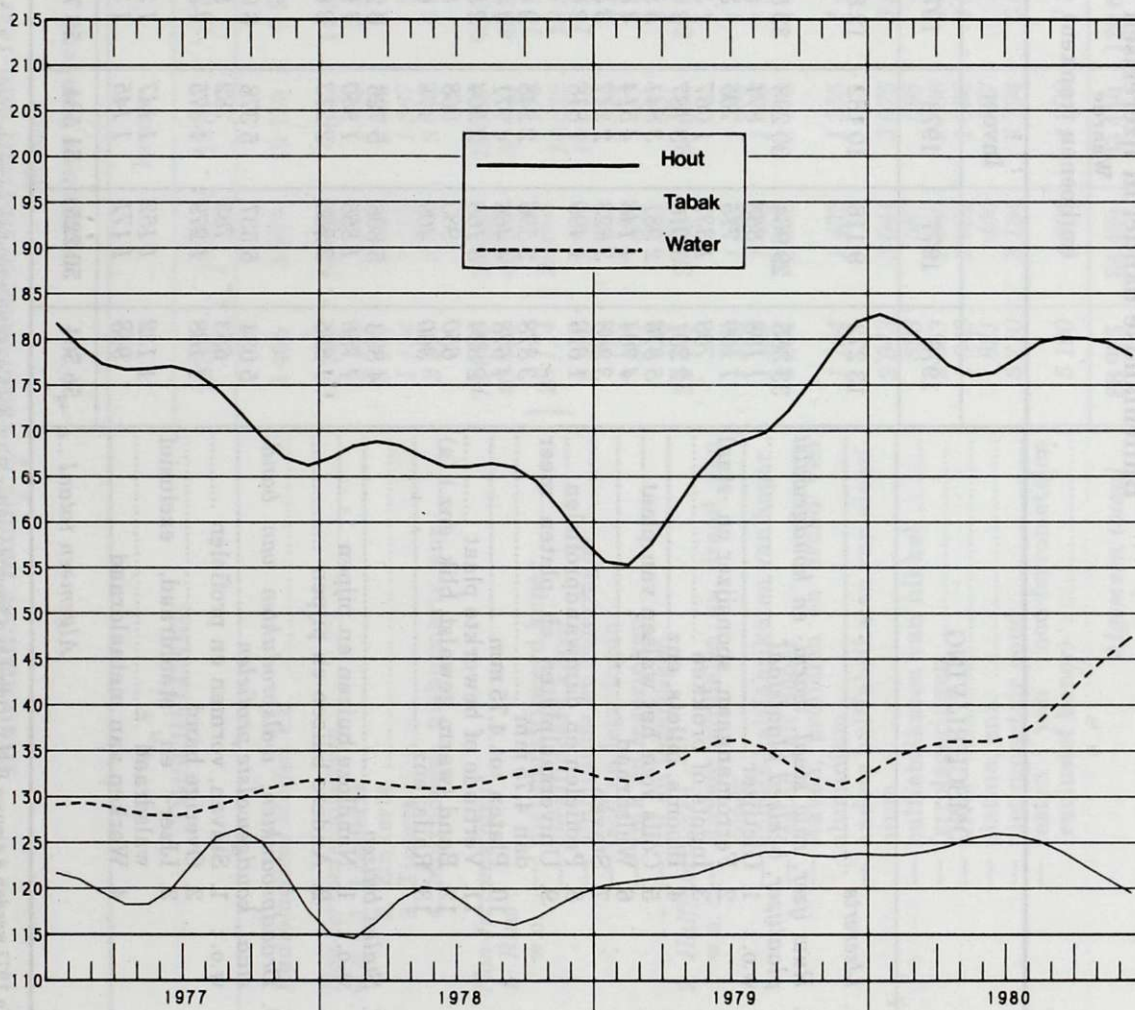
Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tabaksindustrie
Verwerkte hoeveelheid
(tonnen)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Sigaren	4 519	4 637	3 550	3 840	3 852	4 355	3 123
Cigarillo's	4 199	4 659	5 189	4 450	4 829	4 627	5 622
Sigaretten	26 514	25 636	25 184	25 102	23 429	24 684	24 576
Rooktabak	4 831	5 055	5 225	6 097	5 482	5 576	5 470
Andere tabakssoorten ..	26	29	22	16	16	5	2
<i>Totaal ...</i>	40 090	40 017	39 170	39 506	37 609	39 247	38 793

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Productie in de hout-, tabaksnijverheid en de waterdistributie

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Buitenlandse handel in ijzererts en ferrometalen
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer				Uitvoer					
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. IJzererts	13 272	9 116	10 182	12 830	11 722	102	120	87	70	116
B. Ruw ijzer, ruw staal, warm- en koudgewalst plaatijzer, bekleed plaatstaal	33 365	29 964	30 298	33 576	35 847	127 803	116 512	130 429	156 647	157 940
w.o.: 1. Gietijzer	1 198	863	671	599	601	205	302	217	136	89
2. Ferromangaan, sponsijzer en -staal	1 100	715	705	811	799	805	520	305	518	436
3. Ingots of brokken	708	1 337	1 067	1 316	1 205	108	108	103	225	89
4. Blooms, billets, enz.	2 201	3 016	3 187	3 447	4 255	7 189	4 936	4 786	7 404	6 347
5. Coils voor het walsen van plaat	5 876	2 981	3 841	5 913	5 469	10 862	11 430	19 163	25 126	23 934
6. Walsdraad	4 764	4 146	4 514	4 620	4 911	5 227	4 508	5 005	6 345	6 671
7. Staven	3 288	3 623	2 947	3 302	3 834	12 255	8 580	7 915	9 881	10 188
8. Profielen en damwandprofielen	1 616	1 490	1 816	2 065	2 107	26 585	22 726	26 444	28 461	29 048
9. Universaalplaten en platen meer dan 4,75 mm	3 878	2 596	2 245	2 449	2 885	12 086	10 119	12 574	14 420	16 745
10. Platen tot 4,75 mm	4 678	4 466	4 771	4 436	4 990	30 834	32 072	32 108	39 363	38 472
11. Vertinde of bewerkte plaat	2 824	3 168	2 904	2 815	3 156	13 482	13 835	13 811	16 359	17 186
12. Band (warm gewalst, blik, enz.) (a)	650	983	968	898	690	5 224	4 886	5 560	5 976	6 121
13. Rails, enz.	360	409	478	640	739	762	676	623	800	888
C. Stalen buizen	4 893	5 608	5 726	6 278	8 181	5 542	5 263	6 833	6 978	7 088
w.o.: 1. Naadloze buizen en pijpen	1 756	1 865	1 950	1 967	2 546	1 380	1 088	1 634	1 372	1 593
2. Andere buizen en pijpen	1 855	2 266	2 213	2 634	3 645	3 363	3 102	4 385	4 891	4 502
D. Draadprodukten, walsprodukten van band- staal, koudgewalste profielen	5 034	5 537	5 378	6 040	7 035	26 108	26 331	27 798	29 147	30 797
w.o.: 1. Staven, vormen en profielen	653	783	782	969	1 217	1 413	1 329	1 117	864	982
2. Overige band	1 188	1 279	1 375	1 397	1 446	4 040	4 179	4 481	5 117	5 180
3. IJzer- en staaldraad, exclusief walsdraad	1 132	1 152	1 147	1 324	1 439	9 934	9 183	9 844	10 601	11 339
4. Werken van metaaldraad	948	1 171	1 145	1 318	1 334	8 708	5 193	5 315	6 139	5 577
Algemeen totaal ...	56 564	50 225	51 584	58 724	62 785	159 555	148 226	165 147	192 842	195 941

(a) In 1977 werden 4 nieuwe B.N.L. rubrieken voorzien onder B 12, die betrekking hebben op produkten welke tijdens de vorige jaren begrepen waren onder D 2.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Buitenlandse handel in radio-actieve stoffen, non-ferrometaalrsten en non-ferrometalen

Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Radio-actieve stoffen e.d.	3 466	3 979	10 750	9 531	8 277	2 628	2 463	7 984	8 953	7 329
B. Non-ferrometaalrsten	12 705	10 060	9 685	14 287	16 580	1 238	1 196	1 452	2 560	3 223
w.o. : 1. Looderts	2 102	790	1 339	2 215	3 751	—	—	—	17	174
2. Zinkerts	5 131	3 827	2 993	3 718	2 986	247	232	61	387	348
3. Tinerts	1 134	1 519	1 367	940	1 086	2	—	12	20	—
4. Molybdeen-, niobiumerts, enz.	2 287	2 686	3 075	6 020	6 992	873	852	1 264	2 062	2 588
C. Non-ferrometalen	72 814	70 442	73 005	96 872	147 498	68 355	72 131	71 017	98 074	132 964
1. Ruw :	40 413	40 105	36 402	45 954	55 880	26 004	24 791	21 097	26 670	30 163
w.o. : — niet-geraffineerd koper	28 174	26 695	8 176	10 638	17 070	17 197	16 267	89	173	392
— geraffineerd koper	8 920	9 850	14 622	18 569	20 111	456	469	13 439	16 715	19 840
— aluminium en legeringen	726	1 384	1 076	11 031	13 152	1 332	1 853	2 149	3 283	3 164
— lood en legeringen	807	661	457	1 084	903	5 669	4 775	3 671	4 540	3 800
— zink en legeringen	733	804	857	1 171	1 359	973	987	955	1 014	1 399
— tin en legeringen	32 401	30 337	36 603	50 918	91 618	42 351	47 340	49 920	71 404	102 801
2. Halffabrikaten :	1 285	1 062	1 383	1 667	1 654	8 898	11 356	10 991	13 688	15 874
w.o. : — staven, profielen en draad van koper	1 153	1 458	1 606	1 811	2 118	3 993	4 146	3 688	4 865	5 285
— andere halffabrikaten van koper	3 264	2 883	2 778	4 486	6 324	499	613	665	1 089	1 148
— resten van koper	1 154	1 432	1 355	1 411	1 880	3 476	3 747	3 410	4 087	5 201
— staven, profielen en draad van aluminium	2 943	3 044	3 075	3 851	4 269	6 909	8 884	9 069	10 221	10 267
— andere halffabrikaten van aluminium	893	587	595	449	533	309	253	230	130	170
— halffabrikaten van nikkel	2 653	1 886	1 886	2 932	2 579	2 633	2 748	3 216	4 320	4 821
— ferrolegeringen	1 640	2 991	1 886	4 840	15 155	4 046	3 746	3 461	6 048	30 422
— zilver	821	450	577	732	1 082	268	320	508	593	1 177
— platina, enz.	5 210	3 184	3 794	6 578	14 705	1 706	2 008	2 623	6 284	15 709
— niet-monetair goud	5 190	4 608	4 390	7 271	20 457	1 570	1 864	1 593	2 406	3 162
— resten van non-ferrometalen (exclusief koper)	88 985	84 481	93 440	120 691	172 355	72 221	75 790	80 453	109 587	143 516
Algemeen totaal ...										

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Buitenlandse handel betreffende bouwstoffen en andere aanverwante fabriekaten op basis van niet-metaalhoudende mineralen

Waarde

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer				Uitvoer					
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Bouwmaterialen en klei	3 423	3 535	3 656	4 147	4 849	3 154	3 123	2 949	3 204	3 844
1. Natuurstenen, zand en grint	2 438	2 469	2 541	2 878	3 299	2 665	2 736	2 553	2 779	3 372
2. Klei, krijt, enz.	985	1 066	1 115	1 269	1 550	489	387	396	425	472
B. Natuurlijke fosfaten	3 137	3 015	2 539	2 714	4 017	19	12	13	15	18
C. Zout	864	969	947	1 271	1 147	166	219	230	277	299
D. Andere mineralen, turf	5 487	3 017	2 735	2 789	3 396	3 773	989	1 026	1 272	1 461
E. Baksteen, dakpannen, enz.	1 059	1 295	1 486	1 585	1 263	283	473	615	496	555
F. Cement, kalk en gips	591	567	879	781	776	2 452	3 346	3 854	4 388	5 016
G. Bouwmaterialen uit beton, kalk en gips	1 869	2 266	2 457	2 529	2 610	4 267	4 523	4 987	5 114	5 576
H. Artikelen van asbest	498	523	528	571	631	330	368	367	364	422
I. Be- en verwerkte natuurstenen, mica, enz.	1 529	1 707	1 996	2 255	2 676	1 584	1 781	1 747	1 871	2 239
J. Slijpstenen en andere slijpmiddelen	648	710	736	820	881	725	783	678	779	887
K. Glas en glaswaren	6 836	8 044	7 896	8 342	9 658	16 532	17 761	18 490	19 078	22 281
w.o. : 1. Getrokken of geblazen glas	238	219	179	131	128	1 800	1 575	1 499	1 220	870
2. Gegoten of gewalst glas	424	617	702	927	1 239	4 575	5 143	6 132	6 582	8 200
3. Veiligheidsglas	302	437	407	497	546	1 347	1 351	1 525	1 507	1 407
4. Ballons, enz.	941	1 340	1 141	881	430	1 567	1 982	1 570	1 471	1 087
5. Werken van glas	2 922	3 375	3 375	3 594	4 413	3 622	3 692	3 589	4 052	5 180
L. Aardewerk, vuurvaste produkten	7 483	8 400	9 042	10 037	11 450	3 104	3 804	4 166	4 622	5 549
w.o. : 1. Vuurvaste materialen	1 677	1 641	1 691	2 263	2 396	764	741	864	971	1 136
2. Niet-vuurvaste materialen	2 495	2 903	2 985	2 994	3 549	905	966	1 063	1 018	1 183
3. Pottenbakkerswerk	1 696	2 086	2 352	2 479	3 078	584	837	1 018	1 234	1 488
Algemeen totaal ...	33 424	34 048	34 897	37 841	43 354	36 389	37 182	39 122	41 180	48 147

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Buitenlandse handel in produkten uit metaal, exclusief machines en transportmiddelen

Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Gietwerk	5 017	5 063	5 458	7 101	7 024	3 904	3 954	3 578	3 669	4 239
w.o.: — onbewerkt, gegoten of gevormd gietwerk	851	1 087	1 074	1 459	1 554	490	507	439	493	401
B. Produkten uit metaal, gesmeed, gestampt, geperst, gestanst, getrokken	3 890	4 335	5 045	6 036	6 500	3 797	3 463	3 061	3 342	3 579
C. Schroeven, bouten, moeren, spijkers, kettingen, veren, produkten uit sintermateriaal, oppervlaktbewerking van metaal	2 780	3 196	3 145	3 862	4 743	1 764	1 996	1 900	2 075	2 991
w.o.: — spijkers, schroeven, bouten, enz.	2 014	2 307	2 252	2 806	3 449	1 037	1 051	990	1 068	1 379
D. Produkten voor metaalconstrukties	5 188	5 270	6 170	6 691	8 314	7 013	8 198	9 675	8 579	9 213
w.o.: 1. Constructiewerken van ijzer of staal	4 286	4 221	4 875	5 275	6 703	5 967	6 520	7 836	6 866	6 811
2. Constructiewerken van aluminium	729	839	919	1 107	1 321	881	1 315	1 517	1 438	2 017
E. Stoomketels en reservoirs	2 332	2 118	2 608	2 381	2 698	2 225	2 023	2 879	2 908	2 905
F. Gereedschap en andere eindprodukten van metaal (uitgezonderd elektrisch materiaal)	18 763	20 794	21 433	23 913	27 359	16 019	16 919	16 746	17 952	20 862
w.o.: 1. Kook en verwarmingstoestellen	1 717	1 717	1 803	2 178	2 730	758	838	803	1 064	1 853
2. Zitmeubelen	941	1 137	1 085	1 157	1 360	749	884	791	796	910
3. Andere meubelen	1 489	1 740	1 875	1 944	2 137	1 037	1 322	1 005	984	1 046
4. Gereedschap (zagen, vijlen, tangen, enz.)	1 901	2 343	2 604	2 989	3 325	748	822	890	988	1 234
5. Messenmakerswerk	1 007	1 097	1 025	1 075	1 296	104	118	93	88	150
6. Huishoudartikelen (keukengerei, e.d.)	2 461	2 510	2 681	2 757	3 116	688	715	761	811	1 003
7. Sanitaire artikelen	562	674	660	667	721	302	306	275	217	245
8. Sloten, brandkasten, enz.	2 355	2 654	2 679	2 945	3 455	689	765	760	855	836
9. Werken van non-ferrometalen	1 051	1 168	1 219	1 521	1 766	1 546	1 483	1 612	1 635	2 020
10. Fusten, blikken, enz.	1 526	1 655	1 866	2 395	2 866	2 759	3 511	3 625	3 585	4 536
11. Buigzame buizen, stoppen, straatnaamborden, draad en staven voor solderen, enz.	965	1 067	1 104	1 123	1 278	729	888	739	823	851
Algemeen totaal ...	37 970	40 796	43 859	49 984	56 638	34 722	36 553	37 839	38 525	43 789

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Buitenlandse handel in scheikundige produkten
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. <i>Produkten van de petro- en carbochemische industrie</i>	62 042	60 314	62 947	91 223	97 770	74 100	76 390	80 729	114 324	118 572
w.o.:	7 995	8 881	9 729	17 788	20 774	3 157	1 616	1 392	2 310	2 076
1. Acyclische koolwaterstoffen	7 977	6 509	6 245	11 703	11 699	1 465	1 136	1 196	2 602	2 186
2. Cyclische koolwaterstoffen										
3. Halogeen-, sulf-, nitro-, en nitroso-derivaten	1 692	1 455	1 691	1 883	2 119	2 953	3 365	3 435	1 011	1 185
4. Alkoholen, fenolen en derivaten ...	2 417	2 194	2 208	3 715	4 267	2 992	2 187	2 231	3 224	2 842
5. Verbindingen met stikstofhoudende groepen	4 393	4 498	4 751	6 401	5 584	1 954	1 975	2 670	3 573	3 290
6. Carbonsuren	3 943	3 841	3 675	5 202	5 229	4 864	4 609	4 129	5 444	5 912
7. Organominerale en heterocyclische verbindingen	2 631	3 189	3 565	3 818	4 393	11 421	12 497	12 352	14 450	15 389
8. Andere organische chemische producten	3 240	3 532	3 784	5 825	5 587	3 272	3 608	2 909	4 243	4 614
9. Synthetische organische kleurstoffen en luminoforen	2 489	2 086	1 982	2 159	2 011	1 316	1 330	1 185	1 010	1 016
10. Synthetische rubber	2 596	2 532	2 769	3 472	4 052	3 145	3 724	3 836	4 686	5 034
11. Ruwe fenoplasten en aminoplasten	1 465	1 305	1 397	1 493	1 693	645	587	647	721	822
12. Ruwe polyesters, polyamiden en polyurethanen	1 573	1 770	1 888	2 650	2 297	1 331	1 569	1 816	1 874	1 976
13. Ruwe epoxyharsen, siliconen, ionenwisselaars e.d.	1 763	1 874	2 304	2 482	2 551	4 376	4 276	4 580	6 207	4 729
14. Ruwe polyethyleen en polypropyleen	6 107	5 140	4 992	7 165	8 562	9 061	12 211	13 905	23 635	26 040
15. Ruwe polystyreen en polyvinylchloride	3 389	3 632	3 639	4 990	5 148	10 217	10 022	10 985	15 745	15 648
16. Overige polymerisatieproducten (a)	2 886	2 960	2 944	3 628	4 225	2 979	3 137	3 207	3 852	4 320
17. Cellulosenitraten en -acetaten, enz. (b)	954	927	1 062	985	1 174	585	223	247	233	244
B. <i>Andere chemische basisproducten</i>	17 330	18 313	19 997	22 861	27 141	31 425	32 650	36 596	42 357	46 082

	2 966	2 952	3 141	3 638	4 889	2 190	2 803	2 169	3 164	3 404
verbindingen met edele metalen ...										
3. Geneeskundige en farmaceutische produkten	1 630	1 375	1 748	2 125	1 926	959	874	949	791	854
4. Kunstmeststoffen	5 102	6 364	6 995	7 300	8 678	13 123	15 118	17 003	17 672	20 681
C. Lakken, verf, vernis en drukinkten	3 117	3 517	3 537	4 142	4 875	3 258	3 649	3 958	4 768	5 469
w.o.: — Vernis en verfstoffen	1 918	2 107	2 200	2 544	2 902	2 088	2 302	2 219	2 699	2 999
D. Andere chemische produkten met voornamelijk industriële en agrarische toepassing	15 640	16 515	19 973	23 579	26 022	19 172	21 217	22 470	27 867	35 443
w.o.: 1. Tensio-actieve, wasmiddelen	1 360	1 431	1 618	2 211	2 457	1 481	1 675	1 959	2 710	3 185
2. Bereide insectendodende middelen, enz.	3 345	3 705	4 409	4 587	4 207	6 411	5 946	4 812	6 899	11 206
3. Eiwitstoffen en lijm	986	1 069	1 229	1 529	1 505	994	1 213	1 291	1 449	2 142
4. Dopes voor minerale oliën	2 076	2 304	2 256	2 639	3 355	1 968	2 379	2 566	2 890	3 811
E. Farmaceutische produkten	13 271	13 089	14 718	15 992	17 499	11 867	13 666	15 013	16 104	18 691
w.o.: 1. Antibiotica	1 848	1 579	1 944	1 905	2 196	1 726	2 063	1 518	1 542	1 694
2. Heterosiden, klieren, sera	507	800	682	843	1 013	311	375	332	403	517
3. Geneeskundige preparaten	10 130	9 788	11 153	12 196	13 057	9 480	10 874	12 712	13 741	16 009
F. Zeep, was- en reinigingsmiddelen, cosmetische artikelen	4 769	5 002	5 221	5 409	6 095	4 885	5 282	5 534	5 715	6 749
w.o.: — Parfumerieën, toiletartikelen	2 640	2 981	3 110	3 268	3 760	2 166	2 354	2 562	2 727	3 065
G. Overige chemische produkten voornamelijk bestemd voor huishoudelijk gebruik voor kan- toren	5 548	6 188	6 640	7 333	8 582	14 869	18 169	19 632	22 839	31 736
w.o.: 1. Produkten voor fotografie	2 809	3 140	3 470	3 857	5 045	12 989	14 109	14 788	16 940	24 949
2. Geluidsdragers voor het opnemen ..	906	1 162	1 198	1 192	1 098	840	1 073	1 150	1 227	972
H. Kunstmatige en synthetische vezels	13 230	11 951	10 885	13 048	15 138	7 805	7 172	7 606	8 138	7 856
w.o.: 1. Ruwe synthetische stapelvezels	3 213	3 144	3 289	3 868	3 797	306	210	207	214	254
2. Kabel voor synthetische stapel- vezels	715	620	595	755	818	53	12	14	12	9
3. Kunstmatige vezels en afval van synthetische en kunstmatige vezels	928	703	567	770	941	780	899	997	1 145	1 050
4. Garens tenminste 85 % synthetische vezels, niet voor kleinverkoop; syn- thetische catgut	7 542	6 743	5 785	6 879	8 742	4 212	3 769	3 690	3 918	3 515
Algemeen totaal ...	134 947	134 889	143 918	183 587	203 122	167 381	178 195	191 538	242 112	270 598

(a) Bevat in de uitvoer eveneens de vertrouwelijke gegevens betreffende de uitvoer onder C5 van de tabel
« B.H. in rubberartikelen en artikelen van plastic ».

(b) Bevat in de uitvoer eveneens de vertrouwelijke gegevens betreffende de uitvoer onder C6 van de tabel
« B.H. in rubberartikelen en artikelen van plastic ».

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor
de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en
Documentatie.

Waarde

(miljoenen franken)

[illegible]

3. Machines voor metaalbewerking	2 288	1 258	1 103	1 252	1 707	1 132	1 064	1 232	1 023	1 338
4. Mechanisch transportmaterieel	8 749	8 993	9 667	9 849	11 385	4 480	4 910	4 768	4 587	5 213
<i>F. Tandwielen en andere overbrengingsmechanismen, kogellagers</i>	5 165	5 321	5 405	6 022	7 276	3 054	3 520	3 657	3 992	5 326
<i>w.o. : — lagers</i>	1 581	2 042	1 853	2 253	2 902	165	356	493	593	1 049
<i>G. Machines voor bewerking van hout, papier, leder en schoeisel, voor chemie en witwasserijen</i>	4 449	4 717	5 593	6 452	7 014	2 049	2 794	2 817	3 315	2 907
<i>w.o. : 1. Papiermachines</i>	1 281	1 161	1 126	1 293	1 375	510	381	680	472	440
<i>2. Druk-, innaaimachines, enz.</i>	1 432	1 627	2 357	2 593	2 983	394	416	525	566	577
<i>3. Gereedschapswerktuigen, andere machines n.e.g. en onderdelen</i>	1 189	1 276	1 418	1 431	1 722	667	1 484	976	900	1 183
<i>H. Overige machines en installaties</i>	28 771	31 589	32 888	36 054	41 725	35 129	40 532	38 966	39 268	42 378
<i>w.o. : 1. Stoommachines zonder ketel</i>	866	973	916	1 149	1 019	559	732	525	491	302
<i>2. Explosie- en verbrandingsmotoren (exclusief voor vliegtuigen en voertuigen)</i>	4 693	5 101	5 379	5 808	6 748	1 954	1 766	1 622	1 976	2 534
<i>3. Gasturbines (exclusief schroefturbines), andere motoren en krachtmachines</i>	1 065	1 208	2 075	1 768	1 995	1 177	1 398	1 507	1 033	971
<i>4. Verwarmings- en koelmachines (exclusief watergasgeneratoren)</i>	3 485	3 890	3 216	3 565	4 295	1 375	1 921	1 754	1 761	2 065
<i>5. Pompen</i>	2 728	3 415	3 537	3 939	4 426	2 429	2 512	2 871	2 366	2 968
<i>6. Compressors, generatoren, luchtpompen, ventilatoren, enz.</i>	3 324	3 553	3 689	3 659	4 501	2 572	3 121	3 008	3 194	3 628
<i>7. Andere niet elektrische machines (o.a. weegtoestellen, spuitmachines)</i>	1 793	2 030	2 208	2 522	2 948	948	981	951	1 120	1 141
<i>8. Delen en onderdelen, niet elektrisch, n.e.g.</i>	5 194	5 476	5 642	6 512	7 448	2 112	2 402	2 270	2 496	2 622
<i>Algemeen totaal</i>	83 757	88 381	94 108	103 017	119 875	100 647	111 383	109 375	113 290	121 525

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Buitenlandse handel in bureaumachines, machines voor informatieverwerking, precisie-instrumenten, optische instrumenten, e.d.
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer				Uitvoer					
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Bureau­machines, machines voor informatie­verwerking	10 202	12 418	13 804	16 950	19 561	5 404	5 390	6 254	6 981	9 041
w.o. : 1. Kantoormachines	2 226	2 067	2 245	2 408	2 354	703	483	533	718	766
2. Machines voor informatie­verwer­king	5 977	8 026	8 436	10 564	11 924	3 163	3 322	3 622	4 308	5 405
B. Precisie-instrumenten, meet- en regelapparaten	3 399	3 445	3 353	3 820	4 814	1 284	1 290	1 435	1 500	1 980
C. Chirurgische en orthopedische apparaten	2 077	2 593	2 968	3 377	3 762	1 795	2 173	2 717	3 120	3 421
D. Optische instrumenten en foto-apparatuur	5 006	5 806	5 868	6 160	6 455	1 905	2 338	2 133	2 094	2 248
w.o. : 1. Fotografie	1 993	2 203	2 392	2 481	2 381	705	800	806	816	822
2. Optische elementen en brillen	1 089	1 162	1 196	1 320	1 421	221	233	237	260	333
E. Klokken, horloges	2 225	2 297	2 517	2 682	3 062	349	377	497	571	807
Algemeen totaal	22 909	26 559	28 510	32 989	37 654	10 737	11 568	13 036	14 266	17 497

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Buitenlandse handel in automobielen en motoren

Waarde

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Motorrijtuigen en motoren	125 993	129 918	143 596	160 875	173 956	123 815	134 943	143 662	164 827	158 945
w.o.: 1. Voertuigen voor personenvervoer, niet gemeenschappelijk	43 589	46 824	52 787	63 295	63 910	103 853	111 924	126 365	141 251	132 228
2. Voertuigen voor personenvervoer, gemeenschappelijk	307	512	632	731	677	1 650	3 812	1 699	3 350	3 533
3. Voertuigen voor goederenvervoer	7 509	8 910	9 026	12 097	14 610	16 023	16 333	12 891	17 463	19 742
4. Voertuigen voor bijzondere doeleinden	819	1 142	1 323	1 127	1 207	1 432	1 270	1 099	1 002	1 124
5. Trekkers voor wegverkeer en tractors op wielen	1 302	1 484	1 410	1 853	2 031	356	360	483	527	687
6. Chassis met motor	1 111	1 498	1 412	1 348	1 401	167	266	282	320	352
7. Motoren voor voertuigen	12 549	13 716	13 051	15 546	15 680	334	238	388	270	246
B. Carrosserieën, opleggers en aanhangwagens ...	3 305	3 263	3 075	3 235	2 811	4 452	4 454	4 271	4 886	5 620
w.o.: 1. Carrosserieën	803	801	852	1 071	870	1 477	1 702	1 611	1 938	2 383
2. Woonwagens, enz.	1 820	1 723	1 368	1 375	1 121	1 500	1 238	1 408	1 553	1 572
3. Aanhangwagens voor goederenvervoer	511	592	696	645	651	1 351	1 406	1 131	1 315	1 615
C. Accessoires en onderdelen voor motorvoertuigen	35 366	42 306	41 931	47 420	28 762	17 747	19 797	19 081	23 718	21 637
w.o.: delen en onderdelen voor voertuigen (exclusief chassis en carrosserieën)	34 167	41 138	40 829	45 859	27 233	17 037	18 973	18 329	22 884	20 705
Algemeen totaal ...	164 664	175 487	188 602	211 530	205 529	146 014	159 194	167 014	193 431	186 202

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Buitenlandse handel in elektrotechnische installaties en voorzieningen
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer				Uitvoer					
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Draad en kabels	2 645	2 849	2 694	3 064	3 634	3 394	3 204	3 290	3 963	4 340
B. Elektromotoren, generatoren en transformatoren, schakel- en installatiemateriaal	12 405	12 914	12 116	13 167	15 010	11 988	12 426	13 588	13 922	15 538
w.o. : 1. Elektrische roterende machines voor wisselstroom	1 915	2 134	2 125	2 254	2 391	1 790	1 737	1 869	1 496	1 686
2. Overige elektrische roterende machines	1 390	1 252	1 356	1 280	1 370	717	569	1 017	755	1 132
3. Elektrische apparaten voor productie en transformatie, enz.	2 434	2 534	2 359	2 503	2 971	4 172	3 537	3 809	3 646	4 524
4. Elektrische apparatuur	6 072	6 355	5 574	6 004	7 291	4 341	5 350	5 573	6 600	6 900
C. Elektrische apparaten, batterijen en accumulatoren	7 466	8 360	9 266	10 174	11 751	8 894	9 480	10 436	11 777	13 635
w.o. : 1. Batterijen en accumulatoren	1 671	1 801	1 868	2 191	2 712	2 374	2 498	2 526	3 111	4 112
2. Uitrusting voor elektrische motoren	2 349	2 771	2 967	3 024	3 346	2 131	2 362	2 686	3 009	3 301
3. Elektromechanische handgereedschap	1 065	1 280	1 467	1 525	1 702	121	95	120	135	198
4. Elektrische machines voor het lassen	727	742	850	1 001	1 189	604	660	540	574	689
D. Telecommunicatie- en signaalapparaten, meet- en regelapparatuur, elektromedische toestellen w.o. : 1. Telecommunicatietoestellen, enz.	17 280	17 678	21 243	23 594	26 515	20 337	18 914	19 331	19 173	25 113
2. Elektrische apparatuur	5 489	5 158	5 455	6 609	8 367	13 960	11 733	10 592	10 048	15 095
3. Apparaten voor geneeskunde en	2 163	1 936	3 566	3 953	4 079	1 496	1 340	2 145	2 728	2 670

4. Elektronische microstructuren, enz.	1 162	1 163	1 204	2 102	2 103	1 072	2 102	2 103	2 102	2 103	1 072	2 102	2 103	1 072	2 102	2 103	1 072	2 102	2 103
6. Elektronische of elektrische meet- en analyseinstrumenten, enz.	4 751	4 883	5 639	6 551	7 605	2 411	2 480	2 866	2 942	3 121									
<i>E. Elektronische, radio-, televisie-, elektro-akoe- stische apparaten, grammofoonplaten en mag- netofoonbanden</i>	20 530	21 082	22 481	23 238	26 583	20 824	22 737	24 911	26 164	26 873									
w.o. : 1. Ontvangsttoestellen voor T.V.	3 447	3 875	3 499	3 310	4 382	6 650	7 963	9 165	8 594	8 977									
2. Ontvangsttoestellen voor radio-om- roep	3 106	3 285	3 599	3 531	3 497	3 751	3 661	4 028	4 995	5 039									
3. Grammofonen, e.d.	2 174	2 078	3 090	3 752	4 766	2 798	2 778	2 815	3 168	4 295									
4. Telecommunicatietoestellen, enz.	4 821	4 853	5 133	5 139	6 370	4 261	4 729	5 326	5 506	6 102									
5. Kathodestraalbuizen voor T.V. (a) ..	3 271	3 281	3 544	2 844	3 048	1 886	1 914	2 195	1	2									
6. Halfgeleideren	1 836	1 587	1 461	2 153	1 703	644	653	486	1 347	620									
<i>F. Huishoudelijke elektrische apparaten</i>	12 819	12 703	11 923	12 542	13 568	1 912	2 194	2 130	2 563	2 942									
w.o. : 1. Was- en droogmachines	2 402	2 404	2 579	2 625	2 793	242	281	324	275	408									
2. Koelkasten en diepvriezers	2 831	2 578	1 922	1 934	2 261	365	460	331	355	404									
3. Elektromechanische huishoudappa- raten	2 250	2 332	2 178	2 225	2 299	258	296	329	316	429									
4. Elektrothermische apparaten, n.e.g.	4 102	4 103	4 000	4 513	4 907	913	1 034	1 037	1 510	1 591									
<i>G. Lampen, verlichtingsartikelen</i>	4 471	4 562	4 719	4 877	5 652	3 779	4 475	4 914	5 429	6 028									
w.o. : 1. Elektrische lampen en buizen	1 959	1 883	2 011	1 866	2 297	1 849	2 431	2 925	3 249	3 486									
2. Verlichtingstoestellen	2 009	2 081	2 175	2 352	2 687	1 268	1 307	1 297	1 539	1 834									
<i>Algemeen totaal</i> ...	77 616	80 148	84 442	90 656	102 713	71 128	73 430	78 600	82 991	94 469									

(a) Gegevens over uitvoer van rubriek 85.21.160 zijn vertrouwelijk vanaf 1979.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Buitenlandse handel in transportmiddelen andere dan automobielen

Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Schepen, binnenvaartuigen, oorlogsschepen, sleepboten, drijvende installaties, materieel uit de sloep van schepen	920	2 694	2 385	1 287	2 184	6 003	2 171	1 970	1 194	4 834
B. Locomotieven, treinstellen, motorwagens, trams, aanhangwagens en gelijksoortig materieel	1 040	869	835	829	1 376	1 158	759	1 109	1 444	968
C. Rijwielen, motorrijwielen, invalidewagens	2 569	3 010	2 717	2 727	3 611	855	1 143	1 073	932	1 289
w.o.: 1. Motorrijwielen, enz. met hulpmotor	1 213	1 392	1 251	1 183	1 377	428	621	650	494	582
2. Rijwielen zonder motor	352	443	447	567	802	105	113	73	60	136
3. Delen en onderdelen	891	1 050	961	923	1 324	319	404	348	375	560
D. Vliegtuigen, helicopters, hoovercrafts, raketten, ruimtevoertuigen en overige luchtvaartuigen ..	9 270	11 290	15 678	19 339	24 757	4 617	3 718	2 464	5 892	10 954
w.o.: 1. Straalmotoren	3 262	3 039	3 497	2 278	3 170	299	330	265	1 519	2 034
2. Schroef turbines, e.d.	722	780	1 827	922	1 260	467	448	434	665	1 202
3. Vliegtuigstellen	640	2 544	2 607	3 557	5 626	242	436	265	1 081	3 158
4. Delen en onderdelen van vliegtuigstellen	4 537	4 812	7 716	12 551	14 500	3 578	2 415	1 447	2 574	4 481
E. Kinderwagens, ziekenwagens, karren, rijtuigen	431	193	179	242	253	180	31	40	44	46
Algemeen totaal ...	14 230	18 056	21 794	24 424	32 181	12 813	7 822	6 656	9 506	18 091

Bron: Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Buitenlandse handel in vlees, vleeswaren en conserven, overige slachtprodukten

Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
1. Vlees en vleesafvallen	9 168	10 013	11 917	12 201	12 400	17 784	17 434	18 099	19 750	22 435
w.o. : — rundvlees	(3 160)	(3 651)	(4 823)	(4 642)	(3 652)	(2 550)	(2 669)	(3 194)	(3 587)	(4 967)
— schape- en geitenvlees	(878)	(1 065)	(1 288)	(1 448)	(1 693)	(32)	(21)	(30)	(29)	(46)
— varkensvlees	(799)	(509)	(498)	(578)	(815)	(12 010)	(11 484)	(11 862)	(12 804)	(13 674)
— vlees van pluimvee	(625)	(795)	(951)	(956)	(1 139)	(1 031)	(1 066)	(778)	(802)	(799)
— paardenvlees, enz.	(1 972)	(2 231)	(2 480)	(2 549)	(2 769)	(221)	(305)	(364)	(342)	(437)
2. Vleespreparaten, extracten van vis	1 649	1 871	2 101	2 415	2 759	5 359	5 227	5 815	6 547	7 243
3. Vet van varkens en van pluimvee	455	732	323	313	299	726	1 228	778	849	752
4. Ongelooide huiden	1 277	1 131	1 018	1 500	957	1 380	1 366	1 507	2 140	1 285
5. Ruwe dierlijke produkten	919	1 200	968	1 138	1 104	1 289	1 368	1 190	1 197	1 002
w.o. : — beenderen, ivoor, enz.	(490)	(663)	(426)	(558)	(351)	(658)	(673)	(536)	(477)	(225)
6. Dierlijke oliën en vetten	769	933	851	951	808	571	389	273	300	381
Algemeen totaal ...	14 237	15 880	17 178	18 518	18 327	27 109	27 012	27 662	30 783	33 098

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Buitenlandse handel in andere voedingsmiddelen
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. <i>Plantaardige en dierlijke oliën en vetten</i>										
w.o. : 1. Perskoeken e.d. afvallen	10 404	12 846	11 843	13 665	15 271	7 793	9 376	10 624	11 157	11 538
2. Plantaardige fijne vette oliën	4 970	6 585	5 801	5 984	7 808	2 807	3 633	4 084	3 934	3 981
3. Andere plantaardige vette oliën	2 086	2 182	2 318	2 739	2 632	2 812	2 867	3 659	3 630	3 289
4. Bereide oliën en vetten, was (dierlijk en plantaardig)	1 906	2 275	1 897	2 527	2 468	798	1 034	915	1 122	1 368
	951	1 217	1 248	1 639	1 429	560	791	760	1 008	1 159
B. <i>Groenten- en fruitconserven, vruchten- en groentensappen</i>										
w.o. : 1. Groenten, wortels, bereid, verduurzaamd	7 964	8 133	8 255	9 238	10 332	5 963	5 997	6 065	6 346	6 495
2. Gedroogde druiven, vijgen, noten en ander gedroogd fruit	3 248	3 157	3 068	3 349	3 604	3 514	3 134	2 878	2 938	2 877
3. Bereidingen en conserven van fruit	574	724	849	957	1 133	18	25	21	30	28
	3 445	3 509	3 734	4 007	4 463	1 965	2 192	2 423	2 413	2 311
C. <i>Visconserven, andere visprodukten voor menselijke voeding</i>										
w.o. : 1. Vis, schaal-, schelp- en weekdieren, bereid of verduurzaamd	3 840	4 232	4 546	4 992	5 170	741	799	833	866	941
	2 864	3 076	3 361	3 693	3 780	288	428	448	467	551

D. Meel, Erutten, Griesmeel, Graanvolkorren	3 610	1 404	4 944	4 434	3 400	3 948	2 118	3 041	3 430	4 240	3 061
2. Zemelen, slijpsel, enz.	3 619	2 750	1 745	2 427	2 659	315	402	307	348	376	
3. Meel	269	353	480	343	327	1 269	1 407	1 528	1 413	2 269	
E. Deegwaren	431	477	422	532	618	185	190	194	272	288	
F. Zetmeelprodukten	1 533	1 618	1 360	1 531	1 715	2 388	2 876	2 848	3 048	3 405	
G. Brood, beschuit, biscuit, gebak	2 035	2 298	2 601	2 862	3 254	3 561	3 739	3 974	4 106	4 959	
H. Suiker	3 528	3 586	3 045	4 786	3 564	5 897	7 140	5 666	7 455	10 473	
I. Cacaoboter, suikerwerk, consumptieijs	5 231	6 386	7 127	7 146	7 853	4 932	5 871	5 925	7 104	8 461	
w.o.: 1. Suikerwerk, zonder cacao	1 152	1 152	1 235	1 354	1 311	978	956	1 003	1 028	1 215	
2. Cacaopoeder, -boter en -pasta	1 793	2 494	2 420	2 440	2 885	99	81	43	92	237	
3. Chocolade en bereidingen met cacao	2 209	2 574	3 206	3 228	3 528	3 289	4 283	4 239	5 060	6 262	
J. Veevoerders	3 401	3 882	4 272	5 235	5 615	2 471	2 655	2 910	3 406	3 857	
K. Overige voedingsmiddelen	5 631	6 647	6 671	7 470	8 318	4 910	5 495	5 853	6 588	7 963	
w.o.: 1. Koffie en surrogaten	1 331	2 293	2 136	2 302	2 263	2 030	2 337	2 163	2 467	2 930	
2. Preparaten voor soepen of bouillons	1 446	1 388	1 374	1 464	1 647	204	174	183	174	194	
Algemeen totaal ...	49 608	55 050	54 596	62 857	67 658	41 559	47 185	48 387	54 594	64 031	

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor
de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en
Documentatie.

Buitenlandse handel in melk en melkprodukten
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
1. Melk en room	2 756	2 887	2 828	3 097	3 927	4 228	4 822	6 158	7 709	8 730
w.o. : — melkpoeder	(1 796)	(1 895)	(1 628)	(1 483)	(2 075)	(2 844)	(3 260)	(4 516)	(5 803)	(6 402)
— melk en room, vers	(247)	(291)	(336)	(495)	(567)	(1 295)	(1 465)	(1 480)	(1 660)	(1 897)
2. Boter	6 648	8 568	10 971	10 944	11 898	4 305	6 643	9 798	11 435	12 768
3. Kaas en wrongel	7 157	8 050	9 084	9 789	10 832	1 357	1 878	2 119	2 710	3 157
4. Overige melkprodukten	327	348	376	458	592	220	300	309	496	604
Algemeen totaal ...	16 888	19 853	23 259	24 288	27 249	10 110	13 643	18 384	22 350	25 259

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Buitenlandse handel in dranken en tabaksprodukten
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer				Uitvoer					
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Gist, spiritus, gedistilleerde dranken	2 185	2 638	3 079	3 596	4 196	246	200	371	432	426
w.o. — brandewijn, whisky	1 104	1 396	1 631	1 853	2 153	10	18	32	34	38
B. Champagne, mousserende wijnen, aperitieven	1 884	2 135	2 425	2 827	3 140	135	237	391	368	426
op basis van wijn	1 422	1 619	1 699	2 033	2 297	42	79	47	61	79
1. Wijn en druivenmost gestuit met alcohol	462	516	726	794	843	93	158	344	307	347
2. Aperitieven	36	33	38	40	50	41	55	61	64	61
C. Cider en andere vruchtenwijnen	1 856	1 704	2 029	1 779	1 983	5 914	5 800	5 581	5 608	5 349
D. Bier, mout	1 335	1 204	1 269	1 271	1 314	1 791	1 677	1 758	2 142	2 464
w.o.: 1. Bier	504	455	726	483	663	4 119	4 070	3 816	3 456	2 870
2. Mout	1 307	1 249	1 432	1 726	2 005	663	568	683	986	1 325
E. Mineraal water, limonades	1 891	2 379	2 323	2 571	2 562	3 983	4 428	5 079	5 535	6 012
F. Tabaksprodukten	946	1 154	1 101	1 340	1 237	2 205	2 113	2 562	2 772	3 198
w.o.: 1. Sigaren en cigarillo's	655	785	690	678	752	1 707	2 207	2 423	2 575	2 578
2. Sigaretten										
Algemeen totaal ...	9 159	10 138	11 326	12 539	13 936	10 982	11 288	12 166	12 993	13 599

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Buitenlandse handel in textielprodukten

Waarde

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. <i>Bewerkte textielvezels, spinnerijprodukten, garens, handbreigarens</i> w.o.: 1. Bewerkt vlas, rafelingen en afval van vlas	20 455	19 354	18 674	21 082	23 421	20 936	21 197	18 478	20 205	23 181
2. Synthetische stapelvezels, bewerkt	1 571	1 275	1 209	1 272	1 028	2 453	2 732	2 176	2 446	2 191
3. Wol (ontvet, gebleekt), haar, enz. .	882	814	701	711	764	124	140	144	110	66
4. Garens van wol of van haar	3 075	3 007	2 681	2 947	3 438	2 193	1 908	1 940	1 944	2 089
5. Garens van katoen	3 667	3 966	3 485	3 993	4 618	6 204	6 537	5 300	5 889	7 292
6. Garens tenminste 85 % synthetische vezels, niet voor kleinverkoop	4 207	3 739	3 243	4 230	4 905	2 460	2 456	1 976	2 524	3 122
7. Garens minder dan 85 % synthetische stapelvezels	2 002	2 021	2 429	2 723	3 024	2 162	2 284	1 970	2 138	2 740
8. Garens van kunstmatige vezels, niet voor kleinverkoop	1 290	1 145	1 274	1 449	1 488	1 862	1 694	1 761	1 871	1 999
	2 261	1 856	1 892	1 851	1 965	383	360	384	364	448
B. <i>Weefsels</i> w.o.: 1. Weefsels van katoen, ongebleekt	16 991	17 919	18 934	20 347	20 744	24 613	24 508	25 065	27 371	28 295
2. Fluweel	667	799	504	672	976	741	676	568	996	947
3. Andere weefsels ten minste 85 % katoen	1 013	1 901	2 790	3 356	2 878	1 391	1 928	2 722	3 102	2 196
4. Overige weefsels van katoen, bewerkt	4 888	4 745	3 963	3 938	4 628	3 772	3 805	3 355	3 865	5 052
5. Weefsels van synthetische continueuzeels	331	481	823	831	867	579	535	796	1 073	802
6. Weefsels van hoofdzakelijk synthetische stapelvezels	1 918	2 083	2 068	2 391	2 535	1 395	1 548	1 527	2 017	2 563
7. Overige weefsels van kunstmatige continueuzeels of van kunstmatige stapelvezels	4 028	3 911	3 825	4 054	4 310	2 683	2 430	2 385	2 251	2 445
	1 924	1 991	2 842	2 779	1 946	11 326	11 047	11 250	11 455	11 526
C. <i>Produkten van de iricotage- en kousenindustrie</i> w.o.: 1. Brei- en haakwerk, niet elastisch ..	15 163	15 882	16 598	18 110	21 227	6 554	5 860	5 634	6 409	7 350
2. Truien, iasies, blouses, enz.	3 154	2 881	3 188	3 496	3 568	2 225	1 804	1 843	2 361	2 527
	5 037	5 153	5 036	5 310	6 954	1 670	1 576	1 440	1 947	1 600

enz.	1 430	1 111	1 039	1 000	2 433	052	033	001	134	033
4. Andere kleding van niet elastische brei- of haakwerk	1 566	1 839	1 831	1 935	2 319	599	560	408	455	612
5. Onderkleding van brei- of haakwerk	2 749	2 915	3 474	3 914	4 753	876	740	786	910	1 096
6. Handschoenen, kousen, sokken, enz.	977	1 024	1 096	1 223	1 377	518	456	415	485	569
D. Tapijten, vilt, vloerzeil, wasdoek w.o.: 1. Weefsels, geïmpregneerd of met deklaag	4 831	5 390	6 123	6 555	7 076	23 638	25 616	27 604	29 457	34 830
2. Tapijten, geknoopt of met opgerolde polen	966	980	912	986	1 102	1 323	1 274	1 264	1 531	1 664
3. Tapijten, syntetische en kunstmatige stof	1 056	1 257	1 474	1 690	1 916	228	85	138	200	191
E. Overige textielproducten	1 410	1 586	2 221	2 227	2 217	13 079	15 450	17 461	18 469	21 102
F. Kleding en kledings toebehoren w.o.: 1. Kostuums	3 486	3 911	4 026	4 726	5 375	8 715	9 145	8 986	10 350	11 685
2. Broeken en korte broeken	24 433	26 936	27 969	31 131	34 171	21 819	22 292	21 202	22 323	24 018
3. Colbertjassen, blazers, overjassen, enz.	2 440	2 399	1 907	1 981	2 163	1 037	892	600	679	972
4. Ander bovenkleding voor heren en jongens	4 031	5 680	4 848	6 031	6 589	6 238	9 303	9 411	9 995	11 048
5. Mantels en jasjes voor dames, meisjes en kinderen	1 760	1 515	1 557	1 460	1 613	1 457	1 358	1 028	947	1 062
6. Japonnen	1 462	1 521	2 014	2 168	2 758	2 609	1 928	1 720	1 901	2 094
7. Rokken	2 332	2 138	2 308	2 463	2 570	1 735	1 558	1 736	1 708	1 614
8. Blouses	2 648	2 917	3 271	3 496	3 341	1 581	1 465	1 105	1 080	1 231
9. Andere bovenkleding voor dames, meisjes en kinderen	926	1 105	1 271	1 159	1 386	1 186	849	965	923	1 023
10. Onderkleding, geen brei- of haakwerk	875	1 114	1 209	1 327	1 512	560	592	579	629	681
11. Bustehouders, korsetten, gaines, enz.	2 913	3 285	4 115	4 824	5 554	2 355	1 637	1 732	2 090	1 991
G. Huishoudtextiel, gestikte dekens en spreien, woningtextiel, tenten, dekzeilen, vlaggen, zakken w.o.: — Bedde-, tafellinnen, enz.	1 836	2 031	2 137	2 905	3 132	934	1 019	884	1 040	870
H. Boniwerk	912	835	811	866	905	697	538	460	451	490
	2 977	3 516	4 031	4 336	5 422	4 841	5 163	5 247	5 688	6 696
	1 459	1 653	1 911	2 041	2 287	3 075	3 022	3 051	3 456	3 921
	1 024	1 262	1 274	1 751	2 051	1 403	1 362	1 228	1 554	1 809
Algemeen totaal ...	89 360	94 170	97 629	108 039	119 487	112 519	115 143	113 504	123 357	137 864

Bron: Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Buitenlandse handel in leder, huiden en schoeisel
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer				Uitvoer					
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Leder, huiden, pelterijprodukten	2 100	2 260	1 957	2 296	2 163	2 435	2 492	2 116	2 543	2 226
1. Bereide huiden en vellen	1 652	1 604	1 459	1 754	1 553	2 148	2 113	1 757	2 169	1 910
2. Ongelooide huiden	348	656	498	542	610	287	379	359	374	316
B. Lederwaren	2 540	2 832	2 942	3 303	3 778	709	639	641	776	871
w.o. : 1. Handtassen	800	871	875	953	1 052	136	102	115	112	133
2. Reisartikelen en andere tassen	1 162	1 314	1 381	1 581	1 733	391	364	371	503	546
3. Diverse lederwaren (exclusief voor schoeisel)	195	225	231	246	301	90	82	54	68	76
C. Schoeisel, pantoffels, geheel of gedeeltelijk van leder	9 650	11 483	11 768	14 600	16 034	1 321	1 496	1 437	1 843	2 055
w.o. : 1. Schoeisel met buitenzool van leder, rubber of plastische stof	8 542	10 361	10 616	13 223	14 349	1 000	1 192	1 028	1 398	1 587
2. Ander schoeisel	793	781	774	970	1 276	65	88	101	135	126
Algemeen totaal ...	14 290	16 575	16 667	20 199	21 975	4 466	4 627	4 194	5 162	5 152

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Buitenlandse handel in hout en houten meubelen

Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Gezaagd, geschaafd, gedroogd, gestoomd hout w.o.: 1. Dwarsliggers voor spoorwegen..... 2. Bewerkt naaldhout..... 3. Ander hout..... 4. Houtafval.....	9 209 80 4 736 4 199 193	10 113 226 4 882 4 809 195	11 026 233 4 961 5 635 197	12 980 430 5 750 6 619 181	12 745 431 5 849 6 202 262	1 197 10 533 642 12	1 310 7 544 748 11	1 540 6 597 919 18	1 916 5 745 1 143 22	2 329 8 1 054 1 229 38
B. Fineer, triplex, houtvezel- en spaanderplaten, veredeld hout, behandeld hout..... w.o.: 1. Duplex-, triplex- en multiplexhout.. 2. Verbeterd hout en kunsthout..... 3. Hout, enkel gezaagd..... 4. Platen voor constructiedoeleinden..	3 467 1 462 638 504 565	3 464 1 346 786 569 530	4 001 1 832 728 659 541	4 755 2 244 883 716 609	4 974 2 205 880 787 755	6 538 531 4 505 626 407	6 744 551 4 726 871 280	6 867 699 4 660 1 036 139	7 769 978 5 155 1 241 95	9 399 1 110 6 210 1 463 296
C. Houten bouwelementen, constructies van hout, parket.....	2 188	2 902	3 349	3 672	3 648	777	793	667	807	1 020
D. Kisten, kratten, palletten, vaten en kuipen.....	302	334	352	348	408	174	220	195	207	199
E. Houtwaren, houtmeel, houtwol en klompen....	1 203	1 553	1 689	2 000	2 324	601	598	651	705	842
F. Kurkwaren, stro- en rietwaren, borstels, be- zems, kwasten.....	892	1 021	1 115	1 151	1 301	318	384	404	409	435
G. Houten en rieten meubelen, matrassen..... w.o.: 1. Zitmeubelen..... 2. Andere meubelen.....	9 520 1 673 7 263	12 045 2 726 8 672	13 578 3 152 9 761	14 487 3 509 10 320	15 507 3 938 10 833	14 338 4 473 9 206	14 412 4 631 8 980	15 297 4 687 9 642	15 683 4 832 9 829	18 020 5 253 11 548
Algemeen totaal ...	26 781	31 432	35 110	39 393	40 907	23 943	24 461	25 621	27 496	32 244

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor
de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en
Documentatie.

Buitenlandse handel in papier, papierwaren en drukwerk
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Houtslip, cellulose, papier, karton	20 557	19 732	20 045	24 468	27 248	14 305	14 444	14 687	17 436	19 569
w.o.: 1. Houtslip	498	446	453	517	635	5	13	12	4	11
2. Chemische papierstof	3 879	3 118	2 727	3 514	3 911	1 894	1 599	1 501	1 742	1 981
3. Sulfietcellulose, enz.	1 399	1 408	1 104	1 346	1 793	36	37	41	17	9
4. Courantenpapier	1 652	2 000	1 971	2 152	2 242	391	345	309	439	546
5. Druk- en schrijfpapier	5 125	5 312	6 389	8 516	9 012	5 194	5 381	5 622	6 122	7 207
6. Kraftpapier en -karton	2 872	2 554	2 767	3 220	3 451	409	404	427	382	331
7. Ander papier en karton	3 780	3 544	3 225	3 619	4 290	1 118	1 091	1 230	1 637	2 288
B. Papierwaren, kartonnages	10 703	11 484	12 321	14 957	16 697	10 873	11 519	11 999	14 331	16 721
w.o.: 1. Bewerkt papier en karton	1 570	1 746	1 726	2 198	2 135	2 870	2 977	3 237	3 693	3 935
2. Getransformeerd papier en karton ..	974	1 071	1 123	1 307	1 332	546	464	375	358	387
3. Dozen, zakken e.d. verpakkingsmid- delen	2 721	2 747	2 804	3 399	3 811	1 610	1 777	1 861	2 117	2 642
4. Registers, schriften, papierwaren voor correspondentie, ander gesne- den papier en karton	1 967	2 167	2 402	2 762	3 410	2 902	2 891	3 176	3 709	4 379
5. Klossen, borden, zakdoeken, servet- ten, enz.	2 005	2 224	2 465	3 240	3 720	1 564	1 801	1 831	2 672	3 204
C. Kranten, drukwerk, produkten van uitgeverij- w.o.: 1. Boeken, cartografische werken	8 728	9 816	11 090	12 553	13 484	8 083	8 305	8 695	9 835	10 767
2. Kranten en tijdschriften	3 531	3 999	4 506	5 163	5 575	3 337	3 504	3 909	4 365	5 013
3. Reclamedrukwerk, enz.	2 641	2 956	3 222	3 627	3 781	2 375	2 331	2 311	2 565	2 788
	1 264	1 434	1 669	1 928	2 162	913	958	905	1 128	1 368
Algemeen totaal ...	39 988	41 032	43 456	51 978	57 429	33 261	34 268	35 381	41 602	47 057

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor
de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en
Documentatie.

Buitenlandse handel in rubberartikelen en artikelen van plastic
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Rubberartikelen	10 892	11 171	11 334	12 401	14 968	10 516	11 922	12 423	13 502	15 845
w.o.: 1. Produkten van rubber: platen, draad, buizen, eboniet, e.d.	2 024	2 256	2 209	2 486	2 979	1 896	2 015	2 092	2 144	2 332
2. Buitenbanden voor personenwagens	3 093	3 290	3 632	3 687	4 449	3 712	3 940	3 982	4 482	5 410
3. Buitenbanden voor autobussen en vrachtwagens	2 128	1 901	1 815	2 037	2 768	1 366	1 935	2 376	2 728	3 298
4. Andere banden	1 458	1 507	1 458	1 714	1 893	2 007	2 185	2 190	2 331	2 660
5. Riemen, transportbanden, hygiënische artikelen, enz.	1 703	1 730	1 762	2 026	2 341	1 158	1 392	1 420	1 469	1 589
B. Loopvlakvernieuwing	380	390	396	434	494	414	411	458	435	510
C. Artikelen van plastic (exclusief ruwe)	17 592	19 441	19 968	24 231	27 253	20 731	22 700	23 792	29 238	33 134
w.o.: 1. Condensatie- en additieproducten ...	1 479	1 630	1 610	1 888	2 342	4 377	4 494	5 087	6 059	6 180
2. Polyethyleen	797	906	1 022	1 416	1 674	1 627	1 921	2 094	3 276	3 408
3. Polypropyleen en polystyreen	819	1 066	819	1 044	1 301	1 016	973	1 109	1 669	2 177
4. Polyvinylchloride	2 440	2 382	2 437	2 852	3 140	2 860	2 874	2 735	3 450	3 950
5. Overige polymerisatieproducten (a)	606	685	821	992	991	140	109	79	95	141
6. Cellulose en derivaten, geharde producten (b)	508	481	550	693	675	1 876	1 652	1 467	1 638	1 860
7. Zitmeubelen in plastic	444	473	450	515	623	96	92	95	102	364
8. Transportartikelen, verpakking in plastic	3 370	3 842	3 918	5 112	5 833	3 091	3 339	3 271	4 052	4 309
Algemeen totaal ...	28 864	31 002	31 698	37 066	42 715	31 661	35 033	36 673	43 175	49 489

(a) De vertrouwelijke gegevens over de uitvoer van producten behorend tot die rubriek werden gevoegd bij deze van de rubriek A16 van de tabel « B.H. in scheikundige producten ».

(b) De vertrouwelijke gegevens over de uitvoer van producten, behorend tot die rubriek werden gevoegd bij deze van de rubriek A17 van de tabel « B.H. in scheikundige producten ».

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Buitenlandse handel in produkten en stoffen bestemd voor de recuperatie
Waarde
 (miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
1. Schroot	2 802	1 947	3 191	4 812	3 978	1 815	1 356	1 604	2 064	1 927
2. Lompen en voddën	467	487	557	562	684	1 028	1 048	1 084	1 050	1 233
3. Afval van papier en karton	76	93	69	109	255	544	521	366	505	645
4. Voertuigen : — voor personenvervoer, niet gemeenschap- pelijk	1 220	1 508	1 650	1 620	1 796	977	1 193	1 453	1 835	2 272
— voor personenvervoer, gemeenschappelijk	106	118	258	292	222	96	113	175	188	204
— voor goederenvervoer	673	628	632	654	656	220	273	266	407	585
5. Kunstvoorwerpen en verzamelingen	1 090	915	1 042	968	952	354	531	446	533	785
6. Overige produkten	119	61	87	87	44	71	76	147	145	117
Algemeen totaal ...	6 553	5 757	7 486	9 104	8 587	5 105	5 111	5 541	6 727	7 768

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïën en Documentatie.

Buitenlandse handel in produkten van de overige be- en verwerkende nijverheid
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
<i>A. Sieraden, goud- en zilversmeedwerk, edelstenen, bewerkt diamant, munten, medailles</i>	55 637	76 892	98 848	110 205	146 222	50 298	71 293	92 137	102 437	119 573
w.o. : 1. Gesorteerde diamant	31 658	42 695	51 740	55 635	63 009	19 827	27 765	34 764	38 864	43 003
2. Geslepen diamant	18 007	27 528	39 423	41 975	46 583	28 236	38 516	51 366	54 912	64 888
3. Echte parels, andere edelstenen	424	433	434	829	775	415	304	272	487	502
4. Bijouterieën, edelsmidwerk, enz. ...	1 427	1 706	2 099	2 464	2 850	786	1 086	1 400	1 545	1 850
5. Munten	3 088	1 071	1 377	2 643	23 021	622	274	574	2 060	5 045
<i>B. Muziekinstrumenten</i>	658	667	800	819	966	478	273	210	203	213
<i>C. Produkten van kopieerinstallaties van films en foto's</i>	412	516	495	519	628	310	314	345	343	385
<i>D. Speelgoed, sportartikelen</i>	3 973	4 684	5 327	5 549	6 331	1 491	1 546	1 773	2 090	2 528
w.o. : 1. Speelgoed	2 708	3 065	3 336	3 500	3 838	428	494	662	962	1 056
2. Gezelschapsspelen en ontspanningsartikelen	498	676	773	824	921	462	489	464	483	554
<i>E. Vulpennen, balpennen, stempels, overige produkten, n.e.g.</i>	1 484	1 659	1 754	1 957	2 790	1 200	1 350	1 252	1 336	1 870
w.o. : — penhouders, vulpotloden, schrijfpennen, punten, handstempels, numerteurs, enz.	554	630	653	729	827	188	212	212	211	248
Algemeen totaal ...	62 164	84 418	107 224	119 049	156 937	53 777	74 776	95 717	106 409	124 569

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

AFDELING II. — EVOLUTIE IN DE ENERGIESECTOR

§ 1. — ENERGIEBELEID

1. — *Beknopte samenvatting van de voornaamste beleidsobjectieven.*

a) *Kwantitatief objectief.*

Voor de bepaling van de toekomstige behoeften aan energie heeft de Regering in haar « Nota over het energiebeleid » (dd. 19 juni 1979), waarvan de tekst werd overgenomen in de « Mededeling van de Regering over het energiebeleid » aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers (Doc. Kamer van Volksvertegenwoordigers, nr. 279, B.Z. 1979 van 25 juli 1979) rekening gehouden met volgende overwegingen :

- tijdens de hele naoorlogse periode bereikte de exponentiële groeivoet van het primaire energieverbruik 3,5 % per jaar;
- de mogelijke afremming van de groei door lage economische conjunctuur en door stijgende energiekosten;
- de verwezenlijking van een beleid inzake het rationeel gebruik van energie.

De energiebehoeften werden in twee groeihypothesen vastgelegd op 57 Mtoe in 1985 en 64 Mtoe in 1990 als zijnde maximale verwachtingen en 58 Mtoe in 1990 als zijnde minimale verwachtingen. In de eerste hypothese werd de historische groei van het energieverbruik verminderd met respectievelijk 10 % in 1985 en 15 % in 1990 overeenkomstig de resultaten voortvloeiend uit een voluntaristisch energiebesparingsbeleid. In de tweede hypothese bedroeg de winst inzake energiebehoud zelfs 25 %.

Een recente sectoriële verbruiksstudie heeft uitgewezen dat een globale 1,5 %-groei op basis van 1979 een in de gegeven omstandigheden realistische schatting weergeeft van de behoeften in 1990, welke zich om en bij de 57 Mtoe zouden situeren, wat in overeenstemming is met de lage groeiverwachting, inclusief energiebesparingsbeleid, uit de beleidsnota.

b) *De beveiliging van de bevoorrading als kwalitatief objectief.*

Bij gebrek aan voorraden in fossiele energie, welke met de huidige technieken economisch niet exploiteerbaar zijn, zal ons land in de toekomst afhankelijk blijven van energieinvoer. Het komt er dus op aan de bevoorrading ten allen tijde te kunnen waarborgen door het verwezenlijken van een zo'n groot mogelijke diversificatie tussen de verschillende energiedragers onderling en hun herkomst.

Bevoorradingszekerheid ontstaat er ook indien de invoer van energie meer en meer gekoppeld wordt aan lange termijnkontrakten.

Bovendien blijft België de akties steunen welke ondernomen worden op het vlak van de Europese Gemeenschappen en het Internationaal Energieagentschap i.v.m. het aanleggen van voorraden en het uitwerken van verdelingsmechanismen die in werking moeten treden in geval van bevoorradingscrisis.

c) Maatregelen die bovenvermelde objectieven moeten ondersteunen.

1) Beperking van het verbruik.

De wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 voorziet in artikel 184 de mogelijkheid over te gaan tot een globale aktie inzake energiebehoud. In afwachting dat er voor het actieprogramma passende wets- en reglementsbepalingen worden vastgelegd, werden er reeds besparingsmaatregelen opgelegd aan de hele overheidssector, werd de dienst energiebehoud opgericht om een sensibiliserings- en informatiecampagne inzake zuinig energieverbruik te leiden en werden er zowel op nationaal als op regionaal vlak enkele energiebesparende maatregelen gestimuleerd.

2) Behoud en ontwikkeling van de nationale energieproductie.

De Regering besliste de Kempense steenkolenproductie geleidelijk te verhogen wel rekening houdend met het zwaar verlieslijdend karakter van de ontginning. Dit beleid moet het land toelaten ongeveer 5 Mtoe aan vaste brandstoffen in de toekomst zelf te produceren (4,2 Mtoe in 1979).

Bovendien besliste ze de steenkoolterrils te ontginnen wat momenteel zo'n 1,5 à 2 miljoen ton brandstofschiefers jaarlijks opbrengt.

De kernenergiecentrales, in werking en in opbouw zullen in 1985 ongeveer 50 % van onze totale elektriciteitsproductie verzorgen. Gezien de bevoorradings van die centrales kan gewaarborgd worden voor meerdere jaren, mag het energieëquivalent van het 5 400 MW geïnstalleerd vermogen, 7 à 8 Mtoe, zo goed als eigen produktie worden opgetekend, waardoor de direkte afhankelijkheid van invoer (minder dan 3 maanden verbruik) uit derde landen van 90 % op 80 % wordt teruggebracht.

3) Spreiding van de verbruikte energiedragers en hun oorsprong.

Door de aanzienlijke verhoging van het steenkolenverbruik en van de nucleaire energie en door weliswaar nog een lichte toename van het aardgasverbruik, kan het aandeel van de aardolie in de energiebalans dalen tot bijna 40 %. Dit impliceert dat het hoge verbruik van aardolie in 1973 (27,4 Mtoe) niet meer zal worden bereikt.

Bovendien is de invoer van aardgas en verrijkt uranium gebonden aan lange termijn-contracten, welke de stabiliteit van de leveringen beter waarborgen en worden die kontrakten afgesloten met landen die veelal of mogelijks verschillen van de huidige olie-exporterende landen. Ook de verhoogde steenkoleninvoer komt uit andere bevoorradingsgebieden wat nogmaals duidelijk tegemoet komt aan het bewerkstelligen van een zo groot mogelijke diversificatie.

4) Voorraadvorming.

Ten gevolge van het beleid uitgewerkt in het kader van de Europese Gemeenschappen en van het Internationaal Energie-Agentschap worden de invoerders van ruwe aardolie en aardolieprodukten verplicht een voorraad van de door hen ingevoerde produkten aan te leggen die minstens 90 dagen verbruik van het voorgaande jaar omvat.

Ook worden de elektriciteitscentrales verplicht om een voorraad van minstens 30 dagen verbruik aan fossiele brandstoffen aan te houden om de bevoorrading in elektriciteit te kunnen verzekeren.

De Regering heeft de nodige maatregelen genomen om de ondergrondse stockering van aardgas mogelijk te maken. Dit moet dan toelaten beter tegemoet te komen aan periodes van piekvraag in de winter en schept de mogelijkheid het overaanbod in de zomer te neutraliseren zonder over te gaan tot het gewoonweg verbranden van aardgas in centrales en/of grote industriële installaties. Er werd een beslissing genomen om een vloeibaar aardgas-terminal te bouwen in Zeebrugge welke bovendien een gedeeltelijke voorraadvorming toelaat voor kleine tijdelijke onderbrekingen van de aanvoer, maar, en dit is waarschijnlijk voornamer, dit geeft de mogelijkheid de invoer verder te diversifiëren (zie punt 3).

5) *De aanpassing van het institutioneel kader van overleg en van de openbare sector in het beheer van de energiesector.*

De overgang van een spontane ontwikkeling van het energieverbruik naar een tijdperk van rationele produktie, distributie en verbruik van energie vereist een aangepast, samenhangend en efficiënt werkend institutioneel kader. Een voor de toekomst voluntaristisch energiebeleid, welk rekening houdt met reële sociaal-economische noden van de bevolking, vereist bovendien een betekenisvolle overheidsaanwezigheid in de diverse energietakken en -markten die nu nog veelal een oligopolistisch en soms monopolistisch karakter vertonen. De voormelde wet van 8 augustus 1980 (art. 168 tot 185 et 189) laat toe nu reeds de nodige uitvoeringsbesluiten te nemen om via institutionele hervormingen in de energiesector en overheidsparticipaties de beginselen van een nieuw beleid, zoals aangestipt in de reeds vermelde basisdoelstellingen, vast te leggen en in de beste omstandigheden uit te voeren.

6) *Een onderzoeks-, ontwikkelings- en demonstratieprojectenprogramma ter ontwikkeling van nieuwe energievectoren.*

Door de ontwikkeling van een nationaal onderzoeksprogramma inzake energie en de medewerking aan onderzoeksprogramma's op het vlak van de E.G. en het I.E.A. moet België in staat zijn mogelijkheden te scheppen om nieuwe energievectoren, die tot op heden weinig werden ontwikkeld, uit te bouwen.

Hoewel de bijdrage in de energiebalans van deze alternatieve energiedragers in 1990 nog bijna te verwaarlozen zal zijn en in 2000 nauwelijks enkele procenten zal bedragen moeten de inspanningen ter zake worden opgevoerd.

Twee onderzoeksprogramma's verdienen vooral de aandacht. In eerste instantie het zoeken naar de mogelijkheid om de niet economisch rendabele steenkolenvoorraad te kunnen ontginnen door middel van een ondergrondse vergassingstechniek dit in het kader van een samenwerkingsakkoord met de Duitse Bondsrepubliek. De internationale samenwerking in het kader van de ontwikkeling van de nieuwe generatie kernenergiecentrales, t.t.z. de kweekreactoren, welke in staat zijn een energieëquivalent te kunnen produceren dat 60 maal hoger ligt dan dit van de huidige PWR-centrales.

7) *De internationale samenwerking.*

Zoals reeds voorafgaandelijk blijkt, neemt België met een maximum aan goede wil deel aan energieprogramma's ontwikkeld in het kader van de E.G. en het I.E.A. om het energieverbruik en bijgevolg de netto-invoer van aardolieprodukten te verminderen, de nationale energierijkdommen te valoriseren, de onderzoeksprogramma's verder te ontwikkelen ter verkrijging van een grotere onafhankelijkheid op lange termijn en de voorraden te vergroten om tegemoet te komen aan tijdelijke aanvoeronderbrekingen.

Het land moet voort deelnemen, in de mate van het mogelijke, aan alle inspanningen welke kunnen leiden tot het verminderen van de spanningen op de energiemarkten.

8) *Prijzenbeleid.*

Het prijzenbeleid moet er op gericht zijn de competitiviteit van onze ondernemingen en vooral deze waarbij de energieprijs een belangrijk deel van de kostprijs vertegenwoordigt van het voortgebracht produkt, niet te bedreigen zonder evenwel repercussies te veroorzaken op de prijs voor de kleinverbruikers van energie.

Het prijzenbeleid mag evenwel niet contradictorisch zijn noch met het algemene prijsbeleid noch met de essentiële doelstellingen van een energiebesparingsbeleid.

2. — *De voornaamste in 1980 verwezenlijkte maatregelen ter ondersteuning van de geciteerde beleidsobjectieven.*

a) *Herstructurering van de energiesector.*

De wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, welke structuurhervormingen in de energiesector bevat, voorziet dat de overheid voortaan ondermeer in het beheer van de grote privé elektriciteitsproduktie maatschappijen vertegenwoordigd zal worden door een afgevaardigde, die een schorsingsrecht bezit voor elke beslissing welke niet strookt met het algemeen belang en met het energiebeleid van de Regering. Aan de openbare elektriciteitsproductiesector worden meer expansiemogelijkheden gegeven.

De elektriciteits- en gasdistributie wordt gerationaliseerd door de vergroting van de homogeniteit van de distributie maatschappijen.

De « Kempische Steenkolenmijnen » zullen onder overheidsbeheer komen naarmate de delging van de exploitatieverliezen door de overheid zullen omgezet worden in aandelen van het maatschappelijk kapitaal van de onderneming. De Minister van Economische Zaken zal voortaan ook jaarlijks het produktieniveau van de Kempische Steenkolenmijnen vaststellen in functie van het globale energiebeleid en rekening houdend met de te delgen exploitatieverliezen.

In de nucleaire sector zal de brandstofcyclus beheerd worden door een gemengde privé/overheid vennootschap en een zuiver publieke vennootschap zal zorg dragen voor het beheer van de nucleaire afval.

Om de bevoorrading van het land in aardolie en aardolieprodukten beter te beveiligen wordt er voorzien in de oprichting van een openbare vennootschap voor de aankoop en de opslag ervan.

De N.V. Distrigaz wordt een gemengde vennootschap waarin de openbare sector minstens 50 % van het kapitaal bezit.

De wet voorziet ook in een openbare instelling voor het Nationaal Comité voor de Energie en voor het Controlecomité voor Elektriciteit en Gas, zodat beide organen geïnstitutionaliseerd worden en deel zullen uitmaken van een gestructureerd overleg tussen alle partijen die bij energieproductie en energieverbruik nauw betrokken zijn.

De nieuwe structuren zullen binnen afzienbare tijd verwezenlijkt worden en zullen samen met de objectieven, die door het aangekondigde parlementaire debat zullen worden vastgesteld, de basis moeten leggen van een energiebeleid dat onze economische en sociale welvaart in de toekomst moet veilig stellen.

b) *Energiebesparingsmaatregelen.*

Het Ministerieel Comité voor Economische en Sociale Coördinatie keurde op 3 juli 1980 twaalf maatregelen inzake energiebesparing in de openbare sector goed waaronder een maximumtemperatuur van 19 °C in alle openbare gebouwen van staat, provincies en gemeenten, intensieve controlemaatregelen op de verwarmingssystemen, aanstellen van een verantwoordelijke per gebouw om het energieverbruik in de hand te houden, terugschroeven van het verbruik met 20 % ten opzichte van het stookseizoen 78-79 met penalisatiemaatregel op de werkingsbegroting bij overschrijding van het gereduceerde verbruik en het opstellen van een energieinventaris voor het wagenpark en een energiekadaster voor de overheidsgebouwen.

Gedurende het jaar 1980 werd een totaal programma ter sensibilisering van het publiek voor energiebesparing op touw gezet. Met betrekking tot de doelstellingen van de campagne en de gekozen communicatiemiddelen werd beslist voornamelijk de massa-media te gebruiken en vervolgens te starten met het verspreiden van specifieke brochures. Zo werden op radio en T.V. spots gelanceerd over algemene energieproblematiek, aspecten van de levenswijze bij de gezinnen, voorzichtig autorijden en gebruik van openbaar vervoer en informatie over isolatie, verlichting en verwarming. In tegenstelling tot 1979, toen vooral een beroep werd gedaan op de dagbladpers, werden in 1980 meer de tijdschriften en de weekbladen ingeschakeld.

Door affichering op de openbare weg werden twee thema's behandeld : het eerste een algemene oproep in lapidaire stijl tot energiesparen, het tweede riep de besparing op die eruit resulteert voor de belangstellenden door middel van spaarpot en/of geldbeugelvoorstelling. Door middel van aanplakking in openbare en privé gebouwen en lokalen werd getracht een zo'n ruim mogelijk publiek te bereiken.

De brochures met specifieke en praktische raadgevingen werden in grote oplage gerealiseerd. Een eerste brochure bevat algemene besparingstips voor gezinnen alsook een korte inleiding over de energieproblematiek. Een tweede brochure heeft het doel het publiek zo goed mogelijk in te lichten over de energiebesparingsmogelijkheden door het isoleren van woningen.

De behoefte naar concrete technische informatie omtrent energiesparen, welke vooral aanwezig is bij de K.M.O.'s omdat daar de bedrijfsleiding onvoldoende geïnformeerd is over het probleem, is de aanleiding geweest tot het publiceren van de Energiegids met algemene aanbevelingen en technische adviezen.

Einde december 1980 werd er een overeenkomst afgesloten tussen de Commissie van de Europese Gemeenschappen en de Belgische Staat waardoor de dienst Energiebehoud van het Ministerie van Economische Zaken kon beschikken over het Europese Energiebusprogramma. Met de twee voorziene energiebussen zullen jaarlijks naar verwacht ongeveer 400 energie-audits kunnen geschieden in bedrijven.

De Minister van Economische Zaken heeft bovendien verder gewerkt met alle betrokken departementen en gewestelijke instanties om in gezamenlijk overleg tot de uitvoering te komen van een globaal energiebesparingsprogramma in de huishoudelijke, de industriële en de vervoersector. Dit programma is in zoverre gevorderd dat 1981 zich aankondigt als geboortjaar van het lang verwachte coherent en globaal energiebesparingsplan.

§ 2. — EVOLUTIE VAN HET ENERGIEVERBRUIK

Het primair energieverbruik is in 1980 gedaald met 3 % tot 47,6 miljoen ton olie-equivalent (Mtoe) nadat het in 1979 met 49,1 Mtoe voor het eerst was uitgegroeid tot boven de hoogste piek van vóór de energiecrisis in 1974, te weten 47,2 Mtoe in 1973.

De verdeling van het totale primaire energieverbruik onder de verschillende energiedragers doet zich evenwel anders voor dan in 1973. Het aandeel van de aardolie daalde van ongeveer 60 % tot 50 %. De vaste brandstoffen wier aandeel in de energiebalans vlak na 1973 nog daalde van 25 % naar 21 % in 1977, bereiken opnieuw bijna een kwart van de totale voorziening. De produktie van energie van nucleaire oorsprong, die in 1973 praktisch nog onbestaande was, levert een 6 % aandeel, en de aardgasinvoer dekt om en bij de 20 % van de energievraag.

Slechts een minimaal deel van het energieverbruik wordt nog binnenlands geproduceerd. De steenkoolproduktie met inbegrip van de recuperatieprodukten bedraagt 9,2 % van de energievraag, waterkracht en mijnproduktie leveren 0,5 % en de nucleaire energie, statistisch beschouwd als zijnde een interne produktie, met 6 % kunnen de massale invoer van energie, 84 à 85 %, niet fundamenteel ombuigen.

De totale invoer van de verbruikte aardolie en aardgas en de dekking van de vraag naar vaste brandstoffen met ruim 60 % door invoer, kostte de Belgisch Luxemburgse Economische Unie in 1980 205,6 miljard BF of een stijging van 41,3 % ten overstaan van 1979. Voor een ongeveer gelijkwaardige hoeveelheid energie werd er in 1973 slechts 49,5 miljard BF uitgegeven.

Voor het eerst sinds 1964 is de steenkoolproduktie opnieuw gestegen met 3,3 %. Deze toename is evenwel onvoldoende om de groei van de vraag naar steenkool op te vangen zodat er meer en meer een beroep moet worden gedaan op invoer van steenkool (+5,4 %). Deze overschrijdt voor het eerst de kaap van 10 miljoen ton.

De stijging van de interne produktie met 200 000 ton is de resultante van een toename in de Kempen met 334 000 ton zodat in dat bekken opnieuw het produktieniveau van 1978 werd bereikt, 5,9 miljoen ton, en een daling van de produktie in het Zuiden van het land met 135 000 ton.

Zelfs met een lichte verbetering van het ondergronds rendement, de gemiddelde produktie per dagtaak en per arbeider, steeg immers van 2 265 kg in 1979 naar 2 297 kg in 1980, nam de rechtstreekse subsidiëring toe van de overheid aan de mijnen van 11,9 miljard frank in 1979 tot 12,5 miljard frank in 1980 of 1 972 frank per geproduceerde ton.

Het binnenlands verbruik van steenkool steeg met ruim 2 % te gevolge van een meerverbruik in de elektrische centrales met 20 % of +1 miljoen ton en in de industriële sectoren met uitzondering van de ijzer- en staalnijverheid, met 300 000 ton of +43 %; de stijging van voormelde sectoren werd grotendeels gecompenseerd door een daling van de steenkoolleveringen aan de cokesfabrieken met een 0,5 miljoen ton of -6,1 % en aan de huisbrandsector met 300 000 ton of -17,2 %.

In 1980 verminderde het globale elektriciteitsverbruik met 0,7 % tegenover een groei met 6,1 % in 1979. Een daling van het elektriciteitsverbruik gebeurt zelden. Het is slechts de tweede maal telkens volgend op een felle stijging van de wereldolieprijzen.

De nijverheid blijft de grootste verbruiker van elektrische energie, 56,7 % van het totaal, maar de relatieve belangrijkheid ervan vermindert. De huishoudelijke en gelijkgestelde sector met inbegrip van de diensten verbruikt 41,2 % en het elektriciteitsverbruik voor vervoer bedraagt nauwelijks 2,1 %.

De achteruitgang van het industriële verbruik in 1980 ten opzichte van 1979 (-3,9 %) is het gevolg van de moeilijkheden in de chemische industrie en in de metaalnijverheid.

Het groeitempo van het laagspanningsverbruik in de huishoudelijke en gelijkgestelde sector waarin in 1979 al een vertraging werd vastgesteld (+5,9 %) daalde opnieuw in 1980 (+4 %). Ook het hoogspanningsverbruik in de dienstverlening, dat zeer snel groeide tot voor twee jaar, verzwakte zeer duidelijk zodat de toeneming slechts 3,5 % betrof in 1980.

Het verbruik voor tractie steeg in 1980 met 1,6 % met een groei voor de spoorwegen van 3,4 % en een daling voor stadsvervoer met 4,5 %.

De netto elektriciteitsproductie steeg in 1980 met 2,8 % ten opzichte van 1979.

Het verbruik van vloeibare brandstoffen steeg met 1,3 % in 1980 t.o.v. 1979 doch ligt nog bijna 20 % lager dan in 1973. Het verbruik van vaste brandstoffen is in calorische waarde t.o.v. 1979 met ruim 10 % toegenomen. De gasvormige brandstoffen zijn in belangrijke mate gedaald: het verbruik van aardgas met 16,2 % en dat van secundaire gasen met 10,4 %.

De productie van kernenergie steeg met 10 %, die van waterkracht, hoewel het aandeel ervan weinig betekenisvol is (0,5 % van het totaal), nam toe met 17,5 % ten gevolge van betere hydrauliteit en ingevolge de inbedrijfstelling van het tweede stadium van de pompcentrale van Coö groeide de productie van de spaarbekkencentrales met 62 % zodat 1,1 % van de totale productie werd bereikt.

De gasverkopen aan de industriële en huishoudelijke sector bedragen 407 034 terajoules in 1980 tegen 428 907 in 1979 (—5,1 %).

De rechtstreekse leveringen van aardgas door Distrigaz aan de industrie, inclusief de elektrische centrales, daalden met 9,2 % en bereikten hun laagste peil sinds 1973. De teruggang is een gevolg van de industriële conjunctuur en van het drastisch beperken van aardgasleveringen aan de centrales.

De verkopen van gas door Distrigaz aan de distributieondernemingen worden geraamd op 165 703 terajoule i.p.v. 163 165 in 1979 (+1,6 %). Het groeitempo van het huishoudelijk en gelijkgesteld verbruik schijnt geleidelijk aan van jaar tot jaar af te nemen door enerzijds een geleidelijke verzadiging van de markt die momenteel door het distributienet wordt bereikt en anderzijds door het verwezenlijken van energiebesparingen door de verbruikers.

De binnenlandse vraag, alsmede de uitvoer naar Luxemburg, is in 1980 hoofdzakelijk gedekt gebleven door invoer van Nederlands aardgas (80 %). Desondanks nemen de leveringen van Noordzeegas van jaar tot jaar toe en bedragen nu al 20 % van de totale dekking van de aardgasvraag, tegenover 16 % in 1979 en 13 % in 1978.

De productie en uiteraard ook het verbruik van cokesovengas en hoogovengas lagen 9,7 % lager in 1980 dan in 1979 gezien de daling van de staalproductie met 8,3 % en de kleinere omzetting van cokeskolen naar cokes in de cokesovens (—6,1 %).

De binnenlandse leveringen van aardolieprodukten daalden met bijna 1,4 miljoen ton (—5,9 %) van 23,5 in 1979 naar 22,2 in 1980. Deze daling werd bijna uitsluitend veroorzaakt door een minder verbruik van gasolie en lichte stookolie (—1,2 miljoen ton). Ook het benzineverbruik nam af met 0,1 miljoen ton. Verdere verbruiksdalingen zijn er voor vloeibaar petroleumgas en nafta.

Gezien de binnenlandse produktie van de raffinaderijen slechts lichtelijk verminderde (—2,1 %), diende het netto uitvoersaldo dat 5,2 miljoen ton bedroeg in 1979, sterk toe te nemen, 7,7 miljoen ton (+46,5 %), wat een gunstig effect had op de desbetreffende post van de handelsbalans.

Na een drastische daling in 1979 van de hoeveelheden aardolieprodukten geleverd voor internationale zeescheepvaart (—0,3 miljoen ton of —11,1 %) daalden deze leveringen weer in 1980 met ongeveer 70 000 ton of —2,7 %.

*
*
*

De binnenlandse vraag, alsmede de uitvoer naar Luxemburg, is in 1980 hoofdzakelijk dekkt gebleven door invoer van Nederlandse aardgas (80 %). Daarmee nemen de leveringen van Nederlandse aardgas van jaar tot jaar toe en bedragen nu al 30 % van de totale dekking van de aardgasvraag tegenover 16 % in 1979 en 12 % in 1978.

De produktie en uitvoer ook het verbruik van cokesvraag en hoogovensgas is in 1980 dan in 1979 gezien de daling van de staalproduktie met 8,2 % en de kleinere omzetting van cokes naar cokes in de hoogovens (—8,1 %).

De Nederlandse leveringen van aardgasprodukten, alsmede met name de levering van aardgas, zijn in 1980 dan in 1979 met 12,2 % toegenomen. Deze daling wordt daardoor gelykgesteld door een toename van 10,1 % in de levering van aardgasprodukten (—11,2 miljoen ton). Ook het binnenlandse verbruik van aardgasprodukten is toegenomen met 10,1 %.

Personeelsbezetting in de steenkoolmijnen

JAARTAL	Aantal ingeschreven mijnwerkers (duizenden) (a)			Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders per gepresteerde arbeidsdag (maandgemiddelde, duizenden)					
	Zuiden	Kempen	Het Rijk	Zuiden		Kempen		Het Rijk	
				Ondergrond	Onder- en bovengrond	Ondergrond	Onder- en bovengrond	Ondergrond	Onder- en bovengrond
1970	17,4	20,0	37,4	9,4	13,7	12,1	16,5	21,5	30,2
1971	14,9	20,1	35,0	8,0	11,8	11,6	16,0	19,6	27,8
1972	13,6	19,1	32,8	7,2	10,5	11,5	15,7	18,7	26,2
1973	10,9	17,5	28,5	6,1	8,8	10,2	14,2	16,3	23,0
1974	9,0	18,8	27,9	4,6	6,8	9,9	13,7	14,6	20,5
1975	7,7	19,0	26,7	3,6	5,3	11,0	14,6	14,6	19,9
1976	5,8	18,9	24,7	2,7	4,1	10,7	14,2	13,4	18,3
1977	4,1	18,6	22,7	2,0	3,1	10,9	14,3	12,4	17,4
1978	3,4	18,7	22,1	1,5	2,3	10,6	13,8	12,1	16,1
1979	2,7	18,6	21,3	1,2	1,8	10,6	13,7	11,7	15,5
1980 (b)	1,8	18,6	20,4	0,8	1,2	10,9	14,0	11,7	15,2

(a) Einde van het tijdvak.
(b) Voorlopige gegevens.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van het Mijnwezen.

Rendement in de steenkoolmijnen

JAARTAL	Gemiddelde produktie per dagtaak en per arbeider (maandgemiddelde, kilogrammen) (a)					
	Zuiden		Kempen		Het Rijk	
	Ondergrond	Onder- en bovengrond	Ondergrond	Onder- en bovengrond	Ondergrond	Onder- en bovengrond
1970	1 811	1 220	2 710	1 966	2 284	1 599
1971	1 820	1 214	2 612	1 883	2 282	1 591
1972	1 767	1 187	2 643	1 917	2 298	1 616
1973	1 715	1 162	2 522	1 806	2 219	1 555
1974	1 736	1 168	2 505	1 809	2 254	1 590
1975	1 696	1 122	2 254	1 677	2 114	1 525
1976	1 641	1 069	2 335	1 747	2 191	1 590
1977	1 582	1 008	2 465	1 859	2 319	1 698
1978	1 680	1 069	2 397	1 818	2 304	1 704
1979	1 785	1 095	2 321	1 764	2 265	1 678
1980 (b) ..	1 804	1 165	2 338	1 794	2 297	1 738

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van het Mijnwezen.

(a) Kader- en bewakingspersoneel inbegrepen.
(b) Voorlopige gegevens.

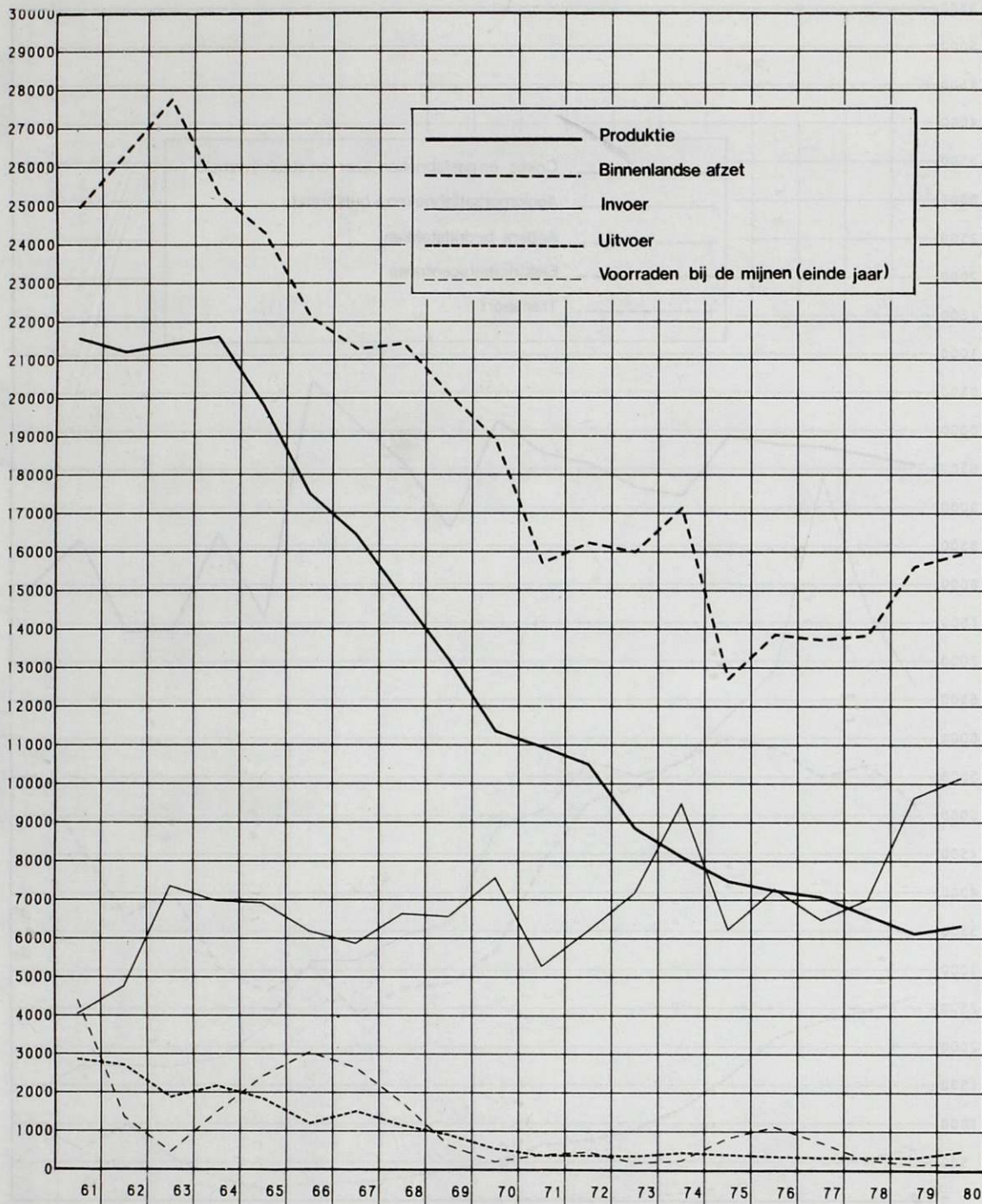
Steenkoolbalans
(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980 (f)
Nettoproductie	8 111	7 479	7 238	7 068	6 590	6 125	6 324
Kempen	6 073	5 972	6 112	6 272	5 963	5 614	5 948
Zuiden	2 038	1 507	1 126	796	627	511	376
Invoer (a)	9 486	6 229	7 274	6 475	7 007	9 622	10 139
Voorraden bij de mijnen en bij de importeurs op 1 januari	189	261	806	1 120	720	265	150
<i>Beschikbare hoeveelheid steenkool ...</i>	<i>17 786</i>	<i>13 969</i>	<i>15 318</i>	<i>14 663</i>	<i>14 317</i>	<i>16 012</i>	<i>16 613</i>
Eigen verbruik der mijnen (b)	75	32	16	12	12	9	11
Agglomeratiefabrieken	346	240	153	118	117	145	74
Cokes- en gasfabrieken	10 468	7 401	8 468	7 257	7 220	8 463	7 948
Elektriciteitscentrales (c)	3 049	2 714	3 037	4 014	3 698	4 597	5 539
IJzer- en staalnijverheid (d)	195	152	194	147	169	121	79
Andere industrietakken	226	147	289	555	988	672	964
Huisbrandsector en gelijkgestelden	2 785	2 027	1 703	1 621	1 637	1 607	1 331
<i>Binnenlandse afzet ...</i>	<i>17 144</i>	<i>12 713</i>	<i>13 860</i>	<i>13 724</i>	<i>13 841</i>	<i>15 614</i>	<i>15 946</i>
Uitvoer (e)	450	398	351	324	226	319	480
<i>Totale afzet ...</i>	<i>17 594</i>	<i>13 111</i>	<i>14 211</i>	<i>14 048</i>	<i>14 067</i>	<i>15 933</i>	<i>16 426</i>
Voorraden bij de mijnen en bij de importeurs op 31 december	244	830	1 120	719	265	150	164
Vergissingen en weglatingen	— 52	+ 28	— 13	— 104	— 15	— 71	— 23

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

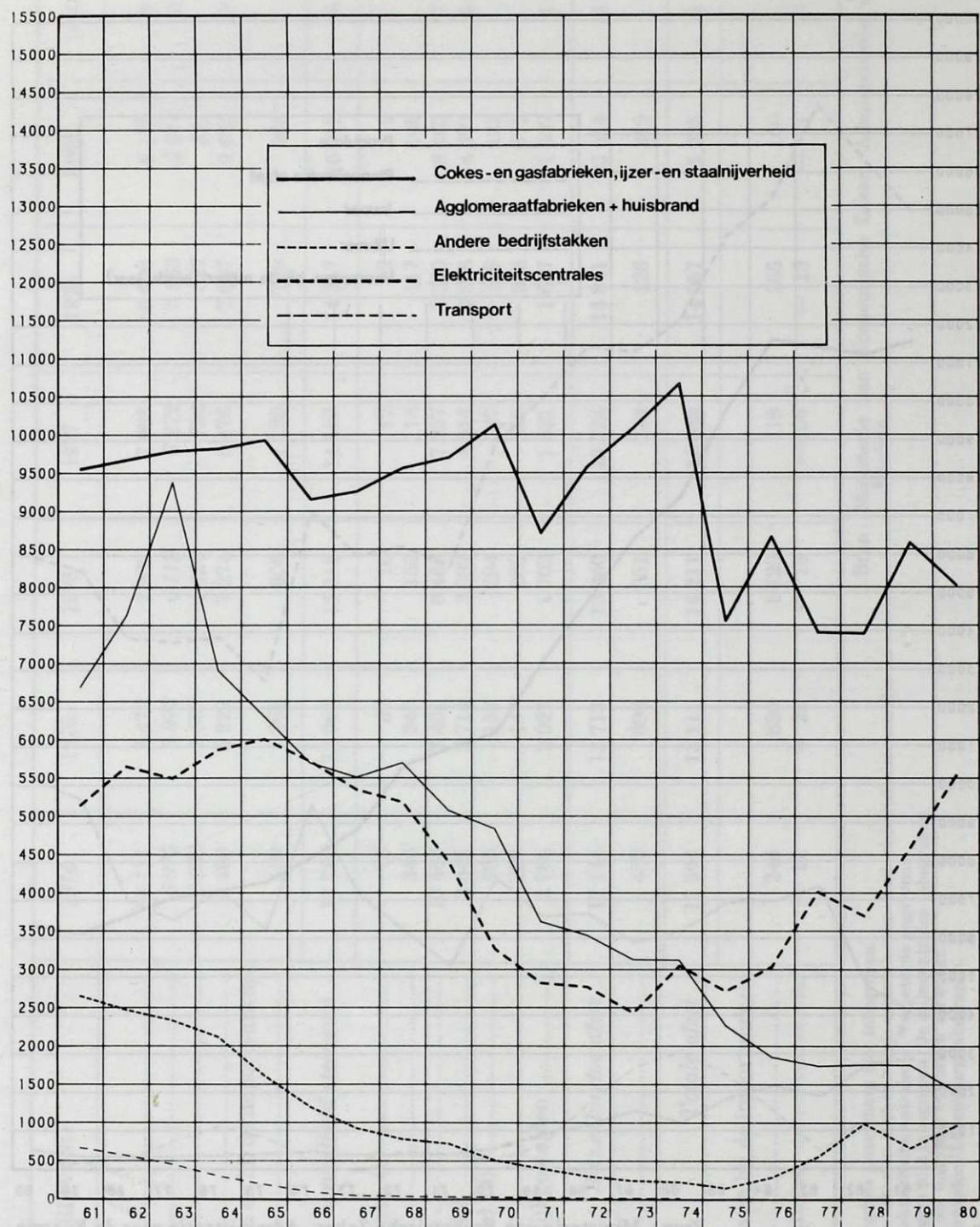
- (a) De invoer uit het Groothertogdom Luxemburg niet inbegrepen.
(b) Uitsluitend het eigen verbruik der mijnen. Het verbruik van hun elektriciteitscentrales is overgebracht in de post « Elektriciteitscentrales ». Verbeterte gegevens.
(c) De individuele zelfvoorzieners niet inbegrepen. De mijncentrales inbegrepen.
(d) Voor andere doeleinden dan om tot cokes te worden verwerkt.
(e) De uitvoer naar het Groothertogdom Luxemburg inbegrepen.
(f) Voorlopige gegevens.

Steenkoolbalans (duizenden tonnen)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Steenkoolleveringen aan de grote binnenlandse verbruikssectoren (duizenden tonnen)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

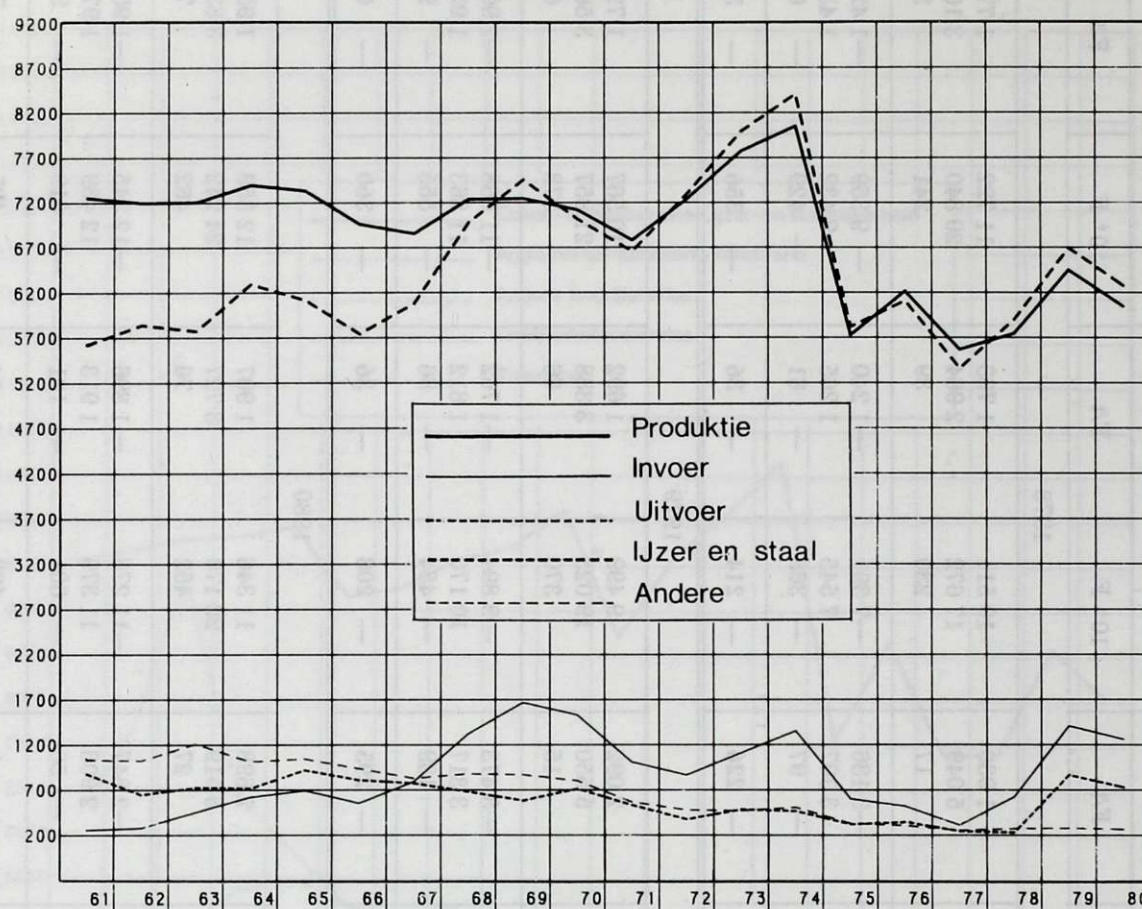
Op de boekhouding gesteunde exploitatieresultaten der steenkoolmijnen van 1978 tot 1980

OMSCHRIJVING	Zuiderbekkens		Kempen		Het Rijk	
	10 ⁶ F	F/t	10 ⁶ F	F/t	10 ⁶ F	F/t
	1978					
Nettowaarde van de produktie van steenkool en gevaloriseerde brandstofschilders	1 211	1 930	10 511	1 763	11 722	1 778
Bedrijfsuitgaven	3 168	5 049	17 672	2 964	20 840	3 162
Vastleggingsuitgaven	11	17	230	39	241	37
Bedrijfswinst of -verlies	-1 968	-3 136	-7 391	-1 240	-9 359	-1 420
Subsidies en rectificaties (a)	1 887	3 007	7 545	1 265	9 432	1 431
Afschrijvingen en netto financiële lasten	- 61	- 97	- 368	- 61	- 429	- 65
<i>Eindresultaat ...</i>	- 142	- 226	- 214	- 36	- 356	- 54
1979						
Nettowaarde van de produktie van steenkool en gevaloriseerde brandstofschilders	1 068	2 092	9 499	1 692	10 567	1 725
Bedrijfsuitgaven	2 834	5 550	19 023	3 388	21 857	3 569
Vastleggingsuitgaven	8	15	370	66	378	62
Bedrijfswinst of -verlies	-1 774	-3 473	-9 894	-1 762	-11 668	-1 906
Subsidies en rectificaties (a)	1 693	3 317	10 170	1 812	11 863	1 937
Afschrijvingen en netto financiële lasten	- 71	- 139	- 484	- 86	- 555	- 91
<i>Eindresultaat ...</i>	- 152	- 295	- 208	- 36	- 360	- 60
1980						
Nettowaarde van de produktie van steenkool en gevaloriseerde brandstofschilders	1 013	2 698	11 346	1 907	12 359	1 954
Bedrijfsuitgaven	2 072	5 519	22 170	3 727	24 242	3 833
Vastleggingsuitgaven	10	27	452	76	462	73
Bedrijfswinst of -verlies	-1 069	-2 847	-11 276	-1 896	-12 345	-1 952
Subsidies en rectificaties (a)	1 090	2 903	11 379	1 913	12 469	1 972
Afschrijvingen en netto financiële lasten	- 18	- 50	- 601	- 101	- 619	- 98
<i>Eindresultaat ...</i>	+ 3	+ 6	- 498	- 84	- 495	- 78

(a) Het gebeurlijk saldo van het voormalig Solidariteitsfonds, de verschillen voortvloeiend uit de raming van verbruikte waren en de andere toelagen van de Staat en van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van het Mijnwezen.

Hoogovencokes (duizenden tonnen)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Cokesbalans (a) (duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980 (c)
Productie	8 050	5 728	6 216	5 569	5 747	6 450	6 048
Invoer	1 354	601	521	312	625	1 408	1 261
<i>Totale aanvoer ...</i>	9 404	6 329	6 737	5 881	6 372	7 858	7 309
Afzet ijzer- en staalnijverheid	8 405	5 820	6 108	5 360	5 900	6 695	6 277
Andere binnenlandse afzet (b)	507	331	306	254	273	278	265
<i>Binnenlandse afzet ...</i>	8 912	6 151	6 414	5 614	6 173	6 973	6 542
Uitvoer	464	320	344	245	230	864	768
<i>Totale afzet ...</i>	9 376	6 471	6 758	5 859	6 403	7 837	7 310

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Hoogovencokes, steenkoolhalfcokes.

(b) Eigen verbruik inbegrepen.

(c) Voorlopige gegevens.

Beschikbare elektrische energie
(miljoenen kWh)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980 (f)
<i>Nettoproductie</i>	40 764,3	39 019,9	45 000,6	44 773,8	48 356,5	49 648,0	51 015,4
Conventionele thermische productie	39 948,1	32 185,8	35 184,8	33 012,2	35 988,5	38 262,2	38 286,0
op basis van : Vaste brandstoffen (a)	7 142,3	6 268,9	7 732,6	9 206,7	10 300,1	11 233,6	12 506,1
Vloeibare brandstoffen (b)	18 754,0	14 946,1	16 096,7	14 139,1	16 401,3	16 939,6	17 228,2
Gasvormige brandstoffen (c)	14 051,8	10 970,8	11 355,5	9 666,4	9 287,1	10 089,0	8 551,7
Kernenergie (d)	136,8	6 408,4	9 485,1	11 313,5	11 871,5	10 814,8	11 909,3
Waterkracht	236,8	180,1	107,7	221,8	219,3	233,2	274,3
Spaarbekkencentrales	442,6	245,6	223,0	226,3	277,2	337,8	545,8
<i>Invoer (e)</i>	2 557,5	4 215,4	3 240,2	5 202,9	5 282,9	6 736,3	6 284,5
<i>Uitvoer</i>	-2 882,2	-5 067,5	-6 602,5	-6 587,0	-8 060,3	-7 964,5	-8 919,8
<i>Energieverbruik voor het pompen in de spaar- bekkencentrales</i>	- 631,4	- 355,3	- 317,4	- 305,5	- 367,8	- 467,4	- 733,0
<i>Gevraagde energie in België</i>	39 808,2	37 812,5	41 320,9	43 084,2	45 211,3	47 952,4	47 647,1
<i>Verliezen op het net</i>	-2 035,3	-2 199,9	-2 284,5	-2 410,7	-2 571,5	-2 578,5	-2 713,8
<i>Nettoverbruik</i>	37 772,9	35 612,6	39 036,4	40 668,9	42 634,8	45 373,9	44 933,3
w.v. : Hoogspanning	28 976,9	25 832,2	28 339,9	29 061,0	30 067,1	31 943,6	31 096,9
Laagspanning	8 796,0	9 780,4	10 696,5	11 607,9	12 572,7	13 430,3	13 836,4

Bronnen : Bedrijfsfederatie der Voortbrengers en Verdelers van Elektriciteit in België.
Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Elektriciteit voortgebracht door gekochte stoom en warmterecuperaties inbegrepen.

(b) Productie uit raffinaderijgas inbegrepen.

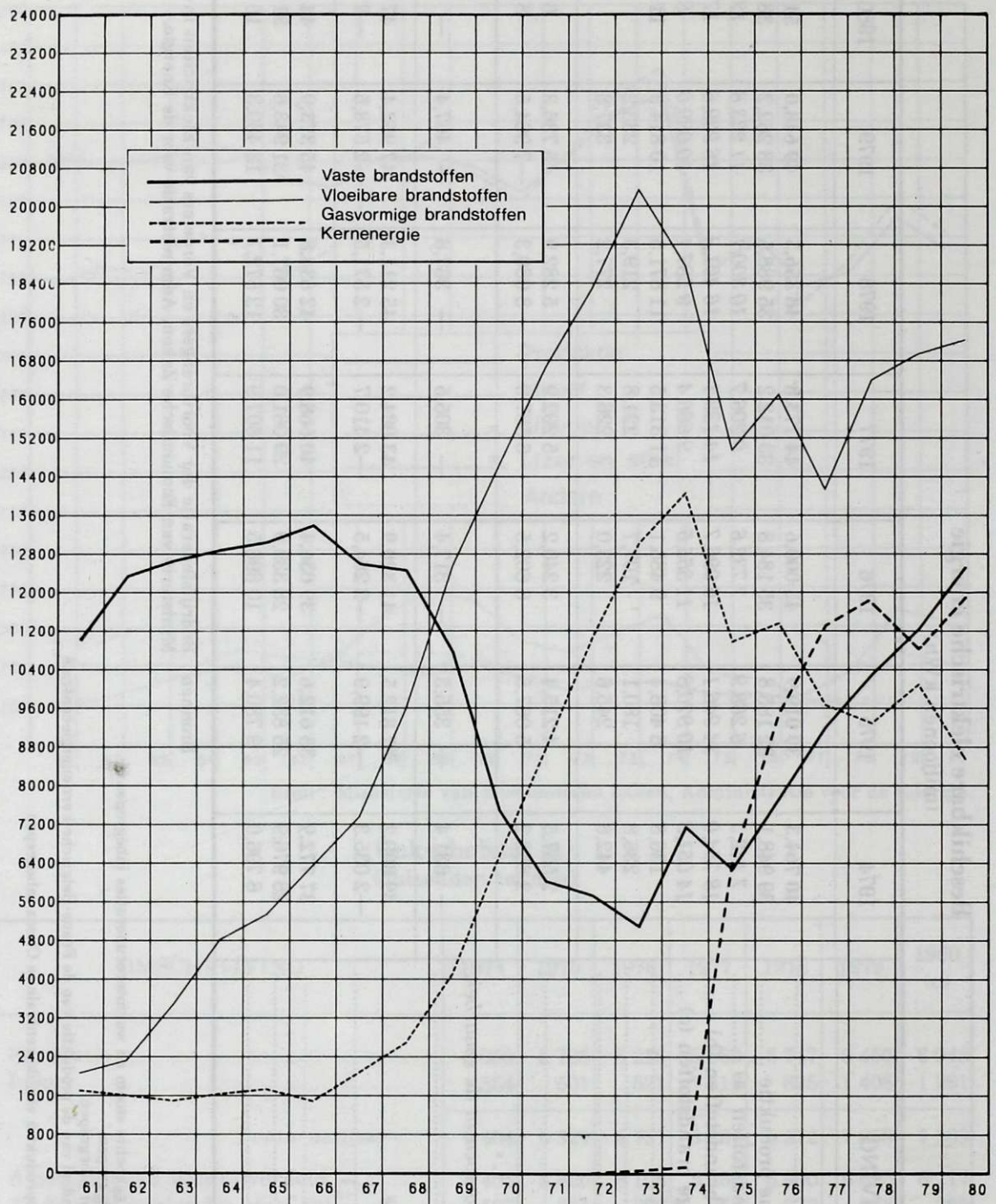
(c) Productie uit raffinaderijgas niet inbegrepen.

(d) Niet inbegrepen het Belgisch aandeel van de productie van de Frans-Belgische kernenergiecentrale te Chooz (Frankrijk).

(e) Het Belgisch aandeel in de nettoproductie van de centrale te Chooz inbegrepen.

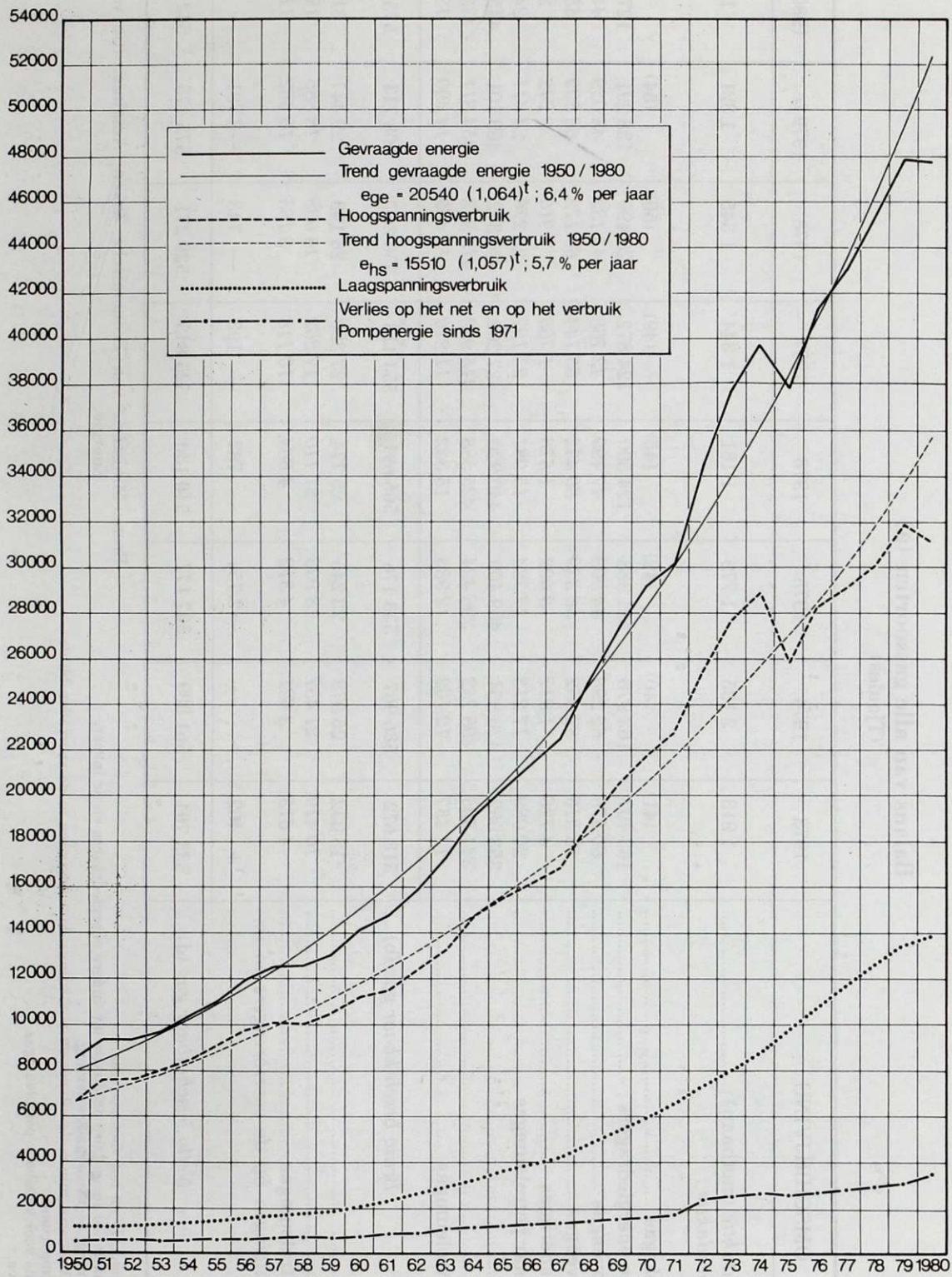
(f) Voorlopige gegevens.

Netto produktie van elektriciteit per energiedrager (miljoenen kWh)

Bron : Bedrijfsfederatie der Voortbrengers en Verdelers van Elektriciteit van België.

Elektriciteitsverbruik (miljoenen kWh)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Balans van alle gassoorten (a)
(Tjoules)

OMSCHRIJVING	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979 (e)	1980 (f)
1. <i>Primaire produktie</i> (methaan)	1 913	2 135	1 779	1 181	1 344	1 345	1 321	1 515
2. <i>Secundaire produktie</i> :								
a) Uit gas :	(41)	(40)	(42)	(45)	(49)	(56)	(54)	(53)
— Fabrieksgas	163 707	163 978	121 988	124 590	124 872	128 490	138 291	127 673
b) Uit andere energiedragers :	60 576	62 296	44 903	47 499	42 768	43 132	48 039	44 962
— Cokesovengas	78 316	82 552	56 339	60 432	55 144	60 172	63 599	55 800
— Hoogovengas	4 726	1 917	3 022	1 578	1 763	1 910	2 242	2 491
— Raffinaderijgas	20 089	17 213	17 724	15 081	25 197	23 276	24 411	24 420
— Vloeibaar petroleumgas	353 052	420 854	409 409	440 920	427 202	426 372	469 101	445 985
3. <i>Invoer</i>	341 595	408 752	396 424	425 588	415 992	413 913	454 611	433 350
Aardgas	11 457	12 102	12 985	15 332	11 210	12 459	14 490	12 635
Vloeibaar petroleumgas								
<i>Bruto beschikbaar gas</i> (b) ...	518 672	586 967	533 176	566 691	553 418	556 207	608 713	575 173
4. <i>Uitvoer</i>	15 032	25 078	23 245	25 774	27 380	26 193	29 447	31 614
Aardgas	10 419	21 457	18 933	21 110	17 262	18 038	18 885	19 668
Vloeibaar petroleumgas	4 613	3 621	4 312	4 664	10 118	8 155	10 562	11 946
5. <i>Voorraadwijzigingen bij de voortbrengers en importeurs</i> (c)	+ 402	—	—2 754	— 787	— 193	— 743	—3 791	— 687
<i>Netto beschikbaar gas</i> (d) ...	533 704	561 889	507 177	540 130	525 845	529 271	575 475	542 872

(a) Inclusief het raffinaderij- en het vloeibaar gas.

(b) De primaire produktie, de secundaire produktie uit andere energiedragers en de invoer.

(c) (+) Voorraadafnemings; (—) voorraadtoeneming.

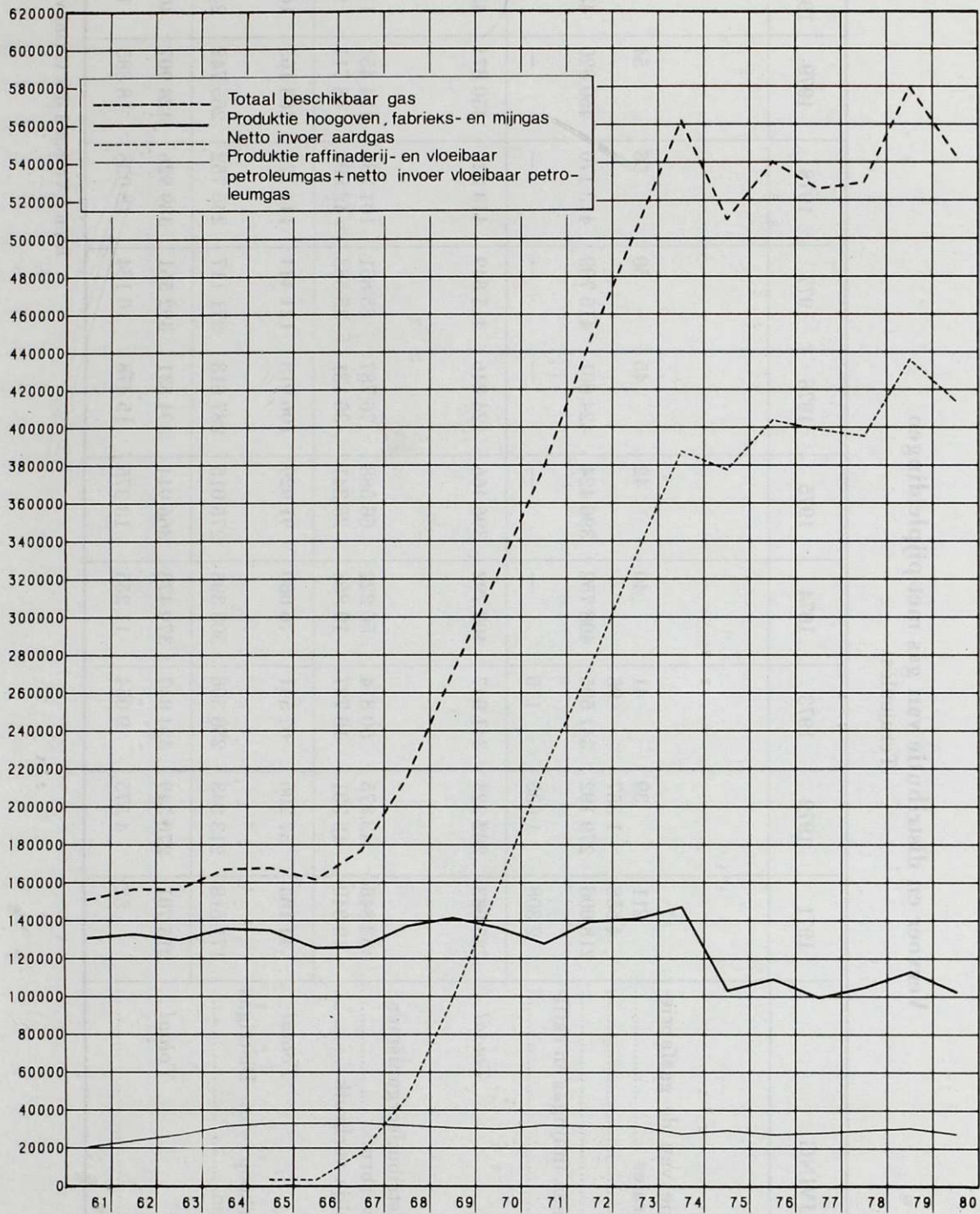
(d) Het bruto beschikbaar gas, minus de uitvoer en plus/minus de wijzigingen in de voorraden bij de voortbrengers en importeurs.

(e) Voorlopige gegevens voor vloeibaar petroleumgas.

(f) Voorlopige gegevens.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de
Energie.

Beschikbaar gas (Tjoules)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

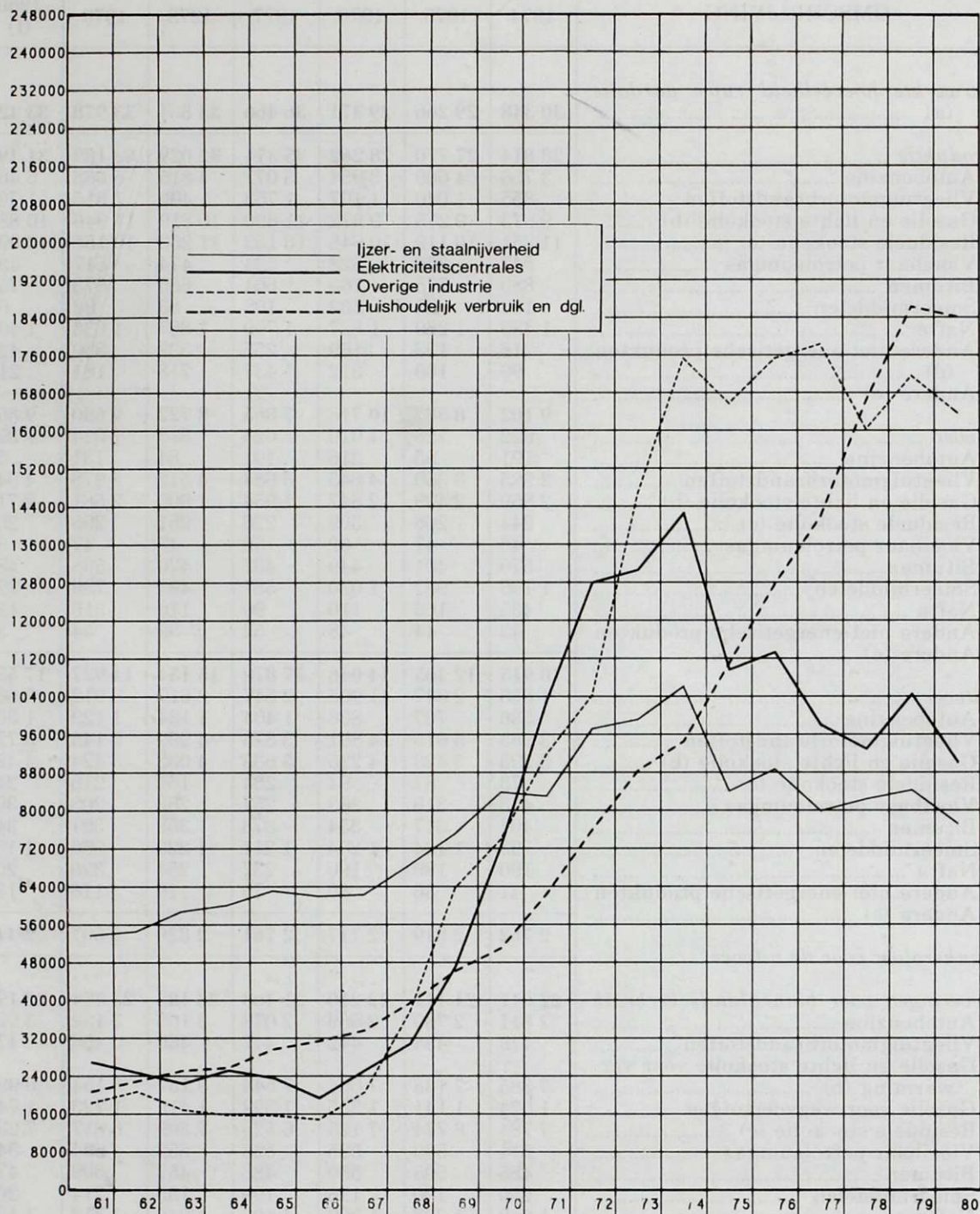
Vervoer en distributie van gas met pijpleidingen
(Terajoules)

OMSCHRIJVING	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980 (a)
A. Beschikbaar gas :										
1. Stadsgas :										
— Totale productie van de gasfabrie- ken en -centrales	211	39	41	40	42	45	50	56	54	53
— Cokesovengas	4 558	1 357	96	—	—	—	—	—	—	—
2. Aardgas	218 006	279 192	341 595	408 752	396 424	424 801	415 799	413 170	450 820	432 663
3. Calorieënrijke gassen (mijngas en raffi- naderijgas)	2 308	1 635	115	—	—	—	—	—	—	—
Totaal ...	225 083	282 223	341 847	408 792	396 466	424 846	415 849	413 226	450 874	432 716
B. Verkoop van gas :										
1. Verkoop van de distributieorganismen :										
— Huishoudelijk verbruik	33 843	43 875	50 814	56 222	66 588	76 787	85 861	101 280	114 454	114 300
— Niet-huishoudelijk verbruik	10 340	13 331	16 727	19 858	25 341	30 131	35 583	42 894	48 711	51 403
Totaal ...	44 183	57 206	67 541	76 080	91 929	106 918	121 444	144 174	163 165	165 703
2. Rechtstreekse verkoop van Distrigas aan de nijverheid	171 518	213 343	256 506	303 398	275 015	287 613	271 117	245 752	265 742	241 331
Totaal ...	215 701	270 549	324 047	379 478	366 944	394 531	392 561	389 926	428 907	407 034
3. Uitvoer	52	4 575	9 054	11 255	13 375	15 478	16 164	18 038	18 885	19 668

(a) Voorlopige gegevens.

Bron : Verbond der Gasnijverheid.

Netto gasverbruik **Alle gas, inclusief vloeibaar en raffinaderijgas** **(Tjoules)**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

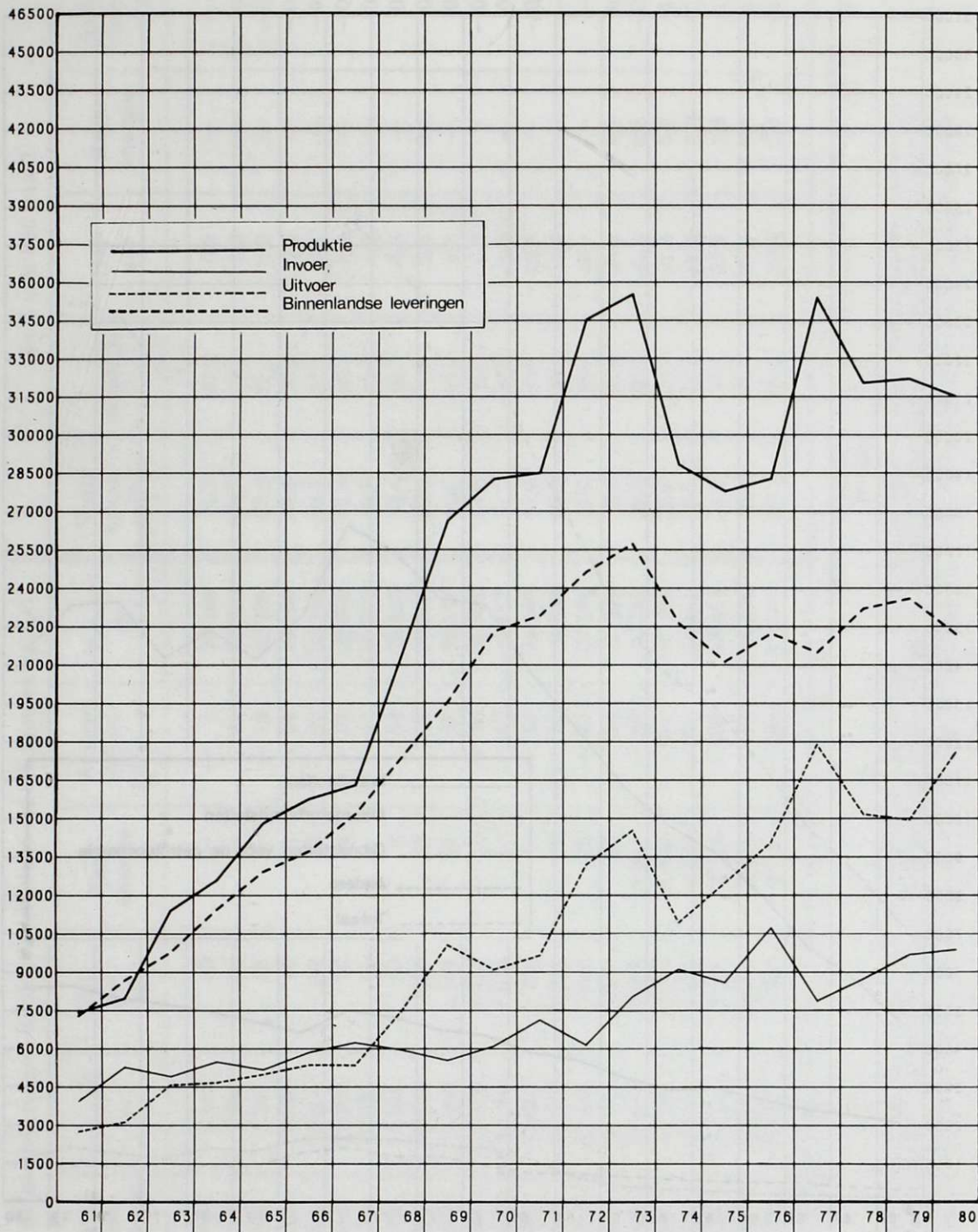
Productie en verbruik van aardolieprodukten
(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980 (f)
<i>Verwerkte hoeveelheid ruwe aardolie</i> (a)	30 348	29 266	29 371	36 466	33 884	33 978	33 426
<i>Productie</i>	28 814	27 770	28 262	35 374	32 029	32 189	31 499
Autobenzine	3 756	4 609	3 934	5 077	4 815	5 088	5 460
Vliegtuigmotorbrandstoffen	855	1 040	1 107	1 753	1 496	1 515	1 707
Gasolie en lichte stookolie (b)	9 873	9 215	9 072	11 690	10 819	11 946	10 881
Residuele stookolie (c)	11 251	10 119	10 648	13 153	11 253	10 155	10 094
Vloeibaar petroleumgas	347	356	328	534	474	517	497
Bitumen	880	775	763	664	665	673	750
Smeermiddelen	102	85	102	102	83	98	66
Nafta	1 433	1 269	1 827	1 709	1 867	1 636	1 403
Andere niet-energetische produkten (d)	218	193	169	255	339	380	429
Andere (e)	99	109	312	437	218	181	212
<i>Invoer</i>	9 102	8 587	10 716	7 865	8 722	9 680	9 867
Autobenzine	622	728	1 010	625	813	1 014	1 396
Vliegtuigmotorbrandstoffen	191	95	216	101	84	131	58
Gasolie en lichte stookolie (b)	2 925	3 359	4 645	3 684	4 512	3 978	4 045
Residuele stookolie (c)	2 859	2 499	2 847	1 954	1 900	2 581	2 716
Vloeibaar petroleumgas	244	266	309	226	251	295	258
Bitumen	48	47	62	59	47	47	31
Smeermiddelen	570	401	449	437	470	538	482
Nafta	1 165	982	1 020	587	496	736	725
Andere niet-energetische produkten Andere (e)	435	166	110	90	110	316	120
Andere (e)	43	44	48	52	39	44	36
<i>Uitvoer</i>	10 915	12 465	14 046	17 870	15 154	14 927	17 552
Autobenzine	1 856	2 647	1 906	2 547	2 617	3 012	3 662
Vliegtuigmotorbrandstoffen	536	707	838	1 404	1 134	1 129	1 304
Gasolie en lichte stookolie (b)	3 283	3 615	4 891	5 875	4 999	5 144	5 777
Residuele stookolie (c)	3 293	3 423	4 226	5 633	4 032	3 424	4 420
Vloeibaar petroleumgas	73	87	94	204	164	216	243
Bitumen	443	310	263	257	263	203	306
Smeermiddelen	407	317	354	373	352	397	342
Nafta	793	1 134	1 204	1 211	1 223	966	1 158
Andere niet-energetische produkten Andere (e)	190	189	190	237	254	320	202
Andere (e)	41	36	80	79	116	116	138
<i>Bunkeroliën voor de uitvoer</i>	2 762	2 819	2 717	2 761	2 820	2 507	2 440
<i>Leveringen voor binnenlands verbruik</i>	22 611	21 111	22 210	21 468	23 182	23 574	22 191
Autobenzine	2 511	2 769	2 869	2 978	3 108	3 132	3 022
Vliegtuigmotorbrandstoffen	479	438	442	447	460	466	475
Gasolie en lichte stookolie voor ver- warming (b)	7 385	7 168	7 654	7 543	8 137	8 154	6 998
Gasolie voor wegvoertuigen	1 024	1 141	1 255	1 393	1 419	1 723	1 748
Residuele stookolie (c)	7 784	6 774	7 125	6 525	7 309	6 817	7 233
Vloeibaar petroleumgas	514	530	525	523	552	604	540
Bitumen	485	508	550	486	457	509	473
Smeermiddelen	220	190	196	199	195	214	201
Nafta	1 649	1 327	1 399	1 127	1 248	1 413	1 133
Andere niet-energetische produkten Andere (e)	456	157	105	91	208	464	281
Andere (e)	104	109	90	156	89	78	87

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

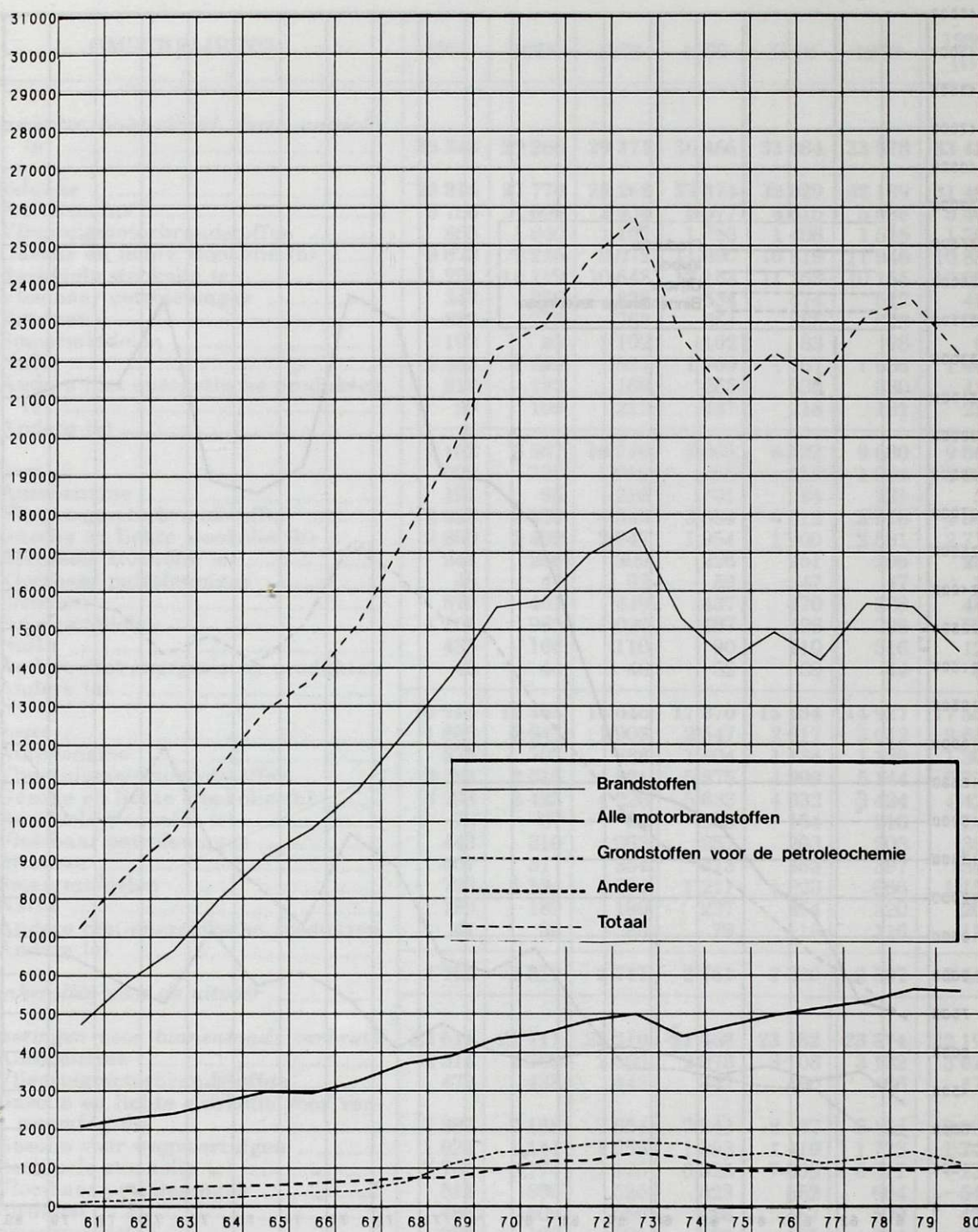
- (a) De verwerkte hoeveelheid tussenprodukten inbegrepen.
 (b) Met inbegrip van lampolie en tractorpetroleum.
 (c) Het pek van residuele aardolie inbegrepen.
 (d) Hoofdzakelijk white-spirit en speciale benzines.
 (e) Het onverdichtbaar gas inbegrepen.
 (f) Voorlopige gegevens op 20 maart 1981.

Productie, invoer, uitvoer en binnenlandse leveringen voor aardolieprodukten
(duizenden tonnen)

Bron : Ministerie van Economische Zaken,
Administratie voor de Energie.

Op de binnenlandse markt geleverde petroleumprodukten (a)
(duizenden tonnen)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Exclusief eigen verbruik der raffinaderijen en bunkering voor zeescheepvaart.

Zichtbaar brutoverbruik van primaire energie

JAARTAL	In duizenden tonnen aardolieëquivalent (41 860 kJoules/kg) (a)						In % van het totaal				
	Vaste brandstoffen (b)	Aardolie (c)	Netgas (d)	Kernenergie	Andere elektriciteit (e)	Totaal (f)	Vaste brandstoffen	Aardolie	Netgas	Kernenergie	Andere elektriciteit
1959	15 797	6 319	49	—	1	22 164	71,3	28,5	0,2	—	—
1960	16 505	7 089	36	—	62	23 692	69,7	29,9	0,2	—	0,2
1961	15 976	7 787	36	—	14	23 785	67,2	32,7	0,2	—	—0,1
1962	16 953	9 198	40	1	84	26 108	64,9	35,2	0,2	—	—0,3
1963	17 635	10 533	38	13	100	28 119	62,7	37,5	0,1	—	—0,3
1964	16 418	12 202	39	4	63	28 600	57,4	42,7	0,1	—	—0,2
1965	16 100	13 690	49	—	64	29 903	53,8	45,8	0,2	—	0,2
1966	14 914	14 541	99	2	54	29 610	50,4	49,1	0,3	—	0,2
1967	14 360	16 148	450	23	114	31 095	46,2	51,9	1,4	0,1	0,4
1968	14 973	18 968	1 163	15	52	35 171	42,6	53,9	3,3	—	0,2
1969	14 522	21 482	2 412	5	29	38 392	37,8	56,0	6,3	—	—0,1
1970	13 312	23 869	3 815	14	147	41 157	32,3	58,0	9,3	—	0,4
1971	11 368	24 663	5 295	—	80	41 246	27,6	59,8	12,8	—	—0,2
1972	11 625	26 588	6 559	3	11	44 786	26,0	59,4	14,6	—	—
1973	11 808	27 443	7 956	18	31	47 194	25,0	58,1	16,9	—	—
1974	12 303	24 145	9 301	33	82	45 864	26,8	52,6	20,3	0,1	0,2
1975	9 312	22 530	9 059	1 541	96	42 346	22,0	53,2	21,4	3,6	—0,2
1976	9 859	23 896	9 670	2 342	685	45 082	21,9	53,0	21,4	5,2	—1,5
1977	9 203	23 313	9 553	2 616	204	44 481	20,7	52,4	21,5	5,9	—0,5
1978	10 032	24 925	9 471	2 745	499	46 674	21,5	53,4	20,3	5,9	—1,1
1979	10 963	25 363	10 350	2 575	147	49 104	22,3	51,7	21,1	5,2	—0,3
1980 (g)	11 288	24 021	9 902	2 809	404	47 616	23,7	50,4	20,8	5,9	—0,8

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Omrekeningscoëfficiënten op basis van de calorische onderwaarde : steenkolen (handelskwaliteiten), steenkoolagglomeraten en cokes : 29.930 kJoules/kg; laagwaardige kolen : 20.930 kJoules/kg; brandstofschilders : naar gelang van hun calorietehoud; bruinkoolbriketten : 20.930 kJoules/kg; netgas : aan de hand van de vooraf tot 35.169 kJoules/m³ omgerekende statistieken; elektriciteit uit waterkracht en kernenergie en invoersaldo van elektriciteit : aan de hand van het gemiddelde aantal kJoules, ingezet door alle klassieke thermische centrales om 1 kWh voort te brengen; ruwe petroleum en invoersaldo van energetische en niet energetische petroleumproducten : 41.860 kJoules/kg.

(b) Verbruik van steenkolen en brandstofschilders, invoersaldo en voorraadintering van steenkoolagglomeraten, cokes, bruinkoolbriketten en bruinkool.

(c) Hoeveelheid in de raffinaderijen verwerkte ruwe petroleum, invoersaldo van energetische en niet energetische petroleumproducten, en positief verschil tussen de binnenlandse leveringen van geraffineerde producten, enerzijds, de som van de voortgebrachte hoeveelheid en het invoersaldo van die producten, anderzijds.

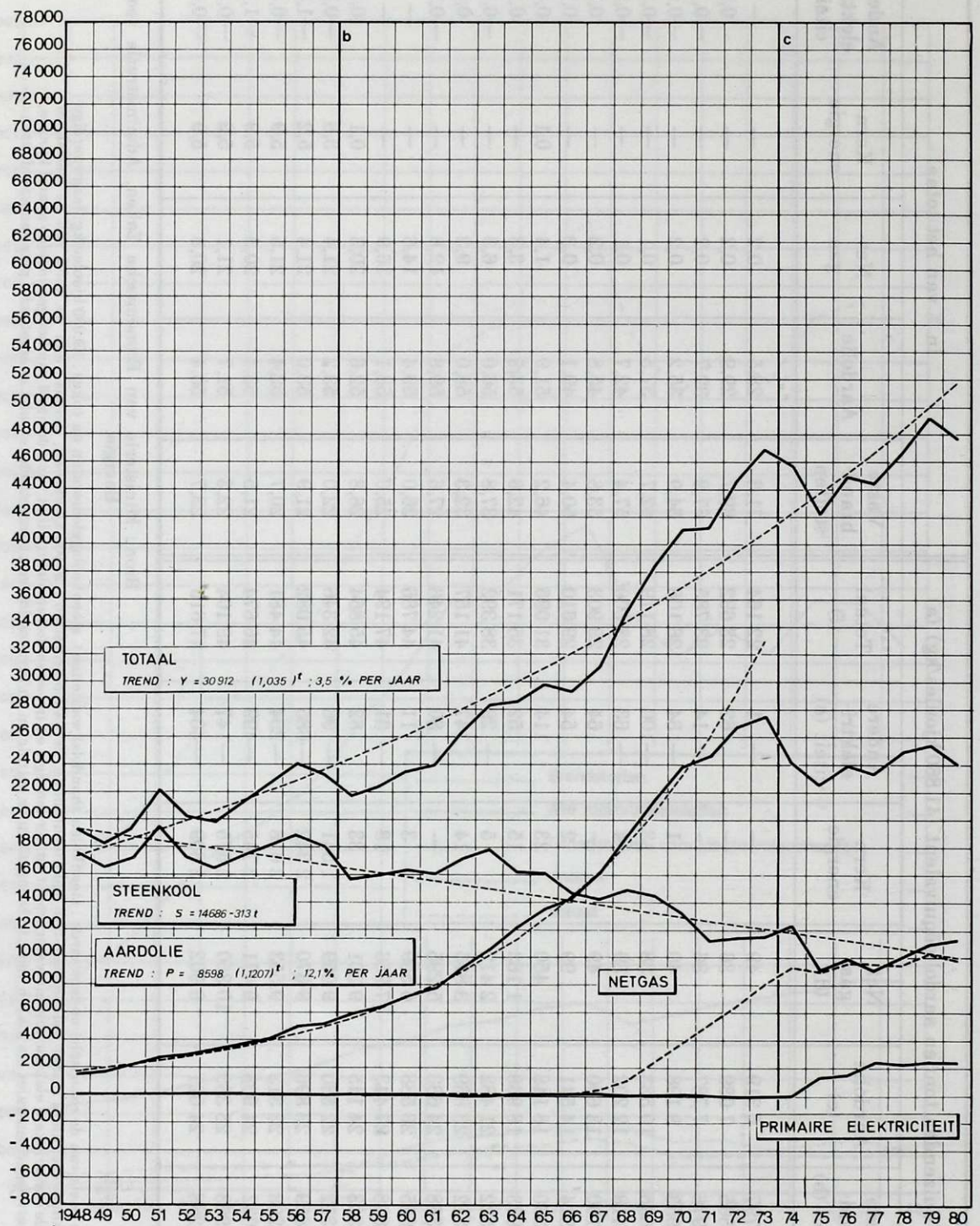
(d) Verbruik van het in België opgevangen muingas en invoersaldo van netgas, waaronder aardgas vanaf 10 oktober 1966.

(e) Productie van elektriciteit uit waterkracht en invoersaldo van elektriciteit; het Belgisch aandeel in de productie van de Frans-Belgische Centrale van Chooz is bij de invoer geteld.

(f) Het totaal moet overeenkomen met de som van de posten « Verbruik der producenten primaire energie, verlies, omvorming en distributie » en « Levering eindverbruikers » in de tabel « Balans van de totale Energie ».

(g) Voorlopige gegevens.

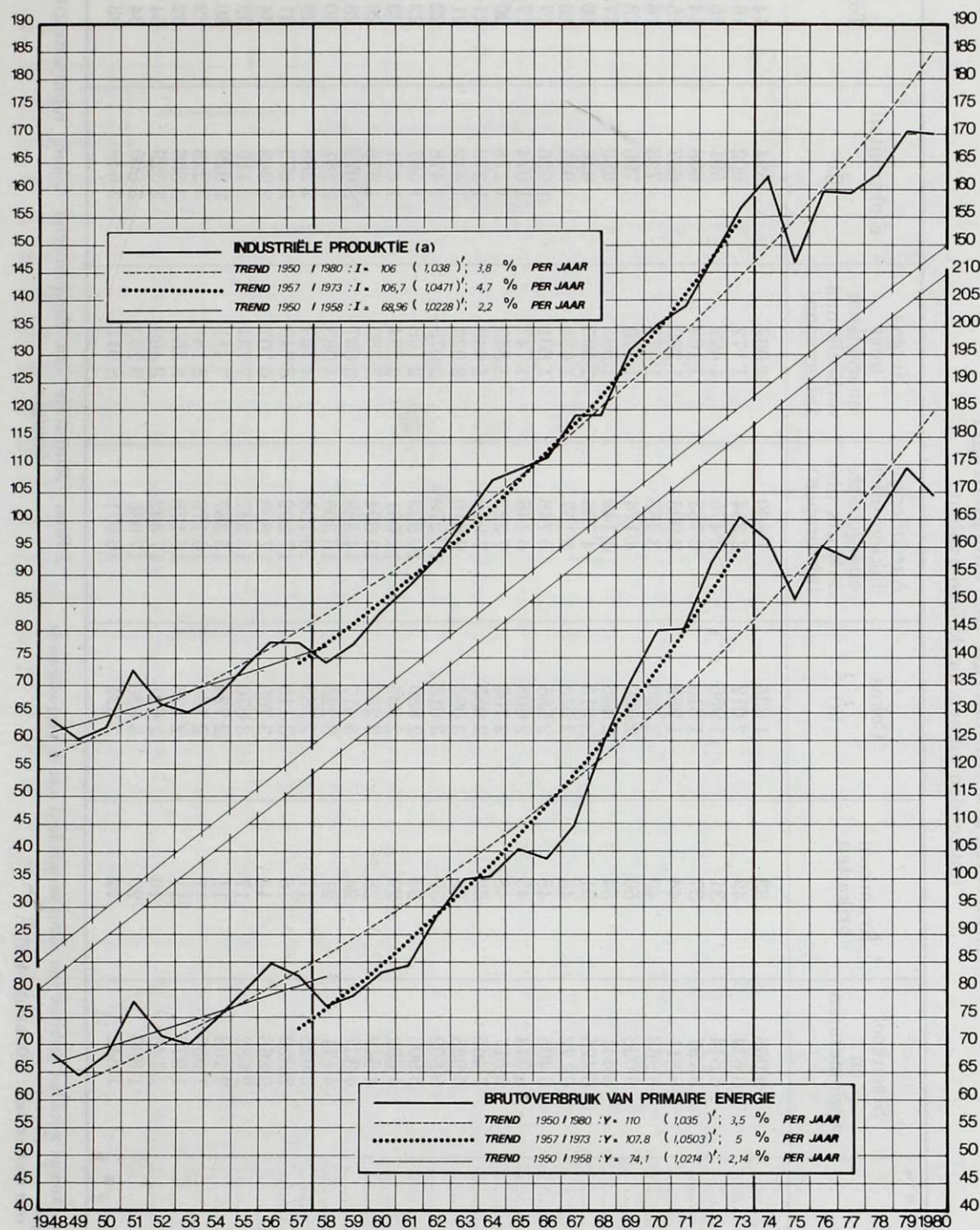
Zichtbaar verbruik van primaire energie (a) (duizenden tonnen aardolieëquivalent)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

- (a) Trend 1950-1980.
- (b) 1956-1957: eerste sluiting van het kanaal van Suez.
1958: Europese Economische Gemeenschap.
- (c) Einde 1973: petroleumcrisis — nieuw energiebeleid.

Vergelijking tussen het verloop van de indexcijfers der industriële productie en
dat van de indexcijfers van het brutoverbruik van primaire energie
(1963 = 100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Van 1949 tot 1953, op basis van het indexcijfer I.E.S.P.O., Leuven, 1936-1938 = 100; vanaf 1953, indexcijfer N.I.S., 1963 = 100, zonder de bouwnijverheid.

Eindverbruik van energie per energiedrager
(duizenden tonnen aardolieëquivalent)

JAARTAL	Steenkool en -agglomeraten	Bruinkool- briketten	Cokes (a)	Aardoliepro- dukten (niet energetisch verbruik niet inbegrepen)	Netgas (niet energetisch verbruik niet inbegrepen)	Elektriciteit (b)	Totaal
1950	9 068	33	1 635	1 860	1 067	524	14 187
1951	10 644	49	2 012	2 354	1 172	602	16 833
1952	8 644	31	1 986	2 475	1 429	591	15 001
1953	8 197	37	1 816	2 733	1 163	608	14 554
1954	8 811	44	1 989	2 905	1 282	667	15 698
1955	8 963	49	2 320	3 468	1 471	723	16 994
1956	9 026	50	2 520	4 174	1 620	796	13 183
1957	8 441	54	2 446	4 142	1 591	833	17 507
1958	6 425	51	2 313	4 796	1 595	846	16 026
1959	6 172	46	2 512	5 157	1 634	935	16 456
1960	6 495	48	2 585	5 748	1 801	1 026	17 703
1961	6 344	45	2 608	6 146	1 747	1 074	17 964
1962	6 917	48	2 705	7 323	1 849	1 178	20 020
1963	7 465	50	2 985	7 928	1 946	1 279	21 653
1964	5 958	38	3 096	9 010	2 023	1 442	21 567
1965	5 802	39	3 013	10 279	2 079	1 478	22 690
1966	5 900	34	2 889	10 803	2 108	1 567	22 410
1967	4 602	29	2 935	12 061	2 234	1 671	23 532
1968	4 649	28	3 237	13 604	2 789	1 878	26 185
1969	4 337	24	3 417	14 588	3 637	2 072	28 075
1970	4 171	21	3 225	16 305	4 083	2 241	30 046
1971	3 028	17	2 788	16 138	4 793	2 388	29 152
1972	2 920	15	3 118	17 292	5 749	2 673	31 767
1973	2 868	14	3 700	17 803	6 707	2 943	34 035
1974	2 682	17	3 876	15 347	7 734	3 119	32 775
1975	2 188	11	2 724	15 367	7 411	2 929	30 630
1976	1 960	11	2 768	16 176	8 184	3 228	32 327
1977	1 977	11	2 425	16 178	8 250	3 356	32 197
1978	2 145	10	2 621	17 332	8 469	3 529	34 106
1979	1 886	20	3 036	17 035	9 233	3 690	34 900
1980 (c)	1 842	72	2 921	16 071	8 911	3 648	33 465

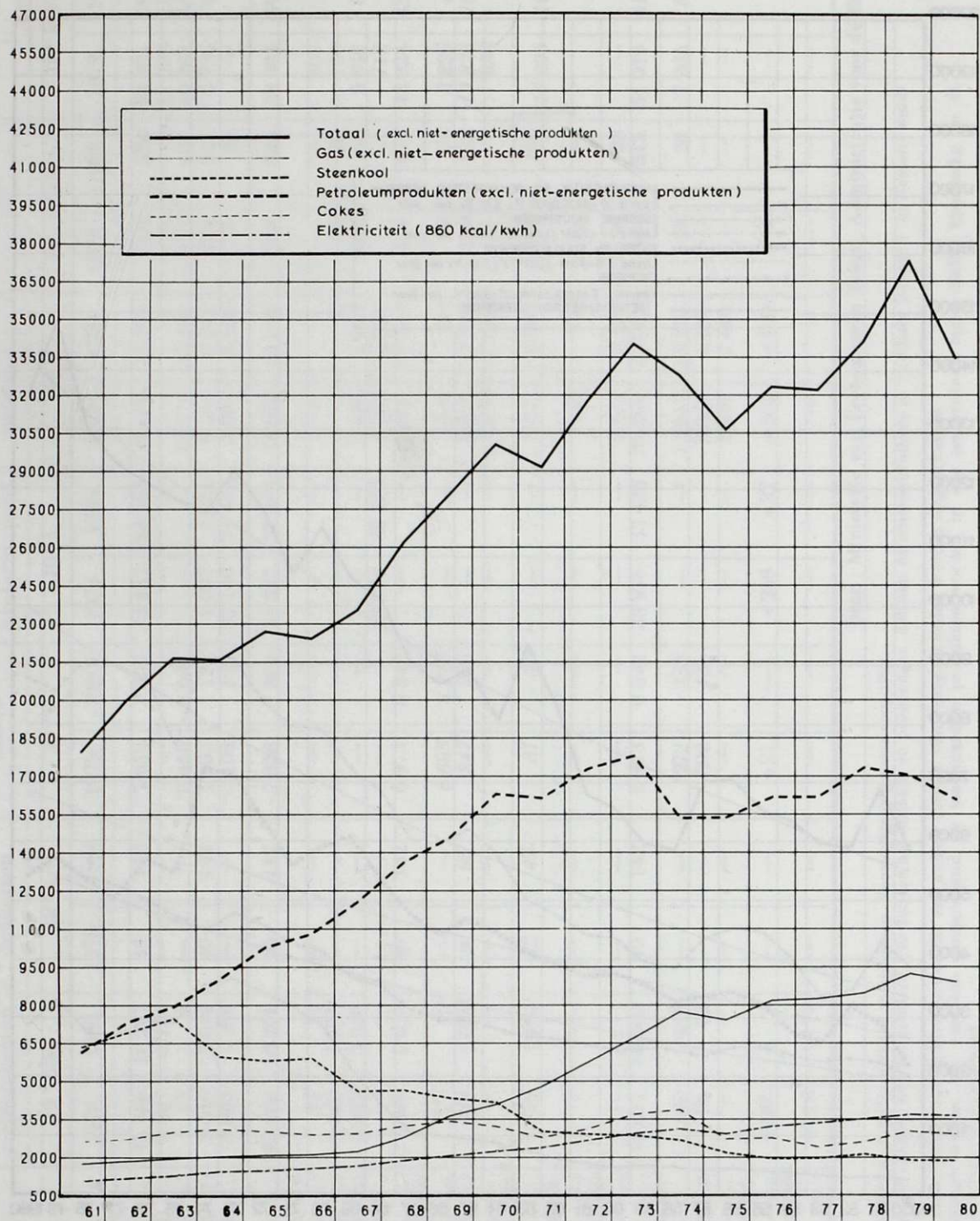
(a) Om dubbel gebruik te voorkomen werd het verbruik van cokes verminderd met de geproduceerde hoeveelheden hoogoven gas.

(b) Omrekeningscoëfficiënt voor elektriciteit : 3600 kJoules/kWh.

(c) Voorlopige gegevens.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

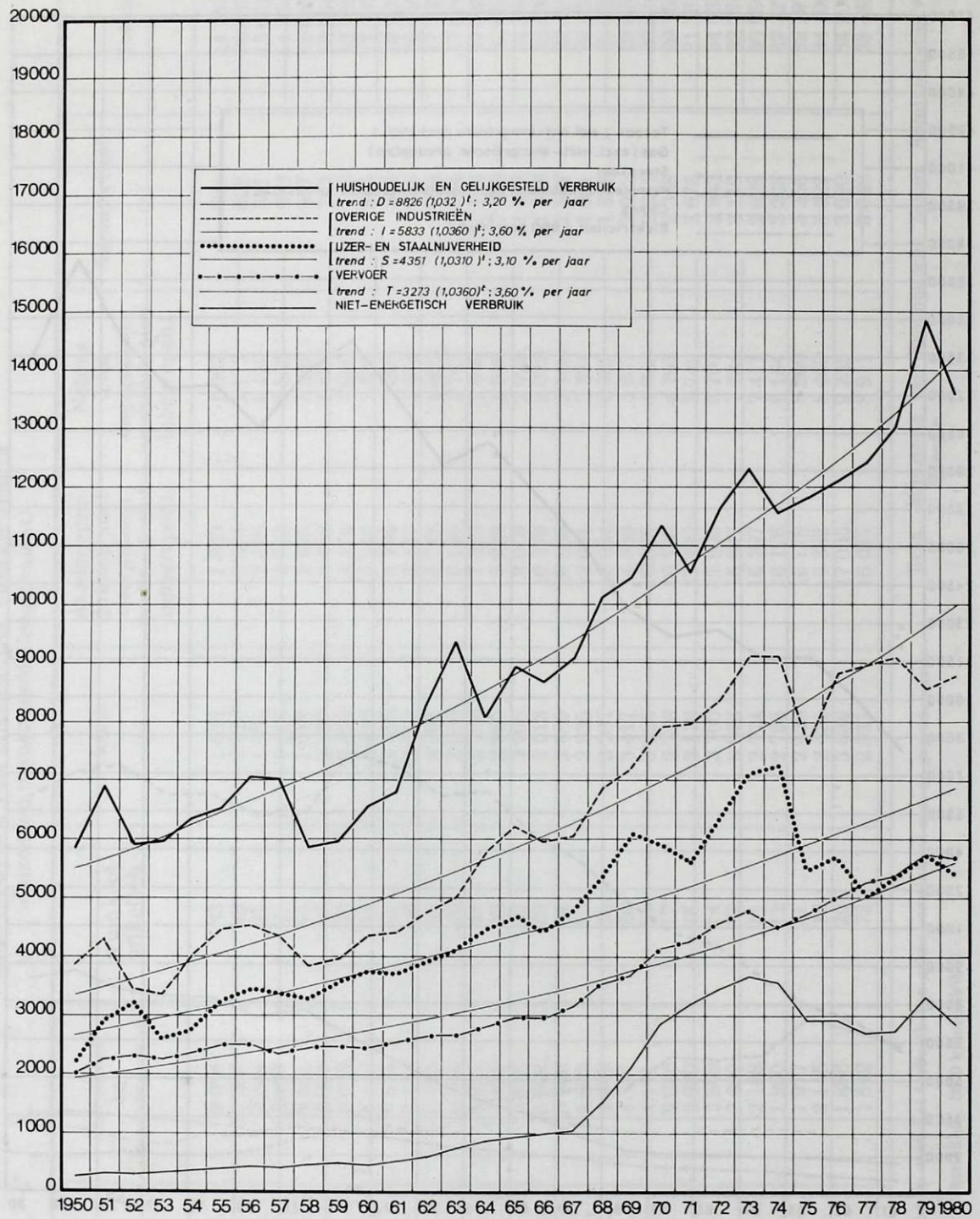
Eindverbruik van energie (a) per energiedrager (duizenden tonnen aardolieëquivalent)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Energie die niet aangewend werd voor de voortbrenging van een andere vorm van energie; exclusief de aanwending voor niet energetische doeleinden en het verlies bij verdeling.

Eindverbruik van energie per sector (a) (duizenden tonnen aardolieëquivalent)

Bron : Ministerie van Economische Zaken,
Administratie voor de Energie.

(a) Trend 1950-1980.

Samengevatte energiebalans naar vorm van energie (a)

[illegible]

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Balans opgemaakt aan de hand van vlug beschikbare statistieken. Voorlopige gegevens voor 1980.

(b) Alle gas dat in gastoestand wordt of moet worden geleverd, dus zonder het butaan- en propaangas, dat aan de eindverbruikers in vloeibare toestand (in flessen) wordt bezorgd.

(c) Niet alle dubbelteellingen inzake verbruik van elektriciteit en dit van andere vormen van energie konden worden uitgeschakeld. bezorgd.

(c) Niet alle dubbelingen inzake verbruik van elektriciteit en dit van andere vormen van energie konden worden uitgeschakeld.

(d) Steenkool: de handelskwaliteiten worden ton voor ton aangerekend; de laagwaardige produkten worden in ske omgerekend tegen 20.930 kJoules/kg en de brandstofschiefers op grond van hun calorieninhoud.

(e) brandstofscheiters op grond van hun calorieninhoud.
Elektriciteit : inclusief kernenergie. Het Belgisch aandeel in de Frans-Belgische kerncentrale van Chooz is bij de invoer geteld.
Steenkool en -agglomeraten : pekverbruik van de agglomeratenfabrieken. Netgas : productie van de gas- en cokesfabrieken, aankopen van gas bij de petroleumnijverheid en totaal verbruik van hoogovenagas.

(f) Exclusef de doorvoer van aardgas naar Frankrijk.
en totaal verbruik van hoogovensgas.

(f) Exclusief de doorvoer van aardgas naar Frankrijk.

(g) Neegas : eigen verbruik van de cokes- en gasfabrieken en verlies bij de distributie.
(h) Inclusief het verbruik van de zelfvoortbrengers. Elektriciteit : inclusief het verschil tussen de bruto- en nettoproductie, alsook het verlies bij vervoer en distributie en energie gebruikt voor oppompen van water in de pompcentrales.

(i) Netgas : inclusief het hoogovensgas.

- (i) Netgas: inclusief het hoogoven gas.
- (j) Niet inbegrepen het verbruik voor de produktie van elektriciteit.

(k) Inclusief de brandstofscheffers omgerekend tegen 15.110 kJoules/kg.

(k) Inclusive de brandstofschieters omgerekend tegen 15,110 kjoles/kg.

(l) Ruwe petroleum : verschil tussen invoer en de hoeveelheid verwerkte petroleum in de raffinaderijen; petroleumproducten : verschil tussen de produktie en de invoer, enerzijds, de leveringen anderzijds.

(m) Handel, cokesfabrieken, spoorwegen elektriciteitscentrales der voortbrengers-verdelers en gemeenschappelijke centrales. enerzijds, de leveringen anderzijds.

Balans van de totale energie
(in duizenden tonnen aardolieëquivalent)

OMSCHRIJVING	Omreke- nings- coëfficiënt	1974	1975	1976	1977	1978	1979 (a)	1980 (b)
<i>Middelen</i>		63 398	60 396	63 971	67 720	66 173	70 866	70 419
Primaire produktie		5 812	7 062	7 678	7 667	7 498	6 951	7 410
— Steenkool	0,70	5 573	5 380	5 233	4 920	4 611	4 214	4 379
— Mijngas		51	43	28	32	32	32	36
— Hydro-elektriciteit	(g)	155	98	75	99	110	130	186
— Kernenergie (c)	(g)	33	1 541	2 342	2 616	2 745	2 575	2 809
<i>Invoer</i>		57 586	53 334	56 293	60 053	58 675	63 915	63 009
— Steenkool en agglomeraten	0,70	6 609	4 388	5 079	4 446	4 679	6 612	6 966
— Cokes	0,70	946	421	365	218	438	985	882
— Bruinkool en -briketten	0,495	17	11	10	11	10	20	72
— Ruwe petroleum	1,00	30 574	29 436	29 226	36 435	33 779	34 237	33 463
— Petroleumprodukten	1,00	9 102	8 587	10 716	7 865	8 722	9 680	9 867
— Netgas (d)		9 763	9 534	10 165	9 938	9 888	10 860	10 352
— Elektriciteit (c)	(g)	575	957	732	1 140	1 159	1 521	1 407
<i>Leveringen binnenland (e)</i>		45 864	42 346	45 082	44 481	46 674	49 104	47 616
Verbruik der producenten primaire ener- gie, verlies omvorming en distri- butie								
<i>Levering en distributie</i>								

— Overige industrieën	9 148	7 660	9 105	8 962	9 272	8 569	8 769
— Vervoer	4 487	4 767	5 033	5 270	5 400	5 713	5 668
— Huishoudsectoren en gelijkgest. ...	11 610	11 850	12 131	12 447	13 736	14 788	13 591
— Niet als energie aangewend	3 585	2 906	2 914	2 717	2 748	3 312	2 844
— Niet gespecificeerd	234	906	353	398	340	100	100
<i>Verkoop buitenland</i>							
Uitvoer	15 541	17 467	19 293	22 913	20 524	20 573	23 362
— Steenkool en agglomeraten	12 779	14 648	16 576	20 152	17 704	18 066	20 922
— Cokes	367	350	293	255	190	286	365
— Petroleumprodukten	336	230	241	172	161	604	538
— Netgas	10 915	12 465	14 046	17 870	15 154	14 927	17 552
— Elektriciteit	513	452	504	412	431	451	470
Bunker (h)	648	1 151	1 492	1 443	1 768	1 798	1 997
	2 762	2 819	2 717	2 761	2 820	2 507	2 440
<i>Voorraadwijziging producenten — importeurs — verbruikers</i>							
— Steenkool en cokes	+ 2 005	+ 568	— 388	+ 313	— 1 193	+ 1 193	— 582
— Ruwe petroleum	+ 178	+ 326	+ 310	— 48	— 653	— 18	+ 85
— Netgas	+ 199	+ 137	— 145	— 31	— 153	+ 259	+ 37
— Petroleumprodukten	—	+ 66	+ 19	+ 5	+ 18	+ 91	+ 16
— Petroleumprodukten	+ 1 628	+ 39	— 572	+ 387	— 405	+ 861	— 720
<i>Statistisch verschil</i>	— 12	+ 15	— 16	+ 13	+ 168	+ 4	— 23

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

- (a) Verbeterde gegevens.
 (b) Voorlopige gegevens op 20 maart 1981.
 (c) De elektrische energie, aan België geleverd door de Frans-Belgische kerncentrale van Chooz is bij de invoer van elektriciteit geteld.
 (d) Inclusief het aardgas vanaf 10 oktober 1966.
 (e) Omrekeningscoëfficiënt voor elektriciteit : 0,086. Niet alle dubbeltellingen konden worden vermeden.
 (f) Verschilberekening.
 (g) Raming op basis van het specifiek verbruik van alle centrales van thermische energie samen.
 (h) Bunkering internationale zeescheepvaart.

Buitenlandse handel betreffende de voornaamste bronnen van energie
Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer					Uitvoer				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Steenkool en -briketten	17 489	14 656	15 679	19 173	20 985	872	779	607	1 224	1 483
1. Anthraciet	4 961	5 045	5 748	5 750	6 109	114	59	106	156	129
2. Andere steenkool	12 233	9 227	9 575	12 980	14 482	712	694	425	864	1 250
3. Geagglomereerde steenkool	295	384	356	443	394	46	26	76	204	104
B. Bruinkool en -briketten	81	85	91	123	293	—	—	—	1	—
C. Producten van cokesovenbedrijven	9 117	7 439	8 909	11 883	11 401	935	573	774	2 066	3 112
w.o.: cokes, retortenkool	9 092	7 414	8 881	11 873	11 394	903	541	737	2 015	3 095
Vaste brandstoffen (A + B + C) ...	26 687	22 180	24 679	31 179	32 679	1 807	1 352	1 381	3 291	4 595
D. Ruwe olie	102 602	125 583	99 593	126 337	192 870	1	—	221	—	—
E. Producten van de aardolieraffinage	42 542	29 229	36 966	59 626	88 378	57 029	69 208	56 790	98 286	145 019
w.o.: 1. Benzine en lichte oliën	12 536	8 607	8 303	16 759	25 394	17 962	20 399	18 873	35 496	51 635
2. Half-zware oliën	494	471	231	848	916	3 404	6 770	5 075	9 918	14 067
3. Gasolie	14 910	7 320	10 018	19 585	23 884	14 783	14 728	11 490	28 756	39 246
4. Stookolie	9 750	7 800	13 509	15 551	29 154	15 083	20 560	14 825	16 515	29 594
5. Smeeroliën	3 752	3 989	3 867	5 269	7 278	4 570	5 361	5 032	5 913	7 733
F. Elektrische energie	315	1 045	743	1 398	2 171	890	66	274	263	2 636
G. Aardgas en fabrieksgas	21 388	24 651	26 937	32 205	44 527	694	1 345	1 138	1 375	2 706
1. Propaan, butaan, e.d.	2 496	2 137	2 126	2 687	3 364	652	1 154	1 023	1 374	2 401
2. Aardgas	18 876	22 456	24 733	29 473	41 093	42	191	114	1	305
3. Netgas, ander dan aardgas	16	58	78	45	70	—	—	1	—	—
Niet vaste brandstoffen (D + E + F + G) ...	166 847	180 508	164 239	219 566	327 946	58 614	70 619	58 423	99 924	150 361
H. Stoom, warm water, samengeperste lucht	—	—	—	—	1	1	1	3	1	3
I. Water, ijs en sneeuw	3	2	2	4	4	2	2	3	1	1
Overige energievormen (H + I) ...	3	2	2	4	5	3	3	6	2	4
Algemeen totaal ...	193 537	202 690	188 920	250 749	360 630	60 424	71 974	59 810	103 217	154 960

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Administratie voor de Energie.

Buitenlandse handel betreffende de voornaamste bronnen van energie
Gewicht

OMSCHRIJVING	Eenheid van de hoeveelheid	Invoer					Uitvoer				
		1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
A. Steenkool en -briketten	10 ³ t	7 951	7 054	7 803	10 264	10 682	391	367	271	505	563
1. Anthraciet		1 855	1 919	2 192	2 222	1 808	48	29	49	65	48
2. Andere steenkool		5 995	4 994	5 485	7 908	8 782	330	328	196	381	490
3. Agglomeraten van steenkool		101	141	126	134	92	13	10	26	59	25
B. Winning en bewerking van bruinkool	10 ³ t	57	57	55	71	180	—	—	—	—	—
C. Produkten van cokesovenbedrijven . w.o.: — cokes, retortenkool	10 ³ t	2 727 2 721	2 122 2 116	2 663 2 656	3 735 3 734	3 614 3 614	323 318	157 150	204 196	647 641	873 871
Vaste brandstoffen (A + B + C) ...		10 735	9 233	10 521	14 070	14 476	714	524	475	1 152	1 436
D. Ruwe aardolie	10 ³ t	28 811	35 036	30 796	31 597	29 914	—	—	81	—	—
E. Produkten van de aardolieraaffinage w.o.: 1. Benzine en lichte oliën ... 2. Halfzware oliën	10 ³ t	10 117 2 256 101	6 978 1 717 95	9 704 1 685 43	10 865 2 050 96	11 576 2 622 88	13 577 3 307 752	16 799 4 153 1 451	14 163 3 994 1 134	14 217 4 212 1 296	17 076 4 909 1 459
3. Zware gas-oil		3 529	1 720	2 485	3 086	2 774	3 499	3 455	2 866	3 572	4 305
4. Stookolie		3 520	2 718	4 752	4 616	5 280	5 394	7 075	5 499	4 491	5 652
5. Zware aardolie		480	495	501	612	542	317	356	333	372	359
F. Elektrische energie		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
G. Aardgas en fabrieksgas : 1. Propaan, butaan, enz.	10 ³ t	494	431	420	428	396	161	251	228	240	269
2. Aardgas	10 ⁶ m ³	12 034	9 790	9 676	10 539	9 735	10	42	28	—	53
3. Netgas, ander dan aardgas	10 ⁶ m ³	7	18	18	13	12	—	—	—	—	—
Niet vaste brandstoffen : — vloeibare (D+E+G1) ... — gasvormige (G2+G3) ..	10 ³ t 10 ⁶ m ³	39 422 12 041	42 445 9 808	40 920 9 694	42 890 10 552	41 886 9 747	13 736 10	17 050 42	14 472 28	14 457 —	17 345 53

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Administratie voor de Energie.

Belgische handel betreffende de voormelde landen van 1900 tot 1901

Waarde
in 1000 franken

Year	1900	1901	1902	1903	1904	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075	2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082	2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089	2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096	2097	2098	2099	2100	2101	2102	2103	2104	2105	2106	2107	2108	2109	2110	2111	2112	2113	2114	2115	2116	2117	2118	2119	2120	2121	2122	2123	2124	2125	2126	2127	2128	2129	2130	2131	2132	2133	2134	2135	2136	2137	2138	2139	2140	2141	2142	2143	2144	2145	2146	2147	2148	2149	2150	2151	2152	2153	2154	2155	2156	2157	2158	2159	2160	2161	2162	2163	2164	2165	2166	2167	2168	2169	2170	2171	2172	2173	2174	2175	2176	2177	2178	2179	2180	2181	2182	2183	2184	2185	2186	2187	2188	2189	2190	2191	2192	2193	2194	2195	2196	2197	2198	2199	2200	2201	2202	2203	2204	2205	2206	2207	2208	2209	2210	2211	2212	2213	2214	2215	2216	2217	2218	2219	2220	2221	2222	2223	2224	2225	2226	2227	2228	2229	2230	2231	2232	2233	2234	2235	2236	2237	2238	2239	2240	2241	2242	2243	2244	2245	2246	2247	2248	2249	2250	2251	2252	2253	2254	2255	2256	2257	2258	2259	2260	2261	2262	2263	2264	2265	2266	2267	2268	2269	2270	2271	2272	2273	2274	2275	2276	2277	2278	2279	2280	2281	2282	2283	2284	2285	2286	2287	2288	2289	2290	2291	2292	2293	2294	2295	2296	2297	2298	2299	2300	2301	2302	2303	2304	2305	2306	2307	2308	2309	2310	2311	2312	2313	2314	2315	2316	2317	2318	2319	2320	2321	2322	2323	2324	2325	2326	2327	2328	2329	2330	2331	2332	2333	2334	2335	2336	2337	2338	2339	2340	2341	2342	2343	2344	2345	2346	2347	2348	2349	2350	2351	2352	2353	2354	2355	2356	2357	2358	2359	2360	2361	2362	2363	2364	2365	2366	2367	2368	2369	2370	2371	2372	2373	2374	2375	2376	2377	2378	2379	2380	2381	2382	2383	2384	2385	2386	2387	2388	2389	2390	2391	2392	2393	2394	2395	2396	2397	2398	2399	2400	2401	2402	2403	2404	2405	2406	2407	2408	2409	2410	2411	2412	2413	2414	2415	2416	2417	2418	2419	2420	2421	2422	2423	2424	2425	2426	2427	2428	2429	2430	2431	2432	2433	2434	2435	2436	2437	2438	2439	2440	2441	2442	2443	2444	2445	2446	2447	2448	2449	2450	2451	2452	2453	2454	2455	2456	2457	2458	2459	2460	2461	2462	2463	2464	2465	2466	2467	2468	2469	2470	2471	2472	2473	2474	2475	2476	2477	2478	2479	2480	2481	2482	2483	2484	2485	2486	2487	2488	2489	2490	2491	2492	2493	2494	2495	2496	2497	2498	2499	2500	2501	2502	2503	2504	2505	2506	2507	2508	2509	2510	2511	2512	2513	2514	2515	2516	2517	2518	2519	2520	2521	2522	2523	2524	2525	2526	2527	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570	2571	2572	2573	2574	2575	2576	2577	2578	2579	2580	2581	2582	2583	2584	2585	2586	2587	2588	2589	2590	2591	2592	2593	2594	2595	2596	2597	2598	2599	2600	2601	2602	2603	2604	2605	2606	2607	2608	2609	2610	2611	2612	2613	2614	2615	2616	2617	2618	2619	2620	2621	2622	2623	2624	2625	2626	2627	2628	2629	2630	2631	2632	2633	2634	2635	2636	2637	2638	2639	2640	2641	2642	2643	2644	2645	2646	2647	2648	2649	2650	2651	2652	2653	2654	2655	2656	2657	2658	2659	2660	2661	2662	2663	2664	2665	2666	2667	2668	2669	2670	2671	2672	2673	2674	2675	2676	2677	2678	2679	2680	2681	2682	2683	2684	2685	2686	2687	2688	2689	2690	2691	2692	2693	2694	2695	2696	2697	2698	2699	2700	2701	2702	2703	2704	2705	2706	2707	2708	2709	2710	2711	2712	2713	2714	2715	2716	2717	2718	2719	2720	2721	2722	2723	2724	2725	2726	2727	2728	2729	2730	2731	2732	2733	2734	2735	2736	2737	2738	2739	2740	2741	2742	2743	2744	2745	2746	2747	2748	2749	2750	2751	2752	2753	2754	2755	2756	2757	2758	2759	2760	2761	2762	2763	2764	2765	2766	2767	2768	2769	2770	2771	2772	2773	2774	2775	2776	2777	2778	2779	2780	2781	2782	2783	2784	2785	2786	2787	2788	2789	2790	2791	2792	2793	2794	2795	2796	2797	2798	2799	2800	2801	2802	2803	2804	2805	2806	2807	2808	2809	2810	2811	2812	2813	2814	2815	2816	2817	2818	2819	2820	2821	2822	2823	2824	2825	2826	2827	2828	2829	2830	2831	2832	2833	2834	2835	2836	2837	2838	2839	2840	2841	2842	2843	2844	2845	2846	2847	2848	2849	2850	2851	2852	2853	2854	2855	2856	2857	2858	2859	2860	2861	2862	2863	2864	2865	2866	2867	2868	2869	2870	2871	2872	2873	2874	2875	2876	2877	2878	2879	2880	2881	2882	2883	2884	2885	2886	2887	2888	2889	2890	2891	2892	2893	2894	2895	2896	2897	2898	2899	2900	2901	2902	2903	2904	2905	2906	2907	2908	2909	2910	2911	2912	2913	2914	2915	2916	2917	2918	2919	2920	2921	2922	2923	2924	2925	2926	2927	2928	2929	2930	2931	2932	2933	2934	2935	2936	2937	2938	2939	2940	2941	2942	2943	2944	2945	2946	2947	2948	2949	2950	2951	2952	2953	2954	2955	2956	2957	2958	2959	2960	2961	2962	2963	2964	2965	2966	2967	2968	2969	2970	2971	2972	2973	2974	2975	2976	2977	2978	2979	2980	2981	2982	2983	2984	2985	2986	2987	2988	2989	2990	2991	2992	2993	2994	2995	2996	2997	2998	2999	3000
Area	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041	15 041																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																														

HOOFDSTUK III

VERKEER EN VERVOER

§ 1. — SPOORWEGVERKEER

Terwijl het reizigersvervoer zich in 1980 handhaafde, kan voor het goederenvervoer een dalende tendens vastgesteld worden.

Het *aantal vervoerde reizigers* lag in 1980 rond de 163 miljoen wat ongeveer gelijk is met een jaar voordien, toen dit aantal lichtjes gedaald was. Het totaal aantal afgelegde kilometers ging miniem vooruit met iets meer dan 0,1 %. Het aantal reizigers dat aanspraak maakte op een verminderd tarief steeg met 1,2 %, terwijl het aantal dat aan volle prijs reisde met bijna 2 % steeg. Het binnenlands reizigersverkeer daalde met ongeveer 3 %, maar het buitenlandse reizigersverkeer groeide met 3,3 %.

Niettegenstaande de resultaten op dit vlak niet zo slecht zijn, mag men toch aannemen dat zij beïnvloed werden door de werkloosheid en de vermindering van de koopkracht. Bovendien had de energiecrisis een ombuiging tot gevolg van het vervoer per vliegtuig en wagen naar het spoor zodat het reizigersvervoer bij de N.M.B.S. toch kon standhouden. Vooral voor toeristische uitstappen werd meer en meer een beroep gedaan op het spoor.

In 1980 is het *goederenvervoer* van de N.M.B.S. in vergelijking met 1979 met iets meer dan 6 % gedaald (7 999 miljoen ton/km in 1980 tegenover 8 535 miljoen ton/km in 1979) tegen een stijging met 20 % een jaar voordien. De vrij gunstige resultaten van het eerste halfjaar werden in de tweede helft van het jaar tenietgedaan door een sterke daling, die kan verklaard worden door de recessie in de siderurgie en de scheikundige nijverheid.

Wat het vervoer van de ertsen betreft werd in 1980 een daling vastgesteld van ongeveer 8 %, wat de grootste daling is van de jaren 1975-1977. De totale sector vaste brandstoffen boekte een vermindering van bijna 5 %.

Niet alleen voor wat betreft het vervoer van ertsen en cokes ondervindt de N.M.B.S. de weerslag van de verslechterde conjunctuur; zij wordt eveneens getroffen door de slechte toestand in de Belgische scheikundige nijverheid.

In 1979 werden 5,7 miljoen ton scheikundige produkten vervoerd, wat een stijging betekende van 22 % in vergelijking tot 1978. In 1980 viel het vervoer van deze produkten terug tot 5 miljoen ton wat een vermindering is van 10 %. Ook voor de landbouwprodukten en de voedingswaren werd een daling opgetekend.

Wat de *infrastructuurwerken* betreft werden in 1980 de geëlektrificeerde lijnen Gent-Kortrijk en Bergen-La Louvière in gebruik genomen. De intensifiëring van het

elektrificatienet en daarmee samenhangend de noodzaak aan nieuw rollend materieel zouden kunnen ten goede komen aan onze nationale economie. Toch dient er op gewezen dat volgens een studie van de Heer E. Claessens (« Methode of applied railway-economics, the case of E.E.C. », S.E.S.O., U.F.S.I.A.), België per inwoner het hoogste spoorwegdeficit van Europa kent en dat gezien de structuur van het Belgische net een sterke verhoging van de trafieken niet meer moet verwacht worden. Uit het tweede Jaarverslag van de Europese Gemeenschap — uitgevaardigd overeenkomstig de Verordening van de Raad van Europa van 12 december 1977, betreffende de maatregelen die nodig zijn om de jaarrekeningen van de Europese spoorwegmaatschappijen onderling vergelijkbaar te maken — blijkt bovendien dat de N.M.B.S. de meest gesubsidieerde spoorwegmaatschappij is in de Gemeenschap. Zij behoort eveneens tot de koplopers wanneer het gaat om personeelskost per duizend eenheden/km.

De *Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen* vervoerde in 1980 ongeveer 306 miljoen reizigers wat bijna 1,5 % minder is dan een jaar voordien. Het elektrisch tramverkeer en het busvervoer, dat vorig jaar nog een lichte winst boekte, kenden dit jaar een vermindering van hun reizigersvervoer van elk ca. 1,5 %. De grootste achteruitgang werd vastgesteld voor het vervoer van motorrijtuigen (ca. 5,5 % minder).

Op te merken valt dat het sociaal-economisch kernkabinet op 6 november 1980 haar akkoord gaf voor de fusie van de N.M.B.S. en de N.M.V.B. Deze fusie heeft tot doel, enerzijds het marktaandeel van het openbaar vervoer te verhogen door harmonisering van de uurroosters en uniformisering van tarieven, en anderzijds de financiële draagkracht te verbeteren door verhoging van de rendabiliteit. In 1980 bedroeg het gecumuleerd verlies van beide maatschappijen 6 miljard frank.

§ 2. — WEGVERVOER

Wat het *beroepsgoederenvervoer* (nationaal) over de weg betreft werden begin 1980 op basis van de afgeleverde vergunningen in totaal 8 719 vervoerondernemingen geregistreerd, wat 10 % minder is dan in 1979. Over de periode 1970-1980 wordt een daling opgetekend van bijna 25 %.

Naargelang het vervoerbewijs waarover zij beschikken kunnen de ondernemingen ingedeeld worden in « P-ondernemingen » en « U-ondernemingen ». De eerste zijn houders van een vervoerbewijs geldig voor regionaal vervoer terwijl de tweede over een nationale vervoervergunning beschikken.

Uit een studie van het I.W.T. (Instituut voor Wegtransport) blijkt dat er begin 1980, 1 710 « P-ondernemingen » waren wat 32 % minder is dan begin 1979. De forse daling op één jaar tijd kan verklaard worden door de inwerkingtreding van het K.B. van 5 september 1978, houdende een aanpassing van het Algemeen Reglement m.b.t. vergoed goederentransport dat, voor het uitoefenen van het beroep van ondernemer van goederenvervoer over de weg, een getuigschrift van beroepsbekwaamheid vereist. Daarenboven had ditzelfde besluit tot gevolg dat de overdracht van vergunningen bemoeilijkt werd en dat bedrijven die volgens het leasing-systeem werken uit de statistieken geweerd werden. Over de periode 1970-1980 noteerde men

eveneens een daling, van zelfs 55 %, waarvoor diverse verklarende factoren kunnen naar voor gebracht worden.

Vooreerst ontplooiden de « P-bedrijven », die hoofdzakelijk kleine bedrijven zijn, naast hun transportbedrijvigheid nog andere activiteiten, zoals bij voorbeeld kolenhandel, handel in bouwmaterialen en petroleumprodukten. Doordat de rendabiliteit van de transportbedrijvigheid de laatste jaren als deficiënt ervaren werd, gaven ze die op en werd hun nevenactiviteit hoofdbedrijvigheid. Naast hun eigen vervoer waren ze daarenboven in grote mate aangewezen op gelokaliseerde transporten en aldus werden ze ingeschakeld bij de uitvoering van grote openbare werken. Door het teruglopen van de bouwactiviteiten dienden talrijke wegvervoerders hun werkzaamheden stop te zetten.

Tenslotte is het ook zo dat men pas werkelijk toegang krijgt tot de internationale transportmarkt wanneer men houder is van een nationale vervoervergunning (V-onderneming).

Wat deze « V-ondernemingen » betreft kan vastgesteld worden dat hun aantal over de periode 1970-1980 met ongeveer 9 % gedaald is. Op 1 januari 1980 werden 7 009 van deze ondernemingen geteld wat bijna 3 % minder is dan op hetzelfde tijdstip van 1979. In globo kan gesteld worden dat begin 1980 het aantal bedrijven slechts 75 % bedroeg van het aantal bestaande ondernemingen begin 1970. Deze afname dient grotendeels toegeschreven te worden aan de sterke daling van het aantal « P-bedrijven ».

Naargelang men de vervoerondernemingen indeelt in kleine (1 tot 4 voertuigen), middelgrote (5 tot 20 voertuigen) en grote (meer dan 21 voertuigen) bedrijven, valt het op dat de middelgrote in vergelijking tot 10 jaar geleden met 32 % in aantal gestegen zijn, terwijl het aantal grote bedrijven zelfs verdubbeld is. De getalsterkte van de kleine ondernemingen is daarentegen met ongeveer 35 % gedaald, wat eveneens verband houdt met het verminderde aantal « P-ondernemingen ». Het gemiddeld aantal voertuigen per bedrijf is over de periode 1970-1980 verdubbeld en het aandeel van de middelgrote en de grote bedrijven is over dezelfde periode verdrievoudigd.

Volgens de enquêteresultaten van het I.W.T. (Instituut voor Wegtransport) kende de internationale transportbedrijvigheid van de Belgische wegvervoerders in 1980 een vrij goed eerste halfjaar, maar in het tweede semester verzwakte de bedrijvigheid zodat zij globaal beschouwd is achteruitgegaan. De verminderde tonnage is vooral duidelijk voor de kleine en middelgrote bedrijven. Vooral het inkomend verkeer nam duidelijk af wat zou kunnen wijzen op een verzwakking van de concurrentiepositie tegenover de buitenlandse vervoerders. Aldus is het Belgisch aandeel in het wegtransport tussen België en Nederland gedaald tot nog slechts 35 %. De verslechterde concurrentiepositie wordt vooral toegeschreven aan de te hoge salarissen, de irreële prijzen, het gebrek aan investeringen en het sluikvervoer.

§ 3. — SCHEEPVAART

1. — Binnenscheepvaart.

Over de periode 1971-1981 verminderde het Belgische *vlootbestand* met 2 100 schepen of 44 %. Qua draagvermogen werd over dezelfde periode een achteruitgang

opgetekend met 783 422 t (of ca. 32 % minder). In 1980 is de binnenvaartvloot in vergelijking tot het voorgaande jaar met 3,48 % afgenomen, terwijl de laadcapaciteit met 0,98 % verminderde.

In de loop van 1980 waren er 11 sleepscheepen minder dan in 1979, toen hun aantal met 12 eenheden was gedaald. Voor de motorscheepen is dezelfde dalende tendens waarneembaar (respectievelijk -94 en -191 schepen). De duwbakken boekten daarentegen een positief resultaat (+9 en +11 eenheden). Globaal valt het op dat de afbouw van de vloot in 1980 iets minder snel is verlopen dan in de vorige jaren. Toch moet men voor ogen houden dat in de voorbije jaren het aantal sleep- en motorscheepen reeds derwijze was geslonken, dat een even sterke vermindering praktisch uitgesloten was.

In 1980 is de tonnenmaat van de motorscheepen met 24 420 t afgenomen (ca. 2 % minder). Dit resultaat is niet zo slecht daar een jaar voordien een vermindering met bijna 6 % werd opgetekend. Het draagvermogen van de sleepscheepen nam in 1979 met ongeveer 12 % af en in 1980 met 10 %. De tonnenmaat van de duwbakken is in het afgelopen jaar met iets meer dan 12 % gestegen (16 795 t meer). Het gemiddelde laadvermogen dat in de loop van 1979 met 1,5 % gestegen was, bleef in 1980 ongeveer gelijk (ca. 1 822 t).

Sedert 1978 is het aandeel van de duwboten en de samenstelling van de Belgische binnenvaartvloot, zowel voor wat betreft aantal als tonnenmaat, relatief meer toegenomen dan dat het aandeel van de sleep- en motorboten is verminderd.

Bij de schepen in exploitatie dienen op 1 januari 1980 nog 364 tankscheepen gevoegd te worden met een laadvermogen van 244 465 t. In vergelijking tot een jaar voordien betekent dit een vermindering met 14 eenheden en 8 829 t laadvermogen.

In het afgelopen jaar werden in toepassing van het K.B. van 18 mei 1976 ongeveer 250 schepen met een tonnenmaat van 120 000 t gesloopt. Voor een 300-tal andere schepen (130 000 t) werd krachtens een K.B. van 3 februari 1980, een aanvraag tot slooppremies ingediend, waarvoor een bedrag van 20 miljoen frank werd vrijgemaakt. Hierdoor is het totale bedrag aan slooppremies gestegen tot 44 miljoen frank. Er wordt voorzien dat wanneer de thans beschikbare kredieten zullen opgebruikt zijn, er nog een 200-tal schepen voor afbraak zullen voorhanden zijn.

Wat de *tewerkstelling* in de binnenvaart betreft, wordt geraamd dat het aantal loontrekkenden het voorbije jaar met ongeveer 2,5 % verminderde. De redenen voor deze daling liggen vooral in de saneringsmaatregelen en de gestegen investeringskosten. De weerslag van de economische crisis is echter vooral voelbaar bij de reders : van januari 1979 tot januari 1980 is het aantal grote bedrijven met 11 tot 25 schepen gehalveerd, wat een verlies betekent van ongeveer 30 000 t en 40 schepen.

Globaal beschouwd kunnen we stellen dat de achteruitgang in de samenstelling van onze binnenvaartvloot in 1980 verkleind is. Voor wat de verdere evolutie betreft zal vooral rekening moeten gehouden worden met de evolutie in de verhoudingen tussen olieproducerende en verbruikende landen, veeleer dan met andere elementen eigen aan de uitbating van de vloot.

Vermelden we ten slotte nog dat de Belgische Rijnvloot op 1 januari 1980 bestond uit 1 758 schepen, wat 55 meer is dan een jaar voordien. Deze stijging is een gevolg van de mutatie van schepen voor binnenlands vervoer naar internationale vaart. Met deze resultaten blijft België de derde grootste Rijnvaartnatie.

2. — Zeehavens.

Het aantal zeeschepen dat de *haven van Antwerpen* aandeed is in 1980 met 274 eenheden of ca. 1,5 % verminderd. Toch steeg het aantal behandelde zeegoederen in vergelijking tot het jaar voordien met ongeveer 2,2 % (81,9 miljoen ton) wat een nieuw rekord is. Zowel de aanvoer (+0,9 % of 46,5 miljoen ton) als de afvoer (+4 % of 35,3 miljoen ton) van het zeegoederenverkeer nam toe, maar de stijging is vooral het gevolg van een toenemende overslag van massaal behandelde goederen.

Ingevolge de verminderde afvoer van ijzer en staal daalde het aandeel van het stukgoed met 5 %, terwijl het aandeel van het massagoed steeg met 6,6 %. Deze toename van massagoed kan vooral verklaard worden door een sterke stijging in de kolen- en graansector. Voor beide goederensoorten werden nieuwe records geboekt : ongeveer 31 % meer voor de kolen (6,8 miljoen ton) en ongeveer 36 % meer voor de granen (8,3 miljoen ton).

Sinds 1976 is voor de Antwerpse haven de directe trafiek voor olieimport vrij stabiel gebleven : 3,5 miljoen ton in 1976, 3,3 miljoen ton in 1977, 2,9 miljoen ton in 1978, en 3,9 miljoen ton in 1979 en in 1980. De aan- en afvoer van petroleumderivaten nam sterk toe (ongeveer 33 % meer) zodat er in totaal 3,5 miljoen ton meer petroleumprodukten verscheept werden dan een jaar voordien. De trafiek van de non-ferrometalen steeg met 20 % en deze van de woudprodukten (houtcellulose en papier) met 18 % (meer dan 1,6 miljoen ton).

Terwijl in 1979 ruim 8 633 Antwerpse havenarbeiders volledig werkloos waren, zou dit cijfer voor 1980 ongeveer 19 % lager liggen.

Vorig jaar werd de verbinding vijfde Havendok-Amerikadok gerealiseerd. Deze verbinding vormt voor de zee- en binnenscheepvaart een schakel tussen de oude en de nieuwe dokken en houdt tevens een verbetering in voor het spoor- en baanverkeer. Verder zal de maritieme toegang tot de Antwerpse haven verbeterd worden door het 48-voetprogramma zo snel mogelijk te verwezenlijken. Deze werkzaamheden moeten het mogelijk maken voor schepen van 125 000 t om in één getij de Antwerpse haven te bereiken.

Gelet op de te verwachten matige groei van de West-Europese economie in de komende twintig jaren, waarschuwt de Antwerpse Havenfederatie voor het risico van overcapaciteit van de West-Europese havens. In de toekomst zou vooral de nadruk moeten gelegd worden op de optimale valorisering van het bestaande havenpotentieel, veeleer dan op de uitbreiding ervan.

In 1980 werden in de *haven van Zeebrugge* ca. 14,1 miljoen ton goederen verscheept; in vergelijking tot het voorgaande jaar is dit een daling van de goederentrafiek met bijna 6 %. Deze vermindering is te wijten aan een terugloop van

de aanvoer met ca. 7 % of 797 069 ton (totale aanvoer ca. 10,08 miljoen ton). In totaal werden 4,1 miljoen ton goederen afgevoerd, wat ongeveer 2 % minder is dan in 1979.

Het passagiersverkeer steeg van 1,7 miljoen eenheden in 1979 naar 2,3 miljoen eenheden in 1980. Dit is een vooruitgang met ongeveer 622 000 eenheden of met bijna 37 %. Terwijl het aantal ontscheepte passagiers met 35 % steeg, klom het aantal ingescheepte passagiers op met ongeveer 326 000 eenheden of bijna 40 % meer. Deze rekordcijfers kunnen verklaard worden door de blokkade van de Franse havens door Franse vissers in augustus 1980, als protest tegen het uitblijven van steunmaatregelen vanwege hun nationale overheid.

Terwijl het voertuigenverkeer op het Kanaal in 1979 met 3 % gestegen was, klom het groeiritme in 1980 tot bijna 14 % op (ongeveer 101 836 voertuigen meer). De totale containertrafiek (155 958) daalde daarentegen met bijna 3 % en is hoofdzakelijk toe te schrijven aan een vermindering van de aanvoer met iets meer dan 6 %.

9 550 zeeschepen voeren de haven van Zeebrugge binnen, wat een stijging is met 500 eenheden, ongeveer 5,5 %. De tonnenmaat bedroeg ongeveer 48,2 miljoen B.R.T., wat ca. 7 % meer is dan het voorgaande jaar.

De aanvoer van ruwe overzeese aardolie viel terug op 4,5 miljoen ton, wat ongeveer 11 % minder is. In tegenstelling tot het voorbijgaande jaar kende de treinferry-trafiek een lichte daling (ca. 7 %), terwijl de carferry-trafiek stagneerde. De cokestrafiek liep terug van 380 000 ton in 1979 tot 372 000 ton in 1980 (— ca. 2 %) en de steenkoolverscheppingen daalden zelfs met 94 %.

Vermelden we tenslotte dat de regering op 1 augustus 1980 besliste de voorhaven van Zeebrugge maximaal uit te bouwen zodat op 1 januari 1986 een L.N.G.-schip volgeladen met vloeibaar Algerijns aardgas de haven veilig zou kunnen aandoen.

In het voorbije jaar werden in de *Gentse zeehaven* 18,4 miljoen ton goederen vervoerd, wat ongeveer 100 000 ton meer is dan een jaar voordien. Gelet op de economische laag-conjunctuur en de verzwakking van de wereldhandel, betekent dit een nieuw rekordjaar voor deze haven.

3 260 schepen met een gezamenlijk bruto-tonnenmaat van 15,7 miljoen ton liepen de haven binnen. In 1979 deden 127 schepen minder de haven aan en lag de bruto tonnenmaat bijna 3 % lager. De gemiddelde tonnenmaat per schip daalde van 4 876 B.R.T. in 1979 naar 4 816 B.R.T. in 1980, wat een vermindering is met iets meer dan 1 %.

Terwijl in 1979 de ijzerertstrafiek nog een stijging boekte van 10 %, daalde het aantal lossingen van deze trafiek in 1980 met 17 %. Deze achteruitgang hangt nauw samen met de moeilijkheden in de Europese siderurgie. De aanvoer van granen en derivaten steeg met 8 % en deze van brandstoffen met 53 %.

Het streven van de Gentse havenverantwoordelijken naar diversificatie van de goederentrafieken is in 1980 succesvol verlopen. Een bewijs hiervan is de aan- en afvoer van 27 000 levende dieren langs de installaties van de voorhaven. Deze

veetransporten en de nieuwe graantrafieken hadden een bijkomende treintrafiek met ongeveer 1 300 spoorwagens als gevolg.

De gunstige resultaten van de Gentse haven dienen mede in het licht gesteld te worden van het opnieuw in werking stellen van één der graanopslagbedrijven, het operationeel worden van een dierenlagerij en de verhoogde aanvoer van steenkolen in Europa.

Over de periode 1960-1980 steeg de werkgelegenheid in de Gentse kanaalzone van 10 000 naar 22 000 arbeidsplaatsen. Van 1968 naar 1980 groeide het maritiem goederenverkeer van 2,8 miljoen ton tot 18,4 miljoen ton. Daardoor steeg het aandeel van Gent in het totale maritieme goederenverkeer van de Belgische havens van 5 tot 17 %.

Vermelden we tenslotte dat volgens het «Rapport Anselin» deze Gentse havenzone over 10 jaar slechts concurrentieel zal zijn indien het bestaande kanaal Gent-Terneuzen verruimd wordt en een nieuwe zeesluis gebouwd wordt.

3. — *Belgische koopvaardijvloot.*

De Belgische koopvaardijvloot bestond op 1 januari 1981 uit 100 schepen met een bruto-tonnenmaat van 1 771 170 en een laadvermogen van 2 794 170 t. Dit zijn 2 schepen en 22 460 bruto-tonnenmaat meer dan op 1 januari 1980.

In 1980 werd een vraag naar nieuwbouw vastgesteld.

Op dit ogenblik zijn 30 koopvaardij schepen in aankoop of bestelling. Het gaat vooral om bulkcarriers, containerschepen, gecombineerde massagoedschepen en vrachtschepen. De tewerkstelling in de werven en reparatiebedrijven voor zeeschepen daalde over de periode 1973-1979 met bijna 15 % (ca. 9 500); in de werven en reparatiebedrijven voor binnenvaartschepen steeg de tewerkstelling daarentegen met 18 % (ca. 700). De scheepsloperijen stelden over dezelfde periode ca. 63 % minder personeel tewerk (van 120 in 1973 naar 45 in 1979).

§ 4. — LUCHTVERKEER

Uit de verkeersresultaten over 1980 blijkt dat ook de Sabena te kampen heeft met de stagnatie van de markt. Wat de lijndiensten betreft steeg het aantal aangeboden ton-km (A.T.K.) met 2,4 %, terwijl het aantal vervoerde ton-km (U.T.K.) met 1,1 % toenam. De bezettingsgraad liep licht terug van 60 % in 1979 naar 59,4 % in 1980. Het vrachtvervoer groeide met 1,5 % en het postvervoer kende een vooruitgang van 1,9 %. Het passagiersvervoer ging met slechts 0,7 % vooruit.

Wanneer men alle diensten in aanmerking neemt, kan vastgesteld worden dat onze nationale luchthaven 0,7 % minder aangeboden ton-km kon voorleggen en 3,5 % minder vervoerde ton-km. Voor de vracht wordt een achteruitgang opgetekend van ongeveer 7 %.

Op het Noord-Amerika-net werd wat de vervoerde ton/km-passagiers betreft een verhoging van 9 % geregistreerd en een bezettingsgraad van 70,2 %. Op dit net, waar de grootste vooruitgang werd waargenomen werden vorige zomer twee nieuwe landingsplaatsen geopend, nl. Detroit en Chicago. Het Afrika-net registreerde een verhoging van 5 % wat het aantal vervoerde ton/km-passagiers betreft, terwijl het Verre-Oosten-net een achteruitgang boekte. Niettegenstaande het systeem van de lage Euro-prijzen, ging ook het Europa-net achteruit.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
Vervoer van goederen bij wagenladingen

JAARTAL	Gewicht (duizenden tonnen)					Totale omvang van het vervoer (miljoenen tkm)
	Binnen- land	Invoer	Uitvoer	Transito	Totaal	
1971 (a)	22 213	19 973	13 106	11 126	66 418	7 328
1972	23 258	21 335	13 638	11 102	69 333	7 490
1973	23 263	24 433	15 350	12 478	75 524	8 183
1974	23 221	26 460	16 371	16 040	82 092	9 146
1975	16 629	18 333	12 044	12 195	59 201	6 757
1976	17 064	19 268	12 241	11 441	60 014	6 648
1977	16 861	16 859	12 036	12 576	58 332	6 485
1978	17 607	18 559	13 019	14 002	63 187	7 119
1979	18 180	22 107	15 584	18 008	73 879	8 535
1980	19 008	..	..	..	71 063	7 999

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

(a) Met ingang van 1 januari 1971 wordt het vervoer van petroleumprodukten met vertrek uit Belgische raffinaderijen en welke vroeger beschouwd werd als tot het maritiem vervoer behorend, opgenomen in het verkeer met vertrek uit Belgische stations, en dit oefent een merkelijke invloed op de gegevens van de vervoerbewegingen.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
Vervoer van goederen bij wagenladingen :
indeling naar de aard der vervoerde goederen
(miljoenen tonkilometers)

AARD DER GOEDEREN	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Landbouwprodukten en voedingswa- ren	342	236	263	306	327	423	413
Vaste brandstoffen	1 730	1 255	1 230	1 205	1 280	1 524	1 451
Ertsen	2 700	1 923	1 868	1 522	1 786	2 256	2 055
Metaalprodukten	2 380	1 718	1 653	1 582	1 761	2 045	1 782
Bouwmaterialen en produkten uit steengroeven	593	454	446	401	425	464	493
Textielprodukten	36	28	33	22	17	19	18
Chemische produkten	716	565	595	570	600	753	684
Nijverheidsoliën, petroleum, pek en teer	398	389	370	476	456	486	514
Allerlei	251	189	190	401	467	565	589
<i>Totaal ...</i>	9 146	6 757	6 648	6 485	7 119	8 535	7 999

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
Reizigersverkeer
(miljoenen eenheden)

JAARTAL	Aantal reizigers	Aantal reizigerskilometers			
		Totaal	Op biljet	Op sociale abonnementen	Op andere abonnementen (a)
1972	240	8 168	2 966	3 675	1 527
1973	237	8 093	2 951	3 490	1 652
1974	237	8 279	3 104	3 479	1 696
1975	232	8 258	3 190	3 436	1 632
1976	227	8 190	3 234	3 333	1 623
1977 (b)	200	7 667	3 118	3 065	1 484
1978	171	7 136	3 058	2 761	1 317
1979	163	6 955	3 128	2 484	1 343
1980	163	6 963	3 133	2 515	1 314

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

(a) Gewoon abonnement, schoolabonnement, netabonnement, abonnement voor handelsreiziger, abonnement van 5, 10 of 15 dagen.

(b) Overname van het autobusverkeer door de N.M.V.B. op 1 juli 1977.

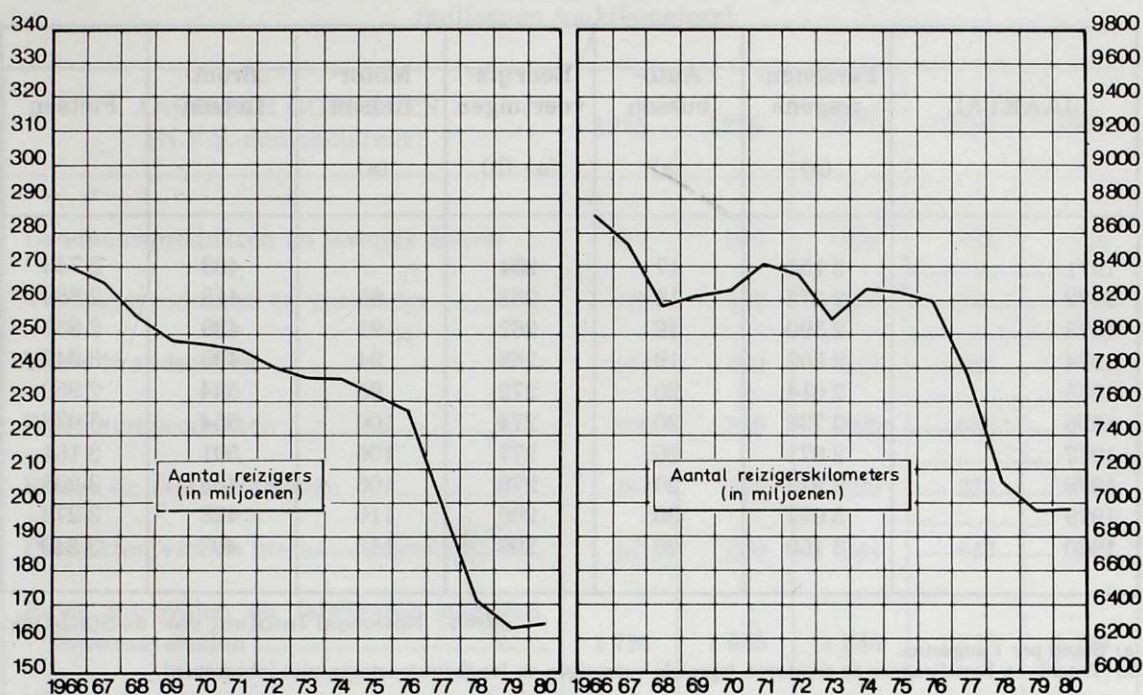
Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen
Aantal reizigers
(duizenden)

JAARTAL	Totaal	Elektrische trams	Motorrijtuigen	Bussen
1972	240 601	27 190	236	205 057
1973	241 102	25 892	272	214 938
1974	238 317	22 857	253	215 205
1975	240 114	22 767	301	246 114
1976	234 836	21 769	327	212 740
1977	267 272	20 260	305	246 707 (a)
1978	312 219	17 506	301	294 412
1979	310 233	14 364	277	295 592
1980	306 014	14 125	262	291 627

Bron : Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen.

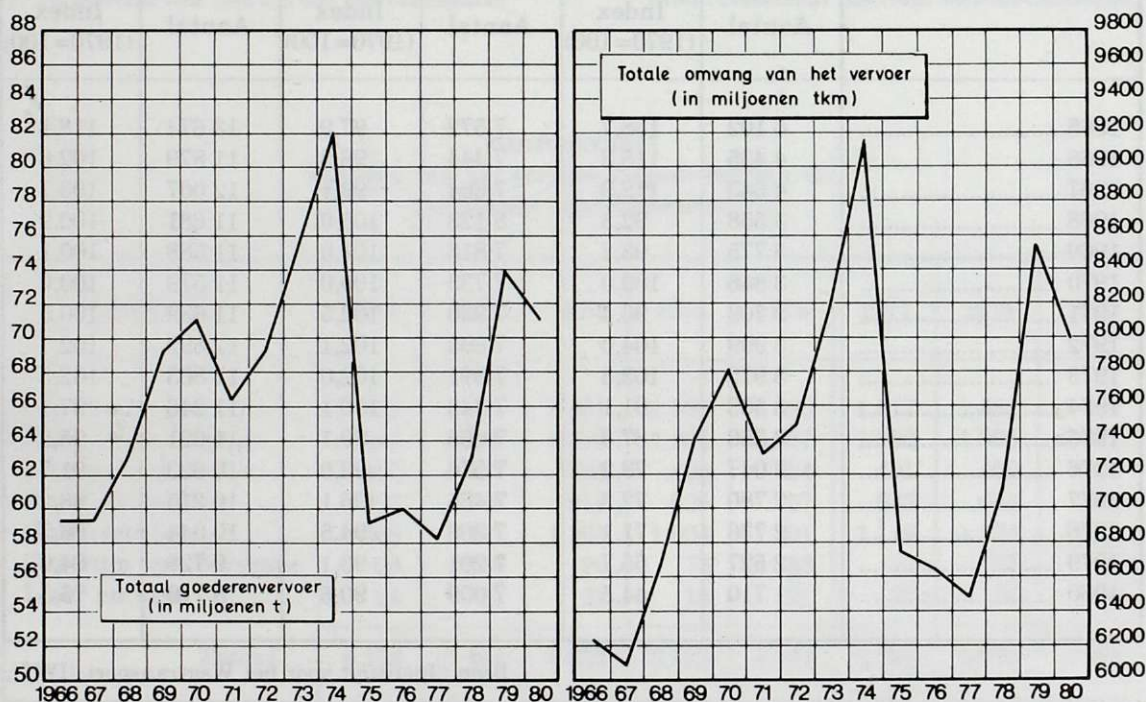
(a) De A.B.-diensten inbegrepen, overgenomen door de N.M.B.S. vanaf 1 juli 1977.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen Reizigersverkeer

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen Vervoer van goederen bij wagenladingen

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

Aantal wegvoertuigen
(duizendtallen)

JAARTAL	Personen- wagens (a)	Auto- bussen (a)	Bedrijfs- voertuigen (a) (b)	Motor- fietsen (a)	Brom- fietsen	Fietsen
1971	2 154	17	254	..	403	2 743
1972	2 273	18	258	65	415	2 880
1973	2 390	19	262	91	439	2 931
1974	2 502	19	268	94	493	3 049
1975	2 614	20	272	95	534	2 969
1976	2 738	20	274	100	554	3 076
1977	2 871	20	277	106	501	3 161
1978	2 973	20	279	106	453	3 235
1979	3 077	20	290	110	428	3 273
1980	3 159	20	299	113	403	3 349

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Stand per 1 augustus.

(b) Vracht- en bestelwagens en tractoren (speciale voertuigen en landbouwtractoren niet inbegrepen).

**Evolutie van het aantal ondernemingen
van beroepsgoederenvervoer over de weg (a)**

Op 1 januari :	P-Ondernemingen		V-Ondernemingen		Totaal	
	Aantal	Index (1970=100)	Aantal	Index (1970=100)	Aantal	Index (1970=100)
1965	6 102	158,7	7 572	97,9	13 674	118,1
1966	4 435	115,3	7 444	96,3	11 879	102,6
1967	4 343	112,9	7 664	99,1	12 007	103,7
1968	3 558	92,5	8 123	105,0	11 681	100,9
1969	3 775	98,2	7 813	101,0	11 588	100,1
1970	3 846	100,0	7 733	100,0	11 579	100,0
1971	3 709	96,4	7 930	102,5	11 639	100,5
1972	3 999	104,0	7 893	102,1	11 892	102,7
1973	3 972	103,3	7 891	102,0	11 863	102,5
1974	3 503	91,1	7 743	100,1	11 246	97,1
1975	3 356	87,3	7 665	99,1	11 021	95,2
1976	3 047	79,2	7 576	98,0	10 623	91,7
1977	2 780	72,3	7 435	96,1	10 215	88,2
1978	2 736	71,1	7 308	94,5	10 044	86,7
1979	2 527	65,7	7 201	93,1	9 728	84,0
1980	1 710	44,5	7 009	90,6	8 719	75,3

Bron : Instituut voor het Wegtransport (IWT).

(a) De P-Ondernemingen beschikken over een vervoerbewijs geldig binnen een zone met 25 km-straal.
De V-Ondernemingen zijn houders van een nationale vervoervergunning.

Binnenvaart

Indeling van het vervoer volgens de aard der goederen (a)
(miljoenen tonkilometers)

AARD DER GOEDEREN (N.V.S.-nomenclatuur)	1975	1976	1977	1978	1979
Landbouwprodukten en levende dieren	617	675	525	672	626
Voedingsprodukten en veevoeder	292	389	406	433	450
Vaste brandstoffen	447	562	513	491	454
Petroleumprodukten	696	849	825	870	927
Ertsen en metaalresiduën	282	322	320	375	390
Produkten van de metaalindustrie	481	659	644	643	575
Ruwe mineralen en fabrikaten daarvan, bouwmaterialen	1 726	1 955	1 846	1 737	1 727
Meststoffen	167	140	226	227	253
Chemische produkten	378	477	394	445	458
Machines, voertuigen, diverse fabrikaten n.e.g. en speciale transacties	35	45	61	46	47
<i>Totaal ...</i>	5 123	6 072	5 761	5 939	5 908

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Binnenvaart

Indeling van het vervoer volgens bekken (a)
(miljoenen tonkilometers)

BEKKEN	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Zeeschelde	1 242	1 435	1 461	1 186	1 480	1 517	1 562	1 609
Kempische kanalen ...	2 603	2 269	2 470	1 804	2 107	1 980	1 998	2 017
Brabantse kanalen	467	477	528	405	424	401	400	412
Maas en Samber	956	885	912	635	757	643	644	557
Bovenschelde	1 368	1 297	1 364	1 004	1 201	1 116	1 224	1 223
Centrum en Borinage	99	110	96	73	83	77	67	62
IJzer en kust	24	22	22	16	21	27	24	28
<i>Totaal ...</i>	6 758	6 494	6 853	5 123	6 072	5 761	5 939	5 908

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Samenstelling van de Belgische binnenvaartvloot
Stand op 1 januari

JAARTAL	Motorschepen		Sleepschepen		Duwbakken		Totaal	
	Aantal	Tonnenmaat (duizenden)	Aantal	Tonnenmaat (duizenden)	Aantal	Tonnenmaat (duizenden)	Aantal	Tonnenmaat (duizenden)
1971	4 310	2 026,0	408	318,2	37	48,3	4 755	2 392,5
1972	4 545	2 166,8	349	260,9	45	58,1	4 939	2 485,8
1973	4 460	2 167,7	331	247,9	52	66,6	4 843	2 482,2
1974	4 278	2 149,4	278	209,1	59	85,9	4 615	2 444,4
1975	3 929	2 065,3	206	177,5	51	78,6	4 186	2 321,4
1976	3 548	1 814,4	206	177,5	51	78,6	3 805	2 070,5
1977	3 025	1 609,6	138	107,6	59	100,9	3 292	1 818,1
1978	2 994	1 594,8	136	106,0	59	100,9	3 189	1 801,7
1979	2 763	1 499,8	117	88,8	63	112,7	2 943	1 701,3
1980	2 572	1 412,3	105	78,3	74	134,4	2 751	1 625,0
1981	2 478	1 387,8	94	70,0	83	151,2	2 655	1 609,0

Bron : Ministerie van Verkeerswezen.

Binnenvaart
Vervoerde goederen (a)

JAARTAL	Gewicht (duizenden tonnen)					Totale omvang van het vervoer (miljoenen tkm)
	Binnen-land	Invoer	Uitvoer	Transito	Totaal	
1970	31 237	35 638	20 272	4 418	91 565	6 734
1971	29 413	39 096	21 456	5 401	95 366	6 729
1972	28 092	39 615	22 995	5 713	96 410	6 758
1973	24 925	42 610	29 038	5 212	101 785	6 494
1974	26 133	46 486	28 800	5 459	106 878	6 853
1975	18 477	36 986	24 091	4 179	83 733	5 123
1976	21 934	42 571	31 124	4 645	100 274	6 072
1977	21 746	41 730	33 671	3 777	100 924	5 761
1978	20 112	44 230	31 370	4 536	100 248	5 935
1979	21 080	45 198	30 813	4 309	101 400	5 908

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Toestand van de Belgische koopvaardijvloot

OMSCHRIJVING	1 januari 1980		1 januari 1981	
	Aantal	Bruto-tonnen-maat	Aantal	Bruto-tonnen-maat
Bulkvracht- en containerschepen	23	753 323	25	779 131
Vrachtschepen	19	184 780	18	184 037
Polyvalente vaartuigen	4	52 198	3	39 483
Passagiers- en vrachtschepen	1	13 303	1	13 303
Produkttankers	4	73 216	4	73 216
Olietankers	7	274 449	7	274 449
Afvaltankschepen	1	1 178	1	1 178
Combinatieschepen	2	45 046	2	45 046
Containerschepen	3	110 009	3	110 009
Koelschepen	4	23 822	5	32 991
Ertsschepen	1	38 765	1	38 765
Zeelichters	9	29 355	9	29 355
Pakketboten	2	7 745	2	7 745
Car-ferries	8	37 714	8	37 714
Gastankers	3	80 138	3	80 138
Olieboorschepen	1	10 372	1	10 372
« Offshore »-bevoorradingsschepen	2	2 426	2	2 426
Roll on- Roll off schepen	4	10 871	4	10 871
Schepen voor vervoer van levend vee	—	—	1	941
<i>Totaal ...</i>	98	1 748 710	100	1 771 170

Bron : Ministerie van Verkeerswezen, Administratie van het Zeewezen en van de Binnenvaart.

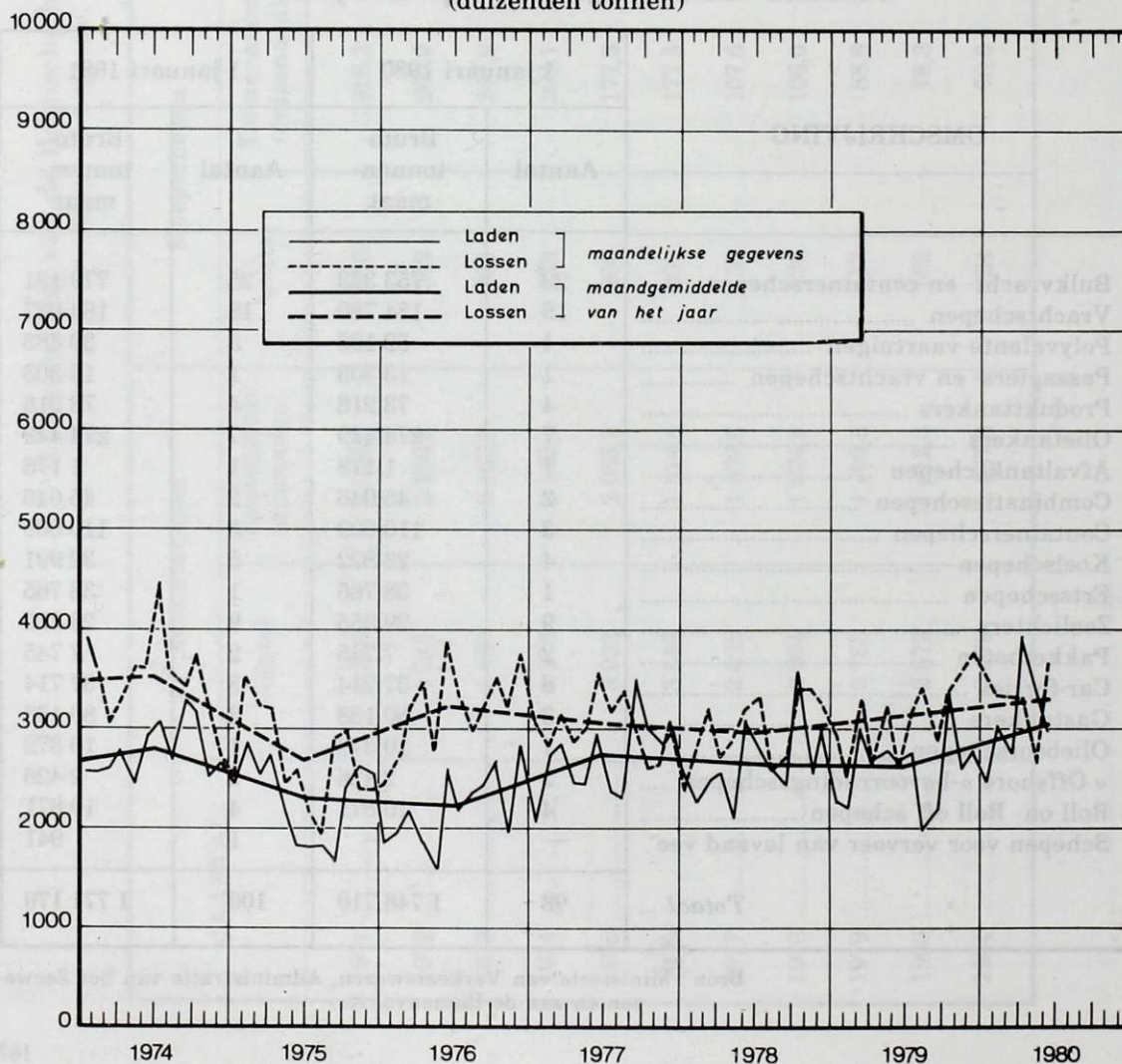
Haven van Antwerpen Zeevaart

JAARTAL	Binnengekomen schepen		Lading (1000 t)		
	Aantal	Tonnenmaat (1000 B.R.T.) (a)	Aanvoer	Afvoer	Totaal
1972	18 631	88 689	39 054	28 161	67 215
1973	18 708	87 686	41 303	30 234	71 537
1974	18 755	87 963	42 550	33 307	75 857
1975	17 376	84 002	32 747	27 734	60 481
1976	17 711	91 384	39 113	26 933	66 046
1977	17 703	94 028	37 440	31 611	69 051
1978	17 382	98 260	39 000	33 100	72 100
1979	17 425	103 542	46 100	33 990	80 090
1980	17 151	102 696	46 549	35 387	81 935

Bron : Stad Antwerpen.

(a) Vanaf 1978 wordt volgens de nieuwe meetwijze de tonnenmaat uitgedrukt in B.R.T. (brutoregister-ton). De gegevens voor de voorgaande jaren, die uitgedrukt waren in B.N.T. (Belgische nettoton), werden omgerekend in B.R.T.

Zeeverkeer in de haven van Antwerpen (duizenden tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

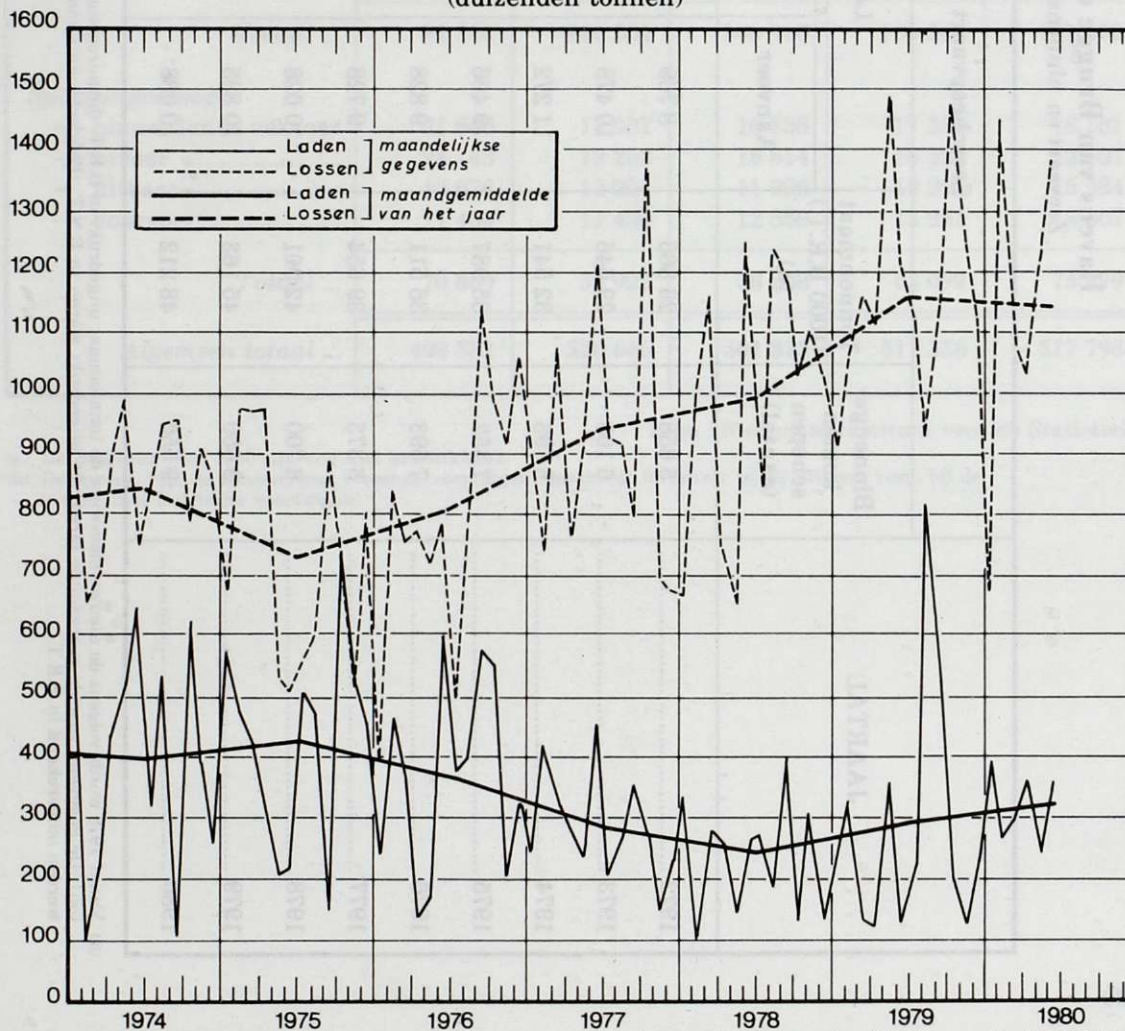
Haven van Gent Zeevaart

JAARTAL	Binnengekomen schepen		Lading (1000 t)		
	Aantal	Tonnenmaat (1000 B.R.T.) (a)	Aanvoer	Afvoer	Totaal
1972	4 093	11 014	9 129	4 614	13 743
1973	3 789	10 818	9 715	4 980	14 695
1974	4 093	12 233	10 286	5 564	15 850
1975	3 398	10 508	8 875	4 656	13 531
1976	3 259	12 365	11 156	4 180	15 336
1977	2 927	11 796	11 108	3 520	14 628
1978	2 920	12 889	12 308	3 179	15 487
1979	3 133	15 278	14 293	4 027	18 320
1980	3 260	15 701	15 147	3 277	18 424

Bron : Haven van Gent.

(a) Vanaf 1978 wordt volgens de nieuwe meetwijze de tonnenmaat uitgedrukt in B.R.T. (brutoregister-ton). De gegevens voor de voorgaande jaren, die uitgedrukt waren in B.N.T. (Belgische nettoton), werden omgerekend in B.R.T.

Zeeverkeer in de haven van Gent (duizenden tonnen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Havens van Brugge en Zeebrugge
Zeevaart en binnenscheepvaart

JAARTAL	Zeescheepvaart					Binnenscheepvaart		Algemeen totaal (1000 t)
	Binnenge- komen schepen (aantal)	Tonnenmaat (1000 B.R.T.) (a)	Lading (1000 t)			Binnenge- komen schepen (aantal)	Tonnenmaat (1000 t)	
			Aanvoer	Afvoer	Totaal			
1972	5 658	26 866	8 769	1 767	10 536	1 497	471	11 007
1973	6 105	29 546	10 478	2 217	12 695	1 626	544	13 239
1974	6 796	32 541	11 272	2 772	14 044	1 748	592	14 636
1975	7 452	35 987	9 466	2 639	12 105	1 244	415	12 520
1976	7 593	36 511	9 828	2 700	12 528	1 835	623	13 151
1977	8 373	39 654	9 728	3 183	12 911	1 531	502	13 413
1978	8 700	42 001	10 028	3 438	13 466	1 481	551	14 017
1979	9 050	45 163	10 885	4 191	15 076	1 802	756	15 832
1980	9 550	48 212	10 088	4 101	14 189	1 856	830	15 019

(a) Vanaf 1978 wordt volgens de nieuwe meetwijze de tonnenmaat uitgedrukt in B.R.T. (bruto register-ton). De gegevens voor de voorgaande jaren, die uitgedrukt waren in B.N.T. (Belgische nettoton), werden omgerekend in B.R.T.

Bron : Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen.

**Hoeveelheden goederen die volgens de drie voornaamste vormen van vervoer
werden vervoerd**
(duizenden ton)

OMSCHRIJVING	1970	1976	1977	1978	1979 (a)
<i>Wegvervoer :</i>					
— binnenlands vervoer	298 763	308 851	292 081	300 954	286 494
— invoer (b)	16 499	22 658	21 997	22 846	24 845
— uitvoer (b)	16 499	22 658	21 997	22 846	24 845
— doorvoer	4 187	6 293	6 614	7 371	6 335
<i>Totaal ...</i>	335 948	360 460	342 689	354 017	342 519
<i>Binnenscheepvaart :</i>					
— binnenlands vervoer	31 237	21 936	21 743	20 113	21 080
— invoer	35 638	42 576	41 729	44 229	45 198
— uitvoer	20 272	31 128	33 671	31 370	30 813
— doorvoer	4 418	4 644	3 775	4 534	4 309
<i>Totaal ...</i>	91 565	100 284	100 918	100 247	101 400
<i>Spoorwegvervoer :</i>					
— binnenlands vervoer	21 646	17 037	16 838	17 585	18 181
— invoer	24 143	19 253	16 814	18 529	22 107
— uitvoer	13 676	12 204	11 996	12 993	15 584
— doorvoer	11 404	11 430	12 559	13 981	18 007
<i>Totaal ...</i>	70 869	59 922	58 208	63 092	73 879
<i>Algemeen totaal ...</i>	498 382	520 666	501 815	517 356	517 798

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

(b) De invoer, resp. de uitvoer, met vreemde voertuigen, geschiedt forfaitair bij de uitvoer, resp. bij de invoer, met Belgische voertuigen.

Vergelijking in tkm van de drie voornaamste vormen van vervoer
(duizenden tkm)

OMSCHRIJVING	1970	1976	1977	1978	1979 (a)
<i>Wegvervoer :</i>					
— binnenlands vervoer	9 194	9 300	9 250	9 909	9 861
— invoer (b)	1 419	2 103	1 931	2 131	2 288
— uitvoer (b)	1 419	2 103	1 931	2 131	2 288
— doorvoer	837	1 259	1 323	1 474	1 267
<i>Totaal ...</i>	12 869	14 765	14 435	15 645	15 701
<i>Binnenscheepvaart :</i>					
— binnenlands vervoer	2 702	1 740	1 706	1 609	1 662
— invoer	2 095	2 268	2 098	2 255	2 202
— uitvoer	1 382	1 476	1 484	1 502	1 501
— doorvoer	556	588	475	569	543
<i>Totaal ...</i>	6 734	6 072	5 763	5 935	5 908
<i>Spoorwegvervoer :</i>					
— binnenlands vervoer	1 182	1 051	1 066	1 105	1 132
— invoer	3 108	2 355	2 018	2 207	2 489
— uitvoer	1 404	1 404	1 387	1 506	1 787
— doorvoer	2 084	1 825	1 996	2 288	3 127
<i>Totaal ...</i>	7 777	6 636	6 468	7 105	8 535
<i>Algemeen totaal ...</i>	27 380	27 473	26 666	28 685	30 147

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

(b) De invoer, resp. de uitvoer, met vreemde voertuigen geschiedt forfaitair bij de uitvoer, resp. bij de invoer, met Belgische voertuigen.

Handelsverkeer in de Belgische luchthavens (a)

OMSCHRIJVING	Vluchten		
	Regelmatig	Onregelmatige	Totaal
<i>Vluchten (eenheden)</i>			
1972	82 480	8 845	91 325
1973	81 935	13 498	95 433
1974	74 163	13 911	88 074
1975	71 281	14 821	86 102
1976	75 231	15 476	90 707
1977	77 587	15 577	93 164
1978	81 398	14 393	95 791
1979	86 013	15 716	101 729
1980	84 550	15 789	100 339
<i>Passagiers (eenheden)</i>			
1972	3 245 524	502 385	3 747 909
1973	3 394 030	836 695	4 232 625
1974	3 343 348	895 996	4 239 344
1975	3 387 404	962 311	4 349 715
1976	3 556 862	1 032 189	4 589 051
1977	3 748 109	1 077 069	4 825 278
1978	3 947 072	1 140 061	5 087 133
1979	4 104 051	1 247 540	5 351 591
1980	4 046 643	1 222 596	5 269 239
<i>Vrachtgoed (tonnen)</i>			
1972	116 148	7 394	123 542
1973	111 899	7 205	119 104
1974	113 110	6 639	119 749
1975	119 171	10 182	129 353
1976	128 106	22 880	150 986
1977	133 696	15 194	148 890
1978	135 438	17 169	152 607
1979	146 190	19 795	165 985
1980	158 795	20 012	178 807
<i>Poststukken (tonnen)</i>			
1972	6 572	62	6 634
1973	6 173	130	6 303
1974	5 459	50	5 509
1975	5 818	60	5 878
1976	6 679	218	6 897
1977	7 657	41	7 698
1978	8 284	78	8 362
1979	6 933	94	7 027
1980	7 765	205	7 970

Bron : Regie der Luchtwezen.

(a) Deze statistiek omvat het totaal vervoer, dit is zowel bij aankomst als bij vertrek, lokale vluchten niet inbegrepen.

Luchtverkeer van de SABENA

JAARTAL	Aangeboden ton-kilometers (mil-joenen)	Vervoerde reizigers (duizenden)	Reizigers-kilometers (mil-joenen)	Vrachtgoed (mil-joenen ton-kilometers)	Poststukken (duizenden ton-kilometers)	Vervoerde ton-kilometers (mil-joenen)	Ladings-coëfficiënt (per-centage)
1971	898,5	1 510,8	3 201,1	208,4	8 838,0	512,9	57,1
1972	907,6	1 484,8	3 276,7	234,3	8 616,7	540,1	59,5
1973	946,6	1 649,9	4 211,9	240,3	8 972,2	635,5	67,1
1974	1 137,6	1 693,4	4 535,8	287,1	8 589,9	711,8	62,6
1975	1 197,4	1 680,6	4 581,1	286,8	7 953,1	719,2	60,1
1976	1 280,3	1 764,0	4 453,3	366,7	9 130,7	784,2	61,3
1977	1 306,4	1 954,7	4 495,7	371,4	8 551,4	789,6	60,4
1978	1 310,5	2 027,1	4 500,1	375,8	10 248,9	791,1	60,4
1979	1 448,8	2 043,1	4 822,2	504,2	11 066,3	949,3	65,5
1980	1 438,3	1 974,5	4 853,7	467,9	11 277,7	916,1	63,7

Bron : SABENA.

HOOFDSTUK IV

DISTRIBUTIE

De gezinsbestedingen — die omstandiger worden behandeld in het hoofdstuk met betrekking tot het verbruik — kenden in het 1^e kwartaal van 1980 weliswaar een sterke groei, maar naderhand trad een vertraging in. Dit patroon is uiteraard terug te vinden in de bedrijvigheid van de kleinhandel: bij al de distributievormen gaat tijdens het 1^e kwartaal de afzet fors omhoog t.o.v. dezelfde periode van 1979, maar wordt gevolgd door een vervlakking die naar het einde van het jaar toe verergerde. Volgens de meest recente gegevens hield deze trend ook in de eerste 3 maanden van 1981 aan.

Een omstandige studie van de omzet volgens de goederensoorten is nagenoeg niet mogelijk omdat eensdeels de statistieken nog van voorlopige aard zijn en anderdeels wegens het gebrek aan samenhang van sommige gegevens, hetgeen soms blijkt uit verschillen tussen het globaal resultaat en de optelling van de omzet in al de distributievormen. Om reële resultaten te bekomen werd bovendien een beroep gedaan op deflaterende prijsindexcijfers die met de nodige omzichtigheid dienen gebruikt te worden, en dat probleem is vooral opvallend voor de rubriek « andere artikelen ».

Hoe dan ook en ongeacht de vergissingen bij de benadering, staat het vast dat de bestedingen voor duurzame goederen en textiel- en kledingsartikelen tijdens het 1^e kwartaal zeer sterk toenamen in het grootste gedeelte van de distributiesector. Nadien liep de vraag naar duurzame goederen aanmerkelijk terug en dat werd overal waargenomen, terwijl voor de kledings- en textielprodukten de omzetstijging betrekkelijk fors bleef het gehele jaar door. De vraag in deze beide rubrieën lijkt de kleine en middelgrote kleinhandel zijn ten goede gekomen, maar ook de grote textiel- en kledingszaken.

De weliswaar beperkte maar geregelde aangroei van de uitgaven voor voedingsprodukten was andermaal het duidelijkst bij de ondernemingen met bijhuizen. De groot-distributie verruimt verder haar aandeel in de voedingsmarkt, hoewel de globale samenhang moeilijker is dan voorheen. Er werd reeds op gewezen dat de rubriek van de « andere artikelen » problemen doet rijzen door haar samenstelling en door de prijsindexcijfers die moeten worden aangewend om het verloop van de omzet in vaste prijzen te ramen; de omzet van de kleine detailhandel inzake deze artikelen omvat ook energieprodukten, waarvan de consumptie verminderde, en een gedeelte van de automarkt, die eveneens terugloopt. De consumptie van andere diverse artikelen lijkt een niet onbelangrijke vooruitgang te

hebben geboekt, zo voor de kleine detailhandel als voor warenhuizen, waar overigens een sterk toenemende omzet van spelen, speelgoed, sport en reisartikelen wordt vastgesteld.

De door de verbruikscoöperatieven afgezette hoeveelheden daalden verder in 1980, inzonderheid wat de textiel en kledingartikelen en de bakkerijprodukten betreft.

Uit de tabel van de verkoop van verbruiksgoederen per sector en goederensoort (1970=100) kan worden afgeleid waar de zwaartepunten van de geïntegreerde handel liggen, zo op basis van een expanderende markt als op basis van een geringe of middelmatige aangroei van het verbruik der beschouwde produkten. In 1970 stond de voeding op het indexcijfer 100, maar thans is zij tot 225 geklommen: de coöperatieven komen op 72, de kleine detailhandel op 185, de warenhuizen op 242, de supermarkten van zelfstandigen op 295 en de ondernemingen met bijhuizen op 499 met 579 voor hun supermarkten. Daarin schuilt ook het bewijs van het succes van de zelfbediening, gezien de verkoop in de supermarkten op 475 kwam. De totale omzet van textiel- en kledingartikelen bereikt het indexcijfer 256: 266 voor de kleine detailhandel, 199 voor warenhuizen, 271 voor de ondernemingen met bijhuizen en 36 voor de coöperatieven. Hierbij komt de gunstige positie van de kleine en middelgrote detailhandel duidelijk naar voren. Dat verschijnsel kan worden waargenomen voor de meubilerings- en huishoudartikelen, want daar lijkt de groot-distributie niet zo vaste voet te kunnen krijgen: bij een globaal indexcijfer van 294 in 1980 belooft de omzet van de kleine en middelgrote detailhandel (1) 317, die van de ondernemingen met bijhuizen 294, d.i. het gemiddelde, en die van de warenhuizen 187.

De heterogene rubriek van de « andere artikelen » bereikte in 1980 het indexcijfer 337, waarbij het aandeel van de warenhuizen op 432 komt, dat van de kleine detailhandel op 340, dat van de ondernemingen met bijhuizen op 266 en dat van de coöperatieven op 157. Naast de posten met betrekking tot de energie, waarover geen omstandige gegevens voorhanden zijn — waarvan de aangroei vooral in die van de prijzen schuilt — valt bij deze rubriek vooral de fors toegenomen consumptie op van spelen en speelgoed, sport en reisartikelen, hetgeen blijkt uit het verloop van deze posten in de omzet van de warenhuizen.

Rekening houdend met deze inlichtingen kan worden beschouwd dat de spreiding van de marktaandelen naargelang van de verschillende distributievormen in 1980 waarschijnlijk nagenoeg dezelfde ontwikkeling volgde als tijdens de voorgaande jaren: het aandeel van de geïntegreerde handel in de voedingsmarkt gaat verder gestadig omhoog, maar voor de niet-voedingsprodukten kan hij blijkbaar niet zo goed doordringen. De totale verkoop van de geïntegreerde handel bereikte in 1979 19,2 % van de totale omzet in de kleinhandel en in 1980 zal hij wellicht rond 20 % liggen. Daarbij valt op te merken dat deze toeneming ten nadele van de geassocieerde en niet-geassocieerde zelfstandige handel uitvalt; zij komt hoofdzakelijk voor rekening van de ondernemingen niet-bijhuizen. Deze laatsten waren enigszins in hun expansie geremd, zo door de crisis als door de beperkende reglementering van

(1) In deze rubriek zijn winkels opgenomen die ten onrechte als « kleine » detailhandel worden betiteld, zelfs indien zij niet onder andere rubrieken van de statistiek vallen.

1975 inzake de inplanting, maar dan zijn zij in ruime mate gebruik gaan maken van rationalisering, mechanisering, betere produktiviteit van de bestaande verkoopoppervlakte en de maximum uitbreiding ervan via een doeltreffender beheer van de voorraden, commercieel beleid en agressieve prijzen (« witte » produkten, enz.). In dat verband kan worden melding gemaakt van een studie over Delhaize, waarin wordt gezegd dat in een klimaat van steeds scherpere concurrentie de toeneming in de omzet diende te worden ondersteund door een beleid van zeer agressieve prijzen : ondanks de druk die de vennootschap door haar koopkracht wellicht op haar leveranciers kon oefenen, diende zij tussen 1975 en 1979 toch haar bruto handelsmarge met 2 punt te verlagen (1). Niettegenstaande deze margebekrimpingen is de rentabiliteit nog steeds hoog in de groot-distributie, gezien de verhouding netto winsten/eigen middelen naargelang van de vennootschappen tussen 15 % en 25 % ligt en gemiddeld rond 20 %, d.i. de beste prestatie van al de bedrijfssectoren.

In de tabellen zijn ook de gegevens betreffende de ontwikkeling van de algemene structuur van de kleinhandel in België opgenomen.

In een tabel wordt de balans gemaakt van de toepassing van de wet nopens de handelsinplantingen tijdens de periode van medio 1975 tot het einde van 1980. Omstandige gegevens over 1980 werden gepubliceerd in het jaarverslag van de Nationale Commissie voor de Distributie. Over de eerste vier jaren gaat het hoogste percentage gunstige beslissingen uit naar de supermarkten, de discounts en de gespecialiseerde zaken, voor welke echter ook het aantal aanvragen het grootst is. Voor de hypermarkten en de shopping centra, waarvoor minder aanvragen werden ingediend wegens de ruimere investeringen, worden meer weigeringen genoteerd. In grote trekken worden deze tendensen ook in 1980 bevestigd. Ook kan worden gewezen op het aanzienlijke aandeel van de aanpassingen, d.w.z. uitbreidingen en overplaatsingen in de in 1980 behandelde bundels : ongeveer 60 %.

In een andere tabel worden enkele resultaten verstrekt van de op 1 januari 1980 door het Belgisch Comité voor de Distributie gehouden jaarlijkse telling van de zelfbedieningszaken voor algemene voeding. De netto toeneming met 6 eenheden is het gevolg van een vermeerdering met 19 eenheden door ondernemingen met bijhuizen, de verdwijning van 12 verkooppunten van verbruikscoöperatieven en van 1 verkooppunt van zelfstandigen. Ook wordt opgemerkt dat het aantal kleinste zelfbedieningszaken (tot 200 m²) vermindert en het aantal gemiddelde oppervlakten (tussen 200 en 400 m²) vrij aanzienlijk stijgt.

Uit de Nielsen-telling betreffende de kleinhandelszaken voor algemene voeding blijkt dat het aantal van die winkels op 1 januari 1980 19 037 bedroeg, tegen 20 200 op 1 januari 1979, d.i. 1 163 eenheden minder en dat strookt met de tendens in de jongste jaren. In deze sector is de commerciële dichtheid nog groot : 517 inwoners per winkel, tegen 1 220 in de Verenigde Staten, 961 in Nederland, 615 in de Bondsrepubliek, 568 in Frankrijk, 515 in Groot-Brittannië en 326 in Italië.

De B.T.W.-gegevens maken het mogelijk de ontwikkeling van de investeringen in de handel na te gaan. Zowel in de klein- als in de groothandel doet zich een

(1) « Etude de sociétés » door de Bank Brussel-Lambert, april 1981.

aanmerkelijke vertraging voor. In het jaar 1979 werd nog een aangroei met 8,3 % vastgesteld, maar in 1980 beliep de teruggang van de investeringen in de kleinhandel 5,2 %, dit in tegenstelling trouwens met de tendens bij de gezamenlijke niet-industriële ondernemingen (+6,5 %) en de achteruitgang was opvallend in het 3^e (—12,6 %) en in het 4^e (—19,7 %) kwartaal. Daarentegen werd vrij veel geïnvesteerd in de restaurant- en de logiessector (+16,1 %).

De R.S.Z.-statistieken tonen aan dat tussen 30 juni 1979 en 30 juni 1980 de bezoldigde werkgelegenheid in de handel stagneerde. Op dat tijdstip telde de groothandel 173 671 bezoldigde werknemers, d.i. 18 eenheden minder dan het jaar voordien, en de kleinhandel 159 497, d.i. 400 eenheden minder.

Het gemiddelde aantal werklozen in deze sector bereikte 39 294 in 1980, tegen 36 697 in 1979, d.i. een toeneming met 7,1 %, hetgeen iets lager uitvalt dan het totaal van de volledige werkloosheid, nl. 9,3 %. Op het einde van december 1980 werden 42 195 vergoede volledig werklozen geteld, tegen 37 919 op het einde van december 1979, d.i. een vermeerdering met 4 276 eenheden of 11,3 %.

*
* *

Leurhandel

Indeling van de leurhandelaars volgens de aard van de handel (a)

DATUM EN VERBLIJF- PLAATS VAN DE HANDELAAR	Openbare markt		Openbare weg		Van deur tot deur		Openbare markt en openbare weg		Openbare markt en van deur tot deur		Openbare weg en van deur tot deur		Openbare markt, openbare weg en van deur tot deur		Alle groepen samen		
	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Totaal
1 januari 1980 :																	
Antwerpen	2 895	67	361	10	1 771	38	906	42	197	5	164	6	2 019	62	8 313	230	8 543
Brabant	3 194	473	509	77	2 355	94	1 626	207	158	20	245	17	1 613	165	9 700	1 053	10 753
Henegouwen	1 696	244	238	47	2 464	400	1 139	334	231	56	157	34	1 516	484	7 441	1 599	9 040
Luik	139	22	14	10	1 512	188	111	25	46	6	43	3	202	56	2 067	310	2 377
Limburg	499	29	43	1	915	83	247	11	121	6	134	8	1 086	49	3 045	187	3 232
Luxemburg	109	5	29	6	460	5	117	4	45	1	30	2	300	14	1 090	37	1 127
Namen	258	14	86	4	834	18	288	27	78	7	66	5	498	44	2 108	119	2 227
Oost-Vlaanderen ...	2 878	44	336	12	2 174	13	1 035	19	299	10	398	7	2 175	33	9 295	138	9 433
West-Vlaanderen ...	919	8	167	2	1 641	13	421	8	185	1	219	2	1 303	5	4 855	39	4 894
Buitenland	4	61	—	3	13	134	1	19	7	8	1	28	23	105	49	358	407
<i>Het Rijk ...</i>	12 591	967	1 783	172	14 139	986	5 891	696	1 367	120	1 457	112	10 735	1 017	47 963	4 070	52 033
1 januari 1976 :																	
<i>Het Rijk ...</i>	12 148	583	2 008	136	14 972	922	4 801	397	1 423	121	2 026	85	11 625	842	49 003	3 052	52 055
1 januari 1978 :																	
<i>Het Rijk ...</i>	11 246	802	1 530	134	19 708	1 296	4 676	534	1 231	119	1 680	105	10 471	970	50 542	3 960	54 502

(a) De telling wordt slechts om de 2 jaar gedaan.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Inschrijvingen en schrappingen in het Handelsregister

	1977	Een- mans zaken	1978 (b)	Totaal	Een- mans zaken	Vennoot- schappen	1979	Totaal	Een- mans zaken	1980	Totaal
OMSCHRIJVING											
<i>Hoofdschrijvingen (a) :</i>											
Hof van Beroep te :											
Brussel	11 456	8 060	3 012	11 072	8 414	2 692	11 06	7 616	2 872	10 488	
Antwerpen	9 911	7 687	2 467	10 154	7 880	2 313	10 193	7 115	2 234	9 349	
Bergen	5 449	4 696	837	5 533	4 636	685	5 321	4 710	693	5 403	
Luik	7 364	6 287	1 256	7 543	6 340	1 141	7 481	5 944	1 207	7 151	
Gent	10 088	7 878	2 102	9 980	8 105	2 093	10 198	7 710	2 032	9 742	
<i>Totaal ...</i>	44 268	34 608	9 674	44 282	35 375	8 924	44 299	33 669	9 205	42 874	
<i>Schrappingen ingevolge ophef- fing van de handelszaak, af- stand, overdracht of overlij- den :</i>											
Hof van Beroep te :											
Brussel	6 947	6 523	703	7 226	6 345	683	7 028	6 489	818	7 307	
Antwerpen	7 612	6 663	489	7 152	6 176	550	6 726	6 526	532	7 058	
Bergen	4 090	4 042	149	4 191	4 010	170	4 180	4 220	159	4 379	
Luik	5 183	4 973	189	5 162	4 670	261	4 931	4 941	267	5 208	
Gent	8 376	7 404	376	7 780	7 397	387	7 784	7 594	434	8 028	
<i>Totaal ...</i>	32 208	29 605	1 906	31 511	28 598	2 051	30 649	30 217	2 242	32 459	
<i>Verschil</i>	+ 12 060	5 003	+ 7 768	+ 12 771	+ 6 777	+ 6 873	+ 13 650	+ 3 452	+ 6 963	+ 10 415	

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

(a) Inclusief de hoofdschrijvingen wegens overname van geschrapte of overgedragen handelszaken, ingevolge afstand, overdracht, overlijden, enz.

(b) De spreiding in 5 Hoven van Beroep begint in 1978.

Ontwikkeling van de zelfbedieningswinkels per 1 januari

OMSCHRIJVING	1977		1978		1979		1980	
	Aan- tal	In % van het totaal	Aan- tal	In % van het totaal	Aan- tal	In % van het totaal	Aan- tal	In % van het totaal
Indeling naar distributievorm								
Zelfstandigen	2 802	68	2 745	66	2 598	62	2 597	62
Verbruikskoöperaties	499	12	602	14	653	16	641	15
Warenhuizen en filiaalbedrijven	841	20	835	20	940	22	959	23
<i>Totaal ...</i>	4 142	100	4 182	100	4 191	100	4 197	100
Indeling naar verkoopoppervlakte (m ²)								
1 - 99	1 308	32	1 379	33	1 400	33	1 376	33
100 - 199	1 030	25	1 010	24	953	23	950	22
200 - 399	731	18	713	17	722	17	744	18
400 en meer zonder vlees	165	4	174	4	191	4	194	4
400 - 799	438	10	430	10	405	10	408	10
800 - 999	105	2	105	3	110	3	111	3
1 000 - 2 499	289	7	295	7	333	8	337	8
2 500 en meer	76	2	76	2	77	2	77	2
<i>Totaal ...</i>	4 142	100	4 182	100	4 191	100	4 197	100

Bron : Belgisch Comité voor de Distributie.

Verkoop van verbruiksgoederen (a) (1970 = 100)

JAARTAL	Kleine klein- handels- zaken	Waren- huizen	Verbruiks- coöpera- ties	Bedrijven met bijhuizen	Super- markten (c)	Totaal van de kleinhandel	
						Waarde	Hoeveel- heid
1972	123	122	101	135	129	124	115
1973	140	136	98	157	155	141	123
1974	164	157	97	188	185	165	129
1975	179	170	98	220	217	181	127
1976	206	189	98	258	236	208	135
1977	216	205	93	295	254	221	136
1978	226	219	85	323	260	232	139
1979	243	234	84	358	275	250	145
1980 (b)	261	249	82	387	295	268	145

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Dit jaarindexcijfer wordt slechts gepubliceerd vanaf 1967.

(b) Voorlopige gegevens.

(c) Kleine en middelgrote ondernemingen van supermarkten. De supermarkten van de grote distributie zijn hierin niet begrepen, maar wel in « de bedrijven met bijhuizen ».

Verkoop van verbruiksgoederen in 1980 (a)
(verloop in %)

MAAND	Kleine detail-handel (b)		Waren-huizen		Verbruiks-coöperaties		Ketting-winkels		Super-markten (c)		Totaal van de kleinhandel			
	(d)	(e)	(d)	(e)	(d)	(e)	(d)	(e)	(d)	(e)	1979		1980 (b)	
											(d)	(e)	(d)	(e)
Januari	15,7	8,5	13,0	8,0	4,9	-1,3	8,4	10,5	8,9	6,0	5,8	..	14,2	8,5
Februari	15,2	9,5	12,2	8,3	5,3	-0,5	12,3	10,7	10,5	6,4	4,9	..	14,4	9,3
Maart	8,0	9,8	2,2	7,8	-2,3	-0,5	4,3	9,8	0,0	5,9	5,3	..	7,0	9,5
April	9,4	10,1	6,8	7,7	4,9	0,3	10,6	9,8	8,5	6,3	6,4	..	9,6	9,7
Mei	4,2	9,6	11,8	8,1	3,6	1,0	7,4	9,1	11,0	6,6	10,0	..	5,7	9,4
Juni	3,8	9,3	1,2	7,6	-7,9	0,5	3,3	8,5	1,0	6,2	7,3	..	3,4	9,1
Juli	9,9	9,4	10,3	8,1	2,5	0,9	15,1	9,2	12,1	6,8	7,8	..	10,4	9,2
Augustus	1,6	8,7	3,9	7,5	-4,8	0,6	6,1	8,5	6,0	6,6	11,3	..	3,0	8,6
September	7,4	8,8	2,2	7,6	-4,9	0,3	1,7	8,3	4,4	7,1	4,6	..	6,4	8,7
Oktober	6,2	8,4	7,4	7,2	-1,2	0,0	13,2	8,3	11,0	7,2	11,8	..	7,2	8,3
November	0,8	7,6	0,0	6,1	-2,5	-0,3	4,4	7,6	5,0	6,8	10,5	..	1,2	7,5
December	6,7	7,2	6,8	6,4	-19,4	-1,9	9,8	8,0	8,7	7,2	8,5	7,8	7,2	7,3
<i>Het jaar ...</i>	<i>7,2</i>		<i>6,4</i>		<i>-1,9</i>		<i>8,0</i>		<i>7,2</i>		<i>7,8</i>		<i>7,3</i>	

(a) Berekend op basis van het maandelijks waarde-indexcijfer, gepubliceerd vanaf 1969 (1966=100).

(b) Voorlopige gegevens.

(c) Kleine en middelgrote supermarkten met volledige of gedeeltelijke zelfbediening. De omzetcijfers van de supermarkten met grote verkoopoppervlakte zijn opgenomen in de resultaten van de warenhuizen, de verbruiks-coöperaties en de kettingwinkels.

(d) Indexcijfer naar waarde, in vergelijking met de overeenkomstige maand van het voorgaande jaar.

(e) Voortschrijdend twaalfmaandsgemiddelde.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Verkoop van verbruiksgoederen (a)
Indexcijfers per sector en per goederensoort
(maandgemiddelde 1970 = 100)

OMSCHRIJVING	1977	1978	1979	1980 (b)	OMSCHRIJVING	1977	1978	1979	1980 (b)
<i>Warenhuizen:</i>					<i>Verkoop in zelfbediening:</i>				
<i>Algemeen indexcijfer</i>	205	219	234	248	<i>Algemeen indexcijfer</i>	354	384	420	454
Voedingswaren	209	218	229	242	Verkoop in supermarkten	371	402	440	475
Bederfelijke	204	213	225	236	kleine en middelgrote ondernemingen				
Niet-bederfelijke	235	249	262	278	van supermarkten	254	260	275	295
Restaurant	134	133	132	140	supermarkten van de grote distribu-				
Textiel en kledingsartikelen	158	171	187	199	tieondernemingen	436	482	534	579
Stoffen per meter	44	38	40	31	bederfelijke voedingswaren	364	395	433	469
Bovenkleding voor heren en jongens	149	162	177	187	niet-bederfelijke voedingswaren en di-				
Bovenkleding voor dames, jonge dames					verse produkten	376	407	445	480
en meisjes	162	179	182	187	Andere verkopen in zelfbediening van de				
Tricotagewaren, linnengoed, hemden,					grote distributieondernemingen	275	302	325	356
hoeden	166	180	200	214					
Garen, band, patronen	147	159	179	190	<i>Verbruiksoöperaties:</i>				
Schoenen en pantoffels	203	231	256	268	<i>Algemeen indexcijfer</i>	93	85	83	82
Diverse opschikartikelen	130	132	153	181	Bakkerij	101	97	91	72
Stoffering	188	188	190	189	Voedingswaren (exclusief de bakkerijen)	80	73	72	72
Textiel	219	225	235	244	Kleding	81	56	40	36
Meubelen, luchters, versiering	161	157	152	142	Meubilering	36	26	19	18
Huishouden	171	175	178	185	Huishoudartikelen	87	62	66	71
Huishoudartikelen	179	187	198	215	Tabak	112	100	67	59
Elektrische en andere huishoudtoestel-					Huishoudapparaten	71	54	28	22
len	159	155	145	135	Parfumerie, weeldeartikelen	33	27	17	11
Tabak, rookgerief	310	329	355	364	Restaurant, tea-room	35	32	35	32
Boek- en papierhandel, fotografie, enz.					Diversen	155	164	176	179
Boekhandel	204	218	234	248	<i>Kettingwinkels:</i>				
Papierhandel	337	377	430	456	<i>Algemeen indexcijfer</i>	295	323	358	387
Foto- en kinematografische artikelen					Voedingswaren	367	408	451	499
Parfumerie, toilet	214	232	257	282	Andere produkten dan voedingswaren ..	202	213	238	243
Spellen, speelgoed, sport- en reisartike-									
len	557	642	738	825					

(a) Berekend op basis van gegevens bezorgd door zekere kleinhandelsondernemingen (zie: Koninklijk besluit van 4 februari 1965, *Belgisch Staatsblad* van 3 maart 1965).

(b) Voorlopige gegevens.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Ontwikkeling van de kleinhandelsomzet per distributietype (a)
(hoeveelheidswaarde, in % t.o.v. het voorgaande jaar)

OMSCHRIJVING	Kleine detailhandel		Warenhuizen		Bedrijven met bijhuizen (b)		Verbruiks-coöperatieven		Supermarkten van onafhankelijke ondernemers		Supermarkten van de grote distributie-ondernemingen (c)	
	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980
Voedingsmiddelen	3,8	4,2	4,9	5,6	10,5	10,6	— 1,8	— 3,7	(5,8)	(7,2)	(10,8)	(8,4)
Textiel en kleding	7,4	9,0	8,2	6,1	14,5	3,9	—29,4	—10,0	..	..	..	..
Meubilerings- en huishoudartikelen	6,0	2,4	0,9	1,7	— 7,5	—24,7	— 8,1	3,6	..	..	..	..
Andere artikelen	14,1	10,3	12,9	9,2	14,5	5,8	3,1	0,7	..	..	..	..
<i>Totaal ...</i>	7,6	7,2	7,0	6,3	11,0	8,0	— 2,0	— 2,1	5,8	7,2	10,8	8,4

(a) Voorlopige gegevens voor 1980.

(b) De GB-supermarkten zijn in deze rubriek inbegrepen.

(c) De gegevens van deze rubriek komen eveneens voor in sommige voorgaande. Het belang ervan is dat ze een vergelijking mogelijk maakt met de supermarkten van onafhankelijke ondernemers.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en ramingen van de Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Ontwikkeling van de kleinhandelsomzet per distributietype (a)
(hoeveelheid in % t.o.v. het voorgaande jaar)

	Kleine detailhandel		Warenhuizen		Bedrijven met bijhuizen (b)		Verbruiks-coöperatieven		Supermarkten van onafhankelijke ondernemers		Supermarkten van de grote distributie-ondernemingen (c)	
	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980	1979	1980
OMSCHRIJVING												
Voedingsmiddelen	3,2	0,6	4,3	1,9	9,9	6,7	- 2,3	- 7,3	(5,3)	3,5	10,2	4,6
Textiel en kleding	3,8	6,9	4,5	4,0	10,6	1,9	-33,0	-12,0	..	..	..	..
Meubilerings- en huis-houdartikelen	- 4,1	0,6	- 1,0	..	- 9,0	-26,5	-10,0	1,9	..	..	..	..
Andere artikelen (d)	4,7	- 5,2	4,2	2,1	..	- 1,0	..	- 5,8	..	..	..	..
Totaal (d) ...	1,0	0	2,9	2,1	9,3	4,0	- 4,8	- 6,5	5,3	3,5	10,2	4,6

(a) Voorlopige gegevens voor 1980.

(b) De GB-supermarkten zijn in deze rubriek inbegrepen.

(c) De gegevens van deze rubriek komen eveneens voor in sommige voorgaande. Het belang ervan is dat ze een vergelijking mogelijk maakt met de supermarkten van onafhankelijke ondernemers.

(d) Er werd rekening gehouden met de stijging van de energieprijzen om zo adequaat mogelijk prijsindexcijfers op te stellen voor deze beide rubrieken.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en ramingen van de Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Detailhandelsomzetten naar bedrijfsvorm (a)
(in %)

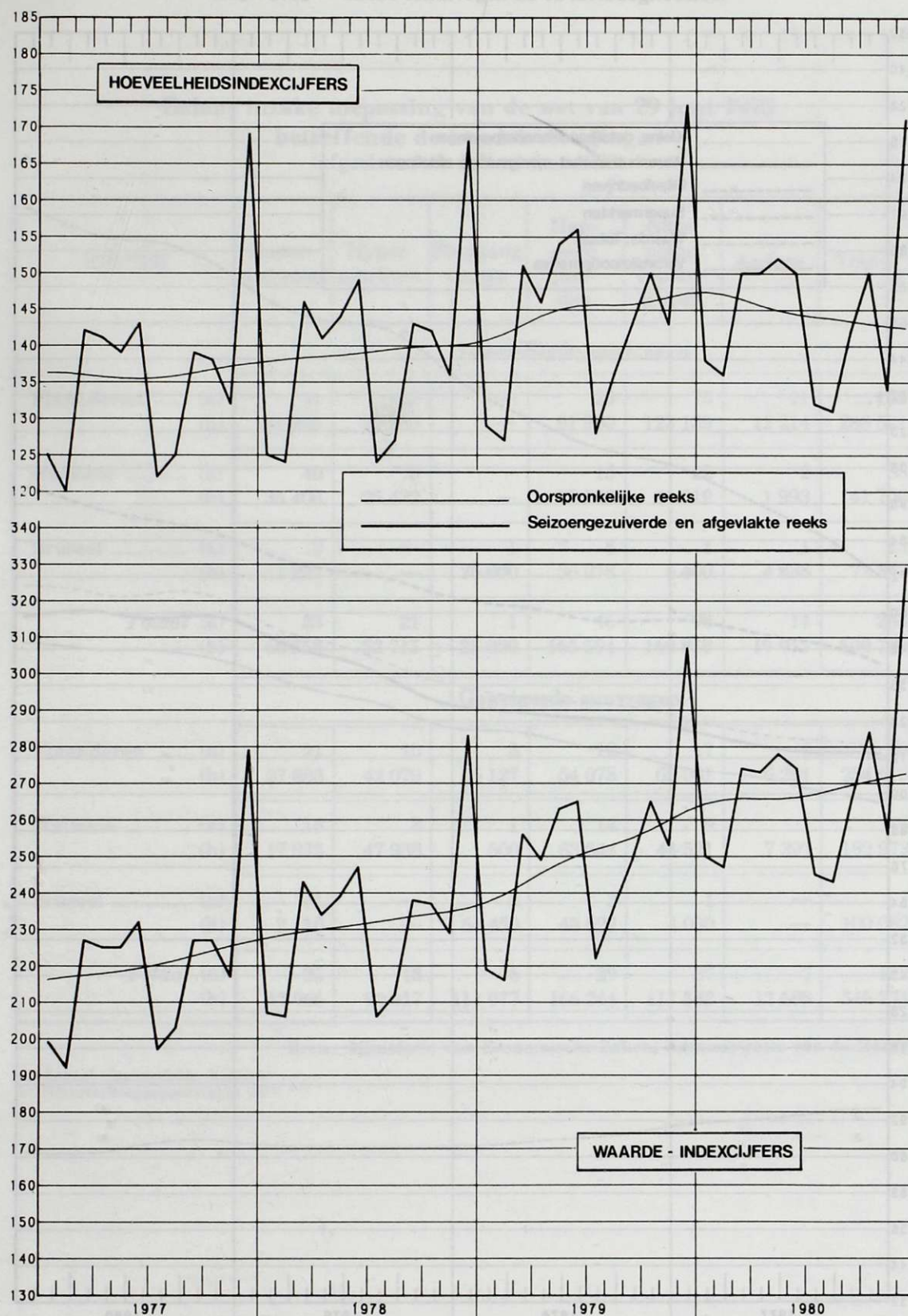
OMSCHRIJVING	Omzet levensmiddelen			Omzet niet-levensmiddelen			Totale omzet		
	1977	1978	1979	1977	1978	1979	1977	1978	1979
Verbruikerscoöperaties	1,4	1,2	1,1	0,6	0,5	0,5	0,9	0,8	0,7
Filiaalbedrijven	21,5	22,7	23,8	5,0	5,2	5,4	11,1	11,6	12,0
Warenhuizen	5,2	4,8	5,1	6,2	6,1	6,1	5,7	5,6	5,7
Postorderbedrijven	—	—	—	1,2	1,3	1,2	0,7	0,8	0,8
<i>Omzet geïntegreerde handel</i>	<i>28,1</i>	<i>28,7</i>	<i>30,0</i>	<i>12,9</i>	<i>13,1</i>	<i>13,2</i>	<i>18,4</i>	<i>18,8</i>	<i>19,2</i>
w.o. : supermarkten (b)	(24,3)	(25,5)	(26,9)						
<i>Zelfstandigen aangesloten bij :</i>									
— aankoopcoöperaties detaillisten	4,3	4,3	4,2	0,8	0,8	0,9	2,1	2,1	2,0
— vrijwillig filiaalbedrijven	7,6	4,9	4,4	0,3	0,3	0,3	2,9	2,0	1,8
— aangesloten bij geïntegreerde handel en speciaalzaken met franchisestelsel	5,7	5,5	5,4	1,5	1,6	1,6	3,0	3,0	3,0
<i>Omzet geassocieerde zelfstandige handel</i>	<i>18,0</i>	<i>14,7</i>	<i>14,0</i>	<i>2,6</i>	<i>2,7</i>	<i>2,8</i>	<i>8,2</i>	<i>7,1</i>	<i>6,8</i>
<i>Omzet niet-geassocieerde zelfstandige handel</i>	<i>53,9</i>	<i>56,6</i>	<i>56,0</i>	<i>84,5</i>	<i>84,2</i>	<i>84,0</i>	<i>73,3</i>	<i>74,1</i>	<i>74,0</i>
<i>Totaal zelfstandige handel</i>	<i>71,9</i>	<i>71,3</i>	<i>70,0</i>	<i>87,1</i>	<i>86,9</i>	<i>86,8</i>	<i>81,5</i>	<i>81,2</i>	<i>80,8</i>
w.o. : supermarkten	(9,5)	(9,3)	(9,3)						
<i>Totale detailverkoop</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

(b) Inclusief de verkoop van levensmiddelen in hypermarkten.

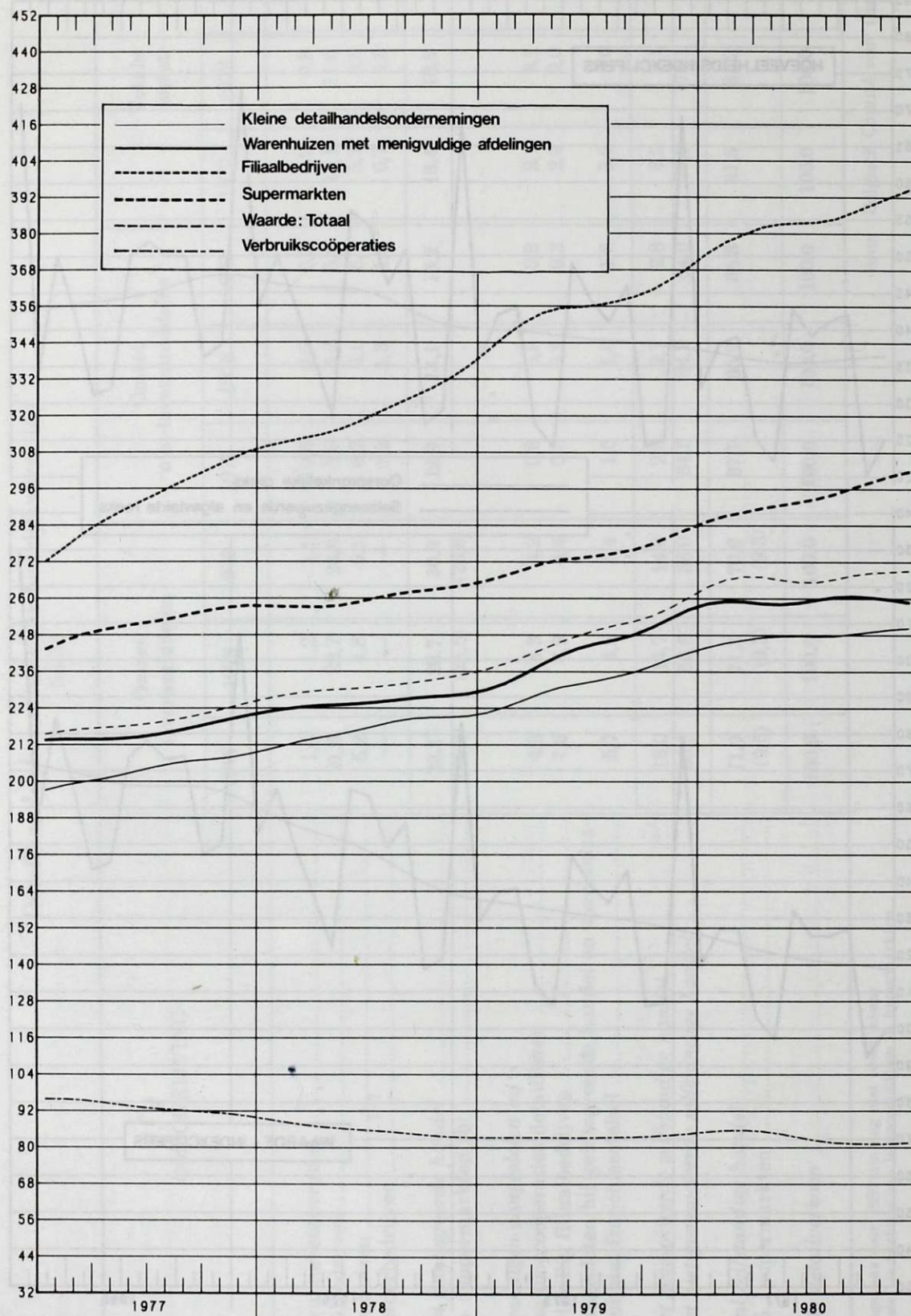
Bron : Belgisch Comité voor Distributie.

Verloop van de omzet in de kleinhandel (1970 = 100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

**Verloop van de indexcijfers van de omzet
in de kleinhandel**
(seizoengezuiverde en afgevlakte reeks — 1970 = 100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de
Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documen-
tatie.

**Balans inzake toepassing van de wet van 29 juni 1975
betreffende de handelsvestigingen**
(afgesloten eind december 1980)

STREEK	Super- markten	Hyper- markten	Shopping centra	Han- dels- pan- den	Auto- nome inplan- tingen	Andere	Totaal
Ingewilligde aanvragen							
Vlaanderen (a)	41	12	—	23	75	11	162
(b)	31 925	27 283	—	91 960	123 139	12 214	286 521
Wallonië (a)	40	9	—	15	22	2	88
(b)	35 406	25 432	—	37 556	41 319	1 993	141 706
Brussel (a)	2	—	1	8	1	1	13
(b)	1 227	—	25 000	36 078	5 400	4 838	72 543
<i>Totaal</i> (a)	83	21	1	46	98	14	263
(b)	68 558	52 715	25 000	165 594	169 858	19 045	500 770
Geweigerde aanvragen							
Vlaanderen (a)	21	10	3	12	17	6	69
(b)	27 883	42 079	55 127	54 078	69 061	6 291	254 519
Wallonië (a)	13	8	1	14	9	1	46
(b)	17 973	47 938	1 500	63 644	44 521	7 397	182 973
Brussel (a)	1	—	2	3	1	—	7
(b)	2 110	—	54 450	48 522	4 000	—	109 082
<i>Totaal</i> (a)	35	18	6	29	27	7	122
(b)	47 966	90 017	111 077	166 244	117 582	13 688	546 574

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

(a) Aantal afgehandelde dossiers.

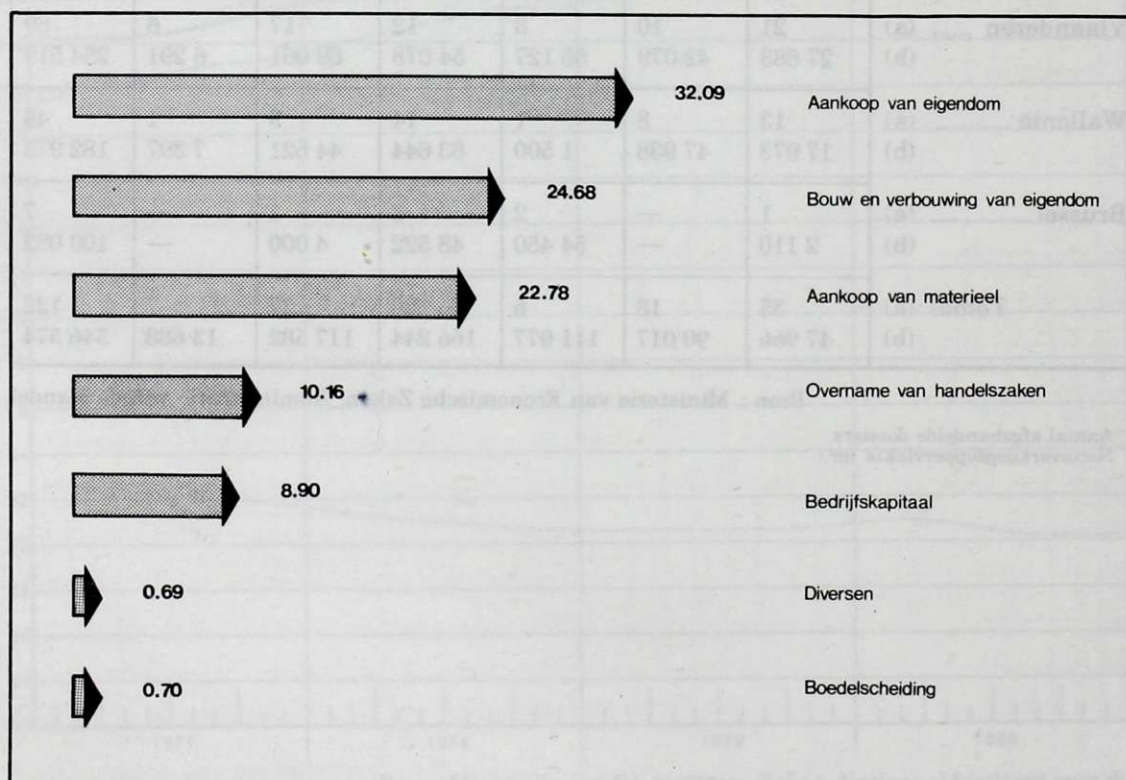
(b) Nettoverkoopsoppervlakte (m²).

Nationale Kas voor Beroepskrediet
Verstrekte kredieten

JAARTAL	Aantal	Duizenden franken	
		Totaal bedrag	Gemiddeld bedrag per krediet
1969	12 174	5 592 032	459,3
1970	11 968	4 901 377	409,5
1971	11 540	5 047 860	437,4
1972	13 341	6 545 185	490,6
1973	14 184	8 494 397	598,9
1974	9 089	6 107 479	672,0
1975	11 458	8 749 742	763,6
1976	12 668	11 903 095	939,6
1977	13 644	14 029 215	1 028,2
1978	14 680	16 239 052	1 106,2
1979	13 372	15 089 707	1 128,5
1980	8 750	10 117 083	1 156,2

Bron : Nationale Kas voor Beroepskrediet.

Nationale Kas voor Beroepskrediet
In 1980 toegekende kredieten volgens het doel
(in % van het totaal bedrag)

Bron : Nationale Kas voor Beroepskrediet.

HOOFDSTUK V

TOERISME

Aan de hand van de beschikbare voorlopige gegevens van de Nationale Bank bedroegen in 1980 de inkomsten uit toerisme, d.w.z. de bestedingen van toeristen en reizigers in België, 52,9 miljard, tegen 47,9 miljard in 1979, d.i. +5 miljard in lopende prijzen. Daarentegen belopen de uitgaven in het buitenland van ingezetenen in België 95,6 miljard, tegen 87,1 miljard in 1979.

Het tekort op de toerismebalans liep in 1980 dus met 3,5 miljard op t.o.v. 1979, d.i. 8,93 %. Over nagenoeg 10 jaren, van 1971 tot 1980, steeg het met 30,5 miljard en dat is zorgwekkend — niettegenstaande het feit dat het jaarlijks toerismedeficit van België notoir is (met uitzondering van 1958, toen de wereldtentoonstelling werd gehouden en waardoor de regel wordt bevestigd) — vooral bij het nagaan van het tekort in 1980 op de algemene dienstenbalans (—1,1 miljard).

Sedert 1978 krimpen de resultaten op de dienstenbalans steeds verder in, hoewel er tijdens de eerste zeven jaren van de decade een aanhoudende verbetering werd vastgesteld. Hoe kan dit tekort op de toerismebalans worden verklaard ? Elk jaar gaan de inkomsten omhoog, hoewel het aanbod van toerismediensten (opvallend in het Waalse en het Duitse landsgedeelte) enigszins vermindert.

Het kan echter niet worden ontkend dat het aantal trouwste klanten, de Duitsers en de Fransen, afneemt. Het spreidingsverloop van de overnachtingen per land van herkomst beschouwend, is het feit dat vele Amerikanen en Britten thans gemakkelijker naar België komen (wellicht wegens de geslaagde toerismebevoordering in de Verenigde Staten en in Groot-Brittannië). Dat alles neemt echter niet weg dat, ondanks de niet te onderschatten inspanningen op nationaal en op regionaal vlak, zo vanwege de Overheid als vanwege de particuliere sector, de aantrekkingskracht van België doorheen de jaren steeds vermindert.

Volgens het West-Vlaams Economisch Studiebureau zou na het slechte jaar 1979, het toerisme aan de Belgische kust met 6,8 % zijn opgelopen. Aan de hand van een N.I.S.-enquête (1978) blijkt dat 40,1 % van de inwoners van België met vakantie vertrokken en in 30,9 % van de gevallen brachten zij die in België door. Dit feit in vergelijking met het percentage overnachtingen per toeristisch gewest en per land van herkomst veroorlooft te verklaren dat 20 % van de Belgen, d.i. het grootste gedeelte van de clientèle van de Belgische kust (62,8 %) daar het liefst op vakantie gaan. Bij de kunststeden gaat het vooral om buitenlanders.

De oorzaak van het grotere toerismetekort moet veeleer worden gezocht in de aard van de vraag naar toeristisch produkt vanwege de in België ingezetenen. Daartoe is een N.I.S.-enquête van 1978 ter beschikking, evenals een enquête die door Prof. Van Hove werd verricht op het verzoek van de Beroepsvereniging van de Reisagentschappen.

De verhouding afreizen is groter bij de naar hun eigen land terugkerende immigranten (45,1 %) dan bij de Belgen (39,6 %), waar de vakantiereisneiging groter is naargelang van het hogere inkomen — daar in de huidige « vrijetijdsmaatschappij » de vakantie een weeldegoed blijft — en naargelang van de urbanisatiegraad van de bewoonde regio (de inwoners van Brabant en van het Vlaamse landsgedeelte gaan meer op vakantie dan die van Wallonië).

Wat het buitenland betreft, gaat de voorkeur van de Belgen nog steeds uit naar Frankrijk. Door de dalende conjuncturen, de hoge belastingen, de hausse van de brandstofprijzen is de Belg uiteindelijk minder geld aan zijn vakantie gaan besteden, hoewel hij slechts weinig lijkt te besnoeien op zijn groot verlof (seizoen), maar wel veeleer op de korte buiten-seizoentrips. De bezoeken aan familie verminderen en weekeinde-excursies lopen eveneens terug.

Voor het verblijf in het buitenland zijn de reizen minder ver, het verblijf korter maar dan wel vaker. De voorkeur gaat nog altijd uit naar de wagen als vervoermiddel; het is immers zo dat voor een 4-personengezin het vervoer per wagen nog steeds zuiniger uitvalt.

Overigens geeft de Belg blijk van zijn individualistisch gedrag door slechts in geringe mate een beroep te doen op reisagentschappen, zelfs voor reservaties in het buitenland.

*
* *

Indeling der overnachtingen volgens het land van gewone verblijfplaats (a)

	1973		1974		1975		1976		1977		1978		1979		1980 (c)	
	Dui-zen-een-heden	Ver-hou-dings-cijfer (b)	Dui-zen-een-heden	Ver-hou-dings-cijfer (b)	Dui-zen-een-heden	Ver-hou-dings-cijfer (b)	Dui-zen-een-heden	Ver-hou-dings-cijfer (b)	Dui-zen-een-heden	Ver-hou-dings-cijfer (b)	Dui-zen-een-heden	Ver-hou-dings-cijfer (b)	Dui-zen-een-heden	Ver-hou-dings-cijfer (b)	Dui-zen-een-heden	Ver-hou-dings-cijfer (b)
LAND VAN GEWONE VERBLIJFPLAATS																
<i>Buitenland :</i>																
Groot-Brittannië	1 089	204	952	178	1 100	206	1 003	187	877	164	823	154	836	156	825	154
Frankrijk	995	200	945	190	976	196	934	188	892	179	726	146	600	121	628	126
Nederland	662	197	730	217	786	234	829	247	941	280	885	263	878	261	847	252
Duitsland (West-)	1 167	695	1 216	724	1 279	761	1 233	734	1 246	742	1 079	642	975	580	923	549
Italië	176	238	185	250	190	257	177	239	182	246	181	245	183	247	187	253
Groothertogdom-Luxemburg	155	323	154	321	156	325	149	310	126	262	105	219	116	242	88	183
Zwitserland	75	136	81	147	81	147	78	142	77	140	78	142	70	127	76	138
Verenigde Staten	508	269	569	301	490	259	511	270	543	287	487	258	510	270	464	246
Andere landen	1 049	343	1 098	359	1 127	368	1 063	347	1 114	364	1 064	348	1 085	356	1 084	355
<i>Totaal ...</i>	5 876	266	5 931	269	6 185	280	5 977	271	5 998	272	5 428	246	5 257	238	5 122	232
<i>België</i>	14 351	207	14 197	205	14 395	208	14 251	206	14 503	209	12 650	183	11 734	169	10 322	149
<i>Algemeen totaal ...</i>	20 227	221	20 128	220	20 580	225	20 228	221	20 501	224	18 078	198	16 991	186	15 444	169

(a) In de statistiek zijn enkel de personen opgenomen die in België tegen vergoeding logeerden, elders dan in kuurinrichtingen en met uitsluiting van de kampeerterrainen.

(b) Op basis 1953 = 100.

(c) Voorlopige gegevens.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

**Indeling der overnachtingen per toeristische streek
en volgens het land van verblijfplaats der toeristen in 1980 (a)**
(%)

TOERISTISCHE STREEK	Volgens het land van verblijfplaats		T.o.v. het totaal aantal overnachtingen		
	Belgen	Vreemde- lingen	Belgen	Vreemde- lingen	Totaal
Kust	62,8	19,5	88,9	11,1	100,0
Kunsthistorische steden	2,2	45,8	11,0	89,0	100,0
Ardennen en Maasstreek	19,6	12,3	80,1	19,9	100,0
Kempen	6,5	10,4	61,5	38,5	100,0
Andere gebieden	8,9	12,0	65,4	34,6	100,0
<i>Het Rijk ...</i>	100,0	100,0	71,8	28,2	100,0

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en
Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Voorlopige gegevens.

Spreiding der overnachtingen
(%)

TIJDVAK	Belgen		Vreemdelingen		Totaal	
	Tussen- seizoen (a)	Seizoen (b)	Tussen- seizoen (a)	Seizoen (b)	Tussen- seizoen (a)	Seizoen (b)
1968	22,0	78,0	38,2	61,8	26,1	73,9
1969	23,9	76,1	40,1	59,9	28,0	72,0
1970	24,6	75,4	40,4	59,6	28,8	71,2
1971	25,0	75,0	40,1	59,9	29,1	70,9
1972	25,2	74,8	42,6	57,4	29,8	70,2
1973	20,2	79,8	35,2	64,8	24,2	75,8
1974	19,0	81,0	36,3	63,7	26,9	73,1
1975	22,5	77,5	37,5	62,5	26,6	73,4
1976	21,3	78,7	36,4	63,6	25,3	74,7
1977	22,6	77,4	38,1	61,9	26,6	73,4
1978	23,2	76,8	40,3	59,7	27,6	72,4
1979	22,7	77,3	40,9	59,1	27,6	72,4
1980 (c)	26,8	73,2	43,4	56,6	31,5	68,5

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

- (a) Dit zijn vooral de toeristische « week-ends » en gebeurtenissen buiten het eigenlijke seizoen.
(b) Van 1 juni tot 30 september.
(c) Voorlopige gegevens.

Aantal overnachtingen op de kampeerterreinen per seizoen en volgens land van herkomst (a)

LANDEN	Seizoen 1976	Seizoen 1977	Seizoen 1978	Seizoen 1979	Seizoen 1980 (b)	Verschil in %	
						van 1979 op 1978	van 1980 op 1979
<i>Buitenland :</i>							
Groot-Brittannië	171 955	140 919	183 713	133 610	181 071	-27,3	+35,5
Frankrijk	103 533	84 005	79 246	80 776	80 311	+ 1,9	- 0,6
Nederland	1 237 323	987 444	982 337	1 017 395	865 342	+ 3,6	-14,9
West-Duitsland	157 782	141 054	134 858	133 798	126 804	- 0,8	- 5,2
Italië	20 977	19 294	16 435	15 807	15 030	- 3,8	- 4,9
Groot-Hertogdom Luxemburg	11 584	8 796	9 770	9 053	7 080	- 7,3	-21,8
Verenigde Staten van Amerika	6 730	6 932	6 164	5 385	3 688	-12,6	-31,5
Andere landen	58 557	65 753	57 545	70 889	52 944	+23,2	-25,3
<i>Totaal ...</i>	1 768 441	1 454 197	1 470 068	1 466 713	1 332 270	- 0,2	- 9,2
<i>België</i>	6 319 737	5 692 743	5 548 720	5 723 504	4 954 199	+ 3,1	-13,4
<i>Algemeen totaal ...</i>	8 088 178	7 146 940	7 018 788	7 190 217	6 286 469	+ 2,4	-12,6

(a) Het seizoen loopt van juni tot en met september.

(b) Voorlopige gegevens.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Ontvangsten en uitgaven uit het vreemdelingen- en reizigersverkeer
(miljarden franken)

JAARTAL	Vreemdelingen- en reizigersverkeer			Totaal van de diensten- transacties (a)		
	Ontvang- sten	Uitgaven	Saldo	Ontvang- sten	Uitgaven	Saldo
1972	19,5	31,9	—12,4	177,7	164,1	+13,6
1973	25,1	41,7	—16,6	226,9	218,1	+ 8,8
1974	27,8	45,7	—17,9	344,4	328,8	+15,6
1975	31,8	51,9	—20,1	365,1	337,0	+28,1
1976	33,0	55,7	—22,7	397,5	354,4	+43,1
1977	41,8	67,9	—26,1	478,6	432,8	+45,8
1978	42,9	71,3	—28,4	526,7	496,7	+30,0
1979	47,9	87,1	—39,2	668,4	656,4	+ 8,0
1980 (b)	52,9	95,6	—42,7	935,0	936,1	— 1,1

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Vanaf 1977 werd de reeks gewijzigd door toevoeging van enkele posten.
(b) Voorlopige gegevens.

Verloop en ontvangsten van het reizigersverkeer (a)
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
(maandgemiddelden)

JAARTAL	Reizigers			Reizigers/km			Ontvangsten		
	Pe- riode met be- perkt toeris- tenver- keer (b) (duizen- den- een- heden)	Toeristisch seizoen (c)		Pe- riode met be- perkt toeris- tenver- keer (b) (mil- joenen heden)	Toeristisch seizoen (c)		Pe- riode met be- perkt toeris- tenver- keer (b) (dui- zenden franken)	Toeristisch seizoen (c)	
		Dui- zenden	% t.o.v. de niet toeris- tische periode		Mil- joenen	% t.o.v. de niet toeris- tische periode		Dui- zenden	% t.o.v. de niet toeris- tische periode
1972	5 307	6 041	114	211	281	133	238 969	310 963	130
1973	5 296	5 681	107	213	270	127	259 879	313 461	121
1974	5 396	5 995	111	220	295	134	266 588	335 458	126
1975	5 410	6 161	114	226	305	135	280 109	358 517	128
1976	5 570	5 751	103	237	292	123	294 135	360 483	123
1977 (d) ...	4 892	5 070	104	230	279	121	306 150	352 511	115
1978	4 126	4 641	112	219	284	130	313 606	393 498	125
1979	4 148	4 382	106	222	296	133	321 593	410 461	128
1980	4 223	4 629	110	229	283	124	361 222	44 802	122

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

(a) Exclusief de reizigers met abonnement.
(b) Gans het jaar, exclusief de periode juni-september.
(c) Periode juni-september.
(d) Exclusief het autobusverkeer overgenomen door de N.M.V.B. op 1 juli 1977.

Inrichtingen voor volksvakantie
Vakantiehuizen en -centra

OMSCHRIJVING	Jaartal	Vlaamse streek	Waalse streek	Totaal
Aantal inrichtingen	1973	20	11	31
	1974	22	10	32
	1975	19	11	30
	1976	23	12	35
	1977	22	12	34
	1978	27	15	42
	1979	29	15	44
	1980	29	17	46
Aantal bedden	1973	12 870	4 297	17 167
	1974	12 578	4 919	17 497
	1975	13 662	4 918	18 580
	1976	13 980	4 932	18 912
	1977	14 262	5 078	19 340
	1978	15 817	6 138	21 955
	1979	15 090	6 555	21 645
	1980	14 188	6 591	20 779
Aantal overnachtingen (absolute gegevens)	1973	1 150 000	327 574	1 477 574
	1974	1 195 830	349 733	1 545 563
	1975	1 195 570	364 285	1 559 855
	1976	1 201 778	352 060	1 553 838
	1977	1 254 883	345 371	1 600 254
	1978	1 300 681	345 793	1 646 504
	1979	1 365 214	372 193	1 737 407
	1980	1 379 902	446 803	1 826 705
Aantal overnachtingen (ten honderd)	1973	77,8	22,2	100
	1974	77,4	22,6	100
	1975	76,6	23,4	100
	1976	77,3	22,7	100
	1977	78,4	21,6	100
	1978	79,0	21,0	100
	1979	78,6	21,4	100
	1980	75,5	24,5	100

Bron : Commissariaat-Generaal voor Toerisme.

FINANCIËN, GELD EN KREDIET

DERDE DEEL

FINANCIËN, GELD EN KREDIET

HOOFDSTUK EEN

ALGEMEEN OVERZICHT VAN HET MONETAIR EN FINANCIËEL BELEID

In 1980 ging een sterke invloed uit van de in het buitenland gevoerde politiek. Zowel in de Verenigde Staten van Amerika als in het Verenigd Koninkrijk spitste het beleid zich toe op de beheersing van de groei der monetaire aggregaten. Hiervoor werd vooral het rentebeleid ingeschakeld wat zeer grote schommelingen teweeg bracht in de korte termijnrente, vooral in de V.S.A. Aldus kenden deze landen in de periodes met hoge korte-termijnrentevoeten een kapitaalinvoer die buiten proportie stond met hun behoeften voortspruitend uit het lopend verkeer met het buitenland. De Europese landen werden hierdoor verplicht hun rentetarieven omhoog te trekken omdat hun lopend verkeer belangrijkere deficits vertoonde en zij bijgevolg ook waren aangewezen op kapitaalinvoer. Sommige landen, met name de Bondsrepubliek Duitsland en België, kenden een gematigde inflatie ten opzichte van hun handelspartners zodat de hoge rentevoeten in deze landen een hoge reële opbrengst vertegenwoordigden. Dit was dan op zijn beurt niet in overeenstemming met de in 1980 begonnen recessie. De verhoogde rentevoeten verzwaarden de financiële lasten voor de bedrijven in het algemeen en voor de particulieren die via leningen onroerend goed wilden verwerven.

De in het buitenland gevoerde monetaire politiek en de interne situatie van de Belgische financiële markt waren de oorzaken dat de Belgische frank in 1980 sterk gesteund moest worden. De belangrijkste binnenlandse factoren die hier een rol speelden waren het tekort op de handels- en betalingsbalans en de financieringsnood van de overheid. Zowel het tekort van het lopende verkeer met het buitenland als het financieringstekort van de overheid vergrooten ten opzichte van 1979.

Het in België gevoerde monetaire beleid stond dan ook helemaal in het licht van de verdediging van de positie van de frank op de wisselmarkten. De Nationale Bank van België paste twee maatregelen toe. Ten eerste verrichtte zij steunaankopen ten bedrage van 123 miljard frank, waarvan meer dan de helft in het eerste trimester. De frank kende toen zijn zwakste periode van 1980 : in februari en maart overschreed de frank zelfs de afwijkingsdrempel binnen het Europees Monetair Stelsel.

Voor het geheel van de Europese Gemeenschap betreurt de Europese Commissie dat, alhoewel de interventies in E.G.-valuta's belangrijker geworden zijn dan in het vorige systeem — de «slang» — de interventies in dollars nog het meest

voorkwamen. Deze waren daarenboven onvoldoende gecoördineerd zodat hierdoor op sommige ogenblikken zelfs een verhoogde spanning optrad tussen de E.M.S.-valuta's. In België intervenueerde de Nationale Bank echter in hoofdzaak in communautaire valuta's, namelijk voor 80 miljard frank, enerzijds door het aanwenden van haar E.C.U.-tegoed en anderzijds door het onmiddellijk gebruiken van de door de overheid in het buitenland ontleende deviezen.

Ten tweede verhoogde de Nationale Bank haar rentevoeten. De gewogen gemiddelde rentevoet van de Nationale Bank steeg van 11,53 % einde 1979 tot 14,13 % einde april 1980.

In de tweede helft van 1980 werd de druk op de frank kleiner. In de U.S.A. daalde het rentepeil en in het derde kwartaal was het de koers van de Duitse Mark die onder druk kwam. Hierdoor bereikte de Belgische frank zijn stevigste positie binnen het E.M.S.-stelsel sinds het startte op 13 maart 1979.

De Nationale Bank hoefde dan ook een tijdlang weinig of geen steunaankopen te verrichten en kon haar rentevoeten terug verlagen, alhoewel ze nog boven het peil van 1979 bleven. De gewogen gemiddelde rentevoet van de Nationale Bank daalde tot 12 % einde augustus 1980 en bleef ongewijzigd tot het einde van het jaar.

De rentevoeten van de korte termijnkredieten volgden de discontovoetwijzigingen. Ze stegen in het eerste kwartaal en daalden dan geleidelijk, maar bleven boven het peil van 1979. Op 20 maart 1980 bereikte de basisrentevoet voor kaskredieten 18,75 % tegenover 13 % in het derde kwartaal van 1979. Na de discontovoetverlaging daalde deze rentevoet tot 15,75 % op 1 augustus 1980. Ook de creditrentevoeten volgden deze tendens waarbij moet opgemerkt worden dat het grootste deel van het jaar de korte-termijnrentevoeten hoger lagen dan die op lange termijn, het meest uitgesproken in de periodes van het jaar die gekenmerkt waren door spanningen op de wisselmarkt.

Toen de rentevoeten van de geldmarkt terug daalden, bleven de lange termijnrentevoeten op hunzelfde peil staan wat aan de voorafgaande omgekeerde rentevoetstructuur te wijten was, maar ook aan het financieringstekort van de Staat.

Op het gebied van de openbare financiën werd men in 1980 geconfronteerd met een snelle aangroei van het begrotingstekort. Het netto kastekort van de Schatkist steeg van 211,8 miljard in 1979 tot 300,7 miljard in 1980, inclusief 4 miljard wisselkoersschommelingen van de openbare schuld. Uitgedrukt in procent van het Bruto Nationaal Produkt tegen marktprijzen (1) steeg het deficit van 6 % in 1978 en 6,5 % in 1979 tot 8,7 % in 1980. Het te financieren saldo gaf herhaalde malen aanleiding tot omvangrijke ontleningen op de kapitaalmarkt. Bovendien werd een steeds groter deel van dit saldo gefinancierd door een beroep te doen op de overwegend geldscheppende instellingen, waardoor een bijkomende oorzaak van geldcreatie werd gevormd. In totaal nam de directe en de indirecte rijksschuld in Belgische frank toe met 69,6 miljard voor de gevestigde schuld en met 134,8 miljard

(1) Raming weerhouden voor het Staatsbudget 1981.

voor de vlottende schuld. Terzelfdertijd liep de geconsolideerde schuld in buitenlandse valuta's op met 71,7 miljard en de deviezenschuld op korte termijn met 24,6 miljard. Op te merken valt dat de directe kredietlijn bij de Nationale Bank de laatste jaren standvastig op het plafond van 37 miljard bleef staan, terwijl het plafond van de indirecte kredietlijn d.i. via het Rentenfonds regelmatig verhoogd werd.

Vooraf ingevinge de vermindering van de economische bedrijvigheid bleven de totale begrotingsontvangsten beneden de ramingen. Vergeleken met de nominale groei van het Bruto Nationaal Produkt namen ze iets minder snel toe (5,2 % tegen 6,8 %). Inzake ontvangsten van directe belastingen werd een toename genoteerd van 4,5 %; voor de indirecte belastingen was dit 4,3 %. Het totaal der kasuitgaven steeg daarentegen met 11,8 %. Het verdient evenwel de aandacht dat de grootste stijgingen voorkomen in enkele uitgavenrubrieken o.a. de uitgaven voor rente en kosten van de overheidsschuld, de uitgaven voor inkomenstransfers wegens het toenemend aantal genietters van sociale uitkeringen en de kapitaaluitgaven.

De *kapitaalmarkt* vertoonde in 1980 vier kenmerken. Ten eerste : het grote financieringstekort van de overheid roomde de kapitaalmarkt af ten koste van stijgende interestvoeten. Desalniettemin bleef het opgenomen bedrag lager dan in 1978 en 1979.

Ten tweede : de gestegen couponrente voor overheidsobligaties had zijn invloed op de andere lage termijninterestvoeten, zowel debet- als creditrentevoeten. Het inzamelen van langlopende kasbons ondervindt immers, ondermeer door het gebruiken van scharnier-obligatieleningen, sterke concurrentie van de staatsobligaties.

Ten derde waren er weinig kapitaalverhogingen. De doorgevoerde kapitaalverhogingen werden moeilijk door de markt opgenomen.

Ten vierde was er de afbrokkeling van de koersen der Belgische waarden op de Beurs van Brussel. De Brusselse Beurs kende in 1980 een veel slechter verloop dan de buitenlandse. Zowel op de Italiaanse, de Japanse, de Canadese, de Britse, de V.S.A., als de Franse Beurs werden koersstijgingen genoteerd. Alleen de Zwitserse, de Nederlandse en de Duitse Beursen vertoonden een minder bevredigend koersverloop. Maar de Brusselse Beurs was de absolute hekkensluiter met een algemene index die zelfs onder het dieptepunt van 1974 daalde.

*

* *

voor de vervoerskosten. Tussentijdse loop de economische activiteit in landen... landen welke nog met 71,1 miljard en de economische activiteit op 1000 miljard was 34,6 miljard. Dit is meer dan de directe activiteit in de Nationale Bank de laatste jaren standvastig op een niveau van 55 miljard bleef. Het bedrag van de indirecte activiteit in de vervoerskosten is eveneens verhoogd.

Vooral ingevolge de vermindering van de economische bedrijvigheid bleven de lasten-betalingen voortaan behouden. De lasten-betalingen met de nationale... (G.D.P.) van het Britse Nationaal Product nam in 1980 minder toe dan in 1979. In 1980 ontvingen van directe belastingen werd een toename van 15,5% bereikt. In 1980 ontvingen van directe belastingen was dit 4,5%. Het totaal der kasuitgaven steeg daardoor met 11,8%. Het verbruik evenwel daalde met 1,1%. Het totale bedrag der uitgaven in 1980 was 11,8% lager dan in 1979. Het totale bedrag der uitgaven in 1980 was 11,8% lager dan in 1979. Het totale bedrag der uitgaven in 1980 was 11,8% lager dan in 1979.

De kapitaalmarkt vertoonde in 1980 vier kenmerken. Ten eerste: Het totale... (G.D.P.) van het Britse Nationaal Product nam in 1980 minder toe dan in 1979. In 1980 ontvingen van directe belastingen werd een toename van 15,5% bereikt. In 1980 ontvingen van directe belastingen was dit 4,5%. Het totaal der kasuitgaven steeg daardoor met 11,8%. Het verbruik evenwel daalde met 1,1%. Het totale bedrag der uitgaven in 1980 was 11,8% lager dan in 1979.

Ten tweede: de meeste couponrente voor overheidsobligaties had zijn invloed op de andere renteterminiënten, zowel debet als credit. Het... (G.D.P.) van het Britse Nationaal Product nam in 1980 minder toe dan in 1979. In 1980 ontvingen van directe belastingen werd een toename van 15,5% bereikt. In 1980 ontvingen van directe belastingen was dit 4,5%. Het totaal der kasuitgaven steeg daardoor met 11,8%. Het verbruik evenwel daalde met 1,1%. Het totale bedrag der uitgaven in 1980 was 11,8% lager dan in 1979.

Ten derde: waren er weinig kapitaalverhuizingen. De doorgevoerde kapitaal... (G.D.P.) van het Britse Nationaal Product nam in 1980 minder toe dan in 1979. In 1980 ontvingen van directe belastingen werd een toename van 15,5% bereikt. In 1980 ontvingen van directe belastingen was dit 4,5%. Het totaal der kasuitgaven steeg daardoor met 11,8%. Het verbruik evenwel daalde met 1,1%. Het totale bedrag der uitgaven in 1980 was 11,8% lager dan in 1979.

Ten vierde: was er de afstroeking van de koersen der Belgische waarden op de... (G.D.P.) van het Britse Nationaal Product nam in 1980 minder toe dan in 1979. In 1980 ontvingen van directe belastingen werd een toename van 15,5% bereikt. In 1980 ontvingen van directe belastingen was dit 4,5%. Het totaal der kasuitgaven steeg daardoor met 11,8%. Het verbruik evenwel daalde met 1,1%. Het totale bedrag der uitgaven in 1980 was 11,8% lager dan in 1979.

Maar de Brusselse Beurs was de absolute bekwaamste niet een kleine index die... (G.D.P.) van het Britse Nationaal Product nam in 1980 minder toe dan in 1979. In 1980 ontvingen van directe belastingen werd een toename van 15,5% bereikt. In 1980 ontvingen van directe belastingen was dit 4,5%. Het totaal der kasuitgaven steeg daardoor met 11,8%. Het verbruik evenwel daalde met 1,1%. Het totale bedrag der uitgaven in 1980 was 11,8% lager dan in 1979.

HOOFDSTUK II

OVERHEIDSFINANCIËN

AFDELING I. — RIJKSFINANCIËN

De overheidsfinanciën werden in 1980 gekenmerkt door een forse toename van het netto te financieren saldo. De financiering van dit schatkisttekort gebeurde in toenemende mate door de uitgifte van schatkistcertificaten en door leningen in vreemde munt. De traditionele financiering via langlopende leningen op de binnenlandse markt kende steeds minder bijval. Bovendien slorpten de delgingen en de terugbetalingen steeds meer kapitaal op.

De begroting voor 1980 weerspiegelde zoals die van de vorige jaren, de wankelende toestand van de economie en de groeiende invloed ervan op de overheidsfinanciën. Voor 1980 bereikte het tekort 147,4 miljard op de lopende verrichtingen en 144,6 miljard op de kapitaalverrichtingen. De totale impasse bedroeg 292,1 miljard, tegenover 204,8 miljard in 1979. Het netto te financieren schatkisttekort steeg van 211,8 miljard eind 1979 tot 300,7 miljard op het einde van 1980, hetzij uitgedrukt in procent van het Bruto Nationaal Produkt van 6,5 % in 1979 tot 8,7 % in 1980 (1).

De totale rijksontvangsten, exclusief de aan de Europese Gemeenschappen afgestane ontvangsten, werden oorspronkelijk op 1 036,2 miljard geraamd en leverden uiteindelijk 1 005 miljard op, hetgeen 3 % minder is dan verwacht werd. Deze evolutie wordt verklaard door de fundamentele conjuncturomslag tijdens het tweede kwartaal van 1980. Zij weerspiegelt bovendien het effect van een aantal beleidsmaatregelen. Overeenkomstig het regeerakkoord en de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, werd de geleidelijke overgang naar een systeem van decumulatie van de inkomens, van de inkomensplitsing en van familiale tegemoetkomingen verwezenlijkt. De invoering van de maatregelen betekenden voor de Staat een vrij aanzienlijke inkomstenderving. Voor de ondernemingen werd het belastingsysteem selectiever gemaakt. Via de afschaffing van de resterende 5 % B.T.W.-heffing op investeringen werd een stimulans gegeven ten gunste van de produktieve investeringen, terwijl de aanpassing van de belastingstructuur op energieprodukten door de verschuiving van de accijnsrechten naar de belasting over de toegevoegde waarde, de onderneming zou moeten toelaten de produktiekosten te verbeteren. De sinds jaren aanhoudende trend, waarbij het aandeel van de directe belasting in de totale belastingopbrengst toeneemt, werd

(1) Raming weerhouden voor het Staatsbudget 1981.

bewust vertraagd door verhoging van de indirecte fiscaliteit op specifieke produkten teneinde de bestedingen van luxe-goederen, in grote mate ingevoerd uit het buitenland, af te remmen. Een aantal maatregelen werden genomen om de situatie van specifieke sectoren te verbeteren o.a. om de bouwsector te stimuleren, om de energiebesparing te bevorderen en om het speur- en ontwikkelingswerk in de ondernemingen aan te moedigen.

Het totaal van de *ontvangsten van belastingen*, geïnd ten bate van de overheid bedroeg 965,4 miljard frank en overtrof met 4,8 % het bedrag der ontvangsten van 1979. De directe belastingen die voor meer dan 60 % bestaan uit de bedrijfsvoorheffing en voor 20 % uit voorafbetalingen bedroegen 593 miljard frank, wat 29 miljard of 5,2 % meer is dan in 1979. De indirecte belastingen brachten 372,4 miljard op (+4,3 %), hetzij 81,2 miljard accijnzen en douanen, 253,9 miljard belasting over de toegevoegde waarde, 22,4 miljard registratierechten en 11,3 miljard successierechten. Bij de evolutie van de indirecte belastingen valt het afnemende aandeel op van de accijnzen. Aangezien deze laatste meestal geheven worden op basis van een fysische eenheid neemt de opbrengst ervan niet automatisch toe wanneer de prijzen stijgen. Het aandeel van de B.T.W. is de laatste jaren lichtjes gestegen, hetgeen o.a. kan verklaard worden door een verhoging van de aanslagvoeten. De invoerrechten zijn thans volledig verdwenen uit het geheel der ontvangsten geïnd ten bate van de centrale overheid, omdat ze moeten worden afgedragen aan de Europese Gemeenschappen. In totaal bedroegen de afgestane belastingopbrengsten 31,1 miljard, tegen 27,8 miljard in 1979.

De *niet-fiscale ontvangsten* bedroegen 46,9 miljard tegen 37,2 miljard in 1979. De lopende niet-fiscale ontvangsten bedroegen 45,5 miljard. Het betreft hier vooral inningen gedaan door het Ministerie van Financiën (het aandeel van de Staat in de winst van de Nationale Bank en de ontvangsten van de registratie- en belastingkantoren, de douanen en de Administratie van het kadaster), alsmede de kijk- en luistergelden.

De begroting voor *lopende uitgaven* werd goedgekeurd ten bedrage van 1 104,6 miljard. Door amendementen werd ze op 1 105,3 miljard gebracht. De bijkredieten voor uitgaven van vorige jaren sloegen op 9,5 miljard lopende verrichtingen. Naar volume worden ze als volgt gerangschikt: 3,3 miljard voor Nationale Opvoeding (2,2 miljard voor de Franse sector en 1,1 miljard voor de nederlandstalige sector), 2,3 miljard voor de Sociale Voorzorg (hoofdzakelijk toelagen R.I.Z.I.V.), 1,8 miljard voor de Rijksschuld, 0,7 miljard voor Volksgezondheid (toelage aan het Fonds voor Gehandicapten) en 0,6 miljard pensioenen (speciale toelage aan de Rijksdienst voor pensioenen aan loontrekkende werknemers om de speciale maatregelen ten gunste van mijnwerkers te dekken). Voor het lopende jaar werd een netto verhoging van 5,4 miljard ingeschreven op het aanpassingsblad, zodat het eindtotaal van de lopende uitgaven 1980 op 1 110,7 miljard werd gebracht, hetzij een stijging van 7,6 % ten opzichte van de aangepaste begroting van 1979 (1). De uitgaven voor Sociale Voorzorg, Tewerkstelling en Arbeid en Volksgezondheid maakten 18,5 % uit van de totale uitgaven, voor de uitgaven voor Nationale Opvoeding en Cultuur was dit ongeveer 19 %. De uitgaven van Justitie, Landsverdediging en Rijkswacht

(1) In 1979 bedroeg deze stijging 7,8 %, in 1978 was dit 11,3 %.

beliepen 8 % van het totaal der uitgaven; voor de uitgaven in verband met de Rijksschuld was dit 12,7 %. Opgemerkt wordt dat het totaal van de niet-gesplitste kredieten en de ordonnancerings- en ordonnanceringskredieten in de nationale begroting 1 036,4 miljard bedroeg; op de begroting van de gemeenschappen was dit 39,6 miljard en op de begroting van de gewesten 15,7 miljard.

Wat de *kapitaaluitgaven* betreft werden 156,7 miljard voorzien in de oorspronkelijke voorstellen. Na amendementen bedroegen de goedgekeurde uitgaven 157,1 miljard, terwijl het bijblad van het lopende jaar (niet-gesplitste en ordonnanceringskrediet) betrekking had op 4,1 miljard verminderingen. De uitgaven volgens aangepaste begroting bedroegen uiteindelijk slechts 153,1 miljard. Opgemerkt wordt dat het geheel van de kredieten drastisch werd verminderd door de regeringsbeslissing het investeringsprogramma slechts voor 77,6 % vrij te geven. Vermeldenswaard is dat de kapitaaluitgaven als volgt gespreid werden: 119,9 miljard voor de nationale begrotingen, 6,7 miljard voor de gemeenschappen en 26,5 miljard voor de gewesten.

Op het einde van 1980 sloten de *begrotingsverrichtingen op kasbasis* (1) met een tekort van 292,1 miljard frank, tegenover —204,8 miljard in 1979. Het deficit op de lopende verrichtingen liep op tot 147,4 miljard, tegen —91,2 miljard in 1979 en verklaarde voor 50,4 % het begrotingstekort (2). Het tekort op de kapitaalverrichtingen bedroeg 144,6 miljard, tegen 113,6 miljard in 1979. De verrichtingen door de Schatkist uitgevoerd als bewaarnemer van gelden van derden, waartoe behoren de fondsen van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, van de Administratie der Posterijen, van het Muntfonds, van de Europese Gemeenschappen, van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw, alsmede de door de Staat geïnde belastingen ten behoeve van de lokale besturen en de verrichtingen ten behoeve van de aflossingen van de intercommunalen voor autowegen, leidden tot een ontvangstoverschot van 13 miljard in tegenstelling tot de kasgeld- en thesaurieverrichtingen die resulteerden in uitgaven ten belope van 12 miljard (resp. +1,8 en —2,4 miljard in 1979). De aanpassingen voortvloeiend uit de veranderingen van de Rijksschuld, te weten de correcties voor indirecte schuld en de uitgifte-, aflossings- en wisselkoersverschillen, beliepen 9,6 miljard frank. Het geheel der schatkistverrichtingen leidde uiteindelijk tot een uitgave van 8,6 miljard.

Het *netto te financieren tekort* van de Schatkist, de schatkistverrichtingen inbegrepen was dit jaar 42 % groter dan in 1979 en bedroeg 300,7 miljard frank. In 1978 was dit 182,8 miljard en in 1974 was dit 57,3 miljard. In procent van het Bruto Nationaal Produkt nam het tekort toe van 2,7 % in 1974 tot 6,5 % in 1979 en tot 8,7 % in 1980 (4). Rekening houdend met de contractuele delgingen van de Rijksschuld en de terugbetalingen buiten begroting liep het bruto te financieren schatkisttekort op tot 418,4 miljard, tegen 332,3 miljard in 1979.

(1) Het betreft de feitelijke begrotingsontvangsten en -uitgaven van de Schatkist, voortvloeiend uit de budgettaire handelingen van de Centrale Overheid.

(2) In 1979 was dit aandeel 44,5 %.

(3) In 1979 was dit aandeel 55,5 %.

(4) Raming van het B.N.P. voor 1980 van 347,7 miljard, hetzij een waardestijging van 6,8 %, gespreid over 1,4 %, toenam in volume en 5,3 % in prijzen, weerhouden voor het Staatsbudget van 1981.

De *werkelijke Rijksschuld* (1) bedroeg op het einde van het jaar 1 919,8 miljard frank en was voor 73,3 % samengesteld uit geconsolideerde schuld. De gevestigde schuld in Belgische frank bedroeg 1 322,5 miljard en deze in vreemde munt 84,4 miljard. De vlottende schuld beliep 513 miljard te weten 443,9 miljard schuld in Belgische frank en 69,2 miljard schuld in vreemde munt. De toename over het jaar bedroeg 300,7 miljard en bracht de schuld per capita van 164 298 frank in 1979 op 178 000 frank in 1980 (2). De verhouding van de Rijksschuld tot het B.N.P., gemeten tegen marktprijs en in werkelijke prijzen, wees lange tijd op een dalende tendens : in 1964 daalde het aandeel van de schuld beneden 60 %, in 1970 beneden de 50 % en in 1974 beneden de drempel van 40 %. Sindsdien nam het aandeel in het B.N.P. gestadig toe. In 1978 liep de verhouding op tot 46 %, in 1979 tot 49,8 % en in 1980 tot 55,3 % (3).

De toename van de werkelijke Rijksschuld werd slechts voor 68 % verwezenlijkt door de plaatsing van leningen in Belgische frank. De overige 32 % (96,3 miljard) werd ontleend door plaatsing van schuldtitels in vreemde valuta's, te weten 24,6 miljard schuldtoename op korte termijn en 71,7 miljard op lange termijn. De schuldtoename in Belgische frank bestond voor 52,5 miljard uit directe schuldstijging op lange termijn en voor 17,1 miljard indirecte schuldtoename op lange termijn. Terwijl de schuld op halflange termijn verder werd afgelost, werd de schuld op korte termijn met 49,3 miljard en deze op zeer korte termijn met 85,6 miljard verhoogd, door plaatsing van schatkistcertificaten bij de banken (+99,2 miljard) en de parastatale financiële instellingen (+7,8 miljard) en door voorschotten ontvangen via het Rentenfonds (+24,7 miljard). Via de tegoeden van de particulieren of hun postrekening beschikte de Schatkist per saldo over 3,5 miljard meer dan op eind 1979. Opgemerkt wordt dat het aandeel van de geconsolideerde schuldtoename in de totale schuldstijging 47 % bedroeg; voor de vlottende schuld was dit 53 %. Het aandeel van de toename van de vreemde schuld in de totale schuldstijging bedroeg 23,8 % voor de geconsolideerde schuld en 8,2 % voor de korte termijnschuld; voor de schuld in Belgische frank was dit respectievelijk 23,2 % en 44,8 %.

*

* *

(1) De schatkistcertificaten in portefeuille van het Internationaal Muntfonds worden niet in aanmerking genomen. De certificaten afgestaan ter gedeeltelijke voldoening van het Belgische deelnemingsquotum duiden enkel op een verbintenis tot beloop waarvan België eventueel Belgische frank ter beschikking moet stellen van het I.M.F. en beïnvloeden de toestand van de Schatkist niet. Krachtens een overeenkomst tussen de Schatkist en de Nationale Bank leent deze laatste en niet de Schatkist Belgische frank uit eigen middelen, wanneer het I.M.F. de schatkistcertificaten uit haar portefeuille ter mobilisatie aanbiedt. Wanneer in het tegenovergestelde geval het I.M.F. Belgische frank terugbetaalt, vermindert de vordering van de Nationale Bank op het I.M.F. Het I.M.F. ontvangt nieuwe schatkistcertificaten. De Rijksschuld neemt toe zonder dat er gelden door de Schatkist werden geïnd. De oorzaken van de variaties van de schatkistcertificaten in handen van het I.M.F. (+17,2 miljard), vloeien voort hetzij uit de trekkingen in Belgische frank door de lidstaten van het Fonds, hetzij uit terugbetalingen in Belgische frank door de genoemde Staten, hetzij uit een wijziging in Belgische deelnemingen.

(2) Voorlopige gegevens.

(3) Raming op basis van B.N.P.-cijfer, weerhouden bij de opstelling van de begroting 1981.

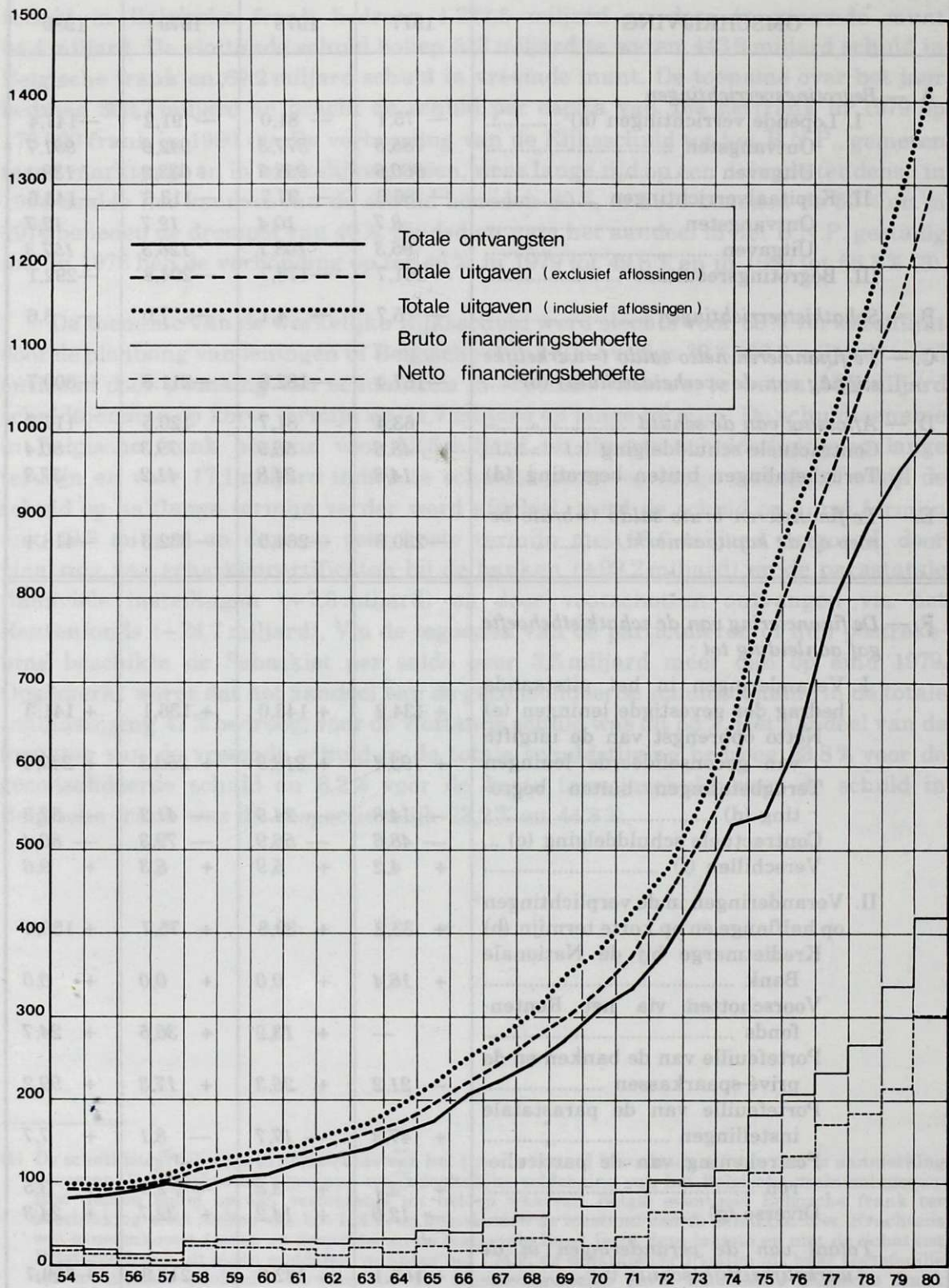
Kastoestand en Financieringsbehoefte van de Schatkist
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1977	1978	1979	1980
A. — Begrotingsverrichtingen				
I. Lopende verrichtingen (a)	— 75,1	— 81,0	— 91,2	—147,4
Ontvangsten	785,5	877,3	942,0	991,7
Uitgaven	860,6	958,3	1 033,2	1 139,1
II. Kapitaalverrichtingen	— 86,6	— 97,7	—113,6	—144,6
Ontvangsten	8,7	10,4	12,7	12,7
Uitgaven	95,3	108,1	126,3	157,3
III. Begrotingsresultaat	—161,7	—178,7	—204,8	—292,1
B. — Schatkistverrichtingen	— 5,7	— 4,1	— 7,0	— 8,6
C. — Te financieren netto saldo (=werkelijke stijging van de overheidsschuld) (b)	—167,4	—182,8	—211,8	—300,7
D. — Aflossing van de schuld	63,4	81,7	120,5	117,7
Contractuele schulddelging (c)	48,6	56,9	79,3	80,4
Terugbetalingen buiten begroting (d)	14,8	24,8	41,2	37,3
E. — Te financieren bruto saldo (=bruto beroep op de kapitaalmarkt)	—230,8	—264,5	—332,3	—418,4
F. — De financiering van de schatkistbehoefte gaf aanleiding tot :				
I. Veranderingen in het uitstaande bedrag der gevestigde leningen (e)	+ 134,2	+ 143,0	+ 136,1	+ 141,3
Netto opbrengst van de uitgifte van geconsolideerde leningen	+ 193,4	+ 218,9	+ 250,3	+ 249,4
Terugbetalingen buiten begroting (d)	— 14,8	— 24,9	— 41,2	— 37,3
Contractuele schulddelging (c) ...	— 48,6	— 56,9	— 79,3	— 80,4
Verschillen (f)	+ 4,2	+ 5,9	+ 6,3	+ 9,6
II. Veranderingen in de verplichtingen op half lange en op korte termijn (b)	+ 33,2	+ 39,8	+ 75,7	+ 159,4
Kredietmarge bij de Nationale Bank	+ 16,4	+ 0,0	+ 0,0	+ 0,0
Voorschotten via het Rentenfonds	—	+ 13,2	+ 36,5	+ 24,7
Portefeuille van de banken en de privé-spaarkassen	— 21,2	+ 26,3	+ 17,3	+ 99,2
Portefeuille van de parastatale instellingen	+ 47,3	— 17,7	— 8,1	+ 7,7
Postrekening van de particulieren	+ 3,1	+ 3,8	— 2,7	+ 3,5
Diverse (g)	— 12,0	+ 14,2	+ 32,7	+ 24,3
Totaal van de veranderingen in de werkelijke Rijksschuld (b)	+ 167,4	+ 182,8	+ 211,8	+ 300,7

Bron : Ministerie van Financiën.

- (a) Inbegrepen de toegewezen ontvangsten en een gelijkwaardig bedrag in de uitgaven; exclusief de aan de Europese Gemeenschappen afgestane rechten.
- (b) Na eliminatie van de verrichtingen met het I.M.F.
- (c) Aflossingen, via uitloting of door wederinkoop op de beurs gedurende de looptijd van de lening, ten laste van de Schatkist en van het Wegenfonds.
- (d) Het betreft de terugbetalingen op een tussentijdse vervaldag of op de eindvervaldag.
- (e) Het betreft de veranderingen in het uitstaande bedrag der directe en indirecte gevestigde schuld in Belgische frank en in vreemde munt.
- (f) Waaronder o.m. de uitgifte- en aflossingsverschillen.
- (g) Het betreft o.m. vanaf 1978 de schuld op korte termijn in vreemde munt.

Schatkisttoestand (miljarden franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

**Economische hergroepering van de ontvangsten en de uitgaven
van de centrale overheid
(miljarden franken)**

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978 (a)	1979 (b)
<i>Lopende ontvangsten</i>	708,9	800,5	903,6	962,3
Lopende ontvangsten van goederen en diensten	5,0	5,3	7,1	6,3
Rente en winsten van bedrijven	12,4	14,7	9,7	12,3
Inkomensoverdrachten van andere sectoren	690,0	778,7	884,4	941,4
Inkomensoverdrachten binnen de sector overheid	1,3	1,6	1,6	1,5
Diversen	0,2	0,3	0,8	0,9
<i>Kapitaalontvangsten</i>	10,0	11,2	15,3	17,3
Vermogensoverdrachten van andere sectoren	7,7	8,5	10,7	12,6
Vermogensoverdrachten binnen de sector overheid	0,4	0,4	0,5	0,5
Civiele investeringen	0,5	0,4	1,7	1,1
Terugbetalingen en liquidaties van deelnemingen	1,4	1,9	2,5	3,1
Diversen	0,1	—	—	—
<i>Totaal van de lopende en kapitaalontvangsten</i> ...	718,9	811,7	918,9	979,6
<i>Lopende uitgaven</i>	761,5	867,0	990,0	1 049,6
Lopende uitgaven voor goederen en diensten	214,9	236,4	269,1	287,7
Rente en verliezen van bedrijven	81,7	97,6	115,8	137,5
Inkomensoverdrachten aan andere sectoren	147,5	168,9	191,2	188,1
Inkomensoverdrachten binnen de sector overheid	317,2	363,9	409,7	434,1
Diversen	0,2	0,2	4,2	2,2
<i>Kapitaaluitgaven</i>	109,3	119,3	151,3	169,5
Vermogensoverdrachten aan andere sectoren	15,7	17,9	25,9	26,2
Vermogensoverdrachten binnen de sector overheid	11,6	13,3	16,4	19,6
Civiele investeringen	55,2	62,2	66,6	79,1
Kredietverlening en deelnemingen	26,7	25,9	41,0	43,7
Diversen	0,1	—	1,5	0,9
<i>Totaal van de lopende- en kapitaaluitgaven</i> ...	870,8	986,2	1 141,3	1 219,1
<i>Saldo op de lopende verrichtingen</i>	— 52,6	— 66,5	— 86,4	— 87,3
<i>Saldo op de kapitaalverrichtingen</i>	— 99,3	— 108,1	— 136,0	— 152,2
<i>Globaal saldo</i>	— 151,9	— 174,6	— 222,4	— 239,5

Bron : Ministerie van Financiën.

(a) Aangepaste gegevens.

(b) Oorspronkelijke gegevens. De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Jaarlijkse vastleggingen inzake directe overheidsinvesteringen
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980
Budgettaire sector	74,2	86,6	104,3	108,0	127,9
Gedebudgetteerde sector	29,2	26,0	29,6	28,3	24,5
Instellingen van openbaar nut	45,2	46,1	55,9	51,8	50,9
<i>Algemeen totaal ...</i>	148,6	158,7	189,8	188,1	203,3
<i>Jaarlijkse toename (%)</i>	+10,7	+6,8	+19,6	—0,9	+8,1

Bron : Ministerie van Financiën.

Vastleggingen per uitgavenrubriek van de budgettaire sector (a)
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980 (b)
A. — Departementen					
Openbare Werken	15,5	22,6	26,1	28,2	28,8
Wegenfonds	14,1	13,6	17,6	14,7	16,1
Verkeerswezen	13,3	16,7	18,9	21,2	22,0
Nationale Opvoeding	13,9	13,5	16,2	15,9	18,7
Volksgezondheid	1,9	1,5	2,1	2,3	4,7
Landbouw	0,3	0,4	0,4	0,5	—
Economische Zaken	0,2	—	—	—	0,2
Binnenlandse Zaken	0,3	0,4	0,2	0,6	0,5
Buitenlandse Zaken	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Financiën	—	0,8	—	..	..
Rijkswacht	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3
Landsverdediging	0,1	0,1	0,1	—	0,1
<i>Totaal van de departementen ...</i>	59,7	70,2	82,1	83,8	90,3
B. — Gemeenschappen					
Nederlandse	1,4	1,4	1,6	1,8	6,0
Franse	1,2	1,5	1,8	1,8	5,3
Duitse	—	0,1	0,1	0,1	0,2
<i>Totaal van de gemeenschappen ...</i>	2,6	3,0	3,5	3,7	11,5
C. — Gewesten					
Vlaanderen	6,5	7,2	8,5	10,2	7,9
Wallonië	4,6	5,5	8,6	7,9	13,8
Brussel	0,6	0,6	1,6	2,4	4,4
<i>Totaal van de gewesten ...</i>	11,7	13,4	18,7	20,5	26,1
D. — Algemeen totaal	74,2	86,6	104,3	108,0	127,9
E. — Jaarlijkse toename (%)	12,3	16,9	20,6	3,4	18,4

(a) Verwezenlijkingen.
(b) Toegelaten programma's.

Bron : Ministerie van Financiën.

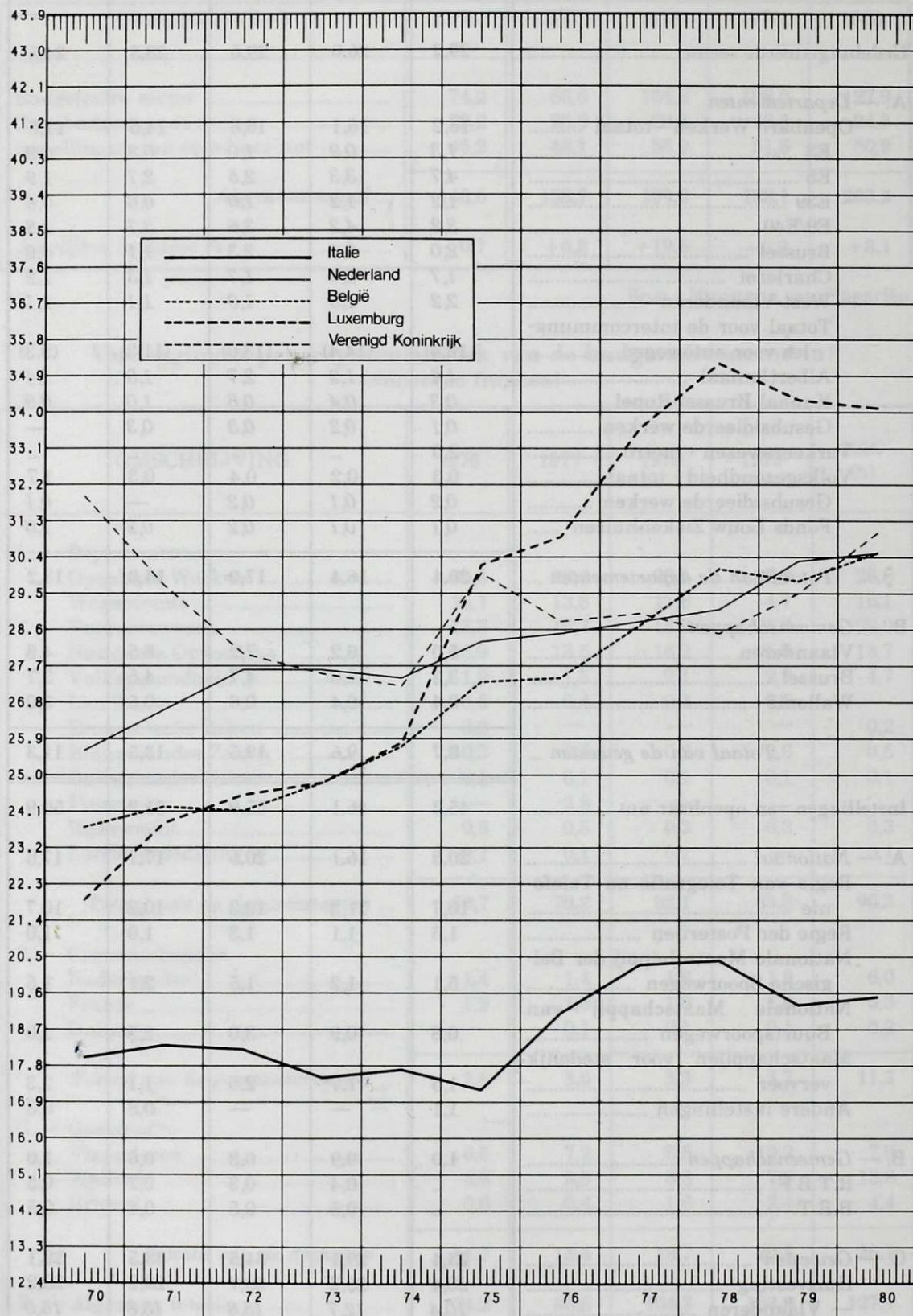
**Vastleggingen per uitgavenrubriek van de gedebudgetteerde sector
en van de instellingen van openbaar nut (a)**
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980 (b)
Gedebudgetteerde sector	29,2	26,0	29,6	28,3	24,5
A. — Departementen					
Openbare Werken - totaal	18,2	16,1	16,6	14,5	11,5
E3	1,3	0,9	1,0	0,8	0,9
E5	4,7	3,3	2,5	2,7	1,9
E39	1,2	1,2	1,0	0,6	0,6
E9/E40	3,2	4,2	3,6	3,7	2,8
Brussel	2,0	2,1	2,3	1,1	0,9
Charleroi	1,7	1,4	1,7	1,3	1,2
West-Vlaanderen	2,2	1,3	1,0	1,1	1,1
Totaal voor de intercommuna- les voor autowegen	(16,4)	(14,4)	(13,0)	(11,3)	(9,3)
Albertkanaal	1,4	1,2	2,7	1,8	1,4
Kanaal Brussel-Rupel	0,3	0,4	0,6	1,0	0,9
Gesubsidieerde werken	0,1	0,2	0,3	0,3	—
Verkeerswezen - metro	2,0	..	..	..	..
Volksgesondheid - totaal	0,3	0,2	0,4	0,3	1,7
Gesubsidieerde werken	0,2	0,1	0,2	—	0,1
Fonds Bouw Ziekenhuizen	0,1	0,1	0,2	0,2	1,6
Totaal van de departementen ...	20,4	16,4	17,0	14,8	13,2
B. — Gemeenschappen					
Vlaanderen	5,0	6,2	7,2	8,5	4,6
Brussel	3,3	3,0	4,7	4,5	3,7
Wallonië	0,4	0,4	0,6	0,5	3,0
Totaal van de gewesten ...	8,7	9,6	12,5	13,5	11,3
Instellingen van openbaar nut	45,2	46,1	55,9	51,8	50,9
A. — Nationaal	20,8	16,1	20,6	17,7	17,8
Regie van Telegrafie en Telefo- nie	10,7	11,2	12,3	10,2	10,7
Regie der Posterijen	1,6	1,1	1,3	1,0	1,0
Nationale Maatschappij der Bel- gische Spoorwegen	5,1	1,2	1,5	2,1	1,5
Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	0,8	0,9	3,0	2,5	2,0
Maatschappijen voor stedelijk vervoer	1,5	1,7	2,5	1,1	2,3
Andere instellingen	1,1	—	—	0,8	0,3
B. — Gemeenschappen	1,0	0,9	0,8	0,6	1,0
R.T.B.F.	..	0,4	0,3	0,2	0,5
B.R.T.	..	0,5	0,5	0,4	0,5
C. — Gewesten	23,4	29,1	34,5	33,5	32,1
Huisvesting	20,4	25,2	30,7	29,2	28,2
— Vlaanderen	10,4	12,7	15,8	15,8	15,0
— Wallonië	7,8	10,3	12,5	11,1	11,1
— Brussel	2,2	2,2	2,4	2,3	2,1
Woningfonds van de Bond der Grote Gezinnen	3,0	3,9	3,8	4,3	3,9
— Vlaanderen	1,7	2,2	2,0	2,8	2,0
— Wallonië	1,2	1,5	1,5	1,2	1,5
— Brussel	0,1	0,2	0,3	0,3	0,4

(a) Verwezenlijkingen.
(b) Toegelaten programma's.

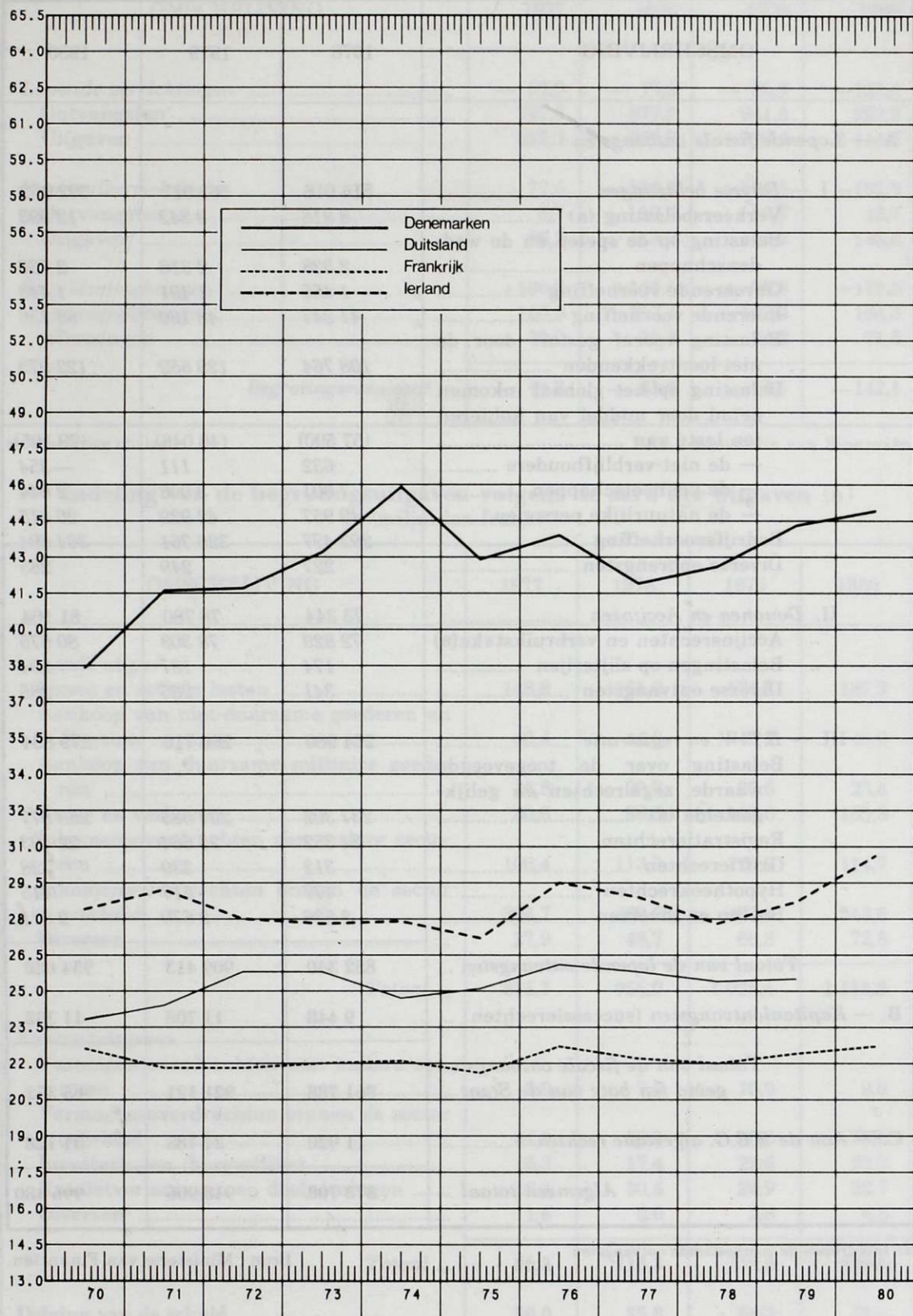
Bron : Ministerie van Financiën.

Fiscale druk in de landen van de Europese Gemeenschap (ten honderd van het B.B.P.)

(vervolg op volgende bladzijde)

**Fiscale druk in de landen
van de Europese Gemeenschap (vervolg)**
(ten honderd van het B.B.P.)

Bronnen : O.E.S.O., Nationale rekeningen.
Commissie van de Europese Gemeenschap.

Toestand inzake belastingsontvangsten
(in miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1978	1979	1980
A. — Lopende fiscale ontvangsten :			
I. — <i>Directe belastingen</i>	514 016	563 917	592 962
Verkeersbelasting (a)	8 918	9 342	12 993
Belasting op de spelen en de wed- denschappen	2 338	2 316	2 730
Onroerende voorheffing	1 455	1 491	1 443
Roerende voorheffing	41 247	48 160	58 736
Belasting vooraf gestort door de niet-loontrekkenden	108 764	129 552	122 979
Belasting op het globaal inkomen geïnd door middel van kohieren ten laste van	(57 590)	(46 046)	(29 105)
— de niet-verblijfhouders	632	111	—354
— de vennootschappen	7 001	3 006	2 644
— de natuurlijke personen	49 957	42 929	26 815
Bedrijfsvoorheffing	293 477	326 761	364 694
Diverse opbrengsten	227	249	285
II. <i>Douanen en Accijnzen</i>	73 344	78 780	81 164
Accijnsrechten en verbruikstaks(a)	72 829	78 308	80 675
Belastingen op slijterijen	174	187	204
Diverse ontvangsten	341	285	285
III. — <i>B.T.W. en registratie</i>	264 980	266 716	279 894
Belasting over de toegevoegde waarde, zegelrechten en gelijk- gestelde (a)	237 303	237 535	253 877
Registratierechten	24 352	25 664	22 403
Griffierechten	312	330	328
Hypotheekrechten	477	517	415
Boeten en diversen	2 536	2 670	2 871
Totaal van de lopende ontvangsten ...	852 340	909 413	954 020
B. — <i>Kapitaalontvangsten (successierechten)</i> ...	9 448	11 708	11 332
Totaal van de fiscale ontvangsten geïnd ten bate van de Staat ...	861 788	921 121	965 352
C. — <i>Aan de E.E.G. afgestane rechten</i>	11 920	27 785	31 128
Algemeen totaal ...	873 708	948 906	996 480

(a) Inbegrepen de voorbestemde ontvangsten.

Bron : Ministerie van Financiën.

Uitvoering der begroting (a)
(miljarden frank)

OMSCHRIJVING	1977	1978	1979	1980
<i>Lopende verrichtingen</i>	— 67,9	— 79,6	— 86,9	—121,9
Ontvangsten	747,8	877,3	941,5	992,3
Uitgaven	815,7	956,9	1 028,4	1 114,2
<i>Kapitaalverrichtingen</i>	77,6	—102,9	—106,5	—132,9
Ontvangsten	8,7	10,4	12,7	12,7
Uitgaven	86,3	113,3	119,2	145,6
<i>Schuldverrichtingen</i>	+100,8	+101,6	+ 98,8	+112,8
Leningopbrengst	150,8	157,4	162,9	184,3
Aflossingen	50,0	55,8	64,2	71,5
<i>Begrotingsresultaat ...</i>	— 44,8	— 81,0	— 94,6	—142,1

(a) Voorlopige uitslag.

Bron : Ministerie van Financiën.

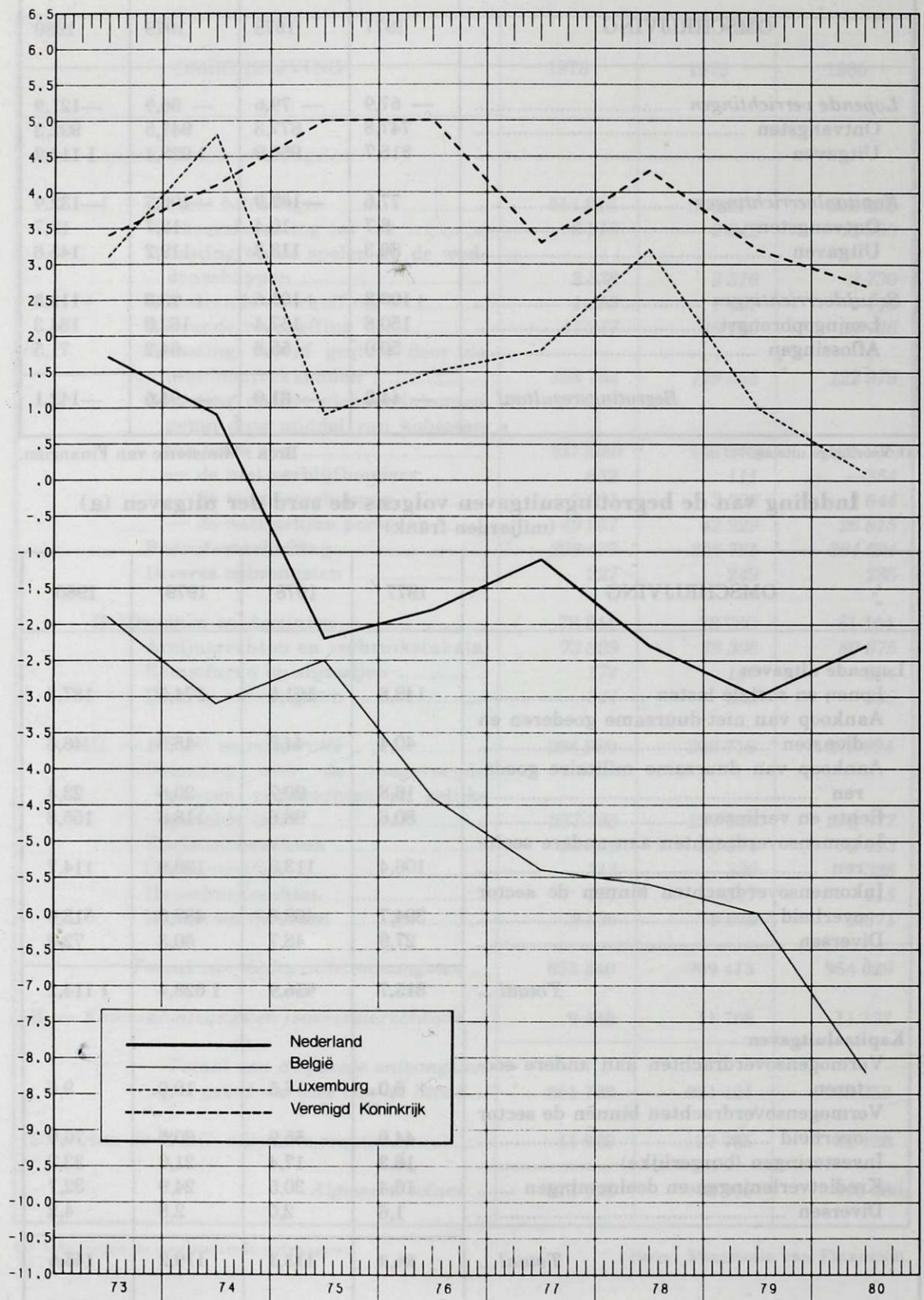
Indeling van de begrotingsuitgaven volgens de aard der uitgaven (a)
(miljarden frank)

OMSCHRIJVING	1977	1978	1979	1980
Lopende uitgaven				
Lonen en sociale lasten	148,8	161,6	174,5	187,3
Aankoop van niet-duurzame goederen en diensten	40,4	44,8	45,8	46,6
Aankoop van duurzame militaire goederen	16,8	20,7	20,6	23,4
Rente en verliezen	80,6	98,6	118,6	155,8
Inkomensoverdrachten aan andere sectoren	106,4	113,0	120,9	114,7
Inkomensoverdrachten binnen de sector overheid	394,7	469,6	487,6	513,6
Diversen	27,9	48,7	60,3	72,8
<i>Totaal ...</i>	815,7	956,9	1 028,4	1 114,2
Kapitaall uitgaven				
Vermogensoverdrachten aan andere sectoren	8,0	7,5	10,0	9,6
Vermogensoverdrachten binnen de sector overheid	44,0	55,9	60,0	76,0
Investerings (burgerlijke)	16,3	17,4	21,6	23,2
Kredietverleningen en deelnemingen	16,4	30,5	24,9	32,7
Diversen	1,6	2,0	2,8	4,2
<i>Totaal ...</i>	86,3	113,3	119,2	145,6
Delging van de schuld	50,0	55,8	64,2	71,5
<i>Totaal van de begrotingsuitgaven ...</i>	952,1	1 126,0	1 211,7	1 331,3

(a) Voorlopige uitslag.

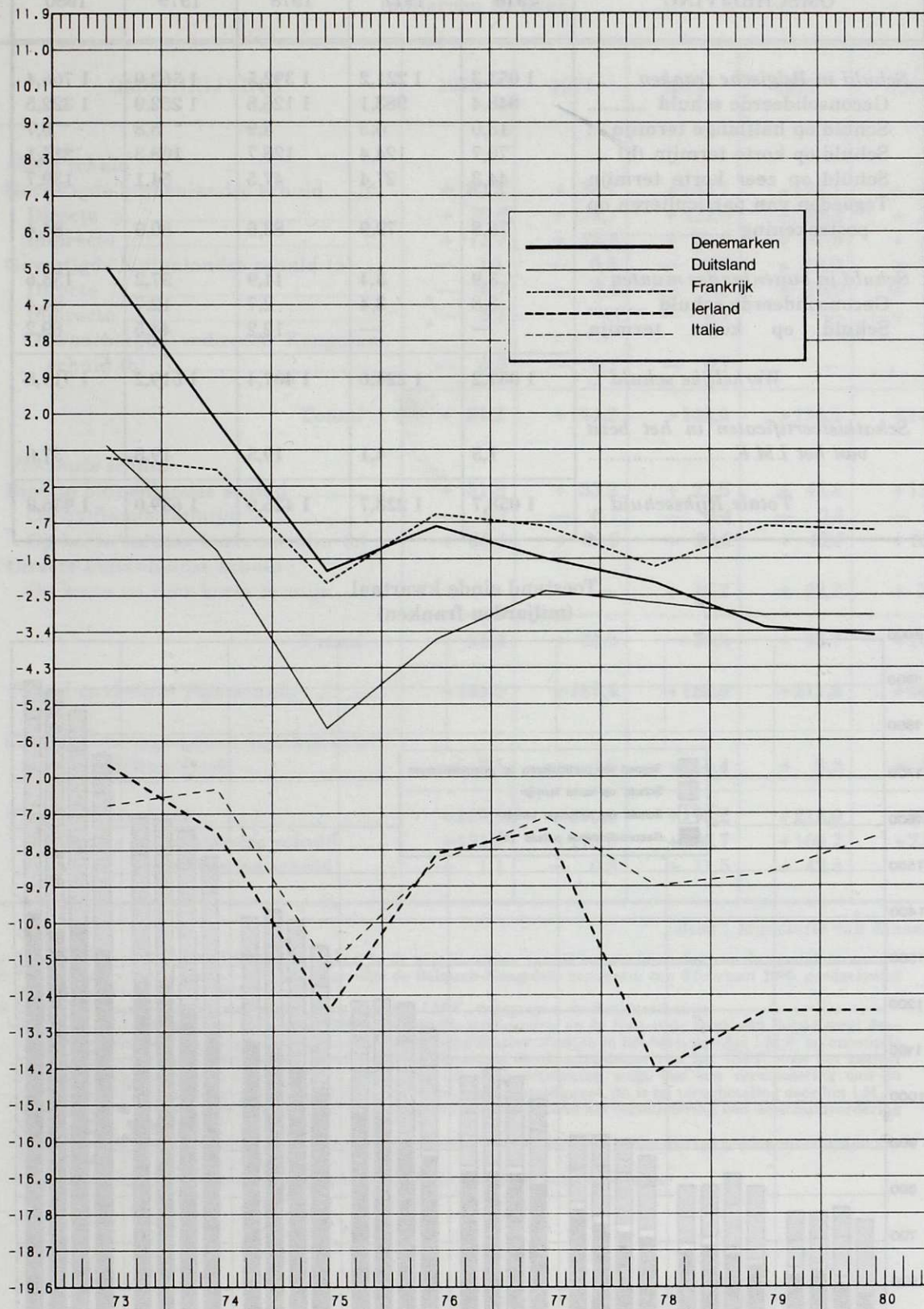
Bron : Ministerie van Financiën.

**Resultaat van de gehele overheidssector
in procenten van het bruto binnenlands produkt**

(Vervolg op volgende bladzijde)

**Resultaat van de gehele overheidssector
in procenten van het bruto binnenlands produkt
(vervolg)**

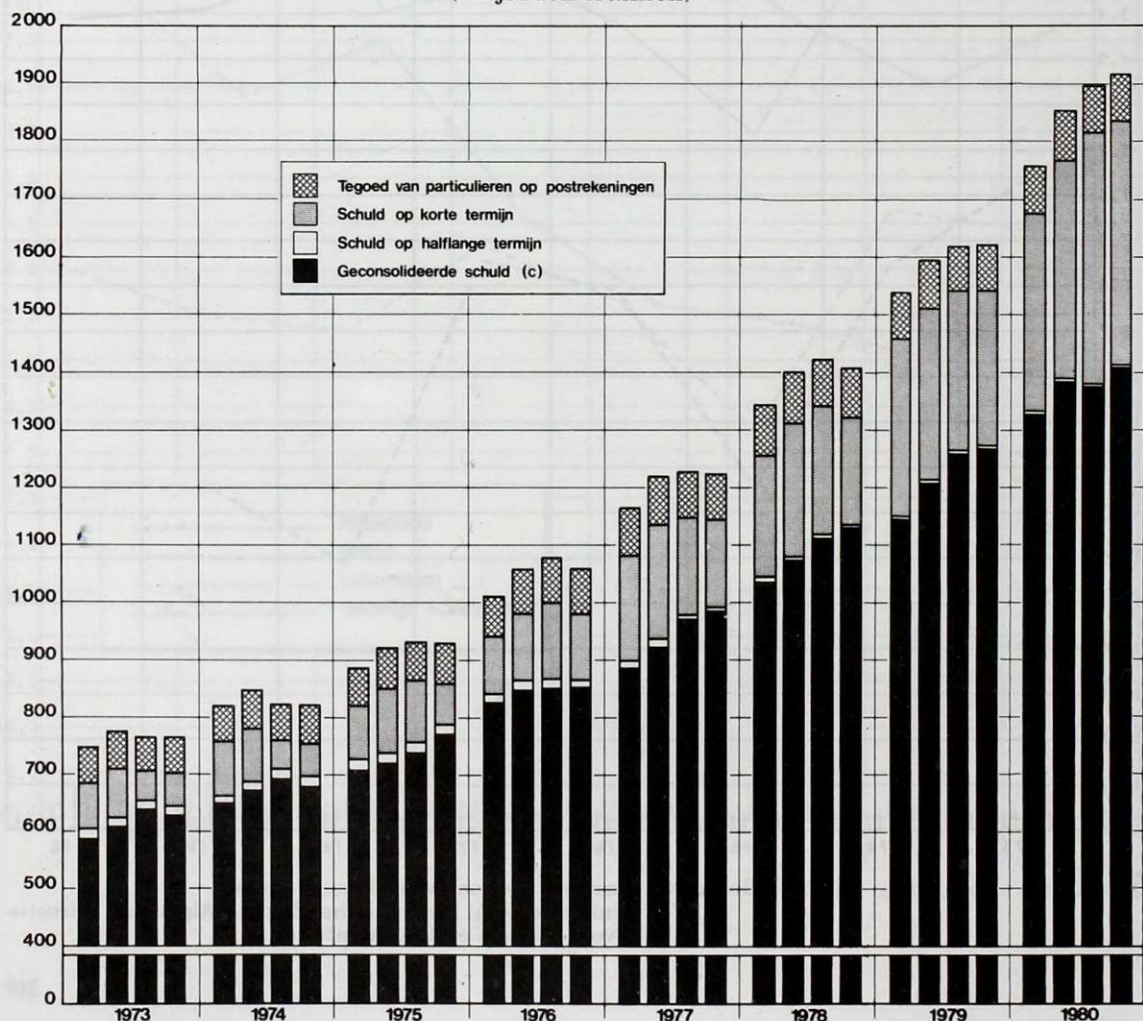

Bronnen : Europese Economische Gemeenschap.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie
voor Studiën en Documentatie.

Rijksschuld (a)
Toestand einde jaar
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Schuld in Belgische franken :</i>	1 053,3	1 221,2	1 392,5	1 562,0	1 766,4
Geconsolideerde schuld	848,4	983,1	1 126,8	1 252,9	1 322,5
Schuld op halflange termijn ...	13,0	6,3	5,9	5,8	5,7
Schuld op korte termijn (b)	70,7	124,4	128,7	168,3	214,1
Schuld op zeer korte termijn	44,3	27,4	47,5	54,1	139,7
Tegoeden van particulieren op postrekening	76,8	79,9	83,6	80,9	84,4
<i>Schuld in buitenlandse munten :</i>	3,9	3,4	14,9	57,2	153,6
Geconsolideerde schuld	3,8	3,4	2,7	12,7	84,4
Schuld op korte termijn	—	—	12,2	44,5	69,2
<i>Werkelijke schuld ...</i>	1 057,2	1 224,6	1 407,4	1 619,2	1 919,8
<i>Schatkistcertificaten in het bezit van het I.M.F.</i>	1,5	4,1	19,5	19,8	37,0
<i>Totale Rijksschuld ...</i>	1 058,7	1 228,7	1 426,9	1 639,0	1 956,8

Toestand einde kwartaal
(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

- (a) Exclusief de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergeallieerde schuld, groot 21,1 miljard frank op 31 december 1965.
 (b) Na eliminatie van de verrichtingen met het I.M.F.
 (c) Inclusief de gewaarborgde schuld krachtens de Belgisch-Kongolese overeenkomst van 5 februari 1965.

Verloop van de Rijksschuld
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Vaste schuld :</i>					
Gevestigde binnenlandse schuld	+ 82,3	+134,7	+143,7	+126,1	+ 69,6
Directe	+ 70,6	+112,1	+112,0	+ 88,3	+ 52,5
Indirecte	+ 11,7	+ 22,6	+ 31,7	+ 37,8	+ 17,1
Gevestigde buitenlandse schuld (a)	— 1,1	— 0,5	— 0,7	+ 10,0	+ 71,7
Directe	— 0,7	— 0,4	— 0,5	+ 10,0	+ 70,1
Indirecte	— 0,1	—	— 0,1	—	+ 1,6
Gewaarborgde indirecte Kongolese schuld (b)	— 0,3	— 0,1	— 0,1	—	—
<i>Totaal ...</i>	+ 81,2	+134,2	+143,0	+136,1	+141,3
<i>Vlottende schuld :</i>					
Directe binnenlandse schuld	+ 51,8	+ 33,2	+ 27,6	+ 43,4	+134,8
Op halflange termijn	— 4,3	— 6,7	— 0,4	— 0,2	— 0,1
Op korte en zeer korte termijn (c) ..	+ 56,1	+ 39,9	+ 28,0	+ 43,6	+134,9
Directe buitenlandse schuld :					
Op korte en zeer korte termijn	—	—	+ 12,2	+ 32,3	+ 24,6
<i>Totaal ...</i>	+ 51,8	+ 33,2	+39,8	+ 75,7	+159,4
<i>Totaal werkelijke Rijksschuld</i>	+133,0	+167,4	+182,8	+211,8	+300,7
Certificaten opgenomen door het Internationaal Muntfonds	— 3,1	+ 2,6	+ 15,4	+ 0,2	+ 17,1
<i>Totale Rijksschuld</i>	+129,9	+170,0	+198,2	+212,0	+317,8
waarvan : binnenlandse schuld	+131,0	+170,5	+186,7	+169,7	+221,5
buitenlandse schuld	— 1,1	— 0,5	+ 11,5	+ 42,3	+ 96,3

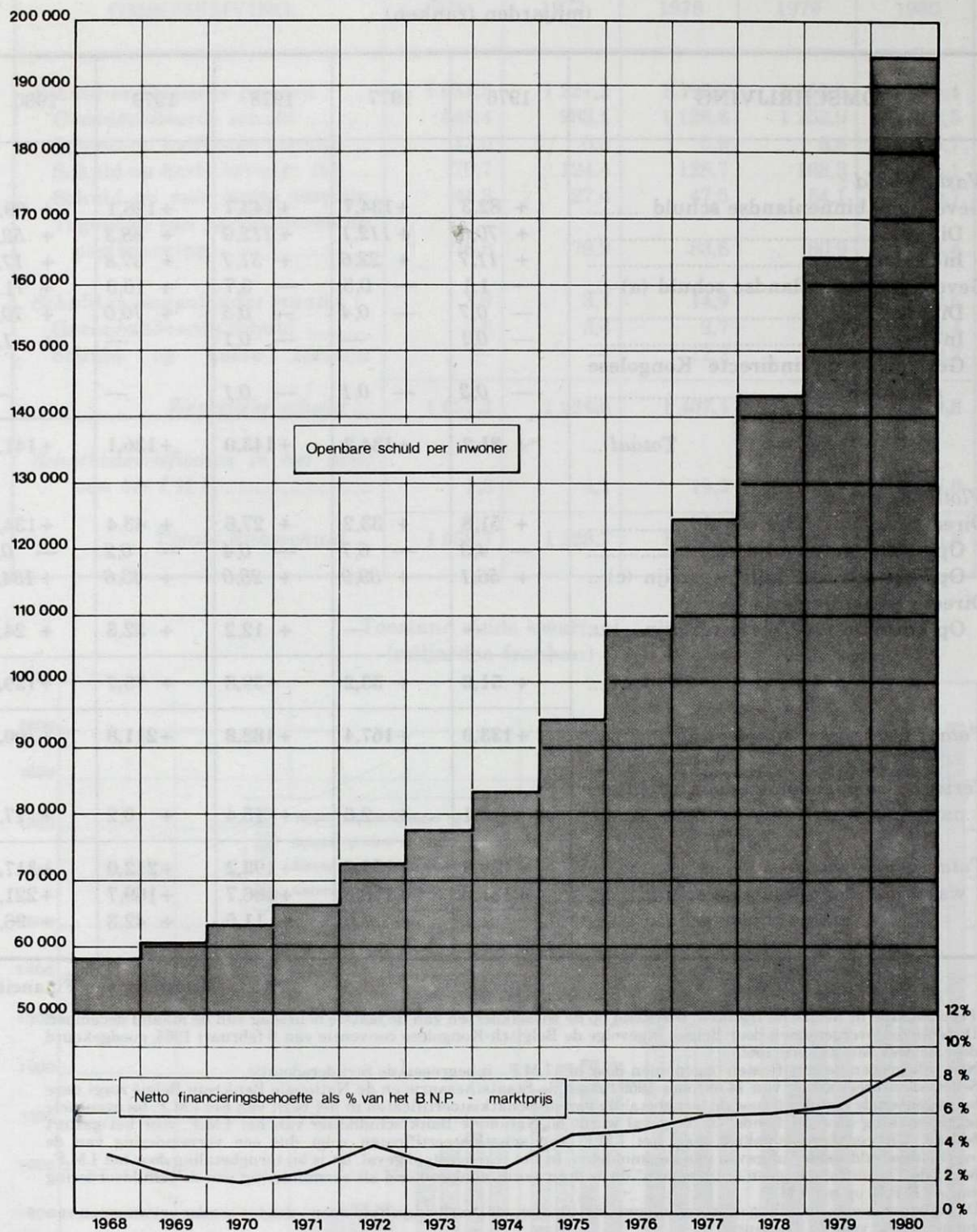
Bron : Ministerie van Financiën.

- (a) Tegenwaarde in Belgische franken, berekend op de wisselkoersen van de laatste beursdag van de maand december.
 (b) De leningen overgenomen door België, ingevolge de Belgisch-Kongolese conventie van 6 februari 1965, goedgekeurd door de wet van 23 april 1965.

(c) Niet inbegrepen de certificaten opgenomen door het I.M.F.; inbegrepen de Strijdersdotatie.
 Sedert de overeenkomst van 14 oktober 1959 tussen de Staatsthesaurie en de Nationale Bank van België zorgt deze laatstgenoemde instelling voor de terugbetaling van de Schatkistcertificaten in het bezit van het I.M.F. bij eventuele tegeldemaking door dit Fonds. In dit geval wordt de Nationale Bank schuldeiser van het I.M.F. voor het gestort bedrag. Uit een tegeldemaking door het I.M.F. van schatkistcertificaten volgt dus een vermindering van de overheidsschuld zonder uitgaven van geldmiddelen. In het tegengesteld geval, dit is bij terugbetaling door het I.M.F., boekt de Thesaurie ook geen ontvangsten; dit bedrag wordt aangerekend als vermindering van de schuldvordering van de N.B.B. op het I.M.F.
 De laatstgenoemde instelling ontvangt nieuwe certificaten: de overheidsschuld neemt dus toe zonder ontvangsten van geldmiddelen voor de Thesaurie.

Uit dit alles blijkt dat de verrichtingen met het I.M.F. de Thesaurie onberoerd laten.

Evolutie van de Rijksschuld (franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

AFDELING II. — PROVINCIALE EN GEMEENTELIJKE FINANCIËN

De gegevens over de gemeentefinanciën tonen een algemene achteruitgang aan van de financiële toestand van de plaatselijke besturen. Zoals in het verleden verergerden de moeilijkheden van de gemeenten met het grootste tekort. Anderzijds liepen de overschotten van de niet-deficitaire gemeenten terug. In totaal nam het aantal gemeenten met een tekort toe.

De kredieten ingeschreven op de begrotingen ten bedrage van 113,3 miljard en die rechtstreeks of onrechtstreeks de provincies, de gemeenten of andere lokale instellingen ten goede kwamen waren voor meer dan de helft ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (62,9 miljard). De andere tegemoetkomingen (50,4 miljard) — op directe of indirecte wijze toegestaan — waren verdeeld over verscheidene begrotingen of vielen ten laste van de regionale- of gemeenschapsbegrotingen.

Inzake omvang was de overdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken ten voordele van het *Gemeentefonds* veruit de belangrijkste. De oorspronkelijke dotatie voor 1980 bedroeg 54,3 miljard. In het raam van de begrotingsbesparingen werd deze tegemoetkoming door de wet van 8 augustus 1980 betreffende de begrotingsvoorstellen 1979-1980 verminderd tot 53 miljard, hetzij bijna hetzelfde bedrag als in 1979. In reële cijfers ontvangen de gemeenten ongeveer 3,5 % minder.

Ten gevolge van de regionalisering van het Gemeentefonds was deze algemene evolutie echter niet als dusdanig terug te vinden in elk gewest. De redenen daarvoor zijn te vinden in de overgangsregelen die in de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976 vastgesteld zijn. Ingevolge die regeling werd het Gemeentefonds voor de jaren 1977 tot 1980 verdeeld over de drie gewesten volgens twee verdeelsleutels : enerzijds de regionale verdeelsleutel, vastgesteld bij artikel 7 van de wetten tot oprichting van voorlopige gemeenschaps- en gewestinstellingen, gecoördineerd bij het koninklijk besluit van 20 juli 1979, anderzijds de percentages die alle gemeenten van elk gewest in 1975 samen bij de verdeling van het Gemeentefonds hebben gekregen. Vermits het gedeelte van het Fonds dat volgens de sleutel van 1975 wordt verdeeld, jaarlijks afneemt, volgt daaruit automatisch dat het aandeel van de gewesten waarvoor de gewestelijke verdeelsleutel gunstiger ligt, sneller aangroeit. Het Waalse gewest heeft meer dan het Vlaamse gewest voordeel gehaald uit de inkrimping van het aandeel van het Brusselse gewest. Het aandeel van het Vlaamse gewest nam sneller toe dan de nationale dotatie van het Gemeentefonds. Sinds 1977 heeft het criterium « opbrengst van de personenbelasting » het meest aan belang gewonnen. In 1980 bedroeg de dotatie voor Vlaanderen 27,5 miljard, voor Wallonië 20,2 miljard en voor Brussel 7,4 miljard. De toename in procenten tegenover vorig jaar bedroeg +1,2 voor Vlaanderen, 3,4 voor Wallonië en —11,7 voor Brussel. Wat Brussel betreft wordt opgemerkt dat de bijzondere dotatie van de hoofdstad in de cijfers werd opgenomen.

Voor de verdeling onder de gemeenten van elk gewest worden criteria aangewend die worden vastgelegd in koninklijke besluiten, genomen op voorstel van

de gewestelijke ministeries. Deze criteria stoeien op drie elementen : de bevolking, de oppervlakte en diverse elementen, verschillend van gewest tot gewest en van categorieën van gemeenten en die beschouwd worden als verklaring voor de variatie van de lasten der plaatselijke besturen.

Net zoals de dotatie van het Gemeentefonds, ondervond de dotatie van het *Fonds der Provinciën* een afgeremde stijging. De dotatie voor 1980 werd in de begroting vastgelegd op 6,6 miljard, maar werd verlaagd tot 6,5 miljard krachtens de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980. De aangroei t.o.v. 1979 bedroeg dus uiteindelijk slechts 0,7 miljard of iets meer dan 0,1 %, tegen 3 % in 1979 en 13,6 % in 1978. Sedert 1977 is het relatief aandeel van het Fonds der Provinciën in het totaal der ontvangsten blijven dalen, nl. van 24,7 % in 1977 tot 23,6 % in 1979 en 21,8 % in 1980.

Benevens de zoëven vermelde dotaties werden op de begroting van Binnenlandse Zaken nog voor 3,3 miljard kredieten ingeschreven als inkomensoverdrachten aan de provinciën en de gemeenten.

Een *bijzonder krediet* ten bedrage van 700 miljoen frank werd uitgetrokken ten behoeve van het *Brusselse gewest* om het in staat te stellen tegemoet te komen aan de financiële problemen van de ondergeschikte besturen. Een krediet van 293,4 miljoen werd uitgetrokken als *toelage* van de Staat aan de gemeenten die verlies lijden van bestaansmiddelen wegens verminderde fiscale inkomsten door de vrijstelling, inzake onroerende voorheffing, toegestaan voor onroerende goederen, die eigendom zijn, hetzij van een vreemde mogendheid of van een publiekrechtelijke internationale organisatie of een organisatie naar Europees recht, hetzij van de Staat of van een parastatale instelling waarvan de bedrijvigheid zich over het hele land uitstrekt.

Om de gemeenten ontstaan uit samenvoeging toe te laten de financiële lasten te dragen van de consolidatielingen aangaan ingevolge artikel 77 van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976, en om tekorten op de gewone dienst van hun rekening aan te zuiveren, werd een krediet ingeschreven van 535,1 miljoen (aangepast) ten behoeve van het *Fonds tot Consolidatie* tot deficiets van de samengevoegde gemeenten. De modaliteiten van de werking van het Fonds zijn bepaald in het koninklijk besluit van 11 mei 1976 met betrekking op het Fonds en de consolidatiebewijzen van de deficiets van samengevoegde gemeenten.

De wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976 hief vanaf 1 januari 1977 de artikelen 5, 6 en 7 van de wet van 23 juli 1975 op betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen. Nochtans behouden, luidens artikel 81, de gemeenten, die reeds het voorwerp waren van een fusie of van een grenswijziging en die genoten hebben van de aanvullende hulp voorzien bij artikel 5 van voormelde wet van 23 juli 1971, het recht op deze aanvullende hulp voor een termijn van 10 jaar, behoudens indien ze het voorwerp uitmaken van een nieuwe fusie in toepassing van de wet van 23 juli 1971. De gemeenten die genieten van deze maatregel, hebben *ontvangsten-complementen* ontvangen tijdens de periode gaande van 1972 tot 1977. Ze ontvangen nog complementen tijdens de periode 1978-1981 ten belope van 10 % van de aandelen in het gemeentefonds andere dan deze toegekend in het Hulpfonds. Voor het jaar 1980

werd een bijzonder krediet ingeschreven ten behoeve van wegagglomeraties en federaties ten belope van 174,3 miljoen.

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 51 van de wet van 26 juli 1971 houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten werd een krediet van 195,6 miljoen uitgeschreven om de *Brusselse agglomeratie* te helpen in haar behoeften te voorzien en om tegemoet te komen in de kosten met betrekking tot de liquidatie van de randfederaties.

De overige tegemoetkomingen op de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken betreffen de bijdrage van de Staat in de kosten van de stad Brussel voor de inrichting van de herinneringsplechtigheid op het Martelarenplein (0,1 miljoen), de subsidies verleend aan de trainings- en opleidingscentra voor politieagenten en veldwachters (5,5 miljoen), de toelagen aan de gemeenten voor de afbraak van sommige openbare schuilplaatsen die zich op hun grondgebied bevinden (0,4 miljoen) en de toelage aan het Instituut Administratie-Universiteit om te helpen bij de inrichting van colloquia en seminaries ten behoeve van mandatarissen en leiding gevende ambtenaren van provinciale en gemeentelijke administraties (0,1 miljoen). Voor de terugbetaling aan de gemeenten van de werkingskosten van de hulpcentra 900 werd 108 miljoen uitgetrokken.

De kredieten ten behoeve van de provincies en de gemeenten uitgetrokken op de andere nationale begrotingen bedroegen, naar raming, 50,4 miljard, hetzij 42,6 miljard aangepaste kredieten voor inkomensoverdrachten 7,9 miljard voor kapitaaloverdrachten.

Een overzicht van de gemeentebegrotingen toont aan dat 526 gemeenten een overschot kenden van in totaal 2,5 miljard en dat 70 gemeenten een tekort boekten van 27 miljard. Deelt men het totaal overschot of tekort door het aantal gemeenten dat respectievelijk een boni of een deficit vertoont, dan blijkt dat het gemiddeld tekort merkkelijk groter is dan het gemiddeld overschot. Alhoewel het aantal gemeenten met een tekort afnam, werd het globaal tekort niet kleiner. Het aantal gemeenten met een overschot nam daarentegen toe, terwijl ook de omvang van de overschotten aangroeide. Volgens de begrotingen van 1980 vertoonden 11,7 % der gemeenten een gemiddeld tekort van 385,1 miljoen d.i. 67 gemeenten zorgden voor een gemiddeld tekort van 200,1 miljoen en 3 grote steden boekten een gemiddeld deficit van 4 517 miljoen. Hieruit volgt dat een groot aantal gemeenten in financiële moeilijkheden zit, en dat enkele grote steden een zeer groot deel van het totaal tekort voor hun rekening nemen. De overgrote meerderheid der gemeenten tekent echter wel een klein overschot op op hun begroting : 88,3 % van de gemeenten kenden een gemiddeld overschot van 4,8 miljoen gespreid als volgt : 524 gemeenten kenden een gemiddeld surplus van 4,3 miljoen en 2 steden kenden een gemiddelde boni van 445,5 miljoen.

Uitgaande van de enquête van het Gemeentekrediet gehouden bij de plaatselijke besturen op het einde van het jaar, kunnen de vermoedelijke resultaten van de *gemeenterekeningen* van het dienstjaar besproken worden. Een vgl. van de begrotingen, de vooruitzichten van de rekeningen volgens de enquête van het Gemeentekrediet en de definitieve rekeningen toont aan dat de enquête nauwer

aansluit bij de werkelijkheid uitgedrukt in de definitieve rekeningen, dan de statistieken der begroting. De gegevens betreffende de aanvankelijke begrotingen worden inderdaad in de loop van het dienstjaar vaak gewijzigd omdat o.m. nieuwe maatregelen worden getroffen of onvoorziene feiten zich voordoen.

Samenvattend zouden de rekeningen, volgens de enquête afsluiten als volgt : 382 gemeenten zouden een globaal overschot kennen van 2 964 miljoen en 209 gemeenten zouden verveeld zitten met een tekort van 5 799 miljoen. Voor een aantal van deze gemeenten zou het tekort slechts een klein deel van hun uitgaven zijn : voor 7 gemeenten zou het tekort kleiner zijn dan 100 frank per inwoner, voor 68 gemeenten zou het oplopen van 100 tot 500 frank per inwoner, voor 56 gemeenten zou het van 500 tot 1 000 frank per hoofd bedragen en voor 75 gemeenten zou het schommelen tussen 1 000 en 5 000 frank. Drie gemeenten behorende tot de Brusselse agglomeratie overschrijden het tekort van 5 000 frank per inwoner.

Uit een vergelijking van de cijfers van de enquêtes van de jongste jaren blijkt dat het aantal gemeenten met een tekort afnam, maar dat het tekort zelf vergrootte. Deze tendens werd nu omgekeerd. De vooruitzichten zijn : 209 gevallen met een tekort tegen 95 een jaar voordien. Het netto saldo, gedefinieerd als het saldo van de overschotten en de tekorten, is voor 1980 negatief ten bedrage van 2 835 miljoen, terwijl het drie jaren voordien telkens positief was. Hieruit kan besloten worden dat de financiële positie van de gemeenten verder verslechterd. Het bedrag der overschotten vermindert. Het aantal gemeenten met een tekort neemt toe. De moeilijkheden van de gemeenten met het grootste tekort nemen nog toe.

Een overzicht van de *gemeentegedragingen* volgens de economische indeling toont aan dat de werkingsuitgaven regelmatig bleven schommelen rond 14 %. De overdrachten, waarvan ongeveer de helft bestaat uit tussenkomsten ten gunste van de O.C.M.W.'s, stegen van 9 % in 1976 tot 10 % in 1979. Ze bleven ook op dit peil in 1980 alhoewel de gemeenten niet steeds in staat zijn de omvang te voorzien van de tussenkomsten in het tekort van de openbare ziekenhuizen. Het aandeel van de schuldenlast steeg van 26,9 % in 1976 tot 27,4 % in 1977 en bleef dan stabiel op dit niveau. In 1980 schijnt het aandeel iets toe te nemen onder invloed van de hoge rentevoeten en de omvang van de schuld. Op 31 december 1979 bedroeg de totale schuld van de gemeenten meer dan 302 miljard. Zij kan opgesplitst worden in obligatieschuld (51 miljard), deviezenschuld (3 miljard) en verbintenissen tegenover het Gemeentekrediet (248 miljard). De uitgaven zijn volgens de functionele indeling vooral bestemd voor onderwijs, verkeer, algemene administratie en volksoontwikkeling en kunst.

Uit de gegevens inzake *provinciefinanciën* is gebleken dat de financiële toestand van alle provincies samen als gunstig kan beschouwd worden. De algemene resultaten tonen aan dat voor de meeste provincies niet alleen de rekeningen maar ook de begrotingen in evenwicht zijn. In verband met de provinciefiscaliteit wordt eraan herinnerd dat door de nieuwe tekst van artikel 113 van de grondwet de fiscaliteit op provinciaal vlak niet werd in stand gehouden. In toepassing van deze principes bepaalde de wet betreffende de institutionele hervormingen van 9 augustus 1980 dat vanaf 1 januari 1982 de provincies geen belastingen meer mogen aanslaan of innen. Vanaf dat ogenblik zullen de fiscale ontvangsten jaarlijks voor elke provincie

Algemeen overzicht van de provinciale financiën

Alle provincies samen - Gewone dienst
(miljoenen franken)

DIENSTJAREN	Totaal eigen aan het dienstjaar			Algemeen totaal		
	Ont- vangsten	Uitgaven	Saldi	Ont- vangsten	Uitgaven	Saldi
1970 (a, c)	7 716	7 764	— 48	9 158	8 090	+ 1 068
1971 (b, c)	9 197	9 066	+ 131	10 705	9 851	+ 854
1972 (b, c)	10 879	10 456	+ 423	12 172	11 215	+ 957
1973 (d)	14 018	14 425	— 407	14 859	14 910	— 51
1974 (e)	14 661	15 013	— 352	15 329	15 426	— 97
1975 (e)	16 949	16 402	+ 547	17 441	17 203	+ 237
1976 (e)	21 220	21 234	— 14	21 888	22 590	— 702
1977 (e)	23 850	24 054	— 204	24 895	25 207	— 312
1978 (e)	26 189	26 749	— 560	27 652	28 490	— 838
1979	27 608	28 885	— 1 277	29 747	30 100	— 353
1980	29 706	31 711	— 2 005	32 766	33 527	— 761

(a) Definitieve rekeningen.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(b) Voorlopige rekeningen.

(c) Ontvangsten : vastgestelde rechten; uitgaven : werkelijk vastgestelde uitgaven.

(d) Bij koninklijk besluit goedgekeurde begrotingsramingen, de wijzigingen aangebracht in de loop van het dienstjaar inbegrepen.

(e) Bij koninklijk besluit goedgekeurde begrotingsramingen, de wijzigingen aangebracht in de loop van het dienstjaar niet inbegrepen.

Provinciale financiën. Gewone dienst. Ontvangsten

Voornaamste onderverdelingen van hoofdstuk - Aandeel in het Fonds der provincies en
Provinciale belastingen -
(miljoenen franken)

AFDELINGEN	1976 (a)	1977 (a)	1978 (a)	1979	1980
Aandeel in het Fonds der provincies	4 523	5 288	6 177	6 497	6 469
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	5 207	5 777	6 341	6 230	6 664
Directe en indirecte belastingen	2 052	2 071	2 004	2 033	2 292
<i>Totaal ...</i>	11 782	13 136	14 522	14 760	15 425

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Bij koninklijk besluit goedgekeurde begrotingsramingen, de wijzigingen aangebracht in de loop van het dienstjaar niet inbegrepen.

Provinciale financiën - Gewone dienst
Functioneel-economische indeling (a)
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Dienst-jaren	Ontvangsten				Uitgaven						
		Prestaties	Overdrachten	Schuld	Interne verrichtingen	Totaal	Personeel	Werkingskosten	Overdrachten	Schuld	Interne verrichtingen	Totaal
Niet aanrekenbare verrichtingen	1979 1980	9 10	14 762 15 427	164 251	— —	14 935 15 688	99 96	163 170	48 53	221 213	— —	531 532
Algemeen bestuur, betrekkingen met het buitenland en hulp aan de ontwikkelingslanden	1979 1980	201 211	27 40	11 10	114 142	353 403	2 030 2 191	694 766	62 70	192 215	52 54	3 030 3 296
Openbare orde en veiligheid	1979 1980	1 1	31 34	— —	— —	32 35	25 25	6 6	8 9	25 21	— —	64 61
Verkeer en waterbeheersing	1979 1980	153 173	364 399	154 153	— —	671 725	636 675	542 564	113 126	1 289 1 418	— —	2 580 2 783
Handel en nijverheid	1979 1980	2 045 2 317	4 23	215 235	— —	2 264 2 575	107 140	1 748 1 933	510 557	395 405	— —	2 760 3 035
Landbouw en visserij	1979 1980	26 26	7 17	— —	— —	33 43	151 180	47 49	120 124	57 60	2 2	377 415
Onderwijs, cultuur en recreatie	1979 1980	457 475	7 213 7 906	22 29	— —	7 692 8 410	10 606 11 442	1 624 1 824	529 665	2 168 2 452	56 81	14 983 16 464
Sociale voorzieningen en volksgezondheid	1979 1980	667 710	223 264	84 89	— —	974 1 063	1 397 1 513	425 449	658 844	999 1 054	4 4	3 483 3 864
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	1979 1980	— —	117 90	536 674	— —	653 764	— —	26 27	210 180	840 1 054	— —	1 076 1 261
Totaal eigen aan het dienstjaar	1979 1980	3 559 3 923	22 748 24 200	1 186 1 441	114 142	27 607 29 706	15 051 16 262	5 275 5 788	2 258 2 628	6 186 6 892	114 141	28 884 31 711
Saldo van de vorige dienstjaren	1979 1980					2 108 3 012						244 383
Overboekingen	1979 1980					31 48						972 1 433
Algemeen totaal ...	1979 1980					29 746 32 766						30 100 33 527

(a) Toepassing van een functioneel-economische indeling vanaf het dienstjaar 1975.

Oorspronkelijke bij koninklijk besluit goedgekeurde begrotingen, wijzigingen in de loop van het dienstjaar niet inbegrepen.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Algemeen overzicht van de gemeentebegrotingen

Gewone dienst
(miljoenen franken)

JAARTAL	Verrichtingen van het dienstjaar			Globale resultaten		
	Ont- vangsten	Uitgaven	Saldi	Ont- vangsten	Uitgaven	Saldi
1967 (a)	41 750	42 794	— 1 044	51 936	52 790	— 854
1968 (a)	48 375	46 651	+ 1 724	61 127	56 982	+ 4 145
1969 (b)	49 806	53 808	— 4 002	53 370	60 993	— 7 623
1970 (b)	54 085	59 546	— 5 461	60 195	63 817	— 3 622
1971 (b)	60 678	66 944	— 6 266	68 199	71 308	— 3 109
1972 (b)	68 515	75 689	— 7 174	76 423	79 964	— 3 541
1973 (b)	79 002	86 333	— 7 331	87 198	92 209	— 5 011
1974 (b)	88 545	96 500	— 7 955	97 921	101 750	— 3 829
1975 (b)	104 501	117 909	—13 408	116 626	125 629	— 9 003
1976 (b)	120 565	136 872	—16 307	135 568	149 744	—14 176
1977 (b)	144 316	157 863	—13 547	155 800	180 157	—24 357
1978 (b)	158 146	177 068	—18 922	172 593	193 653	—21 060
1979 (c)	164 618	182 088	—17 470	178 519	201 488	—22 969
1980 (c)	176 473	196 093	—19 620	194 594	219 016	—24 422

Bronnen : Gemeentekrediet van België,
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Bron : N.I.S.; vastgestelde rechten en verbintenissen.

(b) Bron : N.I.S.; door de bestendige deputaties goedgekeurde begrotingsramingen, de beroepen inbegrepen, de wijzigingen in de loop van het dienstjaar niet inbegrepen.

(c) Raming opgesteld door het Gemeentekrediet.

Evolutie van de belangrijkste gemeenteontvangsten (miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1977	1978	1979	1980
Gemeentefonds (a)	47 045	53 457	55 077	55 141
Andere inkomensoverdrachten (a)	896	852	1 120	64
<i>Totaal ...</i>	47 941	54 309	56 197	55 205
Gemeentebelastingen (b)	42 537	48 387	53 660	59 098
<i>Totaal ...</i>	90 478	102 696	109 857	114 303
<i>Gewone ontvangsten van het dienstjaar</i>	144 316	158 146	164 618	176 473

Bronnen : Ministerie van Binnenlandse Zaken.
Gemeentekrediet van België.
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Bron : Ministerie van Binnenlandse Zaken-begroting.

(b) Opgesteld volgens de begrotingen door het N.I.S. voor de jaren 1976 tot 1978, door het Gemeentekrediet voor 1979 en 1980.

HOOFDSTUK III

GELD EN KREDIET

AFDELING I. — GELDMARKT

1. — *Wisselkoers.*

De evolutie op de geldmarkt in 1980 werd sterk bepaald door de wisselkoersperiodes van de Belgische frank en het financieringstekort van de centrale overheid.

De Nationale Bank van België verrichtte op de wisselmarkten steunaankopen voor een bedrag van 123 miljard frank via het gebruik van haar E.C.U.-tegoed en haar buitenlandse deviezen. Dat E.C.U.-tegoed werd in 1980 vier maal aangepast aan de waardewijzigingen van het goud en de vreemde deviezen. Aldus steeg de post « te leveren E.C.U.'s aan het Europees Fonds voor Monetaire Samenwerking » van 86 349 miljoen frank begin 1980 tot 162 357 miljoen frank op 31 december 1980. De post E.C.U.'s op de activazijde van de weekstaat van de Nationale Bank steeg van 61 112 miljoen frank tot 110 675 miljoen frank. Het verschil tussen beide posten steeg van 25,2 miljard frank tot 51,7 miljard, wat aantoont dat de Nationale Bank E.C.U.'s gebruikte om de frank te ondersteunen. Zij gebruikte in werkelijkheid meer E.C.U.'s dan uit de stijging van het verschil kan blijken, omdat de activapost E.C.U.'s vergroot werd doordat een gedeelte der overheidsleningen in het buitenland in E.C.U.'s werden opgenomen.

Om geen te grote distorsie te scheppen tussen het oplopende buitenlandse en het binnenlandse rentepeil, waardoor er een netto-kapitaaluitvoer zou kunnen ontstaan en de wisselkoers van de frank verzwakken, verhoogde de Nationale Bank haar discontovoet — subplafond A — van 10,50 % naar 12 % op 28 februari 1980 en naar 14 % op 20 maart 1980. Begin 1979 bedroeg de discontovoet 6 %. De discontovoet voor subplafond B werd op dezelfde data van 12,50 % tot respectievelijk 13,50 % en 15 % verhoogd. Deze splitsing van de discontovoet, daterend van 29 juni 1979, voorziet dat twee/derde van de herdiscontoplafonds der financiële instellingen onder het subplafond B vallen. De wissels van het subplafond B moesten via het Herdisconterings- en Waarborginstituut geherdisconteerd worden, waar de rentevoet van 29 januari tot 27 mei 0,25 % boven deze van de Nationale Bank lag. Ook de andere rentevoeten van de Nationale Bank werden tot 20 maart 1980 systematisch verhoogd, waarbij de speciale rentevoet der voorschotten in rekening-courant 18 % bereikte op 14 maart 1981.

De daling die zich bij de buitenlandse rentevoeten in het tweede kwartaal voordeed, verlichtte de druk op de Belgische frank, zodat de Nationale Bank stelselmatig haar rentevoeten kon verlagen. Op 5 juni werd een eerste maal de discontovoet — subplafond B — met 0,50 % verlaagd. Op 26 juni 1980 werden de subplafonds afgeschaft en werd de uniforme discontovoet op 13 % gebracht. Het was de eerste keer sinds 30 maart 1978 dat er nog een discontovoetverlaging werd doorgevoerd; toen bedroeg de discontovoet 5,50 %. Per 31 juli 1980 werd hij nogmaals met 1 % verlaagd tot 12 %. Vanaf augustus 1980 deden de financiële instellingen nog enkel beroep op hun herdiscontoplafonds : de gewogen gemiddelde rentevoet van de Nationale Bank bedroeg vanaf dan tot het einde van het jaar 12 %, evenveel als de discontovoet zelf.

2. — *Evolutie van het rentepeil.*

De korte-termijnrente steeg gevoelig in het eerste kwartaal van 1980, vooral onder invloed van de buitenlandse renteverhogingen. De rente op Eurodollars op drie maand steeg van 14,6 % einde december 1979 tot 20,4 % op 1 april 1980. De rente op Eurofrank steeg echter minder sterk, namelijk van 14,7 tot 17,8 %. In het tweede kwartaal daalde de rente op driemaandsgeld in Eurodollar zeer sterk tot onder de 10 % einde mei en in de maanden juni en juli. De rente op Eurofrank daalde minder sterk en bereikte haar laagste punt in oktober. De daaropvolgende sterke verhoging van de Eurodollar-rente trok de rente op Eurofrank slechts zeer matig omhoog. De rente op Eurodollars op drie maand bereikte in december nochtans een peil dat 1 % boven dat van begin april 1980 lag. Van 11 tot 18 december werd meer dan 21 % geboden tegenover een enige piek van 20,4 % op 1 april 1980.

De evolutie van de andere creditrentevoeten op korte termijn verliep parallel met de bovengeschetste. Op de interbankenmarkt op dertig dagen stegen de rentevoeten tot april met een maximum van bijna 18 % om tot oktober te dalen tot een minimum van 11,50 %.

De rente voor schatkistcertificaten op drie maand steeg van 14,4 % einde 1979 tot een maximum van 17,50 % einde maart en begin april 1980. Vanaf dan zette zich een daling in tot oktober met 12,10 % om naar het einde van december terug op te lopen tot 12,75 %. De toewijzingsrente voor de certificaten van het Rentenfonds op vier maand steeg van 14,50 % begin 1980 tot 17,50 % in april, om daarna te dalen tot 12,45 % half november. In 1979 bedroeg de hoogste toewijzingsrente 14,45 %, einde december. Het gewogen gemiddelde van de percentages van de wekelijkse toewijzingen lag in 1980 meer dan 4 % hoger dan in 1979. Van 10,07 % steeg dit gemiddelde tot 14,18 % in 1980. De kostprijs van deze overheidsfinanciering steeg bijgevolg aanzienlijk in 1980.

De rentevoet op de daggeldmarkt kende een stijgend verloop van einde februari tot april 1980. Het gewogen gemiddelde van de gemiddelde dagelijkse rentepercentages steeg tot 14,83 % in april met een piek van 19 % op 17 april 1980. Nadien zette zich een dalende tendens in tot oktober met een gewogen gemiddelde rentevoet van 9,50 %. Voor het gehele jaar 1980 lag deze gemiddelde rentevoet op 11,11 % of 3,15 % hoger dan voor 1979.

De andere creditrentepercentages, zoals de gewone termijndeposito's en de gewone spaardeposito's vertoonden een veel kleinere beweeglijkheid. De gewone

spaardeposito's bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas kenden alleen op 1 januari 1980 een renteverhoging met 0,25 % tot 6,25 %, de getrouwheidspremie inbegrepen. Wel werd vanaf 1 april 1980 een nieuwe premie ingevoerd die uitgekeerd wordt op bedragen die in de loop van het jaar ingelegd werden en tot het einde van het jaar in rekening bleven. De intrest op depositorekeningen op termijn (maximum 12 maanden) verhoogden op 17 maart 1980 met 1 % tot 2 % met de grootste verhoging voor deposito's op één en drie maanden. Om de concurrentie van de hoge buitenlandse rentevoeten te kunnen beantwoorden, verlaagden de banken de drempel van de grote deposito's en gaven voortaan ook speciale tarieven voor deposito's van 1 tot 3 en van 3 tot 5 miljoen frank. Voorheen kon in principe alleen voor deposito's groter dan 5 miljoen frank een speciaal rentetarief bedongen worden. In het eerste kwartaal liep het verschil tussen de speciale tarieven en de lijsttarieven voor deposito's op drie maanden, zelfs op tot 7 %. Naar het einde van het jaar werd dit verschil naargelang van de grootte van het deposito teruggebracht op maximaal 2 %.

De debetrentevoeten volgden deze evolutie. Op 20 maart 1980 verhoogde de geadviseerde vork voor disconto- en acceptkredieten tot 17-18,75 %. Voor de kaskredieten werd de geadviseerde vork verhoogd tot 17,25-19,50 %. Voor de meest kredietwaardige cliënten betekende dit een rentevoet van 18,75 % op kaskredieten, wat 5,75 % hoger lag dan in het derde kwartaal van 1979. Minder kredietwaardige cliënten moesten echter rekening houden met rentevoeten die 20 % overschreden. Na de discontovoetverlagingen daalde de basisrentevoet voor kaskredieten tot 15,75 % op 1 augustus 1980. De rente voor disconto- en acceptkredieten daalde tot 14 à 14,25 % half oktober 1980.

De rentevoeten op lange termijn kenden een fundamenteel verschillende evolutie. Zij kenden een stijgend verloop gedurende geheel 1980. De bruto rendementen voor staatsleningen bleven stijgen : van 11 % in januari tot 12,81 % in september. De rentevoeten van de kasbons en obligaties uitgegeven door de openbare kredietinstellingen stegen met respectievelijk 1 %, 2,50 % en 1,62 % voor beleggingen op 1, 5 en 10 jaar.

3. — *Verruiming van de geldmarkt.*

De hoeveelheid vreemde valuta's in het bezit van de Nationale Bank steeg aanzienlijk vanaf 17 maart 1980, van 44,7 miljard tot 114,8 miljard op 31 december 1980. Deze stijging werd niet veroorzaakt door een bewust aankopen van buitenlandse valuta's na de interventieperiode in het begin van 1980, zoals dat in voorgaande jaren wel het geval was, maar door de opbrengst van de buitenlandse leningen van overheid en parastatalen.

De opbrengst van deze deviezenleningen, 148 miljard frank, samen met de creatie van thesauriemiddelen ten behoeve van de Schatkist voor een bedrag van 25 miljard frank, brengt de liquiditeitschepping in hoofde van overheid en parastatalen op 173 miljard frank wat de liquiditeitsvernietiging voortvloeiend uit de steuninterventies voor de frank ruim overtreft.

Nochtans werd niet het gehele jaar 1980 gekenmerkt door een liquiditeitsverruiming op de geldmarkt. In het eerste kwartaal situeerde zich het overgrote deel van de

steunaankopen voor de Belgische frank gecombineerd met een beroep van de Schatkist op de onrechtstreekse voorschotten dat lager lag dan het jaargemiddelde. In het eerste kwartaal deden de financiële instellingen dan ook voor 102,2 miljard frank beroep op haar mobiliseringsmogelijkheden bij de Nationale Bank (weekgemiddelde van de posten handelspapier en voorschotten op onderpand uit de weekstaten). De liquiditeitsverkrapping van de geldmarkt in het eerste kwartaal was de voortzetting van hetzelfde fenomeen dat zich in 1979 voordeed.

Vanaf de maand april werd de geldmarkt geleidelijk aan ruimer en ze behield deze tendens tot einde 1980. Deze verruiming werd veroorzaakt door de buitenlandse leningen van de overheid en door het verhoogde beroep op het voorschottenplafond van de Schatkist bij de Nationale Bank. Het weekgemiddelde van de « bijzondere bijstand aan het Rentefonds » in de weekstaten van de Nationale Bank steeg van 52,5 miljard frank in het eerste kwartaal tot 71,6 miljard frank in het laatste kwartaal van 1980. Het beroep van de financiële instellingen op de Nationale Bank daarentegen kende meer dan een halvering: het weekgemiddelde van de posten handelspapier en voorschotten op onderpand van het vierde kwartaal bedroeg nog 45,2 miljard frank.

De Nationale Bank heeft deze verruiming der geldmarkt geenszins geremd. Integendeel, zij verhoogde haar herdiscontoplafonds in totaal met 10,4 miljard frank, gespreid over de driemaandelijkse aanpassingen ervan. Het totaal bedrag van de herdiscontoplafonds bedroeg aldus op 31 december 1980 108,3 miljard frank. Zij nam verder in 1980 geen enkele reglementerende of beperkende maatregel met betrekking tot de kredietverlening door de financiële instellingen. In februari 1980 verhoogde de Nationale Bank eveneens het speciaal krediet dat aan het Herdisconterings- en Waarborginstituut wordt verleend van 10 tot 13 miljard frank. Het H.W.I. moest van dit krediet vooral in het eerste semester gebruik maken, met een piek van 7,7 miljard frank begin maart, maar kon in het tweede trimester haast altijd de aanwending ervan vermijden, omdat zij van juli tot november 1980 een stijgend gedeelte van haar activiteiten buiten de Nationale Bank om kon financieren.

Het geleidelijk aan ruimer worden van de geldmarkt blijkt trouwens uit de activiteiten van het Herdisconterings- en Waarborginstituut. In 1980 bedroeg het door het H.W.I. ingewilligd aanbod van papier 436 miljard frank, wat iets lager ligt dan in 1979 met 451,6 miljard frank. Zoals in 1979 bedroeg het aandeel van het niet-bankwaardig papier iets meer dan een kwart van het totaal. Er deed zich in de loop van 1980 een daling voor van kwartaal tot kwartaal: in het eerste kwartaal werd 29,4 % van het totaal door het H.W.I. in 1980 ingewilligd aanbod van papier opgenomen, in het vierde kwartaal 19,4 %.

Daar tegenover stond 119,3 miljard frank door het H.W.I. verkocht of geplaatst papier, hetzij 3,2 miljard frank meer dan in 1979. Hierin beliep het aandeel van bankwaardig papier 25,1 miljard frank, bijna 5 miljard frank meer dan in 1979.

Het H.W.I. moest een bijna evengroot beroep doen op de Nationale Bank om haar activiteiten te financieren als in 1979. Het Instituut kon haar activiteiten voor 28 % buiten de Nationale Bank om financieren, tegenover 27 % in 1979, maar 41 % in 1978. Er trad echter een fundamentele verbetering op in de loop van het jaar. Het

percentage van de financiering buiten de Nationale Bank om steeg van 19 % in januari tot 44 % in november. Deze verbetering werd bekomen omdat het Instituut in de laatste vier maanden van 1980 een ruimer beroep kon doen op ontleningen op de interbankenmarkt.

Op de markt van het daggeld bedroeg het daggemiddelde van de verhandelde kapitalen 11,0 miljard frank, wat een fractie lager ligt dan de vier voorgaande jaren. De piekmaanden waren februari en december met een daggemiddelde van 13,4 miljard frank. April en juli kenden de laagste daggemiddelden met respectievelijk 9,4 en 8,9 miljard frank. Het H.W.I. maakte van de piekmaand februari gebruik om zijn activiteiten op de daggeldmarkt te financieren. In februari nam het H.W.I. 7,5 miljard frank (daggemiddelde) op. De hoge intrestvoeten en het beperkte aanbod in andere maanden maakten dat het daggemiddelde voor het gehele jaar 1980 van door het H.W.I. opgenomen papier slechts 4,4 miljard frank bedroeg, tegenover 4,7 miljard frank in 1979.

4. — *Verloop van de geldhoeveelheid.*

Het totaal van de geldhoeveelheid en van de andere verbintenissen van de overwegend geldscheppende instellingen groeide in 1980 trager dan in 1979. In 1979 bedroeg de stijging nog 116,3 miljard frank, in 1980 +98,4 miljard frank. De vertraging van de stijging kwam vooral tot uiting bij de ontwikkeling van de eigenlijke geldhoeveelheid (+2,0 miljard frank in 1980, tegenover +19,8 miljard frank in 1979) en bij de verbintenissen op ten hoogste één jaar (+34,1 miljard frank in 1980, tegenover +62,8 miljard frank in 1979). De verbintenissen op meer dan één jaar bestaande uit kasbons, obligaties en deposito's kende daarentegen een sterkere stijging dan in 1979 (+45,9 miljard frank, tegenover +25,7 miljard frank).

Twee tegenposten van de beschouwde ontwikkeling vergrootten in belangrijke mate. Het negatieve verloop van de tegenpost «transacties met het buitenland» (lopend saldo + kapitaaltransacties van bedrijven en particulieren) bedroeg voor 1980: —190,5 miljard frank, tegenover —168,3 miljard frank in 1979. De tegenpost «geldschepping ten behoeve van de overheid» evolueerde van +185,5 miljard frank in 1979 naar +267,9 miljard frank in 1980, wat meer dan een verdubbeling is tegenover 1978 (+124,7 miljard frank).

Een tegenpost viel daarentegen veel lager uit dan in 1979. De kredietverlening aan bedrijven en particulieren kende een verloop dat vergelijkbaar is met dit van 1978 en dus ver onder dat van 1979 lag: +75,4 miljard frank in 1980, tegenover +142,6 miljard frank in 1979 en +71,8 miljard frank in 1978. Deze post omvat vooral de opgenomen bedragen van disconto-, voorschotten- en acceptkredieten, met uitzondering van de wissels die dienen om handelsvorderingen op het buitenland te mobiliseren, oorspronkelijk toegestaan door de hoofdzakelijk geldscheppende instellingen.

5. — *Financiële activa.*

In 1980 lag het groeitempo van het particuliere verbruik lager dan dat van het beschikbare inkomen. De spaarquota van de particulieren, in verhouding tot het beschikbare inkomen, is bijgevolg lichtjes gestegen tot ongeveer 21,5 %.

De financiële activa in het bezit van bedrijven en particulieren, exclusief de financiële instellingen stegen met 449,6 miljard frank, hetzij 12,2 miljard minder dan de aangroei in 1979. Het was de minder sterke aangroei van de financiële activa op minder dan één jaar die hiervoor verantwoordelijk was.

De aangroei met 6,4 miljard frank van de monetaire kasmiddelen was beduidend lager dan in 1979 en 1978, met een aangroei van respectievelijk 26,5 en 48,2 miljard frank. Deze evolutie vloeit voort uit het hoge rentepercentage wat de economische subjecten ertoe aanzet hun monetaire kasmiddelen, met geen of een zeer kleine rente, zoveel mogelijk te beperken. Parallel hiermede vertoonde de gebruiksfrequentie van het geld een stijging in 1980.

De aangroei van de andere activa voor ten hoogste een jaar in Belgische frank lag met 115 miljard frank bijna 33 miljard frank onder de aangroei van 1979. Belangrijk element hierin waren de beleggingen op gewone spaarboekjes omdat hun rendement veel minder is toegenomen dan dat van andere beleggingen. De gewone spaarboekjes gaven in 1978 en 1979 nog een positief reëel rendement, dat in de loop van 1980 werd opgeslorpt door het stijgende inflatiepercentage.

Daarentegenover was er een verhoogde interesse voor financiële activa uitgedrukt in buitenlandse munt en voor activa op meer dan één jaar. In 1980 stegen de financiële activa in buitenlandse valuta met 75,5 miljard frank wat meer dan een verdubbeling is van de aangroei in 1979: +31,6 miljard frank. Ook het procentuele aandeel in de totale aangroei verhoogde aanzienlijk: 16,8 % in 1980 tegenover 6,8 % en 4,9 % respectievelijk in 1979 en 1978. De stijging van de activa in buitenlandse munt deed zich in hoofdzaak voor in het eerste en laatste kwartaal van 1980 — periodes van stijgende rentevoeten in het buitenland — en vooral bij de activa voor ten hoogste één jaar.

De financiële activa in het bezit van de bedrijven en particulieren bij de nationale financiële instellingen stegen met 259,5 miljard frank tegenover 262,8 miljard frank in 1979, wat het stijgingspercentage voor 1980 op 7,75 % brengt tegenover 8,5 % in 1979.

De tendens om relatief meer activa op meer dan één jaar aan te leggen die zich in 1979 voordeed, zet zich even spectaculair door in 1980. In 1978 namen de activa op meer dan één jaar slechts 25 % van de aangroei voor hun rekening, in 1979 steeg hun aandeel tot 48 % om in 1980 bijna 75 % te bereiken. In het totaal der financiële activa aangehouden bij de nationale financiële instellingen weerspiegelt zich dit in een verhoging van het aandeel der activa op meer dan één jaar van 27 % in 1978 en 28 % in 1979 tot 32 % in 1980.

Twee evoluties vallen hierbij op. Het aandeel van de activa op meer dan één jaar in de aangroei van de activa bij de Belgische banken bedroeg 48,5 %, waar dit in de voorgaande jaren maximaal 29 % bereikte (in 1977). Bij de private spaarkassen vertoonden de activa op maximum één jaar een daling van 1,2 miljard frank.

De vorming van financiële activa door de vennootschappen lag lager dan in 1979. Dit was zowel te wijten aan de evolutie van de financiële activa op België in Belgische frank, als van die op het buitenland.

6. — *Financiële verplichtingen.*

De totale financiële verplichtingen van bedrijven en particulieren stegen in 1980 met 263 miljard frank tegenover een stijging met 306 miljard frank in 1979. De financiële verplichtingen van de bedrijven namen nochtans met 175 miljard frank toe wat het peil van 1979 (+180 miljard frank) benadert. Hierbij valt op dat de financiële verplichtingen op korte termijn slechts met 70 miljard frank zijn toegenomen hetzij 20 miljard minder dan in 1979. Het grotere beroep op de financiële verplichtingen op lange termijn moet ongetwijfeld toegeschreven worden aan de in het begin van het jaar zeer hoog opgelopen korte termijninteresttarieven, terwijl de rentevoeten voor lange termijnkredieten minder fel en later op het jaar gestegen zijn.

De financiële verplichtingen van de particulieren stegen zowel voor deze op korte als op lange termijn minder sterk dan in 1979 en lagen met respectievelijk +6 miljard frank en + 82 miljard frank zelfs onder het stijgingspeil van 1978. De sombere economische vooruitzichten zowel op macro-economisch vlak als op het gebied van de evolutie van de persoonlijke inkomsten hebben de particulieren tot voorzichtigheid aangezet in het aangaan van financiële verplichtingen. De hoge hypotheekrente is mede verantwoordelijk voor de minder sterke stijging van de langlopende financiële verplichtingen der particulieren.

De financiële verplichtingen van bedrijven en particulieren bij de Belgische financiële instellingen kenden een sterkere groeivertraging dan de vertraging bij de vorming van de totale financiële verplichtingen: +193,9 miljard frank in 1980 tegenover +266,8 miljard frank in 1979. De aangroei ligt hierdoor onder het niveau van de vier voorgaande jaren. Het waren vooral de verplichtingen bij de geldscheppende instellingen, de privé-spaarkassen en de Algemene Spaar- en Lijfrentekas die minder aangroeiden. De verplichtingen aangaan tegenover de openbare kredietinstellingen gespecialiseerd in beroepskrediet en huisvestingskrediet kenden een sterkere groei dan in 1979.

De financiële verplichtingen van de vennootschappen zijn daarentegen sterker aangegroeid dan in 1979, waarbij het eveneens de verplichtingen op lange termijn waren die de doorslag gaven. Deze evolutie is te wijten aan de verhoogde netto financieringsbehoefte van de vennootschappen in procent van het nationale produkt. De totale eigen middelen van de vennootschappen in procent van het bruto nationaal produkt zouden lichtjes teruggelopen zijn ten overstaan van 1979 terwijl de bruto binnenlandse kapitaalvorming door de vennootschappen uitgedrukt in procent van dat produkt lichtjes gestegen zijn. Om dit op te vangen verminderden de vennootschappen enerzijds hun vorming van financiële activa, anderzijds verhoogden zij hun verplichtingen. De groeiversnelling van de verplichtingen op lange termijn deed zich hierbij zowel tegenover de Belgische financiële instellingen voor als tegenover het buitenland, deze laatste voor een belangrijk deel in hoofde van een aantal overheidsbedrijven. Het beroep van de vennootschappen op de niet-financiële Belgische sectoren was uiterst klein, vooral omdat de openbare nutsbedrijven in 1980 geen openbare uitgaven van aandelen deden.

*

* *

Financiële Activa (a)
(Veranderingen in miljarden franken)

	Activa in Belgische franken			Activa in buitenlandse valuta's			Andere activa (c)	Eind- totaal
	voor ten hoogste een jaar	voor meer dan een jaar	Totaal	Deposito's	Effecten (b)	Totaal		
JAARTAL								
1972	+ 168,0	+ 64,0	+ 232,0	— 2,0	+ 33,0	+ 31,0	+ 13,0	+ 276,0
1973	+ 171,0	+ 81,9	+ 253,2	+ 5,4	+ 25,7	+ 31,1	— 7,1	+ 277,2
1974	+ 174,6	+ 96,3	+ 270,9	+ 13,2	+ 13,8	+ 27,0	— 12,9	+ 285,0
1975	+ 216,5	+ 112,9	+ 329,4	+ 7,5	+ 32,5	+ 40,0	— 8,2	+ 361,2
1976 (d)	+ 237,5	+ 151,0	+ 388,5	+ 10,0	+ 14,2	+ 24,2	+ 28,2	+ 440,9
1977 (d)	+ 185,6	+ 222,9	+ 408,5	+ 18,9	+ 16,7	+ 35,6	— 0,6	+ 443,5
1978 (d)	+ 221,2	+ 169,0	+ 390,2	+ 1,3	+ 20,2	+ 21,5	+ 29,1	+ 440,8
1979 (d)	+ 174,4	+ 207,4	+ 381,8	+ 20,3	+ 11,3	+ 31,6	+ 48,4	+ 461,8
1980 (d)	+ 121,4	+ 258,3	+ 379,7	+ 53,9	+ 21,6	+ 75,5	— 5,6	+ 449,6

(a) In het bezit van particulieren en bedrijven (exclusief de financiële instellingen), inclusief de overheidsbedrijven en sommige financiële instellingen die in 1976 onmogelijk konden worden uitgeschakeld: instellingen voor verzekering op het leven en tegen arbeidsongevallen, pensioenfondsen.

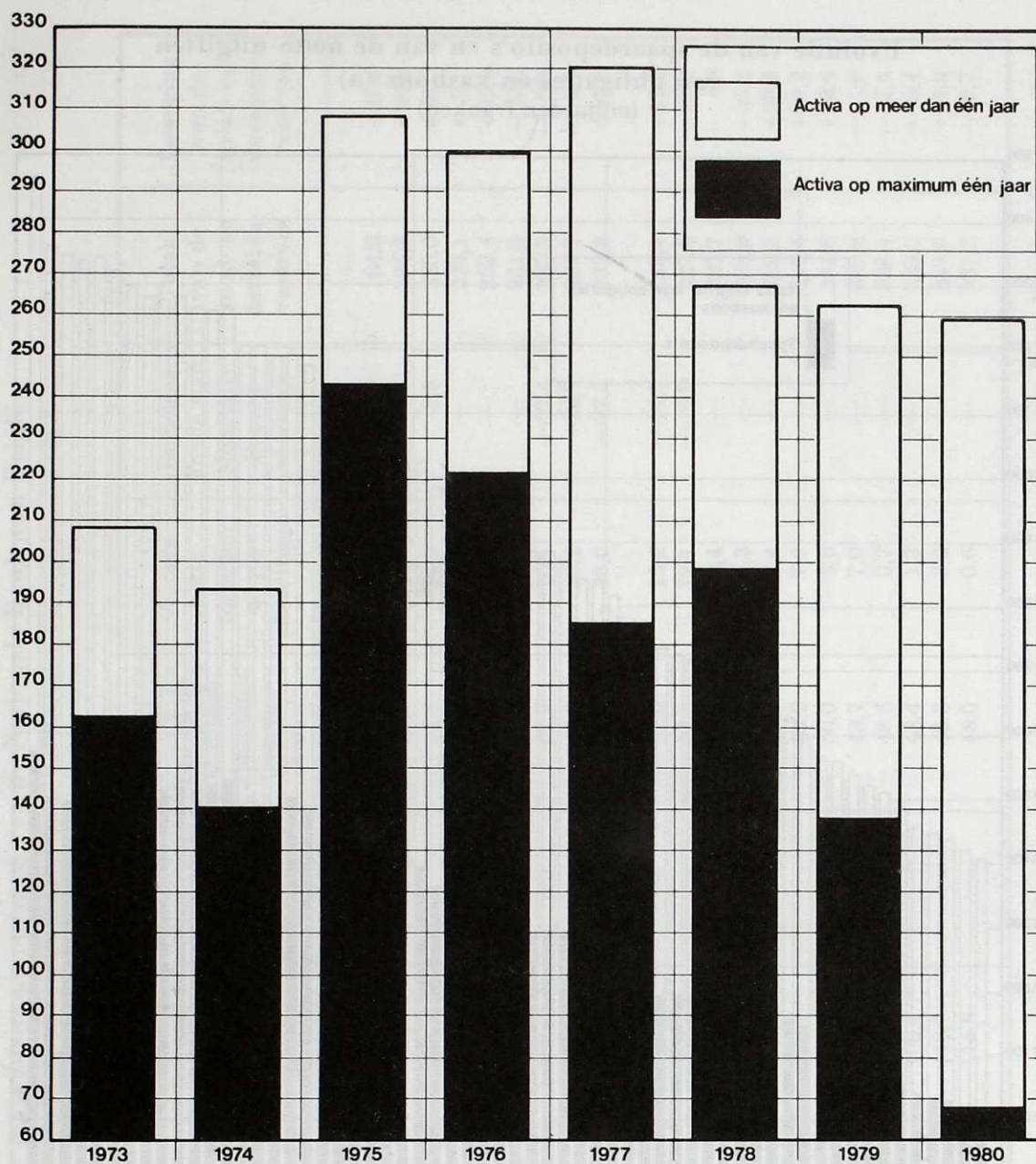
(b) Nettoaankopen door ingezetenen van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie; het aandeel van de Luxemburgse besparing in deze nettoaankopen is weinig belangrijk.

(c) Activa waarvan de indeling in Belgische franken of in buitenlandse valuta's niet bekend is of geen zin heeft. Het betreft namelijk de netto commerciële vorderingen op het buitenland in handen van de bedrijven en de directe investeringen in het buitenland.

(d) Voorlopige gegevens.

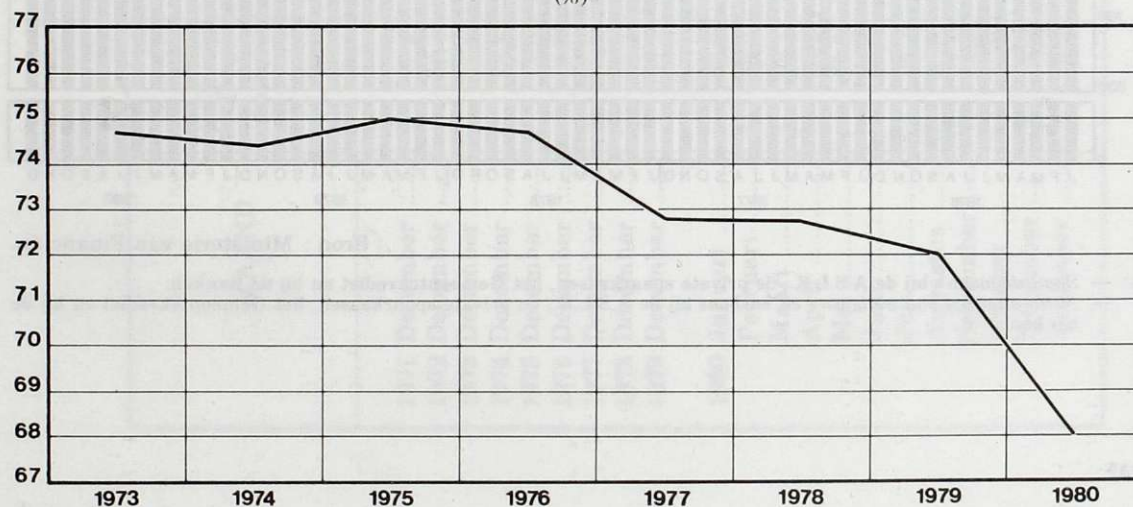
Bron : Nationale Bank van België.

Financiële activa van bedrijven en particulieren (a)
(variatie in miljarden franken)

Bron : Nationale Bank van België.

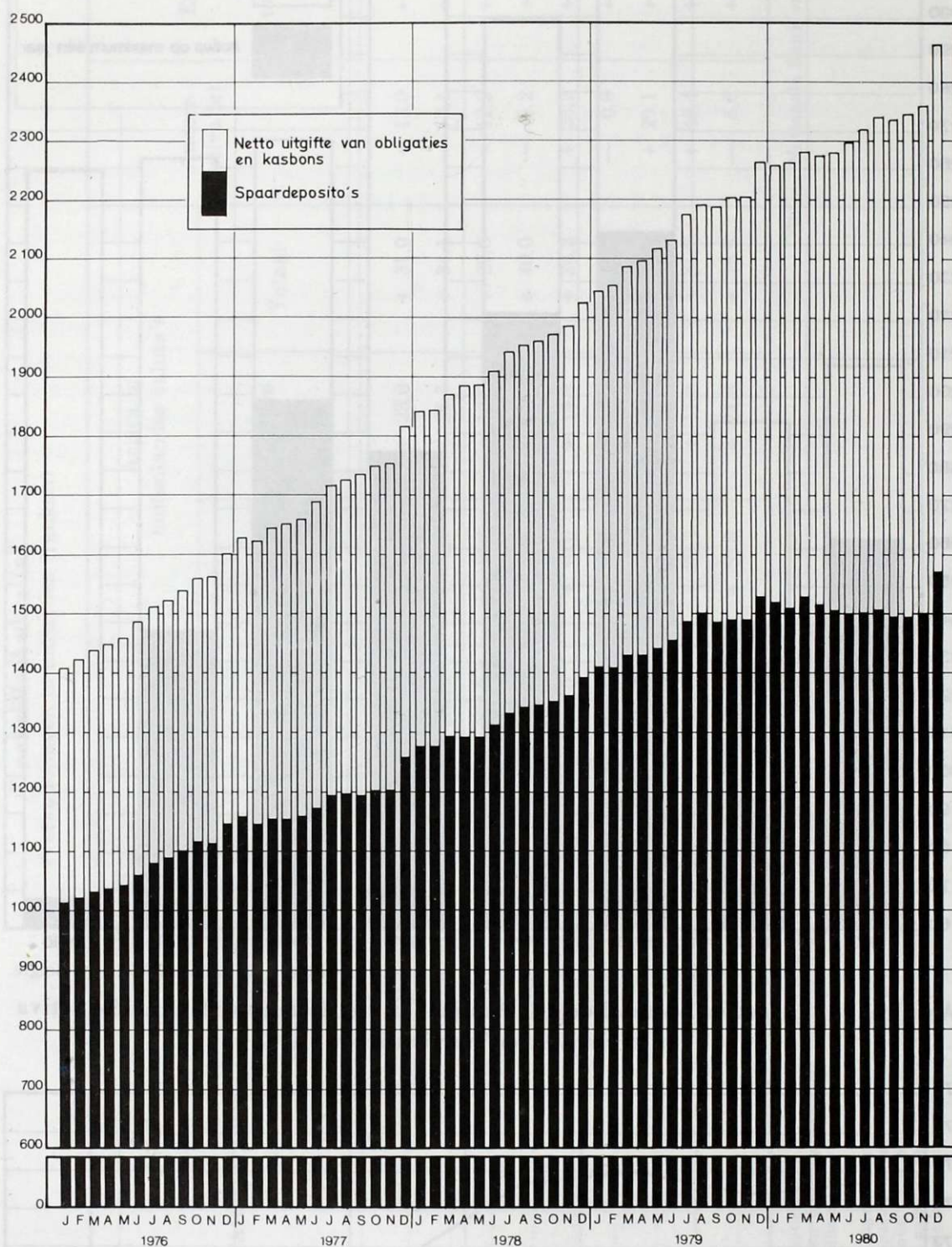
Aandeel van de activa op ten hoogste één jaar in het totaal der financiële activa van bedrijven en particulieren (a)
(%)

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Activa in Belgische franken en in vreemde munt bij de nationale financiële instellingen met uitsluiting van de instellingen voor verzekering op het leven en tegen arbeidsongevallen, en pensioenfondsen.

**Evolutie van de spaardeposito's en van de netto-uitgiften
van obligaties en kasbons (a)**
(miljarden franken)

Bron : Ministerie van Financiën.

- (a) — Spaardeposito's bij de A.S.L.K., de private spaarkassen, het Gemeentekrediet en bij de Banken.
 — Netto-uitgiften van obligaties en kasbons bij de A.S.L.K., de private spaarkassen, het Gemeentekrediet en bij de banken.

Goud- en nettodeviezenvoorraad van de Nationale Bank van België

Toestand einde maand
(miljarden franken)

MAAND	Goud- voorraad	Ecu's	Tegoed op het buitenland in buiten- landse geld- soorten	E.E.G. financiële bijstand op middel- lange termijn	Vorderin- gen op de Europese Monetaire Overeen- komst	Andere netto- tegoeden of ver- plichtingen	Europees Fonds voor Monetaire Samen- werking	Totaal van de goud- en deviezen- reserves	Beweging van de goud- en deviezen- reserves
1971 December	77,2	—	35,0	—	50,2	2,1	—	164,5	+21,4
1972 December	75,4	—	52,4	—	52,0	14,5	—	194,3	+29,8
1973 December	71,8	—	75,9	—	54,5	14,3	3,5	220,0	+25,7
1974 December	71,8	—	95,1	6,5	53,3	2,4	—	229,1	+ 9,1
1975 December	71,8	—	113,7	6,5	58,7	1,7	—	252,4	+23,3
1976 December	71,8	—	90,6	6,5	58,9	4,0	—	231,8	—20,6
1977 December	72,3	—	107,7	6,5	57,7	10,1	—23,4	230,9	— 0,9
1978 December	72,5	—	106,1	—	49,6	20,2	—26,7	221,7	— 9,2
1979 December	58,3	61,1	75,5	—	48,7	16,0	—27,4	232,2	+10,5
1980 Januari	58,2	72,5	58,6	—	52,6	15,2	—11,7	245,4	+13,2
Februari	58,2	56,9	49,1	—	52,2	12,1	— 0,9	227,6	—17,8
Maart	58,2	43,7	54,2	—	52,2	12,4	—	220,7	— 6,9
April	58,2	77,6	57,9	—	50,9	15,3	—	259,9	+39,2
Mei	58,2	85,3	81,9	—	51,4	12,4	—	289,2	+29,3
Juni	58,2	94,0	109,1	—	50,2	7,9	—	319,4	+30,2
Juli	58,2	119,3	118,7	—	50,0	5,6	—	351,8	+32,4
Augustus	58,2	118,9	117,0	—	49,7	7,0	—	350,8	— 1,0
September	58,2	119,4	111,6	—	48,5	0,7	—	338,4	—12,4
Oktober	58,2	121,0	100,1	—	48,4	1,3	—	329,0	— 9,4
November	58,2	120,6	112,7	—	48,3	3,2	—	343,0	+14,0
December	58,2	110,7	114,8	—	48,0	0,6	—	332,3	—10,7

Bron : Nationale Bank van België.

Totale geldhoeveelheid
(miljarden franken)

EINDE PERIODE	Monetaire kasmiddelen in het bezit van de bedrijven (a) en particulieren				Giraal geld in het bezit van de overheid			Eind-totaal (9) = (5) + (8)
	Chartaal geld (1)	Giraal geld			Bij de overwegend geld- scheppende instellingen (6)	Bij de andere financiële instellingen (7)	Totaal (8) = (6) + (7)	
		Bij de overwegend geld- scheppende instellingen (2)	Bij de andere financiële instellingen (3)	Totaal (4) = (2) + (3)				
1976 Maart	282,5	309,2	35,8	345,0	34,1	6,6	40,7	668,2
Juni	306,5	335,0	39,3	374,3	39,9	8,0	47,9	728,7
September	299,0	314,0	40,8	354,8	39,5	6,3	45,8	699,6
December	305,8	324,2	39,1	363,3	43,2	7,2	50,4	719,5
1977 Maart	300,4	350,6	42,9	393,5	30,3	6,6	36,9	730,8
Juni	326,9	365,1	47,3	412,4	30,2	9,1	39,3	778,6
September	322,6	354,0	48,2	402,2	37,6	5,9	43,5	768,3
December	333,7	361,1	47,4	408,5	44,6	4,6	49,2	791,4
1978 Maart	327,1	370,9	50,1	421,0	41,0	6,0	47,0	795,1
Juni	355,6	386,4	61,2	447,6	30,2	16,1	46,3	849,5
September	344,7	375,2	57,1	432,3	36,8	8,7	45,5	822,5
December	354,9	380,3	54,9	435,2	40,1	6,0	46,1	836,2
1979 Maart	351,4	383,8	59,7	443,5	35,3	7,4	42,7	837,6
Juni	374,5	405,8	65,3	471,1	38,0	12,7	50,7	896,3
September	356,5	374,0	66,8	440,8	33,8	9,0	42,8	840,1
December	364,5	384,5	67,7	452,2	44,5	7,6	52,1	868,7
1980 Maart	352,5	369,4	62,6	432,0	39,3	8,8	48,1	832,6
Juni	371,6	397,7	72,9	470,6	37,6	15,7	53,3	895,5
September	359,2	377,3	76,7	454,0	37,1	11,8	48,9	862,1
December (c)	371,4	380,6	71,0	451,6	42,4	5,7	48,1	871,1

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Privé-bedrijven die geen monetaire verbintenissen hebben, financiële instellingen van de overheidssector die geen monetaire verbintenissen hebben, en overheidsbedrijven.

(b) Nieuwe reeks. De afwijking t.o.v. de oude reeks is toe te schrijven aan de meer preciese gegevens over de legoeden der buitengewone rekenplichtigen van de Schatkist bij het B.P.C.

(c) Voorlopige gegevens.

Geldhoeveelheid bij de overwegend geldscheppende instellingen (miljarden franken)

EINDE PERIODE	Monetaire kasmiddelen in het bezit van de bedrijven (a) en particulieren							Giraal geld in het bezit van de overheid	Eind-totaal (10) = (8) + (9)	
	Chartaal geld			Giraal geld						
	Biljetten en munten van de Schatkist (b) (1)	Biljetten van de Nationale Bank van België (2)	Chartale geldhoeveelheid (c) (3)	Bij de Nationale Bank van België (d) (4)	Bij de overheidsinstellingen (e) (5)	Bij de banken (6)	Totaal (7) = (4) tot (6)			
										Totaal (8) = (3) + (7)
1976 Maart	10,2	283,9	286,0	0,7	77,6	236,1	314,4	600,4	34,1	634,5
Juni	10,8	308,1	310,7	1,0	81,6	258,9	341,5	652,2	39,9	692,1
September	11,1	299,4	302,2	0,4	77,8	241,3	319,5	621,7	39,5	661,2
December	11,3	307,2	310,5	1,1	81,2	248,1	330,4	640,9	43,2	684,1
1977 Maart	11,2	302,0	304,4	0,7	85,5	268,6	354,8	659,2	30,3	689,5
Juni	11,5	330,2	331,8	0,6	91,6	278,0	370,2	702,0	30,2	732,2
September	11,5	323,7	326,6	0,9	86,0	271,6	358,5	685,1	37,6	722,7
December	11,7	335,4	339,2	0,5	86,0	278,6	365,1	704,3	44,6	748,9
1978 Maart	11,6	328,6	331,5	0,5	89,7	284,9	375,1	706,6	41,0	747,6
Juni	11,9	359,5	361,0	0,7	86,7	303,1	390,5	751,5	30,2	781,7
September	12,0	346,4	349,3	0,5	85,4	293,0	378,9	728,2	36,8	765,0
December	12,2	359,9	360,9	0,8	91,5	291,7	384,0	744,9	40,0	784,9
1979 Maart	12,1	353,5	356,4	0,5	88,9	298,5	387,8	744,2	35,3	779,5
Juni	12,4	380,1	381,6	1,0	97,4	312,0	410,4	792,0	38,0	830,0
September	12,5	358,9	361,3	0,7	87,1	290,2	378,0	739,3	33,8	773,1
December	12,6	371,8	371,8	0,7	90,9	296,8	388,4	760,2	44,5	804,7
1980 Maart	12,7	357,6	359,0	0,8	91,6	281,7	374,1	733,1	39,3	772,4
Juni	13,8	377,6	378,8	1,2	99,1	300,8	401,1	779,9	37,5	817,4
September	14,6	361,0	365,0	1,2	90,1	290,6	381,9	746,9	36,7	783,6
December (h)	14,6	376,1	378,9	0,3	91,3	293,3	384,9	763,8	42,4	806,2

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Privé-bedrijven andere dan overwegend geldscheppende, financiële instellingen van de overheidssector die geen overwegend geldscheppende instellingen zijn, en overheidsbedrijven.

(b) Na aftrek van de biljetten en munten van de Schatkist in het bezit van de Nationale Bank van België.

(c) Totaal van de kolommen (1) en (2), na aftrek van de biljetten en munten van de Schatkist en van de biljetten van de Nationale Bank van België in het bezit van de geldscheppende overheidsinstellingen en de banken.

(d) Het creditsaldo van het Rentenfonds bij de Nationale Bank van België wordt niet beschouwd als giraalgeld.

(e) Bestuur der Postchecks en Gemeentekrediet van België.

(f) De gewone rekening van de Schatkist bij de Nationale Bank van België wordt niet beschouwd als giraalgeld.

(g) Nieuwe reeks. De afwijking t.o.v. de oude reeks is toe te schrijven aan de meer preciese gegevens over de tegoeden der buitengewone rekenplichtigen van de Schatkist bij het B.P.C. (kolom 9).

(h) Voorlopige gegevens.

Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid
(miljarden)

PERIODE	Geldhoeveelheid	Andere verbintenissen tegenover de bedrijven en particulieren (a)			Totaal	Transacties met het buitenland (lopend saldo + kapitaaltransacties van de bedrijven (b) en particulieren)	Vor
		In Belgische franken		In buitenlandse valuta's (deposito's voor ten hoogste een jaar)			de op de be
		Voor ten hoogste een jaar (deposito's)	Voor meer dan een jaar (deposito's, kasbons en obligaties)				en parti
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (1) tot (4) = (6) tot (16)	(6)	(d) (7)
1977	+64,8	+39,5	+32,0	+ 4,4	+110,7	— 5,9	+101,9
1978	+43,4	+64,9	+19,3	— 6,0	+121,6	— 63,2	+ 71,8
1979	+19,8	+62,8	+25,7	+ 8,0	+116,3	—168,3	+142,6
1980 (k)	+ 1,6	+33,0	+45,9	+16,3	+ 96,8	—190,2	+ 79,7
1977 1 ^e kwartaal	+ 5,4	+ 8,8	+15,3	+ 5,7	+ 35,2	+ 1,6	+ 8,5
2 ^e kwartaal	+42,7	+ 2,1	+ 5,0	— 6,4	+ 43,4	— 0,6	+ 30,9
3 ^e kwartaal	— 9,5	+11,0	+ 7,7	— 1,9	+ 7,3	—15,1	+ 10,3
4 ^e kwartaal	+26,2	+17,6	+ 4,0	+ 7,0	+ 54,8	+ 8,2	+ 52,2
1978 1 ^e kwartaal	+ 6,1	+27,0	+ 4,0	— 3,5	+ 33,6	— 8,1	—17,1
2 ^e kwartaal	+34,2	— 2,4	+ 8,1	— 0,9	+ 39,0	—14,4	+ 38,6
3 ^e kwartaal	—16,8	+19,2	+ 3,8	+ 0,7	+ 6,9	—35,2	+ 20,7
4 ^e kwartaal	+19,9	+21,1	+ 3,4	— 2,3	+ 42,1	— 5,5	+ 29,5
1979 1 ^e kwartaal	— 5,4	+28,6	+ 6,9	+ 1,1	+ 31,2	—40,1	+ 1,5
2 ^e kwartaal	+50,5	+ 3,6	+ 5,9	+ 3,8	+ 63,8	—26,7	+ 54,0
3 ^e kwartaal	—56,9	+16,6	+ 6,4	+ 1,7	—32,2	—51,2	+ 25,4
4 ^e kwartaal	+31,6	+14,0	+ 6,5	+ 1,4	+ 53,6	—50,3	+ 61,7
1980 1 ^e kwartaal	—32,2	+32,2	+ 6,5	+ 9,1	+ 15,6	—59,4	+ 0,7
(k) 2 ^e kwartaal	+44,9	—14,5	+12,4	+ 3,1	+ 45,9	—41,5	+ 31,2
3 ^e kwartaal	—33,8	+ 4,6	+16,8	+ 1,2	—13,6	—59,9	+ 3,0
4 ^e kwartaal	+22,7	+10,7	+10,2	+ 5,3	+ 48,9	—29,4	+ 44,8

- (a) Incl. de « andere verbintenissen » — in de vorm van deposito's, kasbons en obligaties — tegenover de financiële instellingen die geen overwegend geldscheppende instellingen zijn.
- (b) Privé-bedrijven andere dan overwegend geldscheppende, financiële instellingen van de overheidssector die geen overwegend geldscheppende instellingen zijn, en overheidsbedrijven.
- (c) Privé-bedrijven die geen financiële instellingen zijn, overheidsbedrijven, instellingen voor verzekering op het leven en tegen arbeidsongevallen en pensioenfondsen.
- (d) Verandering in het opgenomen bedrag van de discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten (excl. de wissels die dienen om commerciële vorderingen op het buitenland te mobiliseren) die oorspronkelijk door de overwegend geldscheppende instellingen verleend werden.
- (e) Inclusief de certificaten voor ten hoogste een jaar van de overheidsbedrijven.
- (f) Het gaat om een netto herfinanciering: kredieten bij hun oorsprong door de overwegend geldscheppende instellingen verleend en door hen geherfinancierd bij andere financiële instellingen *min* kredieten bij hun oorsprong door laatstgenoemde instellingen verleend en door hen geherfinancierd bij de overwegend geldscheppende instellingen.
- (g) Incl. het Wegenfonds, na aftrek van de gewone rekening van de Schatkist bij de Nationale Bank van België.
- (h) Incl. de instellingen van de sociale verzekering en na aftrek van de niet-monetaire verbintenissen tegenover de andere overheden.
- (i) Na aftrek van de verbintenissen tegenover financiële instellingen die geen overwegend geldscheppende instellingen zijn, in een andere vorm dan deposito's of kasbons en obligaties.
- (j) Nieuwe reeks vanaf 1978.
- (k) Voorlopige gegevens.

el bij de overwegend geldscheppende instellingen
(raken)

Obligaties (e) (8)	Herfinanciering buiten de overwegend geld- scheppende instellingen (stijging : -) (f)		Geldschepping ten behoefte van de overheid		Tegeldemaking van overheidspapier		Vorderingen op financiële instellingen andere dan overwegend geld- scheppende (i) (15)	Diversen (j) (16)
	van com- merciële vorderingen op het buitenland (9)	van disconto- en accept- kredieten aan be- drijven en particulieren (10)	Staat (g) (11)	Andere overheden (h) (12)	aankoop op de markt door de overwegend geld- scheppende instellingen (13)	door tussen- komst van het Renten- fonds (14)		
+10,2	— 9,2	— 2,8	+ 41,0	+14,7	—21,0	+ 0,8	+30,6	—19,6
+ 6,0	+ 1,4	—10,5	+111,0	+13,7	—26,5	+ 4,9	+ 2,1	— 8,9
— 0,2	— 7,7	— 1,0	+153,7	+31,8	—44,5	+ 5,8	— 0,5	+ 3,6
+ 6,8	—13,4	— 4,0	+264,9	— 1,6	—30,1	—14,8	+12,5	—13,0
+ 0,7	— 0,9	— 5,1	+ 41,7	— 2,8	— 2,8	— 6,6	+ 7,4	— 6,5
+ 1,7	— 2,5	+ 2,8	+ 26,6	+ 7,4	— 2,7	—	— 0,3	—19,9
+ 6,1	— 5,2	+ 3,9	— 12,0	— 0,5	— 2,7	—	+11,2	+11,3
+ 1,7	— 0,6	— 4,4	— 15,3	+10,6	—12,8	+ 7,4	+12,3	— 4,5
+ 2,9	— 2,7	+ 1,3	+ 60,5	+ 6,6	— 6,2	—10,4	+ 2,0	+ 4,8
+ 3,3	+ 1,9	— 6,9	+ 46,1	—16,0	— 7,7	+ 8,1	— 2,9	—11,1
— 0,6	+ 5,4	+ 1,5	+ 3,2	+15,2	— 5,6	— 1,1	+ 5,1	— 1,7
+ 0,4	— 3,1	+14,6	+ 1,2	+ 8,0	— 7,0	+ 8,2	— 2,0	— 1,0
— 1,5	— 1,4	— 3,1	+ 81,9	— 1,1	— 5,0	—11,8	+ 5,7	+ 6,2
—	— 4,0	— 3,9	+ 55,4	+13,6	—17,4	+ 2,3	— 2,3	— 7,2
+ 0,7	— 0,2	— 2,4	+ 10,1	— 3,0	—10,0	+ 2,8	— 0,4	— 4,0
+ 0,6	— 2,1	+ 8,4	+ 6,5	+22,3	—12,1	+12,4	— 2,1	+ 8,2
— 1,1	— 2,9	— 1,8	+112,8	— 9,7	— 9,0	+ 4,9	+ 0,4	— 9,5
+ 3,3	— 3,3	— 1,4	+ 66,8	+ 1,2	— 3,6	— 4,0	+ 1,7	— 4,5
+ 2,0	— 2,8	— 5,8	+ 59,5	+ 0,3	—10,6	— 6,1	+ 5,9	+ 0,9
+ 2,6	— 4,4	+ 5,0	+ 25,8	+ 6,6	— 6,9	+ 0,2	+ 4,5	+ 0,1

Bron : Nationale Bank van België.

**Benaderende indeling van de totale verplichtingen van bedrijven
en particulieren naar debiteur en duur**
(veranderingen in miljarden franken)

JAARTAL	Bedrijven			Particulieren			Algemeen totaal
	Korte termijn	Lange termijn	Totaal	Korte termijn	Lange termijn	Totaal	
1974	+ 58	+ 81	+139	+ 5	+ 41	+ 46	+185
1975	+ 75	+ 84	+159	+ 9	+ 46	+ 55	+214
1976	+ 62	+109	+171	+ 26	+ 74	+100	+271
1977	+ 83	+ 94	+177	+ 23	+ 80	+103	+280
1978	+ 43	+123	+166	+ 16	+ 96	+112	+278
1979	+ 90	+ 88	+178	+ 21	+107	+128	+306
1980	+ 70	+105	+175	+ 6	+ 82	+ 88	+263

Bron : Nationale Bank van België.

**Verplichtingen van de bedrijven en particulieren
tegenover de Belgische financiële instellingen**
(veranderingen in miljarden franken)

JAAR- TAL	Geld- schep- pende instel- lingen	Andere financiële instellingen						Algemeen totaal
		Openbare kredietinstellingen gespecialiseerd in		A.S.L.K.	Privé- spaar- kassen	Diversen	Totaal	
		het beroeps- krediet	het huis- vestings- krediet					
1974	+ 52,4	+ 28,6	+ 9,6	+ 18,6	+ 21,9	— 0,3	+ 78,4	+130,8
1975	+ 74,4	+ 29,5	+ 12,3	+ 20,9	+ 25,8	+ 0,2	+ 88,7	+163,1
1976	+ 89,7	+ 35,6	+ 18,7	+ 31,7	+ 36,1	+ 0,1	+122,2	+211,9
1977	+111,0	+ 32,8	+ 24,9	+ 28,3	+ 27,3	— 0,2	+113,1	+224,1
1978	+ 76,1	+ 41,1	+ 26,9	+ 33,6	+ 37,5	+ 0,6	+139,7	+215,8
1979	+138,8	+ 37,7	+ 24,5	+ 32,4	+ 32,8	+ 0,6	+128,0	+266,8
1980	+ 84,5	+ 38,5	+ 36,4	+ 20,2	+ 14,9	— 0,6	+109,4	+193,9

Bron : Nationale Bank van België.

Bedrijvigheid van het H.W.I.
Daggemiddelden der wissels in omloop
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Wisselportefeuille van het H.W.I.	15,3	21,7	24,8	21,0	44,2	38,9	54,9	73,2	67,2
waaronder bij de N.B.B. herdisconteerd	9,9	16,5	26,3	9,1	38,6	32,8	48,6	67,4	60,3
Daggeldleningen van het H.W.I.	5,5	4,8	4,2	10,4	4,6	5,5(a)	4,7	4,8	4,4
Omloop der door het H.W.I. verkochte of geplaatste wissels	17,8	15,5	14,1	23,3	20,9	25,8	27,4	19,6	16,4
Totale omloop der wissels verhandeld door het H.W.I.	33,1	37,2	38,9	44,3	65,1	64,7	82,2	92,8	83,7

(a) De interbankleningen voor een bedrag van 1,1 miljard frank inbegrepen.

Bron : Herdiscontering- en Waarborginstituut.

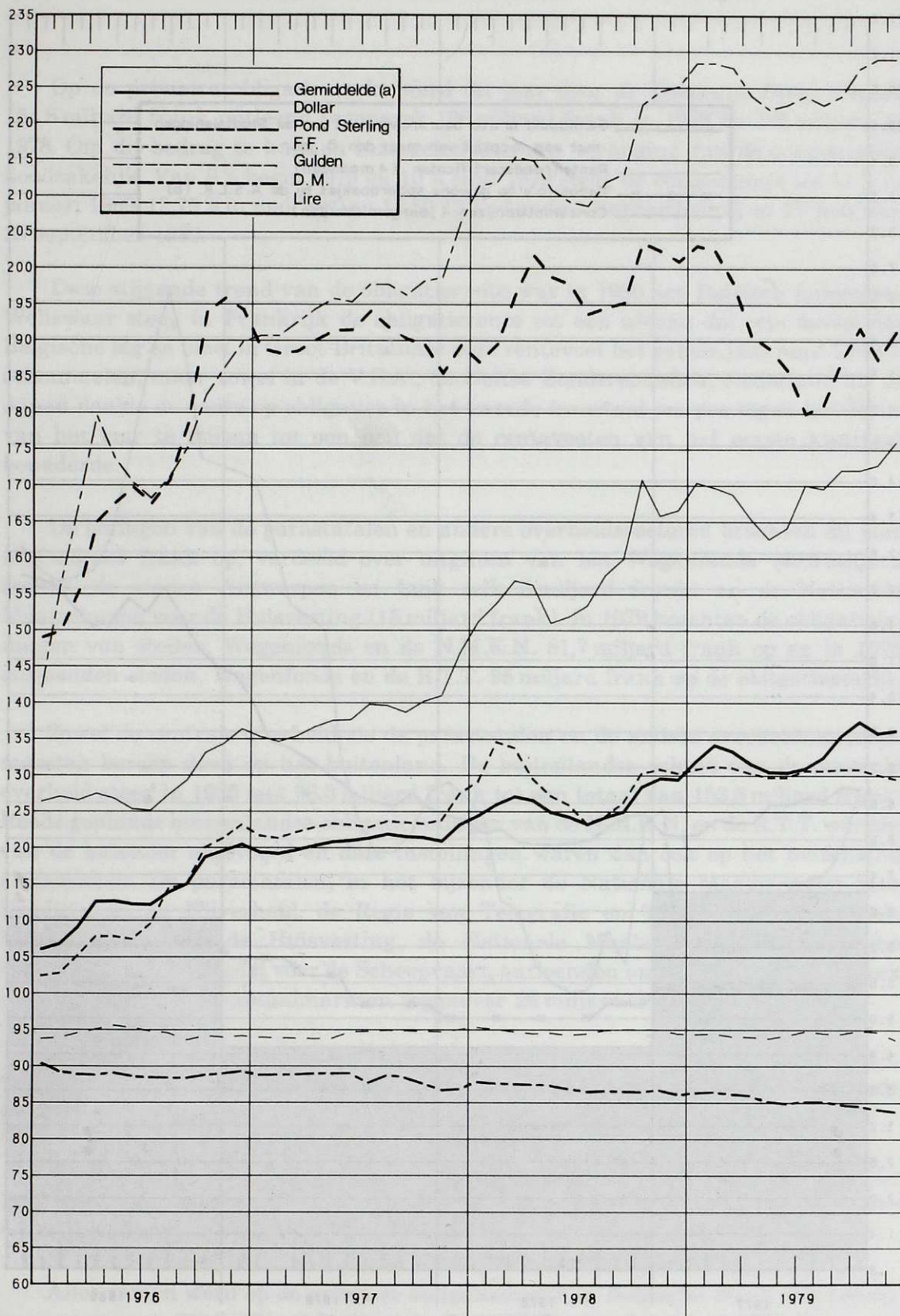
Evolutie van de voornaamste balansposten van het Rentenfonds
Toestand einde jaar

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Financiering (miljoenen franken) :</i>									
— Opgenomen daggeld	6 539	8 040	—	284	—	—	—	—	—
— Uitstaande certificaten van het Rentenfonds	10 892	12 745	18 086	20 084	15 668	6 995	5 165	7 114	18 342
— Voorschotten van de N.B.B. :									
— gewone	2 507	20	—	2 937	3 624	7 387	13 920	23 179	9 859
— speciale	—	—	—	—	—	2 800	15 950	52 450	77 125
<i>Totaal ...</i>	19 938	20 805	18 086	23 305	18 292	17 182	35 035	82 743	105 326
<i>Effectenportefeuille (miljoenen franken) :</i>									
— Genoteerde effecten (a)	15 248	15 744	12 154	17 935	14 867	17 494	22 295	33 134	29 726
— Schatkistcertificaten :									
— reeks B	8 294	9 094	9 094	6 000	6 000	—	—	—	—
— overige certificaten	—	—	—	—	1 350	2 800	15 950	52 450	77 125

(a) Nominale waarde.

Bron : Rentenfonds.

**Gemiddeld koersverloop van enkele geldeenheden
op de Beurs te Brussel**
(einde 1970 = 100)

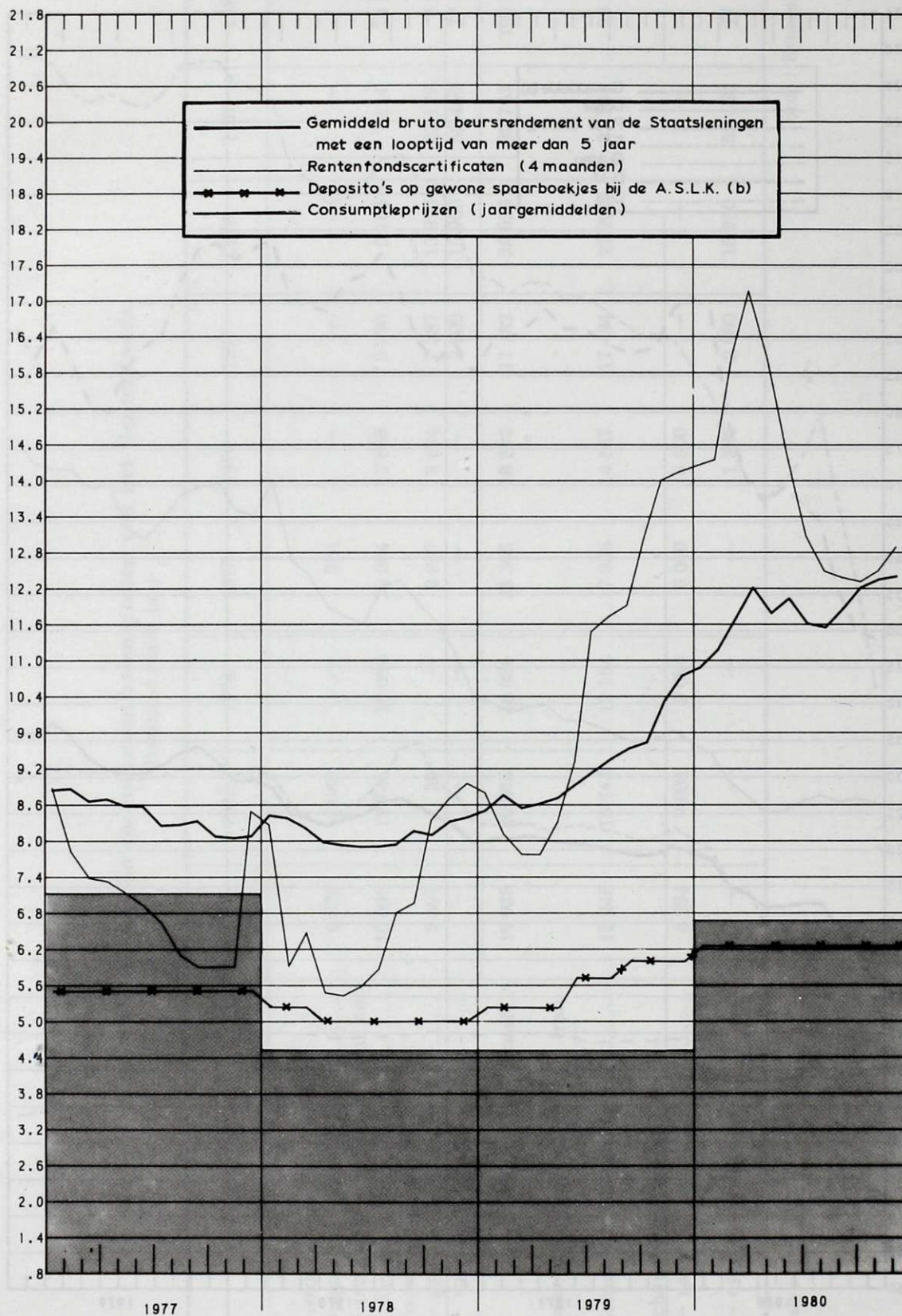

Bron : Beurscommissie.

(a) De individuele koersindexcijfers worden berekend op grond van de maandgemiddelden van officiële wisselkoersen, waarna per geldeenheid de overeenkomstige waarde van één BF wordt bepaald. Het gemiddeld koersindexcijfer wordt berekend op basis van het aandeel van de invoer uit de betrokken landen en rekening houdend met de volgende geldeenheden : dollar, FF, pond sterling, gulden, Zwitserse F, DM, lire, Zweedse kroon, Deense kroon, escudo, peseta, zaïre, Canadese dollar.

De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

**Ontwikkeling van de rentepercentages
van enkele beleggingen in Belgische franken
die open staan voor het publiek vergeleken met de gemiddelde jaarlijkse
procentuele stijging der kleinhandelsprijzen (a)**

Bronnen : Beurscommissie;
Algemene Spaar- en Lijfrentekas;
Ministerie van Financiën;
Ministerie van Economische Zaken,
Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

- (a) Percentages vóór belastingheffingen bij de bron.
(b) Toegekende percentages op de bedragen tot 500.000 F. Zij omvatten de getrouwheidspremie verleend op de bedragen die ingeschreven bleven van 16 januari tot 31 december. Doordat de inkomens uit deposito's op gewone spaarboekjes ten belope van een bepaald bedrag (thans fr. 15.000 per jaar) vrijgesteld zijn van belasting kan hun rentevoet niet worden vergeleken met die welke voorkomen in de andere curven.

AFDELING II. — KAPITAALMARKT

Op de primaire obligatiemarkt werd dit jaar door de Belgische Staat slechts 154,8 miljard frank ontleend tegenover 196 miljard frank in 1979 en 185 miljard in 1978. Om dit bedrag te kunnen inzamelen was een verhoging van de couponrente noodzakelijk. Van 9 % begin 1979 en 10 % eind 1979 steeg de couponrente tot 11 % in januari 1980, 12,75 % in mei 1980 en 12,50-13 % voor de scharnierlening op 4/9 jaar van 29 september 1980.

Deze stijgende trend van de obligatierente was in 1980 een Belgisch fenomeen. Weliswaar steeg in Frankrijk de obligatierente tot een niveau dat iets boven het Belgische lag en bleef in Groot-Brittannië deze rentevoet het gehele jaar rond 13-14 % schommelen, maar zowel in de V.S.A., de Duitse Bondsrepubliek, Nederland als in Japan daalde de rente op obligaties in het tweede kwartaal om pas tegen het einde van het jaar te stijgen tot een peil dat de rentevoeten van het eerste kwartaal benaderde.

De leningen van de parastatalen en andere overheidssectoren brachten dit jaar 67,5 miljard frank op, verdeeld over uitgften van het Wegenfonds (40,5 miljard frank), de steden Antwerpen en Luik (elk 6 miljard frank) en de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting (15 miljard frank). In 1979 brachten de obligatieleningen van steden, Wegenfonds en de N.M.K.N. 81,7 miljard frank op en in 1978 ontleenden steden, Wegenfonds en de R.T.T. 95 miljard frank op de obligatiemarkt.

Zowel de centrale overheid als de parastatalen en de andere overheidssectoren moesten beroep doen op het buitenland. De buitenlandse schuld van de centrale overheid steeg in 1980 met 96,3 miljard frank tot een totaal van 153,5 miljard frank. Reeds geplande binnenlandse obligatieleningen van de N.M.K.N. en de R.T.T. werden van de kalender afgevoerd en deze instellingen waren dan ook op het buitenland aangewezen. De parastatalen, in het bijzonder de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, de Regie van Telegrafie en Telefonie, de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting, de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen en de Dienst voor de Scheepvaart, ontleenden ongeveer 47 miljard frank op de buitenlandse kapitaalmarkten tegenover 28 miljard frank in 1979.

In mei kon Intercom 5 miljard frank ontlennen tegen een couponrente van 13 %. Zowel in 1978 als in 1979 waren er geen openbare uitgften van obligaties vanwege de privé-sector.

Euratom ontleende op de Belgische obligatiemarkt 2 miljard frank aan 13 %. In 1979 werd door internationale instellingen nog 4 miljard frank ontleend en in 1978 4,5 miljard frank.

Alles samen werd op de primaire obligatiemarkt in Belgische frank een bedrag opgenomen van 222,3 miljard frank, tegenover 277,7 miljard frank in 1979, hetzij een vermindering met 55,4 miljard frank. In 1978 was het opgenomen bedrag nog hoger, namelijk 280 miljard frank.

De verhoging van de couponrente van de obligatieleningen heeft zijn weerslag gehad op de rentevoeten van andere langlopende beleggingen. In de eerste vier maanden van 1980 verhoogden de rentevoeten op kasbons op vijf jaar met 2,50 %. De debetpercentages voor lang krediet volgden deze verhoging met enige vertraging en de marge tussen debet- en creditrente vernauwde zelfs. Dit had voor gevolg dat de N.M.K.N. over 1980, technisch bekeken, een negatief bedrijfsresultaat haalde. Deze instelling bracht haar rente voor investeringskredieten eerst in mei 1980 op 14 %. Wanneer de kredieten aan de staalsector buiten beschouwing worden gelaten, trad bij deze instelling een gevoelige daling van het aantal kredieten op ten opzichte van 1979. Naast de verslechterde conjuncturele toestand, zal het hoge interestpeil hier zeker niet vreemd aan zijn. Door de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, de leidinggevende instelling voor de rente op hypothecaire leningen, werd deze rentevoet met 2,75 % opgetrokken tot 13,75 % voor haar eersterangsccliënten.

Het maandgemiddelde der hypotheekinschrijvingen lag in 1980 onder het peil dat de twee voorgaande jaren werd bereikt : 17,3 miljard frank in 1980 tegenover 19,9 en 21,5 miljard frank voor 1978 en 1979. Alhoewel de daling zich reeds begin 1980 manifesteerde zette deze zich het felst door in het derde en vierde kwartaal 1980. Het maandgemiddelde van het vierde kwartaal 1980 lag meer dan 10 miljard frank onder dit van hetzelfde kwartaal van 1979 : 13 miljard tegenover 23,3 miljard frank.

Het totaal der openbare uitgften van aandelen, converteerbare obligaties en vastgoedcertificaten door Belgische ondernemingen bedroeg 2,083 miljard frank, tegenover 10,5 miljard frank in 1979 en 10,44 miljard frank in 1978.

De openbare uitgften van aandelen in 1980 bedroegen 1,544 miljard frank. De « Fabrique Nationale Herstal » met 435 miljoen frank, « Delhaize-De Leeuw » met 420 miljoen frank, de « Cie Internationale des Wagons-Lits et du Tourisme » met 389,6 miljoen frank en de « Crédit S.A. de Banque » met 298,9 miljoen frank waren de voornaamste uitgevers. De twee andere uitgevende vennootschappen waren « UBELL » en de « Hypotheek en Kapitalisatiemaatschappij ». De moeilijke plaatsing van deze kapitaalverhogingen toont F.N. aan : het inschrijvingsrecht werd van 90 op 40 frank verlaagd, terwijl de koersnotering van het aandeel gevoelig daalde tijdens de inschrijvingsperiode. In 1978 en 1979 bedroeg de uitgifte van aandelen door Belgische bedrijven respectievelijk 9,54 en 5,59 miljard frank.

In 1980 was er geen enkele openbare uitgifte van converteerbare obligaties, tegenover 2,5 miljard frank in 1979 maar eveneens geen uitgften in 1978.

Het lagere bedrag der uitgften van openbare aandelen is vooral te wijten aan : de pessimistische vooruitzichten over het conjunctuurverloop en daarmee samenhangend de twijfel der beleggers in het toekomstige rendement van de ondernemingen. Ten tweede de hoge rentevoeten die beleggingen in risicodragend kapitaal benadeelden ten opzichte van beleggingen in obligaties en depositobeleggingsen.

De Beurs van Brussel kende een slecht jaar, althans voor de Belgische waarden. Op de secundaire obligatiemarkt bleef het rustig. Het bedrag der aan- en verkopen van staatsfondsen blijft in stijgende lijn gaan met een gemiddelde jaarlijkse groeivoet van 15 % voor de periode 1974-1980.

Op de aandeelmarkt was er een fundamenteel verschil in het koersverloop van de Belgische en de buitenlandse genoteerde waarden. De algemene beursindex (1963=100) van de Belgische waarden op de kontantmarkt daalde van 101,95 op 2 januari 1980 tot 84,19 op 31 december 1980, een daling met 17,42 %. Het verschil tussen het hoogste en het laagste indexcijfer over het hele jaar bedroeg 23,13 punten, tegenover 11,14 punten in 1979. Op de termijnmarkt daarentegen, waar de buitenlandse waarden overheersen, steeg het indexcijfer van 139,81 naar 182,95, een stijging van 30,86 %. Beide indexen vertonen een tegengesteld verloop over het jaar. De index van de Belgische waarden op de kontantmarkt bereikte haar hoogtepunt op 11 februari (105,75) en haar dieptepunt op 11 december (82,62). Op de termijnmarkt werd het hoogtepunt bereikt op 5 november (201,77) komende van (137,96) op 4 januari. De achteruitgang van de Belgische waarden wordt ook weerspiegelt in de gegevens over de verhandelde effecten en kapitalen.

Op de kontantmarkt werden in 1980 21,7 miljoen effecten verhandeld, tegenover 23,2 miljoen in 1979 voor een bedrag dat bijna gelijk bleef : 16,658 miljard frank in 1979 en 16,747 miljard frank in 1980. Op de termijnmarkt daarentegen was er een gevoelige stijging zowel van het aantal verhandelde effecten, die stegen van 41,3 miljoen in 1979 naar 49,8 miljoen in 1980 als van het verhandelde kapitaal dat steeg van 37,9 miljard frank naar 48,1 miljard frank.

Er trad bij het beleggerspubliek een duidelijke voorkeur op ten opzichte van de buitenlandse waarden, omdat de belegger, in conjunctureel minder rooskleurige tijden, op zoek gaat naar gespecialiseerde effecten, die beter vertegenwoordigd zijn bij de buitenlandse waarden.

Voor de achteruitgang van de koersen der Belgische waarden globaal bekeken kunnen drie oorzaken vermeld worden. Vooreerst de dalende conjunctuur in de tweede helft van 1980 en ten tweede de hoge rentevoeten op de geld- en kapitaalmarkt, die het investeren in risicodragend kapitaal benadelen. Ten derde was er de door de overheid opgelegde dividendbeperking. Deze maatregel was vooral van psychologische aard omdat hij pas van kracht werd in het derde kwartaal en omdat de dividenden zonder deze maatregel voor de meeste ondernemingen, de economische toestand in acht nemend, niet sterker zouden gestegen zijn dan de overheid besliste.

Twee andere overheidsinitiatieven drukten de koersen van twee specifieke beurssectoren. De maatregel die de vroeger afgesloten regeling van steenkoolmijnen in vereffening zodanig wijzigde dat ook in de toekomst 50 % van de uit vereffening vrijgemaakte bedragen verplicht in de regio moeten geïnvesteerd worden, deed de koersen van deze beurssector sterk dalen.

De vooruitzichten op een mogelijke wijziging van het fiscaal statuut van de gemengde intercommunales, weliswaar afgezwakt door het in het regeringsakkoord inschrijven van het niet-discriminatiebeginsel tussen gemengde en zuivere intercommunales, deed de aandelenkoers van de sector electriciteit, gas en water gevoelig dalen : -26,19 % voor 1980. Het verlies van het vertrouwen van de belegger is voor deze maatschappijen een grote handicap omdat zij voor de financiering van hun investeringen in het verleden beroep deden op kapitaalsverhogingen.

Slechts drie van de Belgische sectoren op de Beurs van Brussel boekten koerswinsten: de plantages, de suikerfabrieken en de scheikundige sector. De sectoren plantages (+19,13 %) en suikerfabrieken (+12,06 %) zijn echter zo beperkt van omvang dat zelfs kleine transacties belangrijke koerswijzigingen kunnen meebrengen. Bij de stijgende koers van de scheikundige sector moet rekening gehouden worden met zeer sterk uiteenlopende koerswijzigingen voor de bedrijven afzonderlijk. Voorbeelden: U.C.B.: —36,8 %, Tessenderlo Chemie: —20,4 %, tegenover Gevaert: +35,1 %.

Bij de sectoren met dalende koersen spant de staalnijverheid de kroon (—54 %). De moeilijkheden om het benodigde kapitaal te vergaren, de verzadigde markt voor veel van de Belgische staalprodukten en de onzekerheid over de draagwijdte van de Belgische en Europese herstructureringsplannen speelden hierbij een rol.

De koersen der trusts kenden een achteruitgang van 30,4 %, wat mede te wijten is aan de gedaalde koersen van de electriciteitsmaatschappijen. De dalende koers van de banksector (—27,6 %) is de weerspiegeling van de verslechtering van de rendabiliteitsverwachtingen te wijten aan de vernauwde marges tussen debet- en creditrentevoeten en de toename van de kredietverliezen ten gevolge van de conjunctuurinzinking.

Ondanks het slechte jaar van de Brusselse Beurs, was er één lichtpunt: de geactualiseerde return, dit is het koersverschil van een aandeel over één jaar, vermeerderd met het dividend en geactualiseerd tegenover de referentiemaand, en die maandelijks berekend wordt voor de « groeiwaarden », vertoonde vanaf april 1980 een stabilisering en naar het jaareinde toe zelfs een lichte heropleving.

*

* *

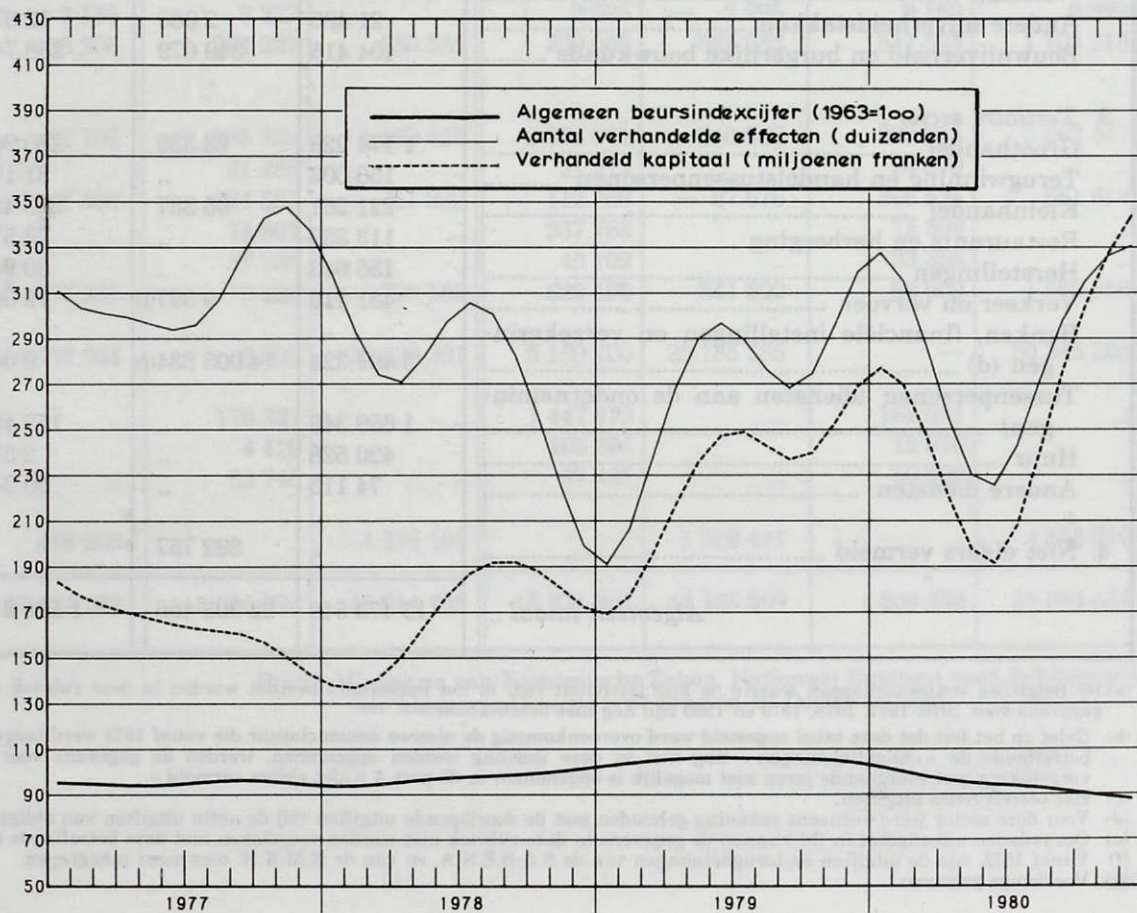
Voornaamste uitgiften van de overheidssector in Belgische franken
(miljoenen franken)

JAARTAL	Bedrag	MAAND	Bedrag
1972	141 240		
1973	151 200	1980 (a)	
1974	139 500	Januari	60 000
1975	175 100	Februari	—
1976	196 000	Maart	—
1977	270 300	April	40 500
1978	280 000	Mei	44 200
1979	277 700	Juni	—
1980	222 300	Juli	—
		Augustus	—
		September	62 600
		Oktober	—
		November	15 000
		December	—
		<i>Totaal ...</i>	222 300

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Leningen van de Staat, de gemeenten en van de instellingen van algemeen nut : het Wegenfonds (april) en de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting (november) (met uitzondering van de doorlopende uitgiften en leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid).

Beurs van Brussel
Bedrijvigheid
(gemiddelde per zitting)

Bron : Beurscommissie te Brussel.

Netto uitgiften van aandelen en obligaties
(duizenden frank)

BEDRIJFSTAK	1973			
	Naamloze- en commanditaire vennootschappen op aandelen		Personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid	Totaal (b)
	Aandelen	Obligaties (b, c)		
1. <i>Primaire sector</i> :				
Landbouw en visvangst	31 820	— 388	26 947	58 375
2. <i>Secundaire sector</i> :				
Energie (olie, aardgas en andere bronnen)	3 066 000	5 054 904	—	8 120 904
Ertsen- en delfstoffenwinning	63 892	— 1 000	1 315	— 186 953
Metaalproductie	177 000	— 364 253	300	— 186 953
Kleinijverheid, cement en aanverwante nijverheidstakken en glasnijverheid	159 461	924 105	10 260	1 093 826
Nijverheid der andere niet-metaalhoudende mineralen	64 661	285 250	3 359	—
Scheikundige nijverheid	718 282	981 062	6 967	1 706 311
Metaalverwerkende nijverheid	1 168 779	— 125 074	79 210	1 122 915
Voedingsmiddelen- en tabak	902 409	185	32 191	934 785
Textielnijverheid	260 983	— 12 125	20 136	412 694
Leder- en kledingnijverheid	111 398	..	32 303	(e)
Houtnijverheid	180 982	961	38 035	219 978
Papiernijverheid, drukkerijen en uitgeverijen ...	116 299	895 047	29 581	1 040 927
Rubbernijverheid en verwerking van plastische stoffen	128 678	..	12 034	—
Andere nijverheidstakken	21 485	— 2 080	12 674	—
Bouwnijverheid en burgerlijke bouwkunde	404 415	349 679	258 740	1 012 834
3. <i>Tertiaire sector</i> :				
Groothandel	1 174 229	23 336	280 962	1 478 527
Terugwinning en handelstussenpersonen	150 003	..	31 177	—
Kleinhandel	221 261	— 95 337	263 429	389 353
Restaurants en herberging	113 339	..	73 575	—
Herstellingen	155 643	..	30 904	—
Verkeer en vervoer	431 216	— 9 397 ^(f)	78 368	500 187
Banken, financiële instellingen en verzekeringen (d)	3 497 324	14 005 834 ^(f)	9 000	17 512 158
Tussenpersonen (diensten aan de ondernemingen)	1 659 349	..	152 482	—
Huur	420 528	..	2 525	—
Andere diensten	74 113	..	50 341	—
4. Niet elders vermeld	..	392 757	..	3 897 004
<i>Algemeen totaal</i> ...	15 473 549	22 303 466	1 536 815	39 313 830

- (a) De Belgische vennootschappen waarin de hoofdactiviteit zich in het buitenland bevindt worden in deze rubriek opgenomen. — De gegevens voor 1976, 1977, 1978, 1979 en 1980 zijn nog niet beschikbaar.
- (b) Gelet op het feit dat deze tabel opgesteld werd overeenkomstig de nieuwe nomenclatuur die vanaf 1971 werd toegepast en de gegevens betreffende de « obligatieleningen » nog niet in deze indeling werden opgenomen, werden de gegevens voor alle sectoren waar vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk is opgenomen in de post 4 « niet elders vermeld ».
- (c) Het betreft netto uitgiften.
- (d) Voor deze sector werd eveneens rekening gehouden met de doorlopende uitgiften (bij de netto uitgiften van obligatieleningen);
- (e) Om redenen uiteengezet in (b) kunnen de gegevens in deze rubriek niet worden vergeleken met deze betreffende de voorgaande jaren.
- (f) Vanaf 1972, zijn de uitgiften en terugbetalingen van de S.A.B.E.N.A. en van de N.M.K.N. niet meer inbegrepen.
- (g) Voorlopige gegevens.

de Belgische vennootschappen (a)
(en)

1974				1975			
Naamloze- en commanditaire vennootschappen op aandelen		Personen-vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid	Totaal (b)	Naamloze- en commanditaire vennootschappen op aandelen		Personen-vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid	Totaal (b, g)
Aandelen	Obligaties (b, c)			Aandelen	Obligaties (b, c, g)		
24 409	— 388	24 304	48 325	51 475	— 389	22 821	73 907
555 240	8 730 045	—	11 285 285	121 400	9 191 323	—	9 312 723
267 587	..	3 534	..	62 255	595 000	6 349	663 604
61 546	—718 031	500	—655 985	214 987	78 422	500	293 909
86 610	— 37 151	23 955	73 414	220 450	214 565	7 870	442 885
27 870	63 001	7 266	..	2 000	589 251	4 875	596 126
432 519	34 915	2 080	469 514	750 329	2 268 875	3 650	3 022 854
767 056	525 002	77 110	2 369 168	958 509	—112 063	58 722	905 168
920 093	— 16 554	31 807	935 346	890 646	448 909	25 950	1 365 505
395 530	— 46 741	33 027	536 433	395 135	5 807	34 975	435 917
124 280	— 1 500	31 837	(e)	252 665	— 2 865	34 304	284 104
244 514	36 820	52 721	334 055	333 508	— 6 000	59 037	386 545
163 083	— 96 575	29 629	96 137	170 921	73 054	24 880	268 855
160 259	..	7 988	..	208 572	..	6 947	..
19 150	— 2 185	8 377	..	2 525	— 2 295	9 162	9 392
240 853	33 206	261 327	535 386	390 056	365 583	347 574	1 103 213
2 861 866	32 798	295 756	3 190 420	2 374 071	840 062	338 314	3 552 447
126 250	..	21 485	..	21 972	..	24 570	..
568 338	—131 409	324 363	761 292	412 769	— 97 676	366 525	681 618
622 129	..	74 801	..	237 768	..	75 308	..
11 733	..	37 739	..	40 109	..	33 336	..
573 280	67 387	79 492	720 159	629 199	841 300	96 059	1 566 558
3 503 167	16 532 334	3 800	20 039 301	5 159 700	25 185 585	—	30 345 285
1 835 785	..	176 331	..	1 447 479	..	163 851	..
245 322	..	4 419	..	465 386	..	12 070	..
86 391	..	52 745	..	57 421	..	50 809	..
..	418 208	..	4 276 185	..	1 709 421	..	4 555 019
7 924 860	25 423 182	1 666 393	45 014 435	15 871 307	42 185 869	1 808 458	59 865 634

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Emissies van de Belgische handels- en nijverheidsvennootschappen (a)
(miljoenen franken)

JAARTAL	Netto-emissies van aandelen			Verhoging van de obligatielening der vennootschappen (b) (c)	Totaal der netto-emissies
	Oprichting van vennootschappen	Kapitaalverhoging	Totaal		
1958	648	3 049	3 697	9 601	13 298
1959	897	2 440	3 337	8 086	11 423
1960	1 510	5 035	6 545	5 907	12 452
1961	1 213	2 918	4 131	8 466	12 597
1962	2 193	4 521	6 715	8 067	14 782
1963	1 092	4 192	5 284	6 511	11 795
1964	1 444	8 331	9 775	4 376	14 151
1965	1 425	5 809	7 234	11 025	18 259
1966	1 343	8 382	9 725	6 997	16 722
1967	1 955	8 160	10 115	13 938	24 053
1968	2 202	15 469	17 671	19 259	36 930
1969	2 853	14 058	16 911	13 289	30 200
1970	2 814	12 923	15 737	26 129	41 866
1971	2 782	11 421	14 203	30 166	44 369
1972	4 166	13 800	17 966	30 421	48 387
1973	4 525	12 485	17 010	22 303	39 314
1974	4 701	14 890	19 591	25 423	45 014
1975	5 225	12 455	17 680	42 186 (d)	59 866 (d)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Met inbegrip van de Belgische ondernemingen waarvan de hoofdactiviteit gelegen is in het buitenland. De gegevens voor 1976, 1977, 1978, 1979 en 1980 zijn nog niet beschikbaar.

(b) Exclusief de N.M.K.N. en de Sabena vanaf 1972.

Inclusief de private emissies, d.w.z. die welke niet het voorwerp hebben uitgemaakt van een aanbod op de markt.

(c) Het betreft netto uitgaven.

(d) Voorlopige gegevens.

Beurs van Brussel
Omzet van de kontantmarkt

TIJDVAK	Aantal verhandelde effecten			Bedrag der verhandelde kapitalen (duizenden franken)		
	Aandelen	Obliga- ties	Totaal	Aandelen	Obliga- ties	Totaal
1973						
Eerste halfjaar	13 719 298	360 505	14 079 803	15 219 314	861 329	16 080 643
Tweede halfjaar ..	11 111 742	306 061	11 417 803	11 025 283	653 910	11 679 193
<i>Totaal ...</i>	24 831 040	666 566	25 497 606	26 244 597	1 515 239	27 759 836
1974						
Eerste halfjaar	13 919 369	353 452	14 272 821	9 445 347	709 558	10 154 905
Tweede halfjaar ..	7 884 777	298 565	8 183 342	5 585 542	545 883	6 131 425
<i>Totaal ...</i>	21 804 146	652 017	22 456 163	15 030 889	1 255 441	16 286 330
1975						
Eerste halfjaar	13 024 356	262 978	13 287 334	7 702 493	557 409	8 259 902
Tweede halfjaar ..	13 259 477	293 078	13 552 555	7 781 577	712 797	8 494 374
<i>Totaal ...</i>	26 283 833	556 056	26 839 889	15 484 070	1 270 206	16 754 276
1976						
Eerste halfjaar	14 932 748	333 000	15 265 748	10 132 913	811 106	10 944 019
Tweede halfjaar ..	15 870 059	314 029	16 184 088	8 388 074	807 973	9 196 047
<i>Totaal ...</i>	30 802 807	647 029	31 449 836	18 520 987	1 619 079	20 140 066
1977						
Eerste halfjaar	15 785 504	289 497	16 075 001	6 576 719	787 696	7 364 415
Tweede halfjaar ..	10 118 161	288 586	10 406 747	6 251 556	832 061	7 083 617
<i>Totaal ...</i>	25 903 665	578 083	26 481 748	12 828 275	1 619 757	14 448 032
1978						
Eerste halfjaar	13 624 822	260 656	13 885 478	6 533 981	796 324	7 330 305
Tweede halfjaar ..	9 965 370	281 771	10 247 141	7 148 030	926 535	8 074 565
<i>Totaal ...</i>	23 590 192	542 427	24 132 619	13 682 011	1 722 859	15 404 870
1979						
Eerste halfjaar	12 935 005	262 355	13 197 360	7 505 504	852 338	8 357 842
Tweede halfjaar ..	9 745 069	276 447	10 021 516	7 403 689	896 784	8 300 473
<i>Totaal ...</i>	22 680 074	538 802	23 218 876	14 909 193	1 749 122	16 658 315
1980						
Eerste halfjaar	11 598 705	275 742	11 874 447	7 548 708	867 224	8 415 932
Tweede halfjaar ..	9 594 880	240 131	9 835 011	7 512 776	818 339	8 331 115
<i>Totaal ...</i>	21 193 585	515 873	21 709 458	15 061 484	1 685 563	16 747 047

Bron : Beurscommissie te Brussel.

Rendement van effecten met vast rendement op de beurs van Brussel (a)
Leningen uitgegeven na 1 december 1965

JAAR- OF KWARTAAL- GEMIDDELDE	Vervaldag binnen 2 tot 5 jaar		Vervaldag over meer dan 5 jaar		
	Staat	Parastatale instellingen en steden	Staat	Parastatale instellingen en steden	Particuliere vennoot- schappen
1968 (b)	5,55	5,27	5,55	5,66	..
1969 (b)	6,48	6,08	5,95	6,17	..
1970 (b)	6,90	6,86	5,97	6,55	..
1971 (b)	5,98	5,91	5,48	6,07	..
1972	6,11	5,96	6,44	6,32	6,76
1973	7,09	7,08	7,44	7,42	8,00
1974	8,49	8,65	8,68	8,95	10,44
1975	8,21	8,42	8,54	8,72	10,16
1976	8,91	9,02	9,47	9,25	11,23
1977	8,92	8,75	8,80	9,09	10,39
1978	8,55	8,41	8,45	8,71	9,51
1979	9,20	9,22	9,51	9,59	10,21
1980	11,55	11,81	12,03	11,91	11,93
1980 1 ^e kwartaal	11,12	11,23	11,49	11,39	11,99
2 ^e kwartaal	11,81	12,09	12,24	12,25	—
3 ^e kwartaal	11,40	11,69	11,89	11,78	— (c)
4 ^e kwartaal	11,86	12,26	12,53	12,23	— (c)

Bron : Nationale Bank van België.

- (a) Tenzij anders vermeld is het gemiddelde rendement het percentage dat, toegepast bij de berekening van de actuele waarde van de gezamenlijke nog te ontvangen termijnen (aflossing, rente, gebeurlijke loten en premies) van de annuïteit, een actuele waarde geeft die gelijk is aan de koopprijs van het uitstaande kapitaal, berekend volgens de dagnoteringen, verhoogd met de courtage en eventueel met de opgelopen rente.
- (b) Leningen uitgegeven vóór 1 december 1962.
- (c) Gezien het beperkte aantal leningen van particuliere vennootschappen die genoteerd worden op de beurs, wordt de gemiddelde rentevoet van deze serie niet gepubliceerd.

Algemene Spaar- en Lijfrentekas
 Evolutie van het particuliere sparen
 (duizenden franken)

TIJDVAK	Verschil (a)	Gekapitaliseerde interessen	Globaal tegoed (b)
1972			
Eerste halfjaar	7 654 054		
Tweede halfjaar	11 212 804		
<i>Totaal ...</i>	18 866 858	5 915 431 (c)	202 914 702 (c)
1973			
Eerste halfjaar	7 056 704		
Tweede halfjaar	8 395 187		
<i>Totaal ...</i>	15 451 891	7 077 174 (c)	225 443 767 (c)
1974			
Eerste halfjaar	3 028 037		
Tweede halfjaar	10 029 630		
<i>Totaal ...</i>	13 057 667	10 037 066 (c)	248 538 500 (c)
1975			
Eerste halfjaar	11 568 820		
Tweede halfjaar	15 897 685		
<i>Totaal ...</i>	27 466 505	11 506 553 (c)	287 511 558 (c)
1976			
Eerste halfjaar	10 036 069		
Tweede halfjaar	9 258 537		
<i>Totaal ...</i>	19 294 606	12 684 717 (c)	319 490 881 (c)
1977			
Eerste halfjaar	7 015 311		
Tweede halfjaar	8 573 992		
<i>Totaal ...</i>	15 589 303	13 795 539 (c)	348 875 723 (c)
1978			
Eerste halfjaar	11 856 668		
Tweede halfjaar	5 536 629		
<i>Totaal ...</i>	17 393 297	13 988 989 (c)	380 258 009 (c)
1979			
Eerste halfjaar	10 977 604		
Tweede halfjaar	567 533		
<i>Totaal ...</i>	11 545 137	16 764 496 (c)	408 567 643 (c)
1980			
Eerste halfjaar	5 137 548		
Tweede halfjaar	—13 953 400		
<i>Totaal ...</i>	— 8 815 852	19 402 012 (c)	419 153 803 (c)

Bron : Algemene Spaar- en Lijfrentekas.

(a) Overschot der stortingen op de terugbetalingen.

(b) Toestand per 31 december van elk jaar, gekapitaliseerde interessen inbegrepen.

(c) Voorheffing afgehouden.

Algemene Spaar- en Lijfrentekas
Algemene staat van de beleggingen
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Uitstaande einde 1979	Opgenomen in 1980	Terugbetalingen in 1980	Uitstaande einde 1980
A. — Beleggingen op half-lange en lange termijn				
<i>Openbare besturen</i>				
Belgische schuld	96 899,1	7 242,1	5 475,5	98 665,7
Provinciën, steden, gemeenten	5 408,5	83,9	162,6	5 329,8
Overige (a)	21 369,7	829,9	2 181,4	20 018,2
<i>Openbare exploitatiebedrijven</i>				
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	4 353,3	—	341,4	4 011,9
Regie van Telegraaf en Telefoon	11 940,9	—	445,2	11 495,7
Dienst der Scheepvaart	9 181,7	575,0	703,3	9 053,4
Belgische Radio en Televisie	5 519,6	—	508,1	5 011,5
Wegenfonds	16 218,0	70,0	415,4	15 872,6
Autowegen	7 790,5	—	323,1	7 467,4
Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	801,4	—	67,9	733,5
Overige (b)	358,7	—	8,6	350,1
Nationale Maatschappij voor Waterbedeling	1 404,2	—	102,5	1 301,7
Andere vennootschappen voor waterbedeling	886,3	—	43,6	842,7
Regie der Gebouwen	1 045,5	—	89,3	956,2
Overige openbare diensten	1,5	—	—	1,5
<i>Huisvesting</i>				
Sociale huisvesting	125 210,2	11 196,3	8 685,5	127 721,0
Overige huisvesting	165 001,8	22 593,9	9 951,7	177 644,0
<i>Bedrijven</i>				
Industrie, handel, ambacht :	44 546,5	4 182,2	4 612,6	44 116,1
Rechtstreeks krediet	9 475,6	4 192,1	1 460,0	12 207,7
Creditexport				

Openbare kredietinstellingen :				
Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid	18 898,5	2 455,6	2 896,4	18 457,7
Nationale Kas voor Beroepskrediet	10 719,8	587,3	1 381,4	9 925,7
Nationale Investeringsmaatschappij	1 617,4	442,0	86,3	1 973,1
Landbouw	14 684,0	2 107,2	1 662,2	15 129,0
Zee- en binnenvaartuitrusting	2 027,3	—	240,8	1 786,5
<i>Wetenschappen, Onderwijs, Cultuur</i>				
Universiteiten	25 586,8	3 725,9	263,8	29 048,9
Nationaal Fonds voor de financiering van het wetenschappelijk onderzoek	605,0	—	—	605,0
Studiefonds van de Bond der Grote Gezinnen van België	113,9	10,0	18,3	105,6
Socio-Culturele organisaties	43,7	—	2,3	41,4
Schoolgebouwen	1 638,4	266,0	56,5	1 847,9
<i>Gezondheidszorg</i>				
Universiteitshospitalen	4 934,1	591,9	27,4	5 498,6
Medisch-sociale organisaties	4 246,3	869,4	548,8	4 566,9
Overige kredieten (leningen op afbetaling, persoonlijke leningen, leningen met borgtocht, enz.)	9 410,1	5 282,8	5 498,1	9 194,8
<i>Totaal ...</i>	<i>621 938,3</i>	<i>67 453,5</i>	<i>48 260,0</i>	<i>641 131,8</i>
B. — Beleggingen op zicht en op korte termijn				
<i>Beleggingen op korte termijn (≤ 1 jaar)</i>	<i>10 859,2</i>	<i>61 021,7</i>	<i>39 891,1</i>	<i>31 989,8</i>
<i>Schatkistcertificaten en certificaten van het Rentenfonds, bankaccepten en daggeldleningen</i>	<i>24 187,8</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>34 222,4</i>
<i>Totaal ...</i>	<i>35 847,0</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>66 212,2</i>
<i>Algemeen totaal ...</i>	<i>656 985,3</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>707 344,0</i>

Bron : Algemene Spaar- en Lijfrentekas.

(a) Dotatiefonds voor de financiering van de oorlogspensioenen, financiering van de pensioenen der vrij verzekerden, Belgisch-Kongolees Fonds voor Delging en Beheer, Zelfstandige Kas voor Oorlogschade 1921-1923, Openbare Kas voor Leningen van de Stad Brussel, Rijksdienst voor Ziekte en Invaliditeit, Compensatiefonds voor bestaanszekerheid voor de dokwerkers van de haven van Antwerpen, Fonds voor bestaanszekerheid van het scheepsherstellingsbedrijf der haven van Antwerpen, Compensatiefonds voor bestaanszekerheid van de haven van Gent, Europese Gemeenschap, Europese Investeringsbank.

(b) Sabena, Zeekanaal, haveninrichtingen van Brussel.

Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid
Verdeling over de economische sectoren (a)
(ten honderd)

OMSCHRIJVING	Uitstaand bedrag der investeringskredieten (b)			
	1977	1978	1979	1980
Chemische nijverheid	16,85	15,14	14,03	12,72
Basismetaalnijverheid	22,74	26,44	25,14	29,24
Metaalverwerkende nijverheid ..	12,35	11,87	12,90	12,01
Energie	6,40	5,79	5,60	5,68
Niet-metaalhoudende mineralen	4,21	4,05	4,65	4,90
Voedingsnijverheid	5,39	4,96	5,19	4,32
Textielnijverheid	4,74	4,50	4,90	4,63
Vervoer, opslagplaatsen, maga- zijnen	7,97	8,23	8,39	7,95
Handel	5,55	5,50	5,67	5,55
Andere sectoren	13,80	13,52	13,53	13,00
<i>Totaal ...</i>	100,00	100,00	100,00	100,00
Toegekende investeringskredieten (c)				
	1977	1978	1979	1980
Metaalverwerkende nijverheid ..	13,98	14,27	20,32	10,82
Chemische nijverheid	11,36	12,36	9,49	3,82
Vervoer, opslagplaatsen, maga- zijnen	12,50	5,67	10,08	7,40
Basismetaalnijverheid	30,58	26,34	19,99	56,49
Niet-metaalhoudende mineralen	2,89	7,42	4,02	5,92
Voedingsnijverheid	6,38	7,02	2,71	1,62
Textielnijverheid	4,64	5,11	4,44	2,67
Handel	5,21	6,61	6,97	3,81
Andere sectoren	12,46	15,20	21,98	7,45
<i>Totaal ...</i>	100,00	100,00	100,00	100,00

Bron : Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.

- (a) De economische sectoren die het meest hulp hebben genoten van de N.M.K.N.
(b) Toestand op het einde van de periode.
(c) Kredieten toegekend tijdens het jaar.

Nationale Kas voor Beroepskrediet

Verleende kredieten (miljoenen franken)		Verdeling van de verleende kredieten per bedrijfstak (in % van het totaal bedrag)		
JAARTAL	Bedrag	BEDRIJFSTAK (a)	1979	1980
1964	2 738	Groot- en kleinhandel	20,59	18,71
1965	3 075	Voedingsmiddelenijverheid	13,97	16,60
1966	3 546	Textielnijverheid	0,40	0,50
1967	4 043	Confectienijverheid	1,00	0,84
1968	5 081	Houtnijverheid	2,57	3,00
1969	5 592	Bouwnijverheid	13,50	11,51
1970	4 901	Metaalverwerkende nijverheid	3,81	4,85
1971	5 048	Ledernijverheid	0,23	0,16
1972	6 545	Verskillende nijverheden	3,79	3,45
1973	8 494	Transport	9,64	10,34
1974	6 107	Vrije beroepen	8,37	8,23
1975	8 750	Landbouw, kweek en visvangst	2,25	2,36
1976	11 903	Diensten	3,11	3,04
1977	14 029	Toerisme	9,63	10,60
1978	16 239	Andere bedrijfstakken	7,14	5,81
1979	15 090	<i>Totaal ...</i>	100,00	100,00
1980	10 117			

Bron : Nationale Kas voor Beroepskrediet.

(a) Sinds 1965 werden een aantal nieuwe bedrijfstakken in de statistiek ingelast.

HOODSTUK IV

VERZEKERINGEN

De veralgemening van de controle op de verzekeringsondernemingen heeft sinds het begin van 1977 een niet te verwaarlozen vermindering van het aantal ondernemingen tot gevolg gehad, vermindering die op een bepaald ogenblik tot 80 was opgelopen. Vanaf 1980 blijkt de toestand in de verzekeringswereld zich opnieuw positief te ontwikkelen, want op 31 december jl. bedroeg het aantal toegelaten maatschappijen 322, tegen 317 het jaar daarvoor. Op die vijf nieuwe ondernemingen was er slechts één Belgische, terwijl de vier overige buitenlandse waren. Tegelijk wordt bij sommige maatschappijen een tendens waargenomen om meer verzekeringstakken te behandelen.

Zoals dit ook voor de overige handels- en nijverheidsondernemingen het geval is, worden de resultaten van de verzekeringsondernemingen gemiddeld zes maanden na de afsluiting van het boekjaar bekend gemaakt, zodat men op dit ogenblik nog niet beschikt over de gegevens van het boekjaar 1980. Vanaf dit jaar zal bij alle maatschappijen het nieuwe boekhoudschema moeten worden ingevoerd dat door het K.B. van 12 november 1979 werd opgelegd. De boekhoudkundige normen die erin werden opgenomen, werden zeer ruim geïnspireerd door de vierde Europese richtlijn ter zake. Zodoende zal België wellicht het eerste land van de gemeenschappelijke markt zijn waarin de rekeningen van de verzekeraars in harmonie zullen zijn met de communautaire boekhoudkundige reglementering. Wanneer een specifieke richtlijn voor de verzekering op het vlak van de E.E.G. zal uitgevaardigd worden, zal België aldus niet verplicht zijn, zijn besluit betreffende de jaarrekeningen der verzekeringsondernemingen grondig te wijzigen.

In 1979 bereikte het globaal premie-incasso van de maatschappijen 130,6 miljard frank, tegen 120,2 miljard het voorgaande jaar; hierin zijn niet begrepen de in België uitgegeven premies voor verzekering tegen arbeidsongevallen die 18,0 miljard frank bedroegen en onder de bevoegdheid vallen van het Ministerie van Sociale Voorzorg. Vastgesteld wordt dat de toeneming van het totaal incasso jaar na jaar afneemt : in 1977 bedroeg zij 15 %, het jaar daarop 10,5 % en in 1979 nam het incasso nog slechts met 8,7 % toe. Toch ligt de stijging nog steeds iets hoger dan die van het B.N.P. die voor dat jaar in lopende prijzen slechts 6,2 % bedroeg.

Volgens het jaarverslag van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid waren er op 30 juni 1979 in de bedrijfstakverzekeringen 28 231 personen tewerkgesteld, tegenover 27 702 het voorgaande jaar, d.i. een verhoging van bijna 2 %. Het personeelsbestand heeft zich dus behoorlijk gehandhaafd daar de werkgelegenheid, globaal in alle bedrijfstakken, slechts met 1 % steeg. De vijf belangrijkste werkgevers van de

beschouwde sector stellen samen ongeveer 8 550 personen tewerk, dat is bijna één derde van de totale personeelsbezetting. Het is ook bij hen dat het aantal arbeidsplaatsen het sterkst is toegenomen. Zo de hoofdstad de eerste verzekeringsplaats van het land blijft, liep haar aandeel in de arbeidsmarkt op drie jaar tijd niettemin terug van 68 tot 63 %, terwijl dit van het Vlaamse gewest van 21 tot 23 % steeg en dit van het Waalse gewest van 11 tot 14 %. Die ontwikkeling is niet alleen het gevolg van het regionalisatieproces dat zich in het land voltrekt, maar ook van de bestendige bekommernis van de verzekeraars zo dicht mogelijk aan te leunen bij hun verkoopsnet en hun cliënteel.

Uit het verslag van de Controledienst voor de Verzekeringen dat onlangs verscheen, blijkt dat het globaal premie-incasso (130,6 miljard frank) voor 41,7 % afkomstig is van de branche « allerlei risico's », voor 30,9 % van de levensverzekeringsbranche en voor 27,4 % van de motorvoertuigverzekering (zonder haar bijkomende waarborgen). Deze laatste branche heeft, evenals het jaar voordien, in 1979 opnieuw een deel van haar inkomsten moeten prijsgeven ten voordele van de twee overige takken.

Bij de verzekeringen « allerlei risico's » die een premie-incasso bereikten van 54,4 miljard frank, was nagenoeg 38 % ervan afkomstig van de brandverzekering, 16,4 % was afkomstig van de bijkomende waarborgen van de autoverzekering en 11,6 % van de B.A.-verzekeringen (waarin ook de « familiale verzekering » is begrepen). De overige 34 % van het incasso zijn afkomstig van de verzekering tegen individuele ongevallen, ziekte, krediet en borg, transport en diversen.

De brandverzekering kende, met een incasso van 20,6 miljard frank, een stijging van 11,4 % t.o.v. 1978. Daar zoals men weet, de verzekerde kapitalen in de meeste polissen gekoppeld zijn aan de A.B.E.X.-index die de ontwikkeling van de bouwprijzen aangeeft, is die toeneming vooral te wijten aan de evolutie van dit indexcijfer dat van juli 1978 tot juli 1979 met 7 % toenam. Het resterende gedeelte van de toeneming van het incasso is voor een belangrijk deel het gevolg van een aanpassing van de verzekerde kapitalen en van het afsluiten van nieuwe zaken. Voor de eenvoudige risico's bedroeg de schadelast 50,4 % van de verworven premies. Door schadelast verstaat men het uitbetaalde schadebedrag van het dienstjaar dat 4,3 miljard frank bedroeg, vermeerderd met de schadereserve voor datzelfde dienstjaar dat 3,3 miljard frank bereikte. Voor de industriële en speciale risico's bedroeg de schadelast 72,9 % van de verworven premies, wat een gevoelige verbetering betekent t.o.v. 1978 toen ze tot 83 % gestegen was. De schadelast blijft niettemin zeer ongunstig. Bij de nijverheidsrisico's nam het incasso tijdens het referentiejaar met 7,2 % toe terwijl de stijging bij de gewone risico's 12,8 % bedroeg.

Bij de levensverzekeringen nam de omzet met 10 % toe en bereikte 40,4 miljard frank. In vergelijking met de stijging van de levensduurte die in 1979 slechts 4,5 % bedroeg, mag de vooruitgang van de levensverzekering bevredigend worden genoemd. Bij de Belgische maatschappijen was de toeneming iets sterker dan bij de buitenlandse. De hoge werkloosheid, de onzekerheid die op de werkgelegenheid drukt, de hoge vlucht van de hypothecaire rentevoeten en, meer algemeen, de minder gunstige economische toestand, waren toch oorzaak van een zekere verslapping die vooral bij de individuele levensverzekering merkbaar was. Aldus is het incasso van de « grote branche » slechts met 6 % toegenomen tegen 10,5 % twaalf maanden vroeger. De verdeling van de omzet tussen de individuele levensverzekeringen en de

groepsverzekeringen ligt in een verhouding van drie tot twee. De wiskundige reserves van de tak leven, stegen met ongeveer 11 % tijdens het referentiejaar en bedroegen nagenoeg 262 miljard frank. De stijging van de wiskundige reserves bij de buitenlandse maatschappijen lag iets lager dan bij de Belgische. Het aandeel van deze laatste bedroeg 89 % in het totaal der wiskundige reserves en 88 % van het totaal bedrag der geïnde premieën. In vergelijking met de concurrerende buitenlandse ondernemingen, staan de Belgische er thans sterker voor dan vier jaar geleden, toen hun aandeel in het totaal bedrag van de wiskundige reserves en de geïnde premieën respectievelijk 81 % en 82,4 % bedroeg.

In de verzekering burgerlijke aansprakelijkheid motorvoertuigen waar het premie-incasso 35,8 miljard frank bedroeg, wordt slechts een toeneming vastgesteld van 4,5 % t.o.v. 1978. Rekening houdend met een toename van 2,6 % (1) van het motorrijtuigenpark en een stijging met 4,5 % van het indexcijfer der consumptieprijzen zou de omzet in deze verzekeringsgroep aanmerkelijk hoger moeten geweest zijn. Deze te geringe toeneming was vooral te wijten aan twee feiten :

- enerzijds de daling van de gemiddelde cilinderinhoud van de voertuigen die zeker toe te schrijven is aan de stijging van de benzineprijs maar ook aan het aankopen door vele gezinnen van een tweede voertuig waarvan het vermogen over het algemeen veel lager is dan dat van het eerste;
- anderzijds de toenemende belangrijkheid van de massa der boni's die toegekend worden aan de bestuurders die in de loop van het jaar geen ongeval hadden. Naar verluidt genieten steeds meer automobilisten van een bonus terwijl er steeds minder door een malus worden gepenaliseerd. In een studie die een groep van 10 000 voertuigen behandelde, kwam men tot de vaststelling dat het aantal automobilisten dat zich op graad 1 bevond en dat in 1979 dus maar 60 % van de basispremie betaalde op vier jaar tijd verviervoudigd is en bijna 40 % van het totaal vertegenwoordigt. De verhouding betaalde sinisters/ontvangen premies bleef vooral ongunstig voor de tweewielers. De verhoging van de basistarieven met 10 % voor de tweewielers met een cilinderinhoud van 50 cc of minder en met 28 % voor de motoren met een hogere cilinderinhoud kwam maar in voege vanaf 1 januari 1980. Ze had dus nog geen invloed op de resultaten van 1979.

Bij de arbeidsongevallenverzekering waarvan het beheer is opgedragen aan het Ministerie van Sociale Voorzorg, bracht het totaal van de geïnde premies 18,0 miljard frank op wat slechts een toeneming gaf van 1,7 % t.o.v. het jaar voordien. Die verslapping is te wijten aan de inkrimping van de tewerkstelling, het betrekkelijk plafonneren van het algemeen bezoldigingspeil en aan een daling met nagenoeg 5,5 % van de premievoeten die doorgaans in de verzekering tegen arbeidsongevallen worden toegepast. De geringe toeneming van het incasso (met 1,7 %) staat in direct verband met het jaarlijks bedrag van de verzekerde lonen en wedden waarvoor de stijging ook maar 1,9 % bedroeg t.o.v. 1978. De totale last der schadegevallen daarentegen, steeg met 10,7 % terwijl de gemiddelde kostprijs per dodelijk ongeval met 22 % is toegenomen en die van de ongevallen met blijvende ongeschiktheid met 8,8 %. Deze laatste nemen het grootste aandeel voor hun rekening in de totale last der schadegevallen.

*

* *

(1) Zonder de bromfietsen, die een teruggang kennen, bedraagt de toename van het wagenpark 3,5 %.

**Toegelaten maatschappijen naar belgisch en buitenlands recht,
volgens de uitgeoefende takken op 31 december 1980**

OMSCHRIJVING	Belgische	E.E.G.	Andere	Totaal
<i>Groepen :</i>				
Ongevallen en ziekten	120	52	20	192
Autoverzekering	98	86	21	205
Zee- en transportverzekering	71	83	22	176
Luchtvaartverzekering	36	63	15	114
Brand en andere schade aan goederen ..	114	101	20	235
Burgerrechtelijke aansprakelijkheid	115	94	25	234
Krediet en borgtocht	30	5	4	39
Levensverzekering	75	14	5	94

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

Indeling der maatschappijen op 31 december 1980

OMSCHRIJVING	Aantal	In % van het totaal	In % van het algemeen totaal
<i>Naar belgisch recht :</i>			
Naamloze vennootschappen	135	80	42
Coöperatieve vennootschappen	9	6	3
Onderlinge vennootschappen	20	12	7
Allerlei	4	2	1
<i>Totaal ...</i>	168	100	53
<i>Naar buitenlands recht :</i>			
E.E.G.-lidstaten	125	81	38
Derde landen	29	19	9
<i>Totaal ...</i>	154	100	47
<i>Algemeen totaal ...</i>	322		100

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

Levensverzekeringen (a)
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Geïnde premïen				Wiskundige reserves (b)			
	1976	1977	1978	1979	1976	1977	1978	1979
Belgische vennootschappen	23 082	29 008	32 257	35 521	145 929	189 475	209 852	233 629
Buitenlandse vennootschappen	4 046	3 948	4 445	4 880	25 810	23 628	25 670	28 319
<i>Total ...</i>	27 128	32 956	36 702	40 401	171 739	213 103	235 522	261 948

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

(b) Omvat de reserves voor te regelen sinisters, de reserves voor deelneming in de winsten, de verdelingsfondsen, alsook de reserves voor contracten onderschreven in vreemde munt.

Levensverzekeringen
Dekkingswaarden (a)
(miljoenen franken)

AARD DER WAARDEN	1976	1977	1978	1979
<i>Belgische vennootschappen :</i>				
Belgische overheidseffecten en gelijkgestelde effecten (b)	33 323	48 067	50 858	57 055
Obligaties van Belgische vennootschappen	27 062	28 695	27 852	30 555
Aandelen van Belgische vennootschappen	9 258	10 753	13 287	14 796
Leningen van internationale instellingen	1 009	1 008	965	943
Obligaties van buitenlandse vennootschappen	594	310	278	297
Aandelen van buitenlandse vennootschappen	2 170	2 396	2 853	3 537
Polisbeleningen	4 795	3 492	6 141	6 791
Onroerende goederen	21 694	23 134	22 795	25 232
Hypothecaire leningen	42 392	60 304	70 840	80 693
Speciën	1 168	2 820	520	2 588
Gemeenschappelijke Beleggingsfondsen	197	186	160	219
Diversen	5 979	9 931	12 272	15 093
<i>Buitenlandse vennootschappen :</i>				
Belgische overheidseffecten en gelijkgestelde effecten	9 249	9 348	10 934	10 975
Obligaties van Belgische vennootschappen	2 468	2 165	2 026	1 566
Aandelen van Belgische vennootschappen	1 399	929	1 107	1 155
Leningen van vreemde staten	} 166	113	84	93
Leningen van internationale instellingen				
Obligaties van buitenlandse vennootschappen	87	195	159	11
Aandelen van buitenlandse vennootschappen	333	234	238	291
Polisbeleningen	668	418	491	593
Onroerende goederen	2 835	2 615	2 047	2 782
Hypothecaire goederen	8 680	7 687	8 495	9 191
Speciën	309	212	362	451
Gemeenschappelijke Beleggingsfondsen	121	22	33	36
Diversen	1 410	1 219	1 392	2 055

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

(b) De neergelegde waarborgsommen inbegrepen.

Kapitalisatieverrichtingen (a)
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979
<i>Aantal ondernemingen</i>	17,0	17,0	17,0	17,0
<i>Geïnde premies</i>	84,2	66,2	74,6	65,7
<i>Nominale waarde van de onderschreven contracten :</i>				
Zuivere kapitalisatie-totaal	1 689,0	1 402,0	1 314,0	1 297,5
— Zuivere kapitalisatie - enige premie .	190,0	197,0	221,0	237,8
— Zuivere kapitalisatie - periodische premie	1 499,0	1 205,0	1 093,0	1 059,7
Kapitalisatie - lening	—	524,0	693,0	611,1
<i>Totaal ...</i>	1 689,0	1 926,0	2 007,0	1 908,6
<i>Wiskundige reserves :</i>				
Zuivere kapitalisatie	369,0	371,0	391,0	395,2
Kapitalisatie-lening	—	8,7	12,4	14,0
Borgsommen	13,0	12,9	12,3	12,7
<i>Totaal ...</i>	382,0	392,6	415,7	421,9

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Kapitalisatieverrichtingen (a)
Dekkingswaarden
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979
Effecten van vreemde staten en internationale instellingen	0,4	0,4	—	0,1
Belgische overheidseffecten en waarden door de Staat gewaarborgd	94,3	106,1	104,3	132,4
Obligaties parastatale instellingen				
Obligaties provincies en gemeenten				
Obligaties Belgische vennootschappen	7,3	6,7	2,5	2,5
Aandelen Belgische vennootschappen	1,4	1,4	1,8	0,5
Onroerende goederen	28,2	21,1	25,7	25,7
Hypothecaire leningen	307,5	315,8	328,4	321,9
Polisbeleningen	0,6	0,6	0,4	0,4
Speciën	12,5	1,6	1,5	1,5
<i>Totaal ...</i>	452,2	453,7	464,6	485,0

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Hypothecaire leningen (a)
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979
<i>Hypothecaire leningen met tussenkomst :</i>				
Nominale waarde der leningen	1 557	1 657	1 639	1 411
Reconstitutiefonds	329,0	366,9	369,0	341,1
Waarborg	6,3	5,0	5,8	5,2
<i>Totaal ...</i>	<i>335,3</i>	<i>371,9</i>	<i>374,8</i>	<i>346,3</i>
<i>Hypothecaire leningen zonder tussenkomst :</i>				
Te vereffenen saldo	269 533	308 388	368 855	437 206

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

Hypothecaire leningen met tussenkomst (a)
Dekkingswaarden
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978	1979
Belgische overheidseffecten (b)	63,7	73,1	56,9	64,7
Obligaties parastatale instellingen				
Obligaties provincies en gemeenten				
Internationale instellingen	0,1	0,1	0,4	0,6
Obligaties van Belgische vennootschappen	0,4	0,4	0,4	—
Onroerende goederen	20,1	25,8	38,9	25,5
Hypothecaire leningen	284,6	297,8	294,2	284,3
<i>Totaal ...</i>	<i>368,9</i>	<i>397,2</i>	<i>390,8</i>	<i>375,1</i>

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.
(b) De neergelegde waarborgsommen inbegrepen.

Verplichte verzekeringen van de burgerlijke aansprakelijkheid betreffende de autovoertuigen (a)
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Openbare autobusdienst, speciale autobusdienst, autocardienst.		Taxi's en huurauto's		Vervoer van zaken voor rekening van derden		Vervoer van zaken voor eigen rekening		Personenwagens (d)		Motor- en bromfietsen (d)		Procentuele toe- of afname t.o.v. voorg. jaar (e)	
	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1978	1979	1978	1979
<i>Rechtstreekse zaken :</i>														
Aantal verzekerde voertuigen (b)	16,4	16,5												
Uitgegeven premien	389,5	381,1	7,6	7,7	39,3	39,3	405,5	413,7	3 023,5	3 137,7	528,3	510,9	+ 3,2	+ 3,6
Bedrag der betalingen voor sinisters (c)			168,5	176,5	1 498,3	1 554,6	3 511,4	3 675,1	27 771,0	29 035,2	882,8	954,8	+ 8,8	+ 4,6
Raming der nog te regelen sinisters	188,6	174,8	118,6	133,8	760,2	875,5	1 753,5	2 058,1	13 394,7	14 431,8	525,3	535,6	+ 9,9	+ 8,9
Reserves voor lopende risico's	731,9	763,4	351,7	372,5	2 775,6	2 863,7	5 767,7	6 185,8	41 251,3	45 121,5	2 602,5	2 884,6	+ 14,8	+ 9,1
Betaalde commissielonen	121,7	115,6	64,9	70,0	621,0	661,6	1 512,6	1 596,9	11 843,3	12 388,0	308,1	320,6	+ 10,0	+ 4,7
Algemene onkosten	38,2	37,1	14,5	14,7	150,6	156,0	466,9	486,1	4 436,0	4 608,6	145,1	156,9	+ 7,0	+ 3,9
<i>In herverzekering afgestane zaken :</i>	72,8	67,8	36,1	38,5	208,2	219,9	686,8	737,4	5 735,7	5 961,1	481,7	464,4	+ 6,8	+ 4,3
Afgestane premien	72,5	72,2	22,1	20,4	161,3	162,6	392,4	406,0	3 429,0	3 548,4	92,8	99,5	— 9,5	+ 3,5
Ontvangen commissielonen	16,9	15,8	4,6	4,0	36,2	37,5	75,7	78,5	666,0	698,0	18,3	19,8	— 14,3	+ 4,7
Aandeel der herverzeke- raars in de geregelde sinisters	37,3	40,1	16,2	23,1	104,3	125,7	229,3	322,0	2 035,9	2 064,7	75,7	49,3	— 5,2	+ 5,4
Aandeel der herverzeke- raars in reserve voor nog te regelen sinisters	190,4	211,2	95,3	61,5	494,8	437,8	965,0	901,9	6 431,6	6 643,0	278,8	377,6	+ 10,0	+ 2,0
Aandeel der herverzeke- raars in reserve voor lopende risico's	10,3	9,3	1,9	1,5	32,5	27,6	82,3	80,5	553,8	549,9	13,1	14,4	— 10,6	— 0,9
<i>In herverzekering ontvangen zaken :</i>														
Ontvangen premien	31,7	23,3	1,6	0,9	17,6	18,0	95,5	89,6	697,1	779,9	12,5	18,6	— 16,7	+ 9,7
Betaalde commissielonen	6,2	3,5	0,4	0,2	4,2	4,0	20,0	19,3	154,2	170,5	2,9	4,0	— 37,2	+ 9,0
Aandeel in de geregelde sinisters	14,8	7,2	1,3	1,2	6,9	13,0	52,8	59,0	382,5	415,9	14,0	9,4	— 15,8	+ 9,1
Aandeel in reserve voor nog te regelen sinisters	81,0	82,4	14,8	14,6	44,0	34,7	153,5	152,7	1 121,9	1 237,0	30,5	29,6	— 12,8	+ 9,0
Aandeel in reserve voor lopende risico's	7,4	5,4	0,4	0,3	7,2	6,8	34,8	33,3	252,2	282,0	4,2	6,6	— 22,1	+ 44,7

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

(b) Duizend eenheden.

(c) Tijdens het betrokken jaar.

(d) De controle is ingesteld vanaf 1967 (koninklijk besluit van 5 juli 1967, *Belgisch Staatsblad* van 8 juli 1967).

(e) Het betreft het totaal van de kolommen « Vervoer van zaken voor eigen rekening » en de « Personenwagens ».

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

Verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid betreffende motorrijtuigen (a)
Dekkingswaarden
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1975	1976	1977	1978	1979		
					Belgische vennoot- schappen	Buitenlandse vennoot- schappen	Totaal
Belgische overheidseffecten (b)	19 275,0	19 179	23 062	26 139	23 187	4 948	28 135
Parastatale instellingen							
Parastatale kredietinstellingen							
Provinciën en gemeenten	1 987,4	1 679	1 454	1 699	1 645	105	1 750
Buitenlandse waarden							
Onroerende goederen							
Hypothecaire leningen	6 918,2	8 186	8 365	7 543	6 543	1 822	8 365
Obligaties van Belgische vennootschappen ...	5 074,0	5 745	7 788	8 588	9 764	402	10 166
Aandelen van Belgische vennootschappen	9 396,0	9 914	10 853	12 204	12 016	761	12 777
Speciën	4 461,3	5 371	5 802	6 706	6 162	984	7 146
Vorderingen op tussenpersonen	67,0	1 008	968	1 382	1 792	360	2 152
Verworven en niet vervallen rente op toege- wezen waarden	—	1 203	1 283	1 016	810	127	937
Gemeenschappelijke Beleggingsfondsen	—	991	1 357	1 671	1 618	302	1 920
Internationale instellingen	14,4	50	75	89	93	2	95
Diversen	532,0	692	681	544	428	34	462
	307,3	1 429	1 291	1 710	2 869	130	2 999
<i>Totaal ...</i>	47 720,3	55 447	62 979	69 291	66 927	9 977	76 904

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.
(b) De neergelegde waarborgsommen inbegrepen.

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

HOOFDSTUK EEN

PRIJZEN

VIERDE DEEL

PRIJZEN EN INKOMENS

VIERT DEEL

PRIJZEN EN INKOMENS

HOOFDSTUK EEN

PRIJZEN

Gedurende de eerste maanden van 1980 werden de prijsstijgingen op de grondstoffenmarkten voornamelijk veroorzaakt door de toenemende spanningen op het internationale politieke vlak (de Sovjet-interventie in Afghanistan en het conflict tussen de Verenigde Staten en Iran). Eind februari - begin maart trad een prijsommekeer op toen de speculanten, gezien het hoge interestpeil, het raadzaam achtten winst te nemen. Om dezelfde reden begon de industrie haar voorraden te reduceren. De grondstoffen kenden een zwak prijsverloop tot het einde van het eerste halfjaar. Daarna veroorzaakten stakingen in de Amerikaanse koperindustrie, pessimistische berichten omtrent de oogsten van 1980-1981, alsook de Iraans-Iraakse oorlog een zeker prijsherstel. De stijgende tendens van de indexcijfers van de grondstoffenprijzen (Reuter en Moody) liep vanaf de maand oktober niet verder door en het bleef vrij rustig op de grondstoffenmarkten.

Het algemeen indexcijfer van de groothandelsprijzen (exclusief B.T.W.) nam in 1980 gemiddeld met 5,8 % toe. De stijging van de groothandelsprijzen van de industriële produkten beliep gemiddeld 6,8 %. Het indexcijfer van de groothandelsprijzen van de landbouwprodukten lag gemiddeld 1,8 % hoger dan in 1979.

In de bouwnijverheid bleef de prijsstijging gematigd in 1979. De prijzen van de bouwmaterialen namen volgens de berekening van het Ministerie van Economische Zaken in 1980 gemiddeld met 3,9 % toe. Het A.B.E.X.-indexcijfer, d.i. een halfjaarlijks indexcijfer van de bouwkosten (studiekosten, ruwbouw en afwerking, winst van de aannemer en belasting) nam van 1 november 1979 tot 1 november 1980 met 6,6 % toe.

De lichte versnelling van het stijgingstempo van de consumptieprijzen die vanaf midden 1979 werd waargenomen zette zich in 1980 verder door. De gemiddelde stijging van het indexcijfer beliep, in 1980, 6,6 %. In vergelijking met dezelfde maand van het voorgaande jaar trad een versnelling op van 5,1 % in december 1979 tot 7,5 % in december 1980.

De stijging van het prijsindexcijfer van de voedingswaren beliep gemiddeld 3,6 % in 1980 tegen 0,5 % in 1979. Bij de niet-voedingswaren trad een versnelling van de prijsstijging op van 6 % in 1979 tot 9 % in 1980. Het stijgingstempo van het indexcijfer van de diensten bleef vrijwel stabiel (5,5 % in 1979, 5,7 % in 1980), terwijl het indexcijfer van de huishuur een lichte versnelling vertoonde van 6 % in 1979 tot 7,6 % in 1980.

Bij de voedingsmiddelen nam de rubriek « brood en graanprodukten » met 3,6 % toe in 1980 (3,3 % in 1979). Het vlees werd 3,6 % duurder (1,2 % in 1979). De rubriek « melk, kaas en eieren » nam met 3,4 % toe (0,7 % in 1979), oliën en vetten met 2,4 % (1,6 % in 1979), verse groenten met -1,9 % (7,3 % in 1979), vers fruit 8,5 % (-10,5 % in 1979), conserven van groenten en fruit 0,4 % (-3 % in 1979), aardappelen +3 % (34 % in 1979), suiker +2,8 % (1,3 % in 1979), koffie +2,3 % (-13,9 % in 1979), suikerwaren, confiserie en andere voedingswaren 2,8 % (-0,3 % in 1979). De alcoholvrije dranken namen met 5,1 % toe (2,3 % in 1979), de alcoholhoudende met 3,3 % (0,4 % in 1979). Bij de rubriek « tabak en tabakswaren » werd een stijging van 2,7 % genoteerd. De rubriek « kledingsartikelen » vertoont in 1980 een stijging van 1,6 % en het schoeisel een stijging van 5 %.

Inzake verwarming en verlichting werden uiteenlopende ontwikkelingen waargenomen. De prijzen van de vloeibare brandstoffen namen het sterkst toe (40,3 % in 1980, 38,5 % in 1979). Ook de vaste brandstoffen vertoonden in 1980 een forse prijsstijging m.n. 17,7 % tegen 6,4 % in 1979. De gastarieven lagen 20,7 % hoger dan in 1979, terwijl de elektriciteitsarieven met 8,6 % toenamen.

Voor de categorie meubelen, huishoudelijke apparaten en gereedschap beliep het prijsstijgingstempo 3,1 % (3 % in 1979). In de rubriek « lichamelijke verzorging en sanitaire uitgaven » werd een lichte versnelling van de prijsstijging waargenomen van 4,2 % in 1979 tot 4,8 % in 1980. De prijsstijging van de personenwagens beliep 5,6 % in 1980, het prijsverloop van de uitgaven in verband met het gebruik van persoonlijke voertuigen (w.o. benzine) versnelde van 7,1 % in 1979 tot 14,3 % in 1980. Het stijgingstempo van de prijzen in restaurants, café's en hotels nam toe van 2,3 % in 1979 tot 3,8 % in 1980.

Uit de internationale vergelijking van de consumptieprijzen blijkt dat in 1980 de gemiddelde prijsstijging in het algemeen hoger lag dan in 1979. In de Beneluxlanden werd een lichte versnelling van de prijsstijging waargenomen. De gemiddelde prijsstijging was in deze landen vrijwel gelijk in 1980 (België 6,6 %, Nederland 6,5 % en Luxemburg 6,3 %). In de Duitse Bondsrepubliek bleef het stijgingspercentage van de consumptieprijzen tot 5,5 % beperkt. In Frankrijk, Denemarken en de Verenigde Staten werd een inflatietempo van rond de 13 % bereikt. De sterkste prijsstijgingen werden waargenomen in het Verenigd Koninkrijk (18 %) en Italië (21,2 %).

*
* *

Indexcijfers van de groothandelsprijzen
(1953=100)

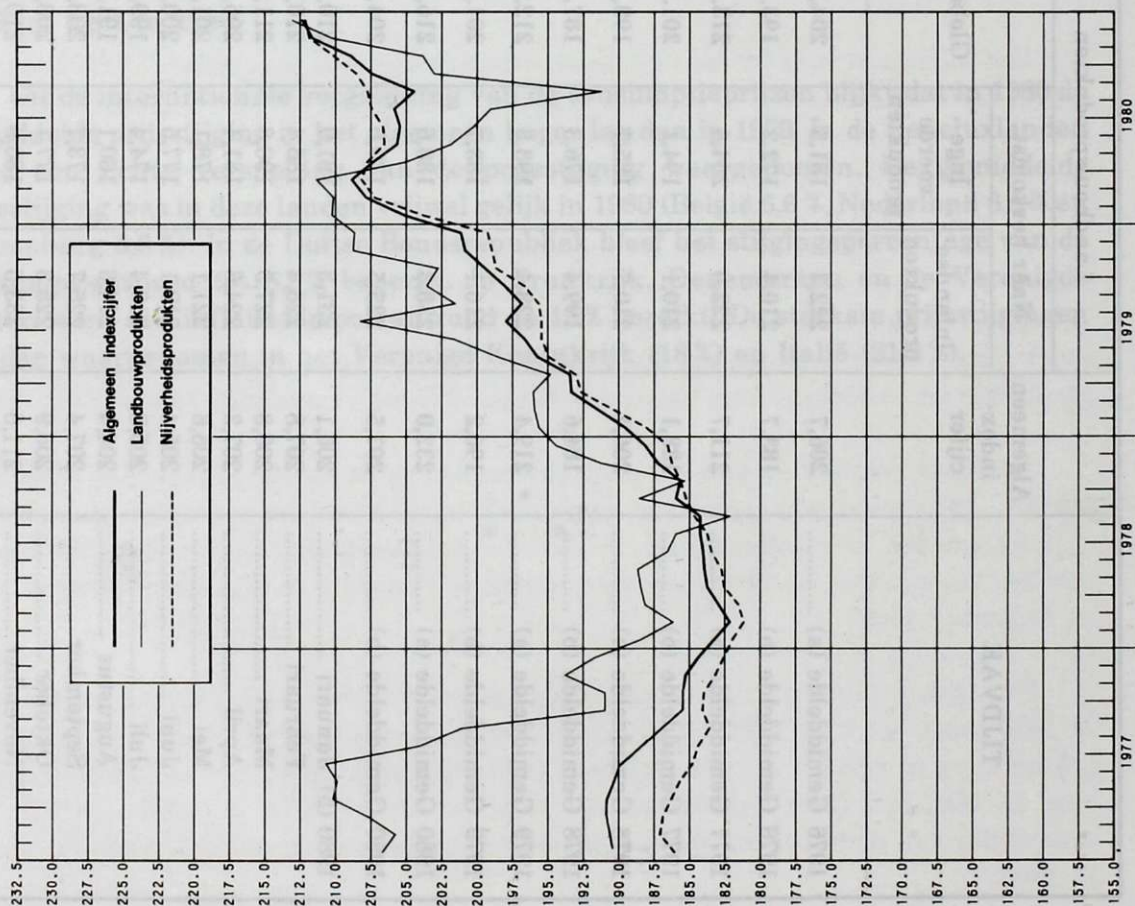
TIJDVAK	Algemeen index- cijfer	Landbouwprodukten			Nijverheidsprodukten					
		Naar herkomst		Globaal	Naar de graad van verwerking				Globaal	
		Inlandse produkten	Inge- voerde produkten		Inlandse produkten	Inge- voerde produkten	Grond- stoffen	Half- fabrikaten		Afge- werkte produkten
1976 Gemiddelde (a)	206,7	222,3	181,5	204,2	219,0	184,9	181,7	221,1	215,9	207,3
1976 Gemiddelde (b)	183,7	210,4	172,2	193,1	190,7	165,1	164,1	189,8	187,6	181,4
1977 Gemiddelde (a)	211,7	222,0	204,5	213,5	225,2	182,8	182,7	223,8	222,8	211,2
1977 Gemiddelde (b)	188,1	210,1	194,1	201,9	196,0	163,2	165,0	192,2	193,6	184,8
1978 Gemiddelde (a)	206,4	210,7	185,7	198,6	224,6	176,8	178,8	217,6	223,0	208,3
1978 Gemiddelde (b)	184,6	199,4	176,3	187,8	196,9	159,2	162,6	188,7	195,3	183,7
1979 Gemiddelde (a)	219,4	228,4	193,5	212,9	233,3	199,4	194,6	230,6	232,8	220,9
1979 Gemiddelde (b)	196,2	216,1	183,7	201,3	204,6	179,6	176,9	200,0	203,9	194,9
1980 Gemiddelde (a)	232,0	238,3	188,6	216,8	249,0	217,6	207,9	251,5	245,1	235,6
1980 Gemiddelde (b)	207,5	225,5	179,0	204,9	218,4	195,9	189,1	218,1	214,7	208,1
1980 (b) Januari	205,1	231,3	181,9	210,2	212,6	193,8	183,8	214,3	210,5	203,8
Februari	207,8	228,4	186,4	210,1	214,5	199,1	188,1	220,0	211,8	207,2
Maart	208,8	227,9	190,8	211,3	215,6	200,7	189,9	219,7	212,8	208,1
April	207,3	224,6	181,4	205,0	216,9	198,9	189,0	217,5	214,2	207,7
Mei	205,6	221,1	178,1	201,8	217,2	193,2	185,8	216,8	214,0	206,5
Juni	205,4	219,1	177,5	200,2	217,4	193,0	186,3	215,9	214,5	206,6
Juli	205,8	219,4	174,4	199,0	219,1	191,6	187,2	217,8	214,5	207,4
Augustus	204,4	214,6	160,1	191,2	219,1	192,1	188,8	217,9	213,9	207,7
September	207,4	225,7	173,7	203,0	219,7	193,3	190,1	218,8	214,3	208,5
Oktober	208,9	225,3	177,1	203,8	221,5	195,5	191,3	219,2	217,0	210,1
November	211,6	233,5	180,9	210,2	222,7	199,8	193,9	219,4	219,1	211,8
December	212,3	234,6	185,7	213,0	223,9	199,8	194,5	219,6	219,2	212,1

(a) B.T.W. inbegrepen.
(b) B.T.W. niet inbegrepen.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

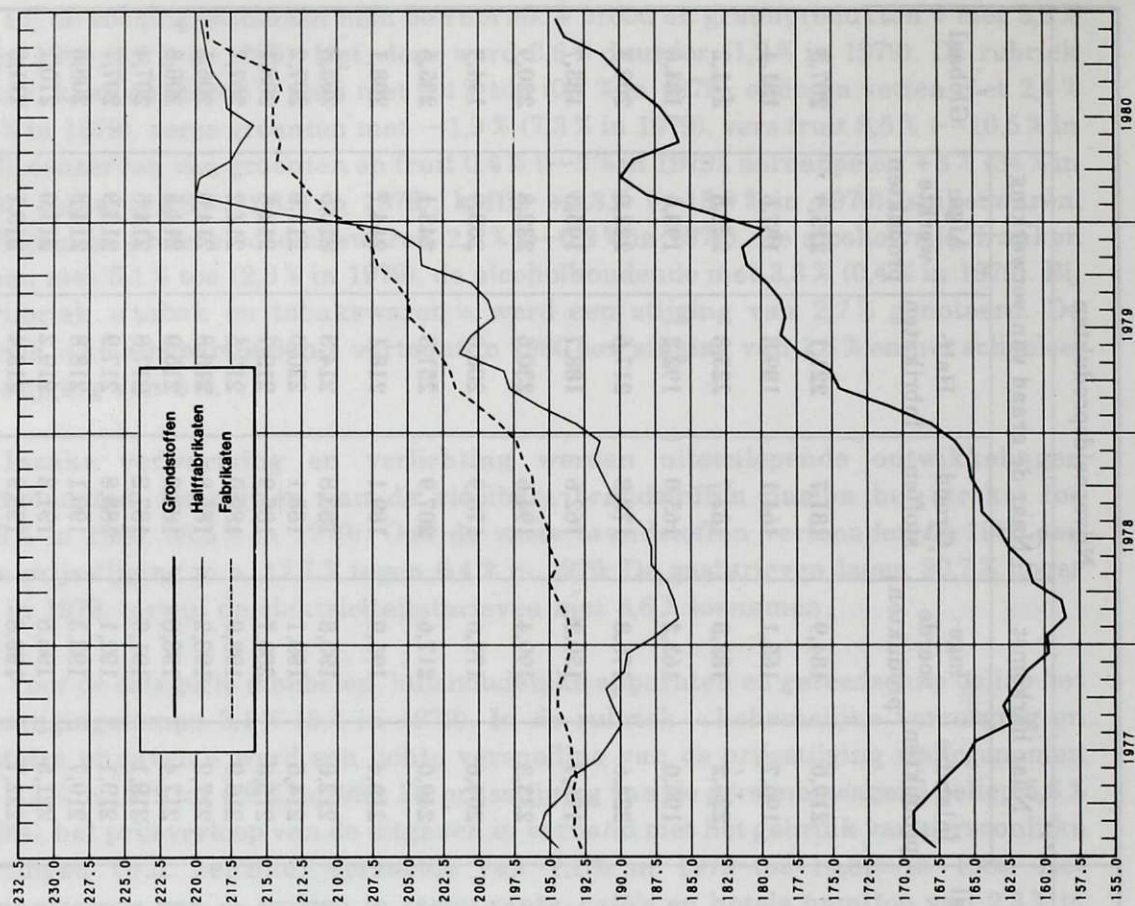
Indexcijfers van de groothandelsprijzen

Exclusief B.T.W.
(1953=100)

Indexcijfers van de groothandelsprijzen voor nijverheidsproducten

Exclusief B.T.W.
(1953=100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Deelindexcijfers van de groothandelsprijzen (1953=100)

TIJDVAK	Landbouwprodukten		Vet- stoffen	Minerale produkt.	Schei- kundige produkt.	Huiden en leder	Rubber	Hout	Papier en karton	Textiel- produkt.	Bouw- mate- rialen	Metalen en metaal- produkt.
	Veehou- derij produkt.	Akker- bouw- produkt.										
1976 December (a)	212	190	168	198	161	163	126	184	210	149	262	184
1976 December (b)	224	201	188	222	182	190	133	217	242	166	309	214
1977 December (a)	227	163	158	194	158	166	118	179	195	146	276	188
1977 December (b)	240	172	176	217	180	195	125	212	224	162	325	218
1978 December (a)	215	177	186	199	161	172	139	183	198	146	283	192
1978 December (b)	228	186	206	220	181	200	148	212	225	165	327	220
1979 December (a)	231	189	198	232	167	182	156	197	205	152	290	204
1979 December (b)	245	199	219	258	187	211	165	228	232	170	336	234
1980(a) Januari	234	190	229	235	181	183	197	197	209	154	290	206
Februari	231	192	235	244	182	183	201	211	210	155	293	208
Maart	231	194	231	248	182	183	181	213	213	157	293	207
April	228	186	231	248	182	175	168	213	217	157	301	205
Mei	226	181	226	244	183	175	152	213	215	157	301	204
Juni	223	181	223	244	183	174	170	213	214	157	301	203
Juli	220	181	226	245	186	179	155	207	214	158	304	204
Augustus	218	169	224	244	186	179	172	207	215	158	304	204
September	222	186	216	248	187	178	174	207	215	159	304	205
Oktober	217	192	220	256	187	178	179	207	215	160	304	204
November	226	196	232	261	190	178	187	207	219	162	304	205
December	227	200	234	263	191	179	179	197	221	162	306	204
1980 December (b)	241	211	260	292	215	207	189	228	250	182	354	234

(a) B.T.W. niet inbegrepen.
(b) B.T.W. inbegrepen.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Indexcijfers van de consumptieprijzen
(juli 1974 / juni 1975 = 100)

TIJDVAK	Categorieën							
	Voedings- middelen, dranken en tabak	Kleding en schoeisel	Huur en bijkomende lasten, verwarming en verlichting	Meubelen, huishoudelijke apparaten en dagelijks onderhoud	Lichamelijke verzorging en sanitaire uitgaven	Vervoer en verkeer	Kultuur en ontspanning	Overige goederen en diensten
Wegingscoëfficiënt (‰)	264,20	96,10	151,40	104,60	39,80	142,10	76,10	125,70
1977 Gemiddelde	126,05	118,09	121,70	115,08	124,10	122,43	117,56	126,51
1978 Gemiddelde	128,54	125,61	128,37	118,76	131,54	128,37	122,56	135,87
1979 Gemiddelde	129,36	130,57	143,13	122,28	137,08	136,04	125,76	142,69
1980 Gemiddelde	133,97	133,75	165,54	126,04	143,62	150,43	130,70	149,75
1980 Januari	132,28	132,07	158,01	124,31	141,84	144,71	127,57	144,74
Februari	132,76	132,14	160,58	124,43	142,00	147,46	127,97	145,49
Maart	132,44	132,25	161,35	124,57	142,78	147,95	128,33	146,08
April	131,31	132,29	163,36	124,59	142,86	147,93	128,64	147,14
Mei	131,06	132,78	164,92	125,09	143,00	148,50	129,22	147,25
Juni	131,19	133,30	164,36	125,86	143,01	149,27	129,66	148,15
Juli	133,37	133,60	164,70	126,40	144,09	151,51	130,71	152,09
Augustus	135,35	134,13	163,00	126,58	144,17	151,24	130,76	152,68
September	137,24	134,50	163,48	126,95	144,20	151,66	133,11	152,63
Oktober	136,80	135,22	170,50	127,25	144,39	153,21	133,86	152,73
November	136,85	136,09	175,91	127,96	145,82	155,31	134,42	153,45
December	136,99	136,57	176,31	128,54	145,23	156,37	134,19	154,54

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Indexcijfers van de consumptieprijsen (juli 1974 / juni 1975 = 100)

TIJDVAK	Groepen				Officieel indexcijfer
	Eetbare produkten	Niet-eetbare produkten	Diensten	Huishuur	
<i>Wegingscoëfficiënt (%)</i>	251,50	427,90	270,60	50,00	1 000,00
1977 Gemiddelde	125,46	166,00	129,94	118,92	122,30
1978 Gemiddelde	127,28	119,87	140,75	127,52	127,77
1979 Gemiddelde	127,90	127,04	148,52	135,14	133,48
1980 Gemiddelde	132,53	138,51	157,01	145,36	142,35
1980 Januari	130,87	134,32	152,50	140,37	138,68
Februari	131,37	135,69	153,43	142,32	139,73
Maart	131,03	136,24	153,83	142,29	139,99
April	129,84	136,90	154,35	143,18	140,16
Mei	129,57	137,64	154,93	143,33	140,57
Juni	129,71	137,82	155,67	143,88	140,91
Juli	131,99	138,65	158,17	144,75	142,56
Augustus	134,03	137,55	159,03	146,81	142,94
September	135,89	137,81	159,80	148,66	143,82
Oktober	135,29	141,00	160,16	149,35	145,16
November	135,33	143,94	160,89	149,57	146,64
December	135,45	144,57	161,41	149,76	147,09

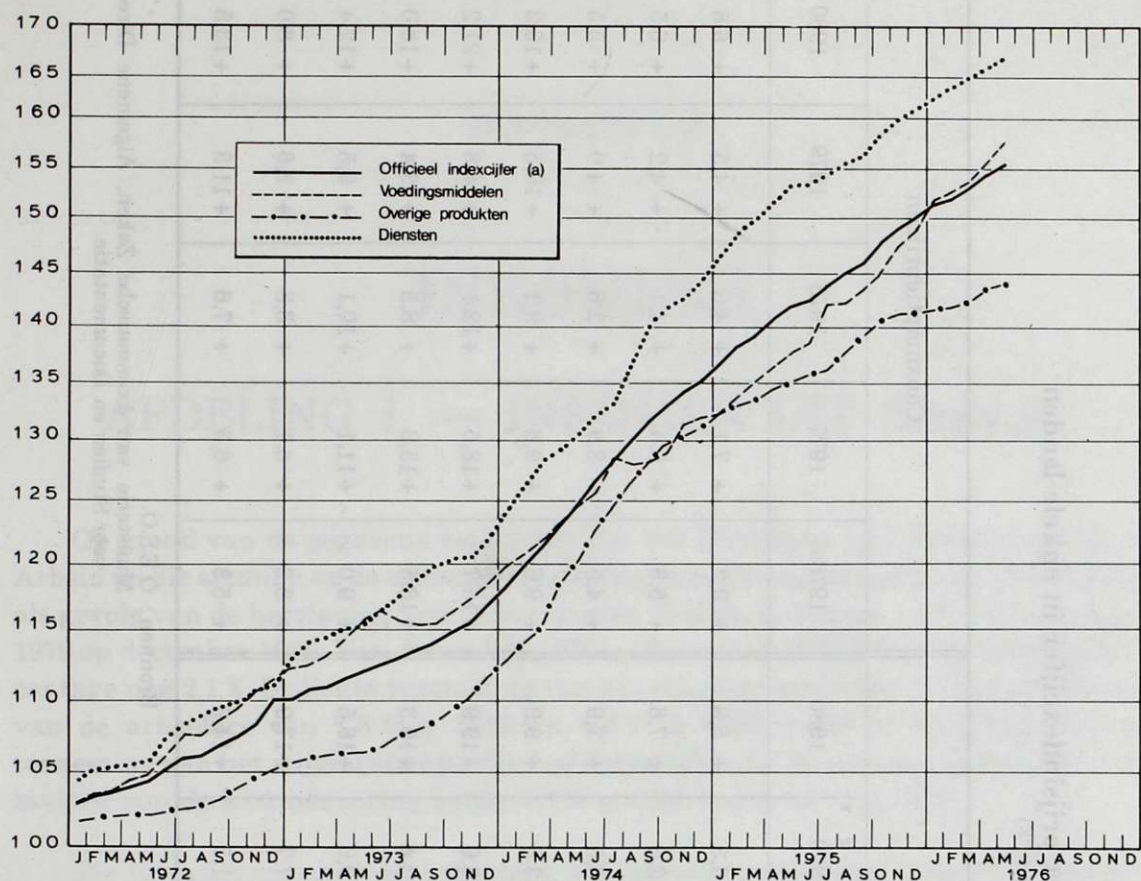
Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Indexcijfers van de consumptieprijzen

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer			Levens- middelen (Dranken inbe- grepen)	Andere produkten dan levens- middelen	Diensten
	Basis juli 1974 juni 1975 =100	Basis 1971=100	Basis 1966=100	Basis 1971=100		
1972	76,97	105,45	125,37	106,62	102,81	107,63
1973	82,32	112,78	134,09	115,15	107,58	117,28
1974	92,76	127,08	151,09	125,94	122,69	134,02
1975	104,60	143,31	170,38	140,07	136,55	154,07
1976	114,19	156,44	185,99	..	..	..
1977	122,30	167,55	199,20	..	..	..
1978	127,77	175,04	208,11	..	..	..
1979	133,48	182,86	217,41	..	..	..
1980	142,35	195,03	231,86	..	..	..
1980 Januari	138,68	189,99	225,88	..	..	..
Februari	139,73	191,43	227,59	..	..	..
Maart	139,99	191,78	228,01	..	..	..
April	140,16	192,02	228,29	..	..	..
Mei	140,57	192,58	228,96	..	..	..
Juni	140,91	193,05	229,51	..	..	..
Juli	142,56	195,31	232,20	..	..	..
Augustus	142,94	195,83	232,82	..	..	..
September	143,82	197,03	234,25	..	..	..
Oktober	145,16	198,87	236,43	..	..	..
November	146,64	200,90	238,84	..	..	..
December	147,09	201,51	239,58	..	..	..

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

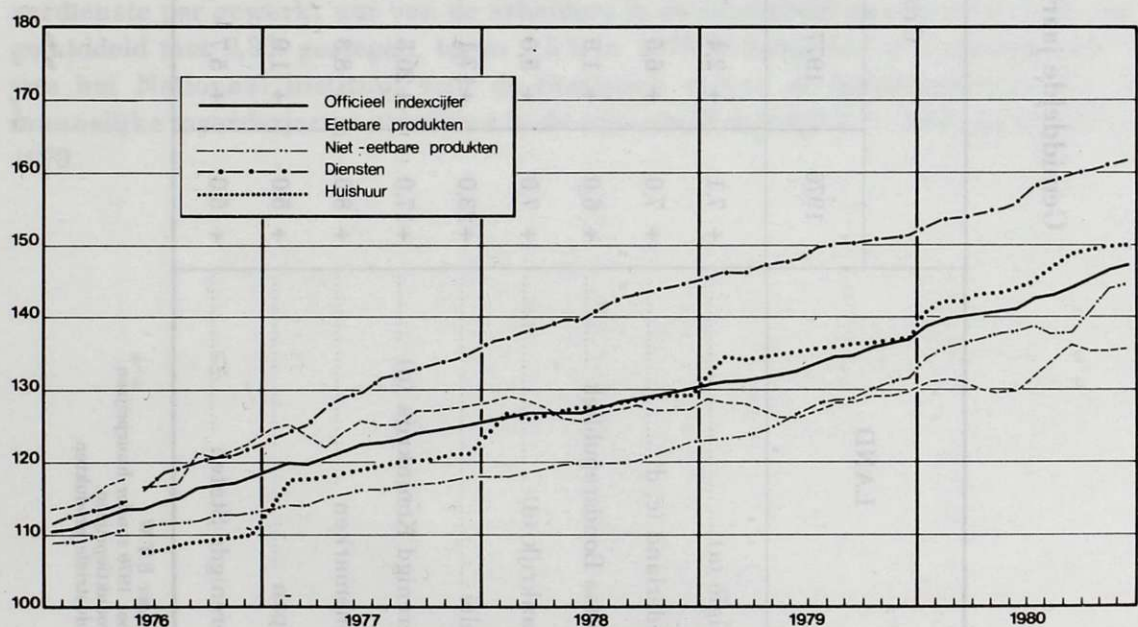
Indexcijfers van de consumptieprijzen (1971 = 100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

(a) Vóór maart 1972 werd het officieel indexcijfer op basis 1966 = 100, omgerekend op basis 1971 = 100.

Indexcijfers van de consumptieprijzen van 1976 tot 1980 (a) (basis juli 1974 - juni 1975 = 100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

(a) Nieuwe indexcijfers vanaf 1 juni 1976.

Gemiddelde jaarstijging van het prijsindexcijfer in enkele landen
(in %)

LAND	Groothandelsprijzen					Consumptieprijzen				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
België (a)	+ 7,1	+ 2,4	— 1,9	+ 6,3	+ 5,8	+ 9,2	+ 7,1	+ 4,5	+ 4,5	+ 6,6
Nederland (c, d)	+ 7,0	+ 6,5	+ 1,8	+ 2,6	+ 7,6	+ 8,8	+ 6,4	+ 4,1	+ 4,2	+ 6,5
Duitse Bondsrepubliek	+ 6,0	+ 1,9	— 0,9	+ 6,5	+ 7,9	+ 4,5	+ 3,9	+ 2,6	+ 4,0	+ 5,5
Frankrijk (d)	+ 7,0	+ 5,6	+ 4,4	+ 13,6	+ 9,0	+ 9,6	+ 9,8	+ 9,1	+ 10,5	+ 13,3
Italië	+ 23,0	+ 17,1	+ 8,3	+ 16,0	+ 19,9	+ 16,7	+ 18,5	+ 12,1	+ 14,8	+ 21,2
Verenigd Koninkrijk (d)	+ 17,0	+ 20,5	+ 8,5	+ 12,4	+ 16,3	+ 16,5	+ 15,9	+ 8,3	+ 13,4	+ 18,0
Denemarken	+ 8,0	+ 8,3	+ 4,3	+ 9,0	+ 16,5	+ 9,0	+ 11,1	+ 10,1	+ 9,5	+ 12,4
Japan	+ 5,0	+ 1,9	— 2,8	+ 7,7	+ 17,9	+ 9,3	+ 8,1	+ 3,8	+ 3,6	+ 8,0
Verenigde Staten	+ 5,0	+ 5,7	+ 8,1	+ 11,7	+ 14,9	+ 5,8	+ 6,5	+ 7,6	+ 11,3	+ 13,5

(a) Zonder B.T.W.

(b) Voor 1976 zonder huurprijzen.

(c) Productieprijzen.

(d) Industriële produkten.

Bronnen : O.E.S.O.

Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie
voor Studïen en Documentatie.

HOOFDSTUK II

INKOMENS

AFDELING I. — INKOMEN UIT ARBEID

Op grond van de gegevens verstrekt door het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid en die steunen op de collectieve arbeidsovereenkomsten, beliep de loonstijging als gevolg van de herziening van de loonvoeten voor de arbeiders 1,1 % van december 1979 op december 1980. Van december 1978 op december 1979 beliep dit stijgingspercentage nog 2,1 %. De lichte versnelling van het stijgingstempo van de regelingslonen van de arbeiders van 7,5 % in 1979 tot 8,8 % in 1980 is toe te schrijven aan de toeneming van het stijgingstempo van het indexcijfer van de consumptieprijzen — de invloed van de loonindexering beliep 7,1 % in 1980 tegen 4,8 % in 1979.

Uit de gegevens over de collectieve arbeidsovereenkomsten voor de bedienden blijkt dat de wedden in gelijke mate toenemen als de arbeiderslonen : 8,7 % van december 1979 tot december 1980. De invloed van de herziening van de loonvoeten beliep 0,8 %, terwijl de glijdende loonschaal de bezoldigingen 7,9 % hoger bracht.

Volgens de gegevens van de Nationale Bank van België is de gemiddelde bruto-verdienste per gewerkt uur van de arbeiders in de nijverheid en het vervoer in 1980 gemiddeld met 9,3 % gestegen, tegen 7,5 % in 1979. Volgens het kwartaalonderzoek van het Nationaal Instituut voor de Statistiek stegen de bruto-uurlonen van de mannelijke meerderjarige arbeiders in de nijverheid met 8,5 % in 1980, tegen 6,7 % in 1979.

*
* * *

Indexcijfers van de regelingslonen

Enkel arbeiders, mannen + vrouwen
(1975=100)

BEDRIJFSTAKKEN	1979				1980			
	Maart	Juni	Sept.	Dec.	Maart	Juni	Sept.	Dec.
Land- en bosbouw	154,4	156,8	159,3	162,9	166,7	168,5	171,8	176,1
Energie en waterhuishouding	135,4	135,7	138,3	143,5	147,6	149,8	150,7	158,2
Fabrieksnijverheid :	134,4	136,7	139,7	142,5	145,4	149,0	152,0	155,5
waaronder : voedingsmiddelenbedrijven	141,6	144,3	146,5	151,1	153,4	157,3	159,2	163,5
textielnijverheid	131,9	131,6	136,9	138,6	139,0	147,7	149,5	152,5
confectiebedrijven, schoennijverheid	131,9	134,4	136,1	138,6	141,4	144,2	150,3	152,1
chemische industrie	139,1	139,1	143,3	143,3	149,0	149,0	152,0	155,1
metaalnijverheid	130,3	133,5	134,9	138,0	140,8	144,2	146,8	149,6
metaalverwerkende industrie	132,0	135,2	139,0	142,0	145,0	147,9	150,7	153,8
Bouwbedrijf	148,9	150,9	151,8	154,4	156,5	162,2	163,5	166,3
Handel	140,8	144,4	146,7	149,8	152,6	156,4	158,8	162,1
Vervoer en verkeer	141,0	141,6	144,5	149,3	152,2	153,5	156,2	159,8
Diensten	142,5	142,9	146,3	147,6	154,0	154,5	157,6	160,1
<i>Globaal indexcijfer ...</i>	137,9	140,2	142,7	145,7	148,7	152,5	155,1	158,5

Bron : Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

Loonindexcijfers (1970=100)

TIJDVAK	Bruto-uurverdiens			Loonkosten				Maandinkomen van de fabrieksarbeiders (b)		
	Gemiddelde bruto-verdiens per arbeidsuur (mannen + vrouwen)	Type-uurloon (a)		Arbeiders		Bedienden		Ongehuwd of gehuwd zonder kinderen	Gehuwd en 2 kinderen	Gehuwd en 4 kinderen
		Geschoolde arbeiders	On-geschoolde arbeiders	Steen-kolen mijnen per dag	Overige bedrijfs-takken per uur	Industrie per uur	Handel per uur			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1975	216	205	214	225	223	211	216	202	199	195
1976	240	227	239	246	246	241	254	224	221	216
1977	262	249	263	267	270	269	285	245	241	235
1978	281	265	281	285	289	288	311	262	257	250
1979	302	285	301	308	312	308	338	281	275	266
1980 (c)	330	311	328	344	340	..	..	300	293	283
1979 Maart	290	277	293	299	299	283	314	271	265	258
Juni	302	283	299	300	312	292	324	283	276	266
September	301	287	302	306	310	287	321	281	275	268
December	316	292	308	329	326	380	393	289	282	274
1980 Maart (c)	316	301	317	335	325	312	336	288	282	274
Juni (c)	326	309	325	340	336	..	..	298	290	281
September (c)	331	314	331	340	341	..	..	302	295	285
December (c)	346	321	338	361	357	..	..	312	304	294

(a) De vervoerbedrijven niet inbegrepen.

(b) De mijnen niet inbegrepen.

(c) Voorlopige gegevens.

Bronnen : Nationale Bank van België (kol. 2 tot 4).
Instituut voor Economisch, Sociaal en Politiek Onderzoek,
Leuven (kol. 5 tot 11).

**Gemiddelde bruto verdienste per uur, per bedrijfstak en per gewest van
de arbeider in de nijverheid. Enquête april 1980 (a)**
(franken)

OMSCHRIJVING	Vlaanderen	Wallonië	Brussel- Hoofdstad
<i>Winning van delfstoffen</i>	265,25	259,46	(b)
<i>Elektriciteit en gas</i>	(b)	(b)	(b)
<i>Fabrieksnijverheid</i>	204,14	228,05	199,91
IJzer- en staalnijverheid	(b)	(b)	(b)
Non-ferro metaalnijverheid	254,29	245,94	(b)
Nijverheid der niet-metaalhoudende minera- len	227,40	223,09	(b)
Aardolie-industrie	345,50	—	(b)
Chemische nijverheid	260,08	238,75	189,30
Automobiëlbouw en -onderdelen	247,99	241,06	228,20
Automobiëlbouw en -assemblage, en moto- renbouw ervan	257,42	—	230,81
Scheepswerven	241,12	205,14	(b)
Elektrotechnische industrie	215,67	220,03	201,61
Hout- en meubelnijverheid	195,50	187,05	204,74
Papier- en papierwarenindustrie, grafische nijverheid en uitgeverij	213,79	223,38	241,49
Rubbernijverheid en plasticverwerkende in- dustrie	202,89	210,50	(b)
Ledernijverheid	167,90	196,88	145,17
Textielnijverheid	174,94	165,36	146,45
Kledingsnijverheid	138,87	142,44	152,91
Voedingsmiddelen- en dranken- en ta- bak	201,98	201,44	201,01
<i>Bouwbedrijf</i>	225,63	227,54	229,77
<i>De gezamenlijke industrie</i>	209,13	230,10	211,18

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Voorlopige gegevens.

(b) De gegevens ontbreken of ze hebben betrekking op minder dan vier ondernemingen.

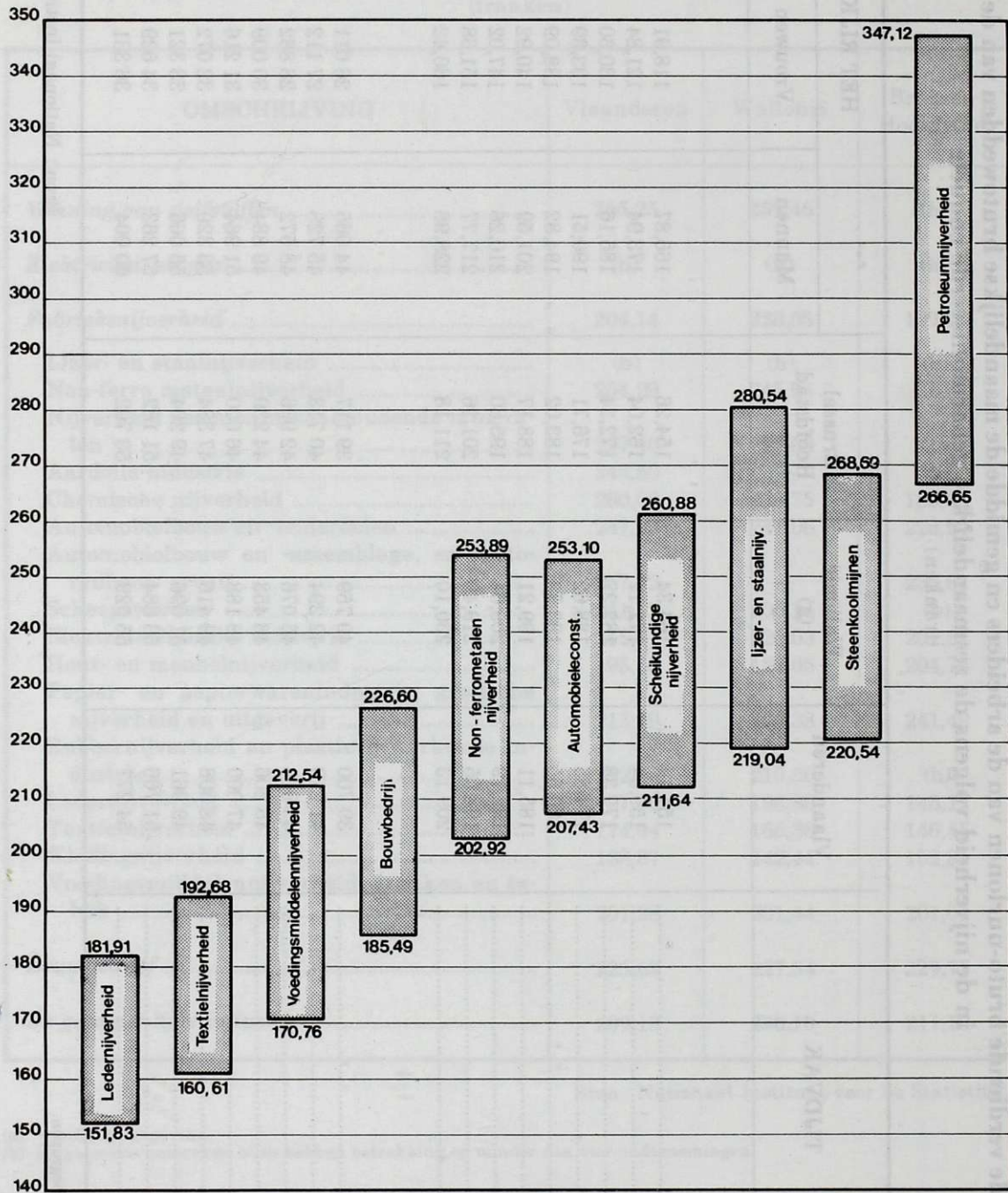
Gemiddelde verdiende bruto-uurlonen van de arbeiders en gemiddelde maandelijkse brutowedden van de bedienden
in de nijverheid volgens de zesmaandelijkse geharmoniseerde enquête
(franken)

TIJDVAK	Vlaanderen	Wallonië (a)	Brussel- Hoofdstad	HET RIJK		
				Mannen	Vrouwen	Totaal
Arbeiders :						
April 1976	154,14	164,34	154,26	166,87	118,91	157,05
Oktober 1976	159,54	172,11	162,04	173,94	121,84	163,28
April 1977	170,38	182,27	172,34	185,16	130,60	173,98
Oktober 1977	174,83	188,62	176,71	190,51	133,39	178,88
April 1978	180,55	193,76	183,02	194,82	138,09	182,84
Oktober 1978	185,11	199,21	188,17	201,59	140,92	189,23
April 1979	192,19	209,64	195,60	210,26	147,02	197,33
Oktober 1979	198,05	219,49	201,16	217,77	151,68	204,27
April 1980	209,13	230,10	211,18	228,98	160,42	214,97
Bedienden :						
April 1976	39 700	40 759	39 117	44 065	26 011	39 886
Oktober 1976	41 219	42 294	40 713	45 728	27 112	41 422
April 1977	43 968	45 076	42 996	48 572	28 882	44 018
Oktober 1977	45 206	46 453	44 239	49 884	30 009	45 288
April 1978	47 000	48 188	46 600	51 964	31 216	47 166
Oktober 1978	48 308	49 416	47 384	53 320	32 072	48 406
April 1979	49 961	51 096	49 204	55 066	33 321	50 037
Oktober 1979	51 766	53 684	51 182	57 263	34 629	52 028
April 1980	54 277	55 529	53 702	60 004	36 331	54 529

(a) Duits taalgebied inbegrepen.

Bron : Nationaal Instituut van de Statistiek.

**Ontwikkeling van het gemiddeld bruto uurloon in Belgische franken van een
mannelijk arbeider in enkele nijverheidssectoren**
(april 1977 tot april 1980)

Bron : Nationaal Instituut van de Statistiek.

**Lonen van de in de maatschappelijke zekerheid en het N.P.F.M.
opgenomen werknemers (a)**

JAARTAL	Bruto- bezoldigingen (b) (miljarden franken)	Bijdragen voor de maatschappe- lijke zekerheid (miljarden franken)	% der bijdragen t.o.v. de bruto- bezoldigingen
1968	269,3	94,6	35,2
1969	299,2	106,8	35,7
1970 (c)	422,4	134,2	31,8
1971 (c)	478,2	153,8	32,2
1972 (c)	543,7	174,3	32,1
1973 (c)	632,7	202,2	32,0
1974 (c)	773,6	243,2	31,4
1975 (c)	897,1	296,1	33,0
1976 (c)	1 008,5	330,8	32,8
1977 (c)	1 110,0	365,8	33,0
1978 (c)	1 179,8	385,5	32,7
1979 (c)	1 269,9	412,7	32,5

Bronnen : Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.
Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.

- (a) Inclusief de mijnwerkers; exclusief de zeelieden ter koopvaardij. De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Inclusief de fiscale en sociale afhoudingen; exclusief de patronale bijdragen voor de maatschappelijke zekerheid.
(c) Vanaf 1970 zijn de leerlingen, ambtenaren en huispersoneel inbegrepen.

Verdeling der ontvangsten van de R.M.Z. en het N.P.F.M. (a)
(miljoenen franken)

VOORNAAMSTE SECTOREN	1976 (b)	1977 (b)	1978 (b)	1979 (b)
<i>Bijdragen voor sociale zekerheid :</i>				
Rust en overleving	106 268	115 291	122 290	130 399
Ziekte-invaliditeit	77 732	84 964	90 447	96 878
Werkloosheid	17 932	19 169	20 144	21 263
Kinderbijslag	59 734	65 415	69 524	74 659
Jaarlijkse vakantie	48 571	53 656	56 075	58 374
Beroepsziekten	4 915	5 379	5 764	6 251
Arbeidsongevallen	—	3 338	3 587	3 856
<i>Bijzondere bijdragen :</i>				
Bestaanszekerheid in het bouwbedrijf ...	9 338	10 718	11 049	11 429
Bestaanszekerheid in andere sectoren ...	2 034	2 685	2 868	2 956
Sluiting van ondernemingen	1 303	1 518	2 138	2 331
Kredieturen	14	3	1	327
<i>Totaal ...</i>	327 839	362 133	383 887	408 723

Bronnen : Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.
Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.

- (a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Exclusief de staatstoelagen.
Inclusief de leerlingen, ambtenaren en huispersoneel.

AFDELING II

INKOMENS UIT VENNOOTSCHAPPEN

Zoals op vele gebieden valt ook hier te betreuren dat de gegevens ter beoordeling van de bedrijfsrentabiliteit zo heterogeen zijn en dat het zo lang duurt alvorens zij voor analyse beschikbaar zijn. De N.I.S.-statistieken over 1976 zullen pas gekend zijn nadat deze studie ter perse gaat. Wat de gegevens vanwege de balanscentrale betreft zullen wellicht eerlang de inlichtingen over het jaar 1978 worden bekend gemaakt. Voor de jaren 1979 en 1980 moet dan uit andere bronnen worden geput.

Om een vaste lijn te kunnen houden en om de studie van de waarnemingen over een betrekkelijk lange tijdspanne te strekken wordt zoals voorheen een beroep gedaan op een staal van ondernemingen dat door de studiedienst van de Bank van Parijs en de Nederlanden en van de Kredietbank wordt opgemaakt.

Het door de Bank van Parijs en de Nederlanden in aanmerking genomen monster vertegenwoordigt 44 % van de ca. 13 000 Belgische vennootschappen die aan de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen onderworpen zijn; de tijdscontinuïteit ervan veroorlooft de ontwikkeling van de genoteerde ondernemingen te volgen sinds 1970.

Voor 1979 waren er redenen tot voldoening te over, gezien het herstel van de rentabiliteit tot 5,9 % van de eigen middelen (8,2 % zonder de ijzer- en staalnijverheid). De sectorsgewijze uitsplitsing van de in 1979 aangegeven resultaten werpt een duidelijk inzicht op de geringere verliezen van de ijzer- en staalnijverheid, de verdubbelde rentabiliteit van de oliemaatschappijen en het levendige herstel in de chemische nijverheid. In 1979 deden 157 van de 204 geanalyseerde vennootschappen aangifte van een positief netto resultaat.

Ten aanzien van de inflatieboekhouding kan evenwel worden vastgesteld dat het herstel weliswaar onmiskenbaar is, maar dat de reële rentabiliteit ver beneden de gepubliceerde cijfers ligt of zelfs negatief is. De aanmerkelijke teruggang van de winst in de sector van de metaalverwerkende nijverheid moet worden toegeschreven aan de winstdaling bij Bekaert na het piekjaar 1978 en aan de ondermaatse resultaten bij ACEC, waar een langdurige staking heerste.

In de tekst die in het jaarverslag van 1979 verscheen, werd reeds gewezen op het verband tussen het produktievolume en de rentabiliteit. In 1979 hadden zo de toeneming van de binnenlandse als van de buitenlandse vraag een gunstige uitwerking op de economische bedrijvigheid.

Hoewel tijdens de eerste maanden van 1980 de bedrijvigheid niet te veel had te lijden onder de sinds einde 1979 ingetreden conjunctuurvertraging — omdat de bestelboekjes nog steeds goed gevuld waren — kan niet worden ontkend dat de hausse van de olieprijs en de stijging van de dollarkoers aanzienlijk op de externe bedrijfskosten hebben ingewerkt. Dienvolgens is de winstaangroei bij vele ondernemingen bescheiden — wanneer zij niet verlieslatend zijn. Bij het nagaan van drie

factoren, die voor de bedrijfsrentabiliteit uitermate sprekend zijn, nl. de winstmarge, de rotatie van de activa en het hefboomeffect, kan worden vastgesteld dat nagenoeg de helft van het herstel in de olie- en de chemische sector moet worden toegeschreven aan de margeverbetering, waarbij de rotatie van de activa van het ene op het andere jaar tamelijk stabiel blijft en het hefboomeffect vrijwel alleen bij het elektrisch materieel een invloed uitoefent.

Voor de tweede keer sinds 1970 werd in 1979 de schuldenlast van de ondernemingen lichter. In 1970 beliep de coëfficiënt van de langlopende bedrijfs-schulden slechts 31 %, in 1975 overschreed hij 50 % en sedert een drietal jaren stabiliseerde hij zich rond 75 %. In 7 van de 21 beschouwde sectoren liggen de schulden op langer dan een jaar hoger dan het bedrag van de eigen middelen.

De verlichting van de schuldenlast in 1979 was evenwel slechts een strovuur. Rekening houdend met de inkrimping van de zelffinancieringsmarges gaat de bedrijfsschuldenlast ononderbroken verder. In deze samenhang spreekt het vanzelf dat het duurdere krediet de voorraad- en de investeringsfinanciering bemoeilijkt en dat daaruit, uiteraard, een slechtere bedrijfsrentabiliteit volgt, waardoor de investeringsneiging terugloopt, met op haar beurt een geringere bedrijvigheid bij de ondernemingen die in de investeringsvraag voorzien.

Blijkens de rentabiliteitsrata van de eigen middelen van de in het Kredietbank-monster in aanmerking genomen industriële ondernemingen, zou de bedrijfsrentabiliteit verbeterd zijn in 1979 (+4,8 %), na de negatieve jaren 1977 (—2,6 %) en 1978 (—1,1 %); 1980 zou echter een slecht jaar zijn.

Van haar kant beschouwt de Nationale Bank het bruto inkomen van de vennootschappen, d.w.z. hun bruto exploitatieoverschot inclusief de te betalen directe belastingen, de uit te keren dividenden en tantièmes en de afschrijvingen. Hoewel volgens haar zienswijze de vennootschapsinkomens in 1980 enigszins zouden verbeterd zijn — in vaste prijzen echter — zou er toch een teruggang zijn ten gevolge van de inkrimping der marges. De daling is geringer bij de handels- en dienstenondernemingen dan bij de industriële bedrijven.

*

* *

Rendabiliteit en schuldenlast van de Belgische bedrijven (a)

OMSCHRIJVING (b)	1978					1979				
	Fonds propres (10 ⁶ F)	Dettes à long terme (10 ⁶ F)	% (c)	Bénéfice net recalculé (10 ⁶ F)	% (d)	Fonds propres (10 ⁶ F)	Dettes à long terme (10 ⁶ F)	% (c)	Bénéfice net recalculé (10 ⁶ F)	% (d)
1. Diversen	8 847	2 485	28,1	356	4,0	5 955	2 017	33,9	137	2,3
2. Petroleum	55 133	55 259	100,2	6 132	11,1	56 873	51 097	89,8	14 381	25,3
3. Elektriciteit	70 216	82 284	117,2	7 067	10,1	75 887	89 646	118,1	7 791	10,3
4. Distributie	8 257	8 396	101,7	1 347	16,3	8 527	9 124	107,0	1 189	13,9
5. Trusts	21 263	2 098	9,9	1 553	7,3	23 650	2 331	9,9	2 012	8,5
6. Banken	48 109	—	—	3 696	7,7	53 628	—	—	3 668	6,8
7. Scheikunde	48 841	16 002	32,8	292	0,6	49 522	15 477	31,3	4 516	9,1
8. Transport	5 261	5 868	111,6	88	1,7	3 579	5 372	150,1	—	—
9. Holdings	49 065	11 719	23,9	2 385	4,9	48 511	12 070	24,9	1 672	3,4
10. Metaalverwerking	13 692	13 862	101,2	1 001	7,3	14 153	14 321	101,2	426	3,0
11. Elektrisch materieel	4 992	5 557	111,3	166	3,3	4 453	8 316	186,8	—	—
12. Bouw	13 413	12 016	89,6	117	0,9	11 959	8 427	70,5	586	4,9
13. Vast goed	3 821	2 121	55,5	40	1,1	3 703	18 921	511,0	182	4,9
14. Voeding	4 395	579	13,2	165	3,8	3 686	883	24,0	58	1,6
15. Textiel	3 615	843	23,3	21	0,6	3 833	943	24,6	76	2,0
16. Glas	12 493	3 804	30,4	—	—	13 403	3 606	26,9	—	—
17. Plantages	1 446	2	0,1	29	2,0	1 243	2	0,2	—	—
18. Non-ferro's	37 872	6 973	18,4	—	—	36 772	6 153	16,7	—	—
19. Papier	2 730	2 690	98,5	—	—	2 812	2 280	81,1	123	4,4
20. Staal	21 565	51 635	239,4	—	—	33 925	48 455	142,8	—	—
21. Koolmijnen	808	121	15,0	—	—	938	68	7,2	—	—
Totaal (met steenkool) ...	435 834	284 315	73,3(e)	6 897	1,6	457 012	299 509	74,2(e)	27 126	5,9
Totaal (zonder steenkool)	435 026	284 194	73,5(e)	8 488	2,0	456 074	299 441	74,4(e)	27 720	6,1
Totaal (zonder staal) ...	414 269	232 680	63,5(e)	19 047	4,6	423 087	251 054	68,0(e)	34 845	8,2

(a) De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Gerangschikt naar het percent van de herberekende nettowinst t.o.v. de eigen middelen in 1976.
(c) Langlopende schuld t.o.v. de eigen middelen, in %.
(d) Herberekende nettowinst t.o.v. de eigen middelen, in %.
(e) Exclusief de banken.

Bron : Bank van Parijs en van de Nederlanden, België, Economische nota's, september 1980.

Ontwikkeling van de netto winsten, de dividenden en de belastingen van de maatschappijen, volgens verschillende bronnen
(in %, in vergelijking met het voorgaande jaar)

JAARTAL (a)	Nettowinsten			Dividenden			Belastingen v. de maatschappijen (c)
	(b)	(c)	(d)	(b)	(c)	(d)	
1968	27,9	30,6	—	12,0	11,1	11,0	23,0
1969	17,8	19,9	35,9	18,4	19,1	23,7	19,0
1970	14,1	17,8	3,0	11,3	11,7	8,5	17,3
1971	— 6,6	—10,6	—11,5	1,1	1,7	— 4,3	14,7
1972	25,9	23,5	17,5	15,2	17,5	15,1	31,2
1973	28,6	22,0	40,2	25,7	26,1	19,6	19,4
1974	—	4,9	— 6,6	—	—14,8	6,0	10,2
1975	—	—49,3	—58,0	—	9,7	—19,7	5,4
1976	—	55,8	55,1	—	6,3	—	3,2
1977	—	—	—51,2	—	3,4	+ 5,9	—
1978	—	—	86,7	—	—	6,0	—
1979	—	—	..	—	—	..	—

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

- (a) Werkelijke jaren, niet de publicatiejaren.
(b) Volgens de statistiek van de rendementen, opgesteld door het Nationaal Instituut voor de Statistiek en totnogtoe bijgewerkt tot het publicatiejaar 1974.
(c) Volgens de Nationale Boekhouding; voorlopige gegevens van 1974 tot 1978.
(d) Volgens de Kredietbank, Weekberichten.

Rendabiliteit in enkele sectoren (a)

OMSCHRIJVING	Plaats			Rendabiliteit		
	1977	1978	1979	1977	1978	1979
Distributie	1	1	..	13,0	16,3	..
Petroleum	4	2	..	8,2	11,1	..
Elektriciteit	2	3	..	11,3	10,1	..
Banken	3	4	..	9,4	7,7	..
Metaalbewerking	9	5	..	3,2	7,3	..
Trusts	5	6	..	7,0	7,3	..
Holdings	7	7	..	4,5	4,9	..
Diversen	8	8	..	4,0	4,0	..
Voeding	12	9	..	2,1	3,8	..
Elektrisch mat.	9	10	..	3,5	3,3	..

Bron : Bank van Parijs en van de Nederlanden.

- (a) Gerangschikt volgens de rendabiliteit in 1978. De gegevens voor 1979 en 1980 zijn nog niet beschikbaar.
Rendabiliteit : herberekende nettowinst t.o.v. de eigen middelen in %.

**Rendement van de Belgisch
Vennootschappen die hun voor
(evolut**

OMSCHRIJVING	Banken (b)	Verzekeringen	Financiële en immo- biliënvennoot- schappen (b)	Kleinhandel	Groothandel en buitenlandse handel	Metaalverwerkende nijverheid	Ijzer- en staalvoort- brengende nijverheid	Industrie der non-ferrometalen	Textielnijverheid	Voedingsmiddelen- industrie	Houtnijverheid	Scheikundige nijverheid	Glasnijverheid
<i>Aantal getelde vennoot- schappen (eenheden) :</i>													
1970	54	158	1 982	651	3 675	1 336	90	81	919	713	332	631	5
1971	48	157	2 078	692	3 743	1 356	88	92	901	699	339	635	5
1972	49	156	2 122	790	3 924	1 391	87	92	898	693	363	644	5
1973	45	160	2 141	825	4 059	1 425	86	93	915	696	373	653	4
1974	47	160	2 220	888	4 209	1 512	85	93	938	716	394	662	4
1975	50	159	2 304	971	4 391	1 562	81	86	940	729	410	711	4
<i>Kapitaal en reserves (mil- joenen franken) :</i>													
1970	30 193	13 020	90 137	10 166	39 000	54 502	44 010	7 289	26 416	29 005	4 271	71 165	8 75
1971	32 467	14 296	94 859	11 096	44 685	60 981	47 178	14 615	26 840	27 751	4 190	77 931	9 33
1972	35 683	15 567	101 367	11 592	51 453	70 713	48 597	14 368	28 109	32 317	4 846	85 783	9 56
1973	33 370	16 675	105 427	12 723	56 171	76 915	49 122	15 087	28 245	35 095	4 921	88 197	13 65
1974	37 151	17 927	114 882	12 850	59 163	84 125	47 748	15 747	29 932	38 212	5 355	94 407	13 35
1975	39 599	19 045	129 487	13 583	71 067	90 537	51 095	16 659	31 150	41 872	7 082	101 040	9 82
<i>Nettowinstsaldi (miljoenen franken) :</i>													
1970	3 438	1 622	5 730	879	2 766	4 336	3 020	356	1 270	2 170	— 78	4 972	76
1971	4 112	1 769	6 156	661	4 095	5 866	3 151	1 418	325	1 342	104	5 485	72
1972	4 329	2 010	6 133	—174	3 085	6 331	1 128	561	1 142	2 421	—156	6 371	62
1973	3 703	2 102	8 161	440	5 442	7 452	869	925	1 442	2 574	383	6 579	137
1974	4 026	2 185	8 920	432	9 518	7 639	3 997	1 561	1 431	2 971	677	9 956	141
1975	2 495	2 268	10 081	476	6 557	3 778	4 957	1 717	43	1 659	—213	13 353	— 3
<i>Betaalbaar gestelde divi- denden (miljoenen fran- ken) (e) :</i>													
1970	1 935	1 047	3 745	390	1 267	1 790	1 472	298	423	904	42	2 752	41
1971	2 271	1 102	4 170	508	1 302	1 720	1 793	823	368	714	19	3 350	39
1972	2 442	1 237	4 521	217	1 565	1 979	578	348	368	1 080	22	3 960	37
1973	2 272	1 323	5 230	269	2 011	2 895	956	548	439	1 427	33	4 367	61
1974	2 538	1 583	6 616	445	2 179	3 880	2 068	790	539	1 428	64	5 423	81
1975	1 963	1 670	7 467	602	2 959	3 525	2 482	967	593	1 222	51	7 354	29
<i>Obligatieschuld (miljoenen franken; einde jaar) (f) :</i>													
1970	25 089	7 904	132 173	2 365	990	2 451	3 585	51	267	828	109	1 058	34
1971	29 749	7 588	152 921	2 261	1 076	2 313	2 779	47	288	822	134	4 011	31
1972	34 895	7 774	167 386	2 380	2 065	5 488	2 328	349	317	847	175	4 370	29
1973	40 435	7 294	64 177	2 284	2 120	5 363	1 951	634	315	818	178	5 351	33
1974	47 614	7 026	74 925	2 293	1 966	5 901	1 233	697	268	776	214	5 661	7
1975 (g)	56 655	6 800	91 238	2 196	2 806	5 789	1 312	1 286	274	1 225	260	7 930	7

vennootschappen op aandelen (a)
 nte bedrijfszetel in België hebben
 r sector)

Elektriciteit (c)	Gas	Ledernijverheid	Papiernijverheid en grafische bedrijven	Transport (b)	Toerisme	Tussenhandel	Bouwbedrijf	Steenkolenmijnen	Kleinijverheid	Cementnijverheid en aanverw. bedrijven	Groeven	Kalknijverheid	Keramieknijverheid	Tabaksnijverheid	Uitgeverij, boekhandel, pers	Filmen, theaters	Ambacht	Totaal (d)
18	5	108	352	673	355	1 036	543	24	85	143	119	43	34	31	233	181	589	15 605
18	5	111	358	696	369	1 137	558	24	82	149	121	43	32	28	246	172	604	15 992
17	6	107	372	748	397	1 305	570	22	90	152	120	42	32	27	249	173	638	16 696
17	5	102	382	782	427	1 440	573	21	90	152	121	44	27	31	261	177	658	17 205
17	5	101	405	805	459	1 750	630	22	87	164	124	43	33	29	262	187	680	18 177
17	4	97	415	883	501	2 026	670	16	86	163	124	41	35	28	273	190	739	19 170
144	2 551	1 024	9 817	12 206	1 633	3 062	11 194	5 845	2 349	10 200	2 789	1 638	1 235	2 187	3 891	413	2 597	541 182
891	2 546	1 132	11 205	13 223	1 713	4 007	12 379	5 652	2 395	10 601	2 988	1 791	879	2 204	4 469	438	2 820	588 220
736	3 300	1 113	11 200	15 046	1 940	4 611	13 703	5 309	2 552	10 965	3 189	1 637	1 194	2 233	4 606	487	3 153	641 838
032	3 548	1 074	12 762	15 583	2 310	5 090	15 490	5 209	2 625	11 360	3 434	1 973	951	2 385	5 099	513	3 221	677 221
742	3 595	1 024	13 020	16 512	2 758	6 067	17 657	4 889	2 752	11 529	3 679	2 148	1 099	2 795	5 229	606	3 687	723 318
618	5 685	983	13 856	19 530	3 139	7 253	20 407	4 036	2 758	12 270	3 765	2 438	1 284	2 936	6 057	612	3 972	790 550
028	143	42	575	206	67	267	1 009	—100	46	721	305	186	—	160	552	9	133	38 747
360	274	—	803	334	45	296	1 463	— 26	102	822	376	203	—29	153	425	24	188	44 206
660	247	47	492	93	33	357	1 583	—246	—5	928	417	129	—80	142	477	39	71	41 270
836	279	80	265	1 011	— 23	450	2 144	—368	57	985	356	171	60	155	471	66	220	51 948
855	343	—11	771	1 067	—171	627	2 335	—439	191	919	297	174	26	92	467	—	210	66 786
406	390	—33	1 347	1 699	—339	417	2 092	170	203	911	260	155	60	56	149	—18	305	60 774
637	149	6	203	313	39	100	252	162	27	539	176	70	30	112	221	6	34	21 601
015	186	5	191	388	41	117	286	75	28	583	191	81	20	118	219	4	32	24 184
255	213	5	152	407	43	167	344	22	16	636	207	72	33	85	157	8	34	24 632
552	264	13	145	440	34	169	379	10	34	678	203	72	32	108	211	11	46	28 885
519	276	2	229	633	32	192	544	37	30	736	170	108	32	132	185	11	40	36 415
994	288	2	474	735	54	251	567	85	37	673	167	127	10	115	106	10	133	40 095
399	1 638	27	137	1 852	22	53	533	8	24	829	6	12	40	2	47	4	67	198 512
319	2 076	27	250	1 092	48	63	615	4	27	766	21	12	40	2	36	3	65	229 864
029	3 012	27	401	2 158	239	62	717	3	44	729	26	6	40	2	43	3	79	265 408
166	2 931	27	1 296	94	238	148	1 067	1	43	1 630	25	5	24	—	43	3	81	173 598
982	2 846	26	1 209	172	303	621	1 100	—	55	1 570	25	5	43	—	42	3	72	199 655
663	3 358	23	1 282	1 023	302	1 142	1 465	—	55	1 792	20	5	42	—	43	—	63	240 638

(Vervolg op blz. 304)

Rendement van de Belgische vennootschappen die hun voorkeursdividenden niet uitkeeren
(evolutie)

OMSCHRIJVING	Banken (b)	Verzekeringen	Financiële en immobiliëvennootschappen (b)	Kleinhandel	Groothandel en buitenlandse handel	Metaalverwerkende nijverheid	IJzer- en staalvoorbrennende nijverheid	Industrie der non-ferrometalen	Textielnijverheid	Voedingsmiddelenindustrie	Houtnijverheid	Scheikundige nijverheid	Glasnijverheid
<i>Nettowinstsaldi ten opzichte van kapitaal en reserves (%) :</i>													
1970	11,39	12,46	6,36	8,65	7,09	7,96	6,86	4,88	4,81	7,48	-1,83	6,99	8,00
1971	12,67	12,37	6,49	5,96	9,16	9,62	6,68	9,70	1,21	4,84	2,48	7,04	7,00
1972	12,11	12,91	6,05	-1,50	6,00	8,95	2,32	3,90	4,06	7,49	-3,22	7,43	6,00
1973	11,10	12,61	7,74	3,46	9,69	9,69	1,77	6,13	5,11	7,33	7,78	7,35	10,00
1974	10,83	12,18	7,76	3,36	16,08	9,08	8,37	9,91	4,78	7,77	12,64	10,54	10,00
1975	6,30	11,91	7,79	3,50	9,23	4,17	9,70	10,31	0,14	3,96	-3,01	13,22	-
<i>Betaalbaar gestelde dividenden ten opzichte van kapitaal en reserves (%) :</i>													
1970	6,40	8,04	4,15	3,04	3,25	3,28	3,34	4,00	1,62	3,12	0,98	3,87	4,00
1971	6,99	7,70	4,39	4,57	2,91	2,82	3,80	5,63	1,37	2,67	0,45	4,29	4,00
1972	6,84	7,95	4,46	1,87	3,04	2,80	1,19	2,42	1,31	3,34	0,45	4,61	4,00
1973	6,81	7,93	4,96	2,11	3,58	3,76	1,95	3,63	1,55	4,07	0,67	4,95	4,00
1974	6,83	8,83	5,75	3,46	3,68	4,61	4,33	5,01	1,80	3,73	1,19	5,74	6,00
1975	4,96	8,77	5,77	4,43	4,16	3,89	4,86	5,80	1,90	2,92	0,72	7,28	4,00
<i>Betaalbaar gestelde dividenden ten opzichte van de nettowinstsaldi (%) :</i>													
1970	56,30	64,50	65,40	44,4	45,8	41,3	48,7	83,7	33,7	41,7	—	55,3	7,00
1971	55,20	62,30	67,70	76,9	31,8	29,3	56,9	58,0	113,2	55,2	18,3	61,1	1,00
1972	56,40	61,50	73,70	—	50,7	31,3	51,2	62,0	32,2	44,6	—	73,7	1,00
1973	61,40	62,90	64,10	61,1	37,0	38,8	110,0	59,2	30,4	55,4	8,6	66,4	0,00
1974	63,00	72,40	74,10	103,0	22,8	50,7	51,7	50,6	37,6	48,0	9,4	54,4	6,00
1975	78,68	73,63	74,07	126,5	45,1	93,3	50,1	56,3	1379,1	73,7	—	55,1	6,00

- (a) De in deze statistiek opgenomen gegevens hebben betrekking op de dienstjaren waarvan de dividenden in het jaar « t » werden uitgekeerd. Deze dienstjaren zijn dus uitgesplitst over de jaren « t-1 » en « t ». De gegevens voor 1976, 1977, 1978, 1979 en 1980 zijn nog niet beschikbaar.
- (b) Sedert 1973 zijn de bedragen betreffende de N.B.B., de N.M.K.N. en de SABENA niet meer in deze statistiek opgenomen.
- (c) De rubriek « Elektriciteit » omvat de particuliere ondernemingen voor de productie, de coördinatie van de productie en de bedeling van de elektrische energie.
- (d) Hoewel niet omstandig in deze tabel opgegeven, zijn de bedragen in verband met de volgende sectoren : Water; Afval en terugwinning; Diamant; Land- en tuinbouw, visvangst en veeteelt en enkele andere niet genoemde evenwel in de totalen opgenomen.
- (e) Daar een aantal ondernemingen ook aandelen hebben in andere bedrijven (van dezelfde sector of van andere sectoren) werd een gedeelte van de in deze rubriek opgenomen dividenden twee of zelfs meer keren inberekend.
- (f) De gekapitaliseerde interesten van de kapitalisatiebons zijn niet in de lopende obligataire schuld inbegrepen.
- (g) Voorlopige gegevens.

Bedrijven op aandelen (vervolg) (a)
 met de grootste bedrijfszetel in België hebben
 in de sector)

	Gas	Ledernijverheid	Papierenijverheid en grafische bedrijven	Transport (b)	Toerisme	Tussenhandel	Bouwbedrijf	Steenkolenmijnen	Kleinijverheid	Cementnijverheid en aanverw. bedrijven	Groeven	Kalknijverheid	Keramieknijverheid	Tabaksnijverheid	Uitgeverij, boekhandel, pers	Filmen, theaters	Ambacht	Totaal (d)
3,38	5,61	4,10	5,86	1,69	4,10	8,72	9,01	-1,71	1,95	7,07	10,94	11,36	—	7,32	14,19	2,18	5,12	7,16
3,64	10,76	—	7,17	2,53	2,63	7,39	11,82	-0,46	4,26	7,75	12,58	11,33	-3,30	6,94	9,51	5,48	6,67	7,52
3,77	7,48	4,22	4,39	0,62	1,70	7,74	11,55	-4,63	-0,20	8,46	13,08	7,88	-6,70	6,36	10,36	8,00	2,25	6,43
3,52	7,86	7,44	2,08	6,48	-1,00	8,84	13,84	-7,06	2,17	8,67	10,37	8,67	6,30	6,50	9,24	12,74	6,83	7,67
3,96	9,54	-1,07	5,92	6,46	-6,20	10,33	13,22	-8,97	6,94	7,97	8,07	8,10	2,36	3,29	8,93	—	5,69	9,23
0,27	6,86	-3,36	9,72	8,70	10,80	5,75	10,25	4,21	7,36	7,42	6,91	6,36	4,67	1,91	2,46	-2,94	7,68	7,69
7,30	5,84	0,59	2,07	2,56	2,39	3,27	2,25	2,77	1,15	5,28	6,31	4,27	2,43	5,12	5,63	1,45	1,31	3,99
7,75	7,30	0,44	1,70	2,93	2,39	2,91	2,31	1,32	1,16	5,49	5,89	4,52	2,28	5,35	4,90	0,91	1,13	4,11
7,80	6,45	0,44	1,36	2,70	2,22	3,60	2,51	0,41	0,63	5,80	0,49	4,04	2,76	3,81	3,41	1,64	1,08	3,84
7,89	7,44	1,21	1,14	2,82	1,47	3,32	2,45	0,19	1,30	5,97	5,91	3,65	3,36	4,53	4,14	2,12	1,43	4,27
9,27	7,67	0,19	1,75	3,83	1,16	3,16	3,08	0,75	1,09	6,38	4,62	5,02	2,91	4,72	3,53	1,81	1,08	5,03
9,49	5,07	0,20	3,42	3,76	1,72	3,46	2,78	2,11	1,34	5,48	4,44	5,21	0,78	3,92	1,75	1,63	3,35	5,07
37,1	104,2	14,3	35,3	151,9	58,2	37,5	25,0	—	58,7	74,8	57,7	37,6	—	70,0	40,0	66,7	25,6	55,7
39,7	67,9	—	23,0	116,2	91,1	39,5	19,5	—	27,5	70,9	50,8	39,9	—	77,1	51,5	16,7	17,0	54,7
38,9	86,2	10,6	30,9	437,6	130,3	46,8	21,7	—	—	68,5	49,6	55,8	—	59,9	32,9	20,5	47,9	59,7
92,6	94,6	16,3	54,7	43,5	—	37,6	17,7	—	59,6	68,8	57,0	42,1	53,3	69,7	44,8	16,7	20,9	55,6
93,0	80,4	—	29,7	59,3	—	30,6	23,2	—	15,7	80,0	57,2	62,0	123,0	143,4	39,6	—	19,0	54,5
92,4	73,8	—	35,2	43,3	—	60,2	27,1	50,0	18,2	73,9	64,2	81,9	16,7	205,4	71,1	—	43,6	66,0

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor
 de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en
 Documentatie.

Rendement van de Belgische vennootschappen op

OMSCHRIJVING	In België						1970
	1970	1971	1972	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)	
<i>Aantal getelde vennootschappen</i>	15 605	15 992	16 696	17 205	18 177	19 170	241
w.o. : met winst	11 635	11 733	11 980	12 605	13 270	13 478	180
met verlies	3 970	4 259	4 716	4 600	4 907	5 692	61
<i>Eigen middelen</i>	541 182	588 826	641 838	677 221	723 318	790 550	71 143
w.o. : gestort kapitaal	346 018	373 904	397 300	419 511	440 504	470 402	41 451
reserves	195 164	214 922	244 538	257 710	282 814	320 148	29 692
<i>Exploitatie-uitkomsten :</i>							
Nettowinstsaldo	38 747	44 206	41 270	51 948	66 786	60 774	3 806
Winst	48 404	54 492	54 809	62 555	78 482	84 094	6 401
Verlies	9 657	10 286	18 539	10 607	11 696	23 320	2 595
<i>Betaalbaar gestelde brutodividenden (c)</i>	21 601	24 184	24 632	28 885	36 415	40 095	3 649
<i>Obligatieschuld (d)</i>	198 512	229 864	265 408	173 598	199 655	240 638	3 743
<i>Bruto-interesten op obligaties</i>	10 385	13 060	16 004	10 349	12 095	14 527	287
<i>Verhouding</i> $\frac{\text{aantal vennootschappen met verlies}}{\text{aant. getelde vennootschapp. nettowinstcijfer}}$	25,44	26,63	28,25	26,74	26,99	29,69	25,31
<i>Verhouding</i> $\frac{\text{eigen middelen}}{\text{uitgekeerde brutodividenden}}$	7,16	7,51	6,43	7,67	9,23	7,68	5,35
<i>Verhouding</i> $\frac{\text{eigen middelen}}{\text{uitgekeerde brutodividenden}}$	3,99	4,11	3,84	4,27	5,03	5,07	5,13
<i>Verhouding</i> $\frac{\text{uitgekeerde brutodividenden}}{\text{gerealiseerde winsten}}$	44,63	44,38	44,94	46,18	46,39	65,97	57,01
<i>Verhouding</i> $\frac{\text{bruto-interest op obligaties}}{\text{bedrag der obligatieschulden}}$	5,23	5,68	6,03	5,96	(e) 6,07	6,03	7,67
<i>Verhouding</i> $\frac{\text{bedrag der obligatieschulden}}{\text{eigen middelen}}$	36,68	39,04	41,35	25,63	(e) 27,54	30,40	5,26

(a) De gegevens voor 1976, 1977, 1978, 1979 en 1980 zijn nog niet beschikbaar.

(b) De gegevens betreffende de N.B.B., de N.M.K.N. en de SABENA zijn in deze statistiek niet meer opgenomen.

(c) Daar een aantal ondernemingen ook aandelen hebben in andere bedrijven (van dezelfde sector of van andere sectoren) werd een gedeelte van de in deze rubriek opgenomen dividenden twee of zelfs meer keren inberekend.

(d) De gekapitaliseerde interesten van de kapitalisatiebons zijn niet in de lopende obligatieschuld inbegrepen.

(e) Voorlopige gegevens.

ndelen volgens de plaats van hun hoofdbedrijf (a)

In het buitenland					Totaal					
1971	1972	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)	1970	1971	1972	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)
Eenheden										
235	229	212	193	188	15 846	16 227	16 925	17 417	18 370	19 358
184	168	146	122	116	11 815	11 917	12 148	12 751	13 392	13 594
51	61	66	71	72	4 031	4 310	4 777	4 666	4 978	5 764
Miljoenen franken										
72 069	78 653	76 815	78 898	80 047	612 325	660 895	720 491	754 036	802 217	870 596
42 971	46 775	44 716	45 789	45 485	387 469	416 875	444 075	464 227	486 293	515 886
29 098	31 878	32 099	33 109	34 562	224 856	244 020	276 416	289 809	315 924	354 710
6 862	5 094	5 179	6 737	10 305	42 553	51 068	46 364	57 127	73 523	71 078
7 126	5 297	5 576	7 942	11 073	54 805	61 618	60 106	68 130	86 424	95 166
264	203	397	1 204	768	12 252	10 550	13 742	11 003	12 901	24 088
3 907	3 757	3 824	4 708	5 505	25 250	28 091	28 389	32 709	41 123	45 600
2 329	4 903	4 805	4 727	6 525	202 255	232 193	270 311	178 403	204 383	247 163
225	148	349	351	345	10 672	13 285	16 152	10 698	12 446	14 873
Percentages										
21,70	26,64	31,13	36,78	38,29	25,44	26,56	28,22	26,79	27,09	29,77
9,52	6,48	6,74	8,53	12,87	6,95	7,73	6,43	7,58	9,16	8,16
5,42	4,78	4,98	5,96	6,87	4,12	4,25	3,94	4,34	5,12	5,23
54,83	70,93	68,58	59,27	53,42	46,07	45,59	47,23	48,01	47,58	64,15
9,66	3,02	7,26	7,42	5,28	5,28	5,72	5,98	6,01	6,08	6,01
3,23	6,23	6,26	5,99	8,15	33,03	35,13	37,52	23,60	25,47	28,39

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Ontwikkeling van zekere resultaten van de belgische
(in %, in vergelijking met

OMSCHRIJVING	1971		1972		1973			
	Af-schrij-vingen	Netto-win-sten	Af-schrij-vingen	Netto-win-sten	Bruto-win-sten	Af-schrij-vingen	Netto-win-sten	Bruto-win-sten
<i>Financiële vennootschappen</i>	14,9	0,4	-10,3	13,0	26,7	63,4	13,4	-15,9
Banken	8,0	0,6	19,7	12,0	27,1	62,8	4,2	8,9
Portefeuillemaatschappijen	24,2	- 5,2	-46,4	13,4	29,7	124,1	14,8	4,6
<i>Industriële vennootschappen</i>	- 8,0	-19,8	10,8	22,4	42,5	37,3	53,3	14,7
Staal	-43,2	-76,2	32,3	-93,1	130,1	82,5	de-0,3M à +2 M	43,3
Metaalverwerking	10,2	3,9	4,6	8,6	13,9	18,9	7,8	-11,6
Non-ferrometalen	2,7	-67,0	18,7	132,0	26,8	15,2	50,5	30,4
Scheikunde	6,5	-29,8	15,0	68,5	32,0	25,9	45,9	12,0
Glas	- 6,3	-11,1	..	..	75,5	121,5	49,8	..
Bouw	11,6	9,9	-7,7	11,7	- 8,0	- 8,2	11,7	0,8
Textiel	..	99,1	..	..	- 4,6	- 8,8	20,3	82,6
Voeding	6,6	31,0	..	..	15,3	14,0	17,2	..
Papier	5,8	de +0,1 M à -2,6 M	..	..	53,9	1,0	de-0,1 M à +0,2 M	60,5
Petroleum	26,5	11,4	..	..	38,2	47,9	28,3	31,8
<i>Distributiemaatschappijen</i>	33,3	de +0,5 M à -0,3 M	7,7	de +0,2 M à -0,1 M	40,9	- 5,7	466,1	- 8,2
<i>Ondern. voor openbaar nut</i>	14,2	8,1	11,8	+ 2,2	18,7	9,6	32,8	5,7
<i>Totaal (zonder steenkoolmijnen) ...</i>	- 1,4	-11,5	8,6	17,5	36,7	34,3	40,2	7,9

- (a) Het betreft een beperkt aantal grote ondernemingen.
 (b) Het betreft de werkelijke jaren, niet de publicatiejaren.
 (c) M = miljarden franken.
 (d) De gegevens voor 1979 en 1980 zijn nog niet beschikbaar.

ondernemingen volgens de Kredietbank (a)

rt het voorgaande jaar) (b)

1974		1975			1976			1977			1978 (d)	
Af- hrij- ngen	Netto- win- sten	Bruto- win- sten	Af- schrij- vingen	Netto- win- sten	Bruto- win- sten	Af- schrij- vingen	Netto- win- sten	Bruto- win- sten	Af- schrij- vingen	Netto- win- sten	Af- schrij- vingen	Netto- win- sten
14,7	—32,2	18,9	—11,5	46,5	13,7	42,1	—2,0	2,9	— 3,7	8,5	8,8	24,1
10,9	6,9	10,8	6,2	15,6	..	..	..	..	..	..	..	..
43,6	— 8,1	— 6,5	—44,6	12,0	..	..	..	..	..	..	..	..
19,2	5,6	—46,3	—20,1	de 26 M à —2 M (c)	20,6	— 0,4	8 M	—17,0	17,7	de 8M à —6,6 M	7,9	de—6,6M à 0
42,1	49,1	de +12 M à —3 M	—72,0	de +2 M à —6 M	..	..	..	—185,4	35,7	98,2	..	..
8,2	—45,5	—11,2	3,9	—46,2	..	..	..	15,8	56,0	—37,7	..	..
55,4	— 3,4	—23,1	16,7	—95,6	..	..	..	—28,6	2,3	..	..	..
5,0	26,0	—24,9	—	—74,7	..	..	..	— 4,6	7,0	—32,2	..	..
..	..	} —13,2	17,2	—84,4	..	..	..	10,2	1,9	43,3	..	..
— 9,5	—13,1		..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
12,4	532,8	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
56,1	78,7	de —1,2 M à —0,3 M	—19,7	de +0,3 M à —1,1M	..	..	..	3,8	8,2	—15,0	..	..
29,4	34,2	+ 0,2	+ 7,9	— 7,0	..	..	..	—12,1	18,0	—48,5	..	..
+22,9	— 6,6	—25,1	+ 6,0	—88,2	29,1	11,8	221,1	11,3	12,5	9,9	—5,8	26,6
5,5	5,9	27,4	42,7	7,4	2,1	0,3	4,9	3,4	6,3	0,8	11,0	11,7
17,5	— 6,6	—28,1	—12,2	—58,0	15,5	4,6	55,1	— 7,4	12,7	—51,2	7,9	86,7

Bron : Weekberichten van de Kredietbank.

Verrekeningen volgens de Kredietbank (a) (b) (c)

1978	1977	1976	1975	1974	1973	1972	1971	1970	1969	1968	1967	1966	1965	1964	1963	1962	1961	1960	1959	1958	1957	1956	1955	1954	1953	1952	1951	1950	1949	1948	1947	1946	1945	1944	1943	1942	1941	1940	1939	1938	1937	1936	1935	1934	1933	1932	1931	1930	1929	1928	1927	1926	1925	1924	1923	1922	1921	1920	1919	1918	1917	1916	1915	1914	1913	1912	1911	1910	1909	1908	1907	1906	1905	1904	1903	1902	1901	1900	1899	1898	1897	1896	1895	1894	1893	1892	1891	1890	1889	1888	1887	1886	1885	1884	1883	1882	1881	1880	1879	1878	1877	1876	1875	1874	1873	1872	1871	1870	1869	1868	1867	1866	1865	1864	1863	1862	1861	1860	1859	1858	1857	1856	1855	1854	1853	1852	1851	1850	1849	1848	1847	1846	1845	1844	1843	1842	1841	1840	1839	1838	1837	1836	1835	1834	1833	1832	1831	1830	1829	1828	1827	1826	1825	1824	1823	1822	1821	1820	1819	1818	1817	1816	1815	1814	1813	1812	1811	1810	1809	1808	1807	1806	1805	1804	1803	1802	1801	1800	1799	1798	1797	1796	1795	1794	1793	1792	1791	1790	1789	1788	1787	1786	1785	1784	1783	1782	1781	1780	1779	1778	1777	1776	1775	1774	1773	1772	1771	1770	1769	1768	1767	1766	1765	1764	1763	1762	1761	1760	1759	1758	1757	1756	1755	1754	1753	1752	1751	1750	1749	1748	1747	1746	1745	1744	1743	1742	1741	1740	1739	1738	1737	1736	1735	1734	1733	1732	1731	1730	1729	1728	1727	1726	1725	1724	1723	1722	1721	1720	1719	1718	1717	1716	1715	1714	1713	1712	1711	1710	1709	1708	1707	1706	1705	1704	1703	1702	1701	1700	1699	1698	1697	1696	1695	1694	1693	1692	1691	1690	1689	1688	1687	1686	1685	1684	1683	1682	1681	1680	1679	1678	1677	1676	1675	1674	1673	1672	1671	1670	1669	1668	1667	1666	1665	1664	1663	1662	1661	1660	1659	1658	1657	1656	1655	1654	1653	1652	1651	1650	1649	1648	1647	1646	1645	1644	1643	1642	1641	1640	1639	1638	1637	1636	1635	1634	1633	1632	1631	1630	1629	1628	1627	1626	1625	1624	1623	1622	1621	1620	1619	1618	1617	1616	1615	1614	1613	1612	1611	1610	1609	1608	1607	1606	1605	1604	1603	1602	1601	1600	1599	1598	1597	1596	1595	1594	1593	1592	1591	1590	1589	1588	1587	1586	1585	1584	1583	1582	1581	1580	1579	1578	1577	1576	1575	1574	1573	1572	1571	1570	1569	1568	1567	1566	1565	1564	1563	1562	1561	1560	1559	1558	1557	1556	1555	1554	1553	1552	1551	1550	1549	1548	1547	1546	1545	1544	1543	1542	1541	1540	1539	1538	1537	1536	1535	1534	1533	1532	1531	1530	1529	1528	1527	1526	1525	1524	1523	1522	1521	1520	1519	1518	1517	1516	1515	1514	1513	1512	1511	1510	1509	1508	1507	1506	1505	1504	1503	1502	1501	1500	1499	1498	1497	1496	1495	1494	1493	1492	1491	1490	1489	1488	1487	1486	1485	1484	1483	1482	1481	1480	1479	1478	1477	1476	1475	1474	1473	1472	1471	1470	1469	1468	1467	1466	1465	1464	1463	1462	1461	1460	1459	1458	1457	1456	1455	1454	1453	1452	1451	1450	1449	1448	1447	1446	1445	1444	1443	1442	1441	1440	1439	1438	1437	1436	1435	1434	1433	1432	1431	1430	1429	1428	1427	1426	1425	1424	1423	1422	1421	1420	1419	1418	1417	1416	1415	1414	1413	1412	1411	1410	1409	1408	1407	1406	1405	1404	1403	1402	1401	1400	1399	1398	1397	1396	1395	1394	1393	1392	1391	1390	1389	1388	1387	1386	1385	1384	1383	1382	1381	1380	1379	1378	1377	1376	1375	1374	1373	1372	1371	1370	1369	1368	1367	1366	1365	1364	1363	1362	1361	1360	1359	1358	1357	1356	1355	1354	1353	1352	1351	1350	1349	1348	1347	1346	1345	1344	1343	1342	1341	1340	1339	1338	1337	1336	1335	1334	1333	1332	1331	1330	1329	1328	1327	1326	1325	1324	1323	1322	1321	1320	1319	1318	1317	1316	1315	1314	1313	1312	1311	1310	1309	1308	1307	1306	1305	1304	1303	1302	1301	1300	1299	1298	1297	1296	1295	1294	1293	1292	1291	1290	1289	1288	1287	1286	1285	1284	1283	1282	1281	1280	1279	1278	1277	1276	1275	1274	1273	1272	1271	1270	1269	1268	1267	1266	1265	1264	1263	1262	1261	1260	1259	1258	1257	1256	1255	1254	1253	1252	1251	1250	1249	1248	1247	1246	1245	1244	1243	1242	1241	1240	1239	1238	1237	1236	1235	1234	1233	1232	1231	1230	1229	1228	1227	1226	1225	1224	1223	1222	1221	1220	1219	1218	1217	1216	1215	1214	1213	1212	1211	1210	1209	1208	1207	1206	1205	1204	1203	1202	1201	1200	1199	1198	1197	1196	1195	1194	1193	1192	1191	1190	1189	1188	1187	1186	1185	1184	1183	1182	1181	1180	1179	1178	1177	1176	1175	1174	1173	1172	1171	1170	1169	1168	1167	1166	1165	1164	1163	1162	1161	1160	1159	1158	1157	1156	1155	1154	1153	1152	1151	1150	1149	1148	1147	1146	1145	1144	1143	1142	1141	1140	1139	1138	1137	1136	1135	1134	1133	1132	1131	1130	1129	1128	1127	1126	1125	1124	1123	1122	1121	1120	1119	1118	1117	1116	1115	1114	1113	1112	1111	1110	1109	1108	1107	1106	1105	1104	1103	1102	1101	1100	1099	1098	1097	1096	1095	1094	1093	1092	1091	1090	1089	1088	1087	1086	1085	1084	1083	1082	1081	1080	1079	1078	1077	1076	1075	1074	1073	1072	1071	1070	1069	1068	1067	1066	1065	1064	1063	1062	1061	1060	1059	1058	1057	1056	1055	1054	1053	1052	1051	1050	1049	1048	1047	1046	1045	1044	1043	1042	1041	1040	1039	1038	1037	1036	1035	1034	1033	1032	1031	1030	1029	1028	1027	1026	1025	1024	1023	1022	1021	1020	1019	1018	1017	1016	1015	1014	1013	1012	1011	1010	1009	1008	1007	1006	1005	1004	1003	1002	1001	1000	999	998	997	996	995	994	993	992	991	990	989	988	987	986	985	984	983	982	981	980	979	978	977	976	975	974	973	972	971	970	969	968	967	966	965	964	963	962	961	960	959	958	957	956	955	954	953	952	951	950	949	948	947	946	945	944	943	942	941	940	939	938	937	936	935	934	933	932	931	930	929	928	927	926	925	924	923	922	921	920	919	918	917	916	915	914	913	912	911	910	909	908	907	906	905	904	903	902	901	900	899	898	897	896	895	894	893	892	891	890	889	888	887	886	885	884	883	882	881	880	879	878	877	876	875	874	873	872	871	870	869	868	867	866	865	864	863	862	861	860	859	858	857	856	855	854	853	852	851	850	849	848	847	846	845	844	843	842	841	840	839	838	837	836	835	834	833	832	831	830	829	828	827	826	825	824	823	822	821	820	819	818	817	816	815	814	813	812	811	810	809	808	807	806	805	804	803	802	801	800	799	798	797	796	795	794	793	792	791	790	789	788	787	786	785	784	783	782	781	780	779	778	777	776	775	774	773	772	771	770	769	768	767	766	765	764	763	762	761	760	759	758	757	756	755	754	753	752	751	750	749	748	747	746	745	744	743	742	741	740	739	738	737	736	735	734	733	732	731	730	729	728	727	726	725	724	723	722	721	720	719	718	717	716	715	714	713	712	711	710	709	708	707	706	705	704	703	702	701	700	699	698	697	696	695	694	693	692	691	690	689	688	687	686	685	684	683	682	681	680	679	678	677	676	675	674	673	672	671	670	669	668	667	666	665	664	663	662	661	660	659	658	657	656	655	654	653	652	651	650	649	648	647	646	645	644	643	642	641	640	639	638	637	636	635	634	633	632	631	630	629	628	627	626	625	624	623	622	621	620	619	618	617	616	615	614	613	612	611	610	609	608	607	606	605	604	603	602	601	600	599	598	597	596	595	594	593	592	591	590	589	588	587	586	585	584	583	582	581	580	579	578	577	576	575	574	573	572	571	570	569	568	567	566	565	564	563	562	561	560	559	558	557	556	555	554
------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

HOOFDSTUK EEN

INVESTERINGEN

VIJFDE DEEL

INVESTERINGEN EN VERBRUIK

De gegevens van de nationale boekhouding betreffende de kapitaalvorming zijn ongetwijfeld een belangrijke bron van informatie voor de beschrijving van de investeringen in de Belgische economie. Daarom worden deze gegevens slechts met veel voorbehoud ter beschikking gesteld. Het is niet mogelijk om een volledig beeld te geven van de investeringen in de Belgische economie in 1979 volgens deze gegevens. Het is niet mogelijk om een volledig beeld te geven van de investeringen in de Belgische economie in 1979 volgens deze gegevens.

Ondanks een aanmerkelijke toename van de investeringsuitgaven in enkele sectoren en vooral de aanzienlijke teruggang van de investeringen in woningbouw, was de bruto binnenlandse vorming of vastkapitaal in 1979 iets geringer dan in het vorige jaar. In de jaren 1970 bedroeg de groei van het vastkapitaal gemiddeld 5,6 % per jaar. Dit onderstreept het feit dat de woningbouw in de nationale kapitaalvorming heeft gewonnen tegenover andere sectoren. Het is niet mogelijk om een volledig beeld te geven van de investeringen in de Belgische economie in 1979 volgens deze gegevens.

Zo laag het investeringsniveau (1) in de economie terug van 21 % in 1978 tot 20,5 % in 1979 (op basis van de prijzen van 1975), in 1974 bedroeg het nog 22 %. Deze ontwikkeling is overigens geen uitzondering, gezien het algemeen dalende trend van het investeringsniveau ook in de meeste Westerse industrielanden. Het is niet mogelijk om een volledig beeld te geven van de investeringen in de Belgische economie in 1979 volgens deze gegevens.

Terwijl in België het volume van de productieve investeringen in de fabrieksonderneming in 1974 het punt 100 bereikte, liep het in 1979 terug tot nog slechts 88 en 85 in 1973, 74 in 1976, 68 in 1977 en 59 in 1978. Op een gemiddelde jaargroei van de investeringsuitgaven in de fabrieksonderneming tussen 1965 en 1974 van 5,7 % volgde vanaf 1975 een gemiddelde achteruitgang met 9,5 % per jaar. In 1975 kwam de afgeleide trend tot stand, bedroeg de teruggang ongeveer 12 % t.o.v. 1974.

(1) Berekening op basis van de bruto binnenlandse vorming van vast kapitaal op basis van de prijzen van 1975.

VIJFDE DEEL

INVESTERINGEN EN VERBRUIK

HOOFDSTUK EEN

INVESTERINGEN

De gegevens van de nationale boekhouding betreffende de kapitaalvorming zijn ongetwijfeld een belangrijke informatiebron voor de beoordeling van de investeringen in de Belgische economie. Jammer genoeg zijn deze gegevens slechts met veel vertraging ter beschikking, zodat zij niet in aanmerking kunnen komen voor deze publikatie. Zelfs met het aldus opgelopen tijdsverschil lijkt het toch zeer nuttig er een analyse van te maken. Derhalve heeft het eerste gedeelte van dit hoofdstuk betrekking op de investeringen in de Belgische economie in 1979, volgens deze gegevens van de nationale boekhouding, terwijl in het tweede gedeelte wordt gepoogd de investeringstendens in 1980 te omlijnen aan de hand van een samenstel van deelindicatoren.

Ondanks een aanmerkelijke toeneming van de investeringsuitgaven in enkele sectoren en wegens de aanzienlijke teruggang van de investeringen in woongebouwen, was de bruto binnenlandse vorming of vastkapitaal in 1979 iets geringer dan in het vorige jaar. De daling t.o.v. 1978 bedraagt naar volume 0,6 %. Indien, daarentegen, geen rekening met de woongebouwen wordt gehouden kan een vooruitgang met 5,6 % worden vastgesteld. Dit onderstreept het gewicht dat de woningbouw in de nationale kapitaalvorming heeft genomen wegens zijn uitzonderlijke sterke ontwikkeling tijdens de jongste jaren, maar ook, zoals hierna zal blijken, ten gevolge van de zwakke produktieve investeringen in de fabrieksnijverheid sedert de recessie van 1975.

Zo liep het investeringsrata (1) in de economie terug van 21 % in 1978 tot 20,5 % in 1979 (op basis van de prijzen van 1975); in 1974 beliep het nog 22 %. Deze ontwikkeling is overigens geen louter Belgische eigenschap, gezien een gelijkaardige dalende trend van het investeringsrata ook in de meeste Westerse industrielanden wordt waargenomen en het gevolg is van geringere investeringen in de fabrieksnijverheid.

Terwijl in België het volume van de produktieve investeringen in die fabrieksnijverheid in 1974 het peil 100 bereikte, liep het in 1979 terug tot nog slechts 60, na 88 in 1975, 74 in 1976, 62 in 1977 en 59 in 1978. Op een gemiddelde jaargroei van de investeringsuitgaven in de fabrieksnijverheden tussen 1965 en 1974 met 3,6 % volgde vanaf 1975 een gemiddelde achteruitgang met 9,5 % per jaar; in 1975, toen de afgelopen tendens kenterde, bedroeg de teruggang nagenoeg 12 % t.o.v. 1974.

(1) Verhouding tussen de bruto binnenlandse vorming van vast kapitaal en het bruto nationaal produkt in marktprijzen.

De stijging in 1979 (+1,6 % naar volume t.o.v. 1978) van de investeringen in de fabrieksnijverheid bleek slechts van geringe omvang en was voornamelijk beperkt tot de metaalverwerkende nijverheid en de metallurgie; zij kan geenszins worden beschouwd als de eerste stap van een nieuwe opgaande trend van de investeringscyclus, maar is vooral een aanpassingsreactie aan een normaler peil, na de sterke daling van de voorgaande jaren.

Sedert 1975 kwam in nagenoeg geen enkele tak van de fabrieksnijverheid weer op dezelfde piek van investeringsuitgaven, naar volume, van 1974. Een uitzondering daarop maakt de scheikunde, waar de investeringen in 1975 en 1976 nog toenamen maar nadien weer terugliepen en de papiernijverheid, de drukkerijen en uitgeverijen, wier investeringsvolume vanaf 1978 weer gelijk was aan dat van 1974.

De opgaande trend van de jaren 1965-1974 werd in de meeste takken van de fabrieksnijverheid gevolgd door een vertraging (1), waaraan voor sommigen echter in 1979 een einde kwam; in andere takken zoals de textiel, de kleding en de schoenen, het hout en de meubelen, de klei, de ceramiek, het glas en de cement hebben er nog steeds mee af te rekenen.

Retrospectief gezien blijkt deze teruggang van de investeringen in de fabrieksnijverheid in te passen in het verloop dat zij sedert medio de jaren 60 volgden. Zo bestreek tussen 1963 en 1965 het trendmatig investeringspeil van de fabrieksnijverheid (2) een piek, maar kende daarna eerst een trage, maar sedert het begin van de jaren 70 een steeds snellere afzwakking. De recessie van 1975 zou duidelijk doen blijken wat tot dan toe slechts latent aanwezig was.

Voor de gezamenlijke industrie (d.w.z. de fabrieksnijverheid, de ontginningsnijverheden, de bouwsector, het water, het gas en de elektriciteit) was de vermindering van de produktieve bestedingen tussen 1975 en 1979 minder uitgesproken dan voor de fabrieksnijverheden alleen, omdat de teruggang bij de laatstgenoemden gedeeltelijk wordt gecompenseerd door de vordering van en het behoud op een hoog investeringspeil in de bouwsector en vooral de openbare nutsinstellingen (water, gas, elektriciteit); voor de gezamenlijke nijverheid belooft de gemiddelde daling van deze bestedingen 5,4 % per jaar, tegen een stijging met 3,3 % per jaar tijdens de voorgaande tien jaren.

- (1) Gemiddelde jaarlijkse groei (G.J.G.) in % door lineaire aanpassing volgens de methode van de kleinste kwadraten; het cijfer tussen haakjes dat het determinatiecoëfficiënt (R_2) weergeeft, veroorlooft het de kwaliteit van de aldus verrichte aanpassing na te gaan. Het beperkte aantal waarnemingen, o.m. tussen 1975 en 1979 en/of de belangrijke schommelingen in tegengestelde richting, drukken in sommige gevallen zeer zwaar op de kwaliteit van de aanpassing.

Voeding, drank en tabak	G.J.G. 65-74 : + 5,8 (.800); G.J.G. 75-79 : + 4,5 (.277)
Textiel	G.J.G. 65-74 : + 2,7 (.371); G.J.G. 75-79 : -15,2 (.923)
Kleding en schoenen	G.J.G. 65-74 : + 0,02 (—); G.J.G. 75-79 : - 6,0 (.695)
Hout en meubelen	G.J.G. 65-74 : +10,8 (.890); G.J.G. 75-79 : - 3,8 (.296)
Papernijverheid, drukkerijen, uitgeverijen	G.J.G. 65-74 : + 1,2 (.503); G.J.G. 75-79 : + 20,1 (.903)
Scheikundige nijverheid en aanverwante bedrijvig- heden	G.J.G. 65-74 : + 3,6 (.163); G.J.G. 75-79 : -19,9 (.892)
Klei, ceramiek, glas en cement	G.J.G. 65-74 : + 0,5 (—); G.J.G. 75-79 : - 3,8 (.134)
IJzer, staal, non-ferrometalen	G.J.G. 65-74 : + 4,9 (.178); G.J.G. 75-79 : -28,4 (.657)
Metaalverwerkende nijverheid en scheepsbouw	G.J.G. 65-74 : + 3,0 (.264); G.J.G. 75-79 : + 1,5 (.066)
Diverse nijverheden n.e.g.	G.J.G. 65-74 : + 3,4 (.634); G.J.G. 75-79 : - 7,5 (.307)

- (2) Verhouding tussen de geraamde trend van de bruto binnenlandse vorming van vast kapitaal en de geraamde trend van de bruto toegevoegde waarde in de fabrieksnijverheid.

In tegenstelling met de meeste bedrijfstakken van de secundaire sector namen de investeringen van de openbare nutsinstellingen vanaf 1974 aanzienlijk toe; het volume van die investeringen bleef elk jaar op een hoog peil en in 1979 kon de aanmerkelijke groei (+8,1 %) worden waargenomen. De ontwikkeling van de elektrische kerncentrales is aan dit verloop niet vreemd.

Door de gunstige conjunctuur die gedurende enkele jaren in de bouwsector heerste, kon in deze sector een hoog investeringspeil worden gehandhaafd, hoewel geen vooruitgang meer werd geboekt sedert 1977, toen de eerste aanwijzingen van een kentering in de tot dan toe gunstige conjunctuur optraden.

De tertiaire sector is weliswaar minder gevoelig voor de wisselvalligheden van de conjunctuur en bovendien ook van de recentere ontwikkeling, maar dat neemt toch niet weg dat sinds 1975 in sommige van zijn bedrijfstakken de investeringsneiging verminderde. Voor de gezamenlijke diensten (handel, banken, verzekeringen, vervoer en verkeer, diensten) viel het gemiddeld jaarlijks stijgingstempo van de investeringen van 6,5 % tussen 1965 en 1974 tot 3,5 % tussen 1975 en 1979. Tot in 1978 was het volume van de investeringsuitgaven in de sector van de banken, de handel en de verzekeringen zelfs geringer dan in 1974 en in 1979 lag het slechts iets boven dat van 1974 (indexcijfer 102, tegen 100 in 1974). Tussen 1965 en 1974 beliep de gemiddelde jaarlijkse groei er ongeveer 8 %.

De investeringen in de sector van het vervoer en verkeer kenden in 1978 en 1979 een uitzonderlijke uitbreiding, hoewel zij tijdens dat laatstgenoemde jaar enigszins daalden (—1,9 %) t.o.v. 1978, toen de toeneming zeer groot was geweest (+14,8 %). In de diensten van de medische beroepen en andere diensten aan gezinnen en ondernemingen gingen in 1979 de investeringsuitgaven sterk omhoog (+18,4 % t.o.v. 1978) en tussen 1976 en 1979 lagen zij steeds boven het peil van 1974. De gemiddelde jaarlijkse investeringsgroei van deze diensten bleef vrij aanzienlijk voor de periode 1975-1979 (+9,8 %), hoewel in iets geringere mate dan in de periode 1965-1974 (+11,2 %).

Het onderwijs is het enige gebied van de economie waar de uitrustingsgoederen tussen 1975 en 1979 sneller toenamen (gemiddeld +5,7 % per jaar) dan tussen 1965 en 1974 (+2,7 %). Over het algemeen werd trouwens sedert 1975 de zwakke of teruggaande investeringen in de particuliere sector gecompenseerd door die van overheidswege (administraties of overheidsondernemingen). Daardoor is hun belangrijkheid ten aanzien van de economie aanmerkelijk gestegen, gezien zij sedert 1979 een derde van de binnenlandse vorming van vast kapitaal voor hun rekening namen, tegen 26 % in 1974. In 1979 was de toeneming (+9,1 %) uitermate opvallend.

Van 1972 tot 1978 (behalve in 1975) kende de woningbouw een uitzonderlijke ontplooiing. In 1978 beliep de aangroei 6,5 % t.o.v. 1977 en droegen zij voor nagenoeg 34 % bij tot het totaal van 's Rijks vaste investeringen. Derhalve was de plotse teruggang met 12,5 % in 1979 t.o.v. het voorgaande jaar in menig opzicht verbazingwekkend. Er moet tot 1971 worden teruggeslagen om een dergelijke omslag (hoewel nog veel groter : —21 % t.o.v. 1970) vast te stellen. Uiteraard zijn er voor een dergelijke ontwikkeling verklaringen te over (o.m. de geringe aangroei en de veroudering van de bevolking, de zware kosten van de woningbouw, inclusief het

hypothecair krediet, de flauwe toeneming van de economie, de verslechtering van de financiële vooruitzichten van veel gezinnen, de concurrentiële opbrengst van alternatieve beleggingen), maar het kan moeilijk worden beoordeeld welke verschillende verklarende factoren gewicht in de schaal hebben geworpen. Het is evenwel zo dat de samenvoeging ervan een steeds grotere druk hebben geoefend en dat daardoor de breuk veel duidelijker is geworden omdat de voorgaande trend zo gunstig was geweest.

Tot besluit kan worden opgemerkt dat, op het gebied van de investeringen, 1979 een jaar van geconsolideerd herstel was, na opleving in 1978 en ondanks enige teruggang t.o.v. dit laatstgenoemde jaar, van de bruto binnenlandse vorming van vast kapitaal, hetgeen moet worden toegeschreven aan de forse achteruitgang van de woningbouw. Behalve in enkele bedrijfstakken waren de nijverheidsinvesteringen en vooral dan in de fabrieksnijverheid beperkt, terwijl bij de diensten, o.m. onder overheidsimpuls, instonden voor een aanmerkelijke opgang van nieuwe uitrustingsgoederen.

*

* * *

De in globo enigszins gunstiger investeringsneiging in 1979 bleef ook in 1980 gehandhaafd, en de kenmerken ervan zijn ongeveer dezelfde als in het voorgaande jaar, nl. een concentratie in een beperkt aantal bedrijfstakken en weinig aanzienlijke schommelingen naar volume (1), behalve wat de woningbouw betreft.

Volgens de gegevens uit de maandelijks B.T.W.-aangiften in 1980 bedraagt de toeneming van de investeringen der industriële en niet-industriële ondernemingen 10,1 % (in nominale waarde t.o.v. 1979); deze totale vooruitgang is het gevolg van een vordering van de investeringsuitgaven met 10,8 % in de nijverheid en met 9,3 % in de niet-industriële bedrijfstakken.

Zoals in 1979 namen de produktieve investeringen aanmerkelijk toe in de openbare nutsinstellingen (elektriciteit, water en gas), terwijl in de fabrieksnijverheden de stijging van de investeringen beperkt bleef tot de metaalverwerkende nijverheid (+21,1 %), de basismetalaalnijverheid (+34,8 %) waarbij in 1980 de houtnijverheid (+17,9 %) en de textielnijverheid (+34,4 %) komen. In de voedingssector (+7,2 %), de rubber- en plasticnijverheid (+8,9 %) namen de investeringsgoederen slechts weinig toe, terwijl zij in de papiernijverheden stagneerden (produktie, drukkerijen, uitgeverijen, +0,4 %) en terugliepen in de scheikundige nijverheid (—0,5 %).

In talrijke sectoren van de metaalverwerkende nijverheid namen de investeringen (machinebouw, elektro-technische nijverheden, niet-mechanische werken van metaal) aanmerkelijk toe, voornamelijk in de automobielsector.

In 1980 was de aangroei van de investeringen van de niet-industriële ondernemingen voornamelijk toe te schrijven aan de financiële instellingen, de

(1) Behoudens andere vermelding, gaan de monetaire waarden van de economische grootheden in dit tweede gedeelte van het hoofdstuk, in reële prijzen.

diensten aan ondernemingen en de verhuring van roerende goederen (+21,6 %), hoewel evenmin kan worden uit het oog verloren dat de uitrusting van de vervoer- en verkeerssector eveneens toenam (+6,9 %). Daarentegen was er een aanzienlijke teruggang bij de investeringen van de groot- en kleinhandel, evenals in de herstellingssector (—6,0 %); in tegenstelling daarmee moet worden gewezen op een zeer behoorlijke groei van de investeringsgoederen in de horecasector (+67,6 %) hoewel deze op beperktere bedragen betrekking hebben.

De forse aangroei van de investeringen in 1980 (+17,1 % t.o.v. 1979) kan worden teruggevonden in duidelijke stijging van de invoer van uitrustingsgoederen. Het grootste gedeelte ervan — nl. nagenoeg twee derden — bestaat uit produktieve investeringsgoederen (diverse machines, motoren, enz...), waarvan de toeneming t.o.v. het voorgaande jaar 17,6 % belooft. Ook de invoer van vervoermaterieel ging goed vooruit t.o.v. 1979 (+14 %, waarvan spoorwagematerieel +15,5 %, wagens, vrachtwagens en tractoren +4,6 %, luchtvaartmaterieel +58,4 %, schepen en vaartuigen +75,3 %, en dat geldt ook voor de wetenschappelijke en medische toestellen (nl. +12,9 %: +5,3 % voor de medische toestellen, +8,4 % voor wetenschappelijke toestellen, wetenschappelijke en optische instrumenten +25,2 %). Evenmin bleef de gemengde rubriek van de « andere investeringsgoederen » achterop met een groei van 19,3 % t.o.v. het voorgaande jaar.

In 1980 evenals in 1979 liep de woningbouw opnieuw terug. Het aantal nieuwe begonnen woningen was in 1980 immers een derde lager dan 1979. De verklaring van deze ontwikkeling ligt voor de hand en meer bepaald moet worden gewezen op de hoge totale kosten van de woningbouw waarvan de hypotheekrente een niet te verwaarlozen aandeel vertegenwoordigt. De regeringsmaatregelen (premies tot gedeeltelijke B.T.W.-compensatie) zouden pas in 1981 een stimulerende uitwerking hebben.

In volume waren de in 1980 aangevatte niet-woongebouwen een vijfde lager dan een jaar voordien. Samen met de hiervoren op basis van B.T.W.-gegevens vastgestelde ontwikkeling van de produktieve investeringen en de invoer van investeringsgoederen wijst dat op een grotere voorkeur voor vernieuwing en modernisering van de produktieve bedrijfsinvesteringen veeleer dan de expansie ervan.

In 1980 bedroeg het algemeen totaal van de toegestane programma's (budgettaire buiten plafond inbegrepen, gedebudgetiseerde, nationale, regionale en communautaire, instellingen van openbaar nut) inzake overheidsinvesteringen 203,6 miljard. Op het einde van het jaar bereikten de opnemingen (of de verbintenissen) 182,6 miljard, d.i. een vermindering met 2,7 % t.o.v. het voorgaande jaar. De budgettaire en gedebudgetiseerde betalingen echter — en dat is het enige dat bij het werkelijke bedrag van de overheidsinvesteringen van 1980 telt — over het ganse jaar belopen 116,5 miljard, d.i. 18,7 % meer dan in 1979. Deze forse groei is uitsluitend het gevolg van de toeneming van het uitstaande bedrag (192,5 miljard op 1 januari 1980), waarvan de aangroei op het einde van het jaar overigens duidelijk geringer was dan in de vorige jaren.

Het bedrag van de investeringen met staatssteun overeenkomstig de wetten inzake de economische expansie (zie tabel op het einde van het hoofdstuk) was in

1980 bijzonder laag: 51,7 miljard, d.i. een vermindering met 31,7% t.o.v. het voorgaande jaar. De daling is opvallend bij de sectoren die traditioneel het voordeel van de steunverlening te baat namen om belangrijke investeringen te doen: de metaalnijverheid, de metaalverwerkende nijverheid en de chemische nijverheid. Vele andere sectoren, waaronder het textiel, de papiernijverheid, drukkerijen en uitgeverijen, de bouwmaterialen en de voedingsnijverheid, deden op het voordeel van die wetten slechts een beroep voor investeringsprojecten met geringere waarde dan in het vorige jaar. Dat getuigt ten overvloede van de slappe investeringstendens in de fabrieksnijverheid, zelfs al wordt hier en daar, zoals blijkt uit de analyse van de gegevens uit de B.T.W.-aangiften, een toeneming van de produktieve investeringen genoteerd. Bovendien hebben de bedragen die in de statistiek van de gesteunde investeringen werden opgenomen, evenzeer betrekking op de toekomst als op het lopende jaar, omdat deze bestedingen vaak over meer dan één jaar zijn gespreid. In feite vormen zij de voorbode van het investeringsverloop in 1981.

De krachtens de voornoemde wetten verleende steun beliep in 1980 6 535 miljoen frank, d.i. 3 170 miljoen in de vorm van rentebonificaties en 3 565 miljoen frank in kapitaalpremies of toelagen. Sedert 1979 is het aandeel van de kapitaalpremies gelijk aan of iets hoger dan dat van de rentevergoedingen. Dit wijst op een veranderd gedragsspatroon, zo van overheidswege als bij de investeerders, die, o.m. wegens de haussetrend van de rentetarieven en de grotere kwetsbaarheid van de onderneming door een aanzienlijker schuldenlast op lange termijn, liever een beroep doen op de financiering van de investering met eigen middelen.

Van 1962 tot 1980 bedroeg voor de Staat de kost van de steun overeenkomstig de beide modaliteiten 85 977 miljoen frank, d.i. 56 295 miljoen in rentebonificaties en 29 682 miljoen in kapitaalpremies en -toelagen.

In 1980 was het aantal nieuwe buitenlandse of gemengde (d.w.z. met Belgische participatie) inplantingen bijzonder klein (6 424 miljoen frank, tegen 10 701 miljoen in 1979) (zie tabel op het einde van dit hoofdstuk). Zoals voorheen hebben de geplande investeringen grotendeels betrekking op de nijverheid, maar van jaar tot jaar groeit ook het aandeel van de diensten en de handel. In de industrie staat in 1980 de metaalsector in voor een niet te verwaarlozen deel van de nieuwe investeringsprojecten. Hoewel de meeste nieuwe inplantingen uitgaan van in de E.E.G.-lidstaten gevestigde ondernemingen, nemen de Amerikaanse investeringen toch nog de belangrijkste plaats in maar ook de relatieve belangrijkheid van de Japanse vestigingen nam aanmerkelijk toe.

In een klein voor de wereldhandel openstaand land zoals België, is de aanwezigheid van buitenlandse investeringen in menig opzicht een noodzaak. Zij hebben onbetwistbaar veel kritiek gekregen en hun plaats in 's lands algemene economie moet opnieuw worden bepaald, maar dat is de taak van de « ronde tafel » inzake het nieuw industrieel beleid. Niettemin vormen zij een rijkdom en een belofte van economische ontwikkeling, zodat het wel zeer onredelijk zou zijn ze niet te bevorderen.

Na de verschillende hervormingen van de organieke wet en haar statuten heeft de Nationale Investeringsmaatschappij (N.I.M.) drie hoofdfuncties: ontwikkelings-

instituut van openbaar nut, economisch overheidsinitiatief en vervulling van taken voor rekening van de Staat.

Haar eigen werkzaamheden (1) maakten het haar mogelijk een netto winst van 330,7 miljoen frank te bereiken (meer dan één derde van die van het voorgaande dienstjaar 1978-1979). De totale inkomens over het dienstjaar bedroegen 984,9 miljoen, tegen 682,9 miljoen een jaar voordien, d.i. een stijging met 44,2%. Deze inkomens komen voort uit inkomsten van investeringen (747,2 miljoen frank), uit beleggingsopbrengsten (232 miljoen) en door andere verrichtingen en diversen (5,7 miljoen). Het beschikbare saldo van ontvangsten en uitgaven (in bruto winstresultaat) beliep 744,1 miljoen, waarvan verschillende afhoudingen, afschrijvingen en provisies werden afgetrokken om de hierboven vermelde netto winst te bekomen.

De investeringen voor eigen rekening over het dienstjaar (in 41 ondernemingen) bedroegen 3 185 miljoen frank (een stijging met 21,4 % t.o.v. het voorgaande dienstjaar) of 1 954,7 miljoen (1 223,7 in aandelen en 731 in converteerbare obligaties) als ontwikkelingsinstituut, en 1 230,3 miljoen frank (1 169,3 in aandelen en 61 in converteerbare obligaties) in het kader van het economisch overheidsinitiatief. Op verzoek en voor rekening van de Overheid werd besloten steun te verlenen aan 5 ondernemingen, in de vorm van aanvaarding als deposito van 302,4 miljoen frank aandelen waarop die door de Staat wordt ingeschreven (tegen 839 miljoen het vorige boekjaar).

De tabel op het einde van het hoofdstuk geeft een beeld van de sectoriële verdeling der aandelen bij de afsluiting van het boekjaar.

(1) N.I.M.verslagen 1979-1980 voorgelegd aan de algemene vergadering der aandeelhouders op 10 februari 1981.

Investerings ten behoeve van
Landsverdediging en
(miljoen gulden)

OMSCHRIJVING	In prijs van 1980		
	1975	1976	1977
1. Landbouw, bosbouw en visserij	10 909	12 740	13 195
2. Extractieve nijverheden	2 088	1 783	1 897
a) Steenkoolmijnen en hun elektrische centrales	419	432	508
b) Andere extractieve nijverheden	1 669	1 351	1 389
3. Be- en verwerkende nijverheden	106 409	89 493	74 453
a) Voedingsmiddelen, dranken en tabak	12 718	9 989	11 623
b) Textiel	5 562	4 120	4 022
c) Kleding en schoeisel	1 170	1 190	1 034
d) Hout en meubelen	2 896	3 477	3 153
e) Papier, drukkerij, uitgeverij	2 860	4 138	4 069
f) Chemie en aanverwante activiteiten	31 356	33 004	19 369
g) Klei, ceramiek, glas en cement	6 821	4 401	4 774
h) IJzer, staal en non-ferrometalen	23 085	13 397	7 304
i) Metaalverwerkende nijverheid en scheepsbouw	17 401	14 164	17 342
j) Diverse activiteiten n.e.g.	2 540	1 613	1 763
4. Bouwnijverheid	7 917	10 577	11 573
5. Elektriciteit, gas en water	35 692	31 544	34 061
6. Handel, bank- en verzekeringswezen, woongebouwen	194 339	220 089	224 705
a) Handel, bank- en verzekeringswezen	49 500	52 478	54 138
b) Woongebouwen	144 839	167 611	170 567
7. Vervoer en verkeer	56 693	54 268	54 764
a) Spoorwegvervoer	14 435	18 115	17 516
b) Wegvervoer	2 881	3 090	3 637
c) Zeevervoer, binnenscheepvaart, havens	17 077	15 759	16 516
d) Luchtvervoer	4 481	499	267
e) Post, telegraaf, telefoon, radio en televisie	17 819	16 805	16 828
8. Diensten	97 881	106 835	110 954
a) Overheid (wegen inbegrepen)	52 999	56 709	54 569
b) Onderwijs (officieel en vrij)	26 082	27 966	30 430
c) Andere	18 800	22 160	25 955
<i>Bruto binnenlandse vaste kapitaalvorming (1 tot 8)</i>	511 928	527 329	525 602
9. Veranderingen der voorraden	-12 636	9 463	7 370
a) Veestapel	-2 136	563	30
b) Andere voorraden	-10 500	8 900	7 400
<i>Totaal (van 1 tot 9)</i>	499 292	536 792	532 972
Statistische aanpassing	512	995	2 227
<i>Bruto binnenlandse kapitaalvorming</i>	499 804	537 787	535 199

(a) De gegevens werden aangepast aan de resultaten van de input-outputtabel die onder de auspiciën van de E.E.G. is opgesteld. De gegevens voor 1980 zijn nog niet beschikbaar.

a de economie (a)

ie inbegrepen
aken)

a 1975		In werkelijke prijzen				
1978	1979	1975	1976	1977	1978	1979
15 138	13 326	10 909	13 471	14 683	17 231	15 924
2 229	2 825	2 088	1 848	2 036	2 462	3 206
789	1 027	419	442	553	878	1 177
1 440	1 798	1 669	1 406	1 483	1 584	2 029
71 249	72 420	106 409	93 468	81 194	79 417	83 418
13 903	13 444	12 718	10 463	12 732	15 423	15 472
3 554	2 621	5 562	4 285	4 340	3 910	2 968
1 106	898	1 170	1 249	1 139	1 265	1 068
3 020	2 560	2 896	3 650	3 490	3 426	3 022
5 807	6 043	2 860	4 292	4 405	6 437	6 912
16 978	14 430	31 356	34 527	21 104	18 919	16 616
5 391	5 085	6 821	4 601	5 192	6 073	5 954
4 154	7 801	23 085	13 868	7 879	4 558	8 774
15 939	17 686	17 401	14 843	18 933	17 824	20 455
1 397	1 852	2 540	1 690	1 980	1 582	2 177
11 029	11 319	7 917	11 081	12 665	12 522	13 296
33 348	36 062	35 692	33 736	38 379	39 820	45 385
233 998	214 471	194 339	241 055	264 555	290 975	280 340
52 599	55 790	49 500	56 400	61 800	62 300	69 100
181 399	158 681	144 839	184 655	202 755	228 675	211 240
62 880	61 677	56 693	57 634	61 667	71 248	72 673
19 023	19 762	14 435	19 597	19 967	22 456	24 197
3 625	4 249	2 881	3 327	4 150	4 294	5 223
23 581	20 633	17 077	16 710	19 171	26 164	24 097
633	2 121	4 481	572	360	800	2 428
16 018	14 912	17 819	17 428	18 019	17 534	16 728
105 808	120 559	97 881	116 224	127 979	128 449	153 575
50 610	59 229	52 999	61 860	62 541	61 125	74 629
30 980	32 652	26 082	30 464	35 538	38 324	42 846
24 218	28 678	18 800	23 900	29 900	29 000	36 100
535 679	532 659	511 928	568 517	603 158	642 124	667 817
5 664	8 766	—12 636	9 960	7 917	6 797	11 312
664	— 234	— 2 136	460	— 83	697	— 188
5 000	9 000	—10 500	9 500	8 000	6 100	11 500
541 343	541 125	199 292	578 177	611 075	648 921	679 129
1 023	6 249	512	— 259	2 876	607	3 592
512 366	517 671	199 801	578 218	613 951	649 528	682 721

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

**Sectoriële spreiding van de investeringen die de voordelen genoten hebben
voorzien door de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970**
(miljoenen franken)

BEDRIJFSTAK	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	Totaal (a)
Steenkolenmijnen en groeven	237	42	442	571	137	592	358	6 409
Energie	112	675	104	48	239	124	200	2 426
Metaalvoortbrengende nijverheid	2 430	2 002	37 236	17 599	2 511	4 266	1 785	173 501
Ijzer- en staalnijverheid	624	1 364	33 261	15 509	2 140	1 319	120	149 380
Nijverheid der non-ferrometalen	1 805	639	3 975	2 090	372	2 947	1 665	24 121
Metaalverwerkende nijverheid	11 331	5 467	15 855	6 575	15 480	19 148	13 167	202 596
Scheikundige nijverheid	10 058	15 761	21 078	23 536	14 827	20 557	9 548	254 097
Eigenlijke scheikunde	7 082	11 379	19 342	18 367	11 198	16 458	6 352	175 215
Petroleum	—	—	—	2 850	—	238	583	29 501
Rubber	207	987	220	341	304	255	422	8 161
Papier en drukkerijen	2 769	3 394	1 516	1 977	3 326	3 606	2 191	41 220
Textiel- en confectienijverheid	3 760	1 878	4 045	3 820	4 607	6 240	4 102	59 372
Voedingsmiddelenijverheid	5 285	4 280	4 293	5 821	6 274	9 292	5 579	69 304
Houtnijverheid	2 275	1 127	2 033	2 081	2 177	1 226	2 058	22 841
Bouwstoffenijverheid, enz.	3 634	1 454	3 360	4 216	3 558	7 263	5 991	61 405
Materialen, glas	3 090	746	1 765	2 975	2 362	5 358	3 777	46 969
Ondernemingen van bouwwerken	544	708	1 595	1 241	1 196	1 906	2 214	14 436
Diversen	3 705	3 693	4 052	5 986	4 474	7 076	8 961	59 827
w.o. :								
uitrusting van terreinen door de openbare diensten	1 029	923	1 100	461	617	963	1 026	13 750
Totaal ...	42 826	36 379	92 497	70 254	54 284	75 783	51 749	911 778

(a) Vanaf 1959.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

Sectoriële spreiding van de voorziene buitenlandse investeringen
(miljoenen franken)

	1976	1977	1978	1979	1980		Totaal van 1959 tot 1980	
					Absolute gegevens	%	Absolute gegevens	%
BEDRIJFSTAK								
Metaalvoortbrengende nijverheid	644	1 941	2 865	1 075	2 128	33,1	60 540	26,2
Scheikundige-, petroleum- en papier- nijverheid	7 391	1 969	4 137	5 752	781	12,2	105 506	45,7
Textielnijverheid	616	555	151	28	62	1,0	10 207	4,4
Andere industrieën	1 909	4 731	5 003	3 846	3 453	53,7	54 705	23,7
Totaal ...	10 560	9 196	12 156	10 701	6 424	100,0	230 958	100,0
waarvan :								
nijverheid	8 600	5 877	7 454	7 488	3 263	50,8	192 812	83,5
handel	759	2 395	2 122	1 093	1 290	20,1	14 818	6,4
diensten	1 201	—	2 580	2 120	1 871	29,1	23 328	10,1

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de
Nijverheid.

**Indeling van de voorziene buitenlandse investeringen
volgens land van oorsprong
(miljoenen franken)**

LAND	1976	1977	1978	1979	1980		Totaal van 1959 tot 1980	
					Absolute gegevens	%	Absolute gegevens	%
Duitse Bondsrep. ...	1 779	234	1 030	246	996	15,5	25 477	11,0
Frankrijk	385	1 430	366	422	768	12,0	24 160	10,5
Italië	2 277	36	65	7	62	0,9	3 594	1,6
Luxemburg	105	64	167	1 319	73	1,1	2 256	0,9
Nederland	2 751	952	1 924	624	872	13,6	23 729	10,3
Verenigd Koninkrijk	279	910	358	3 339	507	7,9	15 515	6,7
Denemarken	8	—	21	14	25	0,4	187	0,1
Ierland	—	—	—	—	1	—	3	—
<i>E.E.G.</i>	<i>7 584</i>	<i>3 627</i>	<i>3 931</i>	<i>5 971</i>	<i>3 304</i>	<i>51,4</i>	<i>94 921</i>	<i>41,1</i>
Verenigde Staten ...	1 783	2 674	5 140	3 115	1 766	27,5	105 017	45,5
Japan	649	320	559	46	680	10,6	4 524	1,9
Zweden	109	59	41	6	41	0,6	2 552	11,0
Zwitserland	208	390	277	279	248	3,9	4 064	1,8
Andere landen	227	2 127	2 208	1 284	385	6,0	19 880	8,6
<i>Totaal ...</i>	<i>10 560</i>	<i>9 196</i>	<i>12 156</i>	<i>10 701</i>	<i>6 424</i>	<i>100,0</i>	<i>230 958</i>	<i>100,0</i>

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

**Regionale indeling van de voorziene buitenlandse
investeringen in de fabrieksnijverheid
(miljoenen franken)**

PROVINCIE EN STREEK	1976	1977	1978	1979	1980	
					Absolute gegevens	%
Antwerpen	1 528	952	3 165	5 478	1 359	21,1
West-Vlaanderen	—	10	37	78	53	0,8
Oost-Vlaanderen	1 752	700	686	2 153	1 174	18,3
Limburg	455	49	930	255	171	2,7
Vlaams Brabant	80	876	781	602	108	1,7
<i>Vlaamse gewesten</i>	<i>3 815</i>	<i>2 587</i>	<i>5 559</i>	<i>8 566</i>	<i>2 865</i>	<i>44,6</i>
Henegouwen	4 254	958	1 282	477	231	3,6
Luik	24	1 806	1 248	247	729	11,3
Luxemburg	—	452	1 225	4	30	0,5
Namen	165	60	184	116	170	2,6
Waals Brabant	172	14	260	286	25	0,4
<i>Waalse gewesten</i>	<i>4 615</i>	<i>3 290</i>	<i>4 199</i>	<i>1 130</i>	<i>1 185</i>	<i>18,4</i>
<i>Hoofdstad Brussel</i>	<i>170</i>	<i>—</i>	<i>2 358</i>	<i>1 005</i>	<i>2 374</i>	<i>37,0</i>
<i>Het Rijk ...</i>	<i>8 600</i>	<i>5 877</i>	<i>12 156</i>	<i>10 701</i>	<i>6 424</i>	<i>100,0</i>

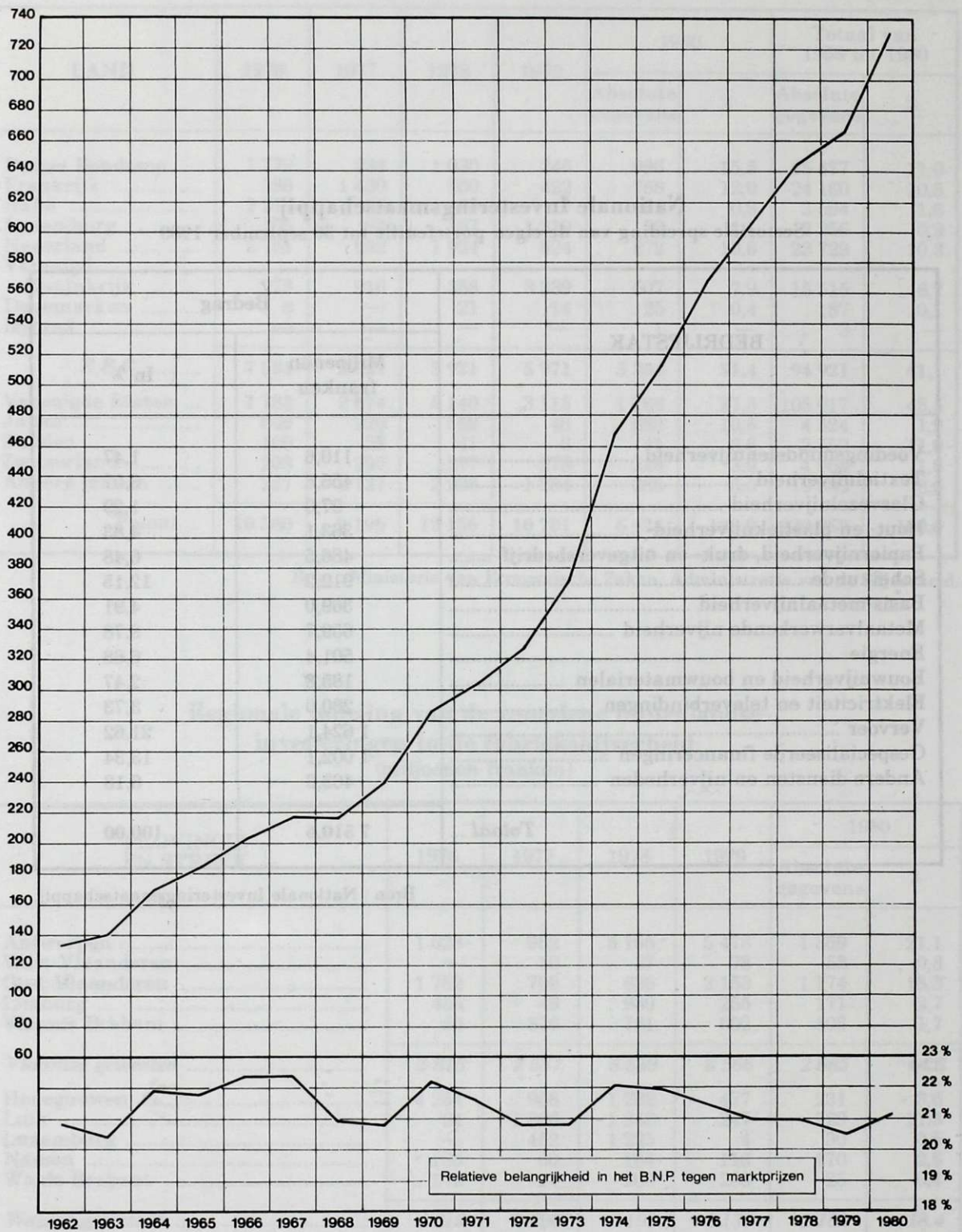
Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

Nationale Investeringsmaatschappij
Sectoriële spreiding van de eigen portefeuille tot 30 september 1980

BEDRIJFSTAK	Bedrag	
	Miljoenen franken	In %
Voedingsmiddelennijverheid	110,6	1,47
Textielnijverheid	455,8	6,07
Glasvezelnijverheid	97,0	1,29
Hout- en plasteeknijverheid	363,1	4,83
Papiernijverheid, druk- en uitgeversbedrijf	486,5	6,48
Scheikunde	912,2	12,15
Basis-metaalnijverheid	369,0	4,91
Metaalverwerkende nijverheid	659,7	8,78
Energie	501,4	6,68
Bouwnijverheid en bouwmaterialen	185,8	2,47
Elektriciteit en televerbindingen	280,0	3,73
Vervoer	1 624,1	21,62
Gespecialiseerde financieringen	1 002,1	13,34
Andere diensten en nijverheden	463,3	6,18
<i>Totaal ...</i>	7 510,6	100,00

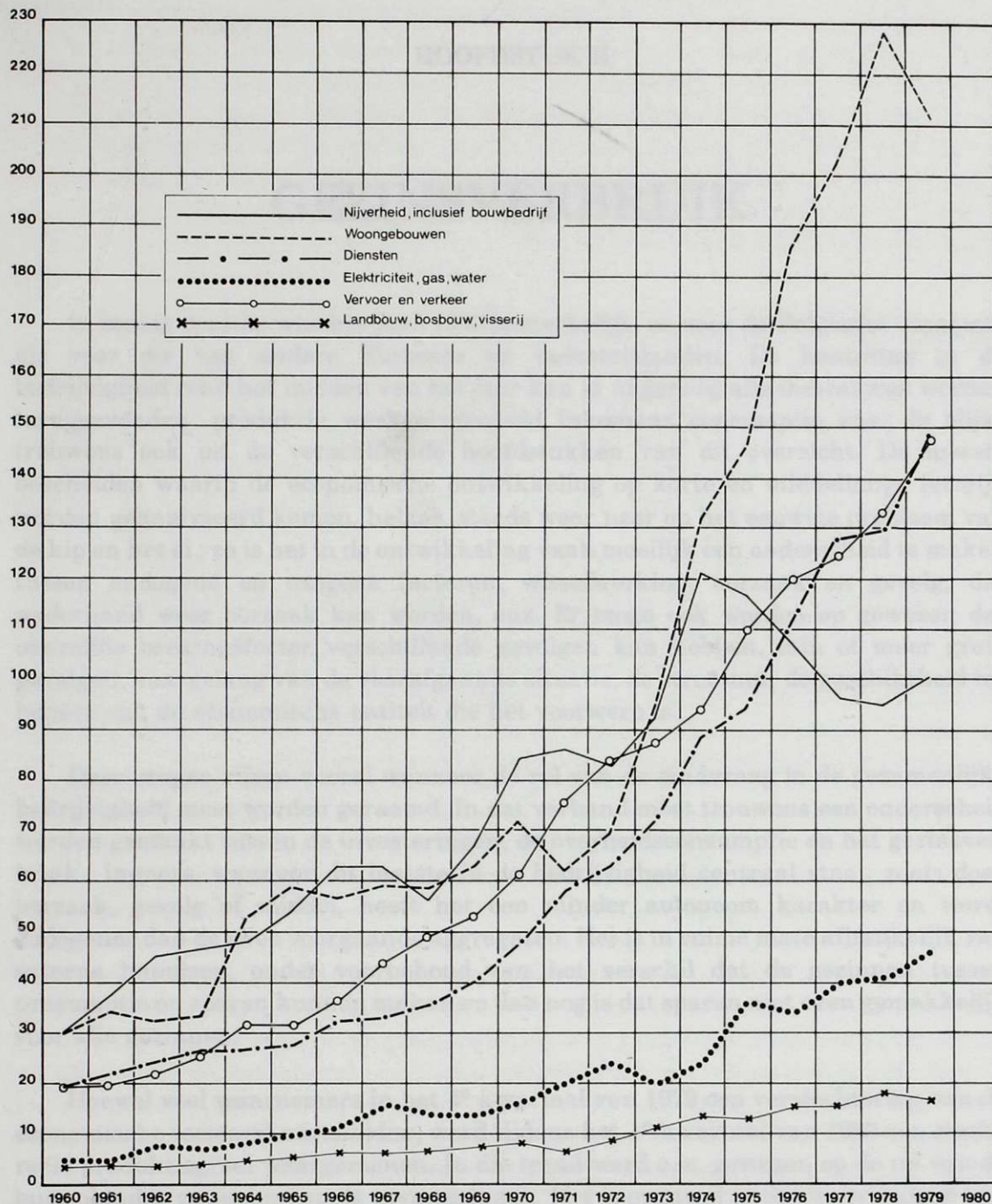
Bron : Nationale Investeringsmaatschappij.

Bruto binnenlandse kapitaalvorming
 Exclusief landsverdediging en voorraadvorming
 (miljarden franken - in werkelijke prijzen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

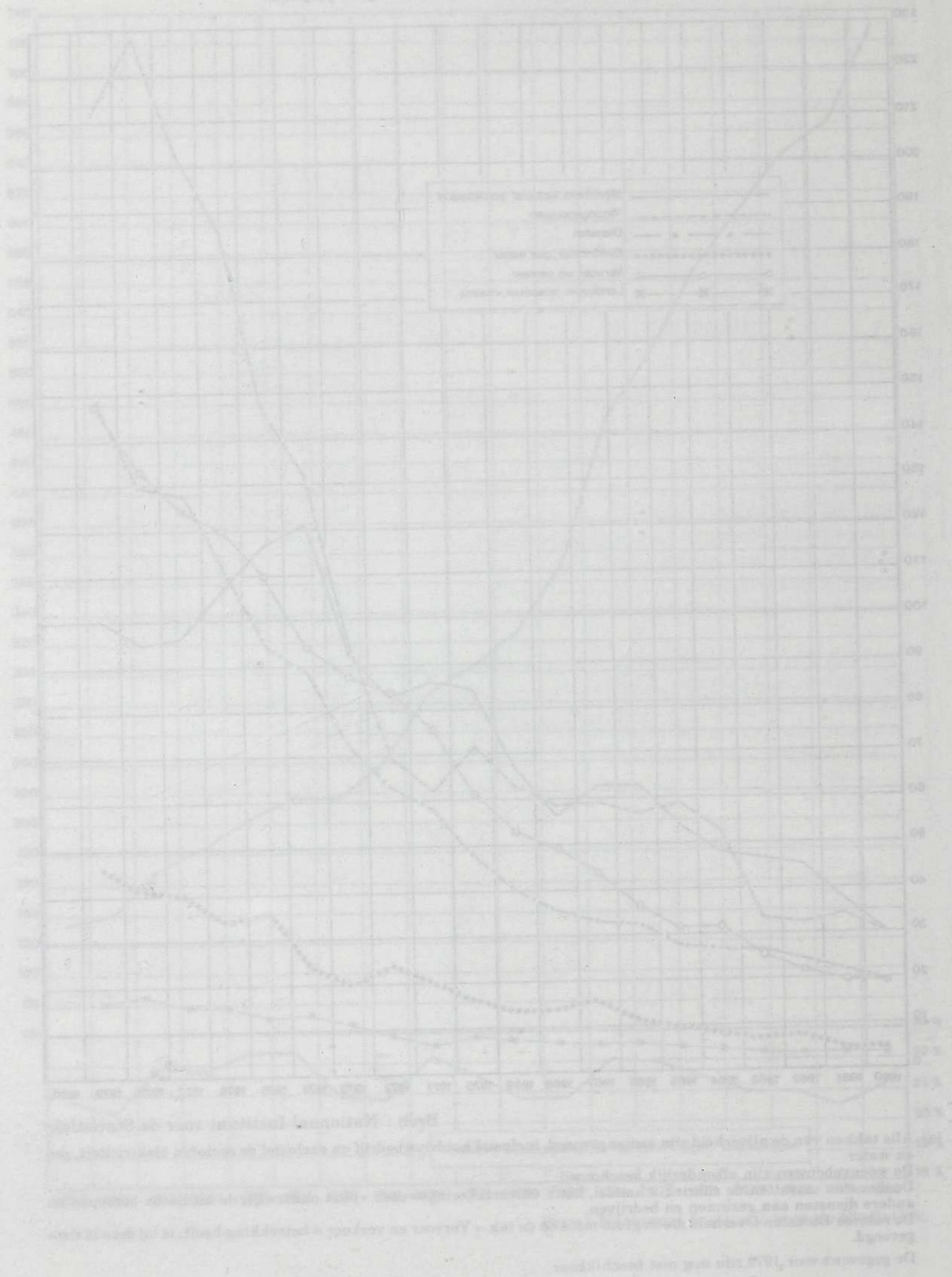
Bedrijfstaksgewijze ontwikkeling van de bruto binnenlandse kapitaalvorming (a)
 Exclusief landsverdediging en voorraadschommeling
 (miljarden franken - in werkelijke prijzen)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

- (a) Alle takken van de nijverheid zijn samengevoegd, inclusief het bouwbedrijf en exclusief de sectoren elektriciteit, gas en water.
 De woongebouwen zijn afzonderlijk beschouwd.
 De diensten omvatten de rubriek « handel, bank en verzekeringswezen », het onderwijs, de medische beroepen en andere diensten aan gezinnen en bedrijven.
 De rubriek Diensten-Overheid die in grote mate op de tak « Vervoer en verkeer » betrekking heeft, is bij deze laatste gevoegd.
 De gegevens voor 1979 zijn nog niet beschikbaar.

Bedrijfskwaliteitsontwikkeling van de grote binnenlandse kapitaalvorming (a)
 Landelijk landbouw en voorverwerking
 (cijfers in miljoen - in werkelijke prijzen)

HOOFDSTUK II

GEZINSVERBRUIK

In menig opzicht was het jaar 1980 opmerkelijk, zo voor de Belgische economie als voor die van andere Europese en industrielanden. De kentering in de bedrijvigheid rond het midden van het jaar kan in nagenoeg alle indicatoren worden teruggevonden : produktie, werkgelegenheid, inkomens, consumptie, enz.; dit blijkt trouwens ook uit de verschillende hoofdstukken van dit overzicht. De meeste bescheiden waarin de economische ontwikkeling op korte en middellange termijn worden geanalyseerd komen, helaas, steeds weer neer op het eeuwige probleem van de kip en het ei : zo is het in de ontwikkeling vaak moeilijk een onderscheid te maken tussen endogene en exogene factoren, wisselwerking, oorzaak en gevolg, dat naderhand weer oorzaak kan worden, enz. Er moge ook worden op gewezen dat eenzelfde brekingsfactor verschillende gevolgen kan hebben, min of meer grote gevolgen, naargelang van de voorafgaande situatie, de structuur, de geschiktheid tot beheer van de economische entiteit die het voorwerp is.

Deze vragen rijzen vooral wanneer de rol van de eindvraag in de gezamenlijke bedrijvigheid moet worden geraamd. In dat verband moet trouwens een onderscheid worden gemaakt tussen de investeringen, de overheidsconsumptie en het gezinsverbruik : immers, wanneer dit laatste in de bedrijvigheid centraal staat, zoals doel, oorzaak, gevolg of middel, heeft het een minder autonoom karakter en wordt endogener dan de twee voorgaande aggregaten. Het is in ruime mate afhankelijk van externe impulsen, onder voorbehoud van het verschil dat de gezinnen tussen consumptie en sparen kunnen maken en dan nog is dat sparen niet even gemakkelijk voor alle gezinnen.

Hoewel veel waarnemers in het 4^e kwartaal van 1979 een verslechtering van de economische toestand vaststelden, werd tijdens het 1^e kwartaal van 1980 een sterke reële produktiegroei waargenomen. In die trend werd o.m. gewezen op de rol van de buitenlandse vraag en van de investeringen. Het is evenwel zo dat de broosheid van die vraag en het grote aandeel van de programmatie op lange termijn bij de investeringen doen vermoeden dat de sterke reële groei van de consumptie (tussen 4 en 7 % volgens de bronnen) tijdens die eerste drie maanden van zeer groot belang is geweest.

Die forse stuwing van de particuliere bestedingen is wellicht aan twee redenen toe te schrijven. De eerste is van « speculatieve » of veeleer « anticipatieve » aard : in het laatste kwartaal van 1979 en in het eerste van 1980 was de prijsstijging opnieuw sterker, na een jaar van tendentiële daling van de toeneming. Die nieuwe hausse

kwam vooral tot uiting bij de energieprijzen, doorheen welke de consumenten vaak, terecht of ten onrechte, geneigd zijn de komende economische ontwikkeling te beoordelen. De tweede reden schuilt in een inhaalgedraging voor sommige goederencategorieën, waarvoor de vraag tijdens de beide voorgaande jaren aanmerkelijk vertraagde, nl. de duurzame goederen (exclusief wagens) en de textiel- en kledingartikelen. De twee voornaamste beschikbare bronnen, d.w.z. het verloop van de omzet in de kleinhandel volgens het N.I.S. eensdeels en de (door het N.I.S. behandelde) B.T.W.-gegevens anderdeels, tonen aan dat de consumptiegroei tijdens het 1^e kwartaal in hoofdzaak op deze beide goederencategorieën steunde: beide kennen een stijging van 11 tot 15 % naar volume, zowel in het ene statistische gegeven als in het andere.

De samenhang met de trend van de industriële produktie blijkt duidelijk uit de desbetreffende statistieken, volgens welke de industriële produktie in het 1^e kwartaal van 1980 reëel met 12,3 % steeg voor de sector van de duurzame goederen t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar, terwijl de kleding- en de schoenensectoren over dezelfde periode een toeneming met 10 % kenden. De impuls die van de gezinsbestedingen in het begin van het jaar op de economische bedrijvigheid is uitgegaan lijkt dus onbetwistbaar, zelfs indien deze slechts een gedeeltelijke rol heeft gespeeld.

Zo de kentering van de bedrijvigheid rond medio 1980 o.m. de consumptievertraging als een der oorzaken heeft, staat het in elk geval vast dat deze er zeer sterk heeft toe bijgedragen, veel meer dan in omgekeerde richting. De grote toeneming van de werkloosheid in het 2^e halfjaar heeft uitwerkingen gehad, zo in reële betekenis door de ermee gepaard gaande inkomensvermindering, als door de psychologische beweegredenen, o.m. onder vorm van wantrouwen en voorzorgssparen.

Twee factoren lijken een aanzienlijke invloed te hebben gehad zowel op de produktie als op de consumptie en via de ene op de andere en omgekeerd: de tweede olieschok en het hoge rentepeil. Tussen 1974 en 1978 werd de eerste hausse van de energieprijzen min of meer snel verteerd, o.m. door de daling van de dollarkoers, maar de tweede lijkt de gezinnen veel zwaarder te hebben getroffen; dat blijkt overigens uit de reële teruggang van het verbruik van energieprodukten, hoewel in België nog geen werkelijk beleid tot energiebezuiniging werd ontwikkeld; dat blijkt ook uit de onzekerheid op de automobiemarkt, waar het aantal inschrijvingen in 1980 met ruim 5 % terugliep. Dit laatste verschijnsel roept de tweede factor op nl. de invloed van het hoge rentepeil op de gezinsbestedingen; die valt niet te ontkennen wat de woningen en de duurzame goederen betreft.

Hier wordt nu overgegaan tot een omstandiger beschrijving van de ontwikkeling van het gezinsverbruik in 1980. Thans zijn twee belangrijke statistische bronnen over het gehele jaar 1980 ter beschikking. In de B.T.W.-statistiek zijn de bedragen opgenomen van de aan de B.T.W. onderworpen verrichtingen in de kleinhandel en de verschillende subsectoren; de resultaten over het 4^e kwartaal zijn nog voorlopig, maar de rechtzettingen zullen wel niet aanzienlijk zijn. De andere bron, de statistiek van het omzetcijfer in de kleinhandel, wordt door het N.I.S. opgemaakt aan de hand van een enquête bij de handelaars. Deze enquête is volledig voor het gedeelte dat geen

betrekking heeft op de kleine detailhandel; de gegevens in verband hiermede worden uit een monster gehaald. Zo wat de B.T.W. als de andere bron betreft, werden de gegevens naar waarde, voor het totaal en voor elke rubriek, gedeplateerd door overeenkomstige indexcijfers, die zo nauwkeurig mogelijk door de A.D.S.D. werden opgebouwd.

Over het algemeen stemmen de N.I.S. en de B.T.W.-gegevens onderling overeen, althans wat de rubrieken « voeding », « textiel en kleding » en « andere artikelen » betreft; er zijn enkele geringe afwijkingen inzake de duurzame goederen, maar die moeten worden toegeschreven aan de samenstelling van de rubrieken. In totaal beloopt de groei naar volume van de omzet in de kleinhandel 0,6 % volgens de gegevens van de enquête en 1,9 % volgens de B.T.W.

Dit verschil tussen 2 statistieken komt vaker voor; de werkelijkheid zit tussen de beide in en wellicht dicht bij het B.T.W.-cijfer, dat zekerder en vollediger is. Bovendien is in beide reeksen het ontwikkelingspatroon identiek.

Over het gehele jaar 1980, zou de omzet in de kleinhandel in volume dus met iets minder dan 2 % zijn toegenomen. De rubrieken met de beste groeieresultaten zijn die van de duurzame goederen (behalve autovoertuigen) en van de textiel- en kledingartikelen (behalve schoenen). Deze aangroei is evenwel in hoofdzaak toe te schrijven aan een sterke, massale aankoopgolf in het begin van het jaar. Nadien liep de ontwikkeling terug, vooral in het 2^e halfjaar en voornamelijk bij de duurzame goederen. Derhalve dient het jaar 1980 duidelijk in 2 periodes te worden onderverdeeld, want het globale resultaat verdoezelt de tendens die zich gedurende het jaar ontwikkelde.

De posten met een aanmerkelijke teruggang zijn die welke verband houden met de energie, nl. de motorbrandstoffen en oliën en de diverse brandstoffen. Dit kan enigszins worden verklaard door de zachte winter van 1980, volgend op het gure weer in 1979. Toch wordt ook een — zelf opgelegde of verplichte — vermindering van het energieverbruik der gezinnen vastgesteld. De forse prijshausse van de energie, de verslechtering van de werkgelegenheid en, uiteraard, van vele gezinsinkomens in 1980, evenals het toenemende pessimisme van de consumenten (zie verder) hebben bij voorrang bezuinigingen op die post doen ontstaan; er wordt trouwens sedert geruime tijd steeds opnieuw herhaald dat hij kan gedrukt worden. De daling in de verkoop van personenwagens, de nieuwe vondsten terzake, evenals de vermindering van het gemiddeld aantal afgelegde kilometers dragen ook bij om het verbruik van motorbrandstoffen te drukken.

De voedingsprodukten en nog enkele andere posten kenden een middelmatige groei, die enigszins terugliep in het 2^e halfjaar.

De inkrimping van de gezinsbestedingen werd in de zomer reeds duidelijk, maar verscherpte nog naar het einde van het jaar toe: uit de resultaten over het 4^e kwartaal blijkt een teruggang t.o.v. hetzelfde kwartaal van 1979 en deze heeft betrekking op nagenoeg alle rubrieken.

Het belang van de B.T.W.-gegevens ligt ook in de benadering, die zij mogelijk maken, van de dienstenconsumptie. Voor de gezamenlijke diensten werden de posten

« horeca », « herstelling van consumptiegoederen en wagens », « recreatieve en culturele diensten », en « persoonlijke diensten » in aanmerking genomen; weliswaar geldt het hier slechts een gedeelte van de diensten, maar toch volstaat het om er een nauwkeurige raming uit te halen. Over het gehele jaar zou de dienstenconsumptie een reële groei van ongeveer 3 % hebben gekend. De ontwikkeling doorheen het jaar is dezelfde als voor de goederenconsumptie : ook hier wordt in het 4e kwartaal een aanmerkelijke vertraging waargenomen.

De toeneming van de gezamenlijke particuliere consumptie in 1980 zou dus rond 2 à 2,5 % liggen. Dit resultaat kan wellicht enige verbazing wekken, rekening gehouden met de algemene economische toestand tijdens dit jaar. Daarbij moet echter in overweging worden gegeven dat het echter in hoofdzaak werd bepaald door de kortstondige en forse groei in het begin van het jaar. Tijdens het 2^e halfjaar liepen al de posten van de goederen- en dienstenconsumptie terug.

De daling bij de verkoop van autovoertuigen en de — in 1980 vrij sterke — vermindering van de woningbouw zijn te wijten aan de groeiende financiële moeilijkheden van de gezinnen, de toenemende werkloosheid, o.m. bij de jongeren, en het hoge peil van de rentetarieven. Ook de aankoop van andere duurzame goederen wordt door deze factoren beïnvloed en de achteruitgang van woningbouw beklemtoont nog dit verschijnsel (minder woningen en hierdoor ook geringere aankoop van uitrusting ter bemeubeling). De talrijke aankopen in het 1^e kwartaal hebben niettemin ertoe bijgedragen dat het percentage van de uitrusting der Belgische gezinnen in 1980, zoals opgenomen door het N.I.S. weer omhoog ging. Deze gegevens zijn in een tabel vervat.

De ramingen, volgens de verschillende bronnen, inzake beschikbaar inkomen en besparingen, zijn gelijkaardig. De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en I.R.E.S. ramen de reële groei van het werkelijk beschikbaar inkomen op 3 %. De kleinere groei van de consumptie gaat aldus samen met een verhoging van de spaargraad. Uit de daling van de investeringen o.m. in woningen, blijkt dat de toegenomen besparingen niet benut worden voor de bruto binnenlandse kapitaalvorming, maar voor een uitbreiding van de financiële activa, vooral deze met een looptijd van meer dan één jaar. De schuld van de particulieren daarentegen, werd verminderd : « De vorming van de korte termijnschuld, vooral wat het consumptiekrediet betreft, werd verminderd met 21 miljard frank in 1979 tot 6 miljard, terwijl de toename van de lange termijnschuld van 165 op 82 miljard frank werd gebracht. Opgemerkt wordt dat een deel van de toename van het werkelijk inkomen, dat niet werd gespaard door de particulieren, werd benut om de duurdere energierekening te betalen en dit in grotere mate dan voorheen het geval was » (1).

Overigens zijn de resultaten van de door de E.E.G. in januari, mei, oktober 1980 en januari 1981 bij de consumenten verrichte enquêtes beschikbaar. Uit al de antwoorden op de gestelde vragen blijkt een diepgaande en vrij algemene verslechtering van de conjunctuurbeoordeling vanwege de ondervraagden (4 800 in oktober en 2 500 op de andere tijdstippen).

(1) Bron : Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.

Een gemiddelde aangroei van de consumptie *ad* 2 % in 1980 dekt wellicht zeer uiteenlopende situaties naargelang van de sociale of de inkomenscategorie. De E.E.G.-enquête is een van de zeldzame en helaas gedeeltelijke indicatoren die een mogelijkheid tot het nagaan van dit verschillende verloop biedt. Uit een kort onderzoek, kunnen via 2 vragen, de ene met betrekking tot de ontwikkeling van de financiële toestand der gezinnen, de andere over de mogelijkheid geld opzij te leggen, de volgende besluiten worden getrokken :

- Deze gegevens, die verder zouden moeten uitgediept worden en die, zoals reeds gezegd, op een monster steunen, tonen aan dat de crisis de ongelijkheid nog doet toenemen. Het jaar 1980 zou in dit opzicht opmerkelijk geweest zijn.

Deze gegevens, die verder zouden moeten uitgediept worden en die, zoals reeds gezegd, op een monster steunen, tonen aan dat de crisis de ongelijkheid nog doet toenemen. Het jaar 1980 zou in dit opzicht opmerkelijk geweest zijn.

**Verloop van de verrichtingen volgens de B.T.W.-aangiften
in verschillende posten van het gezinsverbruik (a)**
(percentuele aangroei t.o.v. van vorig jaar)

OMSCHRIJVING	1979		1980											
			1 ^e kwartaal		2 ^e kwartaal		3 ^e kwartaal		4 ^e kwartaal (b)		Het jaar (b)			
			Waarde	Volume	Waarde	Volume	Waarde	Volume	Waarde	Volume	Waarde	Volume	Waarde	Volume
Kleinhandel	8,5	3,5	14,8	7,1	8,0	1,0	7,9	1,6	5,3	-1,1	8,8	1,9		
Horeca	7,1	4,6	13,1	10,3	9,8	6,9	7,4	2,4	6,9	1,8	9,0	5,0		
Reparatie van gebruiksgoederen en voertuigen	14,5	10,3	20,4	15,5	5,3	-0,4	2,7	-4,6	-0,5	-8,0	6,7	—		
Recreatieve en cultu- rele diensten	9,4	3,2	18,3	13,2	4,6	—	10,7	5,2	14,5	8,9	11,9	6,7		
Persoonlijke diensten ..	8,2	2,8	13,3	9,7	9,1	4,9	6,0	1,9	4,3	1,2	8,0	4,2		
Totaal diensten (c)	10,0	6,2	..	..	..	..	..	..	..	..	8,1	3,0		
Totaal gezinsverbruik (c)	8,9	4,1	..	..	..	..	..	..	..	..	8,6	2,0 - 2,5		

(a) Alle aangevers inbegrepen. De omschrijvingen hebben betrekking op de aard van de bedrijvigheid.

(b) Voorlopige gegevens.

(c) Raming.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor
de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en
Documentatie.

Verloop van de verrichtingen volgens de B.T.W.-aangiften in de kleinhandel (a)
(procentuele aangroei t.o.v. van vorig jaar)

OMSCHRIJVING	1979		1980									
			1 ^e kwartaal		2 ^e kwartaal		3 ^e kwartaal		4 ^e kwartaal (b)		Het jaar (b)	
	Waarde	Volume	Waarde	Volume	Waarde	Volume	Waarde	Volume	Waarde	Volume	Waarde	Volume
Voeding	4,7	4,1	7,1	4,8	7,0	4,3	6,4	1,6	6,1	1,3	6,6	2,9
Schoonmaak en onder- houdartikelen	6,2	6,8	8,6	8,0	4,6	3,5	4,1	1,3	3,8	0,4	5,4	3,3
Kleding	5,8	2,2	17,3	15,4	6,2	4,9	8,2	6,4	6,8	4,5	9,0	6,3
Schoenen	11,5	5,5	14,9	10,6	6,3	2,7	5,9	0,8	2,0	—	6,7	1,6
Meubileringstextiel	5,3	2,5	23,9	21,0	6,5	4,1	7,7	5,3	4,4	1,7	10,1	7,5
Woninginrichting	5,7	3,6	16,4	15,5	8,0	6,7	4,7	2,8	2,0	—	7,2	5,6
Automobielen, motorrij- wielen en rijwielen	10,3	..	22,8	..	4,2	..	6,2	..	1,8	..	8,8	..
Motorbrandstoffen	18,9	5,5	34,7	—	23,8	—	15,9	—	5,3	—	19,0	—
Boeken, papierwaren en kantoorbenodigdheden ..	14,0	5,6	15,9	10,9	14,6	12,1	18,7	13,7	9,9	3,2	14,3	9,5
Overige kleinhandel (c) ..	16,1	0,8	17,8	—	12,1	—	12,9	—	4,7	—	11,5	—
Kleinhandel van diverse produkten	8,7	3,7	9,7	4,5	9,3	4,1	8,8	3,6	8,3	3,1	9,0	4,0
Totaal ...	8,5	3,5	14,8	7,1	8,0	1,0	7,9	1,6	5,3	—	8,8	1,9

(a) Alle aangiften inbegrepen. De omschrijvingen hebben betrekking op het handelstype.

(b) Voorlopige gegevens.

(c) Omvat de kleinhandel in : fotografische en optische artikelen, uurwerken en juwelen, speelgoed, sportartikelen, wapens, bloemen en planten, zaaigoed en meststoffen, geschenkenartikelen, diversen en ook de brandstoffen, die een belangrijk aandeel hebben in deze rubriek.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Verloop van de kleinhandelsafzet (a)
(procentuele aangroei t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar)

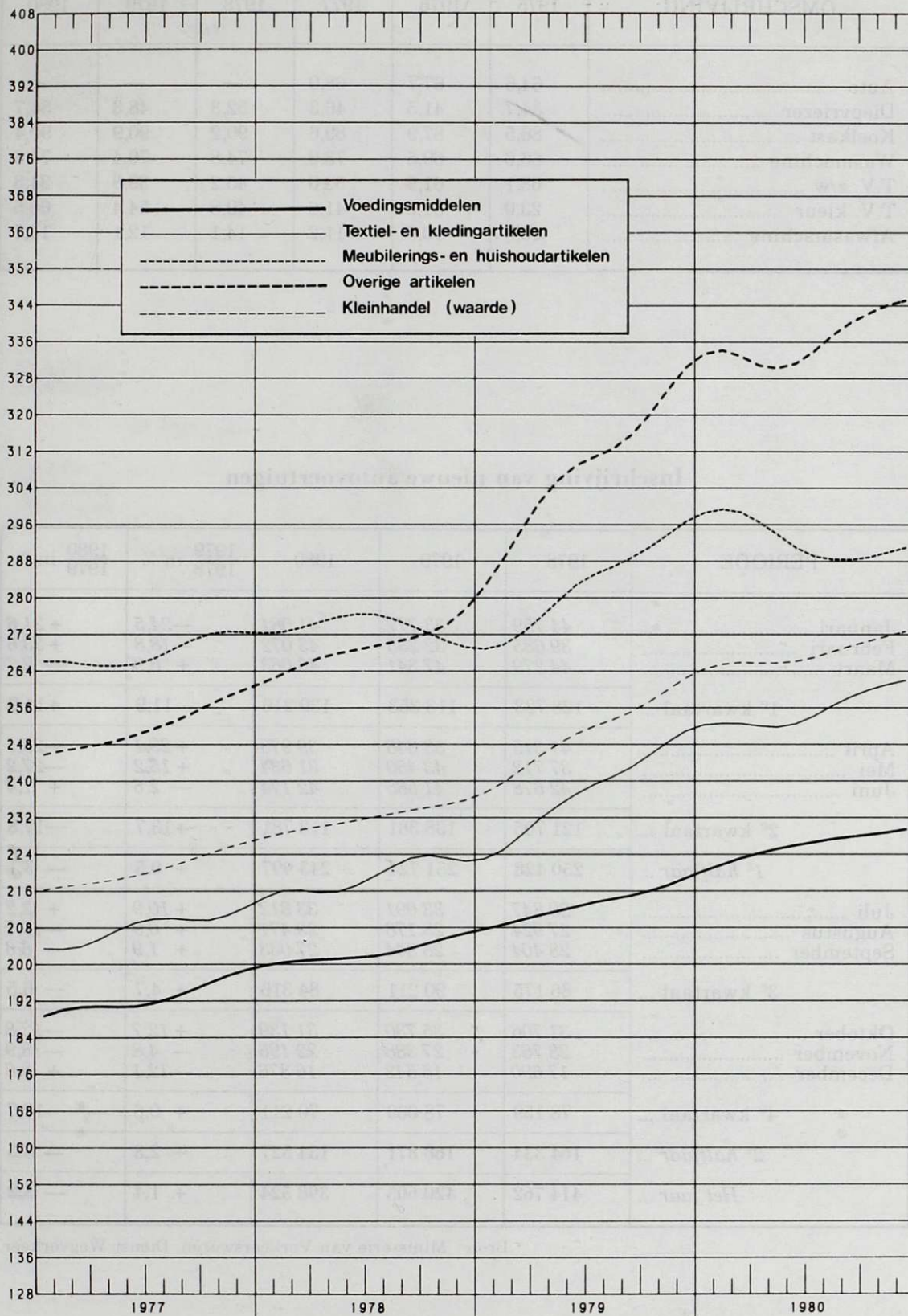
OMSCHRIJVING	1980											
	1979		1 ^e kwartaal		2 ^e kwartaal		3 ^e kwartaal		4 ^e kwartaal		Het jaar	
			1 ^e kwartaal		2 ^e kwartaal		3 ^e kwartaal		4 ^e kwartaal			
			Waarde	Volume	Waarde	Volume	Waarde	Volume	Waarde	Volume		
Voedingsmiddelen	5,4	4,8	5,3	3,0	5,8	3,1	6,6	1,8	6,1	1,3	5,9	2,2
Textiel en kleding	8,4	4,7	13,2	11,2	5,7	4,0	6,1	3,9	6,9	4,1	7,7	5,6
Meubilerings- en huis- houdartikelen	2,9	1,1	12,6	11,5	4,6	3,0	1,1	-1,0	0,9	-1,6	4,4	2,6
Andere artikelen	13,9	3,3	18,0	-1,0	7,0	-9,5	9,5	-2,3	5,9	-8,3	9,9	-5,3
Totaal ...	7,9	3,2	11,6	4,1	6,2	-0,7	6,5	0,3	5,3	-1,1	7,3	0,6

(a) Statistisch onderzoek van het N.I.S. Voorlopige gegevens.
De gegevens naar volume voor de verschillende goederengroepen werden verkregen door de
gegevens naar waarde met de overeenstemmende prijsindexcijfers te deflateren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut
voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en
Documentatie.

Verloop van de indexcijfers van de omzet in de kleinhandel

Verdeling volgens de aard der goederen — waarde indexcijfers
(seizoengezuiverde en afgevlakte reeks — 1970=100)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Uitrustingsgraad van de Belgische gezinnen in duurzame goederen

OMSCHRIJVING	1975	1976	1977	1978	1979	1980
Auto	64,6	67,7	68,0	—	—	—
Diepvriezer	34,7	41,5	46,3	52,3	48,3	54,7
Koelkast	86,5	87,9	89,6	90,2	90,9	90,4
Wasmachine	66,6	69,5	73,0	74,8	70,4	74,6
T.V. z/w	68,1	61,9	52,0	45,2	39,8	34,3
T.V. kleur	23,0	31,6	41,6	49,8	54,4	60,5
Afwasmaschine	10,0	10,9	11,2	14,1	12,1	14,7

Inschrijving van nieuwe autovoertuigen

PERIODE	1978	1979	1980	$\frac{1979}{1978}$ in %	$\frac{1980}{1979}$ in %
Januari	44 759	33 777	41 081	—24,5	+ 21,6
Februari	39 685	32 235	43 072	—18,8	+ 33,6
Maart	44 279	47 341	46 063	+ 6,9	— 2,7
1 ^e kwartaal ...	128 723	113 353	130 216	—11,9	+14,9
April	41 315	53 346	39 973	+ 29,1	—25,1
Mei	37 712	43 450	31 634	+ 15,2	—27,2
Juni	42 678	41 585	42 174	— 2,6	+ 1,4
2 ^e kwartaal ...	121 705	138 381	113 781	+13,7	—17,8
1 ^e halfjaar ...	250 428	251 724	243 997	+ 0,5	— 3,1
Juli	29 847	33 091	33 812	+ 10,9	+ 2,2
Augustus	27 924	28 176	23 471	+ 0,9	—16,7
September	28 404	28 944	27 033	+ 1,9	— 6,6
3 ^e kwartaal ...	86 175	90 211	84 316	+ 4,7	— 6,5
Oktober	31 706	35 730	31 139	+ 12,7	—12,8
November	28 763	27 388	22 196	— 4,8	—18,9
December	17 690	15 542	16 876	—12,1	+ 8,6
4 ^e kwartaal ...	78 159	78 660	70 211	+ 0,6	—10,7
2 ^e halfjaar ...	164 334	168 871	154 527	+ 2,8	— 8,5
Het jaar ...	414 762	420 605	398 524	+ 1,4	— 5,2

Bron : Ministerie van Verkeerswezen, Dienst Wegverkeer.

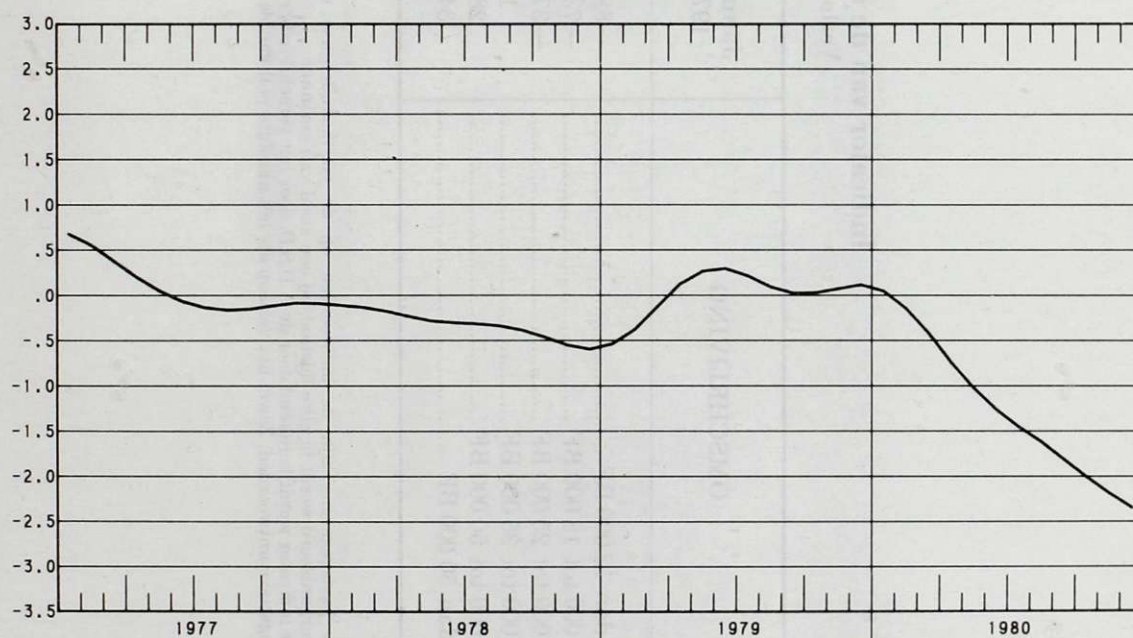
Inschrijving van tweedehandsvoertuigen

PERIODE	1978	1979	1980	$\frac{1979}{1978}$ in %	$\frac{1980}{1979}$ in %
Januari	29 080	26 115	29 803	-10,2	+14,1
Februari	33 259	29 516	38 586	-11,2	+30,7
Maart	38 110	35 268	38 497	-7,4	+9,1
1 ^e kwartaal ...	100 449	90 899	106 886	-9,5	+17,6
April	38 087	46 586	37 475	+22,3	-19,5
Mei	31 916	40 492	32 091	+26,9	-20,7
Juni	44 173	38 850	40 817	-12,0	+5,1
2 ^e kwartaal ...	114 176	125 928	110 383	+10,3	-12,3
1 ^e halfjaar ...	214 625	216 827	217 269	+1,0	+1,0
Juli	31 993	34 793	37 169	+8,7	+6,8
Augustus	28 580	29 393	26 317	+2,8	-10,4
September	30 876	31 748	34 631	+2,8	+9,1
3 ^e kwartaal ...	91 449	95 934	98 117	+4,9	+2,3
Oktober	35 238	37 019	36 108	+5,0	-2,5
November	34 002	31 079	26 854	-8,6	-13,6
December	25 834	25 263	25 626	-2,2	+1,4
4 ^e kwartaal ...	95 074	93 361	88 588	-1,8	-5,1
2 ^e halfjaar ...	186 523	189 295	186 705	+1,5	-1,4
Het jaar ...	401 198	406 122	403 974	+1,2	-0,5

Bron : Ministerie van Verkeerswezen, Dienst Wegverkeer.

Kleinhandel (a)

Verloop van de afwijking t.o.v. de trend (b)

(a) Op basis van het hoeveelhedsindexcijfer.
 (b) Gestandaardiseerde reeks.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Indicator van de spaarmogelijkheden van de gezinnen (a)
Verloop volgens netto-inkomensklasse

OMSCHRIJVING	Januari 1979	Mei 1979	Oktober 1979	Januari 1980	Mei 1980	Oktober 1980	Januari 1981
— dan 12 000 BF	-82,3	-84,0	-78,6	-80,7	-70,8	-86,3	-83,0
12 000 tot 18 000 BF	-73,5	-71,4	-70,2	-72,2	-78,6	-82,3	-76,5
18 000 tot 25 000 BF	-37,0	-36,0	-42,0	-45,0	-51,0	-58,0	-65,0
25 000 tot 35 000 BF	1,6	-0,2	-7,9	-16,6	-21,6	-22,8	-27,8
35 000 tot 50 000 BF	28,5	29,1	22,2	4,9	20,0	8,8	3,6
+ dan 50 000 BF	34,2	47,0	38,0	31,8	29,7	27,3	27,0

(a) De basisgegevens zijn de antwoorden op de viermaandelijke enquête die door de E.E.G. georganiseerd wordt in elke lidstaat bij een staal van gezinnen.
De indicator wordt berekend door de A.D.S.D. door het verschil te berekenen tussen de positieve en negatieve antwoorden. Zowel het verloop als het absolute peil van de indicator zijn significantief.

Bronnen : Europese Economische Gemeenschap.
Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut
voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en
Documentatie.

Indicator van de financiële toestand van de gezinnen (a)
Verloop volgens netto-inkomensklasse

OMSCHRIJVING	Januari 1979	Mei 1979	Oktober 1979	Januari 1980	Mei 1980	Oktober 1980	Januari 1981
— dan 12 000 BF	—31,0	—40,0	—38,5	—43,7	—43,9	—41,9	—42,4
12 000 tot 18 000 BF	—38,0	—25,0	—33,0	—39,0	—34,0	—33,0	—32,0
18 000 tot 25 000 BF	—28,0	—23,5	—28,9	—33,4	—36,1	—38,0	—46,2
25 000 tot 35 000 BF	—18,0	—12,0	—24,0	—21,0	—34,0	—29,0	—34,0
35 000 tot 50 000 BF	—12,0	—4,0	—11,0	—15,0	—18,0	—19,0	—24,0
+ dan 50 000 BF	4,2	—0,1	—3,1	—9,7	—2,9	—14,0	—11,7

(a) De basisgegevens zijn de antwoorden op de viermaandelijke enquête die door de E.E.G. georganiseerd wordt in elke lidstaat bij een staal van gezinnen.
De indicator wordt berekend door de A.D.S.D. door het verschil te berekenen tussen de positieve en negatieve antwoorden. Zowel het verloop als het absolute peil van de indicator zijn significantief.

Bronnen : Europese Economische Gemeenschap.
Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut
voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en
Documentatie.

ECONOMISCHE ONTWIKKELING DER GEWESTEN

Dit gedeelte heeft betrekking op de economische ontwikkeling van het land, met name op de economische ontwikkeling van de gewesten.

Over de economische ontwikkeling van de gewesten is niet beschikt, maar het is mogelijk de juiste conclusies te trekken uit de evolutie van de gewesten.

ZESDE DEEL

OVERZICHT VAN DE ECONOMISCHE ONTWIKKELING DER GEWESTEN

Het algemeen is bekend dat de economische ontwikkeling in 1955 laag was, met name in de gewesten. Het Brussels Instituut heeft een onderzoek gedaan naar de economische ontwikkeling van het voorbije jaar: het groenboek van de economische ontwikkeling over dezelfde periode. Het jaar 1955 was een jaar van laagconjunctuur, met name in de gewesten. De conjunctuur is gehalveerd, met name in de gewesten.

Over de periode 1955-1956 was het groenboek van de economische ontwikkeling van 1956. Het groenboek van de economische ontwikkeling van 1956 is op 11,5% in vergelijking met 1955. De daling van de index van de economische ontwikkeling van 1955 is 1956. Het groenboek van de economische ontwikkeling van 1956 is op 11,5% in vergelijking met 1955.

In de 2e helft van de periode 1955-1956 was de economische ontwikkeling laag. Het groenboek van de economische ontwikkeling van 1956 is op 11,5% in vergelijking met 1955.

Over de economische ontwikkeling van de gewesten is niet beschikt, maar het is mogelijk de juiste conclusies te trekken uit de evolutie van de gewesten.

DEEL EEN

DER GEWESTEN
ECONOMISCHE ONTWIKKELING
OVERZICHT VAN DE

ECONOMISCHE ONTWIKKELING DER GEWESTEN

Dit gedeelte heeft gewoonlijk tot voorwerp de economische evolutie van de drie gewesten van het land zowel op structureel als op conjunctureel vlak te analyseren.

Daar de statistische reeksen met betrekking tot de regionale rekeningen nog niet beschikbaar waren op het ogenblik van het opstellen van de teksten, was het niet mogelijk de juiste indicatoren naar voor te schuiven voor wat betreft de structurele evolutie van de gewesten.

AFDELING I. — BRUSSEL

§ 1. — INDUSTRIELE PRODUKTIE

Het algemeen indexcijfer van de industriële produktie zonder bouw is in Brussel in 1980 toegenomen met 8,4 %; één jaar voordien daalde het met 1,7 %. Over het land beschouwd stagneerde deze index nadat hij in 1979 gestegen was. Deze stijging van het Brusselse indexcijfer kwam vooral tot uiting gedurende de eerste maanden van het voorbije jaar : het groeipercentage bereikt in het eerste kwartaal 16 % van dit over dezelfde periode één jaar voordien. Nadien trad een vertraging op zodat de stijging gehalveerd werd; van oktober tot december lag de groei lager dan 2 %.

Over de periode 1970-1980 steeg het indexcijfer van de industriële produktie zonder bouw met 15 %. De eerste expansieperiode duurde tot 1974 : in dit jaar lag de groei op 11,5 % in vergelijking tot de aanvang van de decennie. In 1975 deed toch een daling van de index voor met 11,2 % zodat hij lager dan 1 % kwam te liggen dan in 1970. Sedert dit tussenjaar doet de expansie zich met horten en stoten voor : op een jaar van groei volgt een jaar van inkrimping. In 1980 kende men de hoogste groeiindex sedert meer dan tien jaar.

De top die het indexcijfer van de produktie zonder bouw in het vierde kwartaal van 1974 had bereikt (123,0) werd opnieuw genoteerd voor het eerste kwartaal van 1980. Het is meteen het beste resultaat verwezenlijkt sedert dit tijdstip. Inderdaad, in 1979 lag het meest gunstige indexcijfer slechts op 116,1.

Ook het indexcijfer met bouw kent een belangrijke stijging. Nadat het in 1979 met meer dan 23 % was achteruit gegaan, steeg de bedrijvigheid in de bouw in het afgelopen jaar met ongeveer 15 % zodat het indexcijfer van de produktie met bouw gestegen is met 8,1 % nadat het in 1979 met 7,5 % was verminderd.

Het indexcijfer van de produktie in de fabrieksnijverheid steeg in 1980 met 8,6 % nadat het één jaar voordien nog met 1,3 % was gedaald. Zoals voor het algemeen indexcijfer deed deze stijging zich vooral voor tijdens het eerste kwartaal van het jaar; de index lag toen op 15,6 % in vergelijking tot het overeenstemmend kwartaal van 1979. Het groeipercentage zwakte toen af en bedroeg gedurende de laatste drie maanden slechts 4,4 %.

Niettegenstaande hun stagnatie een jaar voordien kenden de voedingsnijverheid en de dranken in 1980 geen vlugge groei. Nadat in 1979 de produktie in de tabaksnijverheid fors gestegen was daalde deze gevoelig in 1980.

De ineenslorting van de produktie in de textielnijverheid zet zich verder door : de daling van meer dan 15 % in 1979 wordt gevolgd door een nieuwe daling van ongeveer 6 % zodat de index op een periode van laagste niveau komt te liggen (49,2). Over zijn tien jaar betekent dit een produktieverlies van meer dan 50 %. De kleding- en schoennijverheid volgt een gelijkaardige maar minder uitgesproken evolutie; de produktiedaling bereikt 10 % in 1980 maar minder dan 30 % sedert het begin van de jaren zeventig.

Een nogal gevoelige daling deed zich voor in de houtnijverheid : de index gaat op één jaar tijd met meer dan 8 % achteruit. In de papier- en kartonnijverheid wordt de belangrijke produktiedaling in 1979 gevolgd door een stagnatie; in tien jaar tijd daalde de index in deze sector met ongeveer 25 %.

In de scheikundige en rubbernijverheid steeg de produktie in het afgelopen jaar met 13 %. Dit gunstig resultaat volgt op een even grote volumedaling één jaar voordien, zodat de index op een lager niveau ligt dan in 1978. De index van deze sector ligt slechts 8,5 % hoger dan in 1970.

De produktiedaling in de nijverheid van niet-metaalhoudende mineralen hernam na één jaar windstilte. De index ligt 18,6 % lager dan één jaar tevoren. Sedert 1970 bereikt de produktiedaling in deze sector 40 %. De inzinking zet zich eveneens voort bij de basismetaleenijverheid; in 1980 is geen enkele nieuwe daling duidelijk waargenomen maar in tien jaar tijd bereikt de daling ongeveer 30 %.

Nadat de produktie in de metaalverwerkende nijverheid gedurende de laatste drie jaar matig was toegenomen, werd voor 1980 een vlugge stijging genoteerd. Zij overtreft 13 % zodat de index sedert 1970 met 40 % is toegenomen. De niet-mechanische werken vervolgen hun evolutie in 1979 maar aan een gehalveerd ritme. De fijnmechaniek en de niet-elektrische machines dalen. Voor de elektrische machines en het transportmaterieel werden gevoelig hogere groeipercentages waargenomen dan in 1979.

De elektriciteitsproduktie vervolgde haar een jaar eerder aangevatte herstel terwijl de waterverdeling stagneerde.

In 1979 daalde de industriële produktie in Brussel terwijl zich in het land het tegengestelde voordeed. In 1980 sloeg de situatie opnieuw om. In vele sectoren nam de activiteit veel vlugger toe in de hoofdstad dan in de rest van het land. Nochtans

overtreft het indexcijfer van de produktie zonder bouw van het Rijk deze van Brussel met 8,7%; één jaar voordien was de kloof groter (18,8%). Niettegenstaande dit klaarblijkelijk gunstig resultaat wordt de Brusselse industriële malaise niet weggewerkt: de bedrijvigheid in de hoofdstad lijdt nog steeds onder zowel administratieve als economische belemmeringen die het behoud en vooral de inplanting van ondernemingen met een zekere omvang in de streek bemoeilijken.

§ 2. — TEWERKSTELLING EN WERKLOOSHEID

Het maandelijks gemiddelde van het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen steeg in het gewest tot 32 674 eenheden, wat een toename is van 8,3 % in vergelijking tot 1979; voor het land bereikt zij 9,3 %. Voor de mannen beloopt de groei 7,1 % (9,7 % in het land) en voor de vrouwen 9,5 % (9,1 % in het land). Op nationaal vlak telt men 62,5 % werklozen tegen slechts 52,2 % in de hoofdstad.

De werkloosheidsgraad (1) ligt in Brussel lager dan in de twee andere gewesten. Dit is hoofdzakelijk te wijten aan de vrouwelijke werkloosheidsgraad die in dit gewest slechts 18,1 % bedraagt tegen 26,8 % in Vlaanderen en 31,9 % in Wallonië. De mannelijke werkloosheidsgraad is daarentegen de hoogste in het land.

In 1979 is het aantal werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen in Brussel met 1,9 % toegenomen tegen 4,3 % in het land; in het voorbije jaar zijn deze percentages toegenomen tot respectievelijk 8,3 % en 9,3 %.

In Brussel is het aantal werklozen met normale arbeidsgeschiktheid zeer belangrijk. Dit relatief aandeel bedraagt 92,3 % voor de mannen (tegen 77,9 % in het land) en 91,4 % voor de vrouwen (88 %) en in totaal 91,8 % (84,4 %). Dit verschil kan verklaard worden door zekere statistische verschijnselen evenals door de structuur van de regionale werkloosheid.

De telling van de vergoede werklozen eind juni 1980 toont aan dat in Brussel het aandeel van de werklozen jonger dan 25 jaar, zowel voor de mannen als voor de vrouwen vrij gering is, zelfs geringer dan in het land. Meer dan 53 % van de mannelijke werkloosheid komt voort uit drie sectoren: de bouw, de handel en de diensten (47 % voor het land). 61 % van de vrouwelijke werklozen was werkzaam in drie takken: kleding, handel en de diensten (51 % voor het land).

Op 30 juni 1980 telde Brussel 584 758 in de sociale zekerheid opgenomen werknemers; 27,2 % werden beschouwd als handarbeiders en 72,8 % als hoofdarbeiders. De eerste groep bestond uit 68,1 % mannen en 31,9 % vrouwen; de tweede groep uit 58,7 % mannen en 41,3 % vrouwen.

§ 3. — SLUITING VAN BEDRIJVEN

In het gewest sloten in 1980 335 bedrijven hun deuren. Het aantal sluitingen dat in 1979 met 4,6 % was gedaald steeg in het afgelopen jaar met 6,7 %. In vergelijking tot

(1) Verhouding tussen het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen, deze tewerkgesteld door de openbare diensten, de andere verplicht ingeschreven werklozen, de vrij ingeschreven niet werkende werkzoekenden en het aantal verplicht verzekerden (R.I.Z.I.V.) op 30 juni van het voorgaande jaar.

de nationale evolutie is het aantal bedrijfssluitingen met 27,2 % van het totaal in 1979 teruggevallen op 26,1 % in 1980.

Het aantal door deze sluitingen getroffen werknemers bedraagt 6 723; dit is een toename van 24,7 % in vergelijking tot 1979 en vertegenwoordigt 24,5 % van het aantal op nationaal vlak getroffen werknemers (19 % in 1979).

De meeste sluitingen kwamen voor bij de bedrijven gerangschikt onder de rubriek «diversen». Ook de sectoren bouw, hotel-restaurants en mechanica werden zwaar getroffen.

Naast de diversen en de bouw gingen de meeste arbeidsplaatsen verloren in de sectoren mechanica, hout, hotel-restaurants en drukkerijen.

§ 4. — INVESTERINGEN

In het afgelopen jaar namen de investeringen krachtens de voordelen voorzien in de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970 voor Brussel toe tot 2,2 miljard en tot 51,7 miljard voor het Rijk. Het aandeel van Brussel in het totaal daalde van 5,4 % in 1979 naar 4,2 % in 1980. Sedert de inwerkingtreding van deze wetten in 1959 en tot 1980 bereikte het totale investeringsbedrag 24,2 miljard, wat 2,6 % is van het nationaal bedrag.

In Brussel kwam in 1980 ongeveer 40 % van deze hulpinvesteringen toe aan de metaalverwerkende nijverheid (53 % in 1979) en 34,3 % aan de diverse sectoren (32,1 % in 1979). De scheikundige nijverheid verkreeg 17,2 % van het totaal (5 % in 1979), de bouwmaterialen 3,9 % (4 % in 1979), de voedingsnijverheid 3,0 % (1,4 % in 1979) en de metallurgie 2,2 % (3,5 % in 1979).

De rentetoelagen bedroegen in 1980 101 miljoen frank wat 3,2 % is van het totaal voor het land. In één jaar tijd is dit aandeel met ongeveer 50 % toegenomen. Voor de periode 1962-1980 bereiken zij een waarde van 897 miljoen wat 1,6 % is van deze toegekend in het hele land. De premies en/of kapitaaltoelagen voor het gewest bedroegen 110 miljoen, wat 3,3 % is van het rijkstotaal. In theorie bedroegen zij voor de periode 1962-1980, maar in feite slechts voor de laatste drie jaar — vermits zij in Brussel slechts werden toegekend vanaf 1978 — 425 miljoen, wat 1,4 % is van het totaal. De aan deze bewerkingen voor Brussel verbonden totale staatskost bedraagt in 1980 slechts 3,2 % en 1,5 % van de staatskost voor het hele land tijdens de periode 1962-1980.

De voorziene buitenlandse investeringen in de fabrieks nijverheid beliepen voor Brussel in 1980 2 374 miljoen frank wat 37 % is van deze voorzien in het land. Dit aandeel bedroeg 9,4 % in 1979. Meer dan 60 % was bestemd voor de rubriek «anderen» wat verdere beschouwingen belet; 31 % was voorzien voor de sector metaal en aanverwanten.

§ 5. — HANDEL EN DIENSTEN

De statistiek van de B.T.W.-aangiften laat in zekere mate toe de evolutie in onderhavige sector te onderzoeken. Zij omvat inderdaad de maandelijks- en driemaandelijks- B.T.W.-aangiften van de eraan onderworpen ondernemingen. Daar zij uitgedrukt zijn in werkelijke prijzen geven zij zowel waarde- als volumeschommelingen weer.

Het zakencijfer van de groothandel lag in 1980 8,6 % hoger dan één jaar voordien. Deze toename ligt lager dan deze die werd waargenomen tussen 1978 en 1979 (ongeveer 19 %). De groei van het zakencijfer van de kleinhandel bedraagt in 1980 12 % wat hoger is dan in 1979 (8,7 %) en hoofdzakelijk te wijten is aan de groei in posten zoals : huisinrichting, voertuigen, fietsen en aanhorigheden, brandstoffen, boeken, papier en bureelbenodigdheden. Voor de voedingsmiddelen, dranken en tabak werd slechts een lichte groei waargenomen.

De groei van het zakencijfer in de diensten varieert volgens de beschouwde sector : zij is groot voor de verhuring van onroerende goederen en voor onderzoek en ontwikkeling die in 1979 daalden. De groei is zwakker voor de diensten aan ondernemingen evenals voor de vrijetijdsbesteding en de culturele diensten. Een daling werd waargenomen voor het herstel van gebruiksgoederen.

AFDELING II. — VLAANDEREN

§ 1. — INDUSTRIELE PRODUKTIE

Zoals in 1979 was de industriële bedrijvigheid in Vlaanderen in de eerste helft van 1980 duidelijk verbeterd maar er deed zich een verslapping voor naar het jaareinde toe.

Het gemiddeld algemeen indexcijfer van de industriële produktie (zonder bouw - basis 1970 = 100) dat in 1979 met zelfs 7,2 % was toegenomen daalde in 1980 met 3 %; toch ligt de industriële produktie nog ruim boven de laatste top die ze bereikt had in 1974.

De afgenomen bedrijvigheid kan vooral verklaard worden door de produktievermindering in de metaalverwerkende nijverheid en in de scheikunde evenals door de zwakke groei in de textielsector.

De scheikundige en rubbernijverheid die in 1979 nog een produktiegroei kende van bijna 11 % boekte dit jaar een achteruitgang van bijna 9 %. In de metaalverwerkende nijverheid deed zich een gelijkaardige evolutie voor (een daling van bijna 6 % in 1980 tegenover een groei van ruim 9 % in 1979).

In de metaalverwerkende nijverheid werd vooral een produktievermindering genoteerd van het transportmaterieel (—15,9 %) en dit na een stijging van 17 % in

1979. De bedrijvigheid liep eveneens terug voor de sector niet-electrische machines en fijnmechaniek (—3 %) en voor de elektrische machines (—2,5 %).

Een produktiegroei werd opgetekend voor de houtnijverheid (+7,6 %) en voor de sector papier en karton (+15,5 %). Beide sectoren overtreffen het produktiepeil dat ze bereikt hadden bij de laatste top in 1974.

De produktie in de sectoren niet-metaalhoudende mineralen en basismetaalnijverheid daalde in 1980 met respectievelijk 5,7 % en 3,8 %. In 1979 werd voor deze sectoren nog een groei opgetekend van respectievelijk +1,1 % en +10,1 %.

Wat de andere sectoren van de fabrieksnijverheid betreft valt vooral de zwakke positie van de sector kleding en schoeisel op die namelijk stationair bleef sedert 1978. De Vlaamse ledernijverheid kende in het afgelopen jaar een daling van ruim 29 %, maar de recorddaling deed zich voor in 1978 (—33,3 %).

Niettegenstaande voor de totale fabrieksnijverheid een daling van de produktie werd genoteerd van 2,7 % blijft zij toch noch ruim boven het niveau van 1974.

In de energiesector werden uiteenlopende resultaten opgetekend: de sector steenkoolmijnen die in 1978 en in 1979 een achteruitgang kende van respectievelijk 5,8 % en 9,8 %, boekte in 1980 een vooruitgang van 9,7 %. Na een groei met 4,7 % in 1979, daalde de produktie in de sector petroleum en steenkoolderivaten het afgelopen jaar met 7,5 %. Ook de electriciteitsproduktie daalt van 7,8 % naar —0,8 %.

§ 2. — TEWERKSTELLING

Op 30 juni 1980 telde Vlaanderen 1 563 588 werknemers onderworpen aan de sociale zekerheid; één jaar voordien waren er dat 1 559 366.

In vergelijking met 1979 nam de werkgelegenheid toe met 1 % in Vlaams Brabant; in de andere provincies was de aangroei ervan beperkter (Antwerpen +0,2 %, West-Vlaanderen +0,5 %), of verminderde ze licht (Oost-Vlaanderen en Limburg). In vergelijking met 1974 was de toename van het aantal arbeiders en bedienden onderworpen aan de sociale zekerheid het sterkst in Limburg (+9,3 %) en in de arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven (+3,1 %); ze was slechts miniem in Antwerpen en West-Vlaanderen (respectievelijk +0,6 % en 0,8 %) en in Oost-Vlaanderen deed zich zelfs een lichte teruggang voor (—1,2 %).

Volgens de tewerkstellingsstatistieken van de R.S.Z. (1) zijn de grote tewerkstellingsposten in Vlaanderen de metaalverwerkende, fijnmechanische en optische industrie, de handel, de bouw, de vervoersector, de textiel, de voeding, de chemie en de kleding en schoenen.

Over de periode 1974-1979 werden vooral de be- en verwerkende nijverheid door de crisis getroffen: niet minder dan 75 000 arbeidsplaatsen gingen verloren (—23 %).

(1) Door de sectoriële verdeling per regio op 30 juni 1980 nog niet beschikbaar was bij het opstellen van dit overzicht, heeft de verdere analyse betrekking op de gegevens van 30 juni 1979.

Vooral de textielsector (—26 000 of 33 %), leder (—1 324 of 41 %), en schoenen en kleding (—22 000 of 34 %) werden sterk getroffen. In 1979 kenden de meeste takken van deze be- en verwerkende nijverheid nog een verdere zij het minieme achteruitgang. Alleen in de papiersector en in de drukkerijsector werden enkele nieuwe arbeidsplaatsen gecreëerd (respectievelijk +123 of 1,2 % en +189 of eveneens +1,2 %).

In Vlaanderen waren in 1979 bijna 185 905 arbeiders tewerkgesteld in de metaalverwerkende, fijnmechanische en optische industrie. Tegenover 1974 betekent dit een verlies van 22 000 arbeidsplaatsen. Binnen deze groep werd als tewerkstellingspost vooral een achteruitgang genoteerd van de electrotechnische industrie (—11 000 of —18,1 %), de machines (—5 000 of 14,6 %), de metaalprodukten (—7 000 of —14,5 %) en wat betreft de transportmiddelen en de fijnmechanische en optische industrie steeg het aantal arbeidsplaatsen (respectievelijk +1 879 of +3,3 % en +23 of +1 %).

Globaal beschouwd kan men dus zeggen dat de aftakeling van een aantal nijverheidstakken zich in 1979 heeft verdergezet. Over de periode 1974-1979 steeg het aantal arbeidsplaatsen verder in de bouw (tot +11 000), in de handel-, hotel- en reparatiebedrijven (+20 000), in de vervoer- en verkeersector (+6 000) en in het bank-, krediet- en verzekeringswezen en verhuur (+9 000). De verschuiving van de werkgelegenheid naar de tertiaire sector wordt vooral geïllustreerd door de groei van de sector overige dienstverlening (+81 000 arbeidsplaatsen).

In 1974 was 23,4 % van het totale aantal tewerkgestelden in Vlaanderen werkzaam in de overige dienstverlening, voor 1979 liep dit percentage op tot 28,3 %. Eveneens stijgende percentages worden waargenomen voor de bouw (van 8,3 naar 9,0 %), het vervoer en het verkeer (van 6,8 naar 7,0 %) de handel-, hotel- en herstelbedrijven (van 12,0 naar 13,2 %) en het bank-, krediet- en verzekeringswezen (van 3,8 naar 4,4 %). Voor de land- en bosbouw en visserij en de energie en waterhuishouding bleven zij nagenoeg constant (resp. 0,5 % en 2,6 %) terwijl zij dalen voor de andere be- en verwerkende nijverheden (van 21,5 % naar 16,3 %), de metaalverwerkende, fijnmechanische en optische industrie (van 13,5 % naar 11,9 %) en voor de niet-energetische delfstoffen, derivaten en chemische industrie (van 7,6 % naar 6,7 %).

§ 3. — WERKLOOSHEID

Eind 1980 telde Vlaanderen 212 657 uitkeringtrekkende volledig werklozen wat 37 780 of 21,6 % meer was dan in 1979. De werkloosheid is ook dit jaar sneller gestegen in Vlaanderen dan in Wallonië (17,7 %) en Brussel (17,6 %) en ligt dus boven het nationaal gemiddeld stijgingspercentage. De werkloosheidsgraad (1) (11,9 % of 6,3 % voor de mannen en 21,8 % voor de vrouwen) blijft echter onder het peil van het land.

In tegenstelling tot 1979 toen de volledige werkloosheid zich vooral manifesteerde bij de vrouwen, kan uit de gegevens worden opgemaakt dat in 1980 vooral de

(1) Gemiddelde uitkeringtrekkende volledige werklozen t.o.v. het aantal verzekerden tegen werkloosheid (R.Z.I.) op 30 juni 1979.

mannelijke arbeiders door de werkloosheid werden getroffen : +11,1 % tegen +0,6 % in 1979. Het stijgingstempo van de mannenwerkloosheid wijst op een toenemende invloed van de conjuncturele werkloosheid.

Het aantal vrouwen dat in Vlaanderen werkloos is sedert twee jaar en meer, is met 16,4 % toegenomen. Hun aantal bereikte medio 1980 bijna 47 % van het totaal aantal werkloze vrouwen tegen bijna 44 % in 1979. Het aantal mannen dat sedert twee jaar en meer werkloos is, steeg eveneens met ongeveer 1 % (van 28 % naar 28,9 %).

Zij verloren hun job hoofdzakelijk in de sectoren bouw (27,4 % van het aantal werkloze mannen in Vlaanderen), diensten (11,6 %), handel (6,3 %) metaalconstructies (6,1 %) en de voeding (5,8 %). Ruim 18,5 % van de vrouwen was werkloos in de dienstensector, bijna 17 % in de kledingnijverheid en ongeveer 12 % in de handel.

Vooraf de provincie Limburg wordt getroffen door de groeiende werkloosheid : van 4,6 % in 1979 naar +16,2 % in 1980. De werkloosheidsgraad (17,4 %) is er de hoogste van het land.

§ 4. — SLUITING VAN BEDRIJVEN

In 1980 werden in Vlaanderen 622 bedrijfssluitingen geteld wat 116 meer was een jaar voordien. Ondanks deze forse toename van het aantal gesloten bedrijven werden slechts 265 werknemers meer door deze maatregel getroffen wat er op wijst dat vooral kleine ondernemingen slachtoffer werden van de slechte economische toestand.

De hierboven geschetste evolutie is in het Vlaamse landsgedeelte vooral van toepassing in West-Vlaanderen waar het aantal bedrijfssluitingen toenam van 34 tot 116. Het gaat voor vier vijfden om bedrijven die minder dan 20 werknemers tewerkstellen, maar ook het aantal sluitingen van bedrijven met 20 tot 50 werknemers ligt opvallend hoog. Vooral de sectoren textiel, confectie, bouwnijverheid en in mindere mate de schoennijverheid werden getroffen.

In de sectoren confectie, voeding en textiel gingen in het Vlaamse landsgedeelte in totaal 3 891 arbeidsplaatsen verloren wat bijna 24 % meer is dan in 1979. Het aantal gesloten hotels en spijshuizen nam toe van 25 naar 27, maar er werden 57 werknemers minder getroffen. Ook in de houtnijverheid nam het aantal sluitingen toe (van 29 naar 35) maar ook hier lag het aantal verloren arbeidsplaatsen duidelijk lager (893 minder).

Terwijl in 1979 in de bouwnijverheid ruim 139 bedrijven hun deuren sloten is in 1980 hun aantal teruggelopen tot 129; het aantal verloren arbeidsplaatsen daalde eveneens van 3 400 naar 2 119. Alhoewel de houtnijverheid nog steeds een van de meest getroffen sectoren is lijkt de toestand vooral alarmerend te zijn in de sector fabricatie van machines en elektrische machines. Daar waar men in 1979 in deze sector 49 bedrijfssluitingen telde, liep hun aantal in 1980 op tot 73; er werden niet minder dan 3 543 werknemers getroffen wat bijna 27 % uitmaakt van het in Vlaanderen totaal aantal verloren gegane arbeidsplaatsen in 1980.

§ 5. — INVESTERINGEN

In het Vlaamse gewest werd in 1980 voor 37,5 miljard frank gesteunde investeringen in het kader van de expansiewetten gerealiseerd wat 72,6 % is van het totale van de hulpinvesteringen in België. Niettegenstaande het absolute investeringsbedrag in 1980 voor het ganse Rijk met 24 miljard frank is afgenomen en in Vlaanderen met 11,7 miljard frank, steeg het procentueel aandeel van het Vlaamse gewest met 7,5 %. Procentueel uitgedrukt werd in het afgelopen jaar in elke provincie van het Vlaamse gewest behalve in Limburg meer geïnvesteerd. Antwerpen blijkt koploper, gevolgd door Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen en Vlaams Brabant.

Over de periode 1959-1980 werd in het kader van de expansiewetten voor 539,4 miljard frank geïnvesteerd; 191 miljard had betrekking op Antwerpen, 148,5 miljard op Oost-Vlaanderen, 84,1 miljard op Limburg, 73,1 miljard op West-Vlaanderen en 42,6 miljard op Vlaams Brabant. Ruim 21 % van het totale in het Rijk geïnvesteerde bedrag ging naar Antwerpen.

In Vlaanderen had vooral de wet van 1959 een gunstige invloed op de economische expansie; door deze wet werden ruim 117 000 arbeidsplaatsen gerealiseerd tegenover 70 000 voor de wet van 1970.

Sectorieel uitgedrukt stelt men vast dat in nagenoeg alle sectoren in het Vlaamse landsgedeelte de investeringen sterk zijn afgenomen. Deze daling is vooral opvallend voor de scheikundige nijverheid (6,4 miljard frank in 1980 tegen 14,6 miljard frank in 1979). In de metaalverwerking werd 1,6 miljard frank geïnvesteerd tegen 2,3 miljard frank een jaar eerder, in de textielnijverheid 3,9 miljard frank (ongeveer 1 miljard frank minder), in de voedingsnijverheid 4,9 miljard frank (ongeveer 2 miljard frank minder) en in de metaalconstructie 2,6 miljard frank (—1,6 miljard frank). In de houtnijverheid steeg daarentegen het geïnvesteerde bedrag van 1,1 miljard frank in 1979 tot 1,9 miljard frank in 1980.

In 1980 kostte de investeringssteun aan Vlaanderen ongeveer 4,5 miljard frank. Ongeveer de helft hiervan werd toegekend in de vorm van rentevergoedingen en evenveel in de vorm van kapitaalpremies. Over de periode 1962-1980 kreeg het Vlaamse Gewest 44,9 miljard frank staatssteun, waarvan 28,6 miljard rentevergoedingen en 16,3 miljard kapitaalpremies.

Terwijl in 1979 meer dan de helft van de voorziene buitenlandse investeringen betrekking had op de scheikundige nijverheid, zou dit aandeel voor 1980 geslonken zijn tot ongeveer 29 % of 389 miljoen frank. Met uitzondering van de sector metaal en aanverwante dalen de voorziene buitenlandse investeringen over de hele lijn, zodat hun totaal bedrag voor Vlaanderen afneemt van 8,5 miljard frank in 1979 tot slechts 2,8 miljard frank in 1980.

§ 6. — HANDEL EN DIENSTEN

De statistiek van in het raam van de B.T.W. (maandelijkse en driemaandelijkse aangiften) aangegeven verrichtingen (omzetcijfers) geeft een aanwijzing van de

ontwikkeling van de bedrijvigheid in de tertiaire sector. Aangezien de plaats waar de B.T.W.-aangiften worden gedaan in bepaalde gevallen niet strookt met de plaats waar de onderneming is gevestigd, kunnen daardoor scheeftrekkingen ontstaan tussen de streken en dat kan naargelang van het geval, aanleiding geven tot onder- of overschatting van de daadwerkelijke bedrijvigheid in een bepaalde streek. In het geval van de kleinhandel is dat nadeel eerder beperkt.

De omzet in de kleinhandel nam het afgelopen jaar toe met 6,4 % in waarde tegen 8,2 % in 1979 : toch werden goede resultaten genoteerd voor de boeken, het papier en de bureelbenodigdheden (+12,4 %), de kleding (+9,5 %) en de meubileringsstoffen (+7,6 %). Zoals te verwachten lag vooral de bedrijvigheid in de autosector onder het gemiddelde (slechts +2,1 % in werkelijke prijzen).

Het groeipercentage van de ondernemingen voor herstel van gebruiksgoederen bedroeg 8,5 % tegen 14 % in 1979. Voor de persoonlijke diensten werd een afzettoename van bijna 13 % genoteerd en in de horecasector van ongeveer 11 % (10,6 % voor de restaurants en 8,5 % voor het hotelwezen).

De groothandelsomzet klom van 7,3 % in 1979 naar 7,8 % in 1980 en dit na slechts 3,2 % in 1978. Voor de sectoren textiel en schoenen werd zelfs een groei van bijna 14 % genoteerd.

De resultaten waren eveneens gunstig voor de maatschappijen voor dienstverlening aan de ondernemingen (+10,4 %) en voor de verhuring van roerende goederen (+18,9 %).

AFDELING III. — WALLONIE

§ 1. — INDUSTRIELE PRODUKTIE

Na haar plotse val in 1975 hernam de industriële produktie in Wallonië in 1980 haar langzaam herstel. Aldus ligt het gemiddeld bruto indexcijfer van de industriële produktie (zonder bouw-basis 1970 = 100) op 110,4 tegen 109,2 in 1979 (hetzij +1,2 %) en 98,8 in 1975; toch blijft het 2 % beneden het niveau bereikt in het laatste topjaar 1974 (112,7). Zoals de algemene conjuncturele evolutie van het Rijk werden vooral in het eerste en het laatste kwartaal van het jaar maximale waarden genoteerd (respectievelijk 117,1 en 116,2). Toch hield in Wallonië de industriële produktie in het tweede kwartaal beter stand dan in de rest van het land. Vervolgens nam de groeivertraging toe zodat in het vierde kwartaal het bruto indexcijfer 6,3 % lager lag dan de top bereikt in het eerste kwartaal.

De meest opvallende evoluties in industriële bedrijvigheid deden zich voor in de voedingsnijverheid (+14 % van het bruto indexcijfer) die steeds belangrijker wordt voor Wallonië. Een eveneens opvallende ontwikkeling werd waargenomen in de belangrijke sector van de metaalverwerkende nijverheid (+12,4 %), vooral in de sectoren niet-mechanische metaalwerken (12,4 %) en het vervoermaterieel (+34,5 %),

de niet-metaalhoudende werken (+8 %), de houtnijverheid (+12,2 %) en de groeven (+15,3 %) die in 1980 een uitzonderlijke groei kenden. De elektriciteitsproduktie steeg eveneens met 7,9 % na een achteruitgang met 5,7 % in 1979.

Voortgaande op de internationale conjuncturele evolutie kenden de scheikundige- en rubbernijverheid daarentegen voor het eerst sedert 1975 een achteruitgang van hun produktie (—4,0 % in vergelijking met de top van 1979) terwijl de basismetaalnijverheid (vooral de ijzer- en staalnijverheid) een nieuwe produktiedaling noteerde (—5,2 % voor het bruto indexcijfer van 1980 in vergelijking tot 1979). Na een sterke groei in 1979 boekte de produktie in de papier- en kartonnijverheid een aanzienlijke achteruitgang (—18,9 % in 1980 tegen +32,1 % in 1979). De produktie daalde met 2,7 % in de sectoren niet-elektrische machines en fijnmechaniek en voor het tweede opeenvolgende jaar kende de nijverheid van elektrische machines een produktiedaling van iets meer dan 2 %. De Waalse textielindustrie die sedert de aanvang van de zeventiger jaren duidelijk verzwakte, ziet ook dit jaar haar produktie verminderd met 1,1 %.

Voor de totale fabrieksnijverheid ligt het bruto indexcijfer van de produktie 1,7 % hoger dan in 1979 en opnieuw even hoog als op de laatste top van de afgelopen decennie (118,9 in 1980 tegen 118,3 in 1974). Sinds de recessie van 1975 hebben praktisch alle grote industriële sectoren van Wallonië, met uitzondering van de siderurgie, hun conjuncturele top van de zeventiger jaren bereikt of zelfs ruim overtroffen. Dit geldt voor de metaalverwerkende nijverheid en meer in het bijzonder voor de niet-mechanische bouw en het transportmaterieel terwijl de elektrische bouw ruim beneden haar maximale produktiewaarde van 1974 blijft (gemiddeld —5 % voor de drie laatste jaren). Hetzelfde doet zich voor in de voedings- en dranknijverheid (+6 % in 1980 in vergelijking met de top 1973), de industrie van niet-metaalhoudende mineralen (+7 % in 1980 in vergelijking met de top van 1974) en de scheikundige- en rubbernijverheid waar de produktie na de forse achteruitgang van 1975, niettegenstaande een lichte daling in 1980, in de tweede helft van deze laatste tien jaren niet opgehouden heeft zich te ontwikkelen.

De houtnijverheid en de papier- en kartonnijverheid hebben, ondanks de uitzonderlijke groei van 1979 nooit het produktieniveau van hun respectieve toppen van 1976 en 1974 kunnen terugvinden. Wat de basismetaalnijverheid betreft (in hoofdzaak de siderurgie) ligt de gemiddelde produktie-index voor de laatste drie jaren (conjunctureel gunstige jaren voor een aantal industriële sectoren, tenminste in de zin van gematigde groei in de tweede helft van de zeventiger jaren) ongeveer 25 % lager dan het recordniveau van 1974.

§ 2. — TEWERKSTELLING

Met 840 239 in de sociale zekerheid opgenomen werknemers in 1980 (tegen 843 589 in 1979) vertoont de niet-zelfstandige werkgelegenheid in Wallonië in vergelijking tot 1979 een lichte achteruitgang (—0,4 %); hij vertegenwoordigt aldus 28,1 % van het totale aantal werknemers van het Rijk. Terwijl de grote industriële regio's (Henegouwen en Luik) die drie vierden van deze tewerkstelling voor hun rekening nemen, opnieuw een groot aantal arbeidsplaatsen verliezen, en meer in

Henegouwen (—1,1 % in vergelijking tot 1979) dan in Luik (—0,4 %), evenals Namen (—0,3 %), kennen Luxemburg (+2,2 %) en Nijvel (+1,1 %) een lichte toename van de tewerkstelling. Deze evolutie is nog duidelijker als men de cijfers van 1980 vergelijkt met deze van 1974. In de periode 1974-1980 nam de tewerkstelling in Luxemburg inderdaad toe met 16,4 %, in de provincie Namen met 7,8 % en in het arrondissement Nijvel met 6,3 %; in Henegouwen loopt de daling op tot 6,3 % en in de provincie Luik tot 4,5 %.

Het is het wegvallen van arbeidsplaatsen in de industrie die verantwoordelijk is voor deze bewegingen (1). Tussen 1974 en 1979 evolueerde de Waalse industriële tewerkstelling van 38 % van de totale tewerkstelling naar 30 %. De netto-verliezen van de industriële werkgelegenheid (in p.c. van de industriële tewerkstelling van 1974 van elke subregio), bedroegen 23 % voor Wallonië in zijn geheel verdeeld als volgt : Henegouwen —24 %, Luik —23 %, Nijvel —25 %, Namen —14 % en Luxemburg —23 %. Tussen 1974 en 1979 beloopt het gemiddeld aantal verloren arbeidsplaatsen in de industrie voor heel Wallonië 15 200 per jaar, 7 000 voor Henegouwen, 5 600 voor Luik, 1 300 voor Nijvel, 760 voor Namen en 500 voor Luxemburg.

In Wallonië compenseerde de tertiaire sector deze verliezen door het scheppen van 13 500 arbeidsplaatsen per jaar.

Alle industriële sectoren werden getroffen. Het minder grote belang van de intermediaire goederen te Luik verklaart dat deze provincie, die vooral afgestemd is op uitrustingsgoederen, het best weerstand biedt aan de crisis. Luik behoudt haar sectoriële structuur van voor de crisis terwijl Henegouwen zich — in termen van tewerkstelling — richt naar uitrustingsgoederen ter vervanging van de consumptienijverheden. Deze evolutie is toe te schrijven aan het verlies van arbeidsplaatsen in de sector textielkleding van Henegouwen : sedert 1974 gingen 9 700 arbeidsplaatsen verloren hetzij 42 % van de tewerkstelling van 1974 in deze sector.

De netto-verliezen van arbeidsplaatsen in het blok metaal-mechanica zijn belangrijk in de twee provincies : 39 400 arbeidsplaatsen in Henegouwen wat ongeveer 40 % is van de sector, 20 800 arbeidsplaatsen te Luik, wat ongeveer 23 % is van de sector. Alleen de subsectoren — machinebouw, mechanisch materieel evenals transportmaterieel — evolueren gunstig in termen van tewerkstelling maar uitsluitend in Henegouwen.

§ 3. — WERKLOOSHEID

Na twee jaren gematigde evolutie die tot uitdrukking kwamen in een lichte toename van zekere categorieën werklozen of in sommige subregio's door een daling

(1) Daar de sectoriële ventilatie van de arbeid in Wallonië in 1980 nog niet gekend was op het ogenblik van het opstellen van deze teksten hebben de gegevens die volgen betrekking op 1979. De hier ontwikkelde analyse werd ontleend aan de werken gerealiseerd in het kader van het 4e Congres van Belgische Economisten van de Franse taalrol. De voorwaarden van het economisch initiatief. Basiscommissie : « Orientations et moyen d'action d'une stratégie régionale de redéploiement économique : l'exemple de la Wallonie. Rapport préparatoire, R. Tollet, croissance, politique industrielle et filières de production en Wallonie; C.I.F.O.P., Charleroi, 1980 ».

van het aantal werklozen vertoont de werkloosheid in 1980 in de tweede jaarhelft een duidelijke opklimmende koers.

Eind december 1980 was het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen (127 432 voor Wallonië) met 17,7 % gestegen in vergelijking tot eind 1979, toen hun aantal slechts 3,6 % hoger lag dan eind 1978. Voor het Rijk bedragen deze stijgingspercentages respectievelijk 19,9 % en 4,5 %: de toename lijkt aldus iets kleiner in Wallonië dan in de rest van het land.

Zoals hierboven vermeld volgde op een eerste kwartaal van stabilisatie en zelfs in sommige gevallen van lichte daling van de werkloosheid, een meer en meer uitgesproken groei van de werkloosheid en dit naar het jaareinde toe. De gemiddelde stijging van het aantal werklozen ligt echter lager dan uit de gegevens van eind december blijkt. Het maandelijks gemiddelde van het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen (111 814 in Wallonië waaronder 44 079 mannen en 67 735 vrouwen) ligt in 1980 8,3 % hoger dan een jaar voordien. Betekenisvol voor de conjuncturele dimensie van de werkloosheid in 1980 is het feit dat de gemiddelde maandelijkse toename van het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen hoger lag bij de mannen (+8,9 %) dan bij de vrouwen (+7,7 %).

Van dit ogenblik af bedroeg de werkloosheidsgraad (1) iedere maand gemiddeld 14,5 % hetzij 8,9 % voor de mannen en 24,4 % voor de vrouwen. Voor het Rijk bedroegen deze indexen respectievelijk 11,7 %, 6,9 % en 20,1 %. Wanneer men naast de uitkeringtrekkende volledig werklozen ook rekening houdt met de werklozen tewerkgesteld in openbare diensten, met de verplicht ingeschreven werkzoekenden en met de vrijwillig ingeschreven niet-werkende werkzoekenden bedroeg dezelfde werkloosheidsgraad berekend eind december 1980 21,1 % waarvan 13,8 % voor de mannen en 34,0 % voor de vrouwen. Dit betekent dat één op vijf verzekerden tegen de werkloosheid in Wallonië zoeken naar vast werk.

Als gevolg van de zware verliezen in de nijverheid tellen de meest geïndustrialiseerde Waalse provincies de hoogste werkloosheidsgraden: Luik (17,4 % hetzij 9,8 % voor de mannen en 26,4 % voor de vrouwen) en Henegouwen (16,1 % hetzij 9,3 % voor de mannen en 25,8 % voor de vrouwen). Deze graden blijven nochtans aanzienlijk in de andere Waalse provincies en vooral in de Naamse (13,7 % hetzij 9,0 % voor de mannen en 22,3 % voor de vrouwen). De mannelijke werkloosheid ligt wat relatieve omvang betreft even hoog in de drie provincies. In Luxemburg bedragen deze graden respectievelijk 13,7 %, 6,3 % en 17,4 %.

Volgens de gegevens van de telling op 30 juni van de uitkeringtrekkende volledig werklozen lag het percentage van de jongeren minder dan 25 jaar op 32 in Wallonië tegen 30 voor het Rijk. Zo ook lag het percentage van de uitkeringtrekkenden volledig werklozen zonder werk sedert twee jaar en meer, in verhouding tot het totaal op 42 voor Wallonië tegen 41 voor het Rijk. Uiteindelijk is het percentage mannelijke werklozen in Wallonië het hoogst in de bouw (28,9 % van het totaal op 30 juni 1980); voor de vrouwen komen de sectoren handel en diensten op de eerste plaats (respectievelijk 20,7 % en 22,7 %).

(1) Verhouding tussen het maandelijks gemiddelde van het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen en het aantal tegen de werkloosheid verzekerden (R.I.Z.I.V.) op 30 juni van het voorgaande jaar.

§ 4. — SLUITING VAN BEDRIJVEN

Volgens de statistieken van het Vergoedingsfonds voor afgedankte werknemers ten gevolge van bedrijfssluitingen lag het aantal bedrijfssluitingen in 1980 iets lager dan het jaar voordien (326 in 1980 tegen 331 in 1979); het aantal getroffen werknemers ligt duidelijk lager (7 511 tegen 10 131 in 1979).

Niettegenstaande het aantal aldus verloren arbeidsplaatsen in het blok metaal, mechanica en elektriciteit aanzienlijk blijft (1 545) ligt het duidelijk lager dan in 1979 (4 121). Alhoewel het aantal bedrijfssluitingen in de bouwsector lager lag (84 in 1980 tegen 94 in 1979) lag het aantal verloren arbeidsplaatsen waarvoor het Fonds is tussengekomen veel hoger (2 630 in 1980 tegen 2 043 in 1979). In 1980 gaat ook een aanzienlijk aantal arbeidsplaatsen verloren in twee andere sectoren, papier en karton en voeding (respectievelijk 979 en 710 in 1980 tegen 224 en 476 in 1979 voor 4 en 23 bedrijfssluitingen in 1980 tegen 2 en 25 in 1979). Zo ook ligt het verlies aan werkgelegenheid hoog in de sector drukkerij (180 wegens bedrijfssluitingen afgedankte werknemers in 1980 tegen 121 in 1979 voor respectievelijk 8 en 9 bedrijfssluitingen). De sector vervoer blijft gevoelig met 17 sluitingen in 1980 en in 1979 wat de afdanking meebracht van respectievelijk 106 en 195 werknemers, die konden genieten van de tussenkomst van het Fonds.

Na het hoge tewerkstellingsverlies in de sector textiel-confectie in 1979 (1 210) is dit verlies in 1980 gedaald (280) terwijl voor de sectoren «diversen» het aantal werknemers waarvoor het Fonds moest tussenkomen lager lag in 1980 (775 tegen 987 in 1979) maar het aantal gesloten bedrijven nam toe (90 tegen 66 in 1979).

§ 5. — INVESTERINGEN

In 1980 bedroeg het aan Wallonië in het kader van de expansiewetten toegekende investeringsbedrag slechts 12 miljard frank tegen 22,4 miljard in 1979, wat 23,2 % uitmaakt van het totale in het Rijk geïnvesteerde bedrag. Meer dan de helft van deze investeringen die genieten van de voordelen van de expansiewetten in Wallonië zullen gerealiseerd worden in Henegouwen en 18 % in de provincie Luik, 11 % te Nijvel en 12 % in de provincie Namen.

Deze investeringen zijn hoofdzakelijk toegespitst op drie sectoren : de bouwmaterialen (27 % van het totaal), de scheikundige nijverheid (23 %) en de metaalverwerkende nijverheid (22 %). De andere sectoren komen slechts tussen voor een gering percentage. Vallen vooral op te merken : een in vergelijking tot het jaar voordien forse toename van de investering in de sector bouwmaterialen (+18 %), een zeer hoge toename in de energiesectoren (de hulpinvesteringen nemen toe van 29 miljoen in 1979 tot 120 miljoen in 1980) en in de houtnijverheid (+19 %). Alle andere sectoren kennen een daling van de produktiekosten die dikwijls zeer belangrijk is : dit geldt voor de metaalbewerking, de scheikundige nijverheid, de metaalconstructies, de textielnijverheid en de voedingsnijverheid.

Over de periode 1959-1980 kwam iets meer dan 38 % van de hulpinvesteringen van het Rijk ten goede aan Wallonië. Bijna de helft hiervan had betrekking op

Henegouwen en een derde op Luik. Het resterend deel werd vooral verdeeld tussen Namen en Nijvel, terwijl Luxemburg slechts een gering deel kreeg.

De in het kader van de expansiewetten aan Wallonië toegekende staatshulp bedroeg in 1980 818 miljoen frank in de vorm van rentetoelagen en 1 006 miljoen in de vorm van premies of kapitaaltoelagen hetzij 1,8 miljard frank of 28 % van de totale voor het Rijk bestemde staatshulp. Sedert 1962 bedragen de totale tussenkomsten van de centrale openbare diensten toegekend in het kader van deze wetten voor de in Wallonië gerealiseerde investeringen 39,7 miljard frank hetzij 26,8 miljard rentetoelagen en 12,9 miljard premies of kapitaaltoelagen, wat 46,2 % uitmaakt van de investeringssteun toegekend aan het Rijk.

De voorziene buitenlandse of gemengde investeringen lagen voor Wallonië in 1980 nauwelijks hoger dan in 1979 toen zij al bijzonder gering waren. Twee derden zijn bestemd voor de streek van Luik terwijl het overschot grotendeels verdeeld wordt tussen Henegouwen en de provincie Namen. Drie vierden van de buitenlandse investeringen in Wallonië zullen betrekking hebben op de sectoren metaal en scheikunde. Deze twee sectoren zijn deze laatste vijf jaar de geprevilegerde investeringsdomeinen voor buitenlandse of gemengde ondernemingen.

§ 6. — HANDEL EN DIENSTEN

De statistiek van de verrichtingen (zakencijfers) aangegeven in het kader van de B.T.W. (maandelijkse en driemaandelijkse aangiften) geeft een aanwijzing betreffende de evolutie van de bedrijvigheid in de tertiaire sector. Doordat er in sommige gevallen geen overeenstemming bestaat tussen de plaats van uitbating en aangifte kunnen er zich tussen de regio's afwijkingen voordoen die kunnen leiden tot een overschatting of onderschatting van de werkelijke bedrijvigheid in een regio. Voor de kleinhandel lijkt deze moeilijkheid van gering belang te zijn.

In 1980 groeide het zakencijfer van de kleinhandel volgens de B.T.W.-aangiften met 6,6 % in waarde; in vergelijking tot het jaar voordien betekent dit in volume een nulgroei of zelfs een lichte daling. De voornaamste groei doet zich voor in de sector boeken, papier en bureelbenodigdheden (+12,5 % in waarde) wat evenveel is dan het jaar voordien. Naast de stagnatie van de zakencijfers in waarde (en dus de achteruitgang in volume) in de handel in wagens, fietsen en aanhorigheden, stelt men zoals in 1979 een gematigde groei vast van de verkoop van huishoudbenodigdheden (+4,9 %). Voor de andere produkten stelt men een waardetoeename vast die evengroot is of zelfs iets hoger ligt (aldus voor de voedingsmiddelen) dan de prijsstijging: de voedingsmiddelen en dranken (+8,8 %), de schoonheids- en onderhoudsprodukten (+7,4 %), de kleding (+8,0 %), de schoenen en lederwaren (+6,6 %). De zakencijfers van de grootwarenhuizen en de supermarkten vertonen een waardegroei van dezelfde orde : 8,2 %. De persoonlijke diensten tenslotte boeken een vooruitgang met 6,3 %.

Het totale zakencijfer van de Waalse horecasector boekt in 1980 een hoge groei (+17,7 % in vergelijking tot het voorgaande jaar); het zakencijfer van de restaurants

neemt toe met 13,6 %, terwijl de groei voor de dranken 6,6 % bedraagt en voor het hotelwezen 2,2 %.

De evolutie van het zakencijfer van de groothandel (+10,1 %) ligt dicht bij dit van het voorgaande jaar. Het zakencijfer bereikt door de verkoop van diensten aan ondernemingen (+1,8 %) ligt slechts lichtjes boven dit van 1979 terwijl de verhuur van roerende goederen een zeer hoge stijging boekt (48,3 %) wat de voorkeur weerspiegelt van de ondernemingen beroep te doen op leasing dan zelf tot de aankopen van eigen materieel over te gaan.

Als besluit kunnen we stellen dat de handel en de diensten in Wallonië in hun geheel genomen in 1980 alhoewel gematigd qua volume nog een relatief gunstige ontwikkeling kenden.

*
* *

Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in prijzen van 1970

PROVINCIE OF STREEK	Absolute gegevens (miljoenen franken)				
	1973	1974	1975	1976	1977 (a)
Antwerpen	246 152	258 113	250 639	268 187	273 574
Brabant	342 235	360 286	353 490	363 370	369 254
Henegouwen	149 666	157 525	150 545	158 052	157 783
Luik	134 381	144 758	143 826	151 129	151 446
Limburg	80 585	83 379	84 349	93 983	98 886
Luxemburg	22 984	24 439	24 240	24 751	24 015
Namen	44 141	45 666	44 935	48 180	48 477
Oost-Vlaanderen	162 439	172 289	165 168	176 495	179 992
West-Vlaanderen	144 441	148 073	144 320	153 259	151 424
<i>Het Rijk ...</i>	1 327 024	1 394 528	1 361 512	1 437 406	1 454 851
<i>Vlaams gewest</i>	<i>735 098</i>	<i>770 213</i>	<i>751 021</i>	<i>805 327</i>	<i>815 137</i>
<i>Waals gewest</i>	<i>378 975</i>	<i>403 068</i>	<i>394 288</i>	<i>415 393</i>	<i>412 802</i>
<i>Brussels gewest</i>	<i>212 951</i>	<i>221 247</i>	<i>216 203</i>	<i>216 686</i>	<i>226 912</i>

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1978, 1979 en 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in werkelijke prijzen

PROVINCIE OF STREEK	Absolute gegevens (miljoenen franken)				
	1973	1974	1975	1976	1977 (a)
Antwerpen	297 188	356 498	392 591	447 603	497 028
Brabant	409 647	478 847	543 329	607 726	662 892
Henegouwen	180 185	213 179	219 549	247 360	265 730
Luik	162 262	196 199	210 616	237 315	252 707
Limburg	98 858	112 161	131 139	152 490	167 929
Luxemburg	28 088	33 025	36 444	40 477	43 000
Namen	53 306	59 705	67 070	76 400	84 577
Oost-Vlaanderen	193 991	229 850	250 479	286 603	307 659
West-Vlaanderen	176 165	197 034	220 862	253 233	261 547
<i>Het Rijk ...</i>	1 599 690	1 876 498	2 072 079	2 349 207	2 543 069
<i>Vlaams gewest</i>	<i>885 471</i>	<i>1 034 536</i>	<i>1 153 335</i>	<i>1 319 179</i>	<i>1 426 120</i>
<i>Waals gewest</i>	<i>457 487</i>	<i>544 731</i>	<i>577 009</i>	<i>651 710</i>	<i>699 555</i>
<i>Brussels gewest</i>	<i>256 732</i>	<i>297 231</i>	<i>341 735</i>	<i>378 318</i>	<i>417 394</i>

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1978, 1979 en 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Bruto toegevoegde waarde tegen faktorkosten in werkelijke prijzen
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Vlaams Gewest		Waals Gewest		Brussels Gewest		Het Rijk	
	1976	1977 (a)	1976	1977 (a)	1976	1977 (a)	1976	1977 (a)
1. Landbouw, bosbouw en visserij	52 666	46 996	26 663	23 746	77	51	79 406	70 793
2. Extractieve nijverheid	14 990	16 630	9 340	8 817	4	3	24 334	25 450
3. Be- en verwerkende nijverheid	(434 981)	(457 431)	(202 547)	(208 412)	(59 456)	(61 284)	(696 984)	(727 127)
a) Voedingsmiddelen, dranken en tabak	72 602	76 829	28 683	29 991	11 379	12 017	112 664	118 837
b) Textiel	32 521	29 101	8 402	7 528	1 003	844	41 926	37 473
c) Kleding en schoeisel	16 569	16 563	2 966	2 846	4 047	3 789	23 582	23 198
d) Hout en meubelen	27 219	28 773	4 510	4 964	1 480	1 537	33 209	35 274
e) Papier, drukkerij, uitgeverij	16 967	17 317	9 467	9 330	8 530	8 355	34 964	35 002
f) Chemie en aanverwante nijverheid	61 915	68 337	16 078	16 848	3 237	3 389	81 230	88 574
g) Klei, ceramiek, glas, cement	17 140	20 686	17 487	22 245	849	1 099	35 476	44 030
h-i) IJzer, staal, non-ferrometalen	15 163	16 277	36 019	32 760	119	133	51 301	34 500
k) Garages	24 172	27 560	13 902	15 759	5 504	6 110	43 578	49 429
j) Metaalverwerkende nijverheid (incl. scheepsbouw)	126 609	128 981	58 557	59 180	21 118	21 735	206 284	209 896
l) Overige verwerkende industrieën	24 104	27 007	6 476	6 961	2 190	2 276	32 770	36 244
4. Bouwnijverheid	94 455	105 849	54 691	60 432	25 285	26 041	174 431	192 322
5. Elektriciteit, gas en water	41 446	41 760	22 054	24 625	8 517	8 709	72 017	75 094
6. Handel, bank- en verzekeringswezen, woongebouwen	(233 734)	(255 865)	(112 823)	(122 563)	(136 757)	(147 731)	(483 314)	(525 159)
a) Handel	140 795	151 051	64 229	67 733	61 565	63 755	266 589	282 539
b) Financiële diensten en verzekeringen	38 737	43 123	16 792	18 675	52 342	57 979	107 871	119 777
c) Woongebouwen	54 202	61 691	31 802	36 155	22 850	25 997	108 854	123 843
7. Vervoer en verkeer	140 511	154 470	36 918	40 471	25 382	27 388	202 811	222 332
8. Diensten	325 763	361 024	196 242	217 875	128 394	149 896	650 399	728 795
Statistische aanpassing	-19 367	-13 905	-9 568	-7 389	-5 554	-3 709	-34 489	-25 003
Bruto geografisch produkt ...	1 319 179	1 426 120	651 710	699 555	378 318	417 394	2 349 207	2 543 069

(a) De gegevens voor 1978, 1979 en 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Indexcijfers van de bruto toegevoegde waarde tegen faktorkosten in prijzen van 1970 (1970 = 100)

OMSCHRIJVING	Vlaams gewest		Waals gewest		Brussels gewest		Het Rijk	
	1976	1977 (a)	1976	1977 (a)	1976	1977 (a)	1976	1977 (a)
1. Landbouw, bosbouw en visserij	100	107	91	96	70	54	96	103
2. Extractieve nijverheid	95	95	61	57	13	8	74	72
3. Be- en verwerkende nijverheid	(137)	(139)	(124)	(123)	(102)	(101)	(130)	(130)
a) Voedingsmiddelen, dranken en tabak	127	128	118	117	102	100	122	122
b) Textiel	113	100	114	102	88	71	112	99
c) Kleding en schoeisel	104	99	96	88	93	83	101	95
d) Hout en meubelen	162	160	130	148	91	93	152	153
e) Papier, drukkerij, uitgeverij	127	126	117	113	71	66	107	104
f) Chemie en aanverwante nijverheid	143	156	166	173	69	72	141	152
g) Klei, ceramiek, glas, cement	121	130	116	128	130	140	119	130
h-i) IJzer, staal, non-ferrometalen	111	114	103	99	58	64	105	103
k) Garages	137	144	132	138	121	123	133	139
j) Metaalverwerkende nijverheid (incl. scheeps- bouw)	151	151	139	137	124	128	144	144
b) Overige verwerkende industrieën	182	191	168	171	121	117	174	180
4. Bouwnijverheid	121	127	128	132	106	102	121	124
5. Elektriciteit, gas en water	176	171	184	201	170	156	178	178
6. Handel, bank- en verzekeringswezen, woongebou- wen	(137)	(139)	(143)	(136)	(111)	(121)	(131)	(133)
a) Handel	136	140	152	139	98	105	129	131
b) Financiële diensten en verzekeringen	179	173	183	172	130	146	154	159
c) Woongebouwen	119	122	115	118	116	134	117	120
7. Vervoer en verkeer	120	121	108	103	96	100	113	114
8. Diensten	136	137	133	135	125	135	133	136
<i>Bruto geografisch produkt ...</i>	132	134	126	125	112	118	127	128

(a) De gegevens voor 1978, 1979 en 1980 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Ministerie van Economische Zaken : Nationaal Instituut voor
de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en
Documentatie.

**Gewestelijke spreiding van de investeringen die de voordelen genoten hebben
voorzien door de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970**
(miljoenen franken)

PROVINCIE, ARRONDISSEMENT EN GEWEST	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980		Totaal (a)	
							Absolute gegevens	%	Absolute gegevens	%
Antwerpen	6 828	9 177	20 138	15 769	10 196	20 050	12 620	24,4	191 044	21,0
West-Vlaanderen	3 346	4 517	6 550	4 664	5 226	8 487	8 255	15,9	73 144	8,0
Oost-Vlaanderen	5 756	6 515	15 467	8 525	8 186	10 192	8 227	15,9	148 544	16,3
Limburg	7 600	3 393	7 685	3 340	7 877	4 458	4 152	8,0	84 083	9,2
Vlaams Brabant	2 068	1 342	3 025	2 578	2 289	6 144	4 329	8,4	42 602	4,7
<i>Vlaamse gewesten</i>	<i>25 598</i>	<i>24 944</i>	<i>52 865</i>	<i>34 876</i>	<i>33 775</i>	<i>49 331</i>	<i>37 583</i>	<i>72,6</i>	<i>539 417</i>	<i>59,2</i>
Henegouwen	6 407	3 177	18 661	25 069	7 628	8 405	6 583	12,7	165 309	18,1
Luik	4 937	4 238	16 786	4 056	7 577	6 980	2 174	4,2	117 782	12,9
Luxemburg	415	955	800	254	898	2 805	464	0,9	11 900	1,3
Namen	2 727	377	955	2 294	2 605	667	1 479	2,9	25 247	2,8
Nijvel (arrond.)	1 788	737	1 613	1 207	898	3 309	1 306	2,5	27 974	3,1
<i>Waalse gewesten</i>	<i>16 274</i>	<i>9 484</i>	<i>38 815</i>	<i>32 881</i>	<i>19 606</i>	<i>22 366</i>	<i>12 007</i>	<i>23,2</i>	<i>348 212</i>	<i>38,2</i>
<i>Hoofdstad Brussel</i>	<i>954</i>	<i>1 951</i>	<i>817</i>	<i>2 497</i>	<i>903</i>	<i>4 086</i>	<i>2 159</i>	<i>4,2</i>	<i>24 150</i>	<i>2,6</i>
<i>Het Rijk ...</i>	<i>42 826</i>	<i>36 379</i>	<i>92 497</i>	<i>70 254</i>	<i>54 284</i>	<i>75 783</i>	<i>51 749</i>	<i>100,0</i>	<i>911 778</i>	<i>100,0</i>

(a) Vanaf 1959.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

Voorziene buitenlandse investeringen
Regionale en sectoriële spreiding (a)
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1979			1980			1975-1980		
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel-Hoofdstad	Vlaanderen	Wallonië	Brussel-Hoofdstad	Vlaanderen	Wallonië	Brussel-Hoofdstad
Metaal en aanverwanten	496	483	95	820	562	747	4 381	2 573	1 698
Scheikunde	4 738	89	65	389	318	69	9 758	8 077	445
Petroleum	851	—	2	2	—	3	855	29	6
Papier	1	—	6	—	—	—	794	1	64
Textiel	10	4	14	30	—	32	810	30	573
Andere	2 470	554	823	1 624	305	1 523	8 026	3 878	7 039
<i>Totaal ...</i>	<i>8 566</i>	<i>1 130</i>	<i>1 005</i>	<i>2 865</i>	<i>1 185</i>	<i>2 374</i>	<i>24 624</i>	<i>14 588</i>	<i>9 825</i>

(a) Volgens de exploitatieplaats.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

Bruto indexcijfers van de industriële bedrijvigheid (1970 = 100)

GEWEST	1979					1980				
	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	3 ^e kwar- taal	4 ^e kwar- taal	Jaar- gemid- delde	1 ^e kwar- taal	2 ^e kwar- taal	3 ^e kwar- taal	4 ^e kwar- taal	Jaar- gemid- delde
<i>Algemeen indexcijfer (incl. bouw nijverheid) :</i>										
Vlaams gewest	121,2	134,1	120,9	135,9	128,0	134,1	130,5	116,3	121,8	125,7
Waals gewest	91,4	109,0	96,1	109,5	101,5	104,7	111,2	92,7	99,7	102,1
Brussels gewest	82,1	93,7	81,1	100,1	89,3	102,2	100,4	87,7	95,6	96,5
<i>Het Rijk ...</i>										
105,5	120,1	107,0	122,1	113,7	119,7	119,7	119,7	104,3	110,7	113,6
<i>Algemeen indexcijfer (excl. bouw nijverheid) :</i>										
Vlaams gewest	142,6	143,6	132,9	147,8	141,7	149,6	138,3	126,7	135,3	137,5
Waals gewest	104,7	113,7	102,3	116,0	109,2	117,1	116,2	98,8	109,7	110,4
Brussels gewest	105,7	107,1	95,2	116,1	106,0	123,0	116,6	102,0	118,2	114,9
<i>Het Rijk ...</i>										
124,6	128,7	117,5	132,8	125,9	135,0	135,0	127,8	113,9	124,2	125,2
<i>Fabrieks nijverheid :</i>										
Vlaams gewest	145,4	146,1	136,5	151,4	144,8	152,6	141,3	128,8	140,1	140,7
Waals gewest	112,7	121,3	109,8	124,1	117,0	125,3	124,5	105,6	119,8	118,9
Brussels gewest	106,4	107,3	95,9	117,0	106,6	123,0	116,6	101,6	122,2	115,8
<i>Het Rijk ...</i>										
129,0	132,7	122,0	137,7	130,4	139,6	139,6	132,3	118,0	128,5	129,6
<i>Bouw nijverheid :</i>										
Vlaams gewest	42,4	96,1	75,6	89,9	76,0	75,2	94,3	75,9	71,6	79,3
Waals gewest	39,1	88,9	71,6	82,9	70,6	62,9	89,8	71,2	66,4	72,6
Brussels gewest	37,1	65,0	50,9	65,6	54,7	62,2	66,4	58,2	63,9	62,7
<i>Het Rijk ...</i>										
40,5	87,2	69,1	82,7	69,9	68,8	68,8	87,0	70,8	66,3	73,2

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Beroepsbevolking naar positie in het bedrijf en naar geslacht
Eind april 1977 (a)

OMSCHRIJVING	Mannen	Vrouwen	Totaal	Totaal 1977 t.o.v. 1970 in % (b)
HET RIJK				
Zelfstandigen, werkgevers	379 622	121 230	500 844	— 5,7
Bedrijfshoofden in dienstverband	36 616	7 372	43 983	+ 23,6
Bedienden	901 699	567 672	1 469 376	+ 16,5
Werklieden en thuisarbeiders	1 115 199	350 804	1 465 999	— 6,9
Helpers	18 516	68 500	87 010	— 26,2
Werklozen	80 776	139 019	219 789	+173,5
Dienstplichtigen	30 306	—	30 306	— 7,9
Positie onbekend	—	—	—	—
<i>Totaal ...</i>	2 562 721	1 254 574	3 817 292	+ 4,9
BRUSSELS GEWEST				
Zelfstandigen, werkgevers	39 672	14 169	53 842	+ 1,6
Bedrijfshoofden in dienstverband	6 652	1 442	8 094	+ 22,2
Bedienden	124 663	90 309	214 972	— 6,9
Werklieden en thuisarbeiders	81 333	37 963	119 296	— 15,6
Helpers	922	7 831	8 752	— 25,2
Werklozen	12 477	11 931	24 407	+208,3
Dienstplichtigen	2 576	—	2 576	— 5,1
Positie onbekend	—	—	—	—
<i>Totaal ...</i>	268 294	163 644	431 939	— 5,3
VLAAMS GEWEST				
Zelfstandigen, werkgevers	225 311	65 778	291 083	— 7,0
Bedrijfshoofden in dienstverband	19 915	2 932	22 845	+ 32,0
Bedienden	495 698	295 403	791 104	+ 24,1
Werklieden en thuisarbeiders	682 754	218 296	901 049	— 5,4
Helpers	12 852	37 620	50 473	— 21,0
Werklozen	38 710	77 946	116 655	+206,9
Dienstplichtigen	18 888	—	18 888	— 6,8
Positie onbekend	—	—	—	—
<i>Totaal ...</i>	1 494 122	697 964	2 192 083	+ 7,3
WAALS GEWEST				
Zelfstandigen, werkgevers	114 639	41 283	155 919	— 5,7
Bedrijfshoofden in dienstverband	10 049	2 998	13 044	+ 12,0
Bedienden	281 338	181 960	463 300	+ 17,9
Werklieden en thuisarbeiders	351 112	94 545	445 654	— 7,2
Helpers	4 742	23 049	27 785	— 34,3
Werklozen	29 589	49 142	78 727	+118,7
Dienstplichtigen	8 842	—	8 842	— 10,9
Positie onbekend	—	—	—	—
<i>Totaal ...</i>	800 305	392 966	1 193 271	+ 5,9

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Sociaal-economisch onderzoek.
(b) Volkstelling op 31 december 1970.

Uitkeringtrekkende volledig werklozen

GEWEST	Eind december 1979	Variatie in % t.o.v. 1978	Eind december 1980	Variatie in % t.o.v. 1979
Vlaams gewest	174 877	+ 5,8	212 657	+21,6
Waals gewest	108 223	+ 3,6	127 432	+17,7
Brussels gewest	31 467	+ 1,9	36 992	+17,6
<i>Het Rijk ...</i>	314 567	+ 4,5	377 081	+19,9

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Uitkeringtrekkende volledig werklozen (maandgemiddelden)

GEWEST	1979			1980					
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Variatie in % t.o.v. 1979	Vrouwen	Variatie in % t.o.v. 1979	Totaal	Variatie in % t.o.v. 1979
Vlaams gewest	54 927	105 960	160 887	61 025	+11,1	116 382	+ 9,8	177 407	+10,3
Waals gewest	40 495	62 868	103 363	44 079	+ 8,9	67 735	+ 7,7	111 814	+ 8,2
Brussels-gewest	14 584	15 582	30 166	15 615	+ 7,1	17 059	+ 9,5	32 674	+ 8,3
<i>Het Rijk ...</i>	110 006	184 410	294 416	120 719	+ 9,7	201 176	+ 9,1	321 895	+ 9,3

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening; Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Verloop van de werkloosheidsgraad per regio (a)

JAARTAL	GEWESTEN								
	Vlaams gewest			Waals gewest			Brussels gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
1977	8,2	24,1	13,5	11,4	29,3	17,2	10,5	15,9	12,7
1978	8,4	25,0	14,1	11,5	30,9	18,1	12,1	16,1	13,8
1979	8,3	26,9	14,8	11,6	32,6	19,0	12,2	17,7	14,5
1980	8,9	26,8	15,3	12,2	31,9	19,3	12,6	18,1	15,0

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening; Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Verhouding tussen het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen, de door de openbare besturen tewerkgestelde werklozen, andere verplicht ingeschreven werklozen, vrij ingeschreven niet werkende werkzoekenden en het aantal verzekerden tegen werkloosheid (R.Z.I.V.) op 30 juni van het jaar voordien.

Sluiting van ondernemingen
Verdeling per gewest

GEWEST	Aantal sluitingen			Aantal getroffen werknemers		
	1978	1979	1980	1978	1979	1980
Vlaams gewest	507	506	622	14 298	12 933	13 198
Waals gewest	333	331	326	13 114	10 131	7 511
Brussels gewest	329	314	335	6 126	5 401	6 723
<i>Het Rijk...</i>	1 169	1 151	1 283	33 538	28 465	27 432

Bron : Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers.

Faillissementen per gewest

GEWEST	Aantal			Betrekkelijke belangrijkheid (%)		
	1978	1979	1980	1978	1979	1980
Vlaams gewest	1 081	1 146	1 465	38,7	39,2	41,6
Waals gewest	900	933	1 070	32,3	32,0	30,4
Brussel (gerecht. arrond.) .	808	842	984	29,0	28,8	28,0
<i>Het Rijk ...</i>	2 789	2 921	3 519	100,0	100,0	100,0

Bron : Eurinform.

Spreading van de faillissementen per provincie

PROVINCIE	1978	1979	1980	Toeneming in % in 1980 t.o.v. het voorgaande jaar
Antwerpen	448	457	640	+ 40,0
Brabant	963	1 033	1 200	+ 16,2
West-Vlaanderen	235	225	307	+ 36,4
Oost-Vlaanderen	186	244	273	+ 11,9
Henegouwen	323	335	371	+ 10,8
Luik	372	374	360	— 3,7
Limburg	148	135	161	+ 19,3
Luxemburg	38	35	71	+102,9
Namen	76	83	136	+ 63,9
<i>Het Rijk ...</i>	2 789	2 921	3 519	+ 20,5

Bron : Eurinform.

Verdeling van de inkomsten van de provincies

Provincie	1978		1979		1980		1981	
	in miljoen gulden	% van de inkomsten	in miljoen gulden	% van de inkomsten	in miljoen gulden	% van de inkomsten	in miljoen gulden	% van de inkomsten
Algemeen	1.100	1.100	1.151	1.151	1.203	1.203	1.255	1.255
Landbouw	320	29	318	28	320	27	323	26
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14

De inkomsten van de provincies zijn verdeeld in twee categorieën: inkomsten van de provincies en inkomsten van de gemeenten.

Verdeling van de inkomsten van de gemeenten

Gemeente	1978		1979		1980		1981	
	in miljoen gulden	% van de inkomsten	in miljoen gulden	% van de inkomsten	in miljoen gulden	% van de inkomsten	in miljoen gulden	% van de inkomsten
Algemeen	1.100	1.100	1.151	1.151	1.203	1.203	1.255	1.255
Landbouw	320	29	318	28	320	27	323	26
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14

De inkomsten van de gemeenten zijn verdeeld in twee categorieën: inkomsten van de gemeenten en inkomsten van de provincies.

Verdeling van de inkomsten van de provincies

Provincie	1978		1979		1980		1981	
	in miljoen gulden	% van de inkomsten	in miljoen gulden	% van de inkomsten	in miljoen gulden	% van de inkomsten	in miljoen gulden	% van de inkomsten
Algemeen	1.100	1.100	1.151	1.151	1.203	1.203	1.255	1.255
Landbouw	320	29	318	28	320	27	323	26
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14
Wasserbouw	180	16	180	16	180	15	180	14

De inkomsten van de provincies zijn verdeeld in twee categorieën: inkomsten van de provincies en inkomsten van de gemeenten.

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

AFDELING I — HANDELSRECHTEN

ZEVENDE DEEL

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

SEVENDE DEEL

BUITENLANDSE HANDEL
VAN DE
BELGISCHE-LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

AFDELING I. — HANDELSBELEID

Sedert enkele jaren heeft de buitenlandse handel van de B.L.E.U. af te rekenen met allerlei moeilijkheden : de concurrentie met sommige industrielanden zoals de Verenigde Staten en Japan, en de steeds snellere doorbraak van landen die pas onlangs de industrialisering bereikten; tegelijkertijd met de Belgische economie het hoofd bieden aan de stuwing van prijshausses voor sommige grondstoffen, vooral energieprodukten, evenals aan de industriële mutaties in samenhang met de ontwikkeling van de elektronica en de erbijhorende technologie.

Ondanks deze moeilijkheden bereikte tijdens het verstreken jaar de uitvoer van de B.L.E.U. 1 886 miljard frank, hetgeen neerkomt op 180 000 frank per inwoner en een aandeel van het bruto nationaal produkt van ruim 50 % vertegenwoordigt. Deze aanzienlijke handelsprestatie werd gesteund door verschillende overheidsinitiatieven.

Onder deze initiatieven moet in de eerste plaats worden gewezen op die in verband met de financiering van de buitenlandse handel.

De Nationale Delcredere dienst (N.D.D.) verstrekke in 1980 zijn waarborg voor verrichtingen ten belope van 117 miljard frank, tegen 103 miljard in 1979. Het totale bedrag van de verbintenissen (of lopende risico's) kwam op het einde van 1980 op 252 miljard, waarvan 43 miljard voor rekening van de Staat werden verzekerd.

In 1980 beliep de maximumgrens van de verbintenissen 220 miljard voor de N.D.D. en 70 miljard voor de Staat. Bij de wet van 12 januari 1981 wordt het mogelijk gemaakt deze grens geleidelijk op te trekken tot 300 en 100 miljard naargelang van de behoeften.

Gezien de economische crisis de gehele wereld treft, heeft dit een weerslag op het betalingsvermogen van de derde wereldlanden en van sommige landen met planeconomie; daardoor werd de N.D.D. genoopt consolideringsovereenkomsten te sluiten met verschillende landen die hun financiële verplichtingen niet meer konden nakomen. Bij de tenuitvoerlegging van deze overeenkomsten stelt de N.D.D. zich in de plaats van de uitvoerder-schuldvorderaar.

De door de N.D.D. in 1980 uitgeleende vergoedingen bedragen 3,6 miljard frank, d.i. een veel hoger bedrag dan het totaal van de geïnde premies.

Het comité voor de bevordering van de uitvoer van Belgische investeringsgoederen (Copromex) diende de Minister van Buitenlandse Handel verder van advies nopens alle aanvragen met betrekking tot uitvoerkrediet op 2 jaar en langer, voor investeringsgoederen. Met het oog op de coördinatie met de andere bij het uitvoerkrediet betrokken instellingen, streeft het Comité ernaar volgens dezelfde principes en dezelfde criteria als de Nationale Delcredere dienst en Creditexport te werk te gaan.

Er zijn nog steeds besprekingen aan de gang tussen de deelnemers aan de internationale regeling inzake uitvoerkredieten in verband met de verhoging van de minimumpercentages, teneinde deze beter verenigbaar te maken met de marktrata. In België belopen de tarieven van Creditexport voor de kredieten op middellange termijn 14,15 % (inclusief de bankprovisie van 0,45 %), terwijl de bij de regeling vastgestelde tarieven tussen 7,50 % en 8,75 % schommelen, naargelang van het land waartoe de uitvoer bestemd is en van de looptijd van het krediet.

In afwachting van deze regeling streeft de Minister van Buitenlandse Handel ernaar de Belgische uitvoer in de voordeligste concurrentievoorwaarden te doen verlopen.

Door de toekenning van de Staatsleningen te veroorloven heeft de wetgever willen bijdragen tot de ontwikkeling van de derde wereldlanden en, in aansluiting daarmee, tot de bevordering van de uitvoer, bij voorkeur van investeringsgoederen.

Om de Staatsleningen optimaal te valoriseren, zo voor de ermee begunstigde landen als voor het Belgische gedeelte, werden twee aanwendingsmodaliteiten in aanmerking genomen :

- de aanwending van deze leningen voor de gedeeltelijke betaling van aankopen in België;
- de aanwending van deze leningen vóór een bepaalde vervaldatum.

In 1980 werd voor de toekenning van deze leningen een krediet van 3 225 miljoen frank uitgetrokken. De voornaamste van de met dit programma begunstigde landen zijn Bangladesh, China, India, Indonesië, Turkije en Zaïre.

De Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel (B.D.B.H.) legde in 1980 een drukke bedrijvigheid aan de dag, vooral wat zijn eigen werkingssfeer betreft : marktprospectie en -studie in de ruime betekenis, evenals informatie, in België, over de afzetmogelijkheden en, in het buitenland, over de leveringsmogelijkheden van 's lands ondernemingen. Bovendien nam de dienst deel aan talrijke officiële zendingen in verschillende landen (1).

(1) Onder deze landen kunnen worden genoemd : Ecuador, de Verenigde Arabische Emiraten, Venezuela, Peru, Marokko, Saoedi-Arabië, Tunesië, Polen, Algerië, Noorwegen, Zuid-Korea.

De B.D.B.H. droeg tevens bij tot de verwezenlijking van diverse andere, sectoriële, bancaire en gewestelijke zendingen en richtte in het raam van de contact- en promotiedagen, 31 acties in, waarvan 7 in België en 24 in het buitenland.

Het *Fonds voor de Buitenlandse Handel* beschikte in 1980 over vastleggingsmiddelen ten belope van 351 miljoen frank; 115 miljoen werden uitgetrokken voor toelagen aan Belgische handelskamers in het buitenland, evenals aan andere instellingen, 213 miljoen werden aangewend voor het opsporen van nieuwe afzetmogelijkheden via toekenning van leningen.

De voornaamste interventies van het Fonds gingen naar inspanningen inzake handelsexpansie in de Verenigde Staten (55 à 60 prospecties) en in Saoedi-Arabië (30 à 35 prospecties). Bovendien verleende het Fonds zijn steun aan velerlei promotieacties in talrijke andere landen.

Tenslotte moet ook worden gewezen op de bedrijvigheid die België ontvouwde in de gespecialiseerde organisaties van de Verenigde Naties en bij andere internationale instellingen.

De multilaterale besprekingen van de zgn. «Tokyo Round» die onder de bescherming van de G.A.T.T. van 1973 tot 1979 plaatsvonden, hebben geleid tot de ondertekening van verschillende overeenkomsten, waarvan de meeste op 1 januari 1980 in werking traden. Het gaat hierbij vooral om verdragen in verband met de verlaging dan douanetarieven, non-tarifaire belemmeringen, toelagen en compensatierechten, overheidscontracten en de waardebepaling bij de douane.

Bovendien werd aan de voorkeursbehandeling van de ontwikkelingslanden een juridische basis gegeven.

Onderhandelingen zijn ook aan de gang betreffende eensdeels de vrijwaringsclausule (interpretatie van art. XIX van de G.A.T.T.) en anderdeels het standpunt dat deze internationale organisatie moet innemen betreffende de weerslag van de industriële herstructurering op het handelsbeleid.

Voorts nam België in 1980 deel aan de XXe en de XXIe zitting van de Raad voor Handel en Ontwikkeling, die van het U.N.C.T.A.D. afhangt.

Tijdens deze bijeenkomsten ging het over diverse vraagstukken, o.m. over de toepassing van verschillende in mei-juni 1979 op de Conferentie van Manilla goedgekeurde resoluties; België streefde er daarbij naar zijn bijdrage te leveren tot de soms moeilijke dialoog tussen industrielanden en ontwikkelingslanden.

Meer bepaald is de Belgische afvaardiging in de algemene vergadering van de Raad tussenbeide gekomen ter verdediging van het voorstel van het solidaire groeipakt, dat op 6 september door de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties te New-York was verspreid op een initiatief van de Minister van Samenwerking en Ontwikkeling.

De bespreking over internationale overeenkomsten betreffende de basisproducten werd voortgezet. Daarbij kunnen worden vermeld :

- de werkzaamheden over een verdrag betreffende de voedselhulp; zij leidden in 1980 tot het sluiten van een nieuwe overeenkomst; de besprekingen over het graan duren voort;
- de onderhandelingen in 1980 voor een derde internationale cacao-overeenkomst; in afwachting van de toepassing ervan is de cacao-organisatie theoretisch in ontbinding;
- de voortzetting van de besprekingen voor een zesde tinovereenkomst;
- het in juni 1980 gesloten verdrag betreffende het Gemeenschappelijk Grondstoffenfonds.

AFDELING II. — ALGEMENE ONTWIKKELING VAN DE BUITENLANDSE HANDEL

In 1979 was het buitenlands handelsverkeer van de B.L.E.U. fors toegenomen en dat bleef het gehele jaar door aanhouden tot in februari 1980; toen kwam er een snelle uitdeining. Op het einde van 1980 strekte de uitvoer van de B.L.E.U. over een bedrag van 1 886,1 miljard frank en de invoer over 2 096,1 miljard. De afzet aan het buitenland steeg in dat jaar met 13,5 % naar waarde en de aankopen in het buitenland met 17,5 %; wat de eerstgenoemden betreft liep de groei enigszins terug t.o.v. 1979, maar bij de tweeden werd een lichte versnelling genoteerd.

Naar volume stagneerde de buitenlandse handel het gehele jaar door. De stijging van de desbetreffende indexcijfers belooft slechts 1,8 % voor de uitvoer en 1,3 % voor de invoer. Het leeuwenaandeel van de toeneming naar waarde komt dus toe aan de prijshausses : respectievelijk 11,5 % en 16 %. De verslechtering van het handelsverkeer begon reeds op het einde van 1979 en hield ook in 1980 aan.

Wanneer enkel de ontwikkeling naar waarde wordt bekeken kan worden vastgesteld dat een groeipiek werd bereikt tijdens het eerste kwartaal. Gedurende deze periode weken de van seizoeninvloeden ontdane en afgevlakte gegevens inzake in- en uitvoer immers het meest in positieve waarde af van hun tendens op lange termijn en betekenden zo een voortzetting van de in 1979 begonnen trend. Naderhand kwamen zij er steeds weer dichterbij, tot in juli/augustus voor de invoer en tot in augustus/september voor de uitvoer, maar toen verwijderden zij er zich van, zelfs in negatieve waarde. In het laatste kwartaal van het jaar werd opnieuw een lichte verbetering waargenomen, maar dan toch slechts van bescheiden omvang.

Het tekort op de handelsbalans van de B.L.E.U. ging in 1980 aanmerkelijk de hoogte in. Het is in ruime mate het gevolg van een aanhoudende hausse van de invoerprijzen welke lager is dan die van de uitvoerprijzen, evenals van de moeilijkheden waarmee de Belgische exporteurs op de buitenlandse markten hebben af te rekenen om hun — gewoonlijk intermediaire — produkten af te zetten, die met een steeds scherpere concurrentie vanwege de pas geïndustrialiseerde producenten hebben te kampen.

Ter vergelijking: volgens de eerste ramingen van het secretariaat van de G.A.T.T., strekt de wereldgoederenhandel in 1980 over nagenoeg 2 000 miljard dollar (1). De toeneming in dollar t.o.v. het voorgaande jaar beloopt ongeveer één vijfde tegen één vierde in 1979. Deze vertraging houdt verband met het feit dat over het algemeen het wereldhandelsvolume doorheen het volledige jaar terugliep: op jaarbasis bedroeg de aangroei nog 1 % tegen 6 % in 1979. Deze onmiskenbare afzwakking van de groei van het wereldhandelsvolume kan grotendeels worden verklaard door het verloop van het oliehandelsverkeer, dat in 1980 met 10 % daalde, na een toeneming met 3,5 % in 1979.

§ 1. — UITVOER

Ter inleiding van deze rubriek dient te worden gewezen op 2 factoren: eensdeels de zeer sterke stijging van de afzet aan het buitenland van energieprodukten en anderdeels een vermindering van de geografische concentratie van de uitvoer.

1. — Sectoriële spreiding.

De grondstoffen en intermediaire produkten gingen in 1980 met 12 % omhoog, maar hun aandeel in de totale uitvoer verminderde enigszins tijdens het beschouwde jaar. Zelfs al viel het in het voorgaande jaar op het laagste peil (46,8 % van het totaal) toch is dat aandeel nog steeds te groot. In 1971 namen deze produkten 53 % van de gezamenlijke afzet aan het buitenland voor hun rekening, dus hebben zij over 10 jaren slechts 6,2 % aan relatieve belangrijkheid ingeboet, hetgeen uiteraard zeer weinig is. Deze ontwikkeling verloopt weliswaar langzaam, maar wijst er toch op dat bij de uitvoer zich een nieuwe oriëntering aandient. Het is niet zonder belang te vermelden dat de intermediaire produkten de rechtstreekse concurrentie ondergaan van die welke in de ontwikkelingslanden werden vervaardigd en waarvan de kost gewoonlijk veel lager is dan in België.

Bij de consumptiegoederen wordt een betrekkelijk geringe groei geboekt, voornamelijk wat de duurzame produkten betreft. Hun aandeel in het uitvoerpakket loopt terug. De sedert enkele jaren ingezette ontwikkeling gaat dus verder. Bij de niet-duurzame goederen is de uitvoer nog steeds stevig, vooral wat de niet-voedingsprodukten betreft.

De vermindering van het betrekkelijk aandeel der beide voorgaande rubrieken wordt gecompenseerd door een stijging met 50 % van de energieprodukten, waarvan de omvang in het totaal oploopt van 6,2 % in 1979 tot 8,2 % in 1980. De prijshaussetrend voor deze produkten ligt vanzelfsprekend aan de basis van dit verloop, evenals de toeneming van de afgezette hoeveelheden. Zo wordt voor de geraffineerde olieprodukten een prijshausse *ad* 23 % genoteerd, terwijl de uitgevoerde hoeveelheid met 20,1 % opliep.

(1) De G.A.T.T. beschikt op het tijdstip van haar ramingen slechts over statistieken inzake de buitenlandse handel over het gehele jaar 1980, van enkele industrielanden; voor de andere landen zijn de ramingen vaak slechts zeer benaderend.

De investeringsgoederen nemen tegen hetzelfde tempo toe als de gemiddelde uitvoer. De sedert enkele jaren aanhoudende vermindering van de relatieve belangrijkheid van de gezamenlijke rubriek werd weliswaar afgeremd, maar de huidige stabilisering geschiedt op een vrij laag peil. Wat deze goederen aangaat, staan het vervoermaterieel en de wetenschappelijke en medische toestellen het stevigst, met een groei van respectievelijk 15,7 % en 16,5 %.

Bij het nagaan van de uitvoer per bedrijfstak kan worden vastgesteld dat slechts enkele ervan een snellere groei dan het gemiddelde boeken, en dus hun betrekkelijk aandeel in het totaal vergroten. Afgezien van de reeds besproken sector van de energieprodukten, gaat het hierbij om de radio-actieve stoffen, non-ferrometaal-ertsen en non-ferrometalen (+30,9 % in een jaar tijd), andere vervoermiddelen dan autovoertuigen (+90,5 %), bouwmaterialen en andere produkten op basis van niet-metaalhoudende mineralen (+15,9 %), sommige voedingsprodukten (+17,2 %) en rubber- en plasticprodukten (+14,6 %).

In andere takken daarentegen is de groei zeer gering of zelfs negatief en onder hen moeten twee in het bijzonder op de uitvoer gerichte sectoren worden genoemd, nl. de ijzerertsen en de ijzerhoudende metalen (+1,6 %) en de autovoertuigen en -motoren (—3,7 %), die ongeveer 20 % van de gezamenlijke afzet aan het buitenland vertegenwoordigen.

België is nog niet grondig ingegaan op de noodzakelijke sectoriële heroriëntering van zijn uitvoer, die meer zou moeten gericht zijn op produkten waarvoor de internationale vraag toeneemt; daardoor zou het land echter zijn toekomstige economische ontwikkeling stabiel kunnen vestigen. Thans vergenoegt het er zich evenwel mee, op ondoeltreffende wijze concurrentie aan te gaan met landen die over een onbetwistbaar comparatief voordeel beschikken — lagere produktiekosten — zonder zijn eigen voordelen, waaronder zijn know-how, in het daglicht te brengen. Een dergelijke onaangepastheid in een grondig muterende wereld moet uiteraard een weerslag hebben op 's lands gehele bedrijvigheid en een groot onevenwicht in zijn economie teweegbrengen.

2. — *Geografische spreiding.*

De geografische concentratie van de afzet aan het buitenland verminderde tijdens het afgelopen jaar. In 1979 was nog 86,6 % van de uitvoer bestemd voor derde industrielanden, maar in 1980 daalde dit aandeel tot 85,9 %. Deze teruggang komt ten goede aan de ontwikkelingslanden, waarvan het aandeel oploopt van 10,6 % tot 11,2 % t.o.v. het voorgaande jaar. De relatieve belangrijkheid van de landen met staatshandel blijft stabiel.

De uitvoer naar de gezamenlijke E.E.G.-landen nam minder snel toe dan de globale afzet aan het buitenland. Daarvan getuigen voornamelijk de betrekkingen met Nederland en met de Bondsrepubliek, waarvan de groei uitzonderlijk laag was (respectievelijk 6,8 % en 7,5 %) ten gevolge van de stagnatie bij de consumptiegoederen en meer bepaald de duurzame goederen, die achteruitgang boeken en de geringe toeneming, vooral wat de Bondsrepubliek betreft, van de investeringsgoederen. De energieprodukten daarentegen boeken een aanmerkelijke vooruitgang.

De afzet aan Frankrijk, Italië en het Verenigd Koninkrijk kennen een snelle ontplooiing, maar in mindere mate dan één jaar voordien. Wat de beide eerstgenoemde landen betreft, was de aangroei te danken aan de toenemende uitvoer van energieprodukten en consumptiegoederen, zo duurzame als niet-duurzame, evenals — maar dan alleen wat Italië aangaat — van de investeringsgoederen. De stijgende afzet aan het Verenigd Koninkrijk moet worden toegeschreven aan de industriële intermediaire produkten, de energieprodukten en de niet-duurzame consumptiegoederen; daarentegen is er een afnemings bij de duurzame goederen en een stagnatie bij de investeringsgoederen.

Tevens moet de klemtoon worden gelegd op de stagnatie van de uitvoer naar de Verenigde Staten, die van de zesde plaats in 1979 als afnemers van de B.L.E.U. terugglieden naar de zevende, en vervangen worden door Zwitserland, waarvan de aankopen aan de B.L.E.U. in 1980 met ruim 50 % opliepen. De afzet van Japan liep met 9 % terug in één jaar tijd, na een aangroei van 14 % in 1979.

De uitvoer van investeringsgoederen aan Europese landen met staatshandel gaat duidelijk achteruit, behalve wat het vervoermaterieel betreft, terwijl de motoren en de vaste investeringen stagneren. De consumptiegoederen daarentegen gaan fors vooruit, vooral de voedingsprodukten waardoor in één jaar tijd een verdubbeling werd vastgesteld.

De aangroei van de uitvoer naar ontwikkelingslanden liep op van 5,6 % in 1979 tot 19,1 % in 1980, onder de impuls van de afzet aan de Afrikaanse en aan sommige Aziatische landen.

§ 2. — INVOER

1. — Sectoriële spreiding.

Tijdens het verstreken jaar nam de invoer van energieprodukten met 43,7 % toe. Dank zij deze aangroei, die enigszins geringer is dan die van de uitvoer, vertegenwoordigt deze rubriek thans 17,3 % van de totale aankopen aan het buitenland; in 1973 bedroeg dit rata slechts 8,8 %. De ruwe en geraffineerde olieprodukten stegen met 51,2 % naar waarde, hetgeen kan worden uitgesplitst in een daling met 2,3 % naar volume en een verhoging met 54,7 % naar prijs.

Buiten de energieprodukten gaan al de andere groepen omhoog met een percentage dat lager ligt dan het invoergemiddelde en dat geldt voornamelijk voor de consumptiegoederen die slechts met 9 % oplopen. Bij de niet-duurzame goederen en inzonderheid de voedingsprodukten daalde de opgang.

Het groeirata van de invoer van industriële intermediaire produkten vertraagde aanmerkelijk en in die beweging zit ook de gezamenlijke rubriek « grondstoffen en intermediaire produkten »; enkel de landbouwprodukten maken daarop een uitzondering.

De aankoop van investeringsgoederen in het buitenland steeg in 1980 sneller dan in 1979, onder de impuls van de motoren, de vaste investeringen en de medische en

wetenschappelijke toestellen. Daarentegen nam de invoer van vervoermaterieel niet verder toe.

Bij het nagaan van de invoer per bedrijfstak blijkt dat naast de reeds genoemde aanzienlijke opgang van de energieprodukten ook een sterke vordering wordt genoteerd bij de radio-actieve stoffen, de non-ferrometaalertsen en de non-ferrometalen (+42,8 %). Daarentegen wordt een teruggang geboekt bij de automobiervoertuigen en -motoren, het vlees, met inbegrip van de bereidingen en de conserven en de recuperatieprodukten. In de andere takken is het tempo iets lager dan het algemeen gemiddelde.

2. — *Geografische spreiding.*

Het aandeel van de ontwikkelde landen in de globale invoer liep terug van 84,1 % in 1979 tot 81,7 % in 1980. Deze daling gebeurde ten voordele van de ontwikkelingslanden, waarvan de relatieve belangrijkheid oploopt van 13,9 % tot 15,9 % en van de landen met staatshandel (van 1,9 % tot 2,5 %). De E.E.G.-landen leveren nog slechts 63 % van de Belgische invoer, tegen 67,3 % in 1979.

Frankrijk, de Bondsrepubliek en Italië slaagden er het minst in hun uitvoer naar België te vermeerderen. Voor het eerstgenoemde land is deze ontwikkeling toe te schrijven aan de niet-duurzame consumptiegoederen — en dan vooral de voedingsprodukten — evenals aan de industriële grondstoffen en het vervoermaterieel; voor de Bondsrepubliek gaat het om industriële intermediaire produkten en duurzame consumptiegoederen, hoewel de investeringsgoederen beter stand hielden; voor Italië, betreft het de grondstoffen en de diverse produkten.

De invoer van energieprodukten uit Nederland en het Verenigd Koninkrijk groeide fors aan en dat is ook het geval voor de landen met staatshandel. Zo voor deze laatsten als voor het Verenigd Koninkrijk ging hun afzet van grondstoffen en intermediaire produkten sterk omhoog.

Tevens moet worden gewezen op de grote vordering van de aankoop van grondstoffen en intermediaire produkten aan de Verenigde Staten en ook op de grote afzet van investeringsgoederen van dit land, hoewel hun uitvoer van consumptiegoederen, de voedingsprodukten daargelaten, verminderen.

Ook mag worden onderstreept dat de invoer uit Saoedi-Arabië in één jaar tijd ruim verdubbelde, terwijl die uit Nigerië en Iran terugliep.

§ 3. — HANDELSBALANS

Zoals tijdens de voorgaande jaren vertoont de handelsbalans van de B.L.E.U. een aanzienlijk tekort, dat inderdaad op 210 miljard frank komt. Dit negatief saldo — wellicht het grootste dat ooit werd geboekt — steeg met 70,4 % t.o.v. 1979. In vergelijking met de invoer en in tegenstelling met hetgeen in 1979 gebeurde, ging het betrekkelijk omhoog, gezien het 10 % van die waarde vertegenwoordigt, tegen 6,9 %

een jaar voordien. T.o.v. de uitvoerwaarde vertegenwoordigt het 11,1 %, tegen 7,4 % in 1979.

1. — *Sectoriële spreiding.*

In vijf takken verbeterde de positieve stand van de handelsbalans van 1979 tot 1980: de scheikundige produkten (+15,4 %), het vlees, de vleesbereidingen en -conserven en andere slachtprodukten (+20,3 %), de textielprodukten (+19,4 %), de rubber- en plasticprodukten (+11,5 %) en de bouwmaterialen en andere niet-metaalhoudende minerale basisprodukten (+30,6 %).

In twee takken blijft de balans positief, maar op een lager peil dan in 1979: de ijzerertsen en de ijzerhoudende metalen (—0,7 %) en de landbouw- en industriemachines (—84,5 %).

Een tak met een positieve balans in 1979 vertoont thans een tekort, nl. de dranken en de tabak.

Vier takken slaagden erin hun handelstekort in te krimpen: de andere vervoermiddelen dan autovoertuigen (+5,3 %), de andere voedingsprodukten (+55,4 %), het hout en de houten meubelen (+26,9 %) en de produkten voor recuperatie (+66,6 %).

In negen takken werd het handelstekort groter: de landbouw- en landbouwprodukten en de visserijprodukten (+1,4 %), de produkten van de energiesector (+39,3 %), de radio-actieve stoffen, non-ferrometaalertsen en non-ferrometalen (+160,4 %), de metalen produkten, uitgezonderd machines en vervoermaterieel (+11,3 %), kantoor- en informaticamachines, precisie-, optische en dergelijke toestellen (+8,0 %), elektrisch materieel en benodigdheden (+6,5 %), autovoertuigen en -motoren (+6,6 %), leder, -artikelen, huiden en schoeisel (+12,7 %) en de diverse produkten (+156,3 %).

Bij twee takken blijft de handelsbalans stationair en negatief: melk en zuivelprodukten, evenals papier, artikelen van papier en drukwerk.

De energieprodukten zijn de hoofdoorzaken van de verslechtering van het handelstekort in 1980, maar ook andere bedrijfstakken hebben er in ruime mate toe bijgedragen, inzonderheid de non-ferro en de diverse produkten.

2. — *Geografische spreiding.*

Het positief saldo van de handelsbalans van de B.L.E.U. met de Europese industrielanden kende in 1980 een aanmerkelijke verbetering (+69,4 %). Deze ontwikkeling is in hoofdzaak toe te schrijven aan het handelsverkeer met de E.E.G.: het handelsoverschot loopt op van 5,6 miljard in 1979 tot 26,1 miljard in 1980. Voornamelijk Frankrijk, Italië en Denemarken stonden daarvoor in, gezien met die landen het positief balanssaldo aangroeide, evenals de Bondsrepubliek, maar daar gaat het vooral om een belangrijke inkrimping van het tekort.

Wat de landen met staatshandel betreft, werd een verslechtering van de balans waargenomen; gedurende verschillende jaren was zij bescheiden positief, maar in 1980 werd zij negatief.

De handelsbalans met Afrika is nog steeds in debet, maar ging toch fors vooruit. Het tekort met Azië daarentegen is ruim verdubbeld; de reden daartoe zijn de olieproducerende landen zoals Saoedi-Arabië, maar ook industrielanden zoals Japan.

Het saldo van het handelsverkeer met de Verenigde Staten en met Canada is nog steeds ruim ongunstig bij de B.L.E.U. en werd zelfs nog meer deficitair.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Bijzondere handel

MAAND	Gewicht (duizenden tonnen)		Waarde (miljoenen franken)		Saldo (mil- joenen franken)	Dek- kings- coëffi- ciënt (percen- tage)
	Invoer	Uitvoer	Invoer (c.i.f)	Uitvoer (f.o.b.)		
1971 Maandgemiddelde	11 103	5 406	52 422	51 687	— 735	98,6
1972 Maandgemiddelde	11 971	6 342	56 814	59 248	+ 2 434	104,3
1973 Maandgemiddelde	12 954	6 982	71 344	72 510	+ 1 166	101,6
1974 Maandgemiddelde	13 371	6 798	96 724	91 652	— 5 072	94,8
1975 Maandgemiddelde	11 488	6 328	94 245	88 073	— 6 172	93,5
1976 Maandgemiddelde	12 689	6 701	114 080	105 538	— 8 542	92,5
1977 Maandgemiddelde	12 452	7 044	120 665	112 059	— 8 606	92,9
1978 Maandgemiddelde	12 981	6 874	127 170	117 522	— 9 648	92,4
1979 Maandgemiddelde	14 026	7 302	148 696	138 435	—10 261	93,1
1980 Maandgemiddelde (a) ...	13 549	7 644	174 677	157 178	—17 499	90,0
1979 Januari	13 110	5 891	126 463	116 120	—10 343	91,8
Februari	11 530	5 953	136 879	127 635	— 9 244	93,3
Maart	14 661	7 079	152 756	146 238	— 6 518	95,7
April	13 859	7 020	141 065	130 781	—10 284	92,7
Mei	16 089	8 604	160 365	147 908	—12 457	92,2
Juni	14 088	7 687	147 777	142 700	— 5 077	96,6
Juli	12 081	7 003	127 484	126 162	— 1 322	99,0
Augustus	14 684	7 715	145 114	121 847	—23 267	84,0
September	12 275	7 721	144 216	142 322	— 1 894	98,7
Oktober	15 732	9 008	176 250	170 221	— 6 029	96,6
November	15 738	7 165	165 596	149 722	—15 874	90,4
December	14 470	6 771	160 390	139 568	—20 822	87,0
<i>Totaal...</i>	168 317	87 619	1 784 353	1 661 224	—123 129	93,1
1980 Januari	14 729	6 925	184 111	159 101	—25 010	86,42
(a) Februari	14 233	7 880	189 250	173 263	—15 987	91,55
Maart	15 787	8 112	198 608	176 039	—22 569	88,64
April	14 250	8 866	184 374	177 862	— 6 512	96,47
Mei	13 521	8 164	165 731	152 942	—12 789	92,28
Juni	14 995	7 709	174 471	153 784	—20 687	88,14
Juli	11 075	7 298	148 937	143 225	— 5 712	96,16
Augustus	11 749	6 495	137 370	112 704	—24 666	82,04
September	13 340	7 922	177 196	154 729	—22 467	87,32
Oktober	14 043	8 351	187 562	169 257	—18 305	90,24
November	12 051	6 846	167 621	150 966	—16 655	90,06
December	12 818	7 164	180 887	162 267	—18 620	89,71
<i>Totaal ...</i>	162 590	91 733	2 096 118	1 886 136	—209 982	89,98

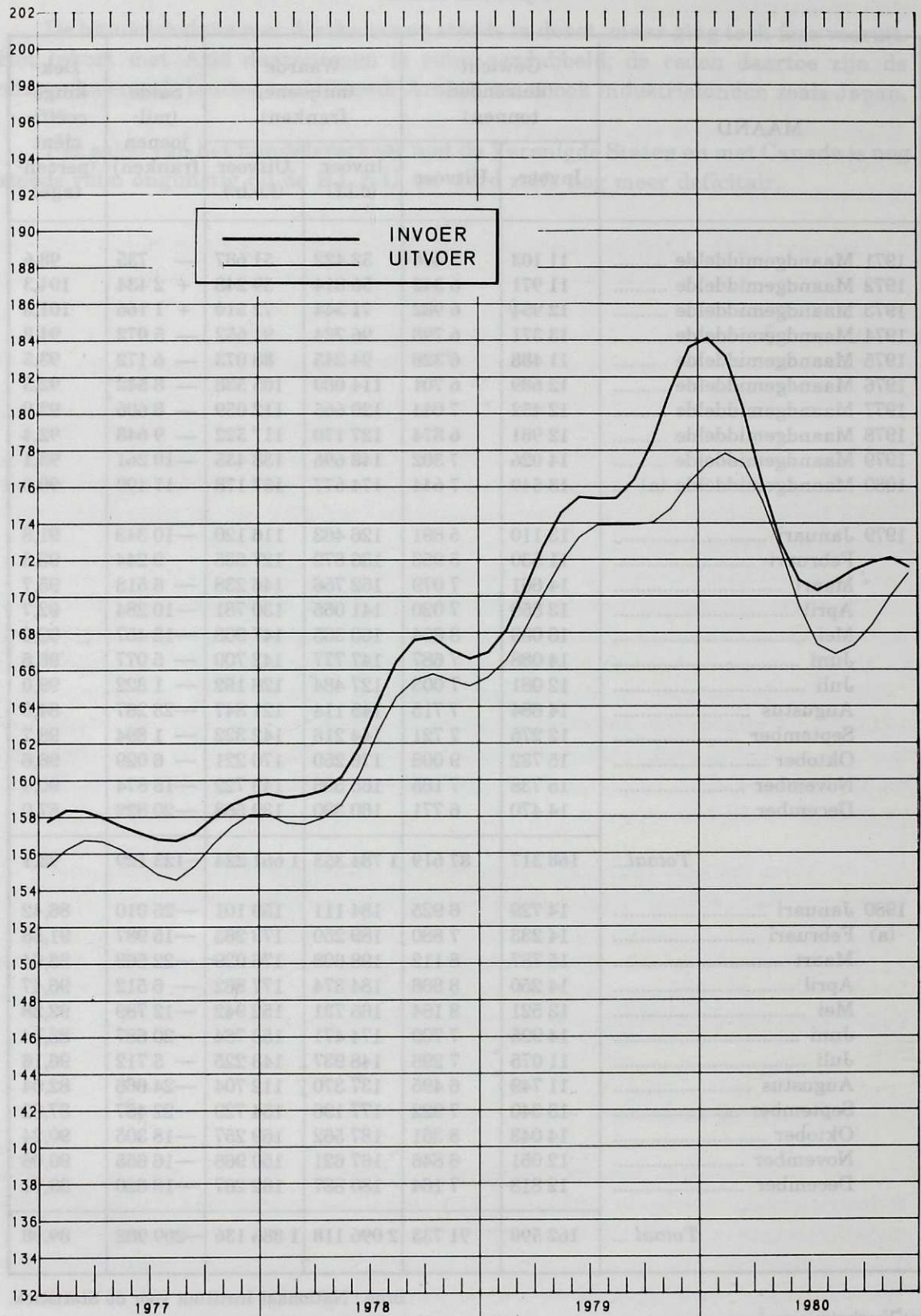
Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Voorlopige gegevens.

Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Waarde

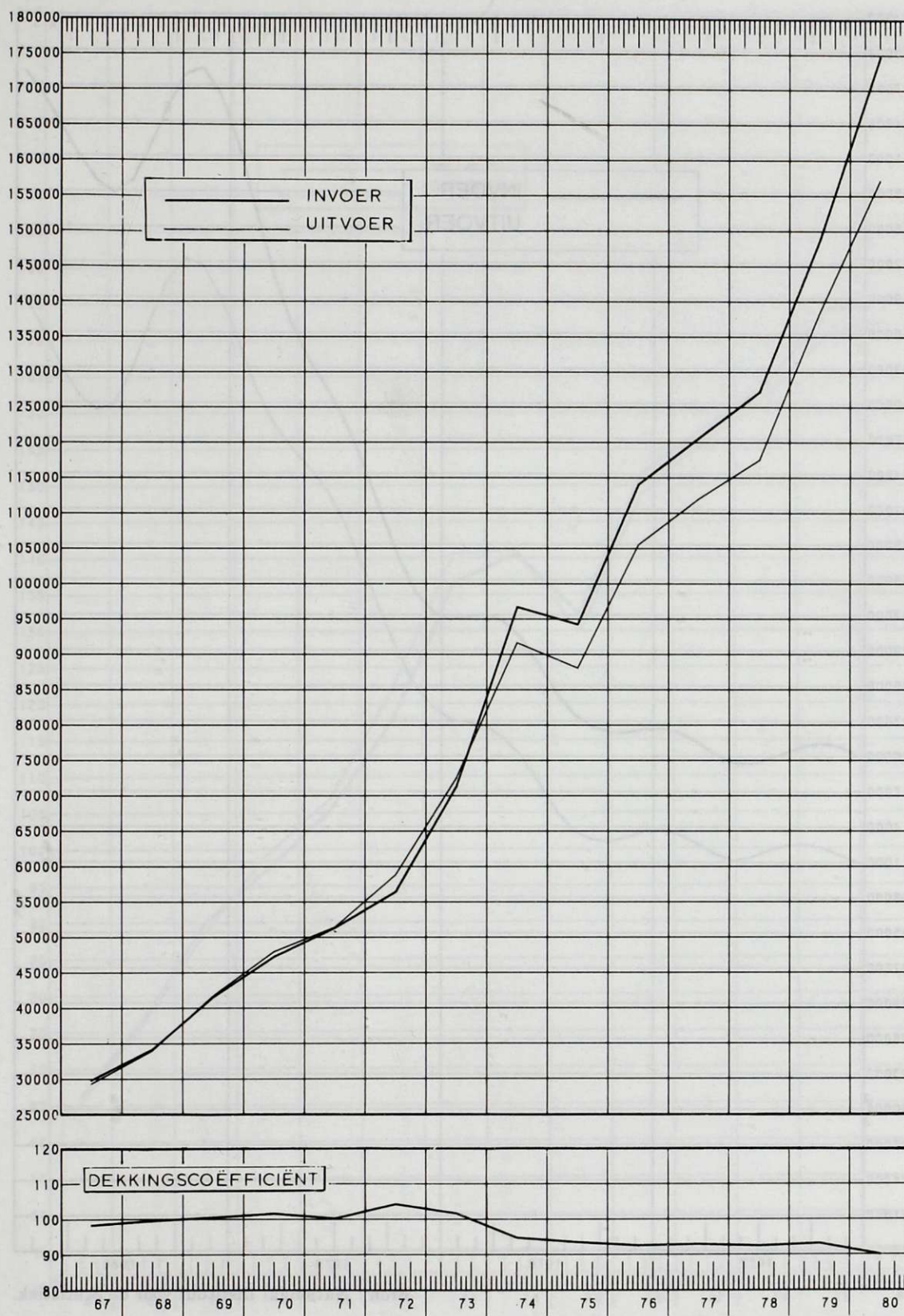
(maandgemiddelden per kwartaal - miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

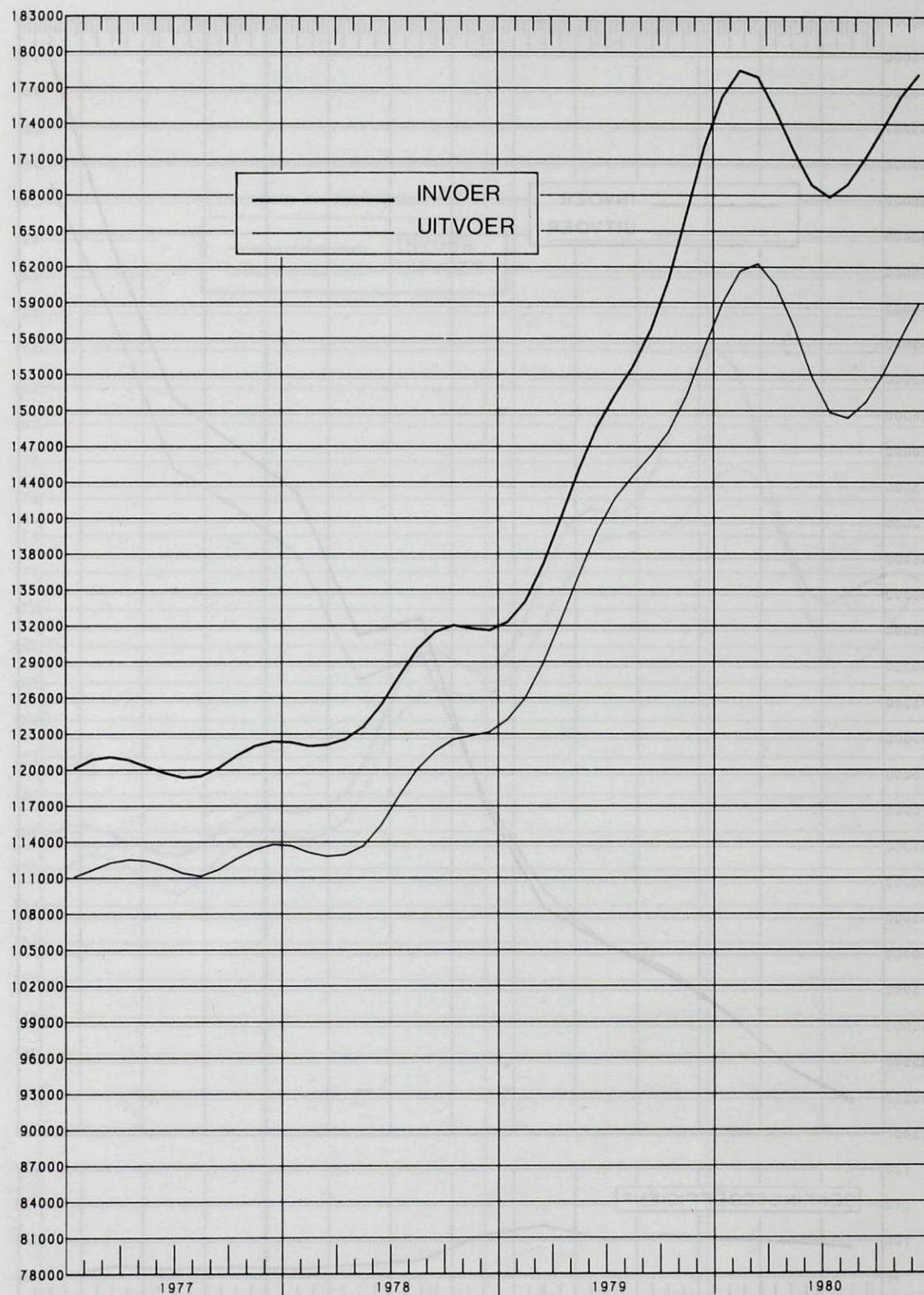
Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Waarde
(maandgemiddelden per jaar - miljoenen franken)

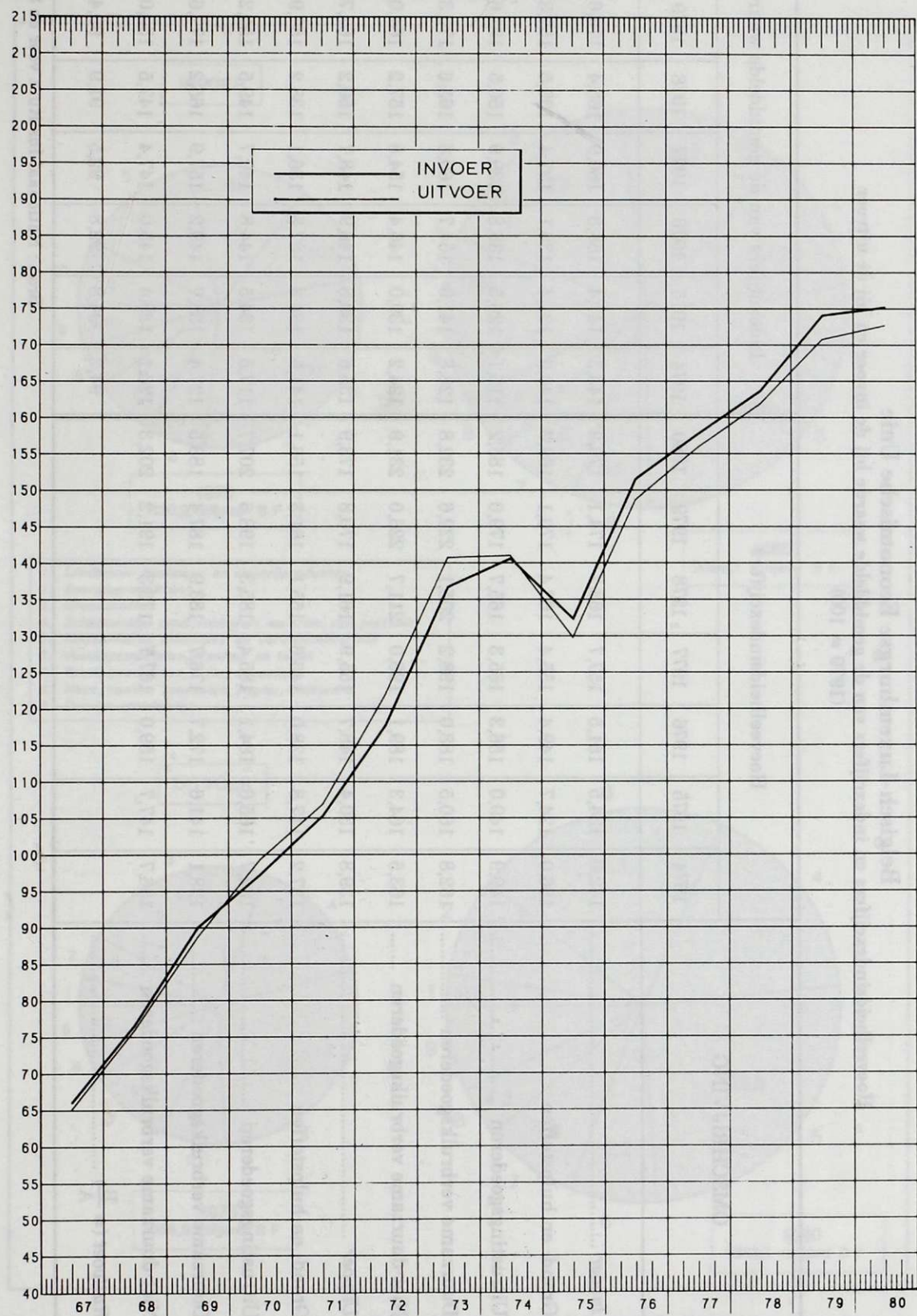
Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Hoeveelheidsindexcijfers
 (maandgemiddelden per kwartaal - 1970 = 100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Hoeveelheidsindexcijfers
 (maandgemiddelden per jaar - 1970 = 100)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

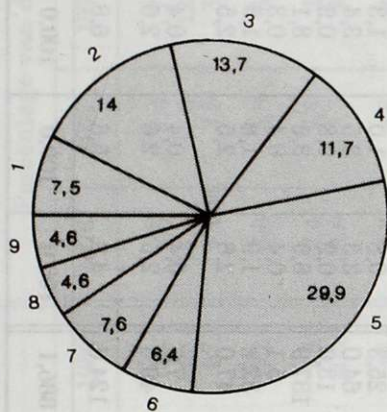
Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Hoeveelheidsindexcijfers en indexcijfers van de gemiddelde waarde bij de invoer en bij de uitvoer
 (1970 = 100)

OMSCHRIJVING	Hoeveelheidsindexcijfers							Indexcijfers van de gemiddelde waarde						
	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
A. Invoer	142,0	134,5	151,5	157,7	163,7	174,1	176,3	143,3	147,4	158,3	160,9	163,4	179,6	208,3
Grond- en hulpstoffen	136,0	124,7	149,4	155,4	163,4	170,1	169,3	140,6	131,4	138,1	137,4	139,5	159,3	183,1
Uitrustingsgoederen	149,9	149,0	156,3	165,3	165,7	179,0	185,2	115,1	126,5	138,8	139,9	150,5	153,6	160,7
Duurzame verbruiksgoederen	162,8	160,5	188,0	198,2	205,1	222,6	232,8	128,8	141,0	154,7	160,8	165,6	170,3	177,5
Niet-duurzame verbruiksgoederen	163,5	164,3	189,1	198,0	211,7	226,0	231,9	124,2	139,0	146,4	154,8	157,2	164,0	175,5
B. Uitvoer	139,8	130,4	148,7	155,9	161,9	170,8	173,9	135,6	139,8	146,9	148,7	150,2	167,7	187,0
Grond- en hulpstoffen	137,2	117,8	138,0	145,6	155,1	161,3	156,1	141,6	134,3	137,5	136,1	138,2	157,9	178,8
Uitrustingsgoederen	162,7	165,6	184,1	185,4	185,3	198,6	207,7	117,5	134,5	144,8	149,7	149,5	155,2	165,9
Duurzame verbruiksgoederen	138,1	141,6	172,7	176,7	183,9	187,4	183,5	127,4	138,7	149,2	157,9	165,2	177,6	187,3
Niet-duurzame verbruiksgoederen	156,7	147,7	159,0	167,7	173,3	191,2	202,3	126,1	138,4	145,0	147,4	147,5	150,0	169,4
C. Ruilvoet ($= \frac{B}{A}$)								94,7	94,8	92,8	92,5	91,9	93,4	89,8

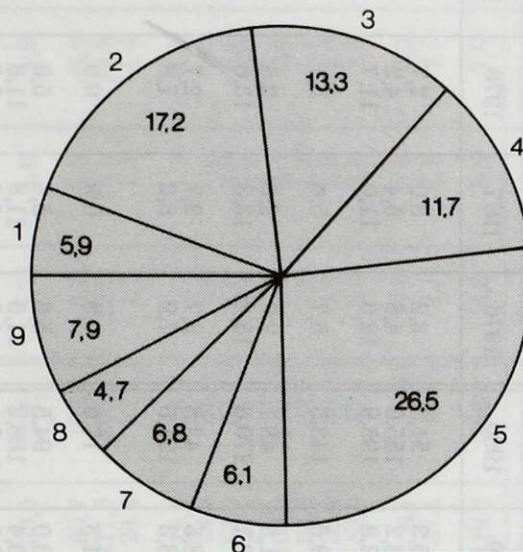
Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Structuur van de in- en uitvoer in 1975 en 1980
(per goederengroep - in %)

INVOER

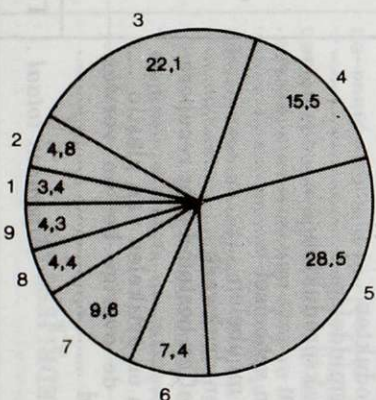
1975
1130,9 miljard B F

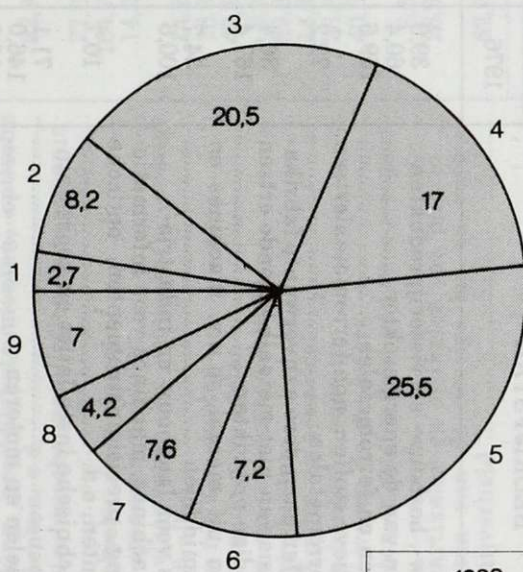
1980
2096,1 miljard B F

1. Landbouw-, bosbouw- en visserijprodukten
2. Energieprodukten
3. Grondstoffen
4. Scheikundige prod., rubberart. en artik. van plastic
5. Metaalwaren, machines en vervoermaterieel
6. Voedingsmiddelen, dranken en tabak
7. Textielprodukten, leder, schoeisel
8. Hout, houten meubelen, papier, drukwerk
9. Overige produkten

UITVOER

1975
1056,9 miljard B F

1980
1886,1 miljard B F

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie
voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
 Uitvoer per bedrijfstak
 (classificatie N.A.C.E.-C.I.I.O.)

BEDRIJFSTAK	Waarde (miljarden franken)					Percentage van de totale waarde				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
1. Landbouw-, bosbouw- en visserijproducten ..	39,9	40,8	38,4	45,3	51,3	3,2	3,0	2,7	2,7	2,7
2. Producten van de energiesector	60,4	72,0	59,8	103,2	155,0	4,8	5,4	4,2	6,2	8,2
3. IJzerertsen en ferrometalen	159,6	148,2	165,2	192,8	195,9	12,6	11,0	11,7	11,6	10,4
4. Radio-actieve stoffen, non-ferrometaalrtsen en non-ferrometalen	72,2	75,8	80,5	109,6	143,5	5,7	5,6	5,7	6,6	7,6
5. Bouwstoffen en andere aanverwante fabrika- ten op basis van niet-metaalhoudende ertsen	36,4	37,2	39,1	41,5	48,1	2,9	2,8	2,8	2,5	2,6
6. Scheikundige producten	167,4	178,2	191,5	242,1	270,6	13,2	13,3	13,6	14,6	14,4
7. Producten uit metaal, m.u.v. machines en transportmiddelen	34,7	36,6	37,8	38,5	43,8	2,7	2,7	2,7	2,3	2,3
8. Machines voor landbouw en industrie	100,6	111,4	109,4	113,3	121,5	7,9	8,2	7,8	6,8	6,4
9. Bureauamachines, machines voor informatie- verwerking, precisieinstrumenten, optische instrumenten, e.d.	10,7	11,6	13,0	14,3	17,5	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
10. Elektrotechnische installaties en voorzienin- gen	71,1	73,4	78,6	83,0	94,5	5,6	5,5	5,6	5,0	5,0
11. Automobielen en motoren	146,0	159,2	167,0	193,4	186,2	11,5	11,8	11,8	11,6	9,9
12. Andere transportmiddelen	12,8	7,8	6,7	9,5	18,1	1,0	0,6	0,5	0,6	1,0
13. Vlees, vleeswaren en -conserven, overige slachtafvallen	27,1	27,0	27,7	30,8	33,1	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8
14. Melk en melkproducten	10,1	13,6	18,4	22,3	25,3	0,8	1,0	1,3	1,3	1,3
15. Andere voedingsmiddelen	41,6	47,2	48,4	54,6	64,0	3,3	3,5	3,4	3,3	3,4
16. Dranken en tabaksproducten	11,0	11,3	12,2	13,0	13,6	0,9	0,8	0,9	0,8	0,7
17. Textielproducten	112,5	115,1	113,5	123,4	137,9	8,9	8,6	8,1	7,4	7,3
18. Leder, huiden en schoeisel	4,5	4,6	4,2	5,2	5,1	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
19. Hout en houten meubelen	23,9	24,5	25,6	27,5	32,2	1,9	1,8	1,8	1,7	1,7
20. Papier, -waren en drukwerk	33,3	34,3	35,4	41,6	47,0	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5
21. Producten en stoffen bestemd voor recupera- tie	5,1	5,1	5,5	6,7	7,8	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
22. Rubberartikelen en artikelen van plastic	31,7	35,0	36,7	43,2	49,5	2,5	2,6	2,6	2,6	2,6
23. Producten van de overige be- en verwer- kende nijverheid	53,8	74,8	95,7	106,4	124,6	4,3	5,6	6,8	6,4	6,6
<i>Algemeen totaal .</i>	1 266,4	1 344,7	1 410,3	1 661,2	1 886,1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de
 Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documen-
 tatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Invoer per bedrijfstak
(classificatie N.A.C.E.-C.L.I.O.)

BEDRIJFSTAK	Waarde (miljarden franken)					Percentage van de totale waarde				
	1976	1977	1978	1979	1980	1976	1977	1978	1979	1980
1. Landbouw-, bosbouw- en visserijprodukten ..	102,5	106,9	106,3	117,1	124,1	7,5	7,4	7,0	6,6	5,9
2. Produkten van de energiesector	193,5	202,7	188,9	250,8	360,6	14,1	14,0	12,4	14,1	17,2
3. IJzerertsen en ferrometalen	56,6	50,2	51,6	58,7	62,8	4,1	3,5	3,4	3,3	3,0
4. Radio-actieve stoffen, non-ferrometaalertsen en non-ferrometalen	89,0	84,5	93,4	120,7	172,4	6,5	5,8	6,1	6,8	8,2
5. Bouwstoffen en andere aanverwante fabriakaten op basis van niet-metaalhoudende ertsen	33,4	34,0	34,9	37,9	43,4	2,4	2,4	2,3	2,1	2,1
6. Scheikundige produkten	134,9	134,9	143,9	183,6	203,1	9,8	9,3	9,4	10,3	9,7
7. Produkten uit metaal, m.u.v. machines en transportmiddelen	38,0	40,8	43,9	50,0	56,6	2,8	2,8	2,9	2,8	2,7
8. Machines voor landbouw en industrie	83,8	88,4	94,1	103,0	119,9	6,1	6,1	6,2	5,8	5,7
9. Bureau machines, machines voor informatieverwerking, precisieinstrumenten, optische instrumenten, e.d.	22,9	26,6	28,5	33,0	37,7	1,7	1,8	1,9	1,8	1,8
10. Elektrotechnische installaties en voorzieningen	77,6	80,1	84,4	90,7	102,7	5,7	5,5	5,5	5,1	4,9
11. Automobielen en motoren	164,7	175,5	188,6	211,5	205,5	12,0	12,1	12,4	11,8	9,8
12. Andere transportmiddelen	14,2	18,1	21,8	24,4	32,2	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5
13. Vlees, vleeswaren en -conserven, overige slachtafvallen	14,2	15,9	17,2	18,5	18,3	1,1	1,1	1,1	1,0	0,9
14. Melk en melkprodukten	16,9	19,8	23,3	24,3	27,2	1,2	1,4	1,5	1,4	1,3
15. Andere voedingsmiddelen	49,6	55,1	54,6	62,9	67,7	3,6	3,8	3,6	3,5	3,2
16. Dranken en tabaksprodukten	9,2	10,1	11,3	12,5	13,9	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
17. Textielprodukten	89,3	94,2	97,6	108,0	119,5	6,5	6,5	6,4	6,0	5,7
18. Leder, huiden en schoeisel	14,3	16,6	16,7	20,2	22,0	1,1	1,2	1,1	1,1	1,1
19. Hout en houten meubelen	26,8	31,4	35,1	39,4	40,9	2,0	2,2	2,3	2,2	2,0
20. Papier, -waren en drukwerk	40,0	41,0	43,5	52,0	57,4	2,9	2,8	2,8	2,9	2,7
21. Produkten en stoffen bestemd voor recuperatie	6,5	5,8	7,5	9,1	8,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4
22. Rubberartikelen en artikelen van plastic	28,9	31,0	31,7	37,1	42,7	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0
23. Produkten van de overige bekende en verwerken de nijverheid	62,2	84,4	107,2	119,0	156,9	4,5	5,8	7,0	6,7	7,5
<i>Algemeen totaal ..</i>	1 369,0	1 448,0	1 526,0	1 784,4	2 096,1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Netto-uitvoer per bedrijfstak

(classificatie N.A.C.E.-C.L.I.O. - miljarden franken)

BEDRIJFSTAK	1976	1977	1978	1979	1980
1. Landbouw-, bosbouw- en visserijproducten	- 62,6	- 66,1	- 67,9	- 71,8	- 72,8
2. Producten van de energiesector	-133,1	-130,7	-129,1	-147,6	-205,6
3. IJzererts en ferrometalen	+103,0	+ 98,0	+113,6	+134,1	+133,1
4. Radio-actieve stoffen, non-ferrometaalerts en non-ferrometalen	- 16,8	- 8,7	- 12,9	- 11,1	- 28,9
5. Bouwstoffen en andere aanverwante fabrikaten op basis van niet-metaalhoudende erts	+ 3,0	+ 3,2	+ 4,2	+ 3,6	+ 4,7
6. Scheikundige producten	+ 32,5	+ 43,3	+ 47,6	+ 58,5	+ 67,5
7. Producten uit metaal, m.u.v. machines en transportmiddelen	- 3,3	- 4,2	- 6,1	- 11,5	- 12,8
8. Machines voor landbouw en industrie	+ 16,8	+ 23,0	+ 15,3	+ 10,3	+ 1,6
9. Bureau machines, machines voor informatieverwerking, precisieinstrumenten, optische instrumenten, e.d.	- 12,2	- 15,0	- 15,5	- 18,7	- 20,2
10. Elektrotechnische installaties en voorzieningen	- 6,5	- 6,7	- 5,8	- 7,7	- 8,2
11. Automobielen en motoren	- 18,7	- 16,3	- 21,6	- 18,1	- 19,3
12. Andere transportmiddelen	- 1,4	- 10,3	- 15,1	- 14,9	- 14,1
13. Vlees, vleeswaren en -conserven, overige slachtafval	+ 12,9	+ 11,1	+ 10,5	+ 12,3	+ 14,8
14. Melk en melkproducten	- 6,8	- 6,2	- 4,9	- 2,0	- 1,9
15. Andere voedingsmiddelen	- 8,0	- 7,9	- 6,2	- 8,3	- 3,7
16. Dranken en tabaksproducten	+ 1,8	+ 1,2	+ 0,9	+ 0,5	- 0,3
17. Textielproducten	+ 23,2	+ 20,9	+ 15,9	+ 15,4	+ 18,4
18. Leder, huiden en schoeisel	- 9,8	- 12,0	- 12,5	- 15,0	- 16,9
19. Hout en houten meubelen	- 2,9	- 6,9	- 9,5	- 11,9	- 8,7
20. Papier, -waren en drukwerk	- 6,7	- 6,7	- 8,1	- 10,4	- 10,4
21. Producten en stoffen bestemd voor recuperatie	- 1,4	- 0,7	- 2,0	- 2,4	- 0,8
22. Rubberartikelen en artikelen van plastic	+ 2,8	+ 4,0	+ 5,0	+ 6,1	+ 6,8
23. Producten van de overige be- en verwerkende nijverheid	- 8,4	- 9,6	- 11,5	- 12,6	- 32,3
<i>Algemeen totaal ..</i>	<i>-102,6</i>	<i>-103,3</i>	<i>-115,7</i>	<i>-123,1</i>	<i>-210,0</i>

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
 Uitvoer per goederengroep
 (miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Grondstoffen en halffabrikaten</i>	466 604	616 210	518 608	616 938	644 825	690 930	788 367	882 116
Landbouwprodukten	16 149	23 682	23 401	24 342	27 318	29 904	30 858	34 767
Industriële produkten	450 455	592 528	495 207	592 596	617 507	661 026	757 509	847 349
w.o.: Grondstoffen	39 708	45 111	48 563	58 043	61 885	59 822	69 041	77 428
Halffabrikaten	410 747	547 417	446 644	534 554	555 622	601 204	688 468	769 921
<i>Brandstoffen en energie</i>	24 773	36 686	51 150	60 584	72 112	60 051	103 380	155 198
<i>Consumptiegoederen</i>	252 457	275 559	290 689	352 410	381 194	416 158	462 867	508 205
Duurzame produkten	162 351	167 182	179 864	227 308	243 627	266 282	291 452	304 636
Niet duurzame produkten	90 106	108 377	110 825	125 102	137 567	149 876	171 415	203 569
w.o.: Voedingsprodukten	63 340	73 853	75 445	83 451	91 273	98 050	111 847	126 223
Andere	26 766	34 524	35 380	41 651	46 294	51 826	59 568	77 346
<i>Investeringsgoederen</i>	108 521	142 020	163 738	193 344	196 389	190 241	207 065	234 989
Motoren en vaste investeringen	61 837	74 456	91 349	104 860	108 174	112 922	118 938	133 689
Vervoermaterieel	23 731	28 274	32 253	43 185	42 747	35 668	44 587	51 593
Wetenschappelijke en medische apparaten	2 906	3 875	5 083	5 968	7 198	7 975	8 674	10 102
Andere	20 047	35 414	35 053	39 331	38 270	33 676	34 866	39 605
<i>Overige produkten</i>	17 764	29 350	32 694	43 181	50 184	52 878	99 545	105 628
<i>Algemeen totaal</i> ...	870 119	1 099 825	1 056 879	1 266 457	1 344 704	1 410 258	1 661 224	1 886 136

Bron: Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse
Geografische indeling van de
(miljoenen)

OMSCHRIJVING	Frank- rijk	Neder- land	West- Duits- land	Italië	Ver- enigd Ko- nink- rijk	Dene- marken	Ier- land	E.E.G.	Landen met Staats- handel	Andere landen van Europa	Europa
<i>Grondstoffen en halffa- brikaten</i>	190 627	117 826	171 704	46 440	88 138	7 362	2 679	624 776	23 895	85 107	733 778
Landbouwprodukten .	16 420	4 396	4 686	421	1 402	319	127	27 772	132	1 930	29 834
Industriële produkten	174 207	113 430	167 018	46 019	86 736	7 043	2 552	597 004	23 763	83 177	703 944
w.o. :											
Grondstoffen	17 394	16 632	14 917	5 016	3 280	244	148	57 631	3 180	3 767	64 578
Halffabrikaten	156 813	96 798	152 101	41 003	83 456	6 799	2 404	539 373	20 583	79 410	639 366
<i>Brandstoffen en energie</i>	13 741	24 863	41 758	2 557	17 145	5 409	899	106 372	1 681	22 503	130 556
<i>Consumptiegoederen</i>	101 163	104 553	134 494	35 325	33 955	3 467	1 034	413 991	6 563	34 711	455 265
Duurzame produkten	58 395	58 105	97 686	24 614	21 657	1 868	594	262 918	804	24 209	287 931
Niet duurzame pro- dukten	42 768	46 448	36 808	10 711	12 298	1 599	440	151 073	5 759	10 502	167 334
w.o. :											
Voedingsprodukten ...	28 455	33 046	24 813	7 811	6 529	426	243	101 323	1 789	2 083	105 195
Andere	14 313	13 402	11 995	2 900	5 769	1 173	197	49 750	3 970	8 419	62 139
<i>Investeringsgoederen</i>	48 788	31 892	34 243	14 181	12 448	5 208	961	147 721	3 567	20 846	172 134
Motoren en vaste in- vesteringen	27 702	16 988	19 642	5 440	7 073	1 200	539	78 585	2 451	11 816	92 85
Vervoermateriaal	11 699	6 629	5 715	6 269	2 210	3 567	163	36 253	207	4 732	41 19
Wetenschappelijke en medische apparaten	2 230	1 546	1 879	773	570	94	16	7 106	169	939	8 214
Andere	7 157	6 729	7 007	1 699	2 595	347	243	25 777	740	3 359	29 876
<i>Overige produkten</i>	11 871	7 483	18 950	5 670	8 301	1 025	173	53 473	2 603	20 745	76 82
<i>Algemeen totaal ...</i>	366 190	286 617	401 149	104 173	159 987	22 471	5 746	1 346 333	38 309	183 912	1 568 55

conomische Unie
voer per goederengroep in 1980
nken)

aire	Repu- blik van Zuid- Afrika	Andere landen van Afrika	Afrika	Ver- enigde Staten van Amerika	Canada	Andere landen van Amerika	Amerika	Japan	Andere landen van Azië	Azië	Oceanië en andere	Alge- meen totaal
2 192	2 838	25 694	30 724	41 302	2 223	9 389	52 914	5 526	56 727	62 253	2 447	882 116
50	83	1 678	1 811	224	37	644	905	335	1 812	2 147	70	34 767
2 142	2 755	24 016	28 913	41 078	2 186	8 745	52 009	5 191	54 915	60 106	2 377	847 349
236	155	5 349	5 740	597	158	749	1 504	741	4 768	5 509	97	77 428
1 906	2 600	18 667	23 173	40 481	2 028	7 996	50 505	4 450	50 147	54 597	2 280	769 921
85	153	8 954	9 192	956	17	114	1 087	103	1 779	1 882	12 481	155 198
2 142	1 142	14 125	17 409	8 224	1 291	4 774	14 289	1 505	18 554	20 059	1 183	508 205
1 080	316	3 592	4 988	3 221	307	950	4 478	327	6 492	6 819	420	304 636
1 062	826	10 533	12 421	5 003	984	3 824	9 811	1 178	12 062	13 240	763	203 569
458	43	8 705	9 206	484	92	2 893	3 469	568	7 638	8 206	147	126 223
604	783	1 828	3 215	4 519	892	931	6 342	610	4 424	5 034	616	77 346
2 880	2 457	14 636	19 973	7 190	771	9 947	17 908	783	22 284	23 067	1 907	234 989
1 835	1 704	9 397	12 936	5 041	575	4 229	9 845	356	16 551	16 907	1 149	133 689
296	513	1 497	2 306	503	23	5 033	5 559	85	1 916	2 001	535	51 593
155	92	202	449	463	55	117	635	111	667	778	26	10 102
594	148	3 540	4 282	1 183	118	568	1 869	231	3 150	3 381	197	39 605
338	815	8 968	10 121	5 500	953	3 210	9 663	1 315	6 355	7 670	1 353	105 628
7 637	7 405	72 377	87 419	63 172	5 255	27 434	95 861	9 232	105 699	114 931	19 371	1 886 136

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek
en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
 Relatieve belangrijkheid van de uitvoer per goederengroep
 (ten honderd)

OMSCHRIJVING	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Grondstoffen en halffabrikaten</i>	53,6	56,0	49,1	48,7	48,0	49,0	47,5	46,8
Landbouwprodukten	1,8	2,1	2,2	1,9	2,0	2,1	1,9	1,9
Industriële produkten	51,8	53,9	46,9	46,8	46,0	46,9	45,6	44,9
w.o.: Grondstoffen	4,6	4,1	4,6	4,6	4,6	4,3	4,2	4,1
Halffabrikaten	47,2	49,8	42,3	42,2	41,4	42,6	41,4	40,8
<i>Brandstoffen en energie</i>	2,9	3,3	4,8	4,8	5,4	4,3	6,2	8,2
<i>Consumptiegoederen</i>	29,0	25,1	27,5	27,8	28,3	29,5	27,8	26,9
Duurzame produkten	18,6	15,2	17,0	17,9	18,1	18,9	17,5	16,1
Niet duurzame produkten	10,4	9,9	10,5	9,9	10,2	10,6	10,3	10,8
w.o.: Voedingsprodukten	7,3	6,7	7,1	6,6	6,8	6,9	6,7	6,7
Andere	3,1	3,2	3,4	3,3	3,4	3,7	3,6	4,1
<i>Investeringsgoederen</i>	12,5	12,9	15,5	15,3	14,6	13,5	12,5	12,5
Motoren en vaste investeringen	7,2	6,8	8,6	8,3	8,0	8,0	7,2	7,1
Vervoermaterieel	2,7	2,6	3,1	3,4	3,2	2,5	2,7	2,7
Wetenschappelijke en medische apparaten	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5
Andere	2,3	3,2	3,3	3,1	2,9	2,4	2,1	2,1
<i>Overige produkten</i>	2,0	2,7	3,1	3,4	3,7	3,7	6,0	5,6
<i>Algemeen totaal</i> ...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor
 de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en
 Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Verschil van de uitvoer in 1980 t.o.v. 1979
(ten honderd)

OMSCHRIJVING	Frank- rijk	Neder- land	Bonds- Duits- land	Italië	Ver- enigd Konink- rijk	Dene- marken	Ierland	E.E.G.	Landen met Staats- handel	Europa	V.S.A.	Ame- rika	Afrika	Azië	Alge- meen totaal
<i>Grondstoffen en halffabrikaten</i>															
Landbouwprodukten	+ 10,0	+ 6,1	+ 6,4	+ 10,0	+ 27,0	+ 4,0	— 6,8	+ 10,1	+ 12,1	+ 12,2	+ 8,9	+ 5,7	+ 34,1	+ 5,3	+ 11,9
Industriële produkten	+ 21,7	+ 7,0	— 10,5	+ 18,6	+ 6,9	— 3,9	— 59,7	+ 10,4	+ 175,0	+ 12,0	+ 61,2	+ 17,5	+ 18,1	+ 15,4	+ 12,7
w.o.: Grondstoffen	+ 9,0	+ 6,0	+ 6,9	+ 9,9	+ 27,4	+ 4,4	— 0,3	+ 10,1	+ 11,7	+ 12,2	+ 8,7	+ 5,5	+ 35,2	+ 5,0	+ 11,9
Halffabrikaten	+ 0,6	+ 3,2	+ 26,6	— 5,7	+ 14,0	— 5,1	— 29,2	+ 7,0	+ 46,3	+ 8,8	— 1,3	— 11,4	+ 25,5	+ 72,0	+ 12,1
	+ 10,0	+ 6,5	+ 5,3	+ 12,2	+ 28,0	+ 4,8	+ 2,3	+ 10,4	+ 7,7	+ 12,6	+ 8,8	+ 6,1	+ 37,9	+ 1,0	+ 11,8
<i>Brandstoffen en energie</i>	+ 216,1	+ 43,1	+ 43,3	+ 63,2	+ 79,3	+ 23,3	+ 312,4	+ 59,7	+ 232,9	+ 51,7	— 16,1	— 33,1	+ 49,6	+ 111,0	+ 50,1
<i>Consumptiegoederen</i>															
Duurzame produkten	+ 21,5	+ 1,2	+ 3,3	+ 25,8	— 7,3	— 18,3	+ 11,8	+ 7,1	+ 61,5	+ 10,6	+ 42,1	+ 39,6	+ 27,7	+ 17,5	+ 9,8
Niet duurzame produkten ...	+ 23,4	— 4,1	— 0,2	+ 23,9	— 17,4	— 40,1	— 6,2	+ 2,9	+ 8,2	+ 3,6	+ 15,0	+ 17,9	+ 35,1	+ 21,8	+ 4,5
w.o.: Voedingsprodukten	+ 19,0	+ 8,7	+ 13,8	+ 30,4	+ 18,2	+ 41,9	+ 50,7	+ 15,3	+ 73,5	+ 17,1	+ 67,5	+ 52,3	+ 25,0	+ 15,4	+ 18,8
Andere	+ 14,2	+ 7,1	+ 12,7	+ 29,3	+ 12,4	+ 40,1	+ 81,3	+ 12,5	+ 101,5	+ 12,8	+ 43,2	+ 44,5	+ 19,7	— 1,0	+ 12,9
	+ 29,8	+ 12,7	+ 16,3	+ 33,5	+ 25,5	+ 46,2	+ 24,7	+ 21,4	+ 63,2	+ 25,1	+ 70,6	+ 57,0	+ 43,0	+ 58,1	+ 29,8
<i>Investeringsgoederen</i>															
Motoren en vaste investerin- gen	+ 11,2	+ 7,3	+ 4,4	+ 31,6	+ 1,3	+ 72,7	— 18,5	+ 5,2	— 6,3	+ 10,9	+ 11,0	+ 31,5	+ 10,2	+ 25,0	+ 13,5
Vervoermaterieel	+ 17,3	+ 7,0	— 1,0	+ 25,3	— 6,0	— 10,8	+ 11,4	+ 7,6	+ 4,9	+ 9,1	+ 17,0	+ 13,0	+ 15,4	+ 31,4	+ 12,4
Wetenschappelijke en medi- sche apparaten	— 3,2	— 1,1	+ 11,9	+ 33,6	— 11,0	+ 201,8	— 67,0	+ 10,7	+ 47,9	+ 9,9	— 52,8	+ 77,4	— 3,6	+ 75,5	+ 15,7
Andere	+ 5,8	+ 9,8	+ 15,4	+ 71,0	+ 23,1	+ 42,4	— 23,8	+ 15,6	— 26,2	+ 15,2	+ 12,1	+ 20,7	+ 7,2	+ 35,8	+ 16,5
	+ 18,0	+ 17,5	+ 27,1	+ 31,5	+ 42,7	— 18,0	+ 35,0	+ 18,6	— 32,7	+ 17,4	+ 70,7	+ 50,8	+ 4,3	— 12,7	+ 13,6
<i>Overige produkten</i>	— 7,1	+ 11,4	— 3,7	+ 11,9	+ 24,0	— 1,9	+ 38,4	+ 2,6	— 7,6	+ 12,9	— 47,6	— 36,0	+ 65,9	— 18,8	+ 6,1
<i>Algemeen totaal</i> ...	+ 15,3	+ 6,8	+ 7,5	+ 18,8	+ 18,9	+ 13,7	+ 8,0	+ 11,6	+ 17,8	+ 13,3	+ 2,1	+ 5,7	+ 30,6	+ 9,5	+ 13,5

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek
en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Uitvoer per land van bestemming

LAND VAN BESTEMMING (a)	Waarde (miljarden franken)						Percentage van de totale uitvoerwaarde							
	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
1. Bondsrep. Duitsland	236,5	235,4	294,1	301,6	321,9	373,3	401,1	21,5	22,3	23,2	22,4	22,8	22,5	21,3
2. Frankrijk	219,7	202,1	266,2	256,7	268,4	317,6	366,2	20,0	19,1	21,0	19,1	19,0	19,1	19,4
3. Nederland	188,8	181,2	214,6	226,0	231,8	268,2	286,6	17,2	17,2	17,0	16,8	16,4	16,1	15,2
4. Groot-Brittannië	59,3	68,4	76,3	92,0	101,7	134,5	160,0	5,4	6,5	6,0	6,8	7,2	8,1	8,5
5. Italië	49,3	42,5	60,0	58,9	64,5	87,7	104,2	4,5	4,0	4,7	4,4	4,6	5,3	5,5
6. Zwitserland	22,8	17,4	22,1	26,7	32,7	47,6	72,1	2,1	1,7	1,8	2,0	2,3	2,9	3,8
7. Verenigde Staten van Amerika ..	61,6	43,1	45,0	56,6	58,2	61,9	63,2	5,6	4,1	3,6	4,2	4,1	3,7	3,4
8. Zweden	22,2	22,6	23,7	23,5	19,4	28,2	30,7	2,0	2,1	1,9	1,8	1,4	1,7	1,6
9. Denemarken	12,4	13,6	18,1	18,8	16,6	19,8	22,5	1,1	1,3	1,4	1,4	1,2	1,2	1,2
10. U.S.S.R.	14,3	12,8	11,7	9,8	11,0	13,8	18,1	1,3	1,2	0,9	0,7	0,8	0,8	1,0
11. Nigeria	2,1	4,6	8,0	8,4	9,3	10,3	17,5	0,2	0,4	0,6	0,6	0,7	0,6	0,9
12. Spanje	12,6	11,9	13,0	12,7	11,2	14,0	17,4	1,1	1,1	1,0	0,9	0,8	0,9	0,9
13. Algerië	5,0	5,7	5,5	10,3	12,8	14,8	17,4	0,5	0,5	0,4	0,8	0,9	0,9	0,9
14. Saoedi-Arabië	3,6	4,4	6,9	12,5	15,0	14,3	15,4	0,3	0,4	0,6	0,9	1,1	0,9	0,8
15. Noorwegen	8,5	9,5	11,6	12,0	9,4	13,2	15,1	0,8	0,9	0,9	0,9	0,7	0,8	0,8
16. Oostenrijk	7,8	7,3	9,6	12,7	11,1	12,8	14,4	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8
17. Hong-Kong	3,2	4,1	4,9	6,2	10,4	10,9	11,4	0,2	0,4	0,4	0,5	0,7	0,7	0,6
18. India	3,7	5,7	5,8	9,4	14,3	11,7	10,7	0,3	0,5	0,5	0,7	1,0	0,7	0,6
19. Irak	1,9	3,9	4,2	4,4	5,8	8,5	10,0	0,2	0,4	0,3	0,3	0,4	0,5	0,5
20. Israël	6,3	6,0	5,7	9,1	7,7	8,2	9,8	0,6	0,6	0,5	0,7	0,5	0,5	0,5
21. Japan	8,5	5,6	6,9	6,0	8,9	10,2	9,2	0,8	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5
22. Zaire, Rwanda en Burundi	7,8	6,5	6,0	7,4	6,9	7,0	9,0	0,7	0,6	0,5	0,6	0,5	0,4	0,5
23. Portugal	5,6	3,5	4,3	5,9	5,3	5,8	8,6	0,5	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5
24. Lybië	3,4	3,8	5,4	8,3	4,2	3,8	8,2	0,3	0,4	0,4	0,6	0,3	0,2	0,4
25. Griekenland	5,5	6,9	6,8	7,1	6,9	8,2	8,0	0,5	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4
Overige landen	127,4	128,4	130,1	141,7	144,9	154,9	179,3	11,6	12,1	10,3	10,6	10,3	9,3	9,5
Totaal ...	1 099,8	1 056,9	1 266,5	1 344,7	1 410,3	1 661,2	1 886,1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

(a) Gerangschikt naar het bedrag van de uitvoer in 1980.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Invoer per goederengroep
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Grondstoffen en halffabrikaten</i>	455 164	582 179	518 855	662 559	685 231	726 472	838 623	931 151
Landbouwprodukten	17 797	21 878	21 827	25 247	27 801	25 881	29 281	35 097
Industriële produkten	437 367	560 301	497 028	637 312	657 430	700 591	809 342	896 054
w.o. : Grondstoffen	107 261	139 141	123 125	145 444	136 303	140 693	168 744	194 786
Halffabrikaten	330 106	421 160	373 903	491 868	521 127	559 898	640 598	701 268
<i>Brandstoffen en energie</i>	75 327	166 388	159 423	194 302	203 485	189 888	251 746	361 856
<i>Consumptiegoederen</i>	193 947	234 892	254 863	319 509	354 144	385 302	429 604	468 198
Duurzame produkten	112 333	139 309	149 444	189 059	207 400	227 719	255 696	281 611
Niet duurzame produkten	81 614	95 583	105 419	130 450	146 744	157 583	173 908	186 587
w.o. : Voedingsprodukten	59 609	67 356	75 966	96 761	110 365	115 119	126 871	135 331
Andere	22 005	28 227	29 453	33 689	36 379	42 464	47 037	51 256
<i>Investeringsgoederen</i>	126 153	160 341	169 391	171 300	188 160	201 008	223 967	259 294
Motoren en vaste investeringen	80 759	101 772	106 021	109 838	112 294	121 388	131 649	152 648
Vervoermaterieel	17 382	21 153	23 666	20 848	29 297	29 484	34 393	38 918
Wetenschappelijke en medische apparaten	5 808	7 529	7 797	9 822	11 473	12 002	13 400	15 020
Andere	22 204	29 887	31 907	30 792	35 096	38 134	44 525	52 708
<i>Overige produkten</i>	5 538	16 885	28 413	21 291	16 961	23 374	40 413	75 619
<i>Algemeen totaal</i> ...	856 129	1 160 685	1 130 945	1 368 961	1 447 981	1 526 044	1 784 353	2 096 118

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek
en Algemene Directie voor Studïën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburg
Geografische indeling van de invoer
(miljoenen frank)

OMSCHRIJVING	Frank- rijk	Neder- land	West- Duits- land	Italië	Ver- enigd Ko- nink- rijk	Dene- marken	Ier- land	E.E.G.	Landen met Staats- handel	Andere landen van Europa	Europa totaal
<i>Grondstoffen en halffabri- katen</i>	144 640	140 004	194 683	21 270	101 590	2 849	3 881	608 917	21 841	71 334	702 092
Landbouwprodukten .	5 460	10 275	4 704	120	370	270	1	21 200	1 388	356	22 944
Industriële produkten w.o. :	139 180	129 729	189 979	21 150	101 220	2 579	3 880	587 717	20 453	70 978	679 148
Grondstoffen	39 134	24 668	13 968	1 422	14 547	442	1 388	95 569	4 052	11 276	110 899
Halffabrikaten	100 046	105 061	176 011	19 728	86 673	2 137	2 492	492 148	16 401	59 702	568 259
<i>Brandstoffen en energie</i>	8 862	73 193	22 425	1 606	16 596	240	98	123 021	19 133	15 429	157 588
<i>Consumptiegoederen</i>	104 604	88 535	103 317	39 510	22 625	4 642	2 639	365 871	4 795	24 358	395 024
Duurzame produkten	58 669	38 733	75 854	31 970	11 283	1 543	421	218 472	3 690	13 519	235 681
Niet duurzame pro- dukten	45 935	49 802	27 463	7 540	11 342	3 099	2 218	147 399	1 105	10 839	159 343
w.o. :											
Voedingsprodukten ...	32 169	37 688	16 700	5 754	8 152	2 810	2 178	105 450	964	6 911	113 324
Andere	13 766	12 114	10 763	1 786	3 190	289	40	41 949	141	3 928	46 018
<i>Investeringsgoederen</i>	40 221	38 528	83 591	12 608	19 704	1 955	1 225	197 834	1 199	18 275	217 308
Motoren en vaste in- vesteringen	23 520	21 399	52 731	7 780	10 787	1 361	571	118 150	769	11 168	130 087
Vervoermateriaal	5 081	7 549	10 015	1 973	3 785	160	12	28 576	101	2 548	31 225
Wetenschappelijke en medische apparaten	1 856	2 598	5 158	501	863	131	198	11 306	72	985	12 363
Andere	9 764	6 982	15 687	2 354	4 269	303	444	39 802	257	3 574	43 633
<i>Overige produkten</i>	4 507	2 962	8 133	214	8 721	27	5	24 567	329	21 549	46 445
<i>Algemeen totaal ...</i>	302 834	343 222	412 149	75 208	169 236	9 713	7 848	1 320 210	47 297	150 945	1 518 452

conomische Unie
r goederengroep in 1980
anken)

Zaire	Repu- blik van Zuid- Afrika	Andere landen van Afrika	Afrika	Ver- enigde Staten van Amerika	Canada	Andere landen van Amerika	Amerika	Japan	Andere landen van Azië	Azië	Oceanië en andere	Alge- meen totaal
17 601	8 649	17 935	44 185	100 107	13 254	23 523	136 884	5 936	33 207	39 143	8 847	931 151
8	4	3 617	3 629	4 826	158	2 490	7 474	12	992	1 004	46	35 097
17 593	8 645	14 318	40 556	95 281	13 096	21 033	129 410	5 924	32 215	38 139	8 801	896 054
1 151	1 340	6 541	9 032	38 572	6 935	13 206	58 713	631	10 183	10 814	5 330	194 786
16 442	7 305	7 777	31 524	56 709	6 161	7 827	70 697	5 293	22 032	27 325	3 471	701 268
90	2 836	21 409	24 335	8 757	184	8 107	17 048	3	162 270	162 273	617	361 856
170	1 425	4 306	5 901	15 310	1 331	9 262	25 903	26 369	13 397	39 766	1 604	468 198
14	27	1 686	1 727	7 325	233	187	7 745	25 808	10 366	36 174	284	281 611
156	1 398	2 620	4 174	7 985	1 098	9 075	18 158	561	3 031	3 592	1 320	186 587
156	1 387	2 602	4 145	3 768	988	8 953	13 709	253	2 642	2 895	1 257	135 331
—	11	18	29	4 217	110	122	4 449	308	389	697	63	51 256
60	28	473	561	28 531	544	166	29 241	9 561	2 133	11 694	490	259 294
52	11	25	88	13 818	337	42	14 197	6 701	1 272	7 973	303	152 648
—	2	441	443	6 250	23	1	6 274	781	150	931	45	38 918
4	—	2	6	1 656	25	1	1 682	768	151	919	50	15 020
4	15	5	24	6 807	159	122	7 088	1 311	560	1 871	92	52 708
18 234	29	1 518	19 781	7 940	263	837	9 040	13	329	342	11	75 619
36 155	12 967	45 641	94 763	160 645	15 576	41 895	218 116	41 882	211 336	253 218	11 569	2 096 118

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek
en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
 Relatieve belangrijkheid van de invoer per goederengroep
 (ten honderd)

OMSCHRIJVING	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
<i>Grondstoffen en halffabrikaten</i>	53.2	50.2	45.9	48.1	47.3	47.6	47.0	44.1
Landbouwprodukten	2.1	1.9	1.9	1.9	1.9	1.7	1.6	1.7
Industriële produkten	51.1	48.3	44.0	46.5	45.4	45.9	45.4	42.7
w.o.: Grondstoffen	12.6	12.0	10.9	10.6	9.4	9.2	9.5	9.3
Halffabrikaten	38.5	36.3	33.1	35.9	36.0	36.7	35.9	33.4
<i>Brandstoffen en energie</i>	8.8	14.3	11.1	14.2	11.0	12.5	14.1	17.3
<i>Consumptiegoederen</i>	22.7	20.2	22.5	23.3	21.5	25.2	24.1	22.3
Duurzame produkten	13.1	12.0	13.2	13.8	14.4	14.9	14.3	13.4
Niet duurzame produkten	9.6	8.2	9.3	9.5	10.1	10.3	9.8	8.9
w.o.: Voedingsprodukten	7.0	5.8	6.7	7.1	7.6	7.5	7.1	6.5
Andere	2.6	2.4	2.6	2.4	2.5	2.8	2.7	2.4
<i>Investeringsgoederen</i>	14.7	13.8	15.0	12.5	13.0	13.2	12.5	12.4
Motoren en vaste investeringen	9.4	8.8	9.4	8.0	7.8	8.0	7.4	7.3
Vervoermaterieel	2.0	1.8	2.1	1.5	2.0	1.9	1.9	1.9
Wetenschappelijke en medische apparaten	0.7	0.6	0.7	0.7	0.8	0.8	0.7	0.7
Andere	2.6	2.6	2.8	2.3	2.4	2.5	2.5	2.5
<i>Overige produkten</i>	0.6	1.5	2.5	1.6	1.2	1.5	2.3	3.6
<i>Algemeen totaal</i> ...	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek
 en Algemene Directie voor Studien en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Verschil van de invoer in 1980 t.o.v. 1979
(ten honderd)

OMSCHRIJVING	Frank- rijk	Neder- land	Bonds- Duits- land	Italië	Ver- enigd Konink- rijk	Dene- marken	Ierland	E.E.G.	Landen met Staats- handel	Europa	V.S.A.	Ame- rika	Afrika	Azië	Alge- meen totaal
<i>Grondstoffen en halffabrikaten</i>															
Landbouwprodukten	+ 6,4	+ 10,5	- 0,2	+ 3,7	+ 17,6	+ 13,2	+ 17,9	+ 6,7	+ 27,3	+ 8,2	+ 38,3	+ 30,8	+ 9,5	+ 5,3	+ 11,0
Industriële produkten	+ 9,3	+ 14,7	+ 30,5	- 0,8	+ 5,1	+ 3,8	-	+ 15,9	+ 95,2	+ 17,9	+ 40,0	+ 29,0	+ 35,6	- 20,6	+ 19,9
w.o.: Grondstoffen	+ 6,3	+ 10,2	- 0,8	+ 3,7	+ 17,7	+ 14,3	+ 17,9	+ 6,4	+ 24,4	+ 7,9	+ 38,2	+ 30,9	+ 7,6	+ 6,3	+ 10,7
Halffabrikaten	- 5,1	+ 10,3	+ 3,4	- 4,5	+ 110,5	- 12,8	- 5,8	+ 9,2	- 1,0	+ 9,0	+ 54,0	+ 35,3	- 3,1	+ 18,4	+ 15,4
	+ 15,2	+ 10,1	- 1,1	+ 4,3	+ 9,6	+ 22,1	+ 37,2	+ 5,9	+ 32,8	+ 7,7	+ 29,2	+ 27,5	+ 11,2	+ 2,1	+ 9,5
<i>Brandstoffen en energie</i>															
	+ 14,5	+ 36,1	- 6,6	- 52,9	+ 120,8	+ 75,2	..	+ 27,3	+ 138,6	+ 35,5	+ 56,6	+ 65,9	- 2,4	+ 62,6	+ 43,7
<i>Consumptiegoederen</i>															
Duurzame produkten	+ 6,9	+ 11,5	+ 5,0	+ 7,4	+ 5,4	+ 18,5	- 25,9	+ 7,2	+ 4,0	+ 7,4	- 4,1	- 1,7	+ 10,3	+ 36,8	+ 9,0
Niet duurzame produkten ...	+ 8,5	+ 12,3	+ 3,0	+ 7,6	- 0,2	+ 17,1	+ 14,7	+ 6,6	+ 7,0	+ 7,0	- 6,7	- 5,8	+ 23,9	+ 40,1	+ 10,1
w.o.: Voedingsprodukten	+ 5,0	+ 10,9	+ 11,1	+ 6,6	+ 11,6	+ 19,2	- 30,6	+ 8,1	- 4,8	+ 8,1	- 1,5	+ 0,1	+ 5,5	+ 4,4	+ 7,3
Andere	+ 2,3	+ 11,0	+ 9,8	+ 5,6	+ 14,4	+ 19,2	- 30,4	+ 6,9	- 7,7	+ 6,7	+ 21,0	+ 5,7	+ 5,6	+ 3,1	+ 6,7
	+ 12,0	+ 10,4	+ 13,1	+ 10,3	+ 5,1	+ 19,9	- 41,2	+ 11,1	+ 20,5	+ 11,7	- 15,5	- 13,7	+ 3,6	+ 10,3	+ 9,0
<i>Investeringsgoederen</i>															
Motoren en vaste investerin- gen	+ 10,2	+ 11,0	+ 15,6	+ 11,0	+ 13,7	+ 25,0	+ 22,7	+ 13,2	+ 17,5	+ 13,8	+ 22,9	+ 22,0	- 2,8	+ 50,0	+ 15,8
Vervoermaterieel	+ 4,5	+ 9,4	+ 15,2	+ 12,9	+ 25,7	+ 23,5	+ 14,9	+ 12,6	+ 24,6	+ 14,0	+ 20,0	+ 19,5	- 22,1	+ 53,8	+ 16,0
Wetenschappelijke en medi- sche apparaten	+ 6,8	+ 17,4	+ 15,6	- 2,4	- 20,2	+ 21,2	+ 9,1	+ 6,8	- 1,9	+ 5,7	+ 67,6	+ 59,4	- 1,3	+ 109,2	+ 13,2
Andere	+ 17,8	+ 29,2	+ 8,5	- 2,7	+ 11,4	- 9,7	+ 14,5	+ 13,7	+ 1,4	+ 13,2	+ 15,4	+ 14,7	+ 100,0	+ 8,0	+ 12,1
	+ 27,5	+ 4,3	+ 19,6	+ 21,7	+ 32,5	+ 63,8	+ 40,1	+ 20,1	+ 12,2	+ 19,9	+ 4,3	+ 5,9	+ 100,0	+ 42,0	+ 18,4
<i>Overige produkten</i>															
	+ 247,2	+ 6,0	+ 87,1	- 37,6	- 1,1	+ 92,9	- 73,7	+ 39,3	- 12,0	+ 90,3	+ 308,4	+ 191,4	+ 54,6	+ 375,0	+ 87,1
<i>Algemeen totaal</i> ...															
	+ 8,4	+ 15,4	+ 4,6	+ 3,8	+ 19,6	+ 19,2	- 0,3	+ 9,9	+ 51,7	+ 12,6	+ 34,9	+ 29,6	+ 12,8	+ 45,6	+ 17,5

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor
de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en
Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Invoer per land van herkomst

LAND VAN HERKOMST (a)	Waarde (miljarden franken)						Percentage van de totale invoerwaarde							
	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980
1. Bondsrep. Duitsland	257,3	248,4	306,4	321,7	350,8	394,2	412,1	22,2	22,0	22,4	22,2	23,0	22,1	19,7
2. Nederland	191,7	192,3	240,8	245,3	250,0	297,4	343,2	16,5	17,0	17,6	16,9	16,4	16,7	16,4
3. Frankrijk	199,9	196,8	222,6	230,2	249,7	279,3	302,8	17,2	17,4	16,3	15,9	16,4	15,6	14,4
4. Groot-Brittannië	66,8	70,2	92,1	112,8	127,8	141,5	169,2	5,8	6,2	6,7	7,8	8,4	7,9	8,1
5. Verenigde Staten van Amerika	75,5	71,7	83,7	87,2	88,1	119,1	160,6	6,5	6,3	6,1	6,0	5,8	6,7	7,7
6. Saoedi-Arabië	48,2	38,7	53,8	54,9	44,4	58,9	121,1	4,1	3,4	3,9	3,8	2,9	3,3	5,8
7. Italië	43,4	44,0	52,3	57,4	61,2	72,4	75,2	3,7	3,9	3,8	4,0	4,0	4,1	3,6
8. Zwitserland	18,9	25,5	21,4	20,6	28,4	35,7	57,6	1,6	2,3	1,6	1,4	1,9	2,0	2,7
9. Japan	13,3	15,5	21,5	23,1	25,3	29,9	41,9	1,1	1,4	1,6	1,6	1,7	1,7	2,0
10. Zaire, Rwanda en Burundi	29,6	16,7	24,1	23,2	25,0	28,9	37,3	2,6	1,5	1,8	1,6	1,6	1,6	1,8
11. U.S.S.R.	10,5	11,0	11,6	14,5	14,8	17,4	32,3	0,9	1,0	0,8	1,0	1,0	1,0	1,5
12. Zweden	22,0	19,9	21,4	21,0	21,2	27,3	30,5	1,9	1,8	1,6	1,4	1,4	1,5	1,5
13. Spanje	8,8	9,7	11,5	11,8	12,6	15,2	17,9	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9
14. Noorwegen	5,3	6,2	6,3	5,8	9,0	13,6	17,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,6	0,8	0,8
15. Canada	10,5	11,7	14,1	11,9	12,0	14,3	15,6	0,9	1,0	1,0	0,8	0,8	0,8	0,7
16. Republiek van Zuid-Afrika	9,8	8,2	9,6	10,6	10,4	12,5	13,0	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6
17. Nigeria	2,1	4,6	8,0	6,5	7,2	15,5	12,7	0,2	0,4	0,6	0,5	0,5	0,9	0,6
18. Irak	1,4	4,8	4,4	8,0	6,3	10,7	12,4	0,1	0,4	0,3	0,5	0,4	0,6	0,6
19. Denemarken	5,5	5,5	6,1	6,7	7,3	8,1	9,7	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
20. Arabische Emiraten	2,3	2,2	4,6	8,0	7,7	8,8	9,2	0,2	0,2	0,3	0,6	0,5	0,5	0,4
21. Brazilië	6,7	6,0	7,3	7,1	6,9	8,2	9,0	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4
22. Iran	13,0	17,7	18,4	26,7	24,2	11,3	7,9	1,1	1,6	1,3	1,8	1,6	0,6	0,4
23. Oostenrijk	3,8	4,3	4,9	5,2	5,8	6,7	7,9	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
24. Ierland	2,9	2,7	3,5	5,3	7,0	7,9	7,8	0,3	0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4
25. Hong-Kong	2,3	2,2	3,2	4,1	5,2	7,4	7,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3
Overige landen	109,2	94,4	115,4	118,4	117,7	142,2	164,4	9,4	8,3	8,4	8,1	7,6	7,9	7,8
Totaal ...	1 160,7	1 130,9	1 369,0	1 448,0	1 526,0	1 784,4	2 096,1	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

(a) Gerangschikt naar het bedrag van de invoer in 1980.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
Invoer, uitvoer en zichtbare handelsbalans per landengroep
(miljoenen franken)

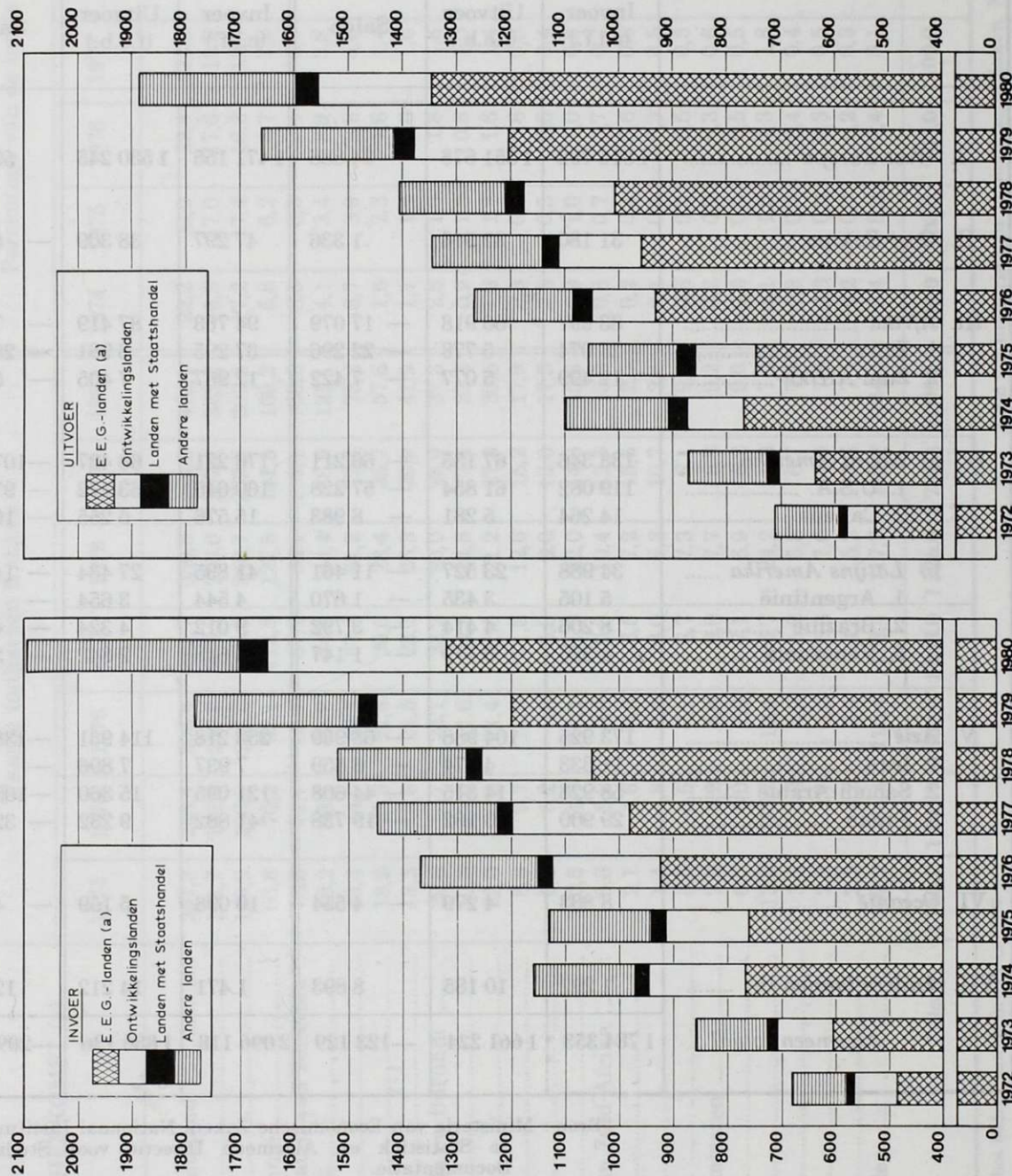
LANDENGROEP	1979 (a)			1980		
	Invoer (c.i.f.)	Uitvoer (f.o.b.)	Saldo	Invoer (c.i.f.)	Uitvoer (f.o.b.)	Saldo
I. <i>West-Europa</i>	1 316 792	1 351 678	34 886	1 471 155	1 530 245	59 090
II. <i>Oost-Europa</i>	31 180	32 516	1 336	47 297	38 309	— 8 988
III. <i>Afrika</i>	83 997	66 918	— 17 079	94 763	87 419	— 7 344
1. <i>Zaire</i>	28 074	5 778	— 22 296	37 295	8 981	— 28 314
2. <i>Zuid-Afrika</i>	12 499	5 077	— 7 422	12 967	7 405	— 5 562
IV. a) <i>Noord-Amerika</i>	133 346	67 135	— 66 211	176 221	68 427	—107 794
1. <i>U.S.A.</i>	119 082	61 854	— 57 228	160 645	63 172	— 97 473
2. <i>Canada</i>	14 264	5 281	— 8 983	15 576	5 255	— 10 321
b) <i>Latijns Amerika</i>	34 988	23 527	— 11 461	41 895	27 434	— 14 461
1. <i>Argentinië</i>	5 105	3 435	— 1 670	4 544	3 654	— 890
2. <i>Brazilië</i>	8 206	4 414	— 3 792	9 012	4 324	— 4 688
3. <i>Venezuela</i>	4 326	3 179	— 1 147	6 618	2 843	— 3 775
V. <i>Azië</i>	173 925	104 986	— 68 939	253 218	114 931	—138 287
1. <i>Iran</i>	11 333	4 674	— 6 659	7 937	7 896	— 41
2. <i>Saoudi-Arabië</i>	58 923	14 315	— 44 608	121 095	15 360	—105 735
3. <i>Japan</i>	29 900	10 162	— 19 738	41 882	9 232	— 32 650
VI. <i>Oceanië</i>	8 833	4 279	— 4 554	10 098	5 159	— 4 939
VII. <i>Andere landen (b)</i>	1 292	10 185	8 893	1 471	14 212	12 741
<i>Algemeen totaal</i> ...	1 784 353	1 661 224	—123 129	2 096 118	1 886 136	—209 982

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor
de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en
Documentatie.

(a) Verbeterde gegevens.

(b) Inclusief het boordproviand der vreemde schepen en vliegtuigen.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie In- en uitvoer per landengroep (miljarden franken)

(a) Leden van de E.E.G. op 1 januari 1973.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Evolutie van de in- en uitvoer met de landen van de Organisatie voor Economische Samenwerking
en Ontwikkeling
(miljoenen franken)

LAND	1979 (a)			1980		
	Invoer (c.i.f.)	Uitvoer (f.o.b.)	Saldo	Invoer (c.i.f.)	Uitvoer (f.o.b.)	Saldo
1. <i>Europese Economische Gemeenschap</i>	1 200 832	1 206 436	5 604	1 320 210	1 346 333	26 123
Frankrijk	279 301	317 583	38 282	302 834	366 190	63 356
Nederland	297 401	268 250	—29 151	343 222	286 617	—56 605
Bondsrep. Duitsland	394 186	373 254	—20 932	412 149	401 149	—11.000
Italië	72 428	87 718	15 290	75 208	104 173	28 965
Verenigd Koninkrijk	141 495	134 539	— 6 956	169 236	159 987	— 9 249
Ierland	7 872	5 321	— 2 551	7 848	5 746	— 2 102
Denemarken	8 149	19 771	11 622	9 713	22 471	12 758
2. <i>Europese Vrijhandelsassociatie</i>	92 773	114 013	21 240	124 869	148 240	23 371
IJsland	222	629	407	285	550	265
Noorwegen	13 633	13 230	— 403	17 523	15 099	— 2 424
Zweden	27 326	28 210	884	30 544	30 707	163
Finland	5 539	5 732	193	6 367	6 783	416
Zwitserland	35 657	47 638	11 981	57 635	72 074	14 439
Oostenrijk	6 740	12 792	6 052	7 905	14 445	6 540
Portugal	3 656	5 782	2 126	4 610	8 582	3 972
3. <i>Andere landen van de O.E.S.O.</i>	194 025	111 233	—82 792	252 980	116 897	136 083
— in Noord-Amerika :						
V.S. van Amerika	119 082	61 854	—57 228	160 645	63 172	—97 473
Canada	14 264	5 281	— 8 983	15 576	5 255	—10 321
— in Azië :						
Japan	29 900	10 162	—19 738	41 882	9 232	—32 650
— in Europa :						
Spanje	15 217	14 045	— 1 172	17 917	17 399	— 518
Griekenland	3 129	8 234	5 105	3 186	8 017	4 831
Turkije	1 918	2 883	965	2 170	4 167	1 997
Yougoslavië (b)	2 141	4 790	2 649	1 986	4 811	2 825
— in Oceanië :						
Australië	6 052	3 348	— 2 704	6 444	4 275	— 2 169
Nieuw-Zeeland	2 322	636	— 1 686	3 174	569	— 2 605
<i>Totaal O.E.S.O. ...</i>	1 487 630	1 431 682	—55 948	1 698 059	1 611 470	—86 589

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de
Statistiek en Algemene Directie voor Studïen en Documen-
tatie.

(a) Verbeterde gegevens.

(b) Particulier statuut bij de O.E.S.O.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Saldo van de handelsbalans per landengroep

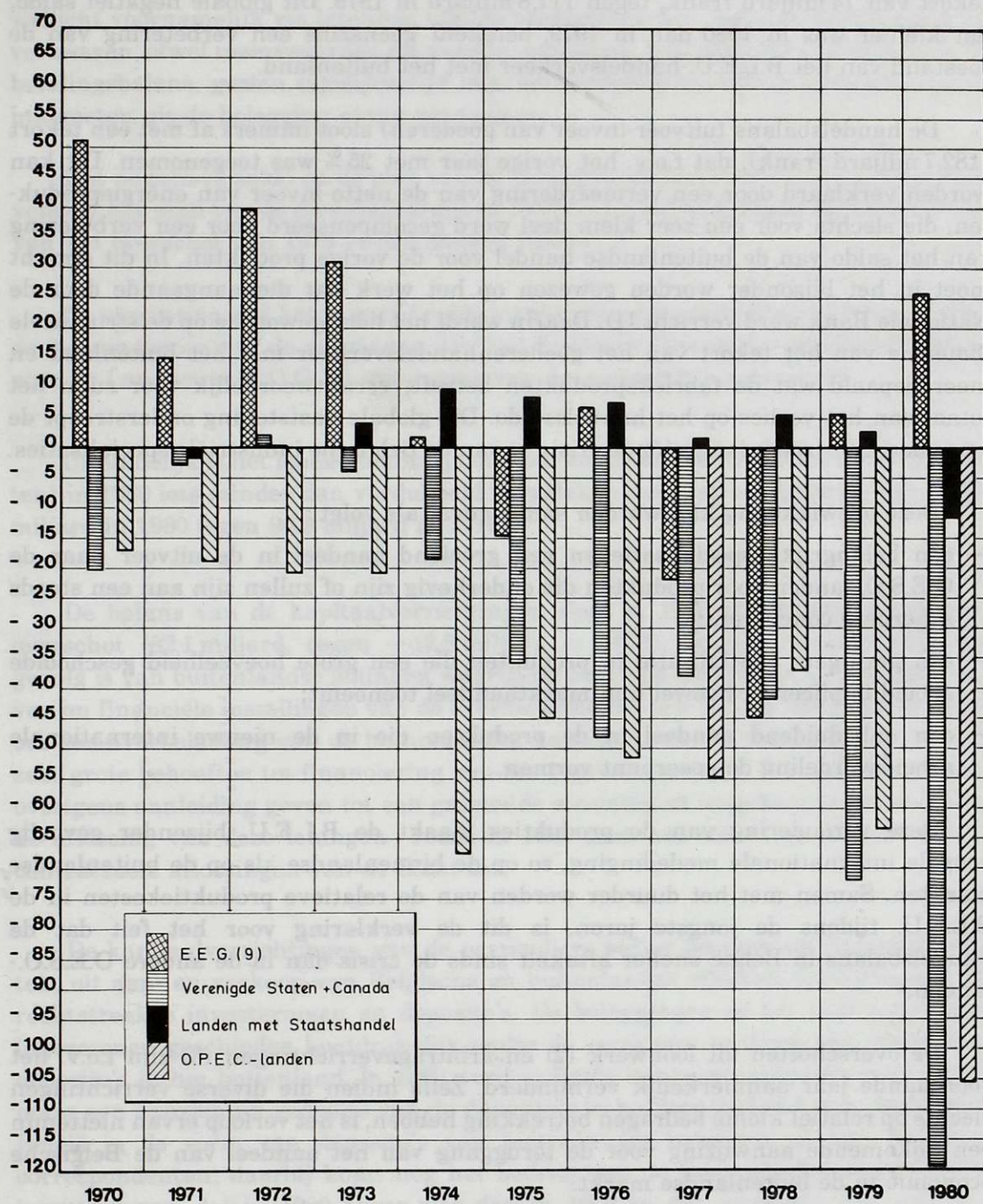
(percentage van de totale invoer)

LANDENGROEP	1975	1976	1977	1978	1979	1980
I. <i>West-Europa</i>	0,2	2,5	1,1	-1,8	2,0	2,8
1. Nederland	(-1,0)	(-1,9)	(-1,3)	(-1,2)	(-1,6)	(-2,7)
2. Frankrijk	(0,5)	(3,2)	(1,8)	(1,2)	(2,1)	(3,0)
3. Bondsrep. Duitsland	(-1,2)	(-0,9)	(-1,4)	(-1,9)	(-1,2)	(-0,5)
4. Italië	(-0,1)	(0,6)	(0,1)	(0,2)	(0,9)	(1,4)
5. Verenigd Koninkrijk	(-0,2)	(-1,2)	(-1,4)	(-1,7)	(-0,4)	(-0,4)
II. <i>Oost-Europa</i>	0,8	0,6	0,1	—	0,1	-0,4
III. <i>Afrika</i>	-0,8	-1,1	-0,1	—	-1,0	-0,4
1. Zaïre	(-1,0)	(-1,4)	(-1,1)	(-1,2)	(-1,2)	(-1,4)
2. Zuid-Afrika	(-0,2)	(-0,4)	(-0,4)	(-0,4)	(-0,4)	(-0,3)
IV. a) <i>Noord-Amerika</i>	-3,2	-3,5	-2,6	-2,4	-3,7	-5,1
1. U.S.A.	-2,6	-2,8	-2,1	-2,0	-3,2	-4,7
2. Canada	-0,6	-0,7	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
b) <i>Latijns Amerika</i>	0,5	-0,7	-0,3	-0,5	-0,6	-0,7
1. Argentinië	(—)	(-0,3)	(-0,2)	(-0,2)	(-0,1)	(—)
2. Brazilië	(0,1)	(-0,2)	(-0,2)	(-0,2)	(-0,2)	(-0,2)
3. Venezuela	(0,3)	(0,2)	(0,2)	(0,1)	(-0,1)	(-0,2)
V. <i>Azië</i>	-4,5	-5,5	-5,7	-3,3	-3,9	-6,6
1. Iran	(-0,7)	(-0,8)	(-1,2)	(-0,9)	(-0,4)	(—)
2. Saoudi-Arabië	(-3,0)	(-3,4)	(-2,9)	(-1,9)	(-2,5)	(-5,0)
3. Japan	(-0,9)	(-1,1)	(-1,2)	(-1,1)	(-1,1)	(-1,6)
VI. <i>Oceanië</i>	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2
VII. <i>Andere landen (a)</i>	0,8	0,6	0,7	0,6	0,5	0,6
<i>Algemeen totaal</i> .	-6,5	-7,5	-7,1	-7,6	-6,9	-10,0

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Inclusief het boordproviand der vreemde schepen en vliegtuigen.

Saldo van de handelsbalans der B.L.E.U. per geografische zone (miljarden franken)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

AFDELING III. — BETALINGSBALANS

Op het einde van het jaar 1980 sloot de algemene betalingsbalans af met een tekort van 74 miljard frank, tegen 117,8 miljard in 1979. Dit globale negatief saldo, dat kleiner was in 1980 dan in 1979, betekent geenszins een verbetering van de toestand van het B.L.E.U.-handelsverkeer met het buitenland.

De handelsbalans (uitvoer-invoer van goederen) sloot immers af met een tekort (182,7 miljard frank), dat t.o.v. het vorige jaar met 25 % was toegenomen. Dit kan worden verklaard door een vermeerdering van de netto-invoer van energieprodukten, die slechts voor een zeer klein deel werd gecompenseerd door een verbetering van het saldo van de buitenlandse handel voor de vorige produkten. In dit opzicht moet in het bijzonder worden gewezen op het werk dat dienaangaande door de Nationale Bank werd verricht (1). Daarin wordt het licht geworpen op de structurele dimensie van het tekort van het goederenhandelsverkeer met het buitenland en meer bepaald wat de fabrieksprodukten betreft, verantwoordelijk voor ruim het totaal van het verlies op het handelssaldo. Die globale vaststelling onderstreept de veroudering — reeds lang vóór de crisis — van de Belgische industriële specialisaties.

Deze ontwikkeling kan worden samengevat als volgt :

- een belangrijke specialisatie en een groeiend aandeel in de uitvoer naar de O.E.S.O.-landen voor produkten die onderhevig zijn of zullen zijn aan een steeds scherpere concurrentie;
- een geringere specialisatie in produkten die een grote hoeveelheid geschoolde arbeid impliceren, hoewel hun marktaandeel toeneemt;
- een onbeduidend aandeel in de produkten die in de nieuwe internationale arbeidsverdeling de speerpunt vormen.

Deze veroudering van de produkties maakt de B.L.E.U. bijzonder gevoelig voor de internationale mededinging, zo op de binnenlandse als op de buitenlandse markten. Samen met het duurder worden van de relatieve produktiekosten in de B.L.E.U. tijdens de jongste jaren, is dit de verklaring voor het feit dat de handelsbalans in België sneller aftakelt sinds de crisis dan in de andere O.E.S.O.-landen.

De overschotten uit loonwerk (2) en arbitrageverrichtingen (3) zijn t.o.v. het voorgaande jaar aanmerkelijk verminderd. Zelfs indien die diverse verrichtingen slechts op relatief kleine bedragen betrekking hebben, is het verloop ervan niettemin een bijkomende aanwijzing voor de teruggang van het aandeel van de Belgische economie in de buitenlandse markt.

(1) Het verlies aan levenskracht van de Belgische economie in het voorbije decennium. Tijdschrift van de Nationale Bank van België, LVe jaar, deel II, n^{rs} 3 en 5, september en november 1980, Brussel.

(2) Verwerking in de B.L.E.U. voor rekening van niet-ingezetenen en in het buitenland voor rekening van ingezetenen van goederen die niet van eigenaar veranderden.

(3) Aankoop van goederen bij een in het buitenland gevestigde verkoper en wederverkoop van deze goederen aan een in het buitenland gevestigde koper, ongeacht of de koopwaar al dan niet doorgevoerd wordt in de B.L.E.U.

Wat de diensten betreft, moet als opvallend feit in 1980 worden gewezen op de verdwijning van het overschot dat jarenlang kon worden geboekt voor de investeringsopbrengsten en de vervanging ervan door een tekort dat ongetwijfeld zal blijven of zelfs zal vergroten; het is immers zo dat zolang de lopende balans van de B.L.E.U. deficitair is, ofwel de schuldenlast ervan t.o.v. het buitenland zal vergroten, wellicht voornamelijk via leningen van de overheidssector, hetgeen de rentelast zal verzwaren, ofwel reserveverlies zal worden opgelopen, met dezelfde gevolgen voor de betalingsbalans, gezien tegelijkertijd met het wegsmelten van de reserves ook de inkomsten uit de belegging ervan verdwijnen.

Het negatieve saldo op de post van de beleggingsinkomsten verklaart nagenoeg volledig het mali van de dienstenbalans in 1980 (—1,1 miljard) dat in de plaats kwam van het overschot van 1979 (+10,2 miljard frank).

De vergroting van het negatief saldo inzake transfers weerspiegelt voornamelijk de vermindering van de stortingen van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw (E.O.G.L.) ten gunste van de ingezeten landbouwers.

Uiteindelijk is het lopend tekort (goederen- en dienstentransacties en overdrachten) in 1980 iets minder dan verdubbeld vergeleken met het voorgaande jaar (171,8 miljard in 1980 tegen 94,9 miljard in 1979).

De balans van de kapitaalverrichtingen sloot in 1980 af met een aanzienlijk overschot (82,1 miljard, tegen —12,9 miljard in 1978), hetgeen voornamelijk het gevolg is van buitenlandse leningen waarop de overheid (Schatkist, overheidsbedrijven en financiële instellingen van de overheidssector) een beroep heeft moeten doen om een overbelasting van de binnenlandse kapitaalmarkt te vermijden, wegens de zeer grote behoeften tot financiering van het begrotingstekort. Die ontwikkeling zal overigens aanleiding geven tot een groeiende stroming in omgekeerde richting door de aflossing van deze leningen: reeds in 1980 nam het tekort op de post van de contractuele aflossingen van de Staat toe.

De kapitaalverrichtingen van de particuliere sector bestaan uit handelskredieten, uit aan- en verkoop van Belgische en buitenlandse effecten (beleggingen), uit rechtstreekse investeringen en deposito's. De beleggingen in het buitenland door ingezetenen geschieden hoofdzakelijk onder de vorm van aankoop van effecten en deposito's in het buitenland. In 1980 werd op beide manieren bijzonder veel belegd, maar een aanzienlijk gedeelte van de deposito's in het buitenland kwam terug naar België in de vorm van deposito's van buitenlandse bankiers bij hun Belgische correspondenten; daarbij komt nog het bedrag van de buitenlandse rechtstreekse investeringen, dat in 1980 hoger was dan in 1979 en dat verklaart het voor 1980 geringere negatief saldo (—12,4 miljard, tegen —49,4 miljard in 1979) van het kapitaalverkeer van de privé-sector.

De valuta-reserves van de Nationale Bank groeiden aan met 27 miljard frank. Het gezamenlijk tekort werd immers ruimschoots gedekt door een sterke toeneming van de verbintenissen der banken in Belgische frank en in vreemde munt, o.m. in

verband met de valuta door schulden van de banken in het buitenland om de behoeften van de overheidssector te dekken.

Volgens de berekeningen van de Nationale Bank is de gewogen gemiddelde koers van de Belgische frank ten overstaan van een ruimer geheel van valuta's dan de E.M.S.-munten gedaald in 1980. In indexcijfers, met als basis de jaren 1975 en 1976, bedroegen deze 113 en 115,5 respectievelijk gewogen aan de hand van invoer en uitvoer. Na een daling werd hetzelfde niveau bereikt in mei 1980. Op het einde van het jaar is de gewogen gemiddelde koers opnieuw gedaald tot respectievelijk 109 en 110,7.

In het Europees Monetair Stelsel vonden in 1980 geen pariteitswijzigingen plaats. De Belgische frank stond niettemin onder sterke druk in het begin van het jaar: in februari en maart overschreed de frank zelfs de afwijkingsdrempel — gesteld op 75 — binnen het Europees Monetair Stelsel. De Nationale Bank intervenieerde op de wisselmarkt voor een bedrag van 123 miljard frank, waarvan 80 miljard frank in communautaire valuta's. In de tweede helft van 1980 verminderde de druk op de Belgische frank en mede dank zij de zwakke positie van de Duitse Mark bereikte de frank zijn stevigste positie binnen het E.M.S. sinds dit startte op 13 maart 1979. Naar het einde van het jaar kwam de frank weer onder druk, zij het minder sterk dan in het begin van 1980.

De 20 % van de goud- en deviezenreserves die de Nationale Bank aan het Europees Fonds voor Monetair Samenwerking afstond, werden in 1980 vier maal aangepast aan de marktkoersen. Aldus steeg het Ecu.-tegoed van 86 349 miljoen frank begin 1980 tot 162 357 miljoen frank einde 1980. Deze stijging was te danken aan de stijging van de goud- en de dollarkoersen.

*

* *

Betalingsbalans van de B.L.E.U. (op transactiebasis) in 1979 en 1980
(miljarden franken)

	Ontvangsten		Uitgaven		Saldo	
	1979	1980 (a)	1979	1980 (a)	1979	1980 (a)
OMSCHRIJVING						
A. Goederen- en dienstentransacties :						
1. Goederentransacties	1 481,9	1 657,1	1 627,1	1 839,8	-145,2	-182,7
a) Uitvoer en invoer	65,2	70,7	17,8	33,0	+ 47,4	+ 37,7
b) Loonwerk	18,5	13,4	—	—	+ 18,5	+ 13,4
c) Arbitrageverrichtingen	78,8	96,4	67,4	78,8	+ 11,4	+ 17,6
2. Vrachtkosten	1,7	2,0	2,3	2,6	— 0,6	— 0,6
3. Verzekeringskosten voor goederenvervoer	37,5	54,4	37,7	55,4	— 0,2	— 1,0
4. Andere vervoerkosten	47,9	52,9	87,1	95,6	— 39,2	— 42,7
5. Verplaatsingen in het buitenland	320,6	521,6	310,2	523,8	+ 10,4	— 2,2
6. Inkomsten uit investeringen	37,3	42,1	12,8	13,0	+ 24,5	+ 29,1
7. Overheidstransacties niet elders vermeld	143,0	165,6	139,1	166,9	+ 3,9	— 1,3
8. Andere diensten	5,1	5,4	10,2	13,3	— 5,1	— 7,9
a) Royalties voor speelfilms, voor patent- en auteursrechten	62,9	75,4	54,4	66,8	+ 8,5	+ 8,6
b) Makelaars-, commissielonen en	16,8	17,7	11,8	14,0	+ 5,0	+ 3,7
c) Grensarbeiders	15,4	16,6	15,2	17,4	+ 0,2	— 0,8
d) Verzekeringspremïën en -uitkeringen	11,0	13,5	13,6	15,6	— 2,6	— 2,1
e) Aannemingscontracten	31,8	37,0	33,9	39,8	— 2,1	— 2,8
f) Diversen						
Totaal van de transacties op goederen en diensten (b) ...	2 232,4	2 676,2	2 301,5	2 808,9	- 69,1	-132,7
(w.o. : diensten = 3 tot 9)	(666,8)	(935,0)	(656,6)	(936,1)	(+ 10,2)	(— 1,1)
B. Overdrachten :						
9. Particulieren	18,2	20,6	28,0	31,8	— 9,8	— 11,2
10. Staat	38,4	27,2	54,4	55,1	— 16,0	— 27,9
Totaal overdrachten ...	56,6	47,8	82,4	86,9	- 25,8	- 39,1

(vervolg op blz. 414).

Betalingsbalans van de B.L.E.U. (op transactiebasis) in 1979 en 1980 (vervolg)
(miljarden franken)

	Ontvangsten		Uitgaven		Saldo	
	1979	1980 (a)	1979	1980 (a)	1979	1980 (a)
OMSCHRIJVING						
C. Kapitaalverkeer van de overheid :						
11. Staat	16,8	72,8	12,5	47,3	+ 4,3	+ 25,5
a) Lange termijn	4,3	27,8	8,0	8,4	— 3,7	+ 19,4
— Aandelen	(—)	(—)	(1,5)	(—)	(— 1,5)	(—)
— Leningen	(4,3)	(27,8)	(5,2)	(4,8)	(— 0,9)	(+ 23,0)
— Contractuele aflossingen	(—)	(—)	(1,3)	(3,6)	(— 1,3)	(— 3,6)
b) Korte termijn	12,5	45,0	4,5	38,9	+ 8,0	+ 6,1
12. Andere overheidsorganen	—	2,0	—	—	—	+ 2,0
Totaal van het kapitaalverkeer van de overheid ...	16,8	74,8	12,5	47,3	+ 4,3	+ 27,5
D. Kapitaalverkeer van de bedrijven en particulieren :						
13. Handelskredieten	0,7	14,2	—	—	+ 0,7	+ 14,2
14. Overheidsbedrijven	8,6	6,2	1,4	0,7	+ 7,2	+ 5,5
15. Financiële bemiddelingsinstellingen van de overheidssector	27,2	50,2	2,9	2,9	+ 24,3	+ 47,3
16. Particuliere sector	58,3	111,2	107,7	123,6	— 49,4	— 12,4
a) Gekende effectentransacties (netto gegevens)	1,8	—	13,7	24,3	— 11,9	— 24,3
— Belgische	(1,8)	(—)	(—)	(0,9)	(+ 1,8)	(— 0,9)
— Buitenlandse	(—)	(—)	(13,7)	(23,4)	(— 13,7)	(— 23,4)
b) Overige	56,5	111,2	94,0	99,3	— 37,5	+ 11,9
Totaal van het kapitaalverkeer van de bedrijven en particulieren ...	94,8	181,8	112,0	127,2	— 17,2	+ 54,6

(vervolg op blz. 415)

Betalingsbalans van de B.L.E.U. (op transactiebasis) in 1979 en 1980 (vervolg)
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	Inkomsten		Uitgaven		Saldo	
	1979	1980 (a)	1979	1980 (a)	1979	1980 (a)
E. Vergissingen en weglatingen	—	15,7	10,0	—	— 10,0	+15,7
Algemeen totaal ...	2 400,6	2 996,3	2 518,4	3 070,3	—117,8	—74,0
F. Financiering van het totaal :						
1. Herfinanciering buiten de overwegend geldscheppende instellingen van handelskredieten aan het buitenland, gemobiliseerd bij Belgische banken					+ 7,8	+13,4
2. Mutaties van de goudvoorraad en de netto-deviezenpositie van de overwegend geldscheppende instellingen :						
— Nationale Bank van België					— 35,1	+11,8
— Belgische en Luxemburgse banken :						
Belgische en Luxemburgse franken					— 32,4	—62,1
Buitenlandse geldsoorten					— 57,7	—39,5
— Diverse instellingen					— 0,4	+ 2,4

(a) Voorlopige gegevens.

(b) In de ontvangsten is het positief saldo van de arbitrageverrichtingen.

Bron : Nationale Bank van België.

Verrichtingen met het buitenland, verrichtingen in buitenlandse valuta's van de ingezetenen met de Belgische en Luxemburgse geldscheppende instellingen en termijnvalutatransacties (a)
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING		1977	1978	1979	1980 (h)
1. —	<i>Goederen- en dienstenverkeer</i> (rubriek A van de algemene betalingsbalans)	— 3,1	—10,4	—69,1	—132,7
2. —	<i>Overdrachten</i> (rubriek B van de algemene betalingsbalans)	—22,9	—20,4	—25,8	— 39,1
3. —	<i>Kapitaalverkeer van de overheid :</i>				
	Rubriek C van de algemene betalingsbalans	— 0,2	+12,6	+ 4,3	+ 27,5
	Vermeerdering (+) of vermindering (—) van de schuld in buitenlandse valuta's tegenover de Belgische en Luxemburgse banken	— 1,6	—	+36,0	+ 69,4
	Vermeerdering (+) of vermindering (—) van het bedrag van de op termijn van de N.B.B. te ontvangen buitenlandse valuta's	—	—11,9	— 7,7	+ 17,2
4. —	<i>Beweging van de handelskredieten :</i>				
	Vermeerdering (—) of vermindering (+) van de kredieten toegestaan aan niet-ingezetenen en gemobiliseerd bij Belgische banken	—19,4	—10,4	—22,1	— 16,3
	Vermeerdering (—) of vermindering (+) van het overschot van de overige, aan niet-ingezetenen toegestane kredieten op de kredieten ontvangen van niet-ingezetenen	+11,8	—10,5	+ 0,7	+ 14,2
5. —	<i>Kapitaalverkeer van de bedrijven en particulieren (b) :</i>				
	Rubriek D van de algemene betalingsbalans (exclusief handelskredieten)	+ 4,5	—13,4	—17,9	+ 40,4
	Mutatie in de tegoeden en verplichtingen in buitenlandse valuta's van de ingezetenen tegenover de Belgische en Luxemburgse banken :				
	Vermeerdering (+) of vermindering (—) van tegoeden :				
	Vorderingen in buitenlandse valuta's	—19,4	—10,6	—43,9	— 57,1
	Bedrag van de op termijn te ontvangen buitenlandse valuta's	—82,0	—21,1	— 1,5	— 46,6
	Vermeerdering (+) of vermindering (—) van verplichtingen :				
	Schulden in buitenlandse valuta's	+29,6	+12,5	+55,2	+ 49,6

instellingen :

Vermee­dering (+) of vermindering (—) van het overschot van de tegoeden op de overige
contante verplichtingen
Vermee­dering (+) of vermindering (—) van het overschot van het bedrag der op termijn te
ontvangen Belgische en Luxemburgse franken t.o.v. het bedrag van de op termijn te
leveren Belgische en Luxemburgse franken

7. — *Buitenlandse valutapositie van de Belgische en Luxemburgse banken (c) :*

Vermee­dering (+) of vermindering (—) van de positie à contant (d)
Vermee­dering (+) of vermindering (—) van de positie op termijn

8. — *Vergissingen en weglatingen :*

Rubriek E van de algemene betalingsbalans
Afwijkingen in de statistieken van de contante verrichtingen met de ingezetenen en in die van
de termijnverrichtingen

Totaal 1 tot 8 ...

9. — *Tegenposten van het totaal in de balans van de N.B.B. [vermeerdering (+); vermindering (—)] :*

Goudvoorraad
Tegoeden bij het I.M.F. (e)
Netto tegoeden op het Europees Fonds voor Monetaire Samenwerking
Netto buitenlandse valutapositie :
Contante tegoeden (f)
Overschot van het bedrag der op termijn te ontvangen buitenlandse valuta's op het bedrag
van de op termijn te leveren buitenlandse valuta's
Netto tegoeden in Belgische franken op niet-ingezetenen :
Contante tegoeden (g)
Overschot van het bedrag van de op termijn te ontvangen Belgische franken op het bedrag
van de op termijn te leveren Belgische franken

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Wat de deviezentransacties op termijn betreft, excl. de aankopen en verkopen door ingezetenen en buitenlandse banken van buitenlandse valuta's tegen buitenlandse valuta's.
Vanaf januari 1974 zijn de mutaties van de tegoeden en van de verplichtingen, à contant en op termijn, in buitenlandse geldsoorten van de Belgische en Luxemburgse
banken en van de Nationale Bank van België omgezet in Belgische franken tegen de wisselkoersen van de periode; zij houden geen rekening met de boekhoudkundige
veranderingen die de tegenwaarde in Belgische franken van de aan het begin van de periode bestaande bedragen in buitenlandse geldsoorten kan hebben ondergaan ten
gevolge van wisselkoersveranderingen tijdens de periode.

(b) Andere dan de geldscheppende instellingen.

(c) Overschot van de tegoeden in buitenlandse valuta's op de verplichtingen in buitenlandse valuta's.

(d) Excl. de vastliggende activa (in hoofdzaak de deelnemingen van de banken in hun buitenlandse dochtermaatschappijen) die reeds zijn opgetekend onder rubriek 5.1
van de bovenstaande tabel aangezien zij in de betalingsbalans beschouwd worden als een directe investering.

(e) Excl. de mutatie van de speciale trekkingsrechten ten gevolge van toewijzingen.

(f) Incl. de financiële bijstand op middellange termijn E.E.G.

(g) Met uitzondering van de uitvoeraccepten die in deze tabel opgenomen zijn onder rubriek 4.1.

(h) Voorlopige gegevens.

LIJST DER STATISTISCHE TABELLEN⁽¹⁾

BEVOLKING.	Blz.
Geboorten, sterfgevallen, bevolkingsaangroei en totale bevolking	5
Loop van de bevolking in 1980	6-7
BEZOLDIGINGEN.	
Indexcijfers van de regelingslonen	292
Loonindexcijfers	293
Gemiddelde bruto verdienste per uur, per bedrijfstak en per gewest van de arbeider in de nijverheid. Enquête april 1980	294
Gemiddelde verdiende bruto-uurlonen van de arbeiders en gemiddelde maandelijkse brutowedden van de bedienden in de nijverheid volgens de zesmaandelijks geharmoniseerde enquête	295
Lonen van de in de maatschappelijke zekerheid en het N.P.F.M. opgenomen werknemers	297
Verdeling der ontvangsten van de R.M.Z. en het N.P.F.M.	297
BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE (2).	
Bijzondere handel (naar gewicht en waarde)	383
Hoeveelheidsindexcijfers en indexcijfers van de gemiddelde waarde bij de invoer en bij de uitvoer	388
Uitvoer per bedrijfstak	390
Invoer per bedrijfstak	391
Netto-uitvoer per bedrijfstak	392
Uitvoer per goederengroep. Miljoenen franken	393
Geografische indeling van de uitvoer per goederengroep in 1980	394-395
Relatieve belangrijkheid van de uitvoer per goederengroep. Ten honderd	396
Verschil van de uitvoer in 1980 t.o.v. 1979	397
Uitvoer per land van bestemming	398
Invoer per goederengroep	399
Geografische indeling van de invoer per goederengroep in 1980	400-401
Relatieve belangrijkheid van de invoer per goederengroep. Tienhonderd	402
Verschil van de invoer in 1980 t.o.v. 1979	403
Invoer per land van herkomst	404
Invoer, uitvoer en zichtbare handelsbalans per landengroep	405
Evolutie van de in- en uitvoer met de landen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling	407

(1) — Volgens alfabetische rangschikking der hoofdtrefwoorden.

— Betekenis der in de tabellen gebruikte tekens :

.. niet beschikbaar;

— nul of onbeduidend;

/ gemiddelde.

— Wanneer de in de statistische tabellen opgenomen getallen werden afgerond, stemmen de totalen niet altijd overeen met de optelling van de partiële gegevens.

(2) De bemerkingen betreffende de nieuwe opmaak van de tabellen staan op blz. 427.

Saldo van de handelsbalans per landengroep	408
Buitenlandse handel in landbouw-, bosbouw- en visserijprodukten. Waarde ..	50-51
Buitenlandse handel in ijzererts en ferrometalen. Waarde	90
Buitenlandse handel in radio-actieve stoffen, non-ferrometaalerts en non-ferrometalen. Waarde	91
Buitenlandse handel betreffende bouwstoffen en andere aanverwante fabrieken op basis van niet-metaalhoudende mineralen. Waarde	92
Buitenlandse handel in produkten uit metaal, exclusief machines en transportmiddelen. Waarde	93
Buitenlandse handel in scheikundige produkten. Waarde	94-95
Buitenlandse handel in machines voor landbouw en industrie. Waarde	96-97
Buitenlandse handel in bureaumachines, machines voor informatieverwerking, precisie-instrumenten, optische instrumenten, e.d. Waarde	98
Buitenlandse handel in automobielen en motoren. Waarde	99
Buitenlandse handel in elektrotechnische installaties en voorzieningen. Waarde	100-101
Buitenlandse handel in transportmiddelen, andere dan automobielen. Waarde	102
Buitenlandse handel in vlees, vleeswaren en -conserven, overige slachtprodukten. Waarde	103
Buitenlandse handel in andere voedingsmiddelen. Waarde	104-105
Buitenlandse handel in melk en melkprodukten. Waarde	106
Buitenlandse handel in dranken en tabaksprodukten. Waarde	107
Buitenlandse handel in textielprodukten. Waarde	108-109
Buitenlandse handel in leder, huiden en schoeisel. Waarde	110
Buitenlandse handel in hout en houten meubelen. Waarde	111
Buitenlandse handel in papier, papierwaren en drukwerk. Waarde	112
Buitenlandse handel in rubberartikelen en artikelen van plastic. Waarde	113
Buitenlandse handel in produkten en stoffen bestemd voor de recuperatie. Waarde	114
Buitenlandse handel in produkten van de overige be- en verwerkende nijverheid. Waarde	115
Balans van alle gassoorten	134
Samengevatte energiebalans naar vorm van energie	147
Balans van de totale energie	148-149
Buitenlandse handel betreffende de voornaamste bronnen van energie. Waarde	150
Buitenlandse handel betreffende de voornaamste bronnen van energie. Waarde	151
Betalingsbalans van de B.L.E.U. (op transactiebasis) in 1979 en 1980	413-415
Verrichtingen met het buitenland, verrichtingen in buitenlandse valuta's van de ingezetenen met de Belgische en Luxemburgse geldscheppende instellingen en termijnvalutatransacties	416-417

DISTRIBUTIE.

Leurhandel. Indeling van de leurhandelaars volgens de aard van de handel ..	179
Inschrijvingen en schrappingen in het Handelsregister	180
Ontwikkeling van de zelfbedieningswinkels per 1 januari	181
Verkoop van verbruiksgoederen	181-182-183
Ontwikkeling van de kleinhandelsomzet per distributietype	184-185
Detailhandelsomzetten naar bedrijfsvorm	186
Balans inzake toepassing van de wet van 29 juni 1975 betreffende de handelsvestigingen	189
Nationale Kas voor Beroepskrediet. Verstrekte kredieten	190
Faillissementen per gewest	369
Spreading van de faillissementen per provincie	369

FINANCIEN (Zie Overheidsfinanciën, Geld en krediet, Inkomens uit vennootschappen).

GELD EN KREDIET.

Financiële activa	240
Goud- en nettodeviezenvoorraad van de Nationale Bank van België	243
Totale geldhoeveelheid	244
Geldhoeveelheid bij de overwegend geldscheppende instellingen	245
Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid bij de overwegend geldscheppende instellingen	246-247
Benaderende indeling van de totale verplichtingen van bedrijven en particulie- ren naar debiteur en duur	248
Verplichtingen van de bedrijven en particulieren tegenover de Belgische financiële instellingen	248
Bedrijvigheid van het H.W.I. Daggemiddelden der wissels in omloop	249
Evolutie van de voornaamste balansposten van het Rentenfonds	250
Voornaamste uitgaven van de overheidssector in Belgische franken	257
Netto-uitgaven van aandelen en obligaties van de Belgische vennootschappen	258-259
Emissies van de Belgische handels- en nijverheidsvennootschappen	260
Beurs van Brussel. Omzet van de kontantmarkt	261
Rendement van effecten mdt vast rendement op de beurs van Brussel	262
Algemene Spaar- en Lijfrentekas. Evolutie van het particuliere sparen	263
Algemene Spaar- en Lijfrentekas. Algemene staat van de beleggingen	264-265
Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid. Verdeling over de economische sectoren	266
Nationale Kas voor Beroepskrediet	267

GEWESTEN (Economische ontwikkeling).

Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in prijzen van 1970	361
Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in werkelijke prijzen	361
Bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten in werkelijke prijzen	362
Indexcijfers van de bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten in prijzen van 1970	363
Gewestelijke spreiding van de investeringen die de voordelen genoten hebben voorzien door de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970	364
Voorziene buitenlandse investeringen. Regionale en sectoriële spreiding	365
Bruto indexcijfers van de industriële bedrijvigheid	366
Beroepsbevolking naar positie in het bedrijf en naar geslacht	367
Uitkeringtrekkende volledig werklozen	368
Verloop van de werkloosheidsgraad per regio	368
Sluiting van ondernemingen	369
Faillissementen per gewest	369
Spreiding van de faillissementen per provincie	369

INKOMENS (Zie Bezoldigingen, Inkomens uit vennootschappen, Geld en krediet).

INKOMENS UIT VENNOOTSCHAPPEN.

Rendabiliteit en schuldenlast van de Belgische bedrijven	300
Ontwikkeling van de netto winsten, de dividenden en de belastingen van de maatschappijen, volgens verschillende bronnen	301
Rendabiliteit in enkele sectoren	301
Rendement van de Belgische vennootschappen op aandelen. Vennootschappen die hun voornaamste bedrijfszetel in België hebben	302-303- 304-305

Rendement van de Belgische vennootschappen op aandelen volgens de plaats van hun hoofdbedrijf	306-307
Ontwikkeling van de resultaten van de Belgische ondernemingen volgens de Kredietbank	308-309

INVESTERINGEN.

Investerings ten behoeve van de economie	320-321
Sectoriële spreiding van de investeringen die de voordelen genoten hebben voorzien door de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970	322
Sectoriële spreiding van de voorziene buitenlandse investeringen	323
Indeling van de voorziene buitenlandse investeringen volgens land van oorsprong	324
Regionale indeling van de voorziene buitenlandse investeringen in de fabrieksnijverheid	324
Nationale Investeringsmaatschappij. Sectoriële spreiding van de portefeuille tot 30 september 1980	325
Gewestelijke spreiding van de investeringen die de voordelen genoten hebben voorzien door de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970	364
Voorziene buitenlandse investeringen. Regionale en sectoriële spreiding	365

LANDBOUW.

Bebouwde oppervlakte. Volgens de telling op 15 mei	47
Opbrengst per hectare en totale opbrengst van de belangrijkste landbouwteelten	48
Veestapel op 1 december	48
Inlandse produktie van slachtrijpe dieren	49
Produktie van melk en eieren	49
Buitenlandse handel in landbouw-, bosbouw- en visserijprodukten. Waarde ..	50-51

LONEN (Zie Bezoldiging).

NATIONALE BOEKHOUDING.

Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in prijzen van 1970	361
Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in werkelijke prijzen	361
Bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten in werkelijke prijzen	362
Indexcijfers van de bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten in werkelijke prijzen	363

NIJVERHEID (1).

Kwartaalgemiddelden van het seizoenverbeterd maandelijks indexcijfer van de industriële produktie	60
Bruto-indexcijfers van de industriële produktie	61
Bruto kwartaal- en jaarindexcijfers der industriële bedrijvigheid	63-64-65
Vergelijking van het verloop van de hoogst mogelijke jaarproduktie van ruwijzer en ruwstaal met de werkelijke produktie per land in de E.E.G.	67
Produktie van afgewerkte en eindprodukten van de ijzer- en staalnijverheid	68
Produktie van non-ferrometalen	69
Metaalverwerkende nijverheid. Evolutie van de totale tewerkstelling naar categorieën en produktensectoren	71

(1) De bemerkingen betreffende de nieuwe opmaak van de tabellen staan op blz. 427.

Metaalverwerkende nijverheid. Evolutie van de bestellingen naar categorieën en produktensectoren	72
Metaalverwerkende nijverheid. Evolutie van de leveringen naar categorieën en produktensectoren	73
Productie in sommige takken van de scheikundige nijverheid	74
Verbruikte grondstoffen en leveringen in de plasticverwerkende nijverheid	75
Voorraden weefsels	76
Productie van de breigoednijverheid	76
Textielproductie. Spinnerijen, weverijen, wolbereiding	77
Bedrijvigheid in sommige takken van de voedingsmiddelenindustrie	79
Bedrijvigheid in de zuivelnijverheid	81
Bouwvergunningen en begonnen bouwwerken	82
Productie van de cementnijverheid	83
Activiteit in de glasnijverheid	83
Productie van de kleinijverheid	84
Productie van kalk, kalksteen en kalkderivaten	84
Productie van de keramieknijverheid	85
Papier- en kartonnijverheid. Productie en verwerking	86
Productie van leder, schoenen en pantoffels	87
Houtverwerkende nijverheid en aanverwante produkten	88
Tabaksindustrie. Verwerkte hoeveelheid	89
Buitenlandse handel in ijzererts en ferrometalen. Waarde	90
Buitenlandse handel in radio-actieve stoffen, non-ferrometaalertsen en non-ferrometalen. Waarde	91
Buitenlandse handel betreffende bouwstoffen en andere aanverwante fabrieken op basis van niet-metaalhoudende mineralen. Waarde	92
Buitenlandse handel in produkten uit metaal, exclusief machines en transportmiddelen. Waarde	93
Buitenlandse handel in scheikundige produkten. Waarde	94-95
Buitenlandse handel in machines voor landbouw en industrie. Waarde	96-97
Buitenlandse handel in bureaumachines, machines voor informatieverwerking, precisie-instrumenten, optische instrumenten, e.d. Waarde	98
Buitenlandse handel in automobielen en motoren. Waarde	99
Buitenlandse handel in elektrotechnische installaties en voorzieningen. Waarde	100-101
Buitenlandse handel in transportmiddelen, andere dan automobielen. Waarde	102
Buitenlandse handel in vlees, vleeswaren en -conserven, overige slachtprodukten. Waarde	103
Buitenlandse handel in andere voedingsmiddelen. Waarde	104-105
Buitenlandse handel in melk en melkprodukten. Waarde	106
Buitenlandse handel in dranken en tabaksprodukten. Waarde	107
Buitenlandse handel in textielprodukten. Waarde	108-109
Buitenlandse handel in leder, huiden en schoeisel. Waarde	110
Buitenlandse handel in hout en houten meubelen. Waarde	111
Buitenlandse handel in papier, papierwaren en drukwerk. Waarde	112
Buitenlandse handel in rubberartikelen en artikelen van plastic. Waarde	113
Buitenlandse handel in produkten en stoffen bestemd voor de recuperatie. Waarde	114
Buitenlandse handel in produkten van de overige be- en verwerkende nijverheid. Waarde	115
Personeelsbezetting in de steenkoolmijnen	125
Rendement in de steenkoolmijnen	125
Steenkoolbalans	126
Op de boekhouding gesteunde exploitatieresultaten der steenkoolmijnen van 1978 tot 1980	129
Cokesbalans	130

Beschikbare elektrische energie	131
Balans van alle gassoorten	134
Vervoer en distributie van gas met pijpleidingen	136
Productie en verbruik van aardolieprodukten	138
Zichtbaar brutoverbruik van primaire energie	141
Eindverbruik van energie per energiedrager	144
Samengevatte energiebalans naar vorm van energie	147
Balans van de totale energie	148-149
Buitenlandse handel betreffende de voornaamste bronnen van energie.	
Waarde	150
Buitenlandse handel betreffende de voornaamste bronnen van energie.	
Gewicht	151
Bruto indexcijfers van de industriële bedrijvigheid	366
Uitvoer per bedrijfstak	390
Invoer per bedrijfstak	391
Netto-uitvoer per bedrijfstak	392

OVERHEIDSFINANCIËN.

Kastoestand en Financieringsbehoefte van de Schatkist	209
Economische hergroepering van de ontvangsten en de uitgaven van de centrale overheid	211
Jaarlijkse vastleggingen inzake directe belastingen	212
Vastleggingen per uitgavenrubriek van de budgettaire sector	212
Vastleggingen per uitgavenrubriek van de gedebudgetteerde sector en van de instellingen van openbaar nut	213
Toestand inzake belastingontvangsten	216
Uitvoering der begroting	217
Indeling van de begrotingsuitgaven volgens de aard der uitgaven	217
Rijksschuld. Toestand einde jaar	220
Verloop van de Rijksschuld	221
Algemeen overzicht van de provinciale financiën. Alle provinciën samen.	
Gewone dienst	228
Provinciale financiën. Gewone dienst. Ontvangsten. Voornaamste onderverdelingen van hoofdstuk « Aandeel in het Fonds der provinciën en Provinciale belastingen »	228
Provinciale financiën. Gewone dienst. Functioneel-economische indeling	229
Geografische verdeling van de provinciale financiën. Gewone dienst	230-231
Algemeen overzicht van de gemeentebegrotingen. Gewone dienst	232
Evolutie van de belangrijkste gemeenteontvangsten	232

PRIJZEN.

Indexcijfers van de groothandelsprijzen	283
Deelindexcijfers van de groothandelsprijzen	284
Indexcijfer van de consumptieprijzen	286-287-288
Gemiddelde jaarstijging van het prijsindexcijfer in enkele landen	290

PRODUKTIE (Zie Nijverheid, Landbouw).

TOERISME.

Indeling der overnachtingen volgens het land van gewone verblijfplaats	193
Indeling der overnachtingen per toeristische streek en volgens het land van verblijfplaats der toeristen in 1980	194
Spreiding der overnachtingen	194

Aantal overnachtingen op de kampeerterrainen per seizoen en volgens land van herkomst	195
Ontvangsten en uitgaven uit het vreemdelingen- en reizigersverkeer	196
Verloop en ontvangsten van het reizigersverkeer. Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	196
Inrichtingen voor volkswakantie	197

TRANSPORT (Zie Verkeer en vervoer).

VERBRUIK.

Verkoop van verbruiksgoederen	181- 182-183
Verloop van de verrichtingen volgens de B.T.W.-aangiften in verschillende posten van het gezinsverbruik	334
Verloop van de verrichtingen volgens de B.T.W.-aangiften in de kleinhandel	335
Verloop van de kleinhandelsafzet	336
Uitrustingsgraad van de Belgische gezinnen in duurzame goederen	338
Inschrijving van nieuwe autovoertuigen	338
Inschrijving van tweedehandsvoertuigen	339
Indicator van de spaarmogelijkheden van de gezinnen	340
Indicator van de financiële toestand van de gezinnen	341

VERKEER EN VERVOER.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Vervoer van goederen bij wagenladingen	161
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Vervoer van goederen bij wagenladingen : indeling naar de aard der vervoerde goederen	161
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Reizigersverkeer	162
Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen. Aantal reizigers	162
Aantal wegvoertuigen	164
Evolutie van het aantal ondernemingen van beroepsgoederenvervoer over de weg	164
Binnenvaart. Indeling van het vervoer volgens de aard der goederen	165
Binnenvaart. Indeling van het vervoer volgens bekken	165
Samenstelling van de Belgische binnenvaartvloot	166
Binnenvaart. Vervoerde goederen	167
Toestand van de Belgische koopvaardijvloot	167
Haven van Antwerpen. Zeevaart	168
Haven van Gent. Zeevaart	169
Havens van Brugge en Zeebrugge. Zeevaart en binnenscheepvaart	170
Hoeveelheden goederen die volgens de drie voornaamste vormen van vervoer werden vervoerd	171
Vergelijking in tkm van de drie voornaamste vormen van vervoer	172
Handelsverkeer in de Belgische luchthavens	173
Luchtverkeer van de SABENA	174

VERZEKERINGEN.

Toegelaten maatschappijen naar belgisch en buitenlands recht, volgens de uitgeoefende takken op 31 december 1980	272
Indeling der maatschappijen op 31 december 1980	272
Levensverzekeringen. Geïnde premïen en wiskundige reserves	273
Levensverzekeringen. Dekkingswaarden	273
Kapitalisatieverrichtingen	274
Kapitalisatieverrichtingen. Dekkingswaarden	274
Hypothecaire leningen	275

Hypothecaire leningen met tussenkomst. Dekkingswaarden	275
Verplichte verzekeringen van de burgerlijke verantwoordelijkheid betreffende de autovoertuigen	276
Verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid betreffende motorrijtuigen. Dekkingswaarden	277

VISSERIJ (Zie Zeevisserij).

WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID.

Aantal arbeiders en uren-arbeiders in sommige bedrijfstakken	16
Actieve bevolking. Indeling per bedrijfstak	17-18
Werknemers opgenomen in de sociale zekerheid	18
Indeling (N.A.C.E.) naar activiteitsklasse van de op 30 juni in de sociale zekerheid opgenomen werknemers	19
Indeling naar de grootte van de inrichtingen der op 30 juni 1979 in de sociale zekerheid opgenomen werkgevers en werknemers	20
Indeling per provincie en taalstreek van de onder de sociale zekerheid ressorterende werkgevers en arbeiders op 30 juni 1979 en 30 juni 1980	21-22
Verloop van de werkloosheid	23
Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen, per provincie en taalstreek. Mannen en vrouwen	23-24
Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen, normale geschiktheid, per provincie en taalstreek. Mannen en vrouwen	25-26
Maandelijks verloop van de uitkeringsgerechtigde volledig werklozen in 1980	27
Maandelijks verloop van de volledige werkloosheid in 1979 en 1980	28
Indeling van de volledig werklozen per bedrijfstak in 1980	29
Indeling van de volledig werklozen per bedrijfstak en taalstreek in 1980	30
Werkloosheidsgraad. Indeling per bedrijfstak en geslacht	31
Groeipercents van het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen per nijverheidstak	32
Volledig werklozen (alle categorieën) op 31 december 1980. Per leeftijdsgroep, geslacht en taalstreek	33
Indeling van de volledig werklozen volgens leeftijdsgroep, duur en taalstreek	34-35
Uitkeringtrekkende volledig werklozen van belgische en vreemde nationaliteit	36
Plan tot opslorping van de werkloosheid	37
Sluitingen van ondernemingen	38-369
Beroepsbevolking naar positie in het bedrijf en naar geslacht	367
Uitkeringtrekkende volledig werklozen	368
Verloop van de werkloosheidsgraad per regio	368

ZEEVISSERIJ.

Visaanvoer. Hoeveelheid	52
Visaanvoer. Waarde	52

**Bemerkingen betreffende de samenstelling van de rubrieken der tabellen
over de buitenlandse handel van de B.L.E.U.
voor de periode 1976-1980**

De samenstelling van de tabellen over de buitenlandse handel van de B.L.E.U. voor de periode 1975-1979 werd gepubliceerd in een afzonderlijke brochure als bijlage bij het « Overzicht van de Economische Ontwikkeling », eind augustus 1980, nr 9.

Voor het jaar 1980 werden ongeveer 1700 wijzigingen aangebracht aan de B.N.L.-classificatie die gold voor 1979. De meeste wijzigingen hebben betrekking op de samenstelling van de restposten in verschillende NACE-groepen, die niet gepubliceerd werden wegens de grote heterogeniteit van de daarbij horende produkten of wegens hun relatief geringe belangrijkheid.

Hieronder volgt de nieuwe samenstelling van de rubrieken van voornoemde tabellen, waarvoor de B.N.L.-classificatie gewijzigd werd in 1980 t.o.v. het vorig jaar.

Voor alle overige rubrieken blijft de samenstelling gelden waarvan sprake in voormelde brochure (nr. 9 van 1980).

Omschrijving	Codenummers T.C.I.H. (herziening 2) of B.N.L.-classificatie
1. Tabel over de Buitenlandse handel in landbouw-, bosbouw- en visserijprodukten	
A. Plantaardige produkten	
rubr. 12. oliehoudende zaden	T.C.I.H. 222 — 2221 + 223.4 + 5 + 8 — D.T. 1201.980
G. Visserijprodukten	
rubr. 2. bevroren vis	D.T. 0301.020 + 040 + 080 + 100 + 122 + 129 + 180 + 200 + 210 + 220 + 230 + 240 + 250 + 260 + 270 + 280 + 290 + 300 + 310 + 320 + 360 + 420 + 990
2. Tabel over de Buitenlandse handel in ijzererts en ferrometalen	
D. Draadprodukten, walsprodukten van bandstaal, koudgewalste profielen	
rubr. 4. werken van metaaldraad	T.C.I.H. 693.11 + 2 + 51 — D.T. 7327.980
3. Tabel over de buitenlandse handel betreffende bouwstoffen en andere aanverwante fabrikaten op basis van niet-metaalhoudende mineralen	
C. Zout	T.C.I.H. 278.3
D. Andere mineralen, turf	T.C.I.H. 271.1 + 274.2 + 277.22 + 278.2 — 21 + 4 + 5 + 62 + 9 — 91 + 322.4 + 323.13 + 667.21 — D.T. 2519.010 + 2713.110
K. Glas en glaswerken	
rubr. 1. getrokken en geblazen glas	T.C.I.H. 664.3
rubr. 2. gegoten of gewalst	T.C.I.H. 664.4 + 91
rubr. 3. veiligheidsglas	T.C.I.H. 664.7
rubr. 4. ballons	T.C.I.H. 664.92
rubr. 5. werken van glas	T.C.I.H. 665
4. Tabel over de buitenlandse handel in scheikundige produkten	
A. Produkten van de petro- en carbochemische industrie	
rubr. 13. ruwe epoxyharsen, silico- nen, ionenwisselaars, e.d.	T.C.I.H. 582.61 + 7 + 8 + D.T. 3901.920 + 940 + 960 + 980
B. Andere chemische basisprodukten	
rubr. 4. kunstmeststoffen	T.C.I.H. 562 — 562.21 — D.T. 3105.500

5. Tabel over de buitenlandse handel in produkten uit metaal, exclusief machines en transportmiddelen
- F. Gereedschap en andere eindprodukten van metaal (uitgezonderd elektrisch materiaal)
- rubr. 2. zitmeubelen D.T. 9401.020 + 060 + 080 + 200 + 312 + 319 + 352 + 359
- rubr. 3. andere meubelen T.C.I.H. 821.91 + D.T. 9403.910
6. Tabel over de buitenlandse handel in machines voor landbouw en industrie
- D. Machines en apparaten voor de voedingsmiddelenindustrie, de chemische industrie, machines voor verpakking, machines voor de rubber- en kunststofverwerkende industrie
- rubr. 2. centrifuges, filtreer- en zuiveringsapparaten, e.d. D.T. 8418.100 + 400 + 640 + 650 + 670 + 690 + 730 + 750 + 760 + 790 + 920 + 940
- E. Machines voor de mijnbouw, machines en installaties voor de metallurgische industrie, voor de industrie van bouwmaterialen en de bouwnijverheid, hijs- en hefwerktuigen
- rubr. 1. machines voor het bouwbedrijf T.C.I.H. 723 + D.T. 8417.880
- H. Overige machines en installaties
- rubr. 4. verwarmings- en koelmachines (exclusief watergasgeneratoren) T.C.I.H. 741.41 + 5 + D.T. 8413.150 + 180 + 8414.100 + 910 + 8415.050 + 110 + 980 + 8417.200 + 620 + 630 + 640 + 660 + 670 + 920 + 940
- rubr. 6. compressors, generatoren, luchtpompen, ventilatoren, e.d. T.C.I.H. 743.1 + 2 + 3 + 4 — D.T. 8411.030 — 090 + 8418.880 + 960
- rubr. 7. andere niet-elektrische machines (o.a. weegtoestellen, spuitmachines) T.C.I.H. 745.19 + 24 + 25 — D.T. 8420.010 — 200 + 900 + 8421.010 + 300 + 400 + 920 + 940 + 950 + 980 + 8449.010 + 110 + 190
7. Tabel over de buitenlandse handel in bureaumachines, machines voor informatieverwerking, precisie-instrumenten, optische instrumenten, e.d.
- B. Precisie-instrumenten, meet- en regelapparaten T.C.I.H. 873.2 + 874.11 + 21 + 3 + 4 + 5 — 53 + D.T. 8418.510 + 630 + 700 + 820 + 9014.610 + 990 + 9016.200 — 410 — 490 — 510 — 550 + 990 — 9025.310 — 590 + 9026.100 + 302 + 309 — 9027.500 + 9029.150 + 320 + 420 + 590 + 620 + 9097.010 + 022 + 024 + 026 + 028 + 029 + 9018.590
- C. Chirurgische en orthopedische apparaten T.C.I.H. 821.21 + 872.0 + 899.62 + D.T. 6006.920 + 8417.510 + 540 — 9018.590 — 9019.510 — 550
8. Tabel over de buitenlandse handel in elektronische installaties en voorzieningen
- B. Elektromotoren, generatoren en transformatoren, schakel- en installatiemateriaal
- rubr. 2. overige elektrische roterende machines T.C.I.H. 716.1 + 9 + D.T. 8501.040 + 110 + 580
- rubr. 3. elektrische apparaten voor produktie en transformatie, e.d. T.C.I.H. 771.1 + 22 + 29 — D.T. 8501.050 — 640 + 880
- D. Telecommunicatie- en signaalapparaten, meet- en regelapparatuur, elektromechanische toestellen
- rubr. 1. telecommunicatietoestellen, e.d. T.C.I.H. 764.1 + 3 + 8 + 91 + 92 + D.T. 8514.500 + 600 + 8515.880 + 910

Omschrijving	Codenummers T.C.I.H. (herziening 2) of B.N.L.-classificatie
rubr. 5. condensatoren	T.C.I.H. 778.84 — D.T. 8518.210 — 250 — 600
rubr. 6. elektronische of elektrische meet- en analyse-instrumenten, e.d.	T.C.I.H. 874.8 + D.T. 9029.010 + 090 + 530 + 800
E. Elektronische, radio- en televisie-, elektro-akoestische apparaten, grammofoonplaten en magnetofoonbanden	
rubr. 4. telecommunicatietoestellen, e.d.	T.C.I.H. 764.99 + D.T. 8514.100 + 300 + 400 + 8515.400 + 490 + 840 + 860 + 990 — 9213.600
9. Tabel over de buitenlandse handel in automobielen en motoren	
A. Motorrijtuigen en motoren	
rubr. 2. voertuigen voor personenvervoer, gemeenschappelijk	T.C.I.H. D.T. 8702.030 + 120 + 400
rubr. 7. motoren voor voertuigen	T.C.I.H. 713.2 — D.T. 8406.160 — 190
10. Tabel over de buitenlandse handel in vlees, vleeswaren en andere slagerijprodukten	
rubr. 2. bereiding van vlees, enz.	T.C.I.H. 014
11. Tabel over de buitenlandse handel in melk en melkprodukten	
rubr. 4. overige melkprodukten	D.T. 1702.180 + 2107.120 + 130 + 150 + 160 + 220 + 230 + 3501.110 + 150 + 190
12. Tabel over de buitenlandse handel in andere voedingsmiddelen	
C. Visconserven, andere visprodukten voor menselijke voeding	
rubr. 2. vis en visfilet, bevroren	T.C.I.H. 034.2 + 4 — D.T. 0301.020 — 040 — 080 — 100 — 122 — 129 — 180 — 200 — 210 — 220 — 230 — 240 — 250 — 260 — 270 — 280 — 290 — 300 — 310 — 320 — 360 — 420 — 990
E. Deegwaren	T.C.I.H. 048.3 + D.T. 2107.050 + 060 + 070
F. Zetmeelprodukten	T.C.I.H. 056.45 + 592.1 + D.T. 1104.910 + 990 + 1702.210 + 250 + 270 + 290 + 410 + 2107.240 + 250 + 2303.110 + 150 + 3505.110 + 150
H. Suiker	T.C.I.H. 061.1 + 2 + 5 + D.T. 1204.150 + 1702.310 + 490 + 600 + 2107.260 + 2303.810 + 880
13. Tabel over de buitenlandse handel in hout en houten meubelen	
E. Houtwaren, houtmeel, houtwol en klompen	T.C.I.H. 246.02 + 634.9 + 635.4 + 9 + 899.35 + 42 + 81 + D.T. 4405.100 + 4414.300 — 4427.100 — 800 — 4428.300 + 6603.100 + 900 + 9801.100
G. Houten en rieten meubelen, matrassen	
rubr. 2. andere meubelen	T.C.I.H. 821.92 + D.T. 9403.820 + 950
14. Tabel over de buitenlandse handel in papier, papierwaren en drukwerk	
B. Papierwaren, kartonnages	
rubr. 1. bewerkt papier en karton	T.C.I.H. 641.81 + 82 + D.T. 4807.300 + 750 + 850 + 910 + 990
15. Tabel over de buitenlandse handel in rubberartikelen en artikelen van plastic	
C. Artikelen van plastic	
rubr. 7. zitmeubelen in plastic	D.T. 9401.700 + 9403.190 + 710 + 990

16. Tabel over de buitenlandse handel in produkten van de overige be- en verwerkende
nijverheid

D. Speelgoed, sportartikelen

rubr. 2. gezelschapsspelen en ont-
spanningsartikelen

T.C.I.H. 89425 + 200 + 950 + 980

LIJST DER GRAFIEKEN⁽¹⁾

BEZOLDIGINGEN.

Blz.

Ontwikkeling van het gemiddeld bruto uurloon in Belgische franken van een mannelijk arbeider in enkele nijverheidssectoren	296
--	-----

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCHE-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE.

Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie. Waarde	384-385
Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie. Hoeveelheidsindexcijfers	386-387
Structuur van de in- en uitvoer in 1975 en 1980	389
In- en uitvoer per landengroep	406
Saldo van de handelsbalans der B.L.E.U. per geografische zone	409

DISTRIBUTIE.

Verloop van de omzet in de kleinhandel	187
Verloop van de indexcijfers van de omzet in de kleinhandel	188
Nationale Kas voor Beroepskrediet. In 1980 toegekende kredieten volgens het doel	190

GELD EN KREDIET.

Nationale Kas voor Beroepskrediet. In 1980 toegekende kredieten volgens het doel	190
Financiële activa van bedrijven en particulieren	241
Aandeel van de activa op ten hoogste één jaar in het totaal der financiële activa van bedrijven en particulieren	241
Evolutie van de spaardeposito's en van de netto-uitgiften van obligaties en kasbons	242
Gemiddeld koersverloop van enkele geldeenheden op de Beurs te Brussel	251
Ontwikkeling van de rentepercentages van enkele beleggingen in Belgische franken die open staan voor het publiek vergeleken met de gemiddelde jaarlijkse procentuele stijging der kleinhandelsprijzen	252
Beurs van Brussel. Bedrijvigheid	257

INVESTERINGEN.

Bruto binnenlandse kapitaalvorming	326
Bedrijfstaksgewijze ontwikkeling van de bruto binnenlandse kapitaalvorming	327

NATIONALE BOEKHOUDING.

Conjunctuurindicator	XIII
----------------------------	------

NIJVERHEID.

Industriële produktie. Algemeen indexcijfer	62
Evolutie van de industriële produktie volgens goederengroepen	66

(1) Volgens alfabetische rangschikking der hoofdtrefwoorden.

Productie van de ijzer- en staalnijverheid en de eerste verwerking	68
Productie van de nijverheid der non-ferrometalen	69
Productie van de metaalverwerkende nijverheid	70
Productie van de scheikundige nijverheid en rubbernijverheid	75
Textielnijverheid	78
Voeding	80
Bouwnijverheid en nijverheid der niet metaalhoudende mineralen. Productie	83
Productie van de bouwmaterialen	85
Papier- en kartonnijverheid. Productie	86
Productie van de leder-, schoen- en pantoffelnijverheid	87
Productie in de hout-, tabaksnijverheid en de waterdistributie	89
Steenkoolbalans	127
Steenkoolleveringen aan de grote binnenlandse verbruikssectoren	128
Hoogovencokes	130
Netto productie van elektriciteit per energiedrager	132
Elektriciteitsverbruik	133
Beschikbaar gas	135
Netto gasverbruik. Alle gas, inclusief vloeibaar en raffinaderijgas	137
Productie, invoer, uitvoer en binnenlandse leveringen voor aardolieprodukten	139
Op de binnenlandse markt geleverde petroleumprodukten	140
Zichtbaar verbruik van primaire energie	142
Vergelijking tussen het verloop van de indexcijfers der industriële productie en dat van de indexcijfers van het brutoverbruik van primaire energie ..	143
Eindverbruik van energie per energiedrager	145
Eindverbruik van energie per sector	146

OVERHEIDSFINANCIEN.

Schatkisttoestand	210
Fiscale druk in de landen van de Europese Gemeenschap	214-215
Resultaat van de gehele overheidssector in procenten van het bruto binnenlands produkt	218-219
Rijksschuld	220
Evolutie van de Rijksschuld	222

PRIJZEN.

Indexcijfers van de groothandelsprijzen	284
Indexcijfers van de groothandelsprijzen voor nijverheidsprodukten	284
Indexcijfers van de consumptieprijzen	289
Indexcijfers van de consumptieprijzen van 1976 tot 1980	289

VERBRUIK.

Verloop van de indexcijfers van de omzet in de kleinhandel	337
Kleinhandel	339

VERKEER EN VERVOER.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Reizigersverkeer	163
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Vervoer van goederen bij wagenladingen	163
Zeeverkeer in de haven van Antwerpen	168
Zeeverkeer in de haven van Gent	169

LIJST DER

Blz.

WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID.

AGM	Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het	
AEI	einde van de maand. Alle categorieën	39-40
EDP	Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het	
EDDE	einde van de maand. Normale geschiktheid	41-42
EDOP		
ENRUS		
ELS		
EM		
ELER		
ELER		
END		
ENT		
ERT		
ERT		
ETW		
EVVO		
CAO		
CBRK		
CDEV		
CORREN		
COH		
DE		
DIRC		
DISTRICAZ		
DMVZK		
DT		
DWT		
EAYW		
ERU		
ECA		
EA		
ED		
EFMS		
EVTA		
EGA		
EGKA		
EMO		
EOP		
EDGJL		
ERP		
ERRA		
EURATM		
EUROCHEMIC		
EVA		
EYMBANK		
FAHUMETAL		
FAO		
FERHET		
FERVO		
GAEM		
GAET		
GDT		

LIJST DER AFKORTINGEN

A.D.S.D.	Algemene Directie voor Studiën en Documentatie van het Ministerie van Economische Zaken.
AGEFI	Agence économique et financière.
A.S.L.K.	Algemene Spaar- en Lijfrentekas.
B.D.B.H.	Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel.
B.D.B.L.	Belgische Dienst voor Bedrijfsleven en Landbouw.
B.D.O.P.	Belgische Dienst Opvoering Produktiviteit.
BENELUX	Belgisch-Nederlands-Luxemburgse Economische Unie.
B.I.B.	Bank voor Internationale Betalingen. (Bank for International Settlements).
B.I.T.	Bureau International du Travail (U.N.O.). (Internationaal Arbeidsbureau).
B.L.E.U.	Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.
B.L.I.W.	Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel.
B.N.P.	Bruto Nationaal Produkt.
B.N.T.	Belgische Netto Ton.
B.R.T.	Belgische Radio en Televisie.
B.R.T.	Bruto Register Ton.
B.T.W.	Belasting over de toegevoegde waarde.
B.V.V.O.	Beroepsvereniging der Verzekeringsondernemingen.
C.A.O.	Collectieve Arbeidsovereenkomst.
C.B.H.K.	Centraal Bureau voor Hypotheekair Krediet.
C.D.C.V.	Centrale Dienst voor Contingenten en Vergunningen.
COBECHAR	Comptoir Belge des Charbons. (Belgisch Steenkolenkantoor).
C.O.H.	Comité voor Ontwikkelingshulp.
di.	dit is.
D.I.S.C.	Domestic International Sales Corporation.
DISTRIGAZ	Maatschappij voor Gasvoorziening.
D.M.V.Z.K.	Dienst voor Maatschappelijke Veiligheid der Zeelieden ter Koopvaardij.
D.T.	Douanetarief.
D.W.T.	Death Weight Ton.
E.A.V.W.	Europees Akkoord Voor Wegvervoer.
E.B.U.	Europese Betalingsunie.
E.C.A.	Economic Cooperation Administration.
Ecu.	European Currency Unit (Europese Munteenheid)
E.E.G.	Europese Economische Gemeenschap.
E.F.M.S.	Europees Fonds voor Monetaire Samenwerking.
E.F.T.A.	European Free Trade Association (Europese Vrijhandelsassociatie).
E.G.A.	Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (zie ook : EURATOM).
E.G.K.S.	Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.
E.M.O.	Europese Monetaire Overeenkomst.
E.O.F.	Europees Ontwikkelingsfonds.
E.O.G.F.L.	Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw.
E.R.P.	European Recovery Program.
E.S.R.A.	Economische en Sociale Raad (Benelux).
EURATOM	Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.
EUROCHEMIC	Société Européenne pour le Traitement Chimique des Combustibles Irradiés. (Europese Vennootschap voor de Scheikundige Behandeling van Bestraalde Kernbrandstoffen).
E.V.A.	Europese Vrijhandelsassociatie.
EXIMBANK	Export-Import Bank.
FABRIMETAL	Fédération des Entreprises de l'Industrie des Fabrications Métalliques. (Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid).
F.A.O.	Food and Agricultural Organization (U.N.O.). (Voedsel- en Landbouworganisatie).
FEBELTEX	Federatie der Belgische Textielnijverheid.
FEBEVO	Federatie van de Belgische Voedingshandel.
G.A.S.M.	Geassocieerde Afrikaanse Staten en Madagaskar.
G.A.T.T.	General Agreement on Tariffs and Trade. (Algemene Overeenkomst voor Handel en Tarieven).
G.D.T.	Gemeenschappelijk Douanetarief.

H.W.I.	Herdiscontering- en Waarborginstituut.
I.A.T.A.	International Air Transport Association.
I.B.R.D.	International Bank for Reconstruction and Development. (Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling).
I.E.A.	Internationaal Energie-Agentschap.
I.E.S.P.O.	Instituut voor Economisch, Sociaal en Politiek Onderzoek (Leuven).
I.M.F.	Internationaal Muntfonds.
I.T.C.I.	Internationale Type-Classificatie per Industrie.
I.W.O.N.L.	Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw.
kWh	Kilowattuur.
L.A.SH.	« Lighter Aboard Ship ».
L.E.I.	Landbouw Economisch Instituut.
L.G.O.	Landen en Gebieden Overzee.
M.I.V.B.	Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel.
m.k.	metrisch kwintaal.
MW	Megawatt.
N.A.C.E.	Nomenclature générale des activités économiques dans les Communautés Européennes (Algemene systematische bedrijfsindeling in de Europese Gemeenschappen).
N. A. M.	Nederlandse Aardgas Maatschappij.
N.A.T.O.	North Atlantic Treaty Organization.
N.A.V.O.	(Noord-Atlantisch Verdragsorganisatie).
N.B.B.	Nationale Bank van België.
N.D.D.	Nationale Delcreditedienst.
n.e.v.	niet elders vernoemd.
N.I.L.K.	Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet.
N.I.M.	Nationale Investeringsmaatschappij.
N.I.S.	Nationaal Instituut voor de Statistiek.
N.K.B.K.	Nationale Kas voor Beroepskrediet.
N.M.B.S.	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.
N.M.K.N.	Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.
N.M.V.B.	Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen.
N.P.F.M.	Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.
N.R.T.	Netto Register Ton.
N.S.F.W.O.	Nationale Stichting voor de Financiering van het Wetenschappelijk Onderzoek.
O.E.E.S.	Organisatie voor Europese Economische Samenwerking.
O.E.S.O.	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.
O.P.E.C.	« Organisation of Petroleum exporting Countries ».
R.D.R.	Rechtstreekse Directe Regeling.
R.E.	Rekeneenheid.
R.S.V.Z.	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen.
R.S.Z.	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.
R.V.A.	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
R.I.Z.I.V.	Rijksinstituut voor Ziekte en Invaliditeit.
SABENA	Société Anonyme Belge d'Exploitation de la Navigation Aérienne.
ske	steenkoolequivalent.
SIDMAR	Maritime Staalnijverheid N. V.
SOCOREC	« Société coopérative d'étude et d'assistance pour la reconversion écono- mique des régions touchées par la fermeture des charbonnages ».
S.T.R.	Speciale trekkingsrechten.
Tcal	Teracalorie.
T.C.I.H.	Type-Classificatie voor de Internationale Handel.
T.o.e.	ton olie equivalent.
t.o.v.	ten opzichte van.
Tske	ton steenkoolequivalent.
U.N.O.	United Nations Organization.
U.N.C.T.A.D.	United Nations Conference on Trade and Development.
U.S.A.	United States of America.
U.S.S.R.	Unie der Socialistische Sovjetrepublieken.
V.A.R.	Verenigde Arabische Republiek.
V.B.B.K.V.	Vaste bruto binnenlandse kapitaalvorming.
VENEX	Vennootschap ter bevordering van de economische expansie.
W.V.P.	Wereldvoedselprogramma.

INHOUDSTAFEL

	Blz.
VOORBERICHT	VII
ALGEMEEN OVERZICHT	IX
EERSTE DEEL : Bevolking en werkgelegenheid	
HOOFDSTUK I. — BEVOLKING	3
HOOFDSTUK II. — WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID	9
AFDELING I. — WERKGELEGENHEID	9
AFDELING II. — WERKLOOSHEID	11
TWEEDE DEEL : Produktie van goederen en diensten	
HOOFDSTUK I. — LANDBOUW EN ZEEVISSERIJ	45
HOOFDSTUK II. — NIJVERHEID	53
AFDELING I. — INDUSTRIELE PRODUKTIE	53
AFDELING II. — EVOLUTIE VAN DE ENERGIESECTOR	116
§ 1. — <i>Energiebeleid</i>	116
§ 2. — <i>Evolutie van het energieverbruik</i>	121
HOOFDSTUK III. — VERKEER EN VERVOER	153
§ 1. — <i>Spoorwegverkeer</i>	153
§ 2. — <i>Wegvervoer</i>	154
§ 3. — <i>Scheepvaart</i>	155
1. — <i>Binnenscheepvaart</i>	155
2. — <i>Zeehavens</i>	157
3. — <i>Belgische koopvaardijvloot</i>	159
§ 4. — <i>Luchtverkeer</i>	159
HOOFDSTUK IV. — DISTRIBUTIE	175
HOOFDSTUK V. — TOERISME	191
DERDE DEEL : Financiën, Geld en Krediet	
HOOFDSTUK I. — ALGEMEEN OVERZICHT VAN HET MONETAIR EN FINAN- CIEEL BELEID	201
HOOFDSTUK II. — OVERHEIDSFINANCIEN	205
AFDELING I. — RIJKSFINANCIEN	205
AFDELING II. — PROVINCIALE EN GEMEENTELIJKE FINANCIEN	223
	437

HOOFDSTUK III. — GELD EN KREDIET	233
AFDELING I. — GELDMARKT	233
AFDELING II. — KAPITAALMARKT	253
HOOFDSTUK IV. — VERZEKERINGEN	269

VIERDE DEEL : Prijzen en Inkomens

HOOFDSTUK I. RIJZEN	281
HOOFDSTUK II. — INKOMENS	291
AFDELING I. — INKOMENS UIT ARBEID	291
AFDELING II. — INKOMENS UIT VENNOOTSCHAPPEN	298

VIJFDE DEEL : Investerings en Verbruik

HOOFDSTUK I. — INVESTERINGEN	313
HOOFDSTUK II. — GEZINSVERBRUIK	329

ZESDE DEEL : Overzicht van de economische ontwikkeling der gewesten

ECONOMISCHE ONTWIKKELING DER GEWESTEN	345
AFDELING I. — BRUSSEL	345
§ 1. — <i>Industriële produktie</i>	345
§ 2. — <i>Tewerkstelling en werkloosheid</i>	347
§ 3. — <i>Sluiting van bedrijven</i>	347
§ 4. — <i>Investerings</i>	348
§ 5. — <i>Handel en diensten</i>	349
AFDELING II. — VLAANDEREN	349
§ 1. — <i>Industriële produktie</i>	349
§ 2. — <i>Tewerkstelling</i>	350
§ 3. — <i>Werkloosheid</i>	351
§ 4. — <i>Sluiting van bedrijven</i>	352
§ 5. — <i>Investerings</i>	353
§ 6. — <i>Handel en diensten</i>	353
AFDELING III. — WALLONIE	354
§ 1. — <i>Industriële produktie</i>	354
§ 2. — <i>Tewerkstelling</i>	355
§ 3. — <i>Werkloosheid</i>	356
§ 4. — <i>Sluiting van bedrijven</i>	358
§ 5. — <i>Investerings</i>	358
§ 6. — <i>Handel en diensten</i>	359

ZEVENDE DEEL : Buitenlandse handel van de Belgische-Luxemburgse Economische Unie

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE	373
AFDELING I. — HANDELSBELEID	373
AFDELING II. — ALGEMENE ONTWIKKELING VAN DE BUITENLANDSE HANDEL	376
§ 1. — <i>Uitvoer</i>	377
1. — Sectoriële spreiding	377
2. — Geografische spreiding	378
§ 2. — <i>Invoer</i>	379
1. — Sectoriële spreiding	379
2. — Geografische spreiding	380
§ 3. — <i>Handelsbalans</i>	380
1. — Sectoriële spreiding	381
2. — Geografische spreiding	381
AFDELING III. — BETALINGSBALANS	410

*
* *

<i>Lijst der statistische tabellen</i>	419
<i>Lijst der grafieken</i>	431
<i>Lijst der gebruikte afkortingen</i>	435
<i>Inhoudstafel</i>	437

*
* *

<i>Lijst van de publikaties van de Algemene Directie voor Studiën en Documentatie van het Ministerie van Economische Zaken</i>	441
--	-----

ZEVENDE DEEL : Buitenlandsche handel van de Belgische-Luxemburgsche Economische Unie

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCHE-LUXEMBURGSCHE ECONOMISCHE UNIE

Afdeling I. — Handelswaren

Afdeling II. — Algemeen overzigt van de BUITENLANDSE HANDEL

§ 1. — Invoer

1. — Sectoriële spreiding

2. — Geografische spreiding

§ 2. — Uitvoer

1. — Sectoriële spreiding

2. — Geografische spreiding

§ 3. — Handelsbalans

1. — Sectoriële spreiding

2. — Geografische spreiding

Afdeling III. — Buitengedruide en gesponnen vloeistoffen

Kapitel I. — INVOER

Kapitel II. — UITVOER

Lijst der statistische tabellen

Lijst der afgeleverde goederen

Lijst der gebruikte afmetingen

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

Lijst van de publicaties van de Algemeene Directie van Documenten

PUBLIKATIES

van de Algemene Directie voor Studiën en Documentatie
van het Ministerie van Economische Zaken

I. — ALGEMENE PUBLIKATIES.

- *De Belgische economie in 19..* Jaarlijkse uitgave. Prijs : 400 F.
- *Handels- en nijverheidsondernemingen in België. In acht te nemen formaliteiten. Fiscaal en sociaal stelsel. Hulpverlening bij oprichting en expansie.* 13^e Uitg. Prijs : 150 F. December 1980.
- *Overzicht van de economische ontwikkeling.* Maandelijks. (Tweetalig). Jaarabonnement voor België en het Groothertogdom Luxemburg : 150 F (andere landen : 250 F); per nummer of bijlage : 15 F (andere landen : 25 F).
Regelmatige bijlagen :
 - Energiebalansen* (Driemaandelijks, samen met de Administratie van de Energie).
 - Belangrijkste economische, financiële en sociale beleidsmaatregelen.*
- *Overzicht van de conjunctuur.* Halfmaandelijks. Tweetalig. (Beperkte oplage).

II. — PUBLIKATIES VAN DE CENTRALE BIBLIOTHEEK QUETELETFONDS.

- *Centrale Bibliotheek Queteletfonds (van het) Ministerie van Economische Zaken. Reglement.* 15+15 blz. (Tweetalig).
- *Aanwinsten van de Centrale Bibliotheek (Queteletfonds).* Maandelijkse lijst. (Tweetalig). Jaarabonnement voor België en het Groothertogdom Luxemburg : 250 F (andere landen : 375 F); per nummer : 25 F (andere landen : 37 F).

Deze publikaties, voorzover zij nog voorradig zijn, zijn te verkrijgen bij het Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie, Nijverheidsstraat 6, 3^e verdieping, 1040 Brussel (postrekening 000-2005876-13); zij kunnen ook in de Centrale Bibliotheek (Queteletfonds) op hetzelfde adres worden ingezien.

Benevens de hierboven vermelde periodiek gepubliceerde uitgaven worden door de A.D.S.D. nog een aantal speciale studies over diverse onderwerpen opgemaakt; deze zijn eveneens op hetzelfde adres verkrijgbaar.